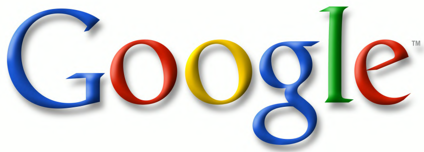

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ARISTOTELIS

OPERA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

ACCEDUNT

INDICES SYLBURGIANI.

TOMUS VIII.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXVII.

Clar. Press

50. a. 14.

Digitized by Google

Digitized by Google

ARISTOTELIS

METAPHYSICA

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI

OXONII,
E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.
MDCCCXXXVII.

Digitized by Google

INDEX CODICUM.

E. Parisiensis Regius 1853.

Q. Marcianus 200.

S. Laurentianus 81 1.

T. Vaticanus 256.

H^a. Marcianus 214.

A^b. Laurentianus 87 12.

B^b. Laurentianus 87 18.

C^b. Laurentianus 87 26.

D^b. Ambrosianus F. 113.

E^b. Marcianus 211.

F^b. Parisiensis 1876.

G^b. Parisiensis 1896.

H^b. Parisiensis 1901.

I^b. Coislinianus 161.

f. Marcianus 206.

Digitized by Google

ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ [a]Α.

ΠΑΝΤΕΣ ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει. Ση-
μεῖον δ' ἡ τῶν αἰσθήσεων ἀγάπησις· καὶ γὰρ χωρὶς τῆς
χρείας ἀγαπῶνται δι' [b]αὑτάς, καὶ μάλιστα τῶν ἄλλων ἡ διὰ
τῶν ὀμμάτων. Οὐ γὰρ μόνον ἵνα πράττωμεν, ἀλλὰ καὶ
μηθὲν [c]μέλλοντες πράττειν τὸ ὁρᾶν αἱρούμεθα ἀντὶ πάντων
ὡς εἰπεῖν τῶν ἄλλων. Αἴτιον δ' ὅτι μάλιστα ποιεῖ γνωρί- 2
ζειν [d]τι ἡμᾶς αὕτη τῶν αἰσθήσεων, καὶ πολλὰς δηλοῖ δια-
φοράς. Φύσει μὲν οὖν αἴσθησιν ἔχοντα γίνεται τὰ ζῷα, ἐκ
δὲ [e]τῆς αἰσθήσεως τοῖς μὲν αὐτῶν οὐκ ἐγγίγνεται μνήμη,
τοῖς [f]δ' ἐγγίγνεται. Καὶ διὰ τοῦτο [g]ταῦτα φρονιμώτερα
[h]καὶ μαθητικώτερα τῶν [i]μὴ δυναμένων μνημονεύειν ἐστίν.
Φρόνιμα [k]μὲν ἄνευ τοῦ μανθάνειν, ὅσα μὴ [l]δύναται τῶν ψό- 3
φων ἀκούειν, οἷον μέλιττα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο γένος
ζῴων ἐστίν· μανθάνει δ' [m]ὅσα πρὸς τῇ μνήμῃ καὶ ταύτην
ἔχει τὴν αἴσθησιν. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ταῖς φαντασίαις ζῇ
καὶ ταῖς μνήμαις, ἐμπειρίας δὲ μετέχει μικρόν· τὸ δὲ τῶν ἀν-
θρώπων γένος καὶ τέχνῃ καὶ λογισμοῖς. Γίγνεται δ' ἐκ τῆς 4
μνήμης ἐμπειρία τοῖς ἀνθρώποις· αἱ γὰρ πολλαὶ μνῆμαι τοῦ
αὐτοῦ πράγματος μιᾶς ἐμπειρίας δύναμιν ἀποτελοῦσιν. Καὶ
δοκεῖ σχεδὸν ἐπιστήμῃ καὶ τέχνῃ [n]ὅμοιον εἶναι ἡ ἐμπειρία.

Codices E.Q.S.T.H^a.A^b.B^b.C^b.D^b.E^b.F^b.G^b.H^b.I^b.f. [a] Α E.A^b, α τὸ μεῖζον plerique, α μεῖζον Q.T, μεῖζον α f, α μέγα E^b.

[b] ἑαυτὰς H^a.E^b.f. [c] θέλοντες H^a.E^b.f. [d] τι om. E.A^b.E^b.f. [e] τῆς αἰσθήσεως] ταύτης A^b.D^b. [f] δ' ἐγγίγνεται A^b.D^b. et rc. E^b: ceteri δὲ γίγνεται. [g] ταῦτα φρονιμώτερα A^b.D^b: ceteri τὰ μὲν φρόνιμα. [h] καὶ μαθητικώτερα A^b.D^b, τὰ δὲ μαθητικώτερα E.B^b.E^b.F^b: ceteri τὰ δὲ μαθηματικώτερα. [i] μὴ om. S. [k] μὲν] μὲν οὖν T. [l] δύναται A^b.D^b.E^b: ceteri δυνατὰ. [m] ὅσα] ὃ A^b.D^b. [n] ὅμοιον εἶναι ἐμπειρία H^a.f, ὅμοιον εἶναι καὶ ἐμπειρία A^b.D^b, καὶ ἐμπειρία ὅμοιον εἶναι H^b.

Digitized by Google

5 Ἀποβαίνει δ' ἐπιστήμη καὶ τέχνη [o] διὰ τῆς ἐμπειρίας τοῖς
ἀνθρώποις· ἡ μὲν γὰρ ἐμπειρία τέχνην ἐποίησεν, ὡς φησὶ
Πῶλος, [p] ὀρθῶς λέγων, ἡ δ' ἀπειρία τύχην. Γίνεται δὲ τέχνη,
[q] ὅταν ἐκ πολλῶν τῆς ἐμπειρίας ἐννοημάτων [r] μία καθόλου γέ-
6 νηται περὶ τῶν ὁμοίων ὑπόληψις. Τὸ μὲν γὰρ ἔχειν ὑπό-
ληψιν ὅτι Καλλίᾳ [s] κάμνοντι [t] τηνδὶ τὴν νόσον [v] τοδὶ συν-
ήνεγκε καὶ [w] Σωκράτει καὶ καθ' ἕκαστον οὕτω [x] πολλοῖς, ἐμ-
πειρίας ἐστίν· τὸ [y] δ' ὅτι πᾶσι τοῖς τοιοῖσδε κατ' εἶδος ἓν
ἀφορισθεῖσι, κάμνουσι τηνδὶ τὴν νόσον, συνήνεγκεν, [z] οἷον
τοῖς φλεγματώδεσιν ἢ χολώδεσιν ἢ [a] πυρέττουσι καύσῳ, τέ-
7 χνης. Πρὸς μὲν οὖν τὸ πράττειν ἐμπειρία τέχνης οὐδὲν [b] δο-
κεῖ διαφέρειν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον [c] ἐπιτυγχάνοντας ὁρῶμεν τοὺς
8 ἐμπείρους τῶν ἄνευ τῆς ἐμπειρίας λόγον ἐχόντων. Αἴτιον
δ' ὅτι ἡ μὲν ἐμπειρία τῶν καθ' [d] ἕκαστόν ἐστι γνῶσις, ἡ δὲ
τέχνη τῶν καθόλου, αἱ δὲ πράξεις καὶ αἱ γενέσεις πᾶσαι περὶ
τὸ καθ' ἕκαστόν εἰσιν· οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων,
[e] πλὴν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός, [f] ἀλλὰ Καλλίαν ἢ [g] Σωκρά-
την ἢ [h] τῶν ἄλλων τινὰ [i] τῶν οὕτω λεγομένων, ᾧ συμβέβηκε
9 [k] καὶ ἀνθρώπῳ εἶναι. Ἐὰν οὖν ἄνευ τῆς ἐμπειρίας [l] ἔχῃ τις
[m] τὸν λόγον, καὶ [n] τὸ [o] μὲν καθόλου [p] γνωρίζῃ, τὸ δ' ἐν τούτῳ
καθ' ἕκαστον ἀγνοῇ, πολλάκις διαμαρτήσεται τῆς θεραπείας·
10 θεραπευτὸν γὰρ τὸ καθ' ἕκαστον [q] μᾶλλον. Ἀλλ' ὅμως τό
γε εἰδέναι καὶ [r] τὸ ἐπαΐειν τῇ τέχνῃ τῆς ἐμπειρίας ὑπάρχειν
οἰόμεθα μᾶλλον, καὶ σοφωτέρους τοὺς τεχνίτας τῶν [s] ἐμπεί-
ρων ὑπολαμβάνομεν, ὡς κατὰ τὸ εἰδέναι μᾶλλον ἀκολουθοῦ-

[o] δι' ἐμπειρίας Q. [p] ὀρθῶς λέγων om. A^b.D^b. [q] ἡνίκα ἐκ πολλῶν νοημάτων τῆς ἐμπειρίας H^b. [r] μία καθόλου A^b.D^b: ceteri καθόλου μία, H^b. quidem post ὁμοίων, περὶ τῶν ὁμοίων καθόλου μία ὑπόληψις γένηται. [s] νοσοῦντι H^b. [t] τήνδε H^a.F^b. [v] τόδε A^b.D^b. [w] σωκράτη E^b. [x] πολλῆς D^b. [y] δέ τι E^b. [z] οἷον—καύσῳ om. A^b.D^b. [a] πυρώδεσι T. [b] δοκεῖ διαφέρειν] διήνεγκεν A^b.D^b.F^b, om. H^b. [c] ἐπιτυγχάνουσιν οἱ ἔμπειροι A^b.D^b. [d] ἕκαστα H^a.E^b. [e] πλὴν om. A^b.D^b.H^b. [f] ἀλλὰ] ἀλλ' ἢ D^b. [g] σωκράτη E. [h] τινα τῶν ἄλλων T. [i] τῶν ante οὕτω add. E.Q.T.A^b.D^b. [k] καὶ add. A^b.D^b. et rc. E^b. [l] ἔχοι H^a, ἔχει E^b. [m] τὸν om. H^b. [n] τὸ om. Q. [o] μὲν καθόλου H^b: ceteri καθόλου μέν. [p] γνωρίζει H^a.E^b. [q] μᾶλλον om. A^b. [r] τὸ om. H^b. [s] ἐμπειρικῶν E.

Digitized by Google

σαν τὴν σοφίαν πᾶσιν. Τοῦτο δ', ὅτι οἱ μὲν τὴν αἰτίαν 11
ἴσασιν, οἱ δ' οὔ. Οἱ μὲν γὰρ ἔμπειροι [t]τὸ ὅτι μὲν ἴσασι,
διότι δ' οὐκ ἴσασιν· οἱ δὲ τὸ διότι καὶ τὴν αἰτίαν γνωρίζου-
σιν. Διὸ καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας περὶ ἕκαστον [v]τιμιωτέ-
ρους καὶ μᾶλλον εἰδέναι νομίζομεν τῶν χειροτεχνῶν καὶ σο-
φωτέρους, ὅτι τὰς αἰτίας τῶν ποιουμένων ἴσασιν, [w]τοὺς δ'
ὥσπερ καὶ τῶν ἀψύχων ἔνια, [x]ποιεῖν μέν, οὐκ εἰδότα δὲ
[x]ποιεῖν [y]ἃ ποιεῖ, οἷον καίει τὸ πῦρ. Τὰ μὲν οὖν ἄψυχα 12
φύσει τινὶ [z]ποιεῖν τούτων ἕκαστον, τοὺς δὲ χειροτέχνας δι'
ἔθος, ὡς οὐ κατὰ τὸ πρακτικοὺς εἶναι σοφωτέρους ὄντας,
ἀλλὰ κατὰ [a]τὸ λόγον [b]ἔχειν αὐτοὺς καὶ τὰς αἰτίας γνωρί-
ζειν. Ὅλως [c]τε σημεῖον τοῦ [d]εἰδότος τὸ δύνασθαι διδάσκειν
[e]ἐστίν, καὶ διὰ τοῦτο τὴν τέχνην τῆς ἐμπειρίας [f]οἰόμεθα
μᾶλλον ἐπιστήμην εἶναι· δύνανται γάρ, οἱ δὲ οὐ δύνανται δι-
δάσκειν. Ἔτι δὲ τῶν αἰσθήσεων οὐδεμίαν ἡγούμεθα εἶναι 13
σοφίαν· καίτοι κυριώταταί γ' εἰσὶν αὗται τῶν καθ' ἕκαστα
γνώσεις· ἀλλ' οὐ [g]λέγουσι τὸ διὰ τί περὶ οὐδενός, οἷον διὰ
τί θερμὸν τὸ πῦρ, [h]ἀλλὰ μόνον ὅτι θερμόν. [i]Τὸν μὲν οὖν 14
πρῶτον εἰκὸς τὸν ὁποιανοῦν [k]εὑρόντα τέχνην [l]παρὰ τὰς κοι-
νὰς αἰσθήσεις θαυμάζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, μὴ μόνον διὰ
τὸ χρήσιμον εἶναί τι τῶν εὑρεθέντων, ἀλλ' ὡς σοφὸν καὶ δια-
φέροντα τῶν ἄλλων. Πλειόνων δ' εὑρισκομένων τεχνῶν, καὶ 15
τῶν μὲν πρὸς τἀναγκαῖα τῶν δὲ πρὸς διαγωγὴν οὐσῶν, ἀεὶ
σοφωτέρους [m]τοὺς τοιούτους ἐκείνων [n]ὑπολαμβάνομεν, διὰ
τὸ μὴ πρὸς χρῆσιν εἶναι τὰς ἐπιστήμας αὐτῶν. Ὅθεν ἤδη 16
πάντων τῶν τοιούτων κατεσκευασμένων [o]αἱ μὴ πρὸς ἡδονὴν

[t] τὸ ante ὅτι om. E. [v] τιμιωτέρους μᾶλλον καὶ μ. T. [w] τοὺς E.T. H^a.E^b. et rc. A^b. (pr. enim cum D^b. hæc τοὺς—δι' ἔθος om): ceteri οἱ. [x] utrobique ποιεῖν E.T.H^a.A^b.E^b: ceteri ποιεῖ. [y] ἃ ποιεῖ add. E.Q. H^a.E^b. et rc. A^b. [z] ποιεῖ E. [a] τὸ] τὸ τὸν D^b, τὸ τινὰ H^b. [b] αὐτοὺς ἔχειν A^b.D^b. [c] τε] δὲ A^b. [d] εἰδότος] εἰδότος καὶ μὴ εἰδότος E: ceteri (præter Q.T.A^b.D^b.) εἰδότος καί. [e] ἐστίν· καὶ διὰ τοῦτο] νομίζομεν· διὸ A^b.D^b. [f] ἡγούμεθα A^b.D^b. [g] λέγει H^a.E^b. [h] ἀλλὰ—θερμόν om. A^b. [i] τὸν μὲν] τὸ μὲν F^b. [k] εὑρίσκοντα F^b. [l] παρὰ E.Q.T.A^b.F^b.H^b: ceteri περὶ. [m] ἐκείνων τοὺς τοιούτους H^a.E^b. [n] ὑπολαμβάνεσθαι E.H^a. [o] αἱ] ὅσαι A^b.

Digitized by Google

μηδὲ πρὸς τἀναγκαῖα τῶν ἐπιστημῶν εὑρέθησαν, καὶ πρῶτον
[p] ἐν τούτοις τοῖς τόποις [q] οὗπερ ἐσχόλασαν. Διὸ περὶ Αἴ-
γυπτον αἱ μαθηματικαὶ πρῶτον [r] τέχναι συνέστησαν· ἐκεῖ
17 *γὰρ [s] ἀφείθη σχολάζειν τὸ τῶν ἱερέων ἔθνος. Εἴρηται μὲν*
οὖν ἐν τοῖς Ἠθικοῖς τίς διαφορὰ τέχνης καὶ ἐπιστήμης καὶ
τῶν ἄλλων [t] τῶν ὁμογενῶν· [v] οὗ δ' ἕνεκα [w] νῦν ποιούμεθα τὸν
λόγον, τοῦτ' ἐστίν, ὅτι τὴν ὀνομαζομένην σοφίαν περὶ τὰ
πρῶτα αἴτια καὶ τὰς ἀρχὰς ὑπολαμβάνουσι πάντες, [x] ὥστε,
καθάπερ εἴρηται πρότερον, [y] ὁ μὲν ἔμπειρος τῶν [z] ὁποιανοῦν
ἐχόντων αἴσθησιν εἶναι δοκεῖ σοφώτερος, ὁ δὲ τεχνίτης τῶν
ἐμπείρων, χειροτέχνου [a] δὲ ἀρχιτέκτων, αἱ δὲ θεωρητικαὶ τῶν
ποιητικῶν μᾶλλον. Ὅτι μὲν οὖν ἡ σοφία περί τινας [b] αἰ-
τίας καὶ ἀρχάς ἐστιν ἐπιστήμη, δῆλον.

2 *Ἐπεὶ [c] δὲ ταύτην τὴν ἐπιστήμην ζητοῦμεν, τοῦτ' ἂν εἴη*
σκεπτέον, [d] ἡ περὶ [e] ποίας αἰτίας καὶ περὶ ποίας ἀρχὰς ἐπι-
στήμη [f] σοφία ἐστίν. Εἰ [g] δὴ λάβοι τις τὰς ὑπολήψεις ἃς
[h] ἔχομεν περὶ [i] τοῦ σοφοῦ, τάχ' ἂν ἐκ [k] τούτου φανερὸν [l] γέ-
2 *νοιτο μᾶλλον. Ὑπολαμβάνομεν δὴ πρῶτον [m] μὲν ἐπίστα-*
σθαι [n] πάντα τὸν σοφὸν ὡς ἐνδέχεται, μὴ καθ' ἕκαστον ἔχοντα
ἐπιστήμην αὐτῶν· εἶτα [o] τὸν [p] τὰ χαλεπὰ γνῶναι δυνάμενον
καὶ μὴ ῥᾴδια ἀνθρώπῳ γινώσκειν, τοῦτον σοφόν ([q] τὸ γὰρ
αἰσθάνεσθαι πάντων κοινόν, διὸ ῥᾴδιον, καὶ οὐδὲν σοφόν)·
ἔτι τὸν ἀκριβέστερον καὶ [r] τὸν διδασκαλικώτερον τῶν αἰτίων
3 *σοφώτερον εἶναι περὶ πᾶσαν ἐπιστήμην. Καὶ τῶν ἐπιστη-*
μῶν δὲ τὴν [s] αὑτῆς ἕνεκεν καὶ τοῦ εἰδέναι χάριν αἱρετὴν οὖσαν

[p] *ἐν* add. E.Q.H^{a}.A^{b}.E^{b}. [q] *οὗπερ*] *οὗ πρῶτον* A^{b}. et rc. E^{b}. [r] *τέχναι* om. H^{a}.E^{b}. [s] *ἀφείθη* E.T.H^{a}.A^{b}.E^{b}: vulgo *ἠφείθη*. [t] *τῶν* post *ἄλλων* om. H^{a}. [v] *οὗ δ'*] *ὧν οὖν* F^{b}. [w] *νῦν*] *καὶ νῦν* H^{a}.E^{b}, om. F^{b}. [x] *ὥστε*] *δι'* A^{b}. [y] *ὁ*] *ὅτι ὁ* codices præter E.Q.T.A^{b}. [z] *ὁποιαντινοῦν* E.T.H^{a}.E^{b}. [a] *δὲ ὁ ἀρχ.* A^{b}. et rc. E^{b}. [b] *ἀρχὰς καὶ αἰτίας* A^{b}.H^{b}. [c] *δὲ*] *δὲ καὶ* T. [d] *ἡ* add. E.T.H^{a}.A^{b}.E^{b}. [e] *ποίας αἰτίας καὶ ποίας ἀρχὰς* E^{b}, *ποίας ἀρχὰς καὶ ποίας αἰτίας* H^{a}, *ποίας ἀρχὰς* A^{b}. [f] *ἐστὶ σοφία* A^{b}. [g] *δὲ* H^{a}. [h] *ἔχομεν* T.A^{b}.E^{b}.H^{b}: ceteri *εἴχομεν*. [i] *τοὺς σοφοὺς* A^{b}. [k] *τούτων* H^{a}.E^{b}. [l] *γένηται* H^{b}. [m] *μὲν* om. H^{a}.E^{b}. [n] *πάντα* A^{b}.F^{b}: ceteri *μάλιστα πάντα*. [o] *τὸν* om. H^{a}. [p] *τὰ* om. A^{b}. [q] *τὸ—σοφόν* om. T.H^{a}. et pr. E^{b}. [r] *τὸν* om. H^{a}.A^{b}.F^{b}. [s] *ἑαυτῆς* A^{b}.

Digitized by Google

[t]μᾶλλον εἶναι σοφίαν ἢ τὴν τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκεν, καὶ
τὴν ἀρχικωτέραν τῆς ὑπηρετούσης μᾶλλον [v]εἶναι σοφίαν· οὐ
γὰρ δεῖν ἐπιτάττεσθαι [w]τὸν σοφὸν ἀλλ' ἐπιτάττειν, καὶ [x]οὐ
τοῦτον ἑτέρῳ [y]πείθεσθαι, ἀλλὰ τούτῳ τὸν ἧττον σοφόν. Τὰς 4
μὲν οὖν ὑπολήψεις [z]τοιαύτας καὶ τοσαύτας ἔχομεν περὶ [a]τῆς
σοφίας καὶ τῶν σοφῶν, τούτων δὲ τὸ μὲν [b]πάντα ἐπίστα-
σθαι τῷ μάλιστα ἔχοντι τὴν [c]καθόλου ἐπιστήμην ἀναγκαῖον
ὑπάρχειν· οὗτος γὰρ οἶδέ [d]πως [e]πάντα τὰ ὑποκείμενα. Σχε-
δὸν [f]δὲ καὶ χαλεπώτατα [g]ταῦτα γνωρίζειν τοῖς ἀνθρώποις,
τὰ μάλιστα καθόλου· πορρωτάτω γὰρ τῶν αἰσθήσεών ἐστιν.
‘Ἀκριβέσταται [h]δὲ τῶν ἐπιστημῶν αἳ μάλιστα τῶν πρώτων 5
εἰσίν· αἱ γὰρ ἐξ ἐλαττόνων ἀκριβέστεραι τῶν ἐκ [i]προσθέ-
σεως [k]λαμβανομένων, οἷον ἀριθμητικὴ γεωμετρίας. ‘Ἀλλὰ
μὴν καὶ διδασκαλική γε ἡ τῶν αἰτιῶν θεωρητικὴ μᾶλλον·
οὗτοι γὰρ διδάσκουσιν οἱ τὰς αἰτίας λέγοντες περὶ [l]ἕκαστον.
[m]Τὸ δ' εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι αὐτῶν ἕνεκα μάλισθ' ὑπάρ- 6
χει τῇ τοῦ μάλιστα ἐπιστητοῦ ἐπιστήμῃ. ‘Ὁ γὰρ τὸ ἐπί-
στασθαι δι' [n]ἑαυτὸ αἱρούμενος τὴν μάλιστα ἐπιστήμην [o]μά-
λιστα αἱρήσεται, τοιαύτη δ' ἐστὶν ἡ τοῦ μάλιστα ἐπιστητοῦ,
μάλιστα δ' ἐπιστητὰ τὰ πρῶτα καὶ [p]τὰ αἴτια· διὰ γὰρ
ταῦτα καὶ ἐκ τούτων τἆλλα γνωρίζεται, ἀλλ' οὐ ταῦτα διὰ
τῶν ὑποκειμένων. ‘Ἀρχικωτάτη δὲ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ μᾶλ- 7
λον ἀρχικὴ τῆς ὑπηρετούσης, ἡ γνωρίζουσα τίνος [q]ἕνεκέν
[r]ἐστι πρακτέον ἕκαστον· τοῦτο δ' ἐστὶ τἀγαθὸν [s]ἐν ἑκά-
στοις, ὅλως [t]δὲ τὸ ἄριστον ἐν τῇ φύσει πάσῃ. ‘Ἐξ ἁπάν- 8
των οὖν τῶν εἰρημένων ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην πίπτει τὸ

[t] μᾶλλον om. Ha. et pr. Eb. [v] εἶναι om. Ab. [w] τὸν om. pr. E. [x] οὐκ αὐτὸν Ab. et rc. Eb. [y] τίθεσθαι pr. Ab. [z] τοσαύτας καὶ τοιαύτας Ha. om. καὶ τοσαύτας Ab. [a] τῆς om. Ab. [b] ἅπαντα Ab, om. Fb. [c] καθόλου] κατὰ πάντων Fb. [d] πως] πῶς ἔχει Ab. [e] ἅπαντα E.Ha.Eb. [f] δὲ] γὰρ T. [g] ταῦτα add. E.T.Ha.Ab.Eb. cum iisdem omisi ἐστι ante τὰ. [h] τε Ab.Fb. [i] προθέσεως codices. [k] λαμβανομένων Ab: ceteri λεγομένων. [l] ἑκάστου E.Ha. [m] τὸ δ'] τότε Ab. [n] αὐτὸ Ab.Fb. [o] μᾶλλον αἱρ. T. [p] τὰ post καὶ om. Ab. [q] ἕνεκα E.Fb. [r] πρακτέον ἕκαστόν ἐστι Fb, ἐστι πρακτέον ἕκαστον Ha.Ab.Eb. [s] ἐν ἑκάστοις Ab. et rc. Eb: ceteri ἑκάστου. [t] δὲ om. Ha.

Digitized by Google

ζητούμενον ὄνομα· δεῖ γὰρ [v] ταύτην τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ
αἰτιῶν εἶναι θεωρητικήν· καὶ γὰρ τἀγαθὸν καὶ τὸ οὗ ἕνεκα
[w] ἓν τῶν αἰτίων ἐστίν. Ὅτι δ' οὐ [x] ποιητική, δῆλον [y] καὶ ἐκ
9 τῶν πρώτων φιλοσοφησάντων. Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ
ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ
ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν [z] ἀπόρων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ
μικρὸν οὕτω [a] προϊόντες καὶ περὶ τῶν [b] μειζόνων διαπορή-
σαντες, οἷον περί [c] τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν
περὶ τὸν ἥλιον καὶ [d] περὶ ἄστρων καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς
10 γενέσεως. Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἴεται ἀγνοεῖν. Διὸ
καὶ φιλόμυθος [e] ὁ φιλόσοφός πώς ἐστιν· ὁ γὰρ μῦθος σύγ-
κειται ἐκ θαυμασίων. Ὥστ' εἴπερ διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἄγνοιαν
ἐφιλοσόφησαν, φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι
11 ἐδίωκον, καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν. Μαρτυρεῖ [f] δὲ αὐτὸ
τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγ-
καίων καὶ πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἡ τοιαύτη φρόνησις
ἤρξατο ζητεῖσθαι. Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦ-
μεν χρείαν ἑτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπός φαμεν ἐλεύθερος ὁ
[g] αὑτοῦ ἕνεκα καὶ μὴ ἄλλου [h] ὤν, οὕτω καὶ [i] αὕτη μόνη ἐλευ-
θέρα οὖσα τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὐτὴ [k] αὑτῆς ἕνεκέν
12 ἐστιν. Διὸ καὶ δικαίως [l] ἂν οὐκ ἀνθρωπίνη νομίζοιτο αὐτῆς
ἡ κτῆσις· πολλαχῇ γὰρ ἡ φύσις δούλη τῶν ἀνθρώπων ἐστίν,
ὥστε κατὰ Σιμωνίδην θεὸς ἂν μόνος τοῦτο [m] ἔχοι γέρας, ἄν-
δρα δ' οὐκ ἄξιον [n] μὴ οὐ ζητεῖν τὴν καθ' αὑτὸν ἐπιστήμην.
13 Εἰ [o] δὴ λέγουσί [p] τι οἱ ποιηταὶ καὶ πέφυκε φθονεῖν τὸ θεῖον,
ἐπὶ [q] τούτου [r] συμβαίνειν μάλιστα εἰκὸς καὶ δυστυχεῖς εἶναι
πάντας τοὺς περιττούς. Ἀλλ' οὔτε τὸ θεῖον [s] φθονερὸν ἐν-

[v] αὐτὴν Ab. [w] ἓν om. Fb. [x] ποιητικήν Ha. [y] καὶ om. T. [z] ἀτό-
πων Ab. [a] προϊέντες Ha. [b] μειζόνων οὕτω διαπορήσαντες Ha. [c] τε et
τῆς om. Ha. [d] περὶ ἄστρων Ab: ceteri ἄστρα. [e] ὁ om. Ab. [f] δὲ]
δὲ καὶ T. [g] ἑαυτοῦ Ab. [h] ὢν om. T. [i] αὐτὴ ἐλευθέρα μόνη οὖσα Ha,
αὐτὴν ὡς μόνην οὖσαν ἐλευθέραν Ab. [k] ἑαυτῆς Ab. [l] ἂν] μὴ E, om.
Ha.Eb. [m] ἔχοι τὸ γέρας omnes præter Ab. [n] μὴ] τὸ μὴ Ab. idem
add. οὐ. [o] δὴ Ab: ceteri δὲ. [p] τι οἱ] πη E. [q] τούτω Ha. [r] συμ-
βαίνειν Ab: ceteri συμβῆναι. [s] ἐνδέχεται φθονερὸν Fb.

Digitized by Google

δέχεται εἶναι, ἀλλὰ [t] καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν [v] πολλὰ ψεύ-
δονται ἀοιδοί, οὔτε τῆς τοιαύτης ἄλλην χρὴ νομίζειν τιμιω-
τέραν. Ἡ γὰρ θειοτάτη καὶ τιμιωτάτη. Τοιαύτη δὲ διχῶς 14
ἂν εἴη [w] μόνον· ἥν [x] τε γὰρ μάλιστ' ἂν [y] ὁ θεὸς [z] ἔχοι, θεία
τῶν ἐπιστημῶν ἐστί, κἂν [a] εἴ τις τῶν θείων [b] εἴη. [c] Μόνη δ'
αὕτη τούτων ἀμφοτέρων τετύχηκεν· ὅ τε γὰρ θεὸς δοκεῖ τῶν
αἰτίων [d] πᾶσιν εἶναι καὶ ἀρχή τις, καὶ τὴν τοιαύτην ἢ μόνος
ἢ μάλιστ' [e] ἂν ἔχοι [f] ὁ θεός. Ἀναγκαιότεραι μὲν οὖν πᾶσαι
[g] ταύτης, ἀμείνων δ' οὐδεμία. Δεῖ μέντοι [h] πως καταστῆναι 15
τὴν [i] κτῆσιν αὐτῆς εἰς τοὐναντίον ἡμῖν τῶν ἐξ ἀρχῆς [k] ζητή-
σεων. Ἄρχονται μὲν γάρ, ὥσπερ εἴπομεν, ἀπὸ τοῦ θαυμά-
ζειν [l] πάντες εἰ οὕτως ἔχει, καθάπερ τῶν θαυμάτων ταὐτό-
ματα τοῖς μήπω τεθεωρηκόσι τὴν αἰτίαν, ἢ περὶ τὰς τοῦ
ἡλίου τροπὰς [m] ἢ τὴν τῆς διαμέτρου ἀσυμμετρίαν· θαυμα-
στὸν γὰρ εἶναι δοκεῖ πᾶσιν, εἴ τι [n] τῷ ἐλαχίστῳ [o] μὴ με-
τρεῖται. Δεῖ [p] δὲ εἰς τοὐναντίον καὶ τὸ ἄμεινον κατὰ τὴν 16
παροιμίαν ἀποτελευτῆσαι, καθάπερ καὶ ἐν τούτοις ὅταν μά-
θωσιν· οὐθὲν γὰρ [q] ἂν [r] οὕτω θαυμάσειεν ἀνὴρ γεωμετρικὸς
ὡς [s] εἰ γένοιτο ἡ διάμετρος μετρητή. Τίς μὲν οὖν ἡ φύσις
[t] τῆς ἐπιστήμης τῆς ζητουμένης, εἴρηται, καὶ τίς ὁ σκοπὸς οὗ
δεῖ τυγχάνειν τὴν ζήτησιν καὶ τὴν ὅλην μέθοδον.

Ἐπεὶ δὲ φανερὸν ὅτι τῶν ἐξ ἀρχῆς αἰτίων δεῖ λαβεῖν 3
ἐπιστήμην (τότε γὰρ εἰδέναι φαμὲν ἕκαστον, ὅταν τὴν πρώ-
την αἰτίαν οἰώμεθα γνωρίζειν), τὰ δ' αἴτια λέγεται τετρα-
χῶς, ὧν μίαν μὲν αἰτίαν φαμὲν εἶναι τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τί
ἦν εἶναι (ἀνάγεται γὰρ τὸ διὰ τί [v] εἰς τὸν λόγον ἔσχατον,

[t] καὶ add. A^b. [v] πολλοὶ H^a. [w] μόνη A^b. [x] τε] τινα T. [y] ὁ om. A^b. [z] ἔχει H^a. [a] ἤτις E. [b] ἐστὶ A^b. [c] μόνον E^b. [d] πάντων H^a. [e] ἂν ἔχοι] ἔχει H^a. [f] ὁ om. T.A^b. [g] ταύτης A^b: ceteri αὐτῆς. [h] πως post καταστῆναι H^a, om. A^b. [i] τάξιν T.H^a.E^b. [k] κτήσεων E. [l] πάντως H^a. [m] ἢ τὴν] ἢ περὶ τὴν A^b. [n] τῶν ἐλαχίστων H^a, τῶν οὐκ ελαχίστων E.T.E^b, quorum E in margine γρ. τῷ ἐλαχίστῳ, καὶ ταύτην μᾶλλον τὴν γραφὴν οἶδεν Ἀλέξανδρος. [o] μὴ] οὐ H^a. [p] δὴ A^b. [q] ἂν om. H^a. [r] θαυμάσειεν οὕτως E.T.H^a.E^b. [s] εἰ] εἰ μὴ T. [t] τῆς ἐπ. τῆς ζητ. A^b.F^b: ceteri τῆς ζητουμένης ἐπιστήμης. [v] εἰς] πρῶτον εἰς omnes præter A^b.

Digitized by Google

*αἴτιον δὲ καὶ ἀρχὴ τὸ διὰ τί πρῶτον), [w] ἑτέραν δὲ τὴν ὕλην
καὶ τὸ ὑποκείμενον, τρίτην [x] δὲ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως,
τετάρτην δὲ τὴν ἀντικειμένην αἰτίαν ταύτῃ, [y] τὸ οὗ [z] ἕνεκα
καὶ τἀγαθόν· τέλος γὰρ γενέσεως καὶ κινήσεως πάσης τοῦτ'
2 ἐστίν. [a] Τεθεώρηται μὲν [b] οὖν ἱκανῶς περὶ αὐτῶν [c] ἡμῖν ἐν
τοῖς περὶ φύσεως, ὅμως [d] δὲ παραλάβωμεν καὶ τοὺς πρότερον
ἡμῶν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν [e] ὄντων ἐλθόντας καὶ φιλοσοφήσαν-
τας περὶ τῆς ἀληθείας. Δῆλον γὰρ ὅτι κἀκεῖνοι λέγουσιν
ἀρχάς τινας καὶ αἰτίας· ἐπελθοῦσιν οὖν ἔσται τι προὔργου
τῇ μεθόδῳ τῇ νῦν· ἢ γὰρ ἕτερόν [f] τι γένος εὑρήσομεν αἰτίας,
3 ἢ ταῖς νῦν λεγομέναις μᾶλλον πιστεύσομεν. Τῶν δὴ [g] πρώ-
των φιλοσοφησάντων οἱ πλεῖστοι τὰς ἐν ὕλης [h] εἴδει μόνας
ᾠήθησαν ἀρχὰς εἶναι πάντων· ἐξ οὗ γὰρ ἔστιν ἅπαντα τὰ
ὄντα, καὶ ἐξ οὗ γίγνεται [i] πρώτου καὶ εἰς ὃ φθείρεται τελευ-
ταῖον, τῆς μὲν οὐσίας ὑπομενούσης, τοῖς δὲ πάθεσι μεταβαλ-
λούσης, τοῦτο στοιχεῖον καὶ [k] ταύτην ἀρχήν φασιν εἶναι τῶν
ὄντων, καὶ διὰ τοῦτο [l] οὔτε γίγνεσθαι οὐθὲν οἴονται οὔτε
ἀπόλλυσθαι, ὡς τῆς τοιαύτης φύσεως ἀεὶ σωζομένης, ὥσπερ
οὐδὲ τὸν [m] Σωκράτην φαμὲν οὔτε γίγνεσθαι ἁπλῶς, ὅταν
γίγνηται καλὸς ἢ μουσικός, οὔτε ἀπόλλυσθαι, ὅταν [n] ἀπο-
βάλλῃ ταύτας τὰς ἕξεις, διὰ τὸ ὑπομένειν τὸ ὑποκείμενον
4 τὸν [m] Σωκράτην αὐτόν. Οὕτως οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδέν· δεῖ
γὰρ εἶναί τινα φύσιν [o] μίαν ἢ πλείους μιᾶς, ἐξ ὧν γίγνεται
5 τἆλλα σωζομένης ἐκείνης. Τὸ μέντοι πλῆθος καὶ τὸ εἶδος
τῆς τοιαύτης ἀρχῆς οὐ τὸ αὐτὸ πάντες λέγουσιν, ἀλλὰ
Θαλῆς [p] μὲν ὁ τῆς τοιαύτης ἀρχηγὸς φιλοσοφίας ὕδωρ
[q] εἶναί φησιν (διὸ καὶ τὴν γῆν ἐφ' ὕδατος [r] ἀπεφήνατο εἶναι),
λαβὼν ἴσως τὴν ὑπόληψιν ἐκ τοῦ πάντων ὁρᾶν τὴν τροφὴν*

[w] *ἑτέραν* A^b: ceteri *μίαν*. [x] *δὲ*] *δὲ τὴν* T. [y] *τὸ*] *καὶ τὸ* E.T.H^a.E^b. [z] *ἕνεκεν* T. [a] *τεθεώρηται μὲν* A^b. et *γρ.* E, *τεθεωρημένον* T.H^a: ceteri *τεθεωρημένων*. [b] *οὖν* om. H^a. [c] *ἡμῖν* add. A^b. [d] *δὲ* add. A^b.E^b. et *γρ.* E. [e] *ὄντων*] *αὐτῶν* H^a. [f] *τι* om. T.H^a. [g] *πρῶτον* E.H^a.E^b. [h] *μόνον εἴδει* H^a.E^b. [i] *πρῶτον* H^a. [k] *ταῦτα τὴν* E^b, *ταύτην τὴν* T.H^a. [l] *οὔτε* om. T. [m] utrobique *σωκράτη* E.T.H^a. [n] *ἀποβάλῃ* A^b. [o] *μίαν* A^b: ceteri *ἢ μίαν*. [p] *μὲν* om. T. [q] *εἶναί φησιν* A^b: ceteri *φησὶν εἶναι*. [r] *ἀπεφαίνετο* A^b.

Digitized by Google

ὑγρὰν οὖσαν καὶ αὐτὸ τὸ θερμὸν ἐκ τούτου γιγνόμενον [s] καὶ τούτῳ [t] ζῶν (τὸ δ' ἐξ οὗ [v] γίγνεται, τοῦτ' ἐστὶν ἀρχὴ πάντων), διά τε δὴ τοῦτο τὴν ὑπόληψιν λαβὼν ταύτην, καὶ διὰ τὸ πάντων τὰ σπέρματα τὴν φύσιν ὑγρὰν ἔχειν, τὸ δ' ὕδωρ [w] ἀρχὴν τῆς φύσεως εἶναι [x] τοῖς ὑγροῖς. Εἰσὶ δέ τινες οἳ 6
καὶ τοὺς [y] παμπαλαίους καὶ πολὺ πρὸ τῆς νῦν γενέσεως καὶ πρώτους θεολογήσαντας οὕτως οἴονται περὶ τῆς φύσεως [z] ὑπολαβεῖν· Ὠκεανόν [a] τε γὰρ καὶ Τηθὺν ἐποίησαν τῆς γενέσεως πατέρας, καὶ [b] τὸν ὅρκον τῶν θεῶν ὕδωρ, τὴν καλουμένην [c] ὑπ' αὐτῶν Στύγα τῶν ποιητῶν· τιμιώτατον [d] μὲν γὰρ τὸ πρεσβύτατον, ὅρκος δὲ τὸ τιμιώτατόν ἐστιν. Εἰ μὲν οὖν 7
ἀρχαία τις αὕτη καὶ παλαιὰ [e] τετύχηκεν οὖσα περὶ τῆς φύσεως ἡ δόξα, τάχ' ἂν ἄδηλον εἴη, Θαλῆς μέντοι λέγεται [f] οὕτως ἀποφήνασθαι περὶ τῆς πρώτης αἰτίας· Ἵππωνα [g] γὰρ οὐκ ἄν τις ἀξιώσειε θεῖναι μετὰ τούτων διὰ τὴν εὐτέλειαν αὐτοῦ τῆς διανοίας. Ἀναξιμένης δὲ ἀέρα καὶ Διογένης πρό- 8
τερον ὕδατος καὶ μάλιστ' ἀρχὴν τιθέασι τῶν [h] ἁπλῶν σωμάτων, Ἵππασος δὲ πῦρ ὁ Μεταποντῖνος καὶ Ἡράκλειτος [i] ὁ Ἐφέσιος, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τὰ τέτταρα, πρὸς τοῖς εἰρημένοις γῆν [k] προστιθεὶς τέταρτον· ταῦτα γὰρ ἀεὶ διαμένειν καὶ οὐ γίγνεσθαι ἀλλ' [l] ἢ πλήθει καὶ ὀλιγότητι συγκρινόμενα καὶ διακρινόμενα εἰς ἕν τε καὶ ἐξ ἑνός. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ Κλα- 9
ζομένιος τῇ μὲν ἡλικίᾳ πρότερος ὢν [m] τούτου, τοῖς δ' ἔργοις ὕστερος, ἀπείρους εἶναί [n] φησι τὰς ἀρχάς· σχεδὸν γὰρ ἅπαντα τὰ ὁμοιομερῆ, καθάπερ ὕδωρ ἢ πῦρ, οὕτω γίγνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαί φησι συγκρίσει καὶ διακρίσει μόνον, ἄλλως δ' οὔτε γίγνεσθαι οὔτ' ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ [o] διαμένειν ἀΐδια. Ἐκ 10

[s] καὶ] καὶ τὸ ζῷον E.T.Ha.Eb. [t] ζῆν Fb. [v] γίγνεταί τι τοῦτ' Ha. [w] ἀρχὴ τ. φ. ἐστὶ E.T.Ha.Eb. [x] τῶν ὑγρῶν T. [y] πάνυ παλαιοὺς Eb, πάλαι παλαιοὺς T, παλαιοὺς Ab. [z] διαλαβεῖν T. [a] τε om. T. [b] τῶν ὅρκων Eb. [c] στύγα ὑπ' αὐτῶν Ha.Eb. [d] μὲν om. T. [e] ἐτύγχανεν Ha. [f] οὕτως Ab.Fb: ceteri τοῦτον τὸν τρόπον. [g] γὰρ] μὲν γὰρ E.T.Ha.Eb, δ' οὖν Fb. [h] πρώτων Ha.Eb. [i] ὁ alterum om. Ab. [k] προσθεὶς E.T.Ha.Eb.Fb. [l] ἢ om. Ab. [m] τούτων Ha. [n] φησι om. Fb. [o] μένειν Ab.

Digitized by Google

μὲν οὖν τούτων [p] μόνην τις αἰτίαν [q] νομίσειεν [r] ἂν τὴν ἐν ὕλης
εἴδει [s] λεγομένην. Προϊόντων δ' οὕτως, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὡδο-
ποίησεν αὐτοῖς καὶ συνηνάγκασε ζητεῖν· εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα
πᾶσα [t] φθορὰ καὶ γένεσις ἔκ τινος ἑνὸς ἢ καὶ πλειόνων ἐστίν,
11 διὰ τί τοῦτο συμβαίνει καὶ τί τὸ αἴτιον; Οὐ γὰρ δὴ τό
[v] γε ὑποκείμενον αὐτὸ ποιεῖ μεταβάλλειν ἑαυτό· λέγω δ' οἷον
οὔτε τὸ ξύλον οὔτε ὁ χαλκὸς [w] αἴτιος τοῦ μεταβάλλειν ἑκάτε-
ρον αὐτῶν, οὐδὲ ποιεῖ τὸ μὲν ξύλον κλίνην ὁ δὲ χαλκὸς ἀν-
δριάντα, ἀλλ' ἕτερόν τι τῆς μεταβολῆς [x] αἴτιον. Τὸ δὲ
τοῦτο ζητεῖν ἐστὶ τὸ τὴν ἑτέραν ἀρχὴν ζητεῖν, ὡς ἂν ἡμεῖς
12 φαίημεν, ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως. Οἱ μὲν οὖν πάμπαν ἐξ
ἀρχῆς ἁψάμενοι [y] τῆς μεθόδου τῆς τοιαύτης καὶ ἓν φάσκοντες
εἶναι τὸ ὑποκείμενον οὐθὲν [z] ἐδυσχέραναν ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἔνιοί
[a] γε τῶν ἓν λεγόντων, ὥσπερ ἡττηθέντες [b] ὑπὸ ταύτης τῆς
ζητήσεως, τὸ ἓν ἀκίνητόν φασιν εἶναι καὶ τὴν φύσιν ὅλην οὐ
μόνον κατὰ γένεσιν καὶ φθοράν ([c] τοῦτο μὲν γὰρ ἀρχαῖόν [d] τε
καὶ πάντες ὡμολόγησαν), ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν [e] ἄλλην μετα-
13 βολὴν [f] πᾶσαν· [g] καὶ τοῦτο αὐτῶν ἴδιόν ἐστιν. Τῶν μὲν οὖν
[h] ἓν φασκόντων εἶναι τὸ πᾶν οὐθενὶ συνέβη τὴν τοιαύτην
[i] συνιδεῖν αἰτίαν, πλὴν [k] εἰ ἄρα Παρμενίδῃ, καὶ τούτῳ κατὰ
τοσοῦτον ὅσον οὐ μόνον ἓν ἀλλὰ καὶ δύο πως τίθησιν αἰτίας
14 εἶναι. Τοῖς δὲ [l] δὴ πλείω ποιοῦσι [m] μᾶλλον ἐνδέχεται λέγειν,
οἷον [n] τοῖς θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἢ πῦρ καὶ γῆν· χρῶνται γὰρ
ὡς κινητικὴν ἔχοντι τῷ πυρὶ τὴν φύσιν, ὕδατι δὲ καὶ γῇ καὶ
τοῖς τοιούτοις [o] τοὐναντίον. Μετὰ δὲ τούτους καὶ τὰς τοιαύ-
τας ἀρχάς, ὡς οὐχ ἱκανῶν [p] οὐσῶν γεννῆσαι τὴν τῶν ὄντων

[p] μόνον H^a. [q] νοήσειεν H^a.E^b, εἶναι νομίσειεν T. [r] ἂν ante αἰτίαν F^b, om. A^b. [s] λεγ.] προαγομένην H^a. [t] γένεσις καὶ φθορὰ A^b. [v] τε A^b. [w] αἴτιον H^a.E^b. [x] ἴδιον H^a. [y] τῆς τοιαύτης μεθόδου H^a. γρ. καὶ ταύτης, ἤτοι τῆς φυσικῆς margo E. [z] ἐδυσχ. ἐν ἑαυτοῖς A^b.F^b. [a] γε om. H^b. [b] ὑπ' αὐτῆς F^b. [c] τοῦτο—ὡμολόγησαν om. A^b.F^b. [d] τε om. T. [e] ἄλλην om. H^a.E^b. [f] ἅπασαν A^b. [g] καὶ—ἐστιν om. A^b. [h] ἓν] ἓν μόνον E.T.H^a.E^b. [i] ἰδεῖν A^b.F^b. [k] εἰ ἄρα] ἑνὶ H^a, ἑνὶ παρὰ E^b. [l] δὴ add. A^b.C^b.F^b. [m] ἐνδέχεται μᾶλλον H^a. [n] τοῖς] τὸ T. [o] ἐναντίον H^a. [p] οὐσῶν om. T.

Digitized by Google

φύσιν, [q] πάλιν [r] ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ὥσπερ εἴπομεν,
ἀναγκαζόμενοι τὴν ἐχομένην ἐζήτησαν [s] ἀρχήν. Τοῦ [t] γὰρ 15
εὖ καὶ καλῶς τὰ μὲν ἔχειν τὰ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὄντων ἴσως
οὔτε πῦρ οὔτε γῆν οὔτ' [v] ἄλλο τῶν τοιούτων οὐθὲν οὔτ' εἰκὸς
αἴτιον εἶναι οὔτ' [w] ἐκείνους οἰηθῆναι· οὐδ' αὖ τῷ αὐτομάτῳ
καὶ [x] τῇ τύχῃ τοσοῦτον ἐπιτρέψαι πρᾶγμα καλῶς [y] εἶχεν.
Νοῦν [z] δή τις εἰπὼν [a] ἐνεῖναι, καθάπερ ἐν [b] τοῖς ζῴοις, καὶ ἐν 16
τῇ φύσει [c] τὸν αἴτιον [d] τοῦ κόσμου καὶ τῆς τάξεως [e] πάσης
οἷον νήφων ἐφάνη παρ' [f] εἰκῇ λέγοντας τοὺς πρότερον. Φα- 17
νερῶς [g] μὲν οὖν Ἀναξαγόραν ἴσμεν ἁψάμενον τούτων τῶν
λόγων, [h] αἰτίαν [i] δ' ἔχει πρότερον [k] Ἑρμότιμος ὁ Κλαζο-
μένιος εἰπεῖν. Οἱ μὲν οὖν οὕτως ὑπολαμβάνοντες ἅμα [l] τοῦ
καλῶς [n] τὴν αἰτίαν ἀρχὴν εἶναι τῶν ὄντων [o] ἔθεσαν, καὶ τὴν
τοιαύτην ὅθεν ἡ κίνησις ὑπάρχει τοῖς οὖσιν. Ὑποπτεύσειε 4
δ' ἄν τις Ἡσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦτον, κἂν εἴ τις
ἄλλος ἔρωτα ἢ ἐπιθυμίαν ἐν τοῖς οὖσιν ἔθηκεν ὡς ἀρχήν, οἷον
καὶ Παρμενίδης· [p] οὗτος γὰρ κατασκευάζων τὴν τοῦ παντὸς
γένεσιν

> [q] πρώτιστον μέν φησιν ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων,

Ἡσίοδος [r] δὲ

> πάντων μὲν πρώτιστα χάος γένετ', [s] αὐτὰρ ἔπειτα
> [t] γαῖ' εὐρύστερνος,—
> ἠδ' [v] ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν,

ὡς δέον ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν [w] τιν' αἰτίαν ἥτις κινήσει καὶ
[x] συνάξει τὰ πράγματα. [y] Τούτους μὲν οὖν πῶς χρὴ δια- 2

[q] πάλιν] πάντες E^b. [r] ἐπ' H^a. [s] post ἀρχήν A^b: τουτέστι τὴν ποιητικὴν τούτων εὖ ἔχειν καὶ καλῶς. [t] γὰρ] μὲν H^a. [v] ἄλλο τι τῶν A^b. [w] ἐκείνους εἰκὸς οἰηθῆναι E.T.H^a.E^b. [x] τῇ add. A^b. [y] ἔχειν E.S.T.H^a.B^b.C^b. [z] δ' εἴ τις E^b. γρ. καὶ νοῦν δ' εἴ τις margo E. [a] ἐνεῖναι E.T.A^b, ἐν εἶναι rc. E^b: ceteri εἶναι. [b] τοῖς om. E.S.B^b.C^b. [c] τὸ A^b. [d] τοῦ A^b: ceteri καὶ τοῦ. [e] πάσης om. H^a. [f] οἰκῇ S. [g] μὲν om. T. [h] αἴτιον E. [i] δ' ἂν ἔχῃ H^a.E^b [k] ὁ κλαζομένιος ἑρμότιμος S. [l] τῷ H^a. [n] τὴν om. H^a. [o] γρ. καὶ ἔθεσαν τὴν τοιαύτην, εἶτα ὅθεν ἡ κίνησις margo E. [p] οὗτος γὰρ A^b, καὶ γὰρ οὕτως E^b: ceteri καὶ γὰρ οὗτος. [q] πρῶτον E.H^a.A^b.E^b. [r] δὲ] μὲν H^a. [s] αὐτὸ H^a. [t] γέα γαῖα E. [v] ἔρως H^a.A^b. [w] τὴν H^a.A^b. [x] συνέξει E.T. [y] τούτοις A^b.

Digitized by Google

νεῖμαι [z] περὶ τοῦ τίς πρῶτος, ἐξέστω κρίνειν ὕστερον· [a] ἐπεὶ
δὲ καὶ τἀναντία τοῖς ἀγαθοῖς ἐνόντα ἐφαίνετο ἐν τῇ φύσει,
καὶ οὐ μόνον τάξις καὶ τὸ καλὸν ἀλλὰ καὶ ἀταξία καὶ τὸ
αἰσχρόν, καὶ πλείω τὰ κακὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ τὰ φαῦλα τῶν
καλῶν, οὕτως ἄλλος τις φιλίαν εἰσήνεγκε [b] καὶ νεῖκος, ἑκάτε-
3 ρον ἑκατέρων αἴτιον τούτων. Εἰ γάρ τις ἀκολουθοίη καὶ
[c] λαμβάνοι πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ μὴ πρὸς ἃ ψελλίζεται λέ-
γων Ἐμπεδοκλῆς, εὑρήσει τὴν μὲν φιλίαν αἰτίαν [d] οὖσαν τῶν
ἀγαθῶν, τὸ δὲ νεῖκος τῶν κακῶν· [e] ὥστ' εἴ τις φαίη τρόπον
τινὰ [f] καὶ λέγειν καὶ πρῶτον λέγειν τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν
ἀρχὰς Ἐμπεδοκλέα, τάχ' ἂν λέγοι καλῶς, εἴπερ τὸ τῶν
ἀγαθῶν [g] ἁπάντων αἴτιον [h] αὐτὸ τἀγαθόν ἐστι [i] καὶ τῶν κα-
4 κῶν τὸ κακόν. Οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ λέγομεν, καὶ μέχρι
τούτου [k] δυοῖν αἰτίαιν [l] ἐφήψαντο [m] ὧν ἡμεῖς διωρίσαμεν ἐν
τοῖς περὶ φύσεως, τῆς τε ὕλης καὶ τοῦ ὅθεν ἡ κίνησις, ἀμυ-
δρῶς μέντοι καὶ οὐθὲν σαφῶς, ἀλλ' οἷον ἐν ταῖς μάχαις οἱ
ἀγύμναστοι ποιοῦσιν· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι περιφερόμενοι τύ-
πτουσι πολλάκις καλὰς πληγάς, ἀλλ' οὔτε ἐκεῖνοι ἀπὸ ἐπι-
στήμης οὔτε [n] οὗτοι ἐοίκασιν [o] εἰδόσι λέγειν [p] ὅ τι λέγουσιν·
σχεδὸν γὰρ οὐθὲν χρώμενοι φαίνονται τούτοις ἀλλ' [q] ἢ κατὰ
5 μικρόν. Ἀναξαγόρας τε [r] γὰρ μηχανῇ χρῆται τῷ νῷ πρὸς
τὴν κοσμοποιίαν, [s] καὶ ὅταν ἀπορήσῃ [t] διὰ τίν' αἰτίαν ἐξ
ἀνάγκης ἐστί, τότε [v] παρέλκει αὐτόν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις
πάντα μᾶλλον αἰτιᾶται τῶν γιγνομένων ἢ νοῦν. Καὶ Ἐμ-
πεδοκλῆς [w] ἐπὶ πλέον μὲν [x] τούτου χρῆται τοῖς αἰτίοις, οὐ
μὴν οὔθ' ἱκανῶς, οὔτ' ἐν τούτοις [y] εὑρίσκει τὸ ὁμολογούμενον.
6 Πολλαχοῦ γοῦν αὐτῷ ἡ μὲν φιλία διακρίνει, τὸ δὲ νεῖκος

[z] παρὰ H^a. [a] ἐπειδὴ H^b. [b] καὶ τὸ νεῖκος ἑκάτερον ἑκατέρω H^a. [c] λαμβάνει H^a.A^b. [d] οὖσαν om. H^a.E^b. [e] ὡς H^a. [f] καὶ λέγειν καὶ om. H^a. [g] πάντων A^b. [h] αὐτῷ T. [i] καὶ—κακόν om. A^b. [k] δυοῖν A^b : vulgo δυεῖν. [l] ἐφήψαντο om. A^b, qui ἡμμένοι φαίνονται post φύσεως. [m] ὡς T. [n] αὐτοὶ T. [o] εἰδέναι, omisso λέγειν, A^b. [p] ὅ τι] ἃ H^a. [q] ἢ om. F^b. [r] γὰρ om. H^a. [s] καὶ ὅταν ἀπορήσῃ] ὅταν γὰρ ἀπορήσει H^a, ὅταν ἀπορήση γὰρ E.T. [t] διὰ—ἐστί om. A^b. et margo E. [v] ἕλκει T.H^a.E^b. et pr. E. [w] ἐπὶ] δὲ ἐπὶ T, μὲν πρὸς H^a. [x] χρῆται τούτου A^b, τούτω χρῆται H^a. [y] ἐξευρίσκει A^b.

Digitized by Google

συγκρίνει. Ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὰ στοιχεῖα [z]διίστηται τὸ
πᾶν ὑπὸ τοῦ νείκους, [a]τό τε πῦρ [b]εἰς ἓν συγκρίνεται καὶ τῶν
ἄλλων στοιχείων ἕκαστον· ὅταν δὲ [c]πάλιν [d]πάντα ὑπὸ τῆς
φιλίας συνίωσιν εἰς τὸ ἕν, ἀναγκαῖον [e]ἐξ ἑκάστου τὰ μόρια
διακρίνεσθαι πάλιν. Ἐμπεδοκλῆς μὲν οὖν παρὰ [f]τοὺς πρό- 7
τερον πρῶτος ταύτην τὴν αἰτίαν διελὼν εἰσήνεγκεν, οὐ μίαν
ποιήσας τὴν [g]τῆς κινήσεως ἀρχὴν ἀλλ' ἑτέρας τε καὶ ἐναν-
τίας. Ἔτι δὲ τὰ ὡς ἐν ὕλης εἴδει λεγόμενα στοιχεῖα τέτταρα 8
πρῶτος εἶπεν· οὐ μὴν χρῆταί γε τέτταρσιν, ἀλλ' ὡς δυσὶν
οὖσι [h]μόνοις, πυρὶ μὲν καθ' αὑτό, τοῖς δ' ἀντικειμένοις ὡς μιᾷ
φύσει, γῇ τε [i]καὶ ἀέρι καὶ ὕδατι. Λάβοι δ' ἄν τις αὐτὸ
θεωρῶν ἐκ τῶν ἐπῶν. Οὗτος μὲν οὖν, ὥσπερ λέγομεν, [k]οὕτω 9
τε καὶ [l]τοσαύτας εἴρηκεν ἀρχάς· Λεύκιππος δὲ καὶ ὁ ἑταῖρος
αὐτοῦ Δημόκριτος στοιχεῖα μὲν τὸ πλῆρες καὶ τὸ κενὸν εἶναί
φασι, [m]λέγοντες τὸ μὲν ὂν τὸ δὲ μὴ ὄν, τούτων δὲ τὸ μὲν
πλῆρες καὶ στερεὸν τὸ ὄν, τὸ δὲ κενόν [n]γε [o]καὶ μανὸν τὸ μὴ
ὄν (διὸ καὶ οὐθὲν μᾶλλον τὸ ὂν τοῦ μὴ ὄντος εἶναί φασιν,
ὅτι οὐδὲ τὸ κενὸν τοῦ σώματος), αἴτια δὲ τῶν ὄντων [p]ταῦτα
ὡς [q]ὕλην. Καὶ καθάπερ οἱ ἓν ποιοῦντες τὴν ὑποκειμένην οὐ- 10
σίαν τἆλλα τοῖς πάθεσιν [r]αὐτῆς γεννῶσι, τὸ μανὸν καὶ τὸ
πυκνὸν ἀρχὰς [s]τιθέμενοι [t]τῶν παθημάτων, τὸν αὐτὸν τρόπον
καὶ οὗτοι τὰς διαφορὰς αἰτίας τῶν ἄλλων εἶναί φασιν. Ταύ- 11
τας μέντοι τρεῖς εἶναι λέγουσι, σχῆμά τε καὶ τάξιν καὶ
θέσιν· [v]διαφέρειν γάρ [w]φασι τὸ ὂν [x]ῥυσμῷ καὶ [y]διαθιγῇ
καὶ τροπῇ μόνον. Τούτων δὲ ὁ μὲν [z]ῥυσμὸς σχῆμά ἐστιν, ἡ
δὲ διαθιγὴ τάξις, ἡ δὲ τροπὴ θέσις· διαφέρει [a]γὰρ τὸ μὲν Α
τοῦ Ν σχήματι, τὸ δὲ ΑΝ τοῦ ΝΑ τάξει, τὸ δὲ Ζ τοῦ Ν
θέσει. Περὶ δὲ κινήσεως, ὅθεν ἢ πῶς ὑπάρχει τοῖς οὖσι, καὶ 12

[z] διίσταται H^a. [a] τότε τὸ E.T. [b] εἰς ἓν om. T. [c] πάλιν om. H^a.
[d] πάντα om. E.E^b. [e] ἐξ om. H^a. [f] τοὺς] τὸ A^b. [g] τῆς] τε T.
[h] μόνον H^a.E^b. [i] καὶ post τε om. H^a.E^b. [k] οὕτως T. [l] τοιαύτας H^a.
[m] λέγοντες τὸ A^b: ceteri λέγοντες οἷον τό. [n] τε E, om. H^a.A^b.E^b.
[o] καὶ μανὸν om. A^b. [p] ταῦτά γε ὡς A^b, ταῦτά ante τῶν T. [q] ὕλη H^a.E^b.
[r] αὐτοῖς E^b. [s] ποιούμενοι H^a. [t] τῶν παθημάτων ante ἀρχάς A^b.
[v] διαφέρει E.H^a.E^b. [w] φησι E.H^a. [x] ῥοισμῷ A^b. [y] διαθηγῇ E.T.E^b.
[z] ῥοισμὸς A^b. [a] γὰρ om. H^a.

Digitized by Google

οὗτοι παραπλησίως τοῖς ἄλλοις ῥαθύμως [b]ἀφεῖσαν. Περὶ
μὲν [c]οὖν τῶν δύο αἰτιῶν, ὥσπερ λέγομεν, ἐπὶ τοσοῦτον ἔοι-
κεν ἐζητῆσθαι [d]παρὰ τῶν πρότερον.
5 Ἐν δὲ τούτοις καὶ πρὸ τούτων οἱ καλούμενοι Πυθαγόρειοι
τῶν μαθημάτων ἁψάμενοι [e]πρῶτοι [f]ταῦτα [g]προήγαγον, καὶ
ἐντραφέντες ἐν αὐτοῖς τὰς τούτων ἀρχὰς [h]τῶν ὄντων ἀρχὰς
2 ᾠήθησαν εἶναι πάντων. Ἐπεὶ δὲ τούτων οἱ ἀριθμοὶ φύσει
πρῶτοι, ἐν δὲ [i]τοῖς ἀριθμοῖς ἐδόκουν θεωρεῖν ὁμοιώματα
πολλὰ τοῖς οὖσι καὶ γιγνομένοις, μᾶλλον ἢ ἐν πυρὶ καὶ γῇ
καὶ ὕδατι, ὅτι τὸ μὲν τοιονδὶ τῶν ἀριθμῶν πάθος δικαιοσύνη,
τὸ δὲ τοιονδὶ [k]ψυχὴ καὶ νοῦς, ἕτερον δὲ καιρὸς καὶ τῶν ἄλ-
λων ὡς εἰπεῖν ἕκαστον ὁμοίως· ἔτι δὲ τῶν [l]ἁρμονικῶν ἐν ἀρι-
θμοῖς ὁρῶντες [m]τὰ πάθη καὶ τοὺς λόγους, ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα
τοῖς ἀριθμοῖς [n]ἐφαίνετο [o]τὴν φύσιν [p]ἀφωμοιῶσθαι [q]πᾶσαν,
οἱ δ' ἀριθμοὶ πάσης τῆς φύσεως πρῶτοι, τὰ τῶν ἀριθμῶν
στοιχεῖα τῶν ὄντων στοιχεῖα πάντων [r]εἶναι ὑπέλαβον, καὶ
τὸν ὅλον οὐρανὸν ἁρμονίαν εἶναι καὶ ἀριθμόν· καὶ ὅσα [s]εἶχον
ὁμολογούμενα [t]δεικνύναι ἔν τε τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ταῖς ἁρμο-
νίαις πρὸς τὰ τοῦ οὐρανοῦ πάθη καὶ μέρη καὶ πρὸς τὴν [v]ὅλην
3 διακόσμησιν, ταῦτα συνάγοντες ἐφήρμοττον. Κἂν εἴ τί [w]που
[x]διέλειπε, [y]προσεγλίχοντο τοῦ [z]συνειρομένην [a]πᾶσαν αὐτοῖς
εἶναι τὴν πραγματείαν. Λέγω δ' [b]οἷον, ἐπειδὴ τέλειον ἡ
δεκὰς [c]εἶναι δοκεῖ καὶ πᾶσαν περιειληφέναι τὴν τῶν ἀριθμῶν
φύσιν, [d]καὶ τὰ φερόμενα κατὰ τὸν οὐρανὸν δέκα μὲν εἶναί
φασιν, ὄντων δὲ ἐννέα [e]μόνον τῶν φανερῶν διὰ τοῦτο δεκάτην

[b] ἀφῆσαν E^{b}. [c] οὖν τούτων τῶν F^{b}. [d] παρὰ τῶν add. A^{b}. [e] πρῶτον T.H^{a}.A^{b}. [f] ταῦτά τε πρ. A^{b}.C^{b}. [g] προῆγον E.T.H^{a}.E^{b}. [h] τῶν] τὰς S. τῶν ὄντων ἀρχὰς om. A^{b}. [i] τοῖς ἀριθμοῖς] τούτοις A^{b}. [k] ψυχή τε καὶ A^{b}. [l] ἁρμονιῶν S.H^{a}.B^{b}.C^{b}.E^{b}. [m] τὰ πάθη] καὶ τὰ πάθη H^{a}. [n] ἐφαίνοντο A^{b}. [o] τὴν φύσιν om. S.B^{b}.C^{b}. [p] ἀφομοιῶσθαι A^{b}, ἀφομοιωθῆναι E.S.B^{b}.C^{b}. [q] πᾶσιν E.S.H^{a}.B^{b}. [r] ὑπέλαβον εἶναι A^{b}. [s] εἶχεν S.A^{b}.C^{b}. [t] δεικνύναι om. A^{b}. [v] ἄλλην T.H^{a}.E^{b}. [w] που om. A^{b}. [x] διέλιπε S.C^{b}.E^{b}, διέλιπον T. [y] προσεπεγλίχοντο E. [z] συνηρημένην S.B^{b}.C^{b}, συνηρμοσμένην E^{b}. [a] εἶναι πᾶσαν αὐτοῖς T, αὐτοῖς πᾶσαν εἶναι H^{a}. [b] οἷον om. H^{a}. [c] εἶναι—φύσιν om. A^{b}. [d] καὶ τὰ φ.] καταφερόμενα S. [e] μόνων E.H^{a}.A^{b}, μὲν μόνον C^{b}.

Digitized by Google

τὴν ἀντίχθονα ποιοῦσιν. Διώρισται δὲ περὶ τούτων ἐν ἑτέ- 4
ροις ἡμῖν ἀκριβέστερον. ᾿Αλλ᾽ οὗ δὴ χάριν ἐπερχόμεθα, τοῦτό ἐστιν, ὅπως λάβωμεν καὶ παρὰ τούτων τίνας εἶναι τιθέασι τὰς ἀρχὰς καὶ πῶς εἰς τὰς εἰρημένας ἐμπίπτουσιν αἰ-
τίας. Φαίνονται [f]δὴ καὶ οὗτοι τὸν ἀριθμὸν νομίζοντες ἀρχὴν 5
εἶναι καὶ ὡς ὕλην τοῖς οὖσι καὶ ὡς πάθη τε καὶ ἕξεις, τοῦ δὲ ἀριθμοῦ στοιχεῖα τό [g]τε ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν, τούτων δὲ τὸ μὲν [h]πεπερασμένον τὸ δὲ ἄπειρον, τὸ δ᾽ ἓν ἐξ ἀμφοτέρων εἶναι τούτων ([i]καὶ γὰρ ἄρτιον εἶναι καὶ περιττόν), τὸν δ᾽ ἀριθμὸν ἐκ τοῦ ἑνός, [k]ἀριθμοὺς δέ, καθάπερ εἴρηται, τὸν ὅλον
οὐρανόν. ῞Ετεροι δὲ τῶν αὐτῶν τούτων τὰς ἀρχὰς δέκα λέ- 6
γουσιν εἶναι τὰς κατὰ [l]συστοιχίαν λεγομένας, πέρας [m]καὶ ἄπειρον, περιττὸν [m]καὶ ἄρτιον, ἓν [m]καὶ πλῆθος, δεξιὸν [m]καὶ ἀριστερόν, ἄρρεν [m]καὶ θῆλυ, ἠρεμοῦν [m]καὶ κινούμενον, εὐθὺ [m]καὶ καμπύλον, φῶς [m]καὶ σκότος, ἀγαθὸν [m]καὶ κακόν, τε-
τράγωνον [m]καὶ ἑτερόμηκες. ῞Ονπερ τρόπον ἔοικε καὶ ᾿Αλ- 7
κμαίων ὁ Κροτωνιάτης ὑπολαβεῖν, καὶ ἤτοι οὗτος παρ᾽ ἐκείνων ἢ ἐκεῖνοι παρὰ τούτου παρέλαβον τὸν λόγον τοῦτον· καὶ γὰρ [n]ἐγένετο τὴν ἡλικίαν ᾿Αλκμαίων ἐπὶ γέροντι Πυθαγόρᾳ, ἀπεφήνατο δὲ παραπλησίως τούτοις· φησὶ γὰρ εἶναι δύο τὰ πολλὰ τῶν ἀνθρωπίνων, [o]λέγων τὰς ἐναντιότητας οὐχ ὥσπερ οὗτοι [p]διωρισμένας ἀλλὰ τὰς τυχούσας, οἷον λευκὸν
μέλαν, γλυκὺ πικρόν, ἀγαθὸν κακόν, [q]μικρὸν μέγα. [r]Οὗτος 8
μὲν [s]οὖν ἀδιορίστως [t]ἐπέρριψε περὶ τῶν λοιπῶν, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι καὶ πόσαι καὶ τίνες αἱ ἐναντιώσεις ἀπεφήναντο. Παρὰ μὲν οὖν τούτων [v]ἀμφοῖν τοσοῦτον ἔστι λαβεῖν, ὅτι τἀναντία ἀρχαὶ τῶν ὄντων· [w]τὸ δ᾽ ὅσαι [x]παρὰ τῶν ἑτέρων,
καὶ τίνες αὗταί εἰσιν. Πῶς μέντοι πρὸς τὰς εἰρημένας αἰτίας 9
ἐνδέχεται [y]συναγαγεῖν, σαφῶς μὲν οὐ διήρθρωται παρ᾽ ἐκεί-

[f] δὲ Ab.Eb. [g] τε add. Ab. [h] ἄπειρον τὸ δὲ πεπερασμένον Ab. [i] καὶ—περιττόν om. Ab. [k] ἀριθμὸν S. [l] συστοιχείαν T.Ab. [m] πέρας—ἑτερόμηκες] καὶ add. Ab. [n] ἐγίνετο Cb. ἐγένετο τὴν ἡλικίαν et mox ἐπὶ γέροντι Πυθαγόρᾳ et δὲ om. Ab. [o] λέγω Cb. [p] διωρισμένως S.Bb. [q] μέγα μικρόν Ab. [r] οὕτως Eb. [s] οὖν om. Eb. [t] ἀπέρριψε Cb.Eb. [v] ἀμφοῖν μὲν τοσοῦτον Ab. [w] τὸ—ἑτέρων om. Ab. [x] περὶ Eb. [y] συναγαγεῖν Ab: ceteri συνάγειν.

Digitized by Google

νων, ἐοίκασι δ' ὡς ἐν ὕλης εἴδει τὰ στοιχεῖα τάττειν· ἐκ τού-
των γὰρ ὡς ἐνυπαρχόντων συνεστάναι καὶ πεπλάσθαι [z]φασὶ
10 τὴν οὐσίαν. Τῶν μὲν οὖν παλαιῶν καὶ πλείω [a]λεγόντων τὰ
στοιχεῖα τῆς φύσεως ἐκ τούτων ἱκανόν ἐστι θεωρῆσαι τὴν
διάνοιαν· εἰσὶ δέ τινες οἳ περὶ τοῦ παντὸς ὡς ἂν μιᾶς οὔσης
[b]φύσεως ἀπεφήναντο, τρόπον δὲ οὐ τὸν αὐτὸν πάντες οὔτε
11 τοῦ καλῶς οὔτε τοῦ κατὰ [c]τὴν φύσιν. Εἰς μὲν οὖν τὴν νῦν
σκέψιν τῶν αἰτίων οὐδαμῶς συναρμόττει περὶ αὐτῶν ὁ λόγος·
οὐ γὰρ ὥσπερ ἔνιοι τῶν φυσιολόγων ἓν ὑποθέμενοι τὸ ὂν
ὅμως γεννῶσιν ὡς ἐξ ὕλης τοῦ ἑνός, ἀλλ' ἕτερον τρόπον οὗτοι
λέγουσιν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ προστιθέασι κίνησιν, γεννῶντές
[d]γε τὸ πᾶν, οὗτοι δὲ ἀκίνητον εἶναί φασιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ
12 τοσοῦτόν γε οἰκεῖόν ἐστι τῇ νῦν σκέψει. Παρμενίδης μὲν
[e]γὰρ ἔοικε τοῦ κατα [f]τὸν λόγον ἑνὸς ἅπτεσθαι, Μέλισσος δὲ
τοῦ κατὰ τὴν ὕλην· διὸ καὶ ὁ μὲν πεπερασμένον, ὁ δ' ἄπειρόν
φησιν εἶναι αὐτό· Ξενοφάνης δὲ πρῶτος τούτων ἑνίσας (ὁ
γὰρ [g]Παρμενίδης τούτου λέγεται μαθητής) οὐθὲν [h]διεσαφή-
νισεν, [i]οὐδὲ τῆς φύσεως [k]τούτων οὐδετέρας ἔοικε [l]θιγεῖν, ἀλλ'
εἰς [m]τὸν ὅλον οὐρανὸν ἀποβλέψας τὸ ἓν εἶναί φησι [n]τὸν
13 θεόν. [o]Οὗτοι μὲν οὖν, καθάπερ εἴπομεν, [p]ἀφετέοι πρὸς τὴν
νῦν [q]παροῦσαν ζήτησιν, οἱ μὲν δύο καὶ πάμπαν ὡς ὄντες μι-
κρὸν ἀγροικότεροι, Ξενοφάνης καὶ Μέλισσος· Παρμενίδης
δὲ μᾶλλον [r]βλέπων [s]ἔοικέ που λέγειν· παρὰ γὰρ τὸ ὂν τὸ
μὴ ὂν οὐθὲν ἀξιῶν εἶναι, ἐξ ἀνάγκης ἓν οἴεται εἶναι τὸ ὂν καὶ
ἄλλο οὐθέν (περὶ οὗ [t]σαφεστέρως ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἰρή-
καμεν), ἀναγκαζόμενος δ' ἀκολουθεῖν τοῖς φαινομένοις, καὶ τὸ
ἓν μὲν κατὰ [v]τὸν λόγον, πλείω δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν [w]ὑπο-
λαμβάνων εἶναι, δύο τὰς αἰτίας καὶ δύο [x]τὰς ἀρχὰς [y]πάλιν

[z] φησὶ T.C^b. [a] τὰ στοιχεῖα λεγόντων E.S.T.H^a.E^b. [b] φύσεως om. S, τῆς φύσεως T. [c] τὴν om. H^a.E^b. [d] γε om. S.T.A^b. [e] γὰρ om. S. [f] τὸν om. T.H^a.A^b.E^b. [g] παρμενίδης ὃς τούτου E.T.E^b. [h] διεσάφησεν T. [i] οὔτε A^b. [k] τούτων post ἔοικε A^b. [l] θιγεῖν ante ἔοικε S.B^b.C^b. [m] ὅλον τὸν E^b. [n] τὸν θεόν om. A^b. [o] οὕτω T. [p] ἀφετείναντο S.B^b, ἀπεφήναντο C^b. [q] παροῦσαν add. A^b. [r] βλέπων om. E. [s] που λέγειν ἔοικε E^b. [t] σαφέστερον T.A^b. [v] τὸν om. T. [w] ὑπολαβὼν A^b. [x] τὰς ante ἀρχὰς om. A^b. [y] τίθησι πάλιν S.B^b.C^b.

Digitized by Google

*τίθησι, θερμὸν καὶ ψυχρόν, οἷον πῦρ καὶ γῆν λέγων· τού-
των δὲ* [z]*κατὰ μὲν τὸ ὂν τὸ θερμὸν τάττει, θάτερον δὲ κατὰ
τὸ μὴ ὄν. Ἐκ μὲν οὖν τῶν εἰρημένων καὶ* [a]*παρὰ τῶν* [b]*συνη-* 14
δρευκότων ἤδη τῷ λόγῳ σοφῶν [c]*τοσαῦτα παρειλήφαμεν,
παρὰ μὲν τῶν πρώτων σωματικήν τε τὴν ἀρχήν (ὕδωρ γὰρ
καὶ πῦρ καὶ τὰ τοιαῦτα σώματά ἐστιν), καὶ τῶν μὲν μίαν
τῶν δὲ* [d]*πλείους ἀρχὰς τὰς σωματικάς, ἀμφοτέρων μέντοι
ταύτας* [e]*ὡς ἐν ὕλης εἴδει τιθέντων, παρὰ δέ τινων ταύτην τε*
[f]*τὴν αἰτίαν τιθέντων καὶ πρὸς ταύτῃ τὴν ὅθεν ἡ κίνησις, καὶ
ταύτην* [g]*παρὰ τῶν μὲν μίαν παρὰ τῶν δὲ δύο. Μέχρι μὲν* 15
οὖν τῶν Ἰταλικῶν καὶ χωρὶς ἐκείνων [h]*μετριώτερον εἰρήκασιν
οἱ ἄλλοι* [i]*περὶ αὐτῶν, πλὴν ὥσπερ εἴπομεν,* [k]*δυοῖν* [l]*τε αἰτίαιν
τυγχάνουσι κεχρημένοι, καὶ τούτων τὴν ἑτέραν οἱ μὲν μίαν
οἱ δὲ δύο ποιοῦσι, τὴν ὅθεν ἡ κίνησις· οἱ δὲ Πυθαγόρειοι δύο
μὲν τὰς ἀρχὰς κατὰ τὸν αὐτὸν εἰρήκασι τρόπον, τοσοῦτον*
[m]*δὲ προσεπέθεσαν, ὃ καὶ ἴδιόν* [n]*ἐστιν αὐτῶν, ὅτι τὸ πεπε-
ρασμένον καὶ τὸ ἄπειρον* [o]*καὶ τὸ ἓν οὐχ ἑτέρας τινὰς ᾠήθη-
σαν* [p]*εἶναι φύσεις, οἷον πῦρ ἢ γῆν ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον, ἀλλ'
αὐτὸ τὸ ἄπειρον καὶ αὐτὸ τὸ ἓν οὐσίαν εἶναι τούτων ὧν κατη-
γοροῦνται, διὸ καὶ ἀριθμὸν εἶναι τὴν οὐσίαν* [q]*ἁπάντων. Περί* 16
τε τούτων οὖν [r]*τοῦτον ἀπεφήναντο τὸν τρόπον, καὶ περὶ τοῦ
τί ἐστιν ἤρξαντο μὲν λέγειν καὶ ὁρίζεσθαι, λίαν δ' ἁπλῶς
ἐπραγματεύθησαν. Ὡρίζοντό* [s]*τε γὰρ ἐπιπολαίως, καὶ ᾧ*
[t]*πρώτῳ* [v]*ὑπάρξειεν ὁ λεχθεὶς ὅρος, τοῦτ' εἶναι τὴν οὐσίαν
τοῦ πράγματος* [w]*ἐνόμιζον, ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ταὐτὸν εἶναι
διπλάσιον καὶ τὴν δυάδα,* [x]*διότι πρῶτον ὑπάρχει τοῖς* [y]*δυσὶ
τὸ διπλάσιον. Ἀλλ' οὐ ταὐτὸν ἴσως* [z]*ἐστὶ τὸ εἶναι διπλα-* 17

[z] *κατὰ μὲν* Ab: ceteri *τὸ μὲν κατά*. [a] *περὶ* Eb. [b] *συνεδρευκότων* Ab. [c] *τοσαῦτα* Ab: vulgo *ταῦτα*. [d] *πλ. τὰς ἀρχὰς τὰς* Ab.Eb. [e] *ὥσπερ ὕλης εἴδη* T. [f] *τὴν* ante *αἰτίαν* om. T. [g] *παρ' ὧν μὲν μίαν παρ' ὧν* Ab. [h] *μαλακώτερον* Ab.Fb. et *γρ.* E. [i] *περὶ τῶν αὐτῶν* E.S.T.Bb.Cb. [k] *δυεῖν* T. [l] *τε* om. Fb. [m] *δὲ* om. T. [n] *ἐστιν αὐτῶν* Ab: vulgo *αὐτῶν ἐστίν*. [o] *καὶ τὸ ἓν* om. E.S.T.Bb.Cb.Eb. [p] *φύσεις εἶναι* Eb. [q] *πάντων* Ab. [r] *ἀπεφήναντο τοῦτον* Ab. [s] *τε* om. T. [t] *πρώτως* Ab. [v] *ὑπάρξειν* T. [w] *ἐνόμιζον* Ab: ceteri *ἐνόμισαν*. [x] *ὅτι* S. [y] *δύο* Ab. [z] *ἐστὶ* om. Eb, ante *ἴσως* ponit Ab.

Digitized by Google

σίῳ καὶ δυάδι· εἰ δὲ μή, πολλὰ τὸ ἓν ἔσται, ὃ κἀκείνοις συνέβαινεν. Παρὰ *μὲν οὖν τῶν* [a]*πρότερον καὶ τῶν ἄλλων τοσαῦτα ἔστι λαβεῖν.*

6 Μετὰ *δὲ τὰς εἰρημένας φιλοσοφίας ἡ* Πλάτωνος [b]*ἐπεγένετο πραγματεία, τὰ μὲν πολλὰ τούτοις ἀκολουθοῦσα, τὰ δὲ καὶ ἴδια παρὰ τὴν τῶν* ʻΙταλικῶν *ἔχουσα φιλοσοφίαν.*
2 ʻἘκ *νέου* [c]*τε γὰρ* [d]*συνήθης γενόμενος πρῶτον* Κρατύλῳ *καὶ*
ταῖς ʻἩρακλειτείοις *δόξαις, ὡς ἁπάντων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ ῥεόντων καὶ ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν οὐκ οὔσης, ταῦτα μὲν καὶ ὕστερον* [e]*οὕτως ὑπέλαβεν·* Σωκράτους *δὲ περὶ μὲν τὰ ἠθικὰ πραγματευομένου, περὶ δὲ τῆς ὅλης φύσεως οὐθέν, ἐν* [f]*μέντοι τούτοις τὸ καθόλου ζητοῦντος καὶ περὶ ὁρισμῶν ἐπιστήσαντος πρώτου τὴν διάνοιαν,* [g]*ἐκεῖνον ἀποδεξάμενος διὰ τὸ τοιοῦτον ὑπέλαβεν ὡς περὶ ἑτέρων τοῦτο* [h]*γινόμενον καὶ οὐ τῶν αἰσθητῶν τινός· ἀδύνατον γὰρ εἶναι τὸν κοινὸν* [i]*ὅρον τῶν*
3 *αἰσθητῶν τινός, ἀεί γε μεταβαλλόντων.* [k]Οὗτος [l]*μὲν οὖν*
τὰ τοιαῦτα τῶν ὄντων ἰδέας προσηγόρευσε, τὰ δ' αἰσθητὰ παρὰ ταῦτα καὶ κατὰ ταῦτα λέγεσθαι πάντα· κατὰ μέθεξιν γὰρ εἶναι τὰ πολλὰ τῶν [m]*συνωνύμων τοῖς εἴδεσιν.* Τὴν *δὲ μέθεξιν τοὔνομα μόνον* [n]*μετέβαλεν· οἱ μὲν γὰρ* Πυθαγόρειοι [o]*μιμήσει τὰ ὄντα φασὶν εἶναι τῶν ἀριθμῶν,* Πλάτων *δὲ με-*
4 *θέξει,* [p]*τοὔνομα μεταβαλών.* Τὴν *μέντοι* [q]*γε μέθεξιν ἢ τὴν*
μίμησιν, [r]*ἥτις ἂν εἴη τῶν εἰδῶν,* [s]*ἀφεῖσαν* [t]*ἐν κοινῷ ζητεῖν.*
ʻἜτι *δὲ παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ εἴδη τὰ μαθηματικὰ τῶν πραγμάτων εἶναί* [v]*φησι μεταξύ, διαφέροντα τῶν μὲν αἰσθητῶν τῷ ἀΐδια καὶ ἀκίνητα εἶναι, τῶν δ' εἰδῶν τῷ τὰ μὲν πόλλ'*
5 [w]*ἄττα ὅμοια εἶναι τὸ δὲ εἶδος αὐτὸ ἓν ἕκαστον μόνον.* ʻἘπεὶ

[a] *προτέρων* E^b.F^b. [b] *ἐγένετο* S. [c] *τε* om. A^b. [d] *συνήθης γενόμενος* A^b: ceteri *συγγενόμενος*. [e] *οὗτος* E, *οὔτε* B^b. [f] *μέντοι*] *δὲ* A^b. [g] *ἐκείνων* E^b. [h] *γινόμενων καὶ οὐ περὶ τῶν αἰσθητῶν. ἀδύνατον* A^b. [i] *ὅρον*] *λόγον* E.S.B^b.C^b.E^b. [k] *οὕτως* S.A^b.C^b.E^b. [l] *τὰ μὲν οὖν* A^b. [m] *συνωνύμων τοῖς* A^b.F^b. et *γρ.* E: ceteri *συνωνύμων ὁμώνυμα τοῖς.* [n] *μετέβαλλεν* T, *μετέλαβεν* A^b.F^b. *μεταβάλλων* E^b. [o] *μίμησιν* T. [p] *τοὔνομα μεταβαλών* om. A^b. [q] *γε* om. A^b. [r] *ἥτις*] *τίς* E^b. [s] *ἀφῆσαν* A^b. [t] *ἐκ κοινῶν* S.B^b.C^b. [v] *φασι* E^b. [w] *ἄττα*] *τὰ* A^b, om. F^b.

Digitized by Google

δ' αἴτια τὰ εἴδη τοῖς ἄλλοις, τἀκείνων στοιχεῖα [x] πάντων
ᾠήθη τῶν ὄντων εἶναι στοιχεῖα. Ὡς μὲν οὖν ὕλην τὸ μέγα
καὶ τὸ μικρὸν εἶναι ἀρχάς, ὡς δ' οὐσίαν τὸ ἕν· ἐξ ἐκείνων
[y] γὰρ κατὰ μέθεξιν τοῦ ἑνὸς τὰ εἴδη εἶναι τοὺς ἀριθμούς.
Τὸ *μέντοι γε ἓν οὐσίαν εἶναι, καὶ μὴ ἕτερόν [z] γέ τι [a] ὂν λέ-* 6
γεσθαι [b] ἕν, παραπλησίως τοῖς Πυθαγορείοις *ἔλεγε, καὶ τὸ*
τοὺς ἀριθμοὺς αἰτίους εἶναι τοῖς [c] ἄλλοις τῆς οὐσίας ὡσαύτως
ἐκείνοις· τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀπείρου ὡς ἑνὸς δυάδα ποιῆσαι [d] καὶ
τὸ ἄπειρον ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ, τοῦτ' ἴδιον· καὶ [e] ὅτι ὁ
μὲν τοὺς ἀριθμοὺς παρὰ τὰ αἰσθητά, οἱ δ' ἀριθμοὺς εἶναί
φασιν αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ τὰ μαθηματικὰ μεταξὺ τού-
των οὐ τιθέασιν. Τὸ *μὲν οὖν τὸ ἓν καὶ [f] τοὺς ἀριθμοὺς παρὰ* 7
τὰ πράγματα ποιῆσαι, καὶ μὴ ὥσπερ οἱ [g] Πυθαγόρειοι, *καὶ*
ἡ τῶν εἰδῶν εἰσαγωγὴ διὰ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἐγένετο σκέψιν
(οἱ γὰρ πρότεροι διαλεκτικῆς οὐ μετεῖχον), τὸ δὲ δυάδα
ποιῆσαι [h] τὴν ἑτέραν φύσιν διὰ τὸ τοὺς ἀριθμοὺς ἔξω τῶν
πρώτων εὐφυῶς ἐξ αὐτῆς γεννᾶσθαι, ὥσπερ ἔκ τινος ἐκμα-
γείου. Καίτοι *[i] συμβαίνει γ' ἐναντίως· οὐ γὰρ εὔλογον οὕ-* 8
τως. [k] Οἱ *μὲν γὰρ ἐκ τῆς ὕλης πολλὰ ποιοῦσιν, τὸ δ' εἶδος*
ἅπαξ γεννᾷ μόνον, φαίνεται δ' ἐκ μιᾶς ὕλης μία τράπεζα, ὁ
δὲ τὸ εἶδος ἐπιφέρων εἷς ὢν πολλὰς ποιεῖ. Ὁμοίως δ' ἔχει
καὶ τὸ ἄρρεν πρὸς τὸ θῆλυ· τὸ μὲν γὰρ [l] θῆλυ ὑπὸ μιᾶς πλη-
ροῦται ὀχείας, τὸ δ' ἄρρεν πολλὰ πληροῖ· καίτοι ταῦτα μι-
μήματα τῶν ἀρχῶν ἐκείνων ἐστίν. Πλάτων *μὲν οὖν περὶ* 9
τῶν ζητουμένων οὕτω [m] διώρισεν· φανερὸν δ' ἐκ τῶν εἰρημένων
ὅτι δυοῖν αἰτίαιν μόνον [n] κέχρηται, τῇ τε τοῦ τί ἐστι καὶ τῇ
κατὰ τὴν ὕλην· τὰ γὰρ εἴδη τοῦ τί ἐστιν αἴτια τοῖς ἄλλοις,
τοῖς δ' εἴδεσι τὸ ἕν. Καὶ *τίς ἡ ὕλη ἡ ὑποκειμένη, καθ' ἧς τὰ* 10
εἴδη [o] μὲν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν τὸ δ' ἓν ἐν τοῖς εἴδεσι λέγεται,

[x] *ἁπάντων τῶν ὄντων ᾠήθη* Ab. [y] *γὰρ τὰ κατὰ* T. [z] *γε* add. Ab.Fb. [a] *ὂν] τὸ ὂν* E. [b] *ἓν* Ab.Eb.Fb, om. T: ceteri *εἶναι.* [c] *ὅλοις* T. *γρ. τῆς ὅλης οὐσίας* E. [d] *καὶ τὸ* Ab: ceteri *τὸ δ'.* [e] *ὅτι* Ab: ceteri *ἔτι.* [f] *τὸν ἀριθμὸν* Ab.Hb. [g] *πυθαγορικοὶ* Fb. [h] *τὴν] καὶ τὴν* S. [i] *γε συμβαίνει* T. [k] *οἱ* Ab: ceteri *νῦν.* [l] *θῆλυ* add. Ab. [m] *διώριζε* Ab. [n] *κέχρηται* Ab, *κεχρημένος* T. et, addito *ἐστι* ante *μόνον*, ceteri. [o] *μὲν] τὰ μὲν* omnes præter Ab.

Digitized by Google

[p]ὅτι [q]αὕτη δυάς ἐστι, τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. 'Ἔτι [r]δὲ τὴν
τοῦ εὖ καὶ τοῦ κακῶς αἰτίαν τοῖς στοιχείοις ἀπέδωκεν ἑκατέ-
ροις ἑκατέραν, [s]ὥσπερ φαμὲν καὶ τῶν προτέρων ἐπιζητῆσαί
τινας [t]φιλοσόφων, οἷον 'Ἐμπεδοκλέα καὶ 'Ἀναξαγόραν.

7 Συντόμως μὲν οὖν καὶ κεφαλαιωδῶς ἐπεληλύθαμεν τίνες τε
καὶ πῶς τυγχάνουσιν εἰρηκότες περί τε [v]τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς
ἀληθείας· ὅμως δὲ [w]τοσοῦτόν [x]γ' ἔχομεν ἐξ αὐτῶν, ὅτι τῶν
λεγόντων περὶ ἀρχῆς καὶ αἰτίας οὐθεὶς ἔξω τῶν ἐν τοῖς [y]περὶ
φύσεως ἡμῖν διωρισμένων εἴρηκεν, ἀλλὰ πάντες ἀμυδρῶς μὲν
2 ἐκείνων δέ πως φαίνονται θιγγάνοντες. Οἱ μὲν γὰρ ὡς
ὕλην τὴν ἀρχὴν λέγουσιν, [z]ἄν τε μίαν [z]ἄν τε πλείους ὑπο-
θῶσι, καὶ ἐάν τε σῶμα ἐάν τε [a]ἀσώματον τιθῶσιν, οἷον
Πλάτων μὲν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγων, οἱ δ' 'Ἰταλικοὶ
τὸ ἄπειρον, 'Ἐμπεδοκλῆς δὲ πῦρ καὶ γῆν καὶ [b]ὕδωρ καὶ
3 ἀέρα, 'Ἀναξαγόρας δὲ τὴν τῶν ὁμοιομερῶν ἀπειρίαν. Οὗτοί
τε δὴ πάντες τῆς τοιαύτης αἰτίας ἡμμένοι εἰσί, καὶ ἔτι ὅσοι
ἀέρα ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ ἢ πυρὸς μὲν πυκνότερον ἀέρος δὲ λε-
πτότερον· καὶ γὰρ τοιοῦτόν τινες εἰρήκασιν εἶναι τὸ πρῶτον
στοιχεῖον. Οὗτοι μὲν οὖν ταύτης τῆς αἰτίας ἥψαντο [c]μόνον,
ἕτεροι δέ τινες ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, οἷον ὅσοι φιλίαν
4 καὶ νεῖκος [d]ἢ νοῦν ἢ ἔρωτα ποιοῦσιν ἀρχήν. Τὸ δὲ τί ἦν εἶναι
καὶ τὴν οὐσίαν σαφῶς μὲν οὐθεὶς [e]ἀπέδωκε, μάλιστα δ' οἱ τὰ
εἴδη τιθέντες λέγουσιν· οὔτε γὰρ ὡς [f]ὕλην τοῖς αἰσθητοῖς τὰ
εἴδη καὶ τὰ ἐν τοῖς εἴδεσιν, οὐθ' ὡς ἐντεῦθεν τὴν ἀρχὴν τῆς
κινήσεως γιγνομένην ὑπολαμβάνουσιν (ἀκινησίας γὰρ [g]αἴτια
μᾶλλον καὶ τοῦ ἐν ἠρεμίᾳ εἶναί φασιν), ἀλλὰ τὸ τί ἦν εἶναι
ἑκάστῳ τῶν ἄλλων τὰ εἴδη παρέχονται, τοῖς δ' εἴδεσι τὸ
5 ἕν. Τὸ δ' οὗ ἕνεκα αἱ πράξεις καὶ αἱ μεταβολαὶ καὶ αἱ κινή-

p ὅτι—μικρόν om. A^b. q δυὰς αὕτη T. r δὲ] τε καὶ F^b. s ὥσπερ A^b F^b: ceteri ὅπερ μᾶλλον. t φιλοσόφων A^b.F^b: vulgo φιλοσόφους. v τῶν ἀρχῶν om. S. w τοῦτόν S. x γ' om. F^b.H^b. y περὶ τῆς φύσεως S.B^b.C^b. z ἐάν—ἐάν T. a ἀσωμάτους E.T, ἀσωμάτως S.C^b. b ἀέρα καὶ ὕδωρ E^b. c μόνον om. E^b. d ἢ νοῦν] καὶ νοῦν E.S.B^b.C^b. e ἀποδέδωκε E.S.B^b.C^b. f ὕλη A^b. g αἴτια E, αἰτία E^b: ceteri αἰτίαν, T. post μᾶλλον.

Digitized by Google

σεις, τρόπον μέν τινα λέγουσιν αἴτιον, οὕτω δὲ οὐ λέγουσιν,
οὐδ' ὅνπερ [h]πέφυκεν. Οἱ μὲν γὰρ νοῦν λέγοντες [i]ἢ φιλίαν
ὡς ἀγαθὸν μέν [k]τι [l]ταύτας τὰς αἰτίας τιθέασιν, οὐ μὴν ὡς
ἕνεκά γε τούτων ἢ ὂν ἢ γιγνόμενόν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' ὡς
ἀπὸ τούτων τὰς κινήσεις [m]οὔσας λέγουσιν. Ὡς δ' αὔτως καὶ 6
οἱ τὸ [n]ἓν ἢ τὸ ὂν φάσκοντες εἶναι τὴν τοιαύτην φύσιν, τῆς
[o]μὲν οὐσίας [p]αἴτιόν φασιν εἶναι, οὐ μὴν τούτου γε ἕνεκα [q]ἢ
εἶναι ἢ γίγνεσθαι. Ὥστε λέγειν [r]τε καὶ μὴ λέγειν πως συμ-
βαίνει αὐτοῖς τἀγαθὸν [s]αἴτιον· οὐ γὰρ ἁπλῶς [t]ἀλλὰ κατὰ
[v]συμβεβηκὸς λέγουσιν. Ὅτι μὲν οὖν ὀρθῶς διώρισται περὶ 7
τῶν αἰτίων, καὶ [w]πόσα καὶ ποῖα, μαρτυρεῖν ἐοίκασιν ἡμῖν καὶ
οὗτοι πάντες, οὐ δυνάμενοι θιγεῖν ἄλλης αἰτίας. Πρὸς δὲ
τούτοις, ὅτι ζητητέαι αἱ ἀρχαὶ ἢ οὕτως ἅπασαι ἢ τινὰ τρό-
πον [x]τούτων, δῆλον. Πῶς δὲ τούτων ἕκαστος εἴρηκε, καὶ
πῶς ἔχει περὶ τῶν ἀρχῶν, τὰς ἐνδεχομένας ἀπορίας μετὰ
τοῦτο διέλθωμεν περὶ αὐτῶν.

Ὅσοι μὲν οὖν ἕν [y]τε τὸ πᾶν καὶ [z]μίαν τινὰ φύσιν ὡς ὕλην 8
τιθέασι, καὶ ταύτην σωματικὴν καὶ μέγεθος ἔχουσαν, δῆλον
ὅτι πολλαχῶς ἁμαρτάνουσιν. Τῶν γὰρ σωμάτων τὰ στοι-
χεῖα τιθέασι μόνον, τῶν δ' ἀσωμάτων οὔ, [a]ὄντων καὶ ἀσω-
μάτων. Καὶ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐπιχειροῦντες τὰς
αἰτίας λέγειν, καὶ περὶ [b]πάντων φυσιολογοῦντες, τὸ τῆς κι-
νήσεως αἴτιον ἀναιροῦσιν. Ἔτι δὲ τὸ τὴν οὐσίαν μηθενὸς αἰ- 2
τίαν τιθέναι, μηδὲ τὸ τί ἐστι, καὶ πρὸς τούτοις τὸ ῥᾳδίως
των ἁπλῶν σωμάτων [c]λέγειν ἀρχὴν ὁτιοῦν πλὴν γῆς, οὐκ
ἐπισκεψάμενοι τὴν ἐξ ἀλλήλων γένεσιν πῶς ποιοῦνται, λέγω
δὲ πῦρ [d]καὶ [e]ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα· τὰ μὲν γὰρ συγκρί-

h πέφυκε τρόπον. οἱ E. i ἢ] καὶ A^b. k τι] τοι E^b, om. A^b. l τὰς αἰτίας ταύτας S.B^b.C^b. m οὔσας A^b, τούτων εἶναι S.B^b.C^b, ceteri εἶναι τούτων. n ὂν ἢ τὸ ἓν A^b. o οὐσίας μὲν E.S.B^b.C^b.E^b. p φασιν αἴτιον E^b. q ἢ ante εἶναι om. A^b. r τε om. T. s αἴτιον] τοιοῦτον S.B^b.C^b. t ἀλλὰ καὶ κατὰ C^b. v συμβεβηκὸς εἶναι λέγουσιν rc. E^b. w πόσαι καὶ ποῖαι E^b. x τοῦτον S. y τι H^b. z μίαν εἶναί τινα E.S.T.H^a.B^b.C^b.E^b. a ὄντων καὶ ἀσωμάτων om. A^b. b ἁπάντων A^b. c λέγειν] εἶναι E^b. d καὶ post πῦρ om. B^b. e γῆν καὶ ὕδωρ A^b.

Digitized by Google

3 σει, τὰ δὲ διακρίσει ἐξ ἀλλήλων γίγνεται. Τοῦτο δὲ πρὸς
τὸ πρότερον εἶναι καὶ ὕστερον διαφέρει πλεῖστον· [f] τῇ μὲν
γὰρ ἂν δόξειε στοιχειωδέστατον εἶναι πάντων ἐξ οὗ γίγνονται
συγκρίσει πρώτου, τοιοῦτον δὲ τὸ μικρομερέστατον καὶ λε-
4 πτότατον ἂν εἴη τῶν σωμάτων. Διόπερ ὅσοι πῦρ ἀρχὴν τι-
θέασι, μάλιστα ὁμολογουμένως ἂν τῷ λόγῳ τούτῳ λέγοιεν.
Τοιοῦτον δὲ καὶ τῶν ἄλλων [g] ἕκαστος ὁμολογεῖ τὸ στοιχεῖον
εἶναι [h] τὸ τῶν σωμάτων. Οὐθεὶς [i] γοῦν [k] τῶν ὕστερον ἠξίωσε
καὶ ἓν λεγόντων γῆν εἶναι στοιχεῖον, δηλονότι διὰ τὴν μεγα-
5 λομέρειαν. Τῶν δὲ τριῶν [l] στοιχείων ἕκαστον εἴληφε κριτήν
[m] τινα· οἱ μὲν [n] γὰρ πῦρ, οἱ δ' ὕδωρ, οἱ δ' ἀέρα τοῦτ' εἶναί
φασιν. Καίτοι διὰ τί ποτ' οὐ [o] καὶ τὴν γῆν λέγουσιν, ὥσ-
περ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων; Πάντα γὰρ εἶναί [p] φασι γῆν.
6 Φησὶ δὲ καὶ Ἡσίοδος τὴν γῆν πρώτην [q] γενέσθαι τῶν σωμά-
των· οὕτως ἀρχαίαν καὶ δημοτικὴν [r] συμβέβηκεν εἶναι τὴν
ὑπόληψιν. Κατὰ μὲν οὖν τοῦτον τὸν λόγον οὔτ' εἴ τις τού-
των [s] τι λέγει πλὴν πυρός, οὔτ' εἴ τις ἀέρος μὲν πυκνότερον
τοῦτο τίθησιν ὕδατος δὲ λεπτότερον, οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγοι.
7 Εἰ δ' ἔστι τὸ τῇ γενέσει [t] ὕστερον τῇ φύσει πρότερον, τὸ
δὲ [v] πεπεμμένον καὶ συγκεκριμένον ὕστερον τῇ γενέσει, τοὐν-
αντίον ἂν εἴη τούτων, ὕδωρ μὲν ἀέρος πρότερον, γῆ δὲ ὕδα-
τος. Περὶ μὲν οὖν τῶν μίαν τιθεμένων αἰτίαν οἵαν εἴπομεν,
ἔστω ταῦτ' εἰρημένα· τὸ δ' αὐτὸ κἂν εἴ τις [w] ταῦτα πλείω
τίθησιν, οἷον Ἐμπεδοκλῆς τέτταρά φησιν εἶναι σώματα τὴν
8 ὕλην. Καὶ γὰρ τούτῳ τὰ μὲν ταὐτὰ τὰ δ' ἴδια συμβαίνειν
ἀνάγκη. Γιγνόμενά τε γὰρ ἐξ ἀλλήλων ὁρῶμεν ὡς οὐκ ἀεὶ
διαμένοντος πυρὸς καὶ γῆς τοῦ αὐτοῦ σώματος (εἴρηται δὲ ἐν

[f] τῇ A^b, πῇ E, γῇ S.B^b.C^b, πῦρ T.E^b: vulgo deest. margo E. γρ. τί μὲν καὶ νῦν μέν, ἔστιν ὅτε καὶ τῇ μέν. [g] ἕκαστον ὡμολογεῖτο A^b. [h] τὸ alterum om. A^b. [i] γὰρ B^b.E^b. [k] τῶν ὕστ. ἠξίωσε καὶ] ἠξίωσε τῶν A^b. [l] ἕκαστον στοιχείων E.T.C^b, ἕκαστον στοιχεῖον S.B^b.E^b. [m] τινα om. A^b. [n] γὰρ τὸ πῦρ E^b. [o] καὶ] δὲ A^b. [p] φασι τὴν γῆν T.B^b.E^b. [q] γεγενῆσθαι A^b. [r] συμβέβηκεν εἶναι] εἶχε A^b. [s] τι post λέγει A^b, om. E^b. [t] πρότερον τῇ φύσει ὕστερον A^b.F^b.H^b. [v] πεπεμένον T. [w] πλείω ταῦτα S.

Digitized by Google

τοῖς περὶ φύσεως περὶ αὐτῶν)· καὶ περὶ τῆς τῶν [x] κινουμένων
αἰτίας, πότερον ἓν ἢ δύο θετέον, [y] οὔτ' ὀρθῶς οὔτε [z] εὐλόγως
οἰητέον εἰρῆσθαι παντελῶς. [a] Ὅλως τε ἀλλοίωσιν ἀναιρεῖ- 9
σθαι ἀνάγκη τοῖς οὕτω λέγουσιν· οὐ γὰρ ἐκ θερμοῦ ψυχρὸν
οὐδὲ ἐκ ψυχροῦ θερμὸν [b] ἔσται. Τί γὰρ [c] ἂν αὐτὰ πάσχοι
τἀναντία, καὶ τίς [d] ἂν εἴη μία φύσις ἡ γιγνομένη πῦρ καὶ
ὕδωρ; Ὃ ἐκεῖνος οὔ φησιν. Ἀναξαγόραν δ' εἴ τις [e] ὑπο- 10
λάβοι δύο λέγειν στοιχεῖα, μάλιστ' ἂν ὑπολάβοι κατὰ λό-
γον, ὃν ἐκεῖνος αὐτὸς μὲν [f] οὐ [g] διήρθρωσεν, ἠκολούθησε μέντ'
ἂν ἐξ ἀνάγκης τοῖς [h] ἐπάγουσιν αὐτόν. Ἀτόπου γὰρ ὄντος 11
καὶ ἄλλως τοῦ φάσκειν μεμῖχθαι τὴν ἀρχὴν πάντα, καὶ διὰ
τὸ συμβαίνειν ἄμικτα δεῖν προϋπάρχειν, καὶ διὰ τὸ μὴ πε-
φυκέναι τῷ τυχόντι μίγνυσθαι τὸ τυχόν, πρὸς δὲ τούτοις
ὅτι τὰ πάθη καὶ τὰ συμβεβηκότα χωρίζοιτ' ἂν τῶν οὐσιῶν
(τῶν γὰρ αὐτῶν μῖξίς ἐστι καὶ χωρισμός), ὅμως εἴ τις ἀκο-
λουθήσειε συνδιαρθρῶν ἃ βούλεται λέγειν, ἴσως ἂν φανείη
καινοπρεπεστέρως λέγων. Ὅτε γὰρ οὐθὲν ἦν [i] ἀποκεκριμέ- 12
νον, δῆλον ὡς οὐθὲν ἦν ἀληθὲς εἰπεῖν κατὰ τῆς οὐσίας [k] ἐκεί-
νης, λέγω δ' [l] οἷον ὅτι οὔτε λευκὸν οὔτε μέλαν ἢ φαιὸν [m] ἢ
ἄλλο χρῶμα, ἀλλ' [n] ἄχρων [o] ἦν ἐξ ἀνάγκης· εἶχε γὰρ ἄν τι
[p] τούτων τῶν χρωμάτων. Ὁμοίως δὲ καὶ ἄχυμον, [q] καὶ τῷ 13
αὐτῷ λόγῳ [r] τούτῳ οὐδὲ [s] ἄλλο [t] τι τῶν ὁμοίων οὐθέν· οὔτε
γὰρ ποιόν τι οἷόν τε αὐτὸ εἶναι οὔτε ποσὸν οὔτε τί. Τῶν
[v] γὰρ ἐν μέρει [w] τι λεγομένων εἰδῶν ὑπῆρχεν ἂν [x] αὐτῷ, [y] τοῦτο
δὲ ἀδύνατον μεμιγμένων γε πάντων· ἤδη γὰρ ἂν ἀπεκέκριτο,
φησὶ δ' εἶναι μεμιγμένα πάντα πλὴν τοῦ νοῦ, τοῦτον δὲ
ἀμιγῆ μόνον καὶ καθαρόν. Ἐκ [z] δὴ τούτων συμβαίνει λέ- 14

[x] κινούντων A[b]: ceteri κινουμένων. [y] οὔτ'] ὃ οὔτ' A[b]. [z] ἀλόγως S.T.B[b].C[b].E[b]. et pr. E. [a] ὅλως—φησιν om. A[b]. [b] ἐστι S.T.B[b]. [c] αὐτὰ ἂν E.T.E[b]. [d] εἴη ἂν E.S.B[b].C[b]. [e] ὑπολαμβάνει F[b]. [f] οὐ] οὐ σαφῶς A[b]. [g] διήρθρωκεν T. [h] ἐπάγουσιν A[b]: ceteri λέγουσιν. [i] ἀποκεκρυμμένον S. [k] ἐκείνοις C[b]. [l] οἷον add. A[b]. [m] ἢ ἄλλο χρῶμα om. A[b]. [n] ἄχροον S.T.B[b].C[b], ἄχρωον E[b], ἀχρώματον A[b]. [o] ἦν om. A[b]. [p] τῶν χρωμάτων τούτων A[b]. [q] καὶ ante τῷ add. A[b]. [r] τοῦτο T. [s] ἄλλο om. T. [t] τι ante τῶν add. A[b]. [v] γὰρ] δὲ E[b]. [w] τι λεγομένων om. T. [x] αὐτό E[b]. [y] τούτω C[b]. [z] δὴ] δὲ H[b], μὲν δὴ F[b].

Digitized by Google

γειν αὐτῷ τὰς ἀρχὰς τό τε ἓν (τοῦτο γὰρ ἁπλοῦν καὶ ἀμι-
γές) καὶ [a] θάτερον, οἷον τίθεμεν τὸ ἀόριστον πρὶν ὁρισθῆναι
καὶ μετασχεῖν εἴδους τινός. Ὥστε λέγεται μὲν οὔτ' ὀρθῶς
οὔτε σαφῶς, βούλεται μέντοι [b] τι παραπλήσιον τοῖς τε ὕστε-
15 ρον λέγουσι καὶ τοῖς [b] νῦν φαινομένοις μᾶλλον. Ἀλλὰ γὰρ
οὗτοι μὲν τοῖς περὶ γένεσιν λόγοις καὶ φθορὰν καὶ κίνησιν
οἰκεῖοι τυγχάνουσι μόνον· σχεδὸν γὰρ περὶ [c] τῆς τοιαύτης
16 οὐσίας καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ζητοῦσι [d] μόνον. Ὅσοι
δὲ περὶ μὲν ἁπάντων τῶν ὄντων [e] ποιοῦνται τὴν θεωρίαν, τῶν
δ' ὄντων τὰ μὲν αἰσθητὰ τὰ δ' οὐκ αἰσθητὰ τιθέασι, δῆλον
ὡς περὶ ἀμφοτέρων τῶν γενῶν ποιοῦνται τὴν ἐπίσκεψιν· διὸ
μᾶλλον ἄν τις ἐνδιατρίψειε περὶ αὐτῶν, τί καλῶς ἢ μὴ καλῶς
17 λέγουσιν εἰς τὴν τῶν νῦν ἡμῖν προκειμένων σκέψιν. Οἱ μὲν
οὖν καλούμενοι Πυθαγόρειοι ταῖς μὲν ἀρχαῖς καὶ τοῖς στοι-
χείοις ἐκτοπωτέρως χρῶνται [f] τῶν φυσιολόγων. Τὸ δ' αἴ-
τιον ὅτι παρέλαβον αὐτὰς οὐκ ἐξ αἰσθητῶν· τὰ γὰρ μαθη-
ματικὰ τῶν ὄντων ἄνευ κινήσεώς ἐστιν, ἔξω τῶν περὶ τὴν
18 ἀστρολογίαν. Διαλέγονται μέντοι καὶ πραγματεύονται [g] περὶ
φύσεως πάντα· γεννῶσί [h] τε γὰρ τὸν οὐρανόν, καὶ περὶ τὰ
τούτου μέρη καὶ τὰ πάθη καὶ [i] τὰ ἔργα διατηροῦσι τὸ συμ-
βαῖνον, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ αἴτια εἰς ταῦτα καταναλίσκου-
σιν, ὡς ὁμολογοῦντες τοῖς ἄλλοις φυσιολόγοις ὅτι τό γε ὂν
τοῦτ' ἐστὶν ὅσον αἰσθητόν ἐστι καὶ περιείληφεν ὁ καλούμενος
19 οὐρανός. Τὰς δ' αἰτίας καὶ τὰς ἀρχάς, ὥσπερ εἴπομεν, [k] ἱκα-
νὰς λέγουσιν ἐπαναβῆναι καὶ ἐπὶ τὰ [l] ἀνωτέρω τῶν ὄντων,
20 καὶ μᾶλλον ἢ τοῖς περὶ φύσεως λόγοις ἁρμοττούσας. Ἐκ
τίνος μέντοι τρόπου κίνησις ἔσται πέρατος καὶ ἀπείρου [m] μό-
νον ὑποκειμένων καὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου, οὐθὲν λέγουσιν, ἢ
πῶς δυνατὸν ἄνευ κινήσεως καὶ μεταβολῆς γένεσιν εἶναι καὶ
21 φθορὰν ἢ τὰ τῶν φερομένων ἔργα κατὰ τὸν οὐρανόν. Ἔτι

[a] θάτερον, καθάπερ ὄν, οἷον E.S.Bb.Cb. [b] τι et νῦν om. Fb. [c] τῆς] τε Eb, τε τῆς T.Cb. [d] μόνης Ab. [e] ποιοῦσι E.S.T. [f] τὴν φυσιολογίαν Eb. [g] πάντα περὶ φύσεως Ab. [h] τε om. T. [i] τὰ ante ἔργα om. Ab. [k] ἱκανὰς ὡς λέγουσι καὶ ἐπ. S.Cb. [l] ἀνώτερα T. [m] μόνων E.

Digitized by Google

δὲ [n] εἴτε δῴη τις αὐτοῖς ἐκ τούτων εἶναι [o] τὸ μέγεθος [p] εἴτε
δειχθείη τοῦτο, [q] ὅμως τίνα τρόπον ἔσται τὰ μὲν κοῦφα τὰ
δὲ βάρος ἔχοντα τῶν σωμάτων; Ἐξ ὧν γὰρ ὑποτίθενται
καὶ λέγουσιν, οὐθὲν μᾶλλον περὶ τῶν μαθηματικῶν λέγουσι
σωμάτων ἢ [r] περὶ τῶν αἰσθητῶν· διὸ περὶ πυρὸς ἢ γῆς ἢ τῶν
ἄλλων τῶν τοιούτων σωμάτων οὐδ' ὁτιοῦν εἰρήκασιν, ἅτε οὐ-
θὲν περὶ τῶν αἰσθητῶν οἶμαι λέγοντες ἴδιον. Ἔτι [s] δὲ πῶς 22
δεῖ λαβεῖν αἴτια μὲν [t] εἶναι τὰ τοῦ ἀριθμοῦ πάθη καὶ τὸν
ἀριθμὸν τῶν κατὰ [v] τὸν οὐρανὸν ὄντων καὶ γιγνομένων καὶ
ἐξ ἀρχῆς καὶ νῦν, ἀριθμὸν δ' ἄλλον μηθένα εἶναι παρὰ τὸν
ἀριθμὸν τοῦτον ἐξ οὗ συνέστηκεν ὁ κόσμος; Ὅταν γὰρ ἐν 23
τῳδὶ μὲν τῷ μέρει δόξα καὶ καιρὸς [w] αὐτοῖς ᾖ, μικρὸν δὲ ἄνω-
θεν ἢ κάτωθεν [x] ἀδικία καὶ [y] κρίσις ἢ μῖξις, ἀπόδειξιν δὲ λέ-
γωσιν ὅτι τούτων [z] μὲν [a] ἓν ἕκαστον ἀριθμός ἐστι, συμβαίνει
δὲ κατὰ [b] τὸν τόπον τοῦτον ἤδη πλῆθος εἶναι τῶν συνιστα-
μένων μεγεθῶν διὰ τὸ τὰ πάθη ταῦτα ἀκολουθεῖν τοῖς τόποις
ἑκάστοις, [c] πότερον οὗτος [d] ὁ αὐτός [e] ἐστιν ἀριθμὸς ὁ ἐν τῷ
οὐρανῷ, ὃν δεῖ λαβεῖν ὅτι τούτων ἕκαστόν ἐστιν, ἢ παρὰ
τοῦτον ἄλλος; Ὁ μὲν γὰρ Πλάτων ἕτερον εἶναί φησιν· 24
καίτοι κἀκεῖνος ἀριθμοὺς οἴεται καὶ ταῦτα εἶναι καὶ τὰς τού-
των αἰτίας, ἀλλὰ τοὺς μὲν νοητοὺς αἰτίους, τούτους δὲ αἰ-
σθητούς.

[f] Περὶ μὲν οὖν τῶν Πυθαγορείων ἀφείσθω [g] τὰ νῦν· ἱκα- 9
νὸν γὰρ αὐτῶν ἅψασθαι [h] τοσοῦτον. Οἱ δὲ τὰς ἰδέας [i] αἰ-
τίας τιθέμενοι πρῶτον μὲν ζητοῦντες [k] τωνδὶ τῶν ὄντων λα-
βεῖν τὰς αἰτίας ἕτερα τούτοις ἴσα τὸν ἀριθμὸν ἐκόμισαν,
ὥσπερ εἴ τις ἀριθμῆσαι βουλόμενος ἐλαττόνων μὲν ὄντων
οἴοιτο μὴ δυνήσεσθαι, πλείω δὲ ποιήσας ἀριθμοίη· σχεδὸν

[n] εἴτι S.T. [o] τὸ add. A^b.F^b. [p] εἶτα S. [q] ὁμοίως S.B^b.C^b.E^b. [r] περὶ post ἢ om. A^b. [s] δὲ] καὶ F^b. [t] εἶναι om. T. [v] τῶν οὐρανῶν S.E^b. [w] ἢ αὐτοῖς T. [x] ἀνικία E^b.H^b. [y] διάκρισις E.S.T.B^b.C^b. [z] μὲν om. A^b. [a] ἓν om. S.T. [b] τὸν τρόπον τοῦτον S.T, τοῦτον τὸν τόπον A^b.F^b. [c] πότερον] πότερον δὲ A^b, πότερον οὖν E^b. [d] ὁ αὐτὸς post ἐστιν B^b.C^b, om. E^b. [e] ἀριθμός ἐστιν A^b. [f] περὶ μὲν οὖν] καὶ περὶ μὲν F^b. [g] τὸ E.S.T.B^b.C^b. [h] τοσοῦτον] μόνον F^b. [i] αἰτίας om. E.S.B^b.C^b.E^b.H^b. [k] τῶν διὰ τῶν S.

Digitized by Google

γὰρ ἴσα ἢ οὐκ ἐλάττω [l] τὰ εἴδη ἐστὶ τούτων περὶ ὧν ζητοῦντες τὰς αἰτίας ἐκ τούτων [m] ἐπ' ἐκεῖνα προῆλθον· καθ' ἕκαστον γὰρ ὁμώνυμόν τί ἐστι, καὶ παρὰ τὰς οὐσίας τῶν [m] τε ἄλλων [n] ὧν ἐστὶν [o] ἓν ἐπὶ πολλῶν, καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς
2 ἀϊδίοις. Ἔτι [p] καθ' οὓς [q] τρόπους δείκνυμεν [r] ὅτι [s] ἔστι τὰ εἴδη, κατ' οὐθένα φαίνεται τούτων· ἐξ ἐνίων μὲν γὰρ οὐκ ἀνάγκη γίγνεσθαι συλλογισμόν, ἐξ ἐνίων δὲ καὶ οὐχ ὧν οἰό-
3 μεθα τούτων εἴδη γίγνεται. Κατά [t] τε γὰρ τοὺς λόγους τοὺς [v] ἐκ τῶν ἐπιστημῶν εἴδη ἔσται πάντων ὅσων ἐπιστῆμαί εἰσι, καὶ κατὰ τὸ ἓν ἐπὶ πολλῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων, κατὰ δὲ τὸ νοεῖν [v] τι [w] φθαρέντος τῶν φθαρτῶν· φάντασμα γάρ τι [x] τούτων ἐστίν. Ἔτι δὲ [y] οἱ [z] ἀκριβέστεροι τῶν λόγων οἱ μὲν τῶν πρός τι ποιοῦσιν ἰδέας, ὧν οὔ [a] φαμεν εἶναι καθ'
4 αὑτὸ γένος, οἱ δὲ τὸν τρίτον ἄνθρωπον λέγουσιν. Ὅλως τε ἀναιροῦσιν οἱ περὶ τῶν [b] εἰδῶν λόγοι ἃ μᾶλλον εἶναι [c] βούλονται οἱ λέγοντες εἴδη τοῦ τὰς ἰδέας εἶναι· συμβαίνει γὰρ μὴ εἶναι τὴν δυάδα πρώτην ἀλλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ τὸ πρός τι [d] τοῦ καθ' αὑτό, καὶ πάνθ' ὅσα τινὲς ἀκολουθήσαντες ταῖς
5 περὶ τῶν [e] ἰδεῶν δόξαις ἠναντιώθησαν ταῖς ἀρχαῖς. Ἔτι [f] δὲ κατὰ [g] μὲν τὴν ὑπόληψιν καθ' ἣν εἶναί φαμεν τὰς ἰδέας, οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν [h] ἔσται εἴδη ἀλλὰ πολλῶν καὶ ἑτέρων (καὶ γὰρ τὸ νόημα ἓν οὐ μόνον περὶ [i] τὰς οὐσίας ἀλλὰ καὶ [k] κατὰ τῶν ἄλλων ἐστί, [l] καὶ ἐπιστῆμαι οὐ μόνον τῆς οὐσίας εἰσὶν ἀλλὰ καὶ ἑτέρων, καὶ ἄλλα δὲ μυρία συμβαίνει τοιαῦτα)· κατὰ δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὰς δόξας τὰς περὶ αὐτῶν, εἰ ἔστι μεθεκτὰ [m] τὰ εἴδη, τῶν οὐσιῶν ἀναγκαῖον ἰδέας εἶναι μόνον· οὐ

[l] ἐστὶ τὰ εἴδη τούτοις Ab. [m] ἐπ' et mox τε om. Ab. [n] ὧν Ab, ἃ Fb. et margo E: ceteri om. [o] ἐπὶ πολλῶν ἓν E.S.T.Bb.Cb.Eb. [p] καθ'] δὲ καθ' S.Bb.Cb, δὲ καὶ καθ' E.T.Eb. [q] τρόπους δείκνυται Ab, δείκνυμεν τρόπους S.Bb.Cb. [r] ὅτι om. Fb. [s] ἔστι om. T.Cb.Eb. [t] τε] γε Ab. [v] ἐκ et mox τι om. Ab. [w] φθαρέντος] φθαρέντων S.T.Bb.Cb.Eb.Hb. [x] τοῦτ' T.Bb. [y] οἱ om. Eb. [z] ἀκριβέστατοι E.S.Bb.Cb.Eb. [a] φασιν Eb. [b] ἰδεῶν Fb. [c] βουλόμεθα E.S.T.Bb.Cb.Eb. [d] τοῦ] τῶν Ab. [e] εἰδῶν E.S.T.Bb.Cb.Eb. [f] δὲ om. Ab. [g] μὲν om. Eb. [h] ἔσονται Ab.Eb. [i] τῶν οὐσιῶν S.Bb.Cb. [k] κατὰ om. S.Bb.Cb. [l] καὶ αἱ ἐπιστ. T.Ab. [m] τὰ add. S.T.Ab.

Digitized by Google

γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς μετέχονται, ἀλλὰ [n] δεῖ ταύτῃ [o] ἑκά-
στου μετέχειν, [p] ᾗ μὴ καθ' ὑποκειμένου λέγεται. Λέγω δ' 6
οἷον, εἴ τι [q] αὐτοδιπλασίου μετέχει, τοῦτο καὶ ἀϊδίου μετέχει,
ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· [r] συμβέβηκε γὰρ τῷ διπλασίῳ ἀϊ-
δίῳ εἶναι. [v] Ὥστ' ἔσται οὐσία τὰ εἴδη· [s] ταὐτὰ δὲ [t] ἐνταῦθα 7
οὐσίαν σημαίνει κἀκεῖ· ἢ [v] τί ἔσται τὸ εἶναι φάναι τι παρὰ
ταῦτα, τὸ ἓν ἐπὶ πολλῶν; Καὶ εἰ μὲν ταὐτὸ εἶδος τῶν ἰδεῶν 8
καὶ τῶν μετεχόντων, ἔσται τι κοινόν· τί γὰρ [w] μᾶλλον ἐπὶ
τῶν φθαρτῶν δυάδων, καὶ [x] τῶν πολλῶν μὲν ἀϊδίων δέ, τὸ
δυὰς [y] εἶναι ἓν καὶ ταὐτόν, ἢ ἐπὶ ταύτης καὶ τῆς τινός; Εἰ
δὲ μὴ τὸ αὐτὸ εἶδος, [z] ὁμώνυμα ἂν εἴη, καὶ ὅμοιον ὥσπερ
ἂν εἴ τις [a] καλοῖ ἄνθρωπον τόν τε Καλλίαν καὶ τὸ ξύλον,
[b] μηδεμίαν κοινωνίαν ἐπιβλέψας αὐτῶν. Πάντων δὲ μάλιστα 9
διαπορήσειεν [c] ἄν τις, τί [d] ποτε συμβάλλεται τὰ [e] εἴδη τοῖς
ἀϊδίοις τῶν αἰσθητῶν ἢ τοῖς γιγνομένοις [f] καὶ φθειρομένοις·
οὔτε γὰρ κινήσεως οὔτε μεταβολῆς οὐδεμιᾶς ἐστὶν αἴτια αὐ-
τοῖς. Ἀλλὰ μὴν [g] οὔτε πρὸς τὴν ἐπιστήμην οὐθὲν βοηθεῖ 10
τὴν τῶν ἄλλων ([g] οὐδὲ γὰρ [h] οὐσία ἐκεῖνα τούτων· ἐν τούτοις
γὰρ ἂν ἦν), οὔτε εἰς τὸ εἶναι, μὴ ἐνυπάρχοντά [i] γε τοῖς με-
τέχουσιν· οὕτω [k] μὲν γὰρ ἂν ἴσως [l] αἴτια δόξειεν εἶναι [m] ὡς
τὸ λευκὸν μεμιγμένον τῷ λευκῷ. Ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος 11
λίαν εὐκίνητος, ὃν Ἀναξαγόρας μὲν πρῶτος Εὔδοξος δ'
[n] ὕστερον καὶ ἄλλοι τινὲς [o] ἔλεγον· ῥᾴδιον γὰρ συναγαγεῖν
πολλὰ καὶ ἀδύνατα πρὸς τὴν τοιαύτην δόξαν. Ἀλλὰ μὴν
οὐδ' ἐκ τῶν [p] εἰδῶν ἔστι τἆλλα κατ' οὐθένα τρόπον τῶν εἰω-
θότων λέγεσθαι. Τὸ δὲ λέγειν παραδείγματα [q] αὐτὰ εἶναι 12

[n] δὴ E^b. [o] ἕκαστον H^b. [p] εἰ H^b. et rc. B^b.C^b. [q] αὐτοῦ τοῦ διπλασίου S.T.B^b.C^b. [r] συμβέβηκε—εἶναι om. A^b. [s] ταυτὰ F^b: vulgo ταῦτα. [t] δὲ ἐνταῦθα] γὰρ ἐνταῦθά τε F^b. [v] τί] ἔτι H^b. [w] μᾶλλον om. S. [x] τῶν π.] τῶν δυάδων τῶν π. F^b, δυάδων τῶν π. T.A^b.E^b. [y] εἶναι om. T.E.E^b. [z] ὁμωνυμία S.B^b.C^b.E^b. [a] καλοῖ E: ceteri καλοίη. [b] μηδ. δὲ κ. B^b.C^b. [c] ἂν om. A^b. [d] ποτε om. T. [e] εἴδη ἢ τοῖς F^b. [f] καὶ τοῖς φθ. E.S.T.B^b.C^b.E^b. [g] οὔτε] οὐδὲ et mox οὐδὲ] οὔτε codices. [h] οὐσίαν ἐκεῖνα C^b, ἐκεῖνα οὐσία E^b. [i] γε om. E.S.T. B^b.C^b. [k] μὲν om. E^b. [l] αἴτιον V. [m] ὡς om. E.T. [n] ὕστερον] δεύτερος H^b. [o] ἔλεγον om. S.B^b.C^b. [p] ἰδεῶν F^b. [q] ταῦτα H^b, om. A^b.

Digitized by Google

καὶ μετέχειν αὐτῶν τἆλλα κενολογεῖν ἐστὶ καὶ μεταφορὰς λέγειν ποιητικάς. Τί γάρ ἐστι τὸ ἐργαζόμενον [r] πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπον; Ἐνδέχεταί [s] τε καὶ εἶναι καὶ γίγνεσθαι ὅμοιον [t] ὁτιοῦν καὶ μὴ εἰκαζόμενον πρὸς ἐκεῖνο, ὥστε καὶ ὄντος Σωκράτους καὶ μὴ ὄντος [v] γένοιτ' ἂν οἷόσπερ Σωκρά-

13 της. Ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι κἂν [w] εἰ ἦν ὁ Σωκράτης ἀΐδιος, ἔσται [x] τε πλείω παραδείγματα τοῦ αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἴδη, οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον καὶ τὸ δίπουν, ἅμα δὲ καὶ [y] τὸ [z] αὐτοάνθρωπος. [a] Ἔτι οὐ μόνον τῶν [b] αἰσθητῶν παραδείγματα [c] τὰ εἴδη, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν [d] τῶν ἰδεῶν, οἷον τὸ γένος, [e] ὡς γένος εἰδῶν· ὥστε τὸ αὐτὸ ἔσται παράδειγμα καὶ

14 εἰκών. Ἔτι δόξειεν ἂν ἀδύνατον εἶναι χωρὶς τὴν οὐσίαν καὶ οὗ ἡ οὐσία· ὥστε πῶς ἂν αἱ ἰδέαι οὐσίαι τῶν πραγμάτων οὖσαι χωρὶς εἶεν; Ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι οὕτως [f] λέγεται, ὡς καὶ

15 τοῦ εἶναι καὶ τοῦ γίγνεσθαι [g] αἴτια τὰ εἴδη ἐστίν. Καίτοι τῶν εἰδῶν ὄντων ὅμως οὐ γίγνεται τὰ μετέχοντα, [h] ἂν μὴ ᾖ τὸ κινῆσον, καὶ πολλὰ γίγνεται ἕτερα, οἷον οἰκία καὶ δακτύλιος, ὧν οὔ φαμεν εἴδη εἶναι· ὥστε δῆλον ὅτι ἐνδέχεται καὶ τἆλλα καὶ εἶναι καὶ γίγνεσθαι [i] διὰ τοιαύτας αἰτίας οἵας καὶ

16 τὰ ῥηθέντα νῦν. Ἔτι εἴπερ [k] εἰσὶν ἀριθμοὶ τὰ εἴδη, πῶς αἴτιοι ἔσονται; Πότερον ὅτι ἕτεροι [l] ἀριθμοί εἰσι τὰ ὄντα, οἷον ὁδὶ μὲν [m] ἀριθμὸς ἄνθρωπος, ὁδὶ δὲ Σωκράτης, ὁδὶ δὲ Καλλίας; Τί οὖν ἐκεῖνοι τούτοις αἴτιοί εἰσιν; Οὐδὲ γὰρ εἰ

17 οἱ μὲν ἀΐδιοι οἱ δὲ μή, [n] οὐθὲν διοίσει. Εἰ δ' ὅτι λόγοι ἀριθμῶν τἀνταῦθα, οἷον ἡ συμφωνία, δῆλον ὅτι [o] ἔστιν ἕν [p] γέ τι ὧν [q] εἰσὶ λόγοι. Εἰ δή [r] τι τοῦτο, ἡ ὕλη, φανερὸν ὅτι καὶ αὐτοὶ [s] οἱ ἀριθμοὶ λόγοι τινὲς ἔσονται ἑτέρου πρὸς

[r] ἀποβλέπον πρὸς τὰς ἰδέας H^b, πρὸς τὰς ἰδέας ἀποβλέπειν T. [s] τε A^b, δὲ F^b: ceteri γάρ. [t] ὁτιοῦν ante ὅμοιον H^b, om. F^b. [v] γίγνοιτ' E.S.B^b.C^b. [w] εἰ om. E^b. [x] τε om. H^b. [y] τοῦ A^b, ὁ H^b. [z] αὐτοανθρώπου A^b. [a] ἔτι δὲ οὐ H^b. [b] αἰσθ. ἔσονται παρ. H^b. [c] τὰ εἴδη] αἱ ἰδέαι H^b, εἴδη (omisso τὰ) S.B^b.C^b. [d] τῶν ἰδεῶν add. F^b.H^b. [e] ὡς T. [f] λέγομεν F^b.H^b. [g] τὰ εἴδη αἴτια F^b. [h] ἐὰν E.T.E^b. [i] διὰ] διὰ τὰς T, καὶ διὰ S.B^b.C^b. [k] εἰσὶν] εἶεν F^b. [l] εἴσιν ἀριθμοὶ T. [m] ἄνθρωπος ἀριθμὸς A^b. [n] οὐθὲν om. T. [o] ἔσται S.B^b.C^b. [p] δέ B^b.C^b. [q] εἰσὶν οἱ λόγοι S.E^b. [r] τι om. S.T.A^b. [s] οἱ om. T.

Digitized by Google

ἕτερον. Λέγω δ' οἷον, εἰ ἔστιν ὁ Καλλίας λόγος ἐν ἀριθμοῖς 18
πυρὸς καὶ γῆς καὶ ὕδατος [t]καὶ ἀέρος, [v]ἄλλων τινῶν ὑποκει-
μένων ἔσται, καὶ ἡ ἰδέα ἀριθμός· καὶ [w]αὐτοάνθρωπος, εἴτ'
ἀριθμός τις ὢν εἴτε μή, ὅμως ἔσται λόγος ἐν ἀριθμοῖς τινῶν,
καὶ οὐκ ἀριθμός, [x]οὐδ' ἔσται τις διὰ [y]ταῦτα ἀριθμός. [z]Ἔτι 19
ἐκ πολλῶν ἀριθμῶν εἷς ἀριθμὸς γίνεται, ἐξ εἰδῶν δὲ ἓν εἶδος
πῶς; Εἰ δὲ [a]μὴ ἐξ αὐτῶν ἀλλ' [b]ἐκ τῶν [c]ἐναρίθμων, οἷον ἐν
τῇ μυριάδι, πῶς ἔχουσιν αἱ μονάδες; [d]Εἴτε γὰρ ὁμοειδεῖς,
πολλὰ [e]συμβήσεται ἄτοπα, εἴτε μὴ ὁμοειδεῖς, [f]μήτε αἱ
αὐταὶ ἀλλήλαις μήτε [g]αἱ ἄλλαι πᾶσαι πάσαις· τίνι γὰρ
διοίσουσιν ἀπαθεῖς οὖσαι; Οὔτε γὰρ εὔλογα ταῦτα οὔτε
ὁμολογούμενα τῇ νοήσει. Ἔτι [h]δ' ἀναγκαῖον ἕτερόν [i]τι 20
γένος ἀριθμοῦ κατασκευάζειν, περὶ [k]ὃ ἡ ἀριθμητικὴ καὶ
πάντα τὰ μεταξὺ λεγόμενα ὑπό τινων [l]ἁπλῶς· ἢ ἐκ τίνων
ἐστὶν ἀρχῶν; Ἢ διὰ τί [m]τὰ μεταξὺ τῶν [n]δεῦρό [o]τ' ἔσται
καὶ αὐτῶν; Ἔτι αἱ μονάδες αἱ ἐν τῇ δυάδι [p]ἑκατέρα ἔκ
[q]τινος προτέρας δυάδος· [r]καίτοι ἀδύνατον. Ἔτι διὰ τί [s]ἓν 21
ὁ ἀριθμὸς συλλαμβανόμενος; Ἔτι δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις,
εἴπερ εἰσὶν αἱ μονάδες [t]διάφοροι, ἐχρῆν οὕτω λέγειν ὥσπερ
καὶ ὅσοι τὰ στοιχεῖα τέτταρα ἢ δύο λέγουσιν· [v]καὶ γὰρ
τούτων ἕκαστος οὐ τὸ κοινὸν λέγει στοιχεῖον, οἷον τὸ σῶμα,
ἀλλὰ πῦρ καὶ γῆν, εἴτ' ἔστι [w]τι κοινὸν τὸ σῶμα εἴτε μή.
Νῦν δὲ λέγεται ὡς ὄντος τοῦ ἑνὸς ὥσπερ πυρὸς ἢ ὕδατος 22
ὁμοιομεροῦς· εἰ δ' οὕτως, οὐκ ἔσονται οὐσίαι οἱ ἀριθμοί, ἀλλὰ
δῆλον ὅτι, [x]εἴπερ ἐστί τι ἓν αὐτὸ καὶ τοῦτό ἐστιν ἀρχή,

[t] καὶ ἀέρος om. E.S.B^b.C^b.E^b. [v] ἄλλων—ἀριθμὸς καὶ om. S.T.B^b.C^b.E^b. [w] ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος T.C^b.E^b. [x] οὐδ' A^b.F^b.H^b: ceteri καὶ οὐκ. [y] ταῦτα ὁ ἀριθμός T. [z] ἔτι δ' ἐκ E.S.B^b.C^b. [a] μηδ' S.T.B^b.C^b. [b] ἐκ om. A^b. [c] ἀριθμῶν H^b, ἐν τῷ ἀριθμῷ A^b. γρ. ἀλλὰ ἐκ τῶν ἀριθμῶν. τὸ δὲ ἐνάριθμον ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀριθμοῦ margo E. [d] εἰ E^b. [e] ἄτοπα συμβήσεται E.S.T.B^b.C^b.E^b. [f] μηδὲ αἱ αὐταὶ A^b.F^b.H^b, μήτε αὐταὶ S. [g] ἄλλαι αἱ πᾶσωι E.E^b. [h] δ'] τε A^b. [i] τι om. A^b. [k] ὃν A^b. [l] ἁπλῶς] ἃ πῶς A^b. [m] τὰ om. A^b. [n] δεῦρό] δέ A^b. [o] τ' om. C^b. [p] ἑκατέρων A^b. [q] τινος ἔτι προτέρας τῆς δυάδος A^b. [r] καίτοι ἀδύνατον om. T. [s] ὁ ἀριθμὸς ἓν E^b. [t] γρ. ἀδιάφοροι F^b. [v] καὶ γὰρ καὶ τούτων T. [w] τι om. T.A^b.E^b. [x] εἴπερ] εἰπεῖν S.B^b.C^b.

Digitized by Google

23 πλεοναχῶς λέγεται τὸ ἕν· ἄλλως γὰρ ἀδύνατον. Βουλόμενοι δὲ τὰς οὐσίας ἀνάγειν εἰς τὰς ἀρχὰς μήκη μὲν [y] τίθεμεν ἐκ [z] μακροῦ καὶ βραχέος, ἔκ τινος μικροῦ καὶ μεγάλου, καὶ ἐπίπεδον ἐκ πλατέος καὶ στενοῦ, σῶμα δ' ἐκ βαθέος καὶ ταπεινοῦ. [a] Καίτοι πῶς ἕξει [b] ἢ τὸ ἐπίπεδον γραμμὴν ἢ τὸ στε-
24 ρεὸν γραμμὴν καὶ ἐπίπεδον; Ἄλλο γὰρ γένος [c] τὸ πλατὺ καὶ [d] τὸ στενὸν καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν· ὥσπερ οὖν οὐδ' ἀριθμὸς ὑπάρχει [e] ἐν αὐτοῖς, ὅτι τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον ἕτερον τούτων, δῆλον [f] ὅτι οὐδ' ἄλλο οὐθὲν τῶν ἄνω ὑπάρξει τοῖς κάτω. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ γένος τὸ πλατὺ τοῦ βαθέος· ἦν γὰρ
25 [g] ἂν ἐπίπεδόν τι τὸ σῶμα. Ἔτι αἱ στιγμαὶ ἐκ τίνος [h] ἐνυπάρξουσιν; Τούτῳ μὲν οὖν τῷ γένει καὶ διεμάχετο Πλάτων ὡς ὄντι γεωμετρικῷ δόγματι, ἀλλ' ἐκάλει ἀρχὴν γραμμῆς, τοῦτο δὲ πολλάκις ἐτίθει τὰς ἀτόμους γραμμάς. Καίτοι ἀνάγκη τούτων εἶναί τι πέρας· ὥστ' ἐξ οὗ λόγου γραμμή
26 ἐστι, καὶ στιγμή ἐστιν. Ὅλως δὲ ζητούσης τῆς [i] σοφίας περὶ τῶν φανερῶν τὸ αἴτιον, τοῦτο μὲν εἰάκαμεν (οὐθὲν γὰρ λέγομεν περὶ τῆς αἰτίας [k] ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς), τὴν δ' οὐσίαν οἰόμενοι λέγειν αὐτῶν ἑτέρας [l] μὲν οὐσίας εἶναι φαμέν, ὅπως δ' ἐκεῖναι τούτων οὐσίαι, διὰ κενῆς λέγομεν· τὸ γὰρ μετέχειν, ὥσπερ [m] καὶ πρότερον εἴπομεν, οὐθέν ἐστιν.
27 Οὐδὲ δὴ [n] ὅπερ ταῖς ἐπιστήμαις ὁρῶμεν ὂν αἴτιον, διὸ καὶ πᾶς νοῦς καὶ πᾶσα φύσις ποιεῖ, [o] οὐδὲ ταύτης τῆς αἰτίας ἥν φαμεν εἶναι μίαν τῶν ἀρχῶν, οὐθὲν ἅπτεται τὰ εἴδη, ἀλλὰ γέγονε τὰ μαθήματα [p] τοῖς νῦν ἡ φιλοσοφία, φασκόντων
28 [q] τῶν ἄλλων χάριν αὐτὰ δεῖν πραγματεύεσθαι. Ἔτι δὲ τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν ὡς ὕλην μαθηματικωτέραν ἄν τις ὑπολάβοι, καὶ μᾶλλον κατηγορεῖσθαι καὶ διαφορὰν εἶναι τῆς οὐσίας καὶ τῆς ὕλης [r] ἢ ὕλην, οἷον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν,

[y] τίθενται S.Bb.Cb. [z] βραχέος καὶ μακροῦ Ab. [a] τοι om. Fb. [b] ἢ om. Ab. [c] τὸ πλ.] καὶ τὸ πλ. T.Eb. [d] τὸ post καὶ om. Ab. [e] ἐν om. Ab. [f] ὅτι om. Eb. [g] ἂν om. T. [h] ἐνυπάρχουσι E.S.T.Bb.Cb.Hb. [i] φιλοσοφίας Ab. [k] πόθεν Ab. [l] μὲν add. E.Ab.Hb. [m] καὶ τὸ πρότερον S.T.Bb.Cb. [n] ὃ περὶ τὰς ἐπιστήμας Ab. [o] οὐδὲ] τὸ δὲ Ab. [p] τῆς S. [q] τῶν add. Ab. [r] ἢ ὕλην add. Ab.Fb.

Digitized by Google

ὥσπερ [s] καὶ οἱ φυσιολόγοι φασὶ [t] τὸ μανὸν καὶ τὸ πυκνόν,
πρώτας [v] τοῦ ὑποκειμένου φάσκοντες εἶναι διαφορὰς [w] ταύ-
τας· ταῦτα [x] γάρ ἐστιν ὑπεροχή τις [y] καὶ ἔλλειψις. Περί 29
[z] τε κινήσεως, εἰ μὲν [a] ἔσται ταῦτα κίνησις, δῆλον ὅτι κινή-
σεται τὰ εἴδη· εἰ δὲ μή, πόθεν ἦλθεν; Ὅλη γὰρ ἡ περὶ
φύσεως [b] ἀνήρηται σκέψις. [c] Ὅ τε δοκεῖ ῥᾴδιον εἶναι, τὸ
δεῖξαι ὅτι [d] ἓν ἅπαντα, [e] οὐ γίγνεται· τῇ γὰρ ἐκθέσει οὐ
[f] γίγνεται πάντα ἓν ἀλλ' αὐτό τι ἕν, ἂν διδῷ τις πάντα.
Καὶ οὐδὲ τοῦτο, [g] εἰ μὴ γένος [g] δώσει τὸ καθόλου εἶναι· 30
τοῦτο δ' [h] ἐν [i] ἐνίοις ἀδύνατον. Οὐθένα δ' ἔχει λόγον οὐδὲ
[k] τὰ μετὰ τοὺς ἀριθμοὺς [l] μήκη καὶ ἐπίπεδα καὶ στερεά,
[m] οὔτε ὅπως ἔστιν ἢ ἔσται, οὔτ' [n] εἴ τιν' ἔχει δύναμιν· ταῦτα
γὰρ οὔτε εἴδη οἷόν τε εἶναι (οὐ γάρ εἰσιν ἀριθμοί) οὔτε τὰ
μεταξύ ([o] μαθηματικὰ γὰρ ἐκεῖνα) οὔτε τὰ φθαρτά, ἀλλὰ
[p] πάλιν [q] τέταρτον ἄλλο [r] φαίνεται τοῦτό τι γένος. Ὅλως 31
τε τὸ τῶν [s] ὄντων ζητεῖν στοιχεῖα μὴ [t] διελόντας, πολλαχῶς
[v] λεγομένων, ἀδύνατον εὑρεῖν, ἄλλως τε καὶ τοῦτον τὸν τρό-
πον ζητοῦντας ἐξ [w] οἵων ἐστὶ στοιχείων. Ἐκ τίνων γὰρ τὸ
ποιεῖν ἢ πάσχειν, ἢ τὸ [x] εὐθύ, οὐκ ἔστι δήπου λαβεῖν, ἀλλ'
εἴπερ, τῶν οὐσιῶν μόνον ἐνδέχεται· ὥστε τὸ τῶν [y] ὄντων
ἁπάντων τὰ στοιχεῖα [z] ἢ ζητεῖν ἢ οἴεσθαι ἔχειν οὐκ ἀληθές.
Πῶς δ' ἄν τις καὶ μάθοι τὰ τῶν πάντων στοιχεῖα; Δῆλον 32
γὰρ ὡς οὐθὲν οἷόν τε προϋπάρχειν γνωρίζοντα πρότερον.
Ὥσπερ γὰρ [a] τῷ [b] γεωμετρεῖν μανθάνοντι ἄλλα μὲν ἐνδέχε-
ται προειδέναι, ὧν δὲ ἡ ἐπιστήμη καὶ περὶ ὧν μέλλει μανθά-

[s] καὶ ante φ. om. S.B^b.C^b. [t] τὸ μανὸν] καὶ μανὸν S. [v] τῆς ὑπο-κειμένης E^b. [w] ταύτας om. A^b. [x] γάρ] δέ S.T.H^b. [y] καὶ ἔλλειψις om. A^b. [z] δὲ A^b. [a] ἔστι E^b.H^b. [b] σκέψις ἀνήρηται A^b. [c] ὃ δὲ T, καὶ ὃ E.H^b. [d] ἓν τὰ πάντα H^b. [e] οὐ] ἐκ τῆς ἐκθέσεως οὐ A^b, omissis τῇ γὰρ ἐκθέσει οὐ γίγνεται. [f] γ. τὰ πάντα H^b. [g] εἰ et δώσει A^b.F^b: ceteri ἐὰν et δῶ. [h] ἐν om. A^b. [i] ἐνίοις τε ἀδ. H^b. [k] τὰ om. S. [l] μήκη τε καὶ ἐπίπεδα A^b. [m] οὐδὲ A^b. [n] εἴ om. A^b. [o] μαθ.] τὰ μαθ. E.S.T.B^b.C^b. [p] πάλιν γε τ. B^b. [q] ἄλλο τέταρτον E^b. [r] τοῦτο φαίνεται γένος A^b. [s] ὄντων] ὅλων T. [t] διελόντα E^b. [v] λεγό-μενα A^b. [w] ὧν A^b. [x] εὐθύ] εὖ A^b. [y] ὄντων om. T.A^b. [z] ἢ ante ζητεῖν om. A^b. [a] τὸ T. [b] γεωμέτρη γεωμετρεῖν A^b.

Digitized by Google

33 νειν οὐθὲν προγιγνώσκει, οὕτω [c]δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ὥστ' [d]εἴ τις τῶν [e]πάντων ἐστὶν ἐπιστήμη, [f]ὥς τινές φασιν, οὐθὲν ἂν προϋπάρχοι γνωρίζων οὗτος. Καίτοι πᾶσα μάθησις διὰ προγιγνωσκομένων ἢ πάντων ἢ τινῶν ἐστί, καὶ ἡ δι' ἀποδείξεως ἢ δι' ὁρισμῶν· δεῖ γὰρ ἐξ ὧν ὁ ὁρισμὸς προειδέναι καὶ
34 [g]εἶναι γνώριμα. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δι' ἐπαγωγῆς. Ἀλλὰ μὴν [h]καὶ εἰ τυγχάνει σύμφυτος οὖσα, θαυμαστὸν πῶς λανθάνομεν ἔχοντες τὴν κρατίστην τῶν ἐπιστημῶν. Ἔτι πῶς τις
35 [i]γνωριεῖ ἐκ τίνων ἐστί, καὶ πῶς ἔσται δῆλον; Καὶ γὰρ τοῦτ' ἔχει ἀπορίαν· ἀμφισβητήσειε γὰρ ἄν τις, ὥσπερ καὶ [k]περὶ ἐνίας συλλαβάς· [l]οἱ μὲν γὰρ τὸ [m]σμα ἐκ τοῦ σ καὶ μ καὶ α φασὶν εἶναι, οἱ [n]δέ τινες ἕτερον φθόγγον φασὶν εἶναι καὶ
36 οὐθένα τῶν γνωρίμων. Ἔτι [o]δὲ ὧν ἐστὶν [p]αἴσθησις, ταῦτα πῶς ἄν τις μὴ ἔχων τὴν αἴσθησιν [q]γνοίη; Καίτοι [r]ἔδει, εἴγε πάντων ταῦτα στοιχεῖά ἐστιν ἐξ ὧν, ὥσπερ αἱ σύνθετοι φωναί εἰσιν ἐκ τῶν οἰκείων στοιχείων.

10 Ὅτι μὲν οὖν τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς φυσικοῖς αἰτίας ζητεῖν ἐοίκασι πάντες, καὶ τούτων ἐκτὸς οὐδεμίαν [s]ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν, δῆλον καὶ ἐκ τῶν πρότερον εἰρημένων. Ἀλλ' ἀμυδρῶς ταύτας· καὶ τρόπον μέν τινα [t]πᾶσαι πρότερον εἴρηνται, τρόπον
2 δέ τινα οὐδαμῶς. Ψελλιζομένῃ γὰρ ἔοικεν ἡ πρώτη φιλοσοφία περὶ [v]πάντων, ἅτε νέα [w]τε κατ' ἀρχὰς οὖσα καὶ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ καὶ Ἐμπεδοκλῆς ὀστοῦν τῷ λόγῳ φησὶν εἶναι, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ ἡ οὐσία τοῦ πράγματος.
3 Ἀλλὰ μὴν [x]ὁμοίως ἀναγκαῖον καὶ [y]σαρκὸς καὶ τῶν ἄλλων [z]ἑκάστου εἶναι τὸν λόγον, ἢ [a]μηθενός· διὰ [b]τοῦτο γὰρ καὶ σὰρξ καὶ ὀστοῦν [c]ἔσται καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, καὶ οὐ διὰ τὴν

[c] δὲ Eb, δεῖ E.S.Bb.Cb. [d] εἴ] ἤ S.Bb.Cb. [e] ἁπάντων Ab.Eb. [f] οἵαν δή τινες Ab. [g] εἶναι] εἶδε Eb. [h] εἰ καὶ τυγχάνοι Bb.Fb. [i] γνωρίσει Fb, γνωρίσειεν E.S.T.Bb.Cb. [k] ἐπὶ S. [l] ὁ T. [m] σῶμα Eb. [n] δὲ τὸν ἕτερον τρόπον ἴδιον εἶναι Ab. [o] δὲ et ἐστὶν om. Fb. [p] κ' αἴσθησις Eb. [q] γνοίη] ἔχοι Fb. [r] δεῖ Ab. [s] ἔχομεν Ab.Eb.Fb, Ab.Fb. omisso ἄν. [t] ἅπασαι S.Bb.Cb, αἱ πᾶσαι T. [v] ἁπάντων Ab. [w] τε] τε καὶ S, om. Ab.Fb. [x] ἀναγκαῖον ὁμοίως T. [y] σάρκα T.Eb, σάρκας Ab. [z] ἕκαστον codices. [a] μηδὲ ἓν E.S.T.Bb.Cb.Fb. [b] τοῦτο ἄρα καὶ ἡ σὰρξ Ab. [c] ἔστι S.T.Bb.Cb.Fb.

Digitized by Google

ὕλην, ἣν ἐκεῖνος [d]λέγει πῦρ [e]καὶ γῆν [f]καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα.
Ἀλλὰ ταῦτα ἄλλου [f]μὲν λέγοντος συνέφησεν ἂν ἐξ ἀνάγ- 4
κης, σαφῶς δὲ [g]οὐκ εἴρηκεν. Περὶ μὲν [h]οὖν τῶν [i]τοιούτων
δεδήλωται καὶ πρότερον· ὅσα [k]δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων
ἀπορήσειεν ἄν τις, ἐπανέλθωμεν πάλιν· τάχα γὰρ ἂν ἐξ αὐ-
τῶν [l]εὐπορήσαιμέν [m]τι πρὸς τὰς ὕστερον ἀπορίας.

[n]Α ΕΛΑΤΤΟΝ.

[o]Ἡ περὶ τῆς ἀληθείας θεωρία τῇ μὲν χαλεπή, τῇ δὲ ῥᾳ-
δία. Σημεῖον δὲ τὸ μήτ' ἀξίως [p]μηδένα δύνασθαι [q]τυχεῖν
αὐτῆς, μήτε πάντας ἀποτυγχάνειν, ἀλλ' ἕκαστον λέγειν τι
περὶ [r]τῆς φύσεως, καὶ καθ' ἕνα [s]μὲν μηθὲν ἢ μικρὸν ἐπιβάλ-
λειν αὐτῇ, ἐκ πάντων δὲ συναθροιζομένων γίνεσθαί τι μέγε-
θος. Ὥστ' εἴπερ ἔοικεν ἔχειν καθάπερ τυγχάνομεν παροι- 2
μιαζόμενοι, τίς ἂν θύρας ἁμάρτοι; Ταύτῃ μὲν ἂν εἴη ῥᾳδία·
τὸ δ' ὅλον [t]τι ἔχειν καὶ μέρος μὴ δύνασθαι δηλοῖ τὸ χαλε-
πὸν αὐτῆς. Ἴσως δὲ καὶ τῆς χαλεπότητος οὔσης κατὰ δύο
τρόπους, οὐκ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀλλ' ἐν ἡμῖν τὸ αἴτιόν [v]ἐστιν
αὐτῆς. Ὥσπερ γὰρ [w]καὶ τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς 3
τὸ φέγγος ἔχει [x]τὸ μεθ' ἡμέραν, οὕτω καὶ τῆς ἡμετέρας
ψυχῆς ὁ νοῦς πρὸς τὰ τῇ φύσει φανερώτατα πάντων. Οὐ
μόνον δὲ χάριν ἔχειν δίκαιον τούτοις [y]ὧν ἄν τις [z]κοινώσαιτο
ταῖς δόξαις, ἀλλὰ καὶ [a]τοῖς [b]ἐπιπολαιοτέρως ἀποφηναμένοις·
καὶ γὰρ οὗτοι [c]συνεβάλοντό τι· τὴν γὰρ ἕξιν [d]προήσκησαν

[d] λέγει om. T. [e] καὶ ante γῆν om. S. [f] καὶ post γῆν et mox μὲν om. S.B^b.C^b. [g] οὐκ om. S. [h] οὖν om. F^b. [i] τούτων A^b. [k] δὲ] δὲ καὶ S. [l] εὐπορήσωμεν S.C^b. [m] τι] τοι E^b, om. A^b.F^b. [n] α τὸ ἔλαττον S.T, ἔλαττον α f, β E, βιβλίον β Q. addunt E.Q.S.B^b.C^b: τοῦτο τὸ βιβλίον οἱ πλείους φασὶν εἶναι Πασικλέους τοῦ Ῥοδίου, ὃς ἦν ἀκροατὴς Ἀριστοτέλους, υἱὸς δὲ Βοηθοῦ τοῦ Εὐδήμου ἀδελφοῦ. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀφροδισιεύς φησιν εἶναι αὐτὸ τοῦ Ἀριστοτέλους. [o] ἡ] ὅτι ἡ rc. H^b. [p] μηδένα om. T. [q] θιγεῖν A^b. [r] τῆς om. T. [s] μὲν] μὲν ἢ E. [t] τι A^b.E^b.F^b: ceteri τ'. [v] ἐστιν add. A^b. [w] καὶ om. E.Q.E^b. [x] τὸ μεθ'] πρὸς Q. [y] ὧν] καὶ οὕτως ὧν E^b. [z] κοινώσαιτο E^b, κοινωνήσαιτο E.T.A^b, κινήσαιτο F^b: ceteri κοινωνῆσαι. [a] τοῖς] τοῖς ἔτι omnes præter A^b. [b] ἐπιπολαιότερον A^b.E^b. [c] συνεβάλοντό A^b: ceteri συμβάλλονταί. [d] ἤσκησαν A^b.

Digitized by Google

4 ἡμῶν. Εἰ μὲν γὰρ Τιμόθεος μὴ ἐγένετο, πολλὴν ἂν μελο-
ποιίαν οὐκ εἴχομεν· εἰ δὲ μὴ [e] Φρῦνις, Τιμόθεος οὐκ ἂν ἐγέ-
νετο. Τὸν αὐτὸν [f] δὲ τρόπον καὶ [g] τῶν περὶ τῆς ἀληθείας
ἀποφηναμένων· παρὰ μὲν γὰρ ἐνίων παρειλήφαμέν τινας
5 δόξας, οἱ δὲ τοῦ γενέσθαι [h] τούτους αἴτιοι γεγόνασιν. ʽΟρ-
θῶς [i] δ' [k] ἔχει καὶ τὸ [l] καλεῖσθαι [m] τὴν φιλοσοφίαν ἐπιστήμην
τῆς ἀληθείας. Θεωρητικῆς μὲν γὰρ τέλος ἀλήθεια, πρακτι-
κῆς δ' ἔργον· καὶ γὰρ [n] ἐὰν τὸ πῶς [o] ἔχει σκοπῶσιν, [p] οὐ τὸ
6 ἀΐδιον ἀλλὰ πρός τι καὶ νῦν θεωροῦσιν οἱ πρακτικοί. Οὐκ
ἴσμεν δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνευ τῆς αἰτίας. ʽΕκαστον δὲ μάλιστα
αὐτὸ τῶν ἄλλων, [q] καθ' ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει τὸ συνώ-
νυμον, οἷον τὸ πῦρ θερμότατον· καὶ γὰρ τοῖς ἄλλοις τὸ αἴ-
τιον τοῦτο τῆς θερμότητος· ὥστε καὶ ἀληθέστατον τὸ τοῖς
7 ὑστέροις αἴτιον τοῦ ἀληθέσιν εἶναι. Διὸ τὰς τῶν [r] ἀεὶ ὄντων
ἀρχὰς ἀναγκαῖον ἀεὶ εἶναι ἀληθεστάτας· οὐ γάρ ποτε ἀλη-
θεῖς, οὐδ' [s] ἐκείναις αἴτιόν τί [t] ἐστι τοῦ εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖναι τοῖς
ἄλλοις, ὥσθ' ἕκαστον ὡς ἔχει τοῦ εἶναι, οὕτω καὶ τῆς ἀλη-
θείας.

2 ʼΑλλὰ μὴν ὅτι γ' ἐστὶν [v] ἀρχή τις καὶ οὐκ ἄπειρα τὰ αἴτια
τῶν ὄντων, οὔτ' [w] εἰς [x] εὐθυωρίαν οὔτε κατ' εἶδος, δῆλον. Οὔτε
γὰρ ὡς ἐξ ὕλης τόδ' ἐκ τοῦδε δυνατὸν [y] ἰέναι εἰς ἄπειρον, οἷον
σάρκα μὲν ἐκ γῆς, γῆν δ' ἐξ ἀέρος, ἀέρα δ' ἐκ πυρός, καὶ
τοῦτο μὴ ἵστασθαι· οὔτε ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, οἷον τὸν
μὲν ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ ἀέρος κινηθῆναι, τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ
ἡλίου, τὸν δὲ ἥλιον ὑπὸ τοῦ νείκους, καὶ τούτου μηδὲν εἶναι
2 πέρας. ʽΟμοίως δὲ [z] οὐδὲ τὸ οὗ ἕνεκα εἰς [a] ἄπειρον οἷόν τε
ἰέναι, βάδισιν μὲν ὑγιείας [b] ἕνεκεν, ταύτην [c] δ' εὐδαιμονίας,

[e] φρένις Eb. [f] δὲ om. S. [g] τῶν περὶ τῆς] περὶ τῶν Ab.Eb. [h] τούτοις rc. Eb. [i] δὴ E.T. [k] ἔχει om. Ab.Fb. [l] καλέσαι E.S.T.Bb.Cb. [m] τὴν κατὰ φ. Ab. idem post ἀληθείας addit θεωρητικήν. [n] ἂν Ab.Eb. [o] ἔχῃ E.Q.S. [p] οὐ τὸ αἴτιον E.Q.S, οὐ γὰρ αἴτιον T, οὗ τὸ αἴτιον οὐ Eb. addunt omnes καθ' αὑτό, præter Ab. [q] καθὼς S. [r] αἰεὶ Q.T. [s] ἐκείνων Ab.Eb. [t] ἐστὶ om. Ab. [v] τις ἀρχὴ Fb. [w] ἐπ' Ab.Eb. [x] εὐθεωρίαν Eb. [y] εἶναι ἐπ' E.Q.S.T.Eb. [z] οὐδὲ] καὶ Ab. [a] ἄπ. οὐχ οἷόν τε εἶναι Ab. [b] ἕνεκεν Ab: ceteri ἕνεκα. [c] δ'] δι' T.

Digitized by Google

τὴν δ' εὐδαιμονίαν [d] ἄλλου, καὶ οὕτως ἀεὶ ἄλλο ἄλλου ἕνεκεν
εἶναι. Καὶ ἐπὶ τῶν τί ἦν εἶναι δ' ὡσαύτως. Τῶν γὰρ μέ- 3
σων, ὧν ἐστὶν [e] ἔξω τι ἔσχατον καὶ πρότερον, ἀναγκαῖον εἶναι
τὸ πρότερον αἴτιον [f] τῶν [g] μετ' αὐτό. Εἰ γὰρ [h] εἰπεῖν ἡμᾶς
δέοι τι τῶν τριῶν αἴτιον, τὸ πρῶτον ἐροῦμεν· οὐ γὰρ δὴ
[i] τόγ' ἔσχατον, οὐδενὸς γὰρ [k] τὸ τελευταῖον· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
τὸ μέσον, ἑνὸς γάρ. Οὐθὲν δὲ διαφέρει ἓν ἢ πλείω εἶναι, 4
οὐδ' ἄπειρα [l] ἢ πεπερασμένα· τῶν δ' ἀπείρων τοῦτον τὸν
τρόπον καὶ [m] ὅλως τοῦ ἀπείρου πάντα τὰ μόρια μέσα [n] ὁ-
μοίως μέχρι τοῦ νῦν· ὥστ' εἴπερ μηθέν [o] ἐστι πρῶτον, ὅλως
αἴτιον οὐθέν ἐστιν. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπὶ τὸ κάτω οἷόν τ' 5
[p] εἰς ἄπειρον [q] ἰέναι, [r] τοῦ ἄνω ἔχοντος ἀρχήν, ὥστ' ἐκ πυρὸς
μὲν ὕδωρ, ἐκ δὲ [s] τούτου γῆν, καὶ οὕτως ἀεὶ ἄλλο τι γίγνε-
σθαι γένος. Διχῶς γὰρ [t] γίγνεται τόδε ἐκ τοῦδε, [v] ἢ ὡς
τόδε λέγεται μετὰ τόδε, οἷον ἐξ Ἰσθμίων Ὀλύμπια, [w] ἢ οὐχ
οὕτως ἀλλ' ὡς ἐκ παιδὸς [x] ἀνὴρ μεταβάλλοντος, [y] ἢ ἐξ ὕδατος
ἀήρ. Ὡς [z] μὲν οὖν ἐκ παιδὸς [a] ἄνδρα [b] γίγνεσθαί φαμεν, ὡς 6
ἐκ τοῦ γιγνομένου τὸ γεγονὸς ἢ [c] ἐκ τοῦ ἐπιτελουμένου τὸ
τετελεσμένον· ἀεὶ γάρ ἐστι [d] μεταξύ, ὥσπερ τοῦ εἶναι καὶ
μὴ εἶναι γένεσις, οὕτω καὶ τὸ γιγνόμενον τοῦ ὄντος καὶ μὴ
ὄντος. Ἔστι [e] δ' ὁ μανθάνων γιγνόμενος ἐπιστήμων, [f] καὶ
τοῦτ' ἐστὶν ὃ λέγεται, [g] ὅτι γίγνεται ἐκ μανθάνοντος ἐπι-
στήμων. Τὸ δ' ὡς ἐξ ἀέρος ὕδωρ, φθειρομένου θατέρου. 7
Διὸ [h] ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἀνακάμπτει [i] εἰς ἄλληλα, οὐδὲ γίγνεται
ἐξ ἀνδρὸς παῖς· οὐ [k] γὰρ γίγνεται ἐκ τῆς γενέσεως τὸ γιγνό-

[d] ἄλλου ἕνεκεν καὶ A^b. [e] ἔξω τι om. A^b.F^b. τι ἔξω T. [f] τῶ E.T. [g] μεθ' αὐτό A^b, μέσων F^b. [h] ἡμᾶς εἰπεῖν A^b. [i] γε τὸ A^b. [k] τὸ] τότε Q, τόγε E.B^b.C^b. [l] ἢ πεπ.] οὐδὲ πεπ. E^b. [m] ὅλως] ἄλλως τε δὴ H^b. [n] ὁμοίως om. H^b. [o] ἐστι τὸ πρῶτον S.T.B^b.C^b.E^b. [p] εἰς A^b, ἐπ' F^b: ceteri ἐστὶν ἐπ'. [q] ἀπιέναι A^b, προϊέναι F^b. [r] ἔχοντος τοῦ ἄνω F^b. [s] τούτου] τοῦ ὕδατος H^b. [t] γίγνεται] λέγεται μετὰ Q. [v] ἢ E.T.A^b.E^b: vulgo μή. [w] ἢ οὐχ οὕτως ἀλλ' ὡς A^b, οὔτ' ἀλλ' ὡς S, ἄλλως E^b: ceteri ἤ. [x] μεταβάλλοντος ἀνὴρ E^b. [y] ἢ ὡς ἐξ A^b. [z] μὲν—φαμεν om. E. [a] ἀνὴρ Q.S.C^b.E^b. [b] γενέσθαι F^b. [c] ἐκ om. F^b. [d] μεταξύ] τι μεταξύ H^b, μεταξύ τι S.T.B^b.C^b. [e] δ'] γὰρ A^b. [f] καὶ—ἐπιστήμων om. A^b. [g] ὅτι γίγνεται om. T. [h] οὐκ ἀνακάμπτει μὲν ἐκεῖνα Q. [i] εἰς] πρὸς S.B^b.C^b. [k] γὰρ] δὲ A^b.

Digitized by Google

μενον, ἀλλ' [l]ἔστι μετὰ τὴν γένεσιν. Οὕτω γὰρ [m]καὶ ἡμέρα
ἐκ τοῦ πρωΐ, ὅτι μετὰ τοῦτο· διὸ οὐδὲ [n]τὸ πρωῒ ἐξ ἡμέρας.
8 [o]Θάτερα δὲ ἀνακάμπτει. [p]Ἀμφοτέρως δὲ ἀδύνατον εἰς ἄπει-
ρον ἰέναι. Τῶν μὲν [q]γὰρ ὄντων μεταξὺ ἀνάγκη τέλος εἶναι,
τὰ δ' εἰς ἄλληλα [r]ἀνακάμπτει· ἡ γὰρ θατέρου φθορὰ θατέ-
ρου [s]ἐστὶ γένεσις. [v]Ἅμα δὲ καὶ ἀδύνατον τὸ [t]πρῶτον ἀΐδιον
ὂν φθαρῆναι· [v]ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἄπειρος [w]ἡ γένεσις ἐπὶ τὸ ἄνω,
ἀνάγκη, ἐξ οὗ φθαρέντος πρώτου τι ἐγένετο, μὴ ἀΐδιον εἶναι.
9 [x]Ἔτι δὲ τὸ οὗ ἕνεκα τέλος, τοιοῦτον δὲ ὃ μὴ ἄλλου ἕνεκα,
ἀλλὰ τἆλλα ἐκείνου· ὥστ' εἰ μὲν ἔσται τοιοῦτον τὸ ἔσχατον,
οὐκ ἔσται ἄπειρον, εἰ δὲ μηθὲν τοιοῦτον, οὐκ ἔσται τὸ οὗ
ἕνεκα. Ἀλλ' οἱ τὸ ἄπειρον ποιοῦντες λανθάνουσιν ἐξαιροῦν-
τες τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φύσιν. Καίτοι οὐθεὶς ἂν [y]ἐγχειρήσειεν
10 οὐθὲν [z]πράττειν μὴ μέλλων ἐπὶ πέρας ἥξειν. Οὐδ' ἂν εἴη
νοῦς ἐν [a]τοῖς [b]τοιούτοις· ἕνεκα γάρ τινος ἀεὶ πράττει ὅ γε
νοῦν ἔχων· τοῦτο γάρ ἐστι πέρας· τὸ γὰρ [c]τέλος πέρας
ἐστίν. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ τί ἦν [d]εἶναι ἐνδέχεται ἀνάγεσθαι
11 εἰς ἄλλον ὁρισμὸν πλεονάζοντα τῷ λόγῳ. Ἀεί [e]τε γάρ
ἐστιν ὁ ἔμπροσθεν μᾶλλον, ὁ δ' ὕστερος οὐκ ἔστιν· οὗ δὲ τὸ
πρῶτον μὴ ἔστιν, οὐδὲ τὸ ἐχόμενόν [f]ἐστιν. Ἔτι τὸ ἐπί-
στασθαι ἀναιροῦσιν οἱ οὕτως λέγοντες· οὐ γὰρ οἷόν τε εἰ-
12 δέναι πρὶν [g]ἢ εἰς τὰ ἄτομα [h]ἐλθεῖν. Καὶ τὸ γιγνώσκειν
οὐκ ἔστιν· τὰ γὰρ οὕτως ἄπειρα πῶς ἐνδέχεται νοεῖν; Οὐ
γὰρ ὅμοιον ἐπὶ τῆς γραμμῆς, [i]ἣ κατὰ τὰς διαιρέσεις μὲν οὐχ
ἵσταται· νοῆσαι δ' οὐκ ἔστι μὴ στήσαντα· διόπερ οὐκ [k]ἀρι-
13 θμήσει τὰς τομὰς ὁ τὴν ἄπειρον διεξιών. Ἀλλὰ καὶ τὴν
ὕλην ἐν κινουμένῳ νοεῖν ἀνάγκη, καὶ ἀπείρῳ [l]οὐθενὶ ἔστιν εἶ-
ναι· εἰ δὲ μή, οὐκ ἄπειρόν [m]γ' ἐστὶν [n]τὸ ἀπείρῳ εἶναι.

[l] ἔστι om. Fb.Hb. [m] καὶ ἡ ἡμέρα T. [n] τὸ om. Ab. [o] θάτερον Ab. [p] ἀμφοτέρας Eb. [q] γὰρ om. Eb. [r] ἀνακάμπτειν Ab. [s] γένεσίς ἐστιν [t] πρῶτον αἴτιον ἀΐδιον Fb. [v] ἐπεὶ—εἶναι om. pr. Eb: ἐπειδὴ rc. Eb. [w] ἡ om. Ab. [x] ἔτι] ἐπεὶ Ab.Fb. [y] ἐγχειρίσειεν S. [z] πράσσειν E.Eb. [a] τοῖς om. E. [b] τοιούτοις] οὖσιν Ab. [c] πέρας τέλος S.Ab. [d] εἶναι Q. [e] τε om. T. [f] ἐστιν om. Ab. [g] ἢ om. T.Ab. [h] ἔλθῃ Ab. [i] ἣ S.Eb. [k] ἀριθμεῖ Ab. [l] οὐδὲν S.T.Ab.Bb. Cb.Eb. [m] γ'] δ' Ab. [n] τοῦ Eb.

Digitized by Google

ʽἈλλὰ μὴν καὶ [o] εἰ ἄπειρά γ' ἦσαν πλήθει τὰ εἴδη τῶν αἰτίων, οὐκ ἂν ἦν οὐδ' οὕτω τὸ γιγνώσκειν· τότε γὰρ εἰδέναι οἰόμεθα, ὅταν τὰ αἴτια γνωρίσωμεν· τὸ δ' ἄπειρον κατὰ τὴν [p] πρόσθεσιν οὐκ ἔστιν ἐν πεπερασμένῳ διεξελθεῖν.

3 Αἱ δ' ἀκροάσεις κατὰ τὰ ἔθη [q] συμβαίνουσιν· ὡς γὰρ εἰώθαμεν, οὕτως [r] ἀξιοῦμεν λέγεσθαι, καὶ τὰ παρὰ ταῦτα οὐχ ὅμοια φαίνεται ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσυνήθειαν [s] ἀγνωστότερα καὶ ξενικώτερα· τὸ γὰρ σύνηθες [t] γνωριμώτερον. ʽἩλίκην δὲ ἰσχὺν ἔχει τὸ σύνηθες οἱ νόμοι δηλοῦσιν, ἐν οἷς [v] τὰ μυθώδη καὶ παιδαριώδη μεῖζον ἰσχύει τοῦ γινώσκειν περὶ αὐτῶν [w] διὰ τὸ ἔθος. Οἱ μὲν οὖν, ἐὰν μὴ μαθηματικῶς λέγῃ τις, οὐκ ἀπο- 2
δέχονται τῶν λεγόντων, οἱ δ', ἂν μὴ παραδειγματικῶς, οἱ δὲ μάρτυρα ἀξιοῦσιν [x] ἐπάγεσθαι ποιητήν. Καὶ οἱ μὲν πάντα ἀκριβῶς, τοὺς δὲ λυπεῖ τὸ ἀκριβὲς ἢ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι συνείρειν ἢ διὰ τὴν μικρολογίαν· ἔχει γάρ τι τὸ ἀκριβὲς τοιοῦτον, ὥστε καθάπερ ἐπὶ τῶν [y] συμβολαίων, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἀνελεύθερον εἶναί [z] τισι δοκεῖ. Διὸ δεῖ [a] πεπαιδεῦσθαι 3
πῶς ἕκαστα ἀποδεκτέον, ὡς ἄτοπον ἅμα ζητεῖν ἐπιστήμην καὶ τρόπον ἐπιστήμης· ἔστι [b] δ' οὐδέτερον ῥᾴδιον λαβεῖν. Τὴν δ' ἀκριβολογίαν τὴν μαθηματικὴν οὐκ ἐν ἅπασιν ἀπαιτητέον, ἀλλ' ἐν τοῖς μὴ ἔχουσιν ὕλην. Διόπερ οὐ φυσικὸς ὁ 4
[c] τρόπος· ἅπασα γὰρ ἴσως ἡ φύσις ἔχει ὕλην. Διὸ σκεπτέον πρῶτον τί ἐστιν [d] ἡ φύσις· οὕτω γὰρ καὶ περὶ [e] τίνος ἡ φυσικὴ δῆλον ἔσται, καὶ εἰ μιᾶς ἐπιστήμης ἢ πλειόνων τὰ αἴτια καὶ τὰς ἀρχὰς θεωρῆσαί ἐστιν.

B.

ʽἈνάγκη πρὸς τὴν [f] ζητουμένην ἐπιστήμην [g] ἐπελθεῖν ἡμᾶς [h] πρῶτον, περὶ ὧν ἀπορῆσαι δεῖ πρῶτον· ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα

[o] εἰ om. S. [p] πρόθεσιν S.A^b. [q] συμβαίνουσαι F^b. [r] ἀξιοῦμεν ἔτι τὸ λ. F^b. [s] ἀγνωριστότερα T. [t] γνώριμον A^b. [v] τὰ] περὶ τὰ A^b. [w] διὰ om. A^b. [x] μετάγεσθαι Q. [y] συμβόλων E^b. [z] δοκεῖ τισι A^b. [a] πεπαιδεῦθαι E. [b] δὲ θάτερον A^b.F^b. [c] λόγος F^b. [d] ἡ om. E.Q.S. [e] τίνων A^b.F^b. [f] ζητουμένην A^b : ceteri ἐπιζητουμένην. [g] ἀπελθεῖν F^b. [h] πρῶτον ante περὶ om. A^b.F^b.

Digitized by Google

τε περὶ αὐτῶν ἄλλως ὑπειλήφασί τινες, κἂν εἴ τι χωρὶς τού-
2 των [i] τυγχάνοι παρεωραμένον. Ἔστι δὲ τοῖς εὐπορῆσαι
βουλομένοις προὔργου τὸ διαπορῆσαι καλῶς· ἡ γὰρ ὕστερον
εὐπορία λύσις τῶν [k] πρότερον ἀπορουμένων ἐστί, λύειν [l] δ'
οὐκ ἔστιν [m] ἀγνοοῦντας τὸν δεσμόν. Ἀλλ' ἡ τῆς διανοίας
ἀπορία δηλοῖ τοῦτο περὶ τοῦ πράγματος· [n] ᾗ γὰρ ἀπορεῖ,
ταύτῃ παραπλήσιον πέπονθε τοῖς δεδεμένοις· ἀδύνατον γὰρ
3 ἀμφοτέρως προελθεῖν εἰς τὸ πρόσθεν. Διὸ δεῖ τὰς δυσχε-
ρείας τεθεωρηκέναι πάσας πρότερον, τούτων τε χάριν καὶ διὰ
τὸ τοὺς ζητοῦντας ἄνευ τοῦ διαπορῆσαι πρῶτον ὁμοίους εἶναι
τοῖς ποῖ δεῖ βαδίζειν ἀγνοοῦσι, καὶ πρὸς τούτοις [o] οὐδ' εἴ
ποτε τὸ ζητούμενον εὕρηκεν ἢ μὴ γινώσκειν· τὸ γὰρ τέλος
4 τούτῳ μὲν οὐ δῆλον, τῷ [p] δὲ προηπορηκότι δῆλον. Ἔτι [q] δὲ
βέλτιον ἀνάγκη ἔχειν πρὸς τὸ κρῖναι τὸν ὥσπερ ἀντιδίκων
5 καὶ τῶν ἀμφισβητούντων λόγων ἀκηκοότα πάντων. Ἔστι
δ' ἀπορία πρώτη μὲν περὶ ὧν ἐν τοῖς [r] πεφροιμιασμένοις
διηπορήσαμεν, πότερον μιᾶς ἢ [s] πολλῶν ἐπιστημῶν θεωρῆσαι
τὰς αἰτίας, καὶ πότερον τὰς τῆς οὐσίας ἀρχὰς τὰς πρώτας
ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης ἰδεῖν μόνον, ἢ καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν ἐξ ὧν
δεικνύουσιν [t] ἅπαντες, οἷον πότερον ἐνδέχεται ταὐτὸ καὶ ἓν
ἅμα φάναι [v] καὶ ἀποφάναι ἢ οὔ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν
6 τοιούτων. Εἴτ' ἔστι περὶ τὴν οὐσίαν, πότερον μία περὶ
πάσας ἢ πλείονές [w] εἰσι, [x] καὶ εἰ πλείονες, πότερον ἅπασαι
συγγενεῖς, ἢ τὰς μὲν σοφίας τὰς δ' ἄλλο τι λεκτέον αὐτῶν.
7 Καὶ τοῦτο δ' αὐτὸ τῶν ἀναγκαίων ἐστὶ ζητῆσαι, πότερον
τὰς αἰσθητὰς οὐσίας εἶναι μόνον φατέον ἢ καὶ παρὰ ταύτας
ἄλλας, καὶ πότερον μοναχῶς ἢ [y] πλείονα γένη τῶν οὐσιῶν,
οἷον οἱ ποιοῦντες τά τε εἴδη καὶ τὰ μαθηματικὰ μεταξὺ τού-
8 των τε καὶ τῶν αἰσθητῶν. Περί τε τούτων οὖν, καθάπερ

[i] τυγχάνῃ E.S.T.A^b.B^b.C^b. [k] προειρημένων ἀπόρων F^b. [l] δ'] γὰρ F^b. [m] ἀγνοοῦντα E.S.T.B^b.C^b. [n] ἡ γὰρ ἀπορία A^b. [o] οὐδέποτε τὸ ζητούμενον εἰ εὕρηκεν A^b. [p] δὲ καλῶς προηπορηκότι S.B^b.C^b. [q] δὲ post ἔτι om. A^b. [r] πεπροοιμιασμένοις E. [s] πολλῶν ἐστιν ἐπιστ. S.T. B^b.C^b. [t] πάντες A^b.G^b.I^b. [v] καὶ ἀποφάναι om. E. [w] εἰσι om. F^b. [x] καὶ G^b.I^b : ceteri κἂν. [y] πλεοναχῶς τὰ γ. A^b.

Digitized by Google

φαμέν, ἐπισκεπτέον, καὶ πότερον [z]περὶ τὰς οὐσίας [a]ἡ θεωρία
μόνον ἐστὶν ἢ καὶ περὶ τὰ συμβεβηκότα καθ' αὑτὰ ταῖς
οὐσίαις. Πρὸς δὲ τούτοις περὶ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου καὶ ὁμοίου 9
καὶ ἀνομοίου [b]καὶ ταυτότητος καὶ ἐναντιότητος, καὶ περὶ
προτέρου καὶ ὑστέρου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν τοιούτων,
περὶ ὅσων οἱ διαλεκτικοὶ πειρῶνται σκοπεῖν ἐκ τῶν ἐνδόξων
[c]μόνον ποιούμενοι τὴν σκέψιν, τίνος ἐστὶ θεωρῆσαι περὶ
πάντων. Ἔτι δὲ τούτοις αὐτοῖς ὅσα καθ' αὑτὰ συμβέβηκεν· 10
καὶ μὴ μόνον τί ἐστι τούτων ἕκαστον, ἀλλὰ καὶ [d]ἆρα ἓν ἑνὶ
ἐναντίον· καὶ πότερον αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα [e]τὰ γένη
ἐστὶν ἢ εἰς ἃ διαιρεῖται ἐνυπάρχοντα ἕκαστον· καὶ [f]εἰ τὰ
γένη, πότερον ὅσα ἐπὶ τοῖς ἀτόμοις λέγεται τελευταῖα ἢ
τὰ πρῶτα, οἷον πότερον ζῷον ἢ ἄνθρωπος ἀρχή τε καὶ μᾶλ-
λόν ἐστι παρὰ [g]τὸ καθ' ἕκαστον. [h]Μάλιστα δὲ ζητητέον 11
καὶ πραγματευτέον, πότερον ἔστι [i]τι παρὰ τὴν ὕλην [k]αἴτιον
[l]καθ' αὑτὸ ἢ οὔ, [m]καὶ τοῦτο χωριστὸν ἢ οὔ, καὶ πότερον ἓν
ἢ πλείω τὸν ἀριθμόν. Καὶ πότερον ἔστι τι παρὰ τὸ σύνο-
λον (λέγω δὲ τὸ σύνολον, ὅταν κατηγορηθῇ τι τῆς ὕλης) ἢ
οὐθέν, ἢ τῶν μὲν τῶν δ' οὔ, καὶ ποῖα [n]ταῦτα τῶν ὄντων.
Ἔτι [o]αἱ ἀρχαὶ πότερον ἀριθμῷ ἢ εἴδει ὡρισμέναι, καὶ αἱ ἐν 12
τοῖς λόγοις καὶ [p]αἱ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· καὶ πότερον τῶν
φθαρτῶν καὶ ἀφθάρτων [q]αἱ αὐταὶ ἢ ἕτεραι· καὶ πότερον
ἄφθαρτοι πᾶσαι, ἢ τῶν φθαρτῶν φθαρταί. [r]Ἔτι δὲ [s]τὸ 13
πάντων χαλεπώτατον καὶ πλείστην ἀπορίαν ἔχον, [t]πότερον
[v]τὸ ἓν καὶ τὸ ὄν, καθάπερ οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων
[w]ἔλεγεν, οὐχ ἕτερόν [x]τί ἐστιν ἀλλ' οὐσία τῶν ὄντων, ἢ οὔ,
ἀλλ' ἕτερόν τι [y]τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς [z]φησὶ

[z] περὶ] ἐπὶ Gb.Ib. [a] μόνον ἡ θεωρία Fb. [b] καὶ ταυτότητος] καὶ ἐναντίου T.Fb, om. E.Ab.Gb.Ib. [c] μόνων Ab. [d] ἆρα E.Ab : ceteri εἰ ἄρα. [e] τὰ ante γένη om. Gb.Ib. [f] εἰ om. E. [g] τὸν Gb.Ib. [h] μᾶλλον Ab. [i] τι om. Gb.Ib. [k] αἴτια Fb. [l] καθ' αὑτὸ ἢ οὔ om. Ab. [m] καὶ τοῦτο χωριστὸν om. E. [n] ταῦτα Gb.Ib : ceteri τοιαῦτα. [o] αἱ post ἔτι om. Ab. [p] αἱ add. E.Bb.Cb.Gb.Ib. [q] αἱ om. S. [r] ἔστι Gb.Ib. [s] τὸ] τῶν Ib. [t] πότερον om. Fb. [v] τὸ] καὶ τὸ Gb. [w] ἔλεγον Gb.Ib, om. Fb. [x] τι ante ἐστιν om. Ib. [y] τὸ om. Bb.Cb. [z] φησὶ om. Ib.

Digitized by Google

14 φιλίαν, ἄλλος δέ τις πῦρ, ὁ δὲ ὕδωρ, [a] ὁ δὲ ἀέρα. Καὶ πό-
τερον αἱ ἀρχαὶ καθόλου εἰσὶν ἢ ὡς τὰ καθ' ἕκαστα τῶν
πραγμάτων, [b] καὶ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ. Ἔτι πότερον ἄλλως
ἢ κατὰ κίνησιν· καὶ γὰρ ταῦτα ἀπορίαν [c] ἂν παράσχοι πολ-
15 λήν. Πρὸς δὲ τούτοις πότερον οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ μήκη καὶ
τὰ σχήματα καὶ αἱ στιγμαὶ οὐσίαι τινές εἰσιν ἢ οὔ, κἂν [d] εἰ
οὐσίαι, πότερον κεχωρισμέναι τῶν αἰσθητῶν ἢ [e] ἐνυπάρχου-
σαι ἐν τούτοις. Περὶ γὰρ τούτων ἁπάντων οὐ μόνον χαλε-
πὸν τὸ εὐπορῆσαι τῆς ἀληθείας, ἀλλ' οὐδὲ τὸ διαπορῆσαι τῷ
λόγῳ ῥᾴδιον καλῶς.

2 Πρῶτον μὲν οὖν περὶ ὧν πρῶτον εἴπομεν, πότερον μιᾶς
ἢ πλειόνων ἐστὶν [f] ἐπιστημῶν θεωρῆσαι πάντα τὰ γένη τῶν
αἰτίων. Μιᾶς μὲν γὰρ ἐπιστήμης πῶς ἂν εἴη μὴ ἐναντίας
[g] οὔσας τὰς ἀρχὰς γνωρίζειν; Ἔτι δὲ πολλοῖς τῶν ὄντων
2 οὐχ [k] ὑπάρχουσι πᾶσαι. Τίνα γὰρ [l] τρόπον οἷόν τε κινή-
σεως ἀρχὴν εἶναι τοῖς ἀκινήτοις ἢ τὴν [m] τἀγαθοῦ φύσιν, [n] εἴ-
περ ἅπαν, [o] ὃ ἂν ᾖ ἀγαθὸν καθ' αὑτὸ καὶ διὰ τὴν αὑτοῦ
φύσιν, τέλος ἐστὶν καὶ οὕτως αἴτιον, ὅτι ἐκείνου ἕνεκα καὶ
γίγνεται καὶ [p] ἔστι τἆλλα, τὸ δὲ τέλος καὶ τὸ οὗ ἕνεκα
πράξεώς τινός ἐστι τέλος, αἱ δὲ πράξεις πᾶσαι μετὰ κινή-
σεως· ὥστ' ἐν τοῖς ἀκινήτοις οὐκ ἂν ἐνδέχοιτο ταύτην εἶναι
3 τὴν ἀρχὴν οὐδ' εἶναί τι αὐτοαγαθόν. Διὸ καὶ ἐν τοῖς μαθή-
μασιν οὐθὲν δείκνυται διὰ ταύτης τῆς αἰτίας, οὐδ' ἔστιν ἀπό-
δειξις οὐδεμία διότι βέλτιον ἢ χεῖρον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ παράπαν
4 μέμνηται οὐθεὶς [q] οὐθενὸς τῶν τοιούτων. Ὥστε διὰ ταῦτα
τῶν σοφιστῶν τινὲς οἷον Ἀρίστιππος προεπηλάκιζεν αὐτάς·
ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις τέχναις, καὶ ταῖς [r] βαναύσοις, οἷον
ἐν τεκτονικῇ καὶ σκυτικῇ, διότι βέλτιον ἢ χεῖρον λέγεσθαι
πάντα, τὰς δὲ μαθηματικὰς οὐθένα ποιεῖσθαι λόγον περὶ

[a] ὁ δὲ ἀέρα A^b: ceteri ἢ ἀέρα. [b] καὶ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ om. A^b.
[c] ἂν om. F^b. [d] εἰ οὐσίαι] εἰ οὐσία A^b. [e] ἐνυπάρχουσαι add. A^b.
[f] ἐπιστήμης A^b. [g] οὔσης G^b. [k] ὑπ. πᾶσι πᾶσαι E.S. [l] οἷόν τε τρόπον G^b.I^b. [m] ἀγαθοῦ S.A^b. [n] ὅπερ S. [o] ὃ] ἢ T. [p] ἔστι καὶ τἆλλα A^b.
[q] οὐθενὸς om. T. [r] βαναύσοις αὐταῖς οἷον S.A^b.B^b.C^b.

Digitized by Google

ἀγαθῶν καὶ [s] κακῶν. Ἀλλὰ μὴν [t] εἴ γε πλείους ἐπιστῆμαι 5
τῶν αἰτίων εἰσὶ καὶ [v] ἕτεραι ἑτέρας ἀρχῆς, τίνα τούτων φα-
τέον εἶναι τὴν ζητουμένην, ἢ τίνα μάλιστα τοῦ πράγματος
[w] τοῦ ζητουμένου ἐπιστήμονα τῶν ἐχόντων αὐτάς; Ἐνδέχε- 6
ται γὰρ τῷ αὐτῷ πάντας τοὺς τρόπους [x] τοὺς τῶν αἰτίων
ὑπάρχειν, οἷον οἰκίας, ὅθεν μὲν ἡ κίνησις, ἡ τέχνη καὶ ὁ οἰκο-
δόμος, οὗ δ' ἕνεκα, τὸ ἔργον, ὕλη δὲ γῆ καὶ λίθοι, τὸ δ' εἶδος
ὁ λόγος. Ἐκ μὲν οὖν τῶν πάλαι διωρισμένων, τίνα χρὴ
καλεῖν τῶν ἐπιστημῶν σοφίαν, [y] ἔχει λόγον ἑκάστην προσα-
γορεύειν. [z] Ἧι μὲν γὰρ ἀρχικωτάτη καὶ [a] ἡγεμονικωτάτη, 7
καὶ ᾗ ὥσπερ [b] δούλας οὐδ' [c] ἀντειπεῖν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας
δίκαιον, [d] ἡ τοῦ τέλους καὶ [e] τἀγαθοῦ τοιαύτη ([f] τούτου γὰρ
ἕνεκα τἆλλα)· [g] ᾗ δὲ τῶν πρώτων αἰτίων καὶ τοῦ μάλιστα
ἐπιστητοῦ διωρίσθη εἶναι, ἡ τῆς οὐσίας ἂν εἴη τοιαύτη. Πολ- 8
λαχῶς γὰρ ἐπισταμένων τὸ αὐτὸ μᾶλλον [h] μὲν εἰδέναι φαμὲν
τὸν τῷ εἶναι γνωρίζοντα τί τὸ πρᾶγμα ἢ τῷ μὴ εἶναι, αὐ-
τῶν δὲ τούτων ἕτερον ἑτέρου μᾶλλον, καὶ μάλιστα [i] τὸν τί
ἐστιν, ἀλλ' οὐ [k] τὸν πόσον ἢ ποῖον ἢ τί ποιεῖν ἢ πάσχειν
πέφυκεν. Ἔτι δὲ [l] καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ εἰδέναι ἕκαστον, 9
καὶ ὧν ἀποδείξεις εἰσί, τότ' οἰόμεθα ὑπάρχειν, ὅταν εἰδῶμεν
τί ἐστιν, [m] οἷον τί ἐστι τὸ τετραγωνίζειν, ὅτι μέσης εὕρεσις·
ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Περὶ δὲ τὰς γενέσεις καὶ τὰς
πράξεις καὶ περὶ [n] ἅπασαν μεταβολήν, ὅταν εἰδῶμεν τὴν
ἀρχὴν τῆς κινήσεως. Τοῦτο δ' ἕτερον καὶ ἀντικείμενον τῷ 10
τέλει· ὥστ' [o] ἄλλης ἂν δόξειεν ἐπιστήμης εἶναι τὸ θεωρῆσαι
τῶν αἰτίων τούτων ἕκαστον. Ἀλλὰ μὴν καὶ [p] περὶ τῶν
ἀποδεικτικῶν ἀρχῶν, πότερον μιᾶς ἐστὶν ἐπιστήμης ἢ πλει-
όνων, ἀμφισβητήσιμόν ἐστιν. Λέγω δὲ ἀποδεικτικὰς [q] τὰς 11

[s] καλῶν A[b]. [t] πλείους εἴγε F[b]. [v] ἕτεραι] ἑτέρα E.T. [w] τοῦ ζητουμένου om. A[b]. [x] τοὺς ante τῶν add. E.A[b]. [y] ἔχει E.T.G[b].I[b]: ceteri οὐδαμῶς ἔχει. [z] ᾗ E.G[b]: vulgo ἡ. [a] ἡ γενικωτάτη A[b]. [b] δούλας om. G[b].I[b]. [c] ἀντιτείνειν I[b]. [d] ᾗ G[b]. [e] ἀγαθοῦ A[b]. [f] τούτου E.A[b].G[b].I[b]: ceteri τούτων. [g] ᾗ E.G[b].I[b]: ceteri ἡ. [h] μὲν om. F[b]. [i] τὸν E, τὸ G[b], τὸν τὸ I[b]: vulgo τῶν. [k] τὸν E.G[b].I[b]: ceteri τῶν. [l] καὶ ἐν] κἂν ἐν G[b].I[b]. [m] οἷον τί ἐστι om. T. [n] πᾶσαν A[b].G[b].I[b]. [o] ἂν ἄλλης T. [p] περὶ om. F[b]. [q] τὰς E.A[b].I[b]; ceteri καὶ τάς.

Digitized by Google

κοινὰς δόξας, ἐξ ὧν ἅπαντες δεικνύουσιν, οἷον ὅτι [r] πᾶν ἀναγ-
καῖον ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι, καὶ ἀδύνατον ἅμα εἶναι καὶ μὴ
εἶναι, καὶ ὅσαι ἄλλαι τοιαῦται προτάσεις, πότερον μία τού-
των ἐπιστήμη καὶ τῆς οὐσίας ἢ ἑτέρα, [s] κἂν εἰ μὴ μία, ποτέ-
12 ραν χρὴ προσαγορεύειν τὴν ζητουμένην [t] νῦν. Μιᾶς μὲν οὖν
οὐκ εὔλογον εἶναι· τί γὰρ μᾶλλον γεωμετρίας ἢ ὁποιασοῦν
[v] περὶ τούτων [w] ἐστὶν ἴδιον τὸ ἐπαΐειν; Εἴπερ οὖν ὁμοίως
μὲν ὁποιασοῦν ἐστίν, ἁπασῶν δὲ [x] μὴ ἐνδέχεται, ὥσπερ οὐδὲ
τῶν ἄλλων [y] οὕτως οὐδὲ τῆς γνωριζούσης τὰς οὐσίας ἴδιόν
13 ἐστι τὸ γινώσκειν περὶ αὐτῶν. Ἅμα δὲ καὶ τίνα τρόπον
ἔσται αὐτῶν ἐπιστήμη; Τί μὲν γὰρ ἕκαστον τούτων τυγ-
χάνει ὂν καὶ νῦν γνωρίζομεν· χρῶνται [z] γοῦν ὡς γιγνωσκο-
μένοις αὐτοῖς καὶ ἄλλαι τέχναι. [a] Εἰ δὲ ἀποδεικτικὴ περὶ
αὐτῶν ἐστί, δεήσει τι γένος εἶναι ὑποκείμενον, καὶ τὰ μὲν
14 πάθη τὰ δ' ἀξιώματ' αὐτῶν. Περὶ πάντων γὰρ [b] ἀδύνατον
ἀπόδειξιν εἶναι· ἀνάγκη γὰρ ἔκ τινων εἶναι καὶ περί τι καὶ
τινῶν τὴν ἀπόδειξιν· ὥστε συμβαίνει πάντων εἶναι γένος [c] ἕν
τι τῶν δεικνυμένων· πᾶσαι γὰρ αἱ ἀποδεικτικαὶ χρῶνται τοῖς
ἀξιώμασιν. Ἀλλὰ μὴν εἰ ἑτέρα ἡ τῆς οὐσίας καὶ ἡ περὶ
15 τούτων, ποτέρα κυριωτέρα καὶ προτέρα πέφυκεν αὐτῶν; Κα-
θόλου γὰρ μάλιστα καὶ πάντων ἀρχαὶ τὰ ἀξιώματά ἐστιν.
Εἴτ' ἐστὶ μὴ τοῦ φιλοσόφου, τίνος ἔσται περὶ αὐτῶν ἄλλου
τὸ θεωρῆσαι τὸ ἀληθὲς καὶ [d] τὸ ψεῦδος; Ὅλως τε τῶν οὐ-
σιῶν πότερον μία πασῶν ἐστὶν ἢ πλείους ἐπιστῆμαι; Εἰ μὲν
οὖν μὴ μία, ποίας οὐσίας [e] θετέον τὴν ἐπιστήμην ταύτην;
16 Τὸ δὲ μίαν πασῶν οὐκ εὔλογον· καὶ γὰρ ἂν ἀποδεικτικὴ μία
περὶ [f] πάντων εἴη [g] τῶν συμβεβηκότων, εἴπερ πᾶσα ἀποδει-
κτικὴ περί τι ὑποκείμενον [h] θεωρεῖ τὰ καθ' αὑτὰ συμβεβηκότα
17 ἐκ τῶν κοινῶν δοξῶν. Περὶ οὖν τὸ αὐτὸ γένος τὰ συμβεβη-

[r] πᾶν] τὸ Gb. [s] κἂν εἰ] καὶ ἂν εἴη Ab. [t] νῦν add. E.T.Ab.Gb.Ib. [v] περὶ] τῶν περὶ Ab. [w] ἴδιόν ἐστι Gb.Ib. [x] μὴ] μηδὲ Gb. [y] οὕτως] ὥσπερ T. [z] γοῦν E.T.Ab.Ib: ceteri οὖν. [a] εἰ] ἡ T. [b] ἀπόδειξιν εἶναι ἀδύνατον Gb.Ib. [c] ἓν om. Ab. [d] τὸ post καὶ om. E.Bb.Cb.Ib. [e] ῥητέον Gb.Ib. [f] πάντων ἂν εἴη Ab. [g] τῶν καθ' αὑτὸ συμβ. S.Bb.Cb. [h] θεωρεῖται καθ' T.

Digitized by Google

κότα καθ' αὐτὰ τῆς αὐτῆς [i]ἐστὶ θεωρῆσαι ἐκ τῶν αὐτῶν δοξῶν.
Περί τε γὰρ [k]τὸ ὅτι μιᾶς, καὶ ἐξ ὧν μιᾶς, εἴτε τῆς αὐτῆς
εἴτε [l]ἄλλης· ὥστε καὶ τὰ συμβεβηκότα, εἴτ' αὐταὶ [m]θεωρή-
σουσιν, εἴτ' ἐκ τούτων μία. Ἔτι δὲ πότερον περὶ τὰς οὐ- 18
σίας [n]μόνον ἡ θεωρία ἐστὶν ἢ [o]καὶ [p]περὶ τὰ συμβεβηκότα
ταύταις· λέγω δ' οἷον, εἰ τὸ στερεὸν [q]οὐσία τίς ἐστι καὶ
γραμμαὶ καὶ ἐπίπεδα, πότερον τῆς αὐτῆς ταῦτα [r]γνωρίζειν
ἐπιστήμης καὶ τὰ συμβεβηκότα περὶ ἕκαστον γένος, περὶ ὧν
αἱ μαθηματικαὶ δεικνύουσιν, ἢ ἄλλης. Εἰ μὲν γὰρ τῆς αὐ- 19
τῆς, ἀποδεικτική τις ἂν εἴη καὶ ἡ τῆς οὐσίας· οὐ δοκεῖ δὲ τοῦ
τί ἐστιν ἀπόδειξις εἶναι. Εἰ δ' ἑτέρας, τίς [s]ἔσται ἡ θεω-
ροῦσα περὶ τὴν οὐσίαν τὰ συμβεβηκότα; Τοῦτο γὰρ ἀπο-
δοῦναι [t]παγχάλεπον. Ἔτι [v]δὲ πότερον τὰς αἰσθητὰς οὐ- 20
σίας μόνας εἶναι φατέον ἢ καὶ παρὰ ταύτας ἄλλας· καὶ πό-
τερον μοναχῶς ἢ πλείω γένη τετύχηκεν ὄντα τῶν οὐσιῶν,
οἷον οἱ λέγοντες τά τε εἴδη καὶ τὰ μεταξύ, περὶ [w]ἃ τὰς μα-
θηματικὰς εἶναί φασιν ἐπιστήμας. Ὡς μὲν οὖν λέγομεν τὰ 21
εἴδη αἴτιά τε [x]καὶ οὐσίας εἶναι καθ' αὑτὰς εἴρηται ἐν τοῖς
πρώτοις λόγοις περὶ αὐτῶν· [y]πολλαχῇ δ' ἐχόντων δυσκο-
λίαν, οὐθενὸς ἧττον ἄτοπον τὸ φάναι μὲν εἶναί τινας φύσεις
παρὰ τὰς ἐν τῷ οὐρανῷ, ταύτας δὲ τὰς αὐτὰς φάναι τοῖς αἰ-
σθητοῖς πλὴν [z]ὅτι τὰ μὲν ἀΐδια τὰ δὲ φθαρτά. Αὐτὸ γὰρ 22
ἄνθρωπόν φασιν εἶναι [a]καὶ ἵππον καὶ ὑγίειαν, ἄλλο δ' οὐδέν,
[b]παραπλήσιον ποιοῦντες τοῖς θεοὺς μὲν εἶναι φάσκουσιν, ἀν-
θρωποειδεῖς [c]δέ· οὔτε γὰρ ἐκεῖνοι οὐθὲν ἄλλο [d]ἐποίουν ἢ
ἀνθρώπους ἀϊδίους, οὔθ' οὗτοι τὰ εἴδη ἀλλ' ἢ αἰσθητὰ ἀΐδια.
Ἔτι δὲ εἴ τις παρὰ τὰ εἴδη καὶ τὰ αἰσθητὰ [e]τὰ μεταξὺ
[f]θήσεται, πολλὰς ἀπορίας ἕξει. Δῆλον γὰρ ὡς ὁμοίως 23

[i] θεωρῆσαι ἐστι Ab. [k] τὸ ὅτι] ὃ Ab.Fb. [l] ἄλλοις Cb, τῆς ἄλλης Fb.Gb. [m] θεωροῦσιν Ab.Fb. [n] ἡ θεωρία μόνον omnes præter Ab. [o] καὶ om. Cb. [p] περὶ om. Fb. [q] οὐσίαι τι T. [r] γνωρίζειν ἐστὶν ἐπιστ. Ab. [s] ἐστιν S. [t] χαλεπόν Gb. [v] δὲ om. Gb. [w] ἃ om. Ab. [x] καὶ] τῆς Gb. [y] πολλὰς δ' ἐχόντων δυσκολίας Fb. [z] ὅτι] τί Ab. [a] καὶ αὐτὸ ἵππον T. [b] παραπλήσιον μὲν ποιοῦντες T. [c] δέ] δ' εἶναι Ab. [d] ποιοῦσιν Ib. [e] τὰ post αἰσθητὰ om. Fb. [f] τίθεται Fb.

Digitized by Google

*γραμμαί τε [g] παρ' αὐτὰς καὶ τὰς αἰσθητὰς ἔσονται καὶ ἕκα-
στον τῶν ἄλλων γενῶν· ὥστ' ἐπείπερ ἡ ἀστρολογία μία
τούτων ἐστίν, ἔσται τις καὶ οὐρανὸς παρὰ τὸν αἰσθητὸν οὐ-
ρανὸν καὶ ἥλιός [h] τε καὶ σελήνη καὶ τἆλλα ὁμοίως τὰ κατὰ
24 τὸν οὐρανόν. Καίτοι πῶς δεῖ πιστεῦσαι τούτοις; Οὐδὲ γὰρ
ἀκίνητον εὔλογον εἶναι, κινούμενον δὲ καὶ παντελῶς ἀδύνατον.
Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ ὧν ἡ ὀπτικὴ πραγματεύεται καὶ ἡ ἐν τοῖς
[i] μαθήμασιν ἁρμονική· καὶ γὰρ ταῦτα [k] ἀδύνατον εἶναι [l] παρὰ
τὰ αἰσθητὰ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· εἰ γάρ ἐστιν αἰσθητὰ με-
ταξὺ καὶ αἰσθήσεις, δῆλον ὅτι καὶ ζῷα ἔσονται μεταξὺ αὐτῶν
25 τε καὶ τῶν φθαρτῶν. Ἀπορήσειε δ' ἄν τις καὶ [m] περὶ ποῖα
τῶν ὄντων δεῖ ζητεῖν ταύτας τὰς ἐπιστήμας. Εἰ γὰρ τούτῳ
διοίσει τῆς [n] γεωδαισίας ἡ γεωμετρία μόνον, ὅτι ἡ μὲν τού-
των ἐστὶν [o] ὧν αἰσθανόμεθα ἡ δ' οὐκ αἰσθητῶν, [p] δῆλον ὅτι καὶ
παρ' ἰατρικὴν [q] ἔσται τις ἐπιστήμη καὶ παρ' [r] ἑκάστην τῶν
ἄλλων μεταξὺ [s] αὐτῆς τε ἰατρικῆς καὶ [t] τῆσδε [v] τῆς ἰατρικῆς.
26 Καίτοι πῶς τοῦτο δυνατόν; Καὶ γὰρ [w] ἂν ὑγιείν' [x] ἄττα εἴη
[y] παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὑγιεινόν. Ἅμα δὲ [z] οὐδὲ
τοῦτο ἀληθές, ὡς [a] ἡ γεωδαισία τῶν αἰσθητῶν ἐστὶ μεγεθῶν
καὶ φθαρτῶν· ἐφθείρετο γὰρ ἂν φθειρομένων. Ἀλλὰ μὴν
[b] οὐδὲ τῶν αἰσθητῶν ἂν εἴη μεγεθῶν [c] οὐδὲ περὶ τὸν οὐρανὸν
27 ἡ ἀστρολογία τόνδε. Οὔτε γὰρ [d] αἱ αἰσθηταὶ γραμμαὶ
τοιαῦταί εἰσιν οἵας λέγει ὁ γεωμέτρης· οὐθὲν γὰρ εὐθὺ τῶν
αἰσθητῶν οὕτως [e] οὐδὲ στρογγύλον· ἅπτεται γὰρ τοῦ κα-
νόνος οὐ κατὰ στιγμὴν ὁ κύκλος, ἀλλ' ὥσπερ Πρωταγόρας
ἔλεγεν [f] ἐλέγχων τοὺς γεωμέτρας, οὔθ' αἱ κινήσεις [g] καὶ ἕλικες
[h] τοῦ οὐρανοῦ [i] ὅμοιαι, περὶ ὧν [i] ἡ ἀστρολογία ποιεῖται τοὺς*

[g] *παρὰ ταύτας* A^b. [h] *τε* add. E.A^b. [i] *μαθηματικοῖς* T. [k] *ἀδύνατα* S. [l] *περὶ* G^b. [m] *παρὰ* E. [n] *γεωδεσίας* G^b. [o] *ἃ* E.S.T.B^b.C^b.G^b.I^b. [p] *δῆλον οὖν ὅτι καὶ* S.B^b, *δῆλον καὶ* G^b. [q] *ἔσται*] *οὐκ ἔσται* G^b. [r] *ἑκάστης* G^b. [s] *αὐτῆς*] *τῆς* G^b.I^b. [t] *τῆσδε*] *τῆς τε* G^b. [v] *τῆς* om. S. [w] *ἂν* om. T. [x] *ἄττα*] *τὰ* A^b. [y] *περὶ* G^b. [z] *οὐδὲ* add. E.S.T.A^b.F^b.G^b. [a] *ἡ* om. T. [b] *οὐδ' αἰσθητῶν* A^b. [c] *οὐδ' ἡ περὶ τὸν οὐρανὸν ἀστρολογία* A^b.G^b. [d] *αἱ* om. A^b. [e] *οὔτε* G^b. [f] *τοὺς γεωμέτρας ἐλέγχων* T. [g] *καὶ*] *καὶ αἱ* E.S. [h] *τοῦ οὐρανοῦ* om. S. [i] *ὅμοιαι* et *ἡ* om. A^b.

Digitized by Google

λόγους, οὔτε [k]τὰ σημεῖα τοῖς ἄστροις τὴν αὐτὴν [l]ἔχει φύσιν.
Εἰσὶ δέ τινες οἵ φασιν εἶναι μὲν τὰ μεταξὺ [m]ταῦτα λεγό- 28
μενα τῶν τε εἰδῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν, οὐ μὴν [n]χωρίς γε τῶν
αἰσθητῶν ἀλλ' ἐν τούτοις· [o]οἷς τὰ [p]συμβαίνοντα ἀδύνατα
πάντα μὲν πλείονος λόγου διελθεῖν, ἱκανὸν δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα
θεωρῆσαι. Οὔτε γὰρ ἐπὶ τούτων εὔλογον ἔχειν [q]οὕτω [r]μό- 29
νον, ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ τὰ εἴδη ἐνδέχοιτ' ἂν ἐν τοῖς αἰσθη-
τοῖς εἶναι· τοῦ γὰρ αὐτοῦ λόγου ἀμφότερα ταῦτά ἐστιν.
Ἔτι [s]δὲ δύο στερεὰ [t]ἐν τῷ αὐτῷ ἀναγκαῖον εἶναι τόπῳ, καὶ
μὴ εἶναι ἀκίνητα ἐν κινουμένοις [v]γε ὄντα τοῖς αἰσθητοῖς.
Ὅλως [w]δὲ τίνος ἕνεκ' ἄν τις θείη εἶναι μὲν αὐτά, εἶναι δ' ἐν 30
τοῖς αἰσθητοῖς; Ταὐτὰ [x]γὰρ συμβήσεται [y]ἄτοπα τοῖς [z]προ-
ειρημένοις· ἔσται [a]γὰρ οὐρανός τις παρὰ τὸν οὐρανόν, πλήν
γ' οὐ χωρὶς ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· ὅ[b]περ ἐστὶν ἀδυνατώ-
τερον.

Περί τε τούτων [c]οὖν ἀπορία πολλὴ πῶς δεῖ θέμενον τυ- 3
χεῖν τῆς ἀληθείας, καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν [d]πότερον δεῖ τὰ γένη
στοιχεῖα καὶ ἀρχὰς ὑπολαμβάνειν ἢ μᾶλλον ἐξ ὧν [e]ἐνυπαρ-
χόντων ἐστὶν [f]ἕκαστον [g]πρῶτον, οἷον φωνῆς στοιχεῖα καὶ
ἀρχαὶ δοκοῦσιν εἶναι [h]ταῦτ' ἐξ ὧν [i]σύγκεινται αἱ φωναὶ
[k]πᾶσαι [l]πρώτων, ἀλλ' οὐ τὸ κοινὸν ἡ φωνή· καὶ τῶν δια-
γραμμάτων [m]ταῦτα στοιχεῖα λέγομεν, ὧν αἱ ἀποδείξεις [n]ἐνυ-
πάρχουσιν ἐν ταῖς [o]τούτων ἀποδείξεσιν ἢ πάντων ἢ τῶν πλεί-
στων. Ἔτι [p]δὲ τῶν σωμάτων καὶ οἱ πλείω λέγοντες εἶναι 2
στοιχεῖα καὶ οἱ ἕν, ἐξ ὧν [q]σύγκειται καὶ ἐξ ὧν συνέστηκεν
ἀρχὰς λέγουσιν εἶναι, οἷον Ἐμπεδοκλῆς πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ

[k] τὰ om. G^b. [l] φύσιν ἔχει S. [m] ταῦτα τὰ λεγόμενα S. [n] γε χωρὶς F^b. [o] οἷς] οἱ pr. E. [p] συμβεβηκότα T. [q] οὕτω om. S.B^b.C^b. [r] μόνων G^b.I^b. [s] τε E. [t] ἀναγκαῖον ἐν τῷ αὐτῷ G^b.I^b. [v] γε] τε T. [w] δὲ] δὲ καὶ T. [x] γὰρ καὶ συμβήσεται G^b. [y] ἄτοπον S.B^b. [z] εἰρημένοις G^b. [a] γὰρ] γοῦν T. [b] περ om. A^b. [c] οὖν om. A^b. [d] πότερα E. [e] ὑπαρχόντων A^b. [f] ἕκαστα F^b. [g] πρώτων rc. I^b. [h] ταῦτ' om. G^b.I^b. [i] σύγκειται G^b. [k] πᾶσαι om. A^b.G^b. [l] πρῶτον T.A^b, αὐτῶν G^b. [m] τοιαῦτα G^b. [n] ἐνυπάρχοντα A^b. [o] τούτων A^b: ceteri τῶν ἄλλων. [p] δὲ καὶ τῶν G^b. [q] σύγκειται G^b.I^b: ceteri σύγκεινται.

Digitized by Google

[r] μετὰ τούτων στοιχεῖά φησιν εἶναι ἐξ ὧν ἔστι τὰ ὄντα ἐνυ-
παρχόντων, ἀλλ' οὐχ ὡς γένη [s] λέγει ταῦτα τῶν ὄντων.
3 Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν ἄλλων εἴ τις [t] ἐθέλει τὴν φύσιν
ἀθρεῖν, οἷον κλίνην ἐξ ὧν μορίων [v] συνέστηκε καὶ πῶς [w] συγ-
κειμένων, τότε γνωρίζει τὴν φύσιν αὐτῆς. Ἐκ μὲν οὖν τού-
των τῶν λόγων οὐκ ἂν εἴησαν αἱ ἀρχαὶ τὰ γένη τῶν ὄντων·
[x] ᾗ δ' ἕκαστον μὲν γνωρίζομεν διὰ τῶν ὁρισμῶν, ἀρχαὶ δὲ τὰ
γένη τῶν ὁρισμῶν εἰσίν, ἀνάγκη καὶ τῶν ὁριστῶν ἀρχὰς εἶναι
4 τὰ γένη. [y] Κἂν εἰ ἔστι [z] τὴν τῶν ὄντων λαβεῖν ἐπιστήμην
[a] τὸ τῶν εἰδῶν λαβεῖν [b] καθ' ἃ λέγονται τὰ ὄντα, τῶν γε
εἰδῶν [c] τὰ γένη ἀρχαί εἰσιν. Φαίνονται δέ τινες καὶ τῶν
λεγόντων στοιχεῖα τῶν ὄντων τὸ [d] ἓν ἢ τὸ ὂν ἢ τὸ μέγα καὶ
[e] τὸ μικρὸν ὡς γένεσιν αὐτοῖς χρῆσθαι. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
5 ἀμφοτέρως [f] γε οἷόν τε λέγειν τὰς ἀρχάς. Ὁ μὲν [g] γὰρ
λόγος τῆς οὐσίας εἷς· ἕτερος δ' [h] ἔσται ὁ διὰ τῶν [i] γενῶν
ὁρισμὸς καὶ ὁ λέγων ἐξ ὧν ἔστιν ἐνυπαρχόντων. Πρὸς δὲ
τούτοις εἰ [k] καὶ ὅτι μάλιστα ἀρχαὶ τὰ γένη εἰσί, [l] πότερον
δεῖ νομίζειν τὰ πρῶτα τῶν γενῶν ἀρχὰς ἢ τὰ ἔσχατα κατη-
γορούμενα [m] ἐπὶ τῶν ἀτόμων; Καὶ γὰρ τοῦτο ἔχει ἀμφι-
6 σβήτησιν. [n] Εἰ μὲν γὰρ [o] ὅτι τὰ καθόλου μᾶλλον [p] ἀρχαί,
φανερὸν ὅτι τὰ ἀνωτάτω τῶν γενῶν· ταῦτα γὰρ λέγεται
κατὰ πάντων. Τοσαῦται οὖν [q] ἔσονται ἀρχαὶ τῶν ὄντων
ὅσαπερ τὰ πρῶτα γένη, ὥστ' ἔσται τό τε [r] ὂν καὶ τὸ ἓν
ἀρχαὶ καὶ οὐσίαι· ταῦτα γὰρ [s] κατὰ πάντων μάλιστα λέ-
7 γεται τῶν ὄντων. Οὐχ οἷόν τε δὲ [t] τῶν ὄντων [v] οὔτε τὸ ἓν

[r] μετὰ τούτων] μεταξὺ Ab, τοιαῦτα S. [s] ταῦτα λέγει T. [t] ἐθέλοι T.Gb.Ib, θέλει Ab. [v] συνέστηκε Ab: ceteri ἐστὶ. [w] συγκειμένων καὶ τότε Ab. [x] ᾗ] εἰ Ab.Gb. [y] κἂν] καὶ Fb.Gb.Ib. [z] τὴν om. Fb.Gb. [a] τὸ] τῷ Fb. [b] καθὸ λέγονται S.Ab. [c] τὰ γένη ἀρχαὶ Ab: ceteri ἀρχαὶ τὰ γένη. [d] ἓν ἢ] ἓν καὶ T.Ab. [e] τὸ post καὶ om. E.S.Ab.Gb.Ib. [f] γε om. Fb. [g] γὰρ] γὰρ ὁ Ib. [h] ἐστὶν pr. Ib. [i] γενῶν ὁ ὁρισμὸς E.T.Ab. [k] καὶ ὅτι] ἔτι καὶ Fb. [l] πότερον Ab.Gb.Ib: vulgo πότερα. [m] ἐπὶ om. Gb. [n] εἰ] ἢ E. [o] ὅτι] δεῖ Ab. [p] ἀρχὰς Ab. [q] ἀρχαὶ ἔσονται Gb.Ib. [r] ἓν καὶ τὸ ὂν Fb. [s] μάλιστα λέγεται κατὰ πάντων Fb. [t] τῶν ὄντων om. Ab. [v] οὔτε τὸ ἓν—γένος Ab: ceteri ἓν εἶναι γένος οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ὄν.

Digitized by Google

*οὔτε τὸ ὂν εἶναι γένος· ἀνάγκη μὲν γὰρ τὰς διαφορὰς ἑκά-
στου γένους καὶ εἶναι καὶ μίαν [w] εἶναι ἑκάστην, ἀδύνατον [x] δὲ
κατηγορεῖσθαι ἢ τὰ [y] εἴδη τοῦ γένους [z] ἐπὶ τῶν οἰκείων δια-
φορῶν, ἢ τὸ γένος [a] ἄνευ τῶν αὐτοῦ εἰδῶν· [b] ὥστ' εἴπερ τὸ
ἓν γένος ἢ τὸ ὄν, οὐδεμία διαφορὰ [c] οὔτε ὂν οὔτε ἓν ἔσται.
Ἀλλὰ μὴν εἰ μὴ γένη, [d] οὐδ' ἀρχαὶ ἔσονται, εἴπερ ἀρχαὶ τὰ* 8
*γένη. Ἔτι καὶ [e] τὰ μεταξὺ συλλαμβανόμενα μετὰ τῶν δια-
φορῶν ἔσται γένη μέχρι τῶν ἀτόμων· νῦν δὲ τὰ μὲν δοκεῖ
τὰ δ' οὐ δοκεῖ.* Πρὸς *δὲ τούτοις ἔτι μᾶλλον αἱ διαφοραὶ
ἀρχαὶ ἢ τὰ γένη· εἰ δὲ καὶ [f] αὗται ἀρχαί, ἄπειροι ὡς εἰπεῖν
ἀρχαὶ γίγνονται, ἄλλως τε κἂν τις τὸ πρῶτον γένος [g] ἀρχὴν
τιθῇ.* Ἀλλὰ *μὴν καὶ εἰ μᾶλλόν [h] γε ἀρχοειδὲς τὸ ἕν ἐστιν,* 9
*ἓν δὲ τὸ ἀδιαίρετον, ἀδιαίρετον δὲ ἅπαν ἢ κατὰ [i] τὸ ποσὸν
ἢ [k] κατὰ τὸ εἶδος, πρότερον δὲ τὸ κατ' εἶδος, τὰ δὲ γένη
[l] διαιρετὰ εἰς εἴδη, μᾶλλον [m] ἂν ἓν τὸ ἔσχατον εἴη κατηγο-
ρούμενον· οὐ γάρ [n] ἐστι γένος [o] ὁ ἄνθρωπος τῶν τινῶν ἀν-
θρώπων. Ἔτι ἐν οἷς [p] τὸ πρότερον καὶ ὕστερόν [q] ἐστιν,* 10
*οὐχ οἷόν τε τὸ ἐπὶ τούτων εἶναί τι παρὰ ταῦτα· οἷον εἰ
πρώτη τῶν ἀριθμῶν ἡ δυάς, οὐκ [r] ἔσται τις ἀριθμὸς παρὰ
τὰ εἴδη [s] τῶν ἀριθμῶν· ὁμοίως δὲ [t] οὐδὲ [v] σχῆμα παρὰ τὰ εἴδη
τῶν σχημάτων.* Εἰ *δὲ μὴ τούτων, σχολῇ τῶν γε ἄλλων
ἔσται τὰ γένη παρὰ τὰ εἴδη· τούτων γὰρ δοκεῖ μάλιστα
εἶναι γένη.* Ἐν *δὲ τοῖς ἀτόμοις οὐκ ἔστι τὸ μὲν πρότερον* 11
*τὸ δ' ὕστερον. Ἔτι ὅπου τὸ μὲν βέλτιον τὸ δὲ χεῖρον,
[w] ἀεὶ τὸ βέλτιον πρότερον· ὥστ' [x] οὐδὲν τούτων ἂν εἴη γένος.*
Ἐκ *μὲν οὖν τούτων μᾶλλον φαίνεται τὰ ἐπὶ τῶν ἀτόμων
κατηγορούμενα [y] ἀρχαὶ εἶναι τῶν γενῶν.* Πάλιν *δὲ πῶς αὖ*

[w] *ἑκάστην εἶναι* T. [x] *δὲ*] *γὰρ* G^b.I^b. [y] *εἴδη ἄνευ τοῦ* E.G^b.I^b. [z] *ἐπὶ* A^b, *καὶ* E.G^b.I^b. [a] *ἄνευ τούτων τῶν* A^b.I^b. [b] *ὡς* I^b. [c] *οὔτε ἓν οὔτε ὂν* E.S.T.B^b.C^b. [d] *οὐκ* F^b. [e] *τὰ* post *καὶ* om. T. [f] *αὐταὶ* E. [g] *τιθῇ ὡς ἀρχήν* G^b.I^b. [h] *γε* om. F^b. [i] *τὸ* om. I^b. [k] *κατ' εἶδος* A^b. [l] *διαιρεῖται* I^b. [m] *ἓν ἂν εἴη τὸ ἔσχατον* T. *ἓν τὸ* om. G^b. [n] *ἐστι*] *ἔστι τὸ* E, om. F^b. [o] *ὁ* add. A^b.G^b.I^b. [p] *τὸ* om. C^b. [q] *ἐστι* ante *τὸ πρότερον* F^b. [r] *ἔστι* S. [s] *τῶν*] *τὰ τῶν* A^b, *τούτων τῶν* G^b. [t] *οὐδὲ* om. A^b. [v] *σχήματα* T. [w] *τὸ βέλτιον ἀεὶ* S. [x] *οὐδὲ* E.S.A^b. [y] *ἀρχὰς* F^b.

Digitized by Google

12 δεῖ [z] ταύτας [a] ἀρχὰς ὑπολαβεῖν οὐ ῥᾴδιον [b] εἰπεῖν. Τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν [c] εἶναι παρὰ τὰ πράγματα ὧν ἀρχή, καὶ δύνασθαι εἶναι χωριζομένην αὐτῶν· τοιοῦτον δέ τι παρὰ τὸ καθ' ἕκαστον εἶναι [d] διὰ τί ἂν τις ὑπολάβοι, πλὴν ὅτι καθόλου κατηγορεῖται καὶ κατὰ πάντων; Ἀλλὰ μὴν εἰ διὰ τοῦτο, τὰ μᾶλλον καθόλου μᾶλλον θετέον ἀρχάς· ὥστε ἀρχαὶ τὰ πρῶτ' ἂν εἴησαν γένη.

4 Ἔστι δ' ἐχομένη [e] τε τούτων ἀπορία καὶ πασῶν χαλεπωτάτη καὶ ἀναγκαιοτάτη θεωρῆσαι, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφέστηκε νῦν. [f] Εἴτε γὰρ μὴ ἔστι τι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, [g] τὰ δὲ καθ' ἕκαστα ἄπειρα, τῶν δ' ἀπείρων πῶς ἐνδέχεται λαβεῖν ἐπιστήμην; Ἧι γὰρ ἕν τι καὶ [h] ταὐτόν, καὶ [i] ᾗ κα-
2 θόλου τι ὑπάρχει, ταύτῃ πάντα γνωρίζομεν. Ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο ἀναγκαῖόν ἐστι, καὶ δεῖ τι εἶναι παρὰ τὰ καθ' [k] ἕκαστα, ἤτοι τὰ ἔσχατα ἢ τὰ πρῶτα· τοῦτο δ' ὅτι ἀδύνατον ἄρτι διηπορήσαμεν. Ἔτι [l] εἰ ὅτι μάλιστα ἔστι [m] τι παρὰ τὸ σύνολον, ὅταν [n] κατηγορηθῇ τι τῆς ὕλης, πότερον, εἰ ἔστιν [o] εἶδός [p] τι, παρὰ πάντα δεῖ εἶναί τι, ἢ παρὰ μὲν ἔνια εἶναι
3 παρὰ δ' ἔνια μὴ εἶναι, ἢ παρ' οὐθέν; Εἰ μὲν οὖν μηθέν ἐστι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, οὐθὲν ἂν εἴη νοητὸν ἀλλὰ πάντα αἰσθητὰ καὶ ἐπιστήμη οὐθενός, εἰ μή τις εἶναι [q] λέγει τὴν αἴσθησιν ἐπιστήμην. Ἔτι [r] δ' οὐδ' ἀΐδιον οὐθὲν οὐδ' ἀκίνητον· τὰ γὰρ αἰσθητὰ πάντα φθείρεται καὶ ἐν κινήσει ἐστίν.
4 Ἀλλὰ μὴν εἴ γε ἀΐδιον [s] οὐθέν ἐστιν, οὐδὲ γένεσιν εἶναι δυνατόν· ἀνάγκη γὰρ εἶναί τι τὸ γιγνόμενον καὶ ἐξ οὗ γίγνεται καὶ [t] τούτων τὸ ἔσχατον ἀγέννητον, εἴπερ ἵσταταί τε καὶ ἐκ
5 μὴ ὄντος [v] γενέσθαι ἀδύνατον. [w] Ἔτι δὲ γενέσεως οὔσης καὶ κινήσεως ἀνάγκη [x] καὶ πέρας εἶναι· οὔτε γὰρ ἄπειρός ἐστιν

[z] ταῦτα Cb.Gb. [a] ὑπολαβεῖν ἀρχὰς Ab. [b] εἰπεῖν om. Ab. [c] εἶναι ante δεῖ Ab. [d] διὸ Cb.Gb.Ib. [e] τε om. Fb. [f] εἰ Ab. [g] τὰ δὲ— ἄπειρα om. S. [h] ταυτό Ab. [i] ᾗ om. S. [k] ἕκαστα] addunt vulgo ἀναγκαῖον ἂν εἴη τὰ γένη εἶναι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα. [l] εἰ] δ' Ab, om. Fb. [m] τι om. Ab. [n] κατηγορηθήσης τῆς Gb. [o] εἶδος om. E. [p] τι om. S. [q] λέγοι Ib. [r] δ' add. Ab. [s] μηθέν E.Ib. [t] τοῦτο Gb. [v] γίγνεσθαι Fb. [w] ὅτι δὲ ἐκ γενέσεως S. [x] καὶ ante πέρας om. S.

Digitized by Google

οὐδεμία κίνησις ἀλλὰ πάσης ἐστὶ τέλος, γίγνεσθαί τε οὐχ
οἷόν τε τὸ ἀδύνατον γενέσθαι· τὸ δὲ γεγονὸς ἀνάγκη εἶναι
[y] ὅτε πρῶτον γέγονεν. Ἔτι δ' εἴπερ ἡ ὕλη ἐστὶ διὰ τὸ 6
ἀγέννητος εἶναι, πολὺ [z] ἔτι μᾶλλον εὔλογον εἶναι τὴν οὐσίαν
[a] ὁπότε ἐκείνη [b] γίγνεται· [c] εἰ γὰρ μήτε τοῦτο ἔσται μήτε
[d] ἐκείνη, οὐθὲν ἔσται τὸ παράπαν. Εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον,
ἀνάγκη [e] τι εἶναι παρὰ τὸ σύνολον [f] τὴν μορφὴν καὶ τὸ εἶδος.
Εἰ δ' [g] αὖ τις [h] τοῦτο θήσει, ἀπορία ἐπὶ τίνων τε θήσει τοῦτο 7
καὶ ἐπὶ τίνων οὔ. Ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ πάντων οὐχ οἷόν τε,
φανερόν· οὐ γὰρ ἂν θείημεν εἶναί τινα οἰκίαν παρὰ τὰς τινὰς
οἰκίας. Πρὸς δὲ τούτοις πότερον ἡ οὐσία μία πάντων ἔσται,
οἷον τῶν ἀνθρώπων; Ἀλλ' ἄτοπον· [i] ἓν γὰρ [k] ἅπαντα ὧν [l] ἡ
οὐσία μία. Ἀλλὰ πολλὰ καὶ διάφορα; Ἀλλὰ καὶ [m] τοῦτο 8
ἄλογον. Ἅμα δὲ καὶ πῶς γίγνεται [n] ἡ ὕλη [o] τούτων [p] ἕκα-
στον καὶ ἔστι τὸ σύνολον ἄμφω ταῦτα; Ἔτι δὲ [q] περὶ τῶν
ἀρχῶν καὶ [r] τόδε ἀπορήσειεν ἄν τις. Εἰ μὲν γὰρ [s] εἴδει
εἰσὶν ἕν, οὐθὲν ἔσται ἀριθμῷ ἕν, οὐδ' [t] αὐτὸ [v] τὸ ἓν καὶ [w] τὸ
ὄν. Καὶ τὸ ἐπίστασθαι [x] πῶς ἔσται, εἰ μή τι ἔσται ἓν ἐπὶ
πάντων; Ἀλλὰ μὴν εἰ ἀριθμῷ ἓν καὶ μία ἑκάστη τῶν ἀρ- 9
χῶν, καὶ μὴ ὥσπερ [y] ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ἄλλαι ἄλλων, οἷον
τῆσδε τῆς συλλαβῆς τῷ εἴδει τῆς αὐτῆς οὔσης καὶ [z] αἱ ἀρχαὶ
εἴδει [a] αἱ αὐταί· καὶ γὰρ αὗται ὑπάρχουσιν ἀριθμῷ ἕτεραι· εἰ
δὲ μὴ οὕτως, ἀλλ' αἱ τῶν ὄντων [b] ἀρχαὶ ἀριθμῷ [c] ἕν εἰσιν, οὐκ
ἔσται παρὰ τὰ στοιχεῖα οὐθὲν ἕτερον· τὸ γὰρ ἀριθμῷ ἓν ἢ
τὸ καθ' ἕκαστον λέγειν διαφέρει οὐθέν· οὕτω γὰρ λέγομεν
τὸ καθ' ἕκαστον [d] τὸ ἀριθμῷ ἕν, καθόλου δὲ τὸ ἐπὶ τούτων.

[y] ὅτε τὸ πρῶτον G^b.I^b. [z] μᾶλλον ἔτι S.B^b.C^b. [a] ὅ ποτε E. [b] γίγνεται] γίγνεται εἶναι T.A^b.G^b. [c] εἰ—παράπαν om. S. [d] ἐκεῖνο G^b. [e] τι om. T.F^b. [f] τὴν] τι τὴν T. [g] αὖ τις] αὖθις T.G^b. [h] τοῦτο θήσει T. [i] ἓν γὰρ G^b.I^b: ceteri οὐ γὰρ ἕν. [k] πάντα I^b. [l] ἡ om. A^b. [m] τούτοις A^b. [n] ἡ] ποτε ἡ A^b. [o] τούτων] τούτων ἓν G^b.I^b. [p] ἑκάστου T. [q] περὶ—τόδε om. A^b. [r] τόδε] τοῦτο F^b. [s] εἴδη F^b. [t] αὐτὸ] αὖ I^b. [v] τὸ om. E.G^b. [w] τὸ ante ὂν om. S.T. [x] ὅπως F^b. [y] ἐπὶ add. E.S.A^b. [z] αἱ add. A^b. [a] αἱ om. T. [b] ἀρχαὶ add. A^b. [c] ἓν om. E.S.A^b. [d] τὸ ἀρ.] τῷ ἀρ. S.T.

Digitized by Google

10 Ὥσπερ οὖν εἰ τὰ τῆς [e]φωνῆς ἀριθμῷ ἦν στοιχεῖα [f]ὡρισμένα,
ἀναγκαῖον [g]ἦν τοσαῦτα εἶναι τὰ πάντα γράμματα [h]ὅσαπερ
[i]τὰ στοιχεῖα, μὴ ὄντων γε δύο τῶν αὐτῶν μηδὲ πλειόνων.
11 Οὐθενὸς δ' ἔλαττων ἀπορία παραλέλειπται καὶ τοῖς νῦν
καὶ τοῖς πρότερον, πότερον αἱ αὐταὶ τῶν φθαρτῶν καὶ τῶν
ἀφθάρτων ἀρχαί εἰσιν ἢ ἕτεραι. Εἰ μὲν γὰρ αἱ αὐταί [k]εἰσι,
πῶς τὰ μὲν [l]φθαρτὰ τὰ δὲ ἄφθαρτα, καὶ διὰ τίν' αἰτίαν;
12 Οἱ μὲν οὖν περὶ Ἡσίοδον καὶ πάντες ὅσοι θεολόγοι μόνον
ἐφρόντισαν τοῦ πιθανοῦ [m]τοῦ πρὸς αὐτούς, ἡμῶν δ' ὠλιγώ-
ρησαν· θεοὺς γὰρ ποιοῦντες τὰς ἀρχὰς καὶ [n]ἐκ θεῶν γεγονέ-
ναι, τὰ μὴ γευσάμενα τοῦ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας θνητὰ
γενέσθαι φασίν, δῆλον [o]ὡς ταῦτα τὰ ὀνόματα γνώριμα λέ-
13 γοντες αὐτοῖς. [p]Καίτοι περὶ αὐτῆς τῆς [q]προσφορᾶς τῶν
αἰτίων τούτων ὑπὲρ ἡμᾶς εἰρήκασιν. Εἰ μὲν γὰρ χάριν [r]ἡδο-
νῆς αὐτῶν [s]θιγγάνουσιν, οὐθὲν αἴτια τοῦ εἶναι τὸ νέκταρ
καὶ ἡ ἀμβροσία· εἰ δὲ τοῦ εἶναι, πῶς ἂν εἶεν [t]ἀΐδιοι [v]δεόμενοι
14 τροφῆς; Ἀλλὰ περὶ [w]μὲν τῶν [x]μυθικῶς σοφιζομένων οὐκ
ἄξιον μετὰ σπουδῆς σκοπεῖν· [y]παρὰ δὲ τῶν δι' ἀποδείξεως
λεγόντων δεῖ πυνθάνεσθαι διερωτῶντας τί [z]δή ποτ' ἐκ τῶν
αὐτῶν ὄντα τὰ μὲν ἀΐδια τὴν φύσιν ἐστὶ τὰ δὲ φθείρεται
τῶν ὄντων. Ἐπεὶ δ' οὔτε αἰτίαν λέγουσιν οὔτε εὔλογον
οὕτως ἔχειν, δῆλον ὡς οὐχ αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ [a]οὐδὲ αἰτίαι [b]αὐ-
15 τῶν ἂν εἶεν. Καὶ γὰρ ὅνπερ οἰηθείη λέγειν ἄν τις μάλιστα
ὁμολογουμένως αὐτῷ, Ἐμπεδοκλῆς, καὶ οὗτος [c]ταὐτὸν πέ-
πονθεν· τίθησι μὲν γὰρ ἀρχήν τινα αἰτίαν τῆς φθορᾶς τὸ
νεῖκος, [d]δόξειε δ' ἂν οὐθὲν ἧττον καὶ τοῦτο [e]γεννᾶν [f]ἔξω τοῦ

[e] φωνῆς ἐν ἀριθμῷ E.S.T.Gb.Ib. [f] ὡρισμένῳ Ab. [g] ἦν ἂν τ. E.S. [h] ὅσαπερ—πλειόνων om. T. [i] τὰ om. Ab. [k] εἰσι om. Ab. [l] ἄφθαρτα τὰ δὲ φθαρτά E.T.Gb. [m] τοῦ ante πρὸς om. Gb.Ib. [n] ἐκ τῶν θεῶν E.Gb. [o] ὡς] δὲ ὡς S. [p] καίτοι καὶ περὶ E. [q] προφορᾶς E.S.T.Ab. [r] ἡδονῆς περὶ αὐτῶν E.S.T. [s] ἐριγγάνουσιν Gb. [t] ἀΐδιον T, ἀΐδια Ib. [v] δεόμενα Ib. [w] μὲν om. S. [x] μυθικῶν Ab. [y] περὶ S.T. [z] δή om. T. [a] οὐδὲ αἱ αἰτίαι S. [b] αὐτῶν ἂν Ab: ceteri ἂν αὐτῶν. [c] ταὐτὸν Ab: ceteri ταὐτό. [d] δόξειε δ' ἂν οὐθὲν] ὡς δόξειεν ἄν, οὐθὲν δὲ Ab. [e] γεννᾷ Ab. [f] ἔξω] ἐξ αὐτοῦ Gb.

Digitized by Google

ἑνός· ἅπαντα γὰρ ἐκ τούτου [g]τἆλλά ἐστι πλὴν ὁ θεός. Λέ- 16
γει γοῦν

ἐξ ὧν πάνθ' ὅσα τ' ἦν ὅσα τ' ἔσθ' [h]ὅσα τ' ἔσται [i]ὀπίσσω,
δένδρεά τ' ἐβλάστησε καὶ [k]ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες,
θῆρές τ' οἰωνοί τε καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς,
[l]καί τε θεοὶ δολιχαίωνες.

Καὶ χωρὶς δὲ τούτων δῆλον· [m]εἰ γὰρ [n]μὴ ἦν τὸ νεῖκος ἐν 17
τοῖς πράγμασιν, ἓν ἂν ἦν ἅπαντα, ὡς φησίν· ὅταν γὰρ [o]συν-
έλθῃ, τότε [p]δ' ἔσχατον [q]ἵστατο νεῖκος. [r]Διὸ καὶ συμβαί-
νει αὐτῷ τὸν εὐδαιμονέστατον [s]θεὸν ἧττον φρόνιμον εἶναι
τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ γνωρίζει [t]τὰ στοιχεῖα [v]πάντα· τὸ γὰρ
νεῖκος οὐκ ἔχει, ἡ δὲ γνῶσις τοῦ ὁμοίου τῷ ὁμοίῳ.

Γαίῃ μὲν γάρ, φησί, γαῖαν ὀπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ, 18
[w]αἰθέρι δ' αἰθέρα [x]δῖον, [y]ἀτὰρ πυρὶ πῦρ ἀΐδηλον,
[z]στοργὴν δὲ στοργῇ, νεῖκος δέ [a]τε νείκεϊ λυγρῷ.

Ἀλλ' ὅθεν δὴ ὁ λόγος, τοῦτό γε φανερόν, ὅτι συμβαίνει
αὐτῷ τὸ νεῖκος μηθὲν μᾶλλον φθορᾶς ἢ τοῦ εἶναι [b]αἴτιον.
Ὁμοίως δ' οὐδ' ἡ φιλότης τοῦ εἶναι· συνάγουσα γὰρ εἰς τὸ
ἓν φθείρει τἆλλα. Καὶ ἅμα δὲ αὐτῆς τῆς [c]μεταβολῆς αἴ- 19
τιον οὐθὲν λέγει, ἀλλ' [d]ἢ [e]ὅτι οὕτως πέφυκεν·

ἀλλ' ὅτε δὴ μέγα νεῖκος ἐνὶ μελέεσσιν ἐθρέφθη,
[f]εἰς τιμάς τ' ἀνόρουσε [g]τελειομένοιο χρόνοιο,
ὅς σφιν ἀμοιβαῖος πλατέος [h]παρελήλαται ὅρκου,

ὡς ἀναγκαῖον μὲν ὂν μεταβάλλειν· αἰτίαν δὲ [i]τῆς ἀνάγκης
οὐδεμίαν δηλοῖ. Ἀλλ' ὅμως τοσοῦτόν γε μόνον λέγει ὁμο- 20
λογουμένως· οὐ γὰρ τὰ μὲν φθαρτὰ τὰ δὲ ἄφθαρτα ποιεῖ

[g] τἆλλα om. T. [h] ὅσα τ' ἔστιν A^b. et margo E, om. S.B^b.C^b. et pr. E. [i] ὀπίσσω om. A^b. [k] ἀνέρες τ' ἠδὲ A^b. [l] καί] κἄν S.T.A^b. [m] εἰ] εἰ μὲν T. [n] μὴ ἦν τὸ νεῖκος F^b, μὴ ἓν ἦν τὸ νεῖκος G^b, μὴ ἓν ἦν E.S.B^b.C^b, μὴ ἦν A^b, ἐνῆν T. [o] συνέλθωσι A^b. [p] δ' add. A^b. [q] ἵστατο A^b : ceteri ἱστᾷ τὸ. [r] διὸ] ὢ A^b. [s] θεὸν] βίον G^b. [t] τὰ στοιχεῖα om. A^b. [v] ἅπαντα A^b.C^b. [w] αἰθέρι—ἀΐδηλον om. E.S.T.B^b. [x] θεῖον A^b. [y] ἀτὰρ πυρὶ πῦρ ἀΐδηλον om. A^b. [z] στοργῇ τε στοργὴν S.T.B^b.C^b. [a] τι B^b.C^b. [b] αἴτιον om. A^b. [c] μεταβολῆς τὸ αἴτιον A^b. [d] ἢ add. E.T.A^b.B^b.C^b. [e] ὅτι om. T. [f] εἰς] ἐπὶ G^b.I^b. [g] τελειομένοις χρόνοις G^b. [h] παρελήλατο E.T.C^b, παρήλατο S.B^b. [i] τῆς T.A^b : ceteri ἐξ.

τῶν ὄντων, ἀλλὰ πάντα φθαρτὰ πλὴν τῶν στοιχείων. Ἡ
δὲ νῦν λεγομένη ἀπορία ἐστὶ διὰ τί τὰ μὲν τὰ δ᾽ οὔ, εἴπερ
ἐκ τῶν αὐτῶν ἐστίν. Ὅτι μὲν [k]οὖν οὐκ ἂν εἴησαν αἱ αὐταὶ
21 ἀρχαί, τοσαῦτα εἰρήσθω. Εἰ δὲ ἕτεραι ἀρχαί, μία μὲν ἀπο-
ρία πότερον ἄφθαρτοι καὶ [l]αὐταὶ ἔσονται ἢ φθαρταί. Εἰ
μὲν γὰρ φθαρταί, δῆλον ὡς ἀναγκαῖον καὶ ταύτας ἔκ τινων
εἶναι· [m]ἅπαντα γὰρ φθείρεται εἰς ταῦτ᾽ ἐξ ὧν ἔστιν· ὥστε
22 συμβαίνει τῶν ἀρχῶν ἑτέρας ἀρχὰς εἶναι προτέρας. Τοῦτο
δ᾽ ἀδύνατον, καὶ εἰ ἵσταται καὶ εἰ βαδίζει εἰς ἄπειρον. Ἔτι
δὲ πῶς ἔσται [n]τὰ φθαρτά, εἰ αἱ ἀρχαὶ ἀναιρεθήσονται; Εἰ
δὲ ἄφθαρτοι, διὰ τί ἐκ [o]μὲν τούτων ἀφθάρτων οὐσῶν
φθαρτὰ ἔσται, ἐκ δὲ τῶν ἑτέρων ἄφθαρτα; Τοῦτο γὰρ οὐκ
23 εὔλογον, ἀλλ᾽ ἢ ἀδύνατον [p]ἢ πολλοῦ λόγου δεῖται. Ἔτι δὲ
οὐδ᾽ ἐγκεχείρηκεν οὐδεὶς ἑτέρας [q]λέγειν, ἀλλὰ τὰς αὐτὰς
[r]ἁπάντων λέγουσιν ἀρχάς. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἀπορηθὲν
ἀποτρώγουσιν ὥσπερ τοῦτο μικρόν τι λαμβάνοντες.

24 Πάντων δὲ καὶ [s]θεωρῆσαι χαλεπώτατον καὶ πρὸς τὸ γνῶ-
ναι τἀληθὲς ἀναγκαιότατον, πότερόν [t]ποτε τὸ ὂν καὶ τὸ ἓν
οὐσίαι τῶν ὄντων εἰσί, καὶ ἑκάτερον αὐτῶν οὐχ ἕτερόν τι ὂν
[v]τὸ μὲν ἓν τὸ δὲ ὄν ἐστιν, ἢ δεῖ ζητεῖν τί ποτ᾽ ἔστι τὸ [w]ὂν
25 καὶ τὸ ἓν ὡς ὑποκειμένης ἄλλης φύσεως. Οἱ μὲν γὰρ ἐκεί-
νως, οἱ δ᾽ οὕτως οἴονται τὴν φύσιν ἔχειν. Πλάτων μὲν γὰρ
καὶ οἱ Πυθαγόρειοι οὐχ ἕτερόν τι τὸ ὂν οὐδὲ τὸ ἕν, ἀλλὰ
τοῦτο αὐτῶν τὴν φύσιν εἶναι, ὡς οὔσης τῆς οὐσίας [x]αὐτὸ τὸ
26 ἓν εἶναι καὶ [y]ὄν τι. Οἱ δὲ περὶ φύσεως, οἷον Ἐμπεδοκλῆς,
ὡς εἰς γνωριμώτερον ἀνάγων λέγει ὅτι [z]τὸ ἓν ὄν ἐστιν· δό-
ξειε γὰρ ἂν λέγειν [a]τοῦτο τὴν φιλίαν εἶναι· αἰτία γοῦν ἐστὶν
αὕτη τοῦ ἓν εἶναι πᾶσιν. Ἕτεροι δὲ πῦρ, οἱ δ᾽ ἀέρα φασὶν
εἶναι τὸ ἓν τοῦτο καὶ τὸ ὄν, ἐξ οὗ τὰ ὄντα εἶναί τε καὶ γε-
27 γονέναι. Ὡς δ᾽ αὔτως καὶ οἱ πλείω τὰ στοιχεῖα τιθέμενοι·

[k] οὖν om. S. [l] αὗται E. [m] πάντα A^{b}. [n] τὰ om. T.A^{b}. [o] μὲν] μὲν οὖν S. [p] ἢ om. T. [q] λέγειν add. A^{b}. [r] λέγουσιν ἁπάντων A^{b}. [s] καὶ post δὲ om. G^{b}.I^{b}. [t] ποτε] τε G^{b}. [v] τὸ μὲν ἓν om. S. [w] ἓν καὶ τὸ ὂν F^{b}. [x] αὐτὸ τὸ F^{b}, αὐτοῦ τὸ A^{b}: ceteri ταυτό. [y] ὄν] ἕν F^{b}. [z] τὸ ἓν ὄν] ποτε τὸ ἕν A^{b}. [a] τοῦτο] ὅτι τοῦτο S, τοῦτο τί A^{b}.

Digitized by Google

ἀνάγκη γὰρ καὶ τούτοις τοσαῦτα λέγειν τὸ [b] ἓν καὶ τὸ ὂν
ὅσας περ ἀρχὰς εἶναί φασιν. Συμβαίνει δέ, εἰ μέν τις μὴ
θήσεται εἶναί [c] τινα οὐσίαν τὸ ἓν καὶ τὸ ὄν, μηδὲ τῶν ἄλλων
εἶναι τῶν καθόλου μηθέν· ταῦτα γάρ ἐστι καθόλου μάλιστα
πάντων. Εἰ [d] δὲ μὴ ἔστι τι ἓν αὐτὸ μηδ' αὐτὸ ὄν, σχολῇ 28
τῶν γε ἄλλων τι ἂν εἴη παρὰ τὰ λεγόμενα καθ' ἕκαστα.
[e] Ἔτι δὲ μὴ ὄντος τοῦ ἑνὸς οὐσίας, δῆλον [f] ὅτι οὐδ' ἂν ἀρι-
θμὸς εἴη ὡς [g] κεχωρισμένη [h] τις φύσις τῶν ὄντων· ὁ μὲν γὰρ
ἀριθμὸς μονάδες, ἡ δὲ μονὰς ὅπερ ἕν τί ἐστιν. Εἰ δ' ἔστι 29
[i] τι αὐτὸ ἓν [k] καὶ ὄν, ἀναγκαῖον οὐσίαν [l] αὐτῶν εἶναι τὸ [m] ἓν
καὶ τὸ ὄν· οὐ γὰρ ἕτερόν τι [n] καθόλου [o] κατηγορεῖται, ἀλλὰ
[p] ταῦτα αὐτά. Ἀλλὰ μὴν εἴ γ' ἔσται τι αὐτὸ [q] ὂν καὶ αὐτὸ
ἕν, πολλὴ ἀπορία πῶς [r] ἔσται τι παρὰ ταῦτα ἕτερον, λέγω
δὲ πῶς ἔσται πλείω ἑνὸς τὰ ὄντα. Τὸ γὰρ ἕτερον τοῦ ὄντος 30
οὐκ ἔστιν, ὥστε κατὰ τὸν Παρμενίδου [s] λόγον συμβαίνειν
ἀνάγκη ἓν ἅπαντα εἶναι τὰ ὄντα καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ὄν. Ἀμ-
φοτέρως δὲ [t] δύσκολον· [v] ἄν τε γὰρ μὴ ᾖ τὸ ἓν οὐσία ἄν [w] τε
ᾖ [x] τι αὐτὸ [y] ἕν, ἀδύνατον τὸν ἀριθμὸν οὐσίαν εἶναι. Ἐὰν 31
μὲν [z] οὖν μὴ ᾖ, εἴρηται πρότερον δι' ὅ· ἐὰν δὲ ᾖ, ἡ αὐτὴ ἀπο-
ρία καὶ περὶ τοῦ ὄντος. Ἐκ τίνος [a] γὰρ παρὰ τὸ ἓν ἔσται
αὐτὸ ἄλλο ἕν; Ἀνάγκη [b] γὰρ [c] μὴ ἓν εἶναι· ἅπαντα δὲ τὰ
ὄντα ἢ ἓν ἢ πολλά, ὧν [d] ἓν ἕκαστον. Ἔτι εἰ ἀδιαίρετον
αὐτὸ τὸ ἕν, κατὰ [e] μὲν τὸ Ζήνωνος ἀξίωμα οὐθὲν ἂν εἴη. Ὃ 32
γὰρ μήτε προστιθέμενον μήτε ἀφαιρούμενον [f] ποιεῖ μεῖζον

[b] ἓν καὶ τὸ ὂν A^b: ceteri ὂν καὶ τὸ ἕν. [c] τινας οὐσίας S.A^b. [d] δὲ] γὰρ A^b. [e] ὅτι G^b.I^b. [f] ὅτι om. G^b. [g] συγκεχωρισμένη S, omisso ὡς. [h] τις φύσις A^b: vulgo φύσις τις. [i] τι αὐτὸ] τὸ αὐτὸ G^b. [k] καὶ] καὶ αὐτὸ T.I^b. [l] εἶναι αὐτῶν G^b. [m] ὂν καὶ τὸ ἓν E.S.T. [n] καθόλου om. G^b.I^b. [o] κατηγορεῖται om. F^b. [p] αὐτὰ ταῦτα F^b. [q] ἓν καὶ αὐτὸ ὂν F^b. [r] ἐστι παρὰ ταῦτα ἕτερα F^b. [s] λόγον συμβαίνειν ἀνάγκη G^b.I^b, ἀνάγκη συμβαίνειν λόγον A^b: vulgo συμβαίνειν ἀνάγκη λόγον. [t] δύσκαλον E. [v] ἐάν A^b.G^b.I^b. [w] τε ᾖ] τε μὴ ᾖ G^b, τις θῇ F^b. [x] τι A^b.G^b.I^b, om. F^b: ceteri τό. [y] ἕν om. F^b. [z] οὖν et ᾖ om. G^b. [a] γὰρ παρὰ A^b.F^b: vulgo γὰρ καὶ παρά. [b] γὰρ] δὲ G^b.I^b. [c] μὴ ἓν A^b: ceteri μηδέν. [d] ἕκαστον ἕν G^b. [e] μὲν οὖν τὸ T. [f] ποιεῖ μ. E.A: ceteri ποιεῖ τι μ.

Digitized by Google

[g] *μηδὲ ἔλαττον, οὔ* [h] *φησιν εἶναι τοῦτο τῶν ὄντων, ὡς δῆλον*
ὅτι ὄντος μεγέθους τοῦ ὄντος. Καὶ *εἰ μέγεθος, σωματικόν·*
τοῦτο γὰρ πάντῃ ὄν. Τὰ *δὲ ἄλλα πῶς μὲν* [i] *προστιθέμενα*
ποιήσει μεῖζον, πῶς δ' οὐθέν, οἷον ἐπίπεδον καὶ γραμμή· στι-
33 *γμὴ δὲ καὶ μονὰς οὐδαμῶς.* ˈἈλλ' *ἐπειδὴ* [k] *οὗτος θεωρεῖ*
φορτικῶς, [l] *καὶ ἐνδέχεται εἶναι ἀδιαίρετόν* [m] *τι ὥστε καὶ οὕτως*
καὶ πρὸς ἐκεῖνον τιν' [n] *ἀπολογίαν ἔχει (μεῖζον μὲν* [o] *γὰρ οὐ*
ποιήσει, πλεῖον δὲ προστιθέμενον τὸ τοιοῦτον)· ἀλλὰ πῶς
[p] *δὴ ἐξ ἑνὸς* [q] *τοιούτου ἢ πλειόνων* [r] *τοιούτων ἔσται μέγεθος;*
[v] Ὅμοιον *γὰρ καὶ τὴν γραμμὴν ἐκ στιγμῶν εἶναι φάσκειν.*
34 ˈἈλλὰ *μὴν καὶ εἴ τις οὕτως ὑπολαμβάνει ὥστε* [s] *γενέσθαι,*
καθάπερ λέγουσί τινες, ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ καὶ ἄλλου μὴ ἑνός
τινος τὸν ἀριθμόν, οὐθὲν ἧττον ζητητέον διὰ τί καὶ πῶς ὁτὲ
μὲν ἀριθμὸς ὁτὲ δὲ μέγεθος ἔσται τὸ γενόμενον, εἴπερ τὸ μὴ
ἓν [t] *ἡ ἀνισότης, καὶ ἡ αὐτὴ φύσις ἦν.* Οὔτε *γὰρ ὅπως ἐξ*
ἑνὸς καὶ ταύτης, [v] *οὔτε ὅπως ἐξ ἀριθμοῦ τινὸς καὶ ταύτης*
γένοιτ' ἂν τὰ μεγέθη, δῆλον.

5 Τούτων *δ' ἐχομένη ἀπορία, πότερον οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ σώ-*
ματα [w] *καὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ αἱ στιγμαὶ οὐσίαι τινές εἰσιν ἢ οὔ.*
Εἰ [x] *γὰρ μή εἰσιν, διαφεύγει τί τὸ ὂν καὶ τίνες αἱ οὐσίαι*
τῶν ὄντων. Τὰ *μὲν γὰρ πάθη καὶ αἱ κινήσεις καὶ τὰ πρός*
τι καὶ αἱ διαθέσεις καὶ οἱ λόγοι οὐθενὸς δοκοῦσιν οὐσίαν ση-
μαίνειν· λέγονται γὰρ πάντα καθ' ὑποκειμένου τινός, καὶ
2 *οὐθὲν τόδε τι.* ˈἋ *δὲ* [y] *μάλιστ' ἂν δόξειε σημαίνειν οὐσίαν,*
ὕδωρ καὶ γῆ καὶ πῦρ [z] *καὶ ἀήρ, ἐξ ὧν τὰ σύνθετα σώματα*
συνέστηκε, [a] *τούτων θερμότητες μὲν καὶ ψυχρότητες καὶ τὰ*
τοιαῦτα πάθη, οὐκ οὐσίαι, τὸ δὲ σῶμα τὸ ταῦτα πεπονθὸς
3 *μόνον ὑπομένει ὡς ὄν τι καὶ οὐσία τις οὖσα.* ˈἈλλὰ *μὴν τό*

[g] *μηδὲ ἔλαττον* add. A^{b}. [h] *φησιν* E.S.A^{b}: vulgo *φασιν*. [i] *προστι-θεμένων* A^{b}. [k] *οὗτος* E.T: ceteri *οὕτως*. [l] *καὶ οὐκ ἐνδέχεται* E.S.G^{b}. [m] *τι* om. E.S. [n] *ἀπολογίαν ἔχει* A^{b}, *ἔχειν ἀπολογίαν* S: ceteri *ἔχει ἀπολογίαν*. [o] *γὰρ* add. E.S.T.A^{b}. [p] *δεῖ* G^{b}. [q] *τούτου* G^{b}. [r] *τοιού-των* add. A^{b}. [s] *γίνεσθαι* T. [t] *ἡ* post *ἓν* om. F^{b}. [v] *οὔτε ὅπως—ταύτης* om. T. [w] *καὶ τὰ ἐπίπεδα* om. F^{b}. [x] *μὴ γάρ* G^{b}.I^{b}. [y] *ἂν μά-λιστα* G^{b}. [z] *καὶ ἀὴρ* add. A^{b}. [a] *τούτων δὲ θ.* G^{b}.

Digitized by Google

[b] γε σῶμα [c] ἧττον οὐσία τῆς ἐπιφανείας, καὶ αὕτη τῆς γραμ-
μῆς, καὶ [d] ἡ γραμμὴ τῆς μονάδος καὶ τῆς στιγμῆς· τούτοις
γὰρ ὥρισται τὸ σῶμα. Καὶ τὰ μὲν ἄνευ σώματος ἐνδέχεσθαι
δοκεῖ εἶναι, τὸ δὲ σῶμα ἄνευ τούτων [e] εἶναι ἀδύνατον. Διόπερ 4
οἱ μὲν πολλοὶ καὶ οἱ πρότερον τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ὂν ᾤοντο
[f] τὸ σῶμα εἶναι, [g] τὰ δὲ ἄλλα τούτου πάθη, ὥστε καὶ τὰς
ἀρχὰς τὰς τῶν σωμάτων [h] τῶν ὄντων εἶναι ἀρχάς· οἱ δ' ὕστε-
ρον [i] καὶ σοφώτεροι τούτων εἶναι δόξαντες ἀριθμούς. Καθά- 5
περ οὖν εἴπομεν, εἰ μὴ ἔστιν οὐσία ταῦτα, ὅλως [k] οὐδεμία
ἐστὶν οὐσία οὐδὲ ὂν οὐθέν· οὐ γὰρ [l] δὴ τά [m] γε συμβεβηκότα
τούτοις ἄξιον ὄντα καλεῖν. Ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο μὲν ὁμολο-
γεῖται, ὅτι [n] μᾶλλον [o] οὐσία [p] τὰ μήκη τῶν σωμάτων καὶ αἱ
στιγμαί, ταῦτα δὲ μὴ ὁρῶμεν ποίων ἂν εἶεν σωμάτων (ἐν γὰρ
τοῖς αἰσθητοῖς ἀδύνατον εἶναι), οὐκ ἂν εἴη οὐσία οὐδεμία.
Ἔτι [q] δὲ φαίνεται ταῦτα πάντα διαιρέσεις ὄντα [r] τοῦ σώ- 6
ματος, τὸ μὲν εἰς πλάτος, τὸ δ' εἰς βάθος, τὸ δ' εἰς μῆκος.
Πρὸς δὲ τούτοις ὁμοίως [s] ἔν ἐστιν ἐν τῷ στερεῷ ὁποιονοῦν
σχῆμα [t] ἢ οὐθέν· ὥστ' εἰ μηδ' ἐν τῷ [v] λίθῳ Ἑρμῆς, οὐδὲ τὸ
ἥμισυ τοῦ κύβου ἐν τῷ κύβῳ οὕτως ὡς ἀφωρισμένον. Οὐκ 7
ἄρα οὐδ' ἐπιφάνεια· εἰ γὰρ ὁποιαοῦν, κἂν [w] αὕτη ἂν [x] ἦν ἡ
ἀφορίζουσα τὸ ἥμισυ. Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ γραμμῆς
[y] καὶ στιγμῆς καὶ μονάδος. Ὥστ' εἰ μάλιστα μὲν οὐσία τὸ
σῶμα, τούτου δὲ μᾶλλον ταῦτα, μή ἐστι δὲ ταῦτα μηδ' οὐσίαι
τινές, διαφεύγει τί τὸ ὂν καὶ τίς ἡ οὐσία τῶν ὄντων. Πρὸς 8
γὰρ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ περὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν
συμβαίνει ἄλογα. Δοκεῖ [z] μὲν γὰρ ἡ οὐσία, [a] ἐὰν μὴ [b] οὖσα
πρότερον [c] νῦν ᾖ ἢ πρότερον οὖσα ὕστερον μὴ [d] ᾖ, μετὰ τοῦ

[b] τε A^b.G^b. [c] ἥττων E. [d] ἡ γραμμὴ A^b: vulgo αὕτη. [e] εἶναι om. E.S. [f] τὸ ante σῶμα add. E.A^b. [g] τὰ δὲ ἄλλα A^b: vulgo τἆλλα δέ. [h] τῶν om. F^b. [i] καὶ οἱ σ. A^b. [k] οὐδεμία] οὐδὲν A^b. [l] δὴ] ἂν A^b. [m] γε om. S. [n] μᾶλλον] μᾶλλόν ἐστιν T.G^b. [o] οὐσίαι S. [p] τῶν σωμάτων τὰ μήκη G^b.I^b. [q] δὲ add. A^b.G^b.I^b. [r] τοῦ om. G^b.I^b. [s] ἓν om. F^b. [t] ἢ οὐθέν add. A^b.G^b.I^b. [v] λίθω ὁ ἑρμῆς I^b. [w] αὕτη ἂν] αὐτὴ G^b. [x] ἦν] εἴη G^b.I^b. [y] καὶ ἐπὶ ϛ. E.S.T.G^b. [z] μὲν om. A^b. [a] ἐὰν add. A^b. [b] οὖσα τὸ πρ. A^b. [c] νῦν ᾖ Brandis, om. A^b: ceteri νῦν εἶναι. [d] ᾖ add. A^b.

Digitized by Google

γίγνεσθαι καὶ φθείρεσθαι [e] ταῦτα πάσχειν· τὰς δὲ στιγμὰς
καὶ τὰς γραμμὰς καὶ τὰς ἐπιφανείας οὐκ ἐνδέχεται οὔτε γί-
γνεσθαι οὔτε φθείρεσθαι, ὁτὲ μὲν οὔσας ὁτὲ δὲ οὐκ οὔσας.
9 Ὅταν γὰρ ἅπτηται ἢ διαιρῆται τὰ σώματα, ἅμα ὁτὲ μὲν
μία ἁπτομένων, ὁτὲ δὲ δύο διαιρουμένων [f] γίγνονται· ὥστ'
οὔτε [g] συγκειμένων ἐστὶν ἀλλ' [h] ἔφθαρται, διῃρημένων τέ
εἰσιν αἱ πρότερον οὐκ οὖσαι. Οὐ γὰρ δὴ ἥ [i] γ' ἀδιαίρετος
στιγμὴ διῃρέθη εἰς δύο. Εἴ τε γίγνονται καὶ φθείρονται,
10 ἔκ τινος γίγνονται. Παραπλησίως δ' ἔχει καὶ περὶ τὸ νῦν
τὸ ἐν [k] τῷ χρόνῳ· οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἐνδέχεται γίγνεσθαι καὶ
φθείρεσθαι, ἀλλ' ὅμως ἕτερον ἀεὶ [l] δοκεῖ [m] εἶναι, οὐκ οὐσία τις
οὖσα. Ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι ἔχει [n] καὶ περὶ τὰς [o] στιγμὰς
καὶ τὰς γραμμὰς [p] καὶ τὰ ἐπίπεδα· ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος·
ἅπαντα γὰρ ὁμοίως ἢ πέρατα ἢ [q] διαιρέσεις εἰσίν.

6 Ὅλως δ' ἀπορήσειεν ἄν τις διὰ τί καὶ δεῖ ζητεῖν [r] ἄλλ'
ἄττα παρά [s] τε τὰ αἰσθητὰ καὶ [t] τὰ μεταξύ, οἷον ἃ [v] τίθεμεν
2 [w] εἴδη. Εἰ γὰρ διὰ τοῦτο, ὅτι τὰ μὲν μαθηματικὰ τῶν δεῦρο
ἄλλῳ μέν τινι διαφέρει, τῷ δὲ [x] πόλλ' ἄττα ὁμοειδῆ εἶναι
οὐθὲν διαφέρει· ὥστ' οὐκ ἔσονται αὐτῶν αἱ ἀρχαὶ [y] ἀριθμῷ
ἀφωρισμέναι, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐνταῦθα γραμμάτων [z] ἀριθμῷ
μὲν [a] πάντων οὐκ εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ ὡρισμέναι, εἴδει δέ, ἐὰν μὴ
λαμβάνῃ τις τησδὶ τῆς συλλαβῆς ἢ τησδὶ τῆς φωνῆς· τού-
3 των δ' ἔσονται καὶ ἀριθμῷ ὡρισμέναι. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ
τῶν μεταξύ· ἄπειρα γὰρ κἀκεῖ τὰ ὁμοειδῆ. Ὥστ' εἰ μή
ἐστι παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ ἕτερ' ἄττα, οἷα
λέγουσι τὰ εἴδη τινές, οὐκ ἔσται μία ἀριθμῷ [b] καὶ εἴδει οὐσία,
οὐδ' αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων [c] ἀριθμῷ ἔσονται ποσαί τινες ἀλλὰ
4 εἴδει. Εἰ οὖν τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ τὰ εἴδη ἀναγκαῖον διὰ

[e] τοῦτο T.G^b. [f] γίγνεται F^b. [g] συγκειμένου A^b. [h] ἔφθαρτο E. [i] δ' S. [k] τῷ om. G^b.I^b. [l] δοκεῖ ante ἀεὶ G^b, post εἶναι S. [m] εἶναι om. A^b. [n] καὶ τὰ περὶ G^b. [o] γραμμὰς καὶ στιγμὰς T. τὰς add. A^b. [p] καὶ περὶ τὰ G^b. [q] διαίρεσις E. [r] ἄλλα τοιαῦτα A^b.I^b, ἄλλα τὰ τοιαῦτα F^b, ἄλλα τοιαῦτα ἄλλ' ἄττα G^b. [s] τε add. A^b.G^b.I^b. [t] τὰ post καὶ om. E. [v] τίθεται μὲν G^b. [w] ἤδη F^b. [x] πολλὰ τὰ A^b. [y] ἀφωρισμέναι ἀριθμῶ S. [z] ἀριθμῶν A^b. [a] πάντων om. F^b. [b] καὶ] καὶ τῶ F^b. [c] ἀριθμῶ ἐν ἔσ. A^b.

Digitized by Google

τοῦτο εἶναι [d] τιθέναι. Καὶ γὰρ εἰ μὴ καλῶς διαρθροῦσιν οἱ
λέγοντες, ἀλλ' ἔστι [e] γε τοῦθ' ὃ βούλονται, καὶ ἀνάγκη
[f] ταῦτα λέγειν [g] αὐτοῖς, ὅτι τῶν εἰδῶν οὐσία τις [h] ἕκαστόν
ἐστι, καὶ οὐθὲν κατὰ συμβεβηκός. Ἀλλὰ μὴν εἴ γε θήσομεν 5
τά [i] τε εἴδη εἶναι, καὶ [k] ἓν ἀριθμῷ τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ μὴ εἴδει,
εἰρήκαμεν ἃ συμβαίνειν ἀναγκαῖον [l] ἀδύνατα. Σύνεγγυς δὲ
[m] τούτων ἐστὶ τὸ διαπορῆσαι πότερον δυνάμει ἐστὶ τὰ στοι-
χεῖα ἤ τίν' ἕτερον τρόπον. Εἰ μὲν γὰρ ἄλλως, πῶς πρό- 6
τερόν τι ἔσται τῶν ἀρχῶν ἄλλο; Πρότερον γὰρ ἡ δύναμις
ἐκείνης τῆς αἰτίας, τὸ δὲ [n] δυνατὸν οὐκ ἀναγκαῖον ἐκείνως πᾶν
ἔχειν. Εἰ δ' ἔστι δυνάμει τὰ στοιχεῖα, ἐνδέχεται μηθὲν
εἶναι τῶν ὄντων· δυνατὸν γὰρ εἶναι καὶ τὸ μήπω ὄν· γίγνε-
ται μὲν γὰρ τὸ μὴ ὄν, οὐθὲν δὲ γίγνεται τῶν εἶναι ἀδυνάτων.
Ταύτας [o] τε οὖν τὰς ἀπορίας ἀναγκαῖον ἀπορῆσαι περὶ τῶν 7
ἀρχῶν, καὶ πότερον καθόλου εἰσὶν ἢ ὡς λέγομεν τὰ καθ'
ἕκαστα. Εἰ μὲν γὰρ καθόλου, οὐκ ἔσονται οὐσίαι· οὐθὲν γὰρ
τῶν κοινῶν τόδε τι σημαίνει, ἀλλὰ τοιόνδε, ἡ δ' οὐσία τόδε
τι. Εἰ δ' [p] ἔσται τόδε τι καὶ ἐκθέσθαι τὸ κοινῇ κατηγο- 8
ρούμενον, πολλὰ ἔσται ζῷα ὁ Σωκράτης αὐτός τε καὶ ὁ ἄν-
θρωπος καὶ τὸ ζῷον, εἴπερ σημαίνει ἕκαστον τόδε τι καὶ ἕν.
Εἰ μὲν οὖν καθόλου αἱ ἀρχαί, ταῦτα συμβαίνει· εἰ δὲ μὴ 9
καθόλου ἀλλ' ὡς τὰ καθ' ἕκαστα, οὐκ ἔσονται [q] ἐπιστηταί·
καθόλου γὰρ [r] αἱ ἐπιστῆμαι πάντων. Ὥστ' ἔσονται ἀρχαὶ
ἕτεραι πρότεραι τῶν ἀρχῶν [s] αἱ [t] καθόλου κατηγορούμεναι,
ἄνπερ μέλλῃ ἔσεσθαι αὐτῶν ἐπιστήμη.

Γ.

Ἔστιν ἐπιστήμη τις ἣ θεωρεῖ τὸ ὂν ᾗ ὂν καὶ τὰ [v] τούτῳ ὑπάρχοντα καθ' [v] αὑτό. Αὕτη δ' ἐστὶν οὐδεμιᾷ τῶν ἐν μέρει λεγομένων ἡ αὐτή· οὐδεμία γὰρ τῶν ἄλλων ἐπισκοπεῖ καθό-

[d] τιθέναι add. Ab. [e] γε add. Ab. [f] ταῦτα om. S. [g] αὐτούς Ab. [h] ἑκάστων T.Gb. [i] τε add. Ab. [k] ἓν om. E.S. [l] ἀδύνατα πρότερον. σύνεγγυς Ab. [m] τούτω T. [n] ἀδύνατον Fb. [o] τε om. S. [p] ἐστὶ T.Gb. [q] ἐπιστῆμαι Ab. [r] ἡ ἐπιστήμη Ab. [s] αἱ add. Ab. [t] καθόλοι ante ἀρχῶν T. [v] αὐτῷ et mox αὐτά Fb.

Digitized by Google

λου περὶ τοῦ ὄντος ᾗ ὄν, ἀλλὰ μέρος αὐτοῦ τι ἀποτεμό-
μεναι [w] περὶ τούτου θεωροῦσι τὸ συμβεβηκός, οἷον αἱ μαθη-
2 ματικαὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἀκρο-
τάτας αἰτίας ζητοῦμεν, δῆλον ὡς φύσεώς τινος αὐτὰς ἀναγ-
καῖον εἶναι καθ' αὑτήν. Εἰ οὖν καὶ οἱ τὰ στοιχεῖα τῶν
ὄντων ζητοῦντες ταύτας τὰς ἀρχὰς ἐζήτουν, ἀνάγκη καὶ τὰ
στοιχεῖα τοῦ ὄντος εἶναι μὴ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' ᾗ
[x] ὄντα· διὸ καὶ ἡμῖν τοῦ ὄντος ᾗ ὂν τὰς πρώτας αἰτίας λη-
πτέον.

2 Τὸ δὲ ὂν λέγεται [y] μὲν πολλαχῶς, ἀλλὰ πρὸς ἓν καὶ μίαν
τινὰ φύσιν, [z] καὶ οὐχ ὁμωνύμως [a] ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ ὑγιεινὸν
ἅπαν πρὸς ὑγίειαν, τὸ μὲν τῷ φυλάττειν, τὸ δὲ τῷ ποιεῖν,
τὸ δὲ τῷ σημεῖον εἶναι τῆς ὑγιείας, τὸ δ' ὅτι δεκτικὸν αὐτῆς.
2 Καὶ τὸ ἰατρικὸν πρὸς ἰατρικήν· τὸ μὲν γὰρ τῷ ἔχειν [b] τὴν
ἰατρικὴν λέγεται ἰατρικόν, τὸ δὲ τῷ εὐφυὲς εἶναι πρὸς αὐτήν,
τὸ δὲ τῷ ἔργον εἶναι [c] τῆς ἰατρικῆς. [d] Ὁμοιοτρόπως δὲ καὶ
3 ἄλλα ληψόμεθα λεγόμενα τούτοις. Οὕτω δὲ καὶ τὸ ὂν λέ-
γεται πολλαχῶς μέν, [e] ἀλλ' ἅπαν πρὸς μίαν ἀρχήν· τὰ μὲν
γὰρ ὅτι [f] οὐσίαι, ὄντα λέγεται, τὰ δ' ὅτι πάθη οὐσίας, τὰ δ'
ὅτι ὁδὸς εἰς οὐσίαν, ἢ [g] φθοραὶ ἢ στερήσεις ἢ ποιότητες ἢ
ποιητικὰ ἢ γεννητικὰ οὐσίας, ἢ τῶν πρὸς τὴν οὐσίαν λεγο-
μένων, ἢ τούτων [h] τινὸς [i] ἀποφάσεις ἢ οὐσίας· διὸ καὶ τὸ μὴ
4 ὂν εἶναι μὴ ὄν φαμεν. Καθάπερ οὖν καὶ τῶν ὑγιεινῶν ἁπάν-
των μία ἐπιστήμη ἐστίν, ὁμοίως τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
Οὐ γὰρ μόνον τῶν καθ' ἓν λεγομένων ἐπιστήμης ἐστὶ θεωρῆ-
σαι μιᾶς, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸς μίαν λεγομένων φύσιν· καὶ γὰρ
ταῦτα τρόπον τινὰ [k] λέγεται καθ' ἕν. Δῆλον οὖν ὅτι καὶ
5 τὰ ὄντα μιᾶς θεωρῆσαι ᾗ ὄντα. Πανταχοῦ δὲ κυρίως τοῦ
πρώτου ἡ ἐπιστήμη, καὶ ἐξ οὗ τὰ ἄλλα ἤρτηται, καὶ δι' ὃ
λέγονται. Εἰ οὖν τοῦτ' ἐστὶν ἡ οὐσία, τῶν οὐσιῶν ἂν δέοι

[w] περὶ τοῦτο θεωροῦσι E.T, θεωροῦσι περὶ τοῦτο S.G^b. [x] ὄντας A^b, omissis διὸ—τὰς. [y] μὲν om. F^b. [z] καὶ add. E.T.A^b. [a] ἀλλ' om. A^b. [b] τὴν add. A^b. [c] τὴν ἰατρικήν A^b. [d] ὁμοίως S.T.G^b. [e] ἀλλ' ἅπαν A^b: vulgo ἀλλὰ πᾶν. [f] οὐσία S.A^b.G^b. [g] φθορὰ ἢ στέρησις A^b. [h] τινῶν T. [i] ἀπόφασις A^b. [k] λέγονται A^b.

Digitized by Google

τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας ἔχειν τὸν φιλόσοφον. Ἅπαντος
δὲ γένους καὶ [l] αἴσθησις μία ἑνὸς καὶ ἐπιστήμη, οἷον [m] ἡ
γραμματικὴ μία οὖσα πάσας θεωρεῖ τὰς φωνάς. Διὸ καὶ 6
τοῦ ὄντος [n] ὅσα εἴδη θεωρῆσαι μιᾶς ἐστιν ἐπιστήμης τῷ
γένει, τά [o] τε εἴδη τῶν εἰδῶν. Εἰ δὴ τὸ [p] ἓν καὶ τὸ ὂν
ταὐτὸν καὶ μία φύσις, τῷ ἀκολουθεῖν ἀλλήλοις ὥσπερ ἀρχὴ
καὶ αἴτιον, ἀλλ' οὐχ ὡς ἑνὶ λόγῳ δηλούμενα. Διαφέρει δ'
οὐθὲν οὐδ' ἂν ὁμοίως ὑπολάβωμεν, ἀλλὰ καὶ πρὸ ἔργου μᾶλ-
λον. Ταὐτὸ γὰρ εἷς ἄνθρωπος καὶ ὢν ἄνθρωπος καὶ ἄν- 7
θρωπος, καὶ οὐχ ἕτερόν τι δηλοῖ κατὰ τὴν [q] λέξιν ἐπανα-
διπλούμενον [r] τὸ [s] εἷς ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ ἔστιν ἄνθρωπος·
δῆλον δ' ὅτι [t] οὐ χωρίζεται οὔτ' ἐπὶ γενέσεως οὔτ' ἐπὶ φθο-
ρᾶς. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνός. Ὥστε φανερὸν ὅτι ἡ
πρόσθεσις ἐν τούτοις ταὐτὸ δηλοῖ, καὶ [v] οὐθὲν ἕτερον τὸ ἓν
παρὰ τὸ ὄν. Ἔτι δ' ἡ ἑκάστου οὐσία ἕν ἐστιν οὐ κατὰ συμ- 8
βεβηκός, ὁμοίως δὲ καὶ ὅπερ ὄν τι· ὥσθ' ὅσα [w] περ τοῦ ἑνὸς
εἴδη, τοσαῦτα καὶ τοῦ ὄντος ἐστίν· περὶ ὧν τὸ τί ἐστι τῆς
αὐτῆς ἐπιστήμης τῷ γένει θεωρῆσαι, λέγω δ' οἷον περὶ ταὐ-
τοῦ [x] καὶ ὁμοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν [y] τοιούτων. Σχεδὸν δὲ 9
πάντα ἀνάγεται τἀναντία εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην. [z] Τεθεω-
ρήσθω [a] δ' ἡμῖν ταῦτα ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐναντίων. Καὶ
τοσαῦτα μέρη φιλοσοφίας [b] ἐστὶν [c] ὅσαι περ αἱ οὐσίαι· ὥστε
ἀναγκαῖον εἶναι [d] πρώτην τινὰ καὶ ἐχομένην αὐτῶν. Ὑπάρ- 10
χει γὰρ εὐθὺς γένη [e] ἔχοντα τὸ [f] ἓν καὶ τὸ ὄν· διὸ καὶ [g] αἱ
ἐπιστῆμαι ἀκολουθήσουσι τούτοις. Ἔστι γὰρ ὁ [h] φιλόσο-
φος ὥσπερ ὁ μαθηματικὸς λεγόμενος· καὶ γὰρ αὕτη ἔχει
μέρη, καὶ πρώτη τις καὶ δευτέρα ἐστὶν ἐπιστήμη καὶ [i] ἄλλαι

[l] ἑνὸς αἴσθησις μία F^b. [m] ἡ add. A^b. [n] ὅσα] ᾗ ὂν ὅσα A^b, τὰ F^b. [o] τε] δὲ F^b. [p] ἓν καὶ τὸ ὂν A^b.F^b: vulgo ὂν καὶ τὸ ἕν. [q] τάξιν C^b. [r] τὸ] τί E. [s] εἷς—δῆλον A^b: vulgo ἔστιν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος, καὶ εἷς ἄνθρωπος· δῆλον. [t] οὐχ ὁρίζεται S.T.G^b. [v] οὐδὲν ἔτι ἕτερον A^b. [w] περὶ τοῦ T. [x] καὶ τοῦ ὁμοίου S.G^b. [y] post τοιούτων S.G^b. καὶ τῶν τούτοις ἀντικειμένων. [z] τεθεωρήσθω A^b, θεωρείσθω F^b, ceteri τεθεώρηται. sed T. hæc τεθ.—ἐναντίων om. [a] δὲ τοῦτο ἡμῖν F^b. [b] εἰσὶν F^b. [c] ὅσα T.F^b. [d] τινὰ πρώτην E.S.T. [e] ἔχον A^b. [f] ὂν καὶ τὸ ἓν E.S.T.G^b. [g] αἱ add. A^b. [h] φιλ. οὕτως ὥσπερ A^b. [i] ἄλλη S.G^b.

Digitized by Google

11 ἐφεξῆς ἐν τοῖς μαθήμασιν. Ἐπεὶ δὲ μιᾶς τἀντικείμενα θεω-
ρῆσαι, τῷ δ' ἑνὶ ἀντίκειται πλῆθος, ἀπόφασιν δὲ καὶ στέρη-
σιν μιᾶς ἐστὶ θεωρῆσαι διὰ τὸ ἀμφοτέρως θεωρεῖσθαι τὸ ἕν,
οὗ ἡ ἀπόφασις ἢ [k] ἡ στέρησις [l] ἡ ἁπλῶς λεγομένη ὅτι οὐχ
[m] ὑπάρχει [n] ἐκείνῳ ἤ τινι γένει· ἔνθα μὲν οὖν τῷ ἑνὶ ἡ δια-
φορὰ πρόσεστι παρὰ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει (ἀπουσία γὰρ ἡ
ἀπόφασις ἐκείνου ἐστίν), ἐν δὲ τῇ στερήσει καὶ ὑποκειμένη
12 τις φύσις γίγνεται, καθ' ἧς λέγεται ἡ στέρησις. Τῷ [o] δ'
ἑνὶ πλῆθος ἀντίκειται, ὥστε καὶ τἀντικείμενα τοῖς εἰρημένοις,
τό τε ἕτερον [p] καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄνισον, καὶ ὅσα ἄλλα λέ-
γεται ἢ κατὰ [q] ταῦτα ἢ [r] κατὰ πλῆθος καὶ τὸ ἕν, [s] τῆς εἰρη-
μένης γνωρίζειν ἐπιστήμης· ὧν [t] ἐστὶ καὶ ἡ ἐναντιότης· δια-
13 φορὰ γάρ τις ἡ ἐναντιότης, ἡ [v] δὲ διαφορὰ ἑτερότης. Ὥστ'
ἐπειδὴ [w] πολλαχῶς τὸ ἓν λέγεται, καὶ ταῦτα πολλαχῶς μὲν
λεχθήσεται, ὅμως δὲ μιᾶς ἅπαντά [x] ἐστι γνωρίζειν· οὐ γὰρ
εἰ πολλαχῶς, ἑτέρας, ἀλλ' εἰ μήτε καθ' ἓν μήτε πρὸς ἓν οἱ
14 λόγοι [y] ἀναφέρονται. [z] Ἐπεὶ δὲ πάντα πρὸς τὸ πρῶτον
[a] ἀναφέρεται, οἷον ὅσα ἓν λέγεται πρὸς τὸ [b] πρῶτον ἕν,
ὡσαύτως φατέον καὶ περὶ ταὐτοῦ καὶ ἑτέρου καὶ τῶν ἐναν-
τίων ἔχειν· ὥστε διελόμενον ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον οὕτως
ἀποδοτέον πρὸς τὸ πρῶτον ἐν ἑκάστῃ κατηγορίᾳ, πῶς πρὸς
ἐκεῖνο λέγεται· τὰ μὲν γὰρ τῷ ἔχειν [c] ἐκεῖνα, τὰ δὲ τῷ ποιεῖν,
15 τὰ δὲ κατ' ἄλλους λεχθήσεται τοιούτους τρόπους. Φανερὸν
οὖν, [d] ὅπερ ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη, ὅτι μιᾶς περὶ τούτων
καὶ τῆς οὐσίας ἐστὶ λόγον ἔχειν. Τοῦτο δ' ἦν ἓν τῶν ἐν
τοῖς ἀπορήμασιν. Καὶ ἔστι τοῦ φιλοσόφου περὶ πάντων

[k] ἡ post ἢ om. S. [l] ἡ T.A^b: vulgo ἢ. [m] ὑπάρξει S.G^b. [n] ἐκεῖνο G^b. [o] δ' om. F^b. [p] καὶ τὸ ἀνόμοιον S.G^b. [q] ταῦτα T.F^b, ταυτὰ E.A^b: vulgo αὐτά. [r] κατὰ τὸ πλ. F^b. [s] τοῖς εἰρημένοις E. [t] ἐστὶ] ἕν τι E.S.T.G^b, E.S.G^b. addito ἐστί post ἐναντιότης. [v] δὲ διαφορὰ] δὲ ἐναντιότης A^b. [w] τὸ ἓν πολλαχῶς T. [x] γνωρίζειν ἐστὶ E.S.T.G^b. [y] post ἀναφέρονται E.S.G^b. τότε ἑτέρας. [z] ἐπεὶ—ἀναφέρεται om. T. [a] ἀναφέρετε E, ἀναφέρονται A^b. [b] πρώτως A^b. [c] ἐκεῖνο T.A^b. [d] ὅπερ—ελέχθη om. A^b. ἔν τισι λείπει τὸ ὅπερ ἐν ταῖς ἀπορίαις ἐλέχθη margo E.

Digitized by Google

δύνασθαι θεωρεῖν. Εἰ γὰρ μὴ τοῦ φιλοσόφου, τίς [e] ἔσται 16
ὁ ἐπισκεψόμενος εἰ [e] ταὐτὸ Σωκράτης καὶ Σωκράτης καθή-
μενος, ἢ εἰ ἓν ἑνὶ ἐναντίον, ἢ τί ἐστι τὸ ἐναντίον, ἢ ποσαχῶς
λέγεται; Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων.
Ἐπεὶ οὖν τοῦ ἑνὸς ᾗ ἓν καὶ τοῦ ὄντος ᾗ ὂν ταῦτα καθ' αὑτά 17
ἐστι πάθη, ἀλλ' οὐχ [f] ᾗ ἀριθμοὶ ἢ [g] γραμμαὶ ἢ πῦρ, δῆλον
ὡς ἐκείνης τῆς ἐπιστήμης καὶ τί ἐστι γνωρίσαι καὶ τὰ συμ-
βεβηκότ' αὐτοῖς. Καὶ οὐ ταύτῃ ἁμαρτάνουσιν οἱ περὶ αὐτῶν 18
σκοπούμενοι ὡς οὐ φιλοσοφοῦντες, ἀλλ' ὅτι πρότερον ἡ οὐ-
σία, περὶ ἧς οὐθὲν ἐπαΐουσιν, ἐπεὶ ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἀριθμοῦ ᾗ
ἀριθμὸς ἴδια πάθη, οἷον περιττότης ἀρτιότης, συμμετρία
ἰσότης, ὑπεροχὴ ἔλλειψις, καὶ ταῦτα καὶ καθ' [h] αὑτοὺς
καὶ πρὸς ἀλλήλους ὑπάρχει τοῖς ἀριθμοῖς· ὁμοίως δὲ καὶ
στερεῷ καὶ ἀκινήτῳ καὶ κινουμένῳ [i] ἀβαρεῖ τε καὶ βάρος
ἔχοντι ἔστιν ἕτερα ἴδια· [k] οὕτω καὶ τῷ ὄντι ᾗ ὂν ἔστι τινὰ
ἴδια, καὶ ταῦτ' ἐστὶ περὶ ὧν τοῦ φιλοσόφου ἐπισκέψασθαι
τἀληθές. Σημεῖον δέ· οἱ γὰρ διαλεκτικοὶ [l] καὶ σοφισταὶ 19
ταὐτὸν μὲν ὑποδύονται σχῆμα τῷ φιλοσόφῳ (ἡ γὰρ σο-
φιστικὴ φαινομένη μόνον σοφία ἐστί, καὶ οἱ διαλεκτικοὶ δια-
λέγονται περὶ ἁπάντων), κοινὸν δὲ πᾶσι τὸ ὄν ἐστιν. Δια-
λέγονται δὲ περὶ τούτων δῆλον ὅτι διὰ τὸ τῆς φιλοσοφίας
[m] εἶναι αὐτὰ οἰκεῖα. Περὶ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ γένος [n] στρέ- 20
φεται ἡ σοφιστικὴ καὶ [o] ἡ διαλεκτικὴ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἀλλὰ
διαφέρει τῆς μὲν τῷ τρόπῳ τῆς δυνάμεως, τῆς δὲ τοῦ βίου
[p] τῇ προαιρέσει. Ἔστι δὲ ἡ διαλεκτικὴ [q] πειραστικὴ περὶ
ὧν ἡ φιλοσοφία γνωριστική, ἡ δὲ σοφιστικὴ φαινομένη, οὖσα
δ' οὔ. Ἔτι τῶν ἐναντίων ἡ ἑτέρα συστοιχία στέρησις, καὶ 21
[r] πάντα ἀνάγεται εἰς τὸ ὂν καὶ [s] τὸ μὴ ὄν, καὶ [t] ἓν καὶ πλῆ-
θος, οἷον στάσις τοῦ ἑνός, κίνησις δὲ τοῦ πλήθους. Τὰ δ'

[e] ἔστιν et mox ταὐτὸν F^b. [f] ᾗ ἀριθμὸς A^b.F^b, οἱ ἀριθμοὶ T. [g] γραμμὴ A^b. [h] ἑαυτοὺς plerique. [i] ἀβαρεῖ τε] καὶ ἀβαρεῖ A^b. [k] οὕτω— ἴδια om. A^b. [l] καὶ οἱ σοφ. F^b. [m] ταῦτα εἶναι A^b. [n] στρ. καὶ ἡ F^b. [o] ἡ post καὶ om. E. [p] τῇ om. A^b. [q] πειρ.] ἡ πειρ. T. [r] ἅπαντα F^b. [s] τὸ post καὶ om. F^b. [t] ἓν] εἰς ἓν E.S.G^b, εἰς τὸ ἓν T.

Digitized by Google

ὄντα καὶ τὴν οὐσίαν ὁμολογοῦσιν [v] ἐξ ἐναντίων σχεδὸν ἅπαν-
τες συγκεῖσθαι· πάντες [w] γοῦν τὰς ἀρχὰς ἐναντίας λέγουσιν.
22 Οἱ μὲν γὰρ περιττὸν καὶ ἄρτιον, οἱ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρόν,
οἱ δὲ πέρας καὶ ἄπειρον, οἱ δὲ φιλίαν καὶ νεῖκος. [x] Πάντα
δὲ καὶ τἆλλα [y] ἀναγόμενα φαίνεται εἰς τὸ ἓν [z] καὶ πλῆθος·
εἰλήφθω γὰρ ἡ ἀναγωγὴ [a] ἡμῖν. Αἱ δ' ἀρχαὶ καὶ παντελῶς
23 [b] αἱ παρὰ τῶν ἄλλων ὡς [c] εἰς γένη ταῦτα πίπτουσιν. Φανε-
ρὸν οὖν καὶ ἐκ τούτων ὅτι μιᾶς ἐπιστήμης τὸ ὂν [d] ᾗ ὂν θεω-
ρῆσαι. Πάντα γὰρ ἢ ἐναντία ἢ ἐξ ἐναντίων, ἀρχαὶ δὲ τῶν
ἐναντίων [d] τὸ ἓν [e] καὶ πλῆθος. Ταῦτα [f] δὲ μιᾶς ἐπιστήμης,
εἴτε καθ' ἓν λέγεται εἴτε μή, ὥσπερ ἴσως ἔχει [g] καὶ τἀληθές.
Ἀλλ' ὅμως εἰ καὶ πολλαχῶς [h] λέγεται τὸ ἕν, πρὸς τὸ πρῶ-
24 τον [i] τἆλλα [k] λεχθήσεται καὶ τὰ ἐναντία ὁμοίως. [l] Καὶ διὰ
τοῦτο [m] καὶ εἰ μή ἐστι τὸ ὂν [n] ἢ τὸ ἓν καθόλου καὶ ταὐτὸ
ἐπὶ πάντων ἢ χωριστόν, ὥσπερ ἴσως οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ [o] τὰ
μὲν πρὸς ἓν τὰ δὲ [p] τῷ ἐφεξῆς, καὶ διὰ τοῦτο οὐ τοῦ γεωμέ-
τρου θεωρῆσαι τί τὸ ἐναντίον ἢ τέλειον ἢ [q] ὂν ἢ ἓν ἢ ταὐτὸν
25 ἢ ἕτερον, ἀλλ' ἢ ἐξ ὑποθέσεως. Ὅτι μὲν οὖν μιᾶς ἐπιστή-
μης τὸ ὂν ᾗ ὂν θεωρῆσαι, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ ᾗ ὄν, δῆ-
λον, καὶ ὅτι οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπαρχόντων
ἡ αὐτὴ θεωρητική, τῶν τε εἰρημένων καὶ περὶ προτέρου καὶ
ὑστέρου, καὶ γένους [r] καὶ εἴδους, καὶ ὅλου καὶ μέρους καὶ τῶν
ἄλλων τῶν τοιούτων.

3 Λεκτέον δὲ πότερον μιᾶς ἢ ἑτέρας ἐπιστήμης περί τε τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι καλουμένων ἀξιωμάτων καὶ περὶ τῆς οὐσίας. Φανερὸν δὴ ὅτι μιᾶς τε καὶ τῆς [s] τοῦ φιλοσόφου καὶ ἡ περὶ τούτων [t] ἐστὶ σκέψις· ἅπασι γὰρ [v] ὑπάρχει τοῖς οὖσιν, ἀλλ' οὐ γένει τινὶ χωρὶς ἰδίᾳ τῶν ἄλλων. Καὶ χρῶνται μὲν πάν-

[v] σχεδὸν ἅπαντες ἐξ ἐναντίων F^b. [w] γοῦν om. T. [x] ἅπαντα A^b. [y] φαίνεται ἀναγόμενα A^b. [z] καὶ τὸ πλῆθος T. [a] ἡμῖν] ἡμῖν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἀγαθοῦ T. [b] αἱ παρὰ] καὶ παρὰ T. [c] εἰς γένη εἰς τ. A^b. [d] ᾗ ὂν et τὸ ἓν om. T. [e] καὶ τὸ πλῆθος T. [f] δὲ καὶ μιᾶς A^b. [g] καὶ add. A^b. [h] τὸ ἓν λέγεται A^b. [i] ἄλλο S. [k] ἀναχθήσεται T. [l] καὶ διὰ τοῦτο om. A^b. [m] καὶ om. S. [n] ἢ καὶ τὸ A^b. [o] τὸ μὲν—τὸ δὲ E. [p] τῷ om. S.T. [q] ἓν ἢ ὂν E.S. [r] καὶ ὅλου καὶ εἴδους S. [s] τοῦ] τούτου S. [t] ἐστὶ σκέψις] ἐπίσκεψις A^b. [v] τοῖς οὖσιν ὑπάρχει S.

Digitized by Google

τες, ὅτι τοῦ [w] ὄντος ἐστὶν ᾗ ὄν, ἕκαστον δὲ τὸ γένος [x] ὄν.
Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ χρῶνται, ἐφ' ὅσον αὐτοῖς ἱκανόν· τοῦτο δ' 2
ἔστιν, ὅσον ἐπέχει τὸ γένος περὶ οὗ φέρουσι τὰς ἀποδείξεις.
Ὥστ' ἐπεὶ δῆλον [y] ὅτι ᾗ ὄντα ὑπάρχει πᾶσι (τοῦτο γὰρ αὐ-
τοῖς τὸ κοινόν), τοῦ περὶ [z] τὸ ὂν ᾗ ὂν γνωρίζοντος καὶ περὶ
τούτων ἐστὶν ἡ θεωρία. Διόπερ οὐθεὶς τῶν κατὰ μέρος ἐπι- 3
σκοπούντων ἐγχειρεῖ λέγειν τι περὶ αὐτῶν, [a] εἰ ἀληθῆ [b] ἢ μή,
οὔτε γεωμέτρης οὔτ' ἀριθμητικός, ἀλλὰ τῶν φυσικῶν ἔνιοι,
εἰκότως τοῦτο δρῶντες· μόνοι γὰρ ᾤοντο περί [c] τε τῆς ὅλης
φύσεως σκοπεῖν καὶ περὶ τοῦ ὄντος. Ἐπεὶ δ' ἔστιν [d] ἔτι 4
τοῦ φυσικοῦ [e] τις ἀνωτέρω (ἓν γάρ τι γένος τοῦ ὄντος [f] ἡ
φύσις), τοῦ καθόλου καὶ [g] τοῦ περὶ τὴν πρώτην οὐσίαν θεω-
ρητικοῦ καὶ ἡ περὶ τούτων [h] ἂν εἴη σκέψις. Ἔστι δὲ [i] σοφία
τις καὶ ἡ φυσική, ἀλλ' οὐ πρώτη. Ὅσα δ' ἐγχειροῦσι τῶν 5
λεγόντων τινὲς περὶ τῆς ἀληθείας, ὃν τρόπον δεῖ ἀποδέ-
χεσθαι, δι' ἀπαιδευσίαν τῶν ἀναλυτικῶν τοῦτο δρῶσιν· δεῖ
γὰρ περὶ τούτων ἥκειν προεπισταμένους, ἀλλὰ μὴ ἀκούοντας
ζητεῖν. Ὅτι μὲν οὖν τοῦ φιλοσόφου καὶ τοῦ περὶ πάσης 6
τῆς οὐσίας θεωροῦντος ᾗ πέφυκεν, καὶ περὶ τῶν συλλογιστι-
κῶν ἀρχῶν ἐστὶν ἐπισκέψασθαι, δῆλον. Προσήκει δὲ τὸν
μάλιστα γνωρίζοντα περὶ ἕκαστον γένος ἔχειν λέγειν τὰς
βεβαιοτάτας ἀρχὰς τοῦ πράγματος, ὥστε καὶ τὸν περὶ τῶν
ὄντων ᾗ ὄντα [k] τὰς πάντων βεβαιοτάτας. Ἔστι δ' οὗτος ὁ 7
φιλόσοφος. Βεβαιοτάτη δ' ἀρχὴ πασῶν περὶ ἣν διαψευ-
σθῆναι ἀδύνατον· γνωριμωτάτην [l] τε γὰρ ἀναγκαῖον εἶναι
τὴν τοιαύτην (περὶ γὰρ ἃ μὴ γνωρίζουσιν, ἀπατῶνται πάν-
τες) καὶ ἀνυπόθετον. Ἣν [m] γὰρ ἀναγκαῖον ἔχειν τὸν ὁτι- 8
οῦν [n] ξυνιέντα τῶν ὄντων, τοῦτο οὐχ [o] ὑπόθεσις· [p] ὃ δὲ γνω-
ρίζειν ἀναγκαῖον τῷ ὁτιοῦν γνωρίζοντι, καὶ ἥκειν [q] ἔχοντα

[w] ὄντως E. [x] οὗ T, ἓν $\mathrm{A^b}$. [y] ὅτι om. T. [z] τὸ ὂν] τοῦ ὂν S.
[a] εἰ S.$\mathrm{A^b}$, εἰ ἢ E: vulgo εἰ ᾖ. [b] ἢ [εἴτε T. [c] τε om. $\mathrm{A^b}$. [d] ἔτι om. S. [e] τις E.T.$\mathrm{A^b}$: ceteri τι. [f] ἡ φύσις τοῦ ὄντος S. [g] τοῦ post καὶ om. T. [h] εἴη ἂν S. [i] τις σοφία S.$\mathrm{A^b}$. [k] τὰς περὶ πάντων $\mathrm{A^b}$.
[l] τε om. T. [m] γὰρ ἂν ἀναγκαῖον T. [n] ξυνιόντα $\mathrm{A^b}$. [o] ὑποθέσει $\mathrm{A^b}$.
[p] ὃ] οὐ S. [q] ἔχοντι E.S.T.

Digitized by Google

ἀναγκαῖον. [v]Ὅτι μὲν οὖν [r]ἡ τοιαύτη πασῶν βεβαιοτάτη
9 ἀρχή, δῆλον· τίς δ' ἔστιν αὕτη, μετὰ ταῦτα [s]λέγομεν. Τὸ
γὰρ αὐτὸ ἅμα ὑπάρχειν [t]τε καὶ μὴ ὑπάρχειν ἀδύνατον [v]τῷ
αὐτῷ καὶ κατὰ τὸ αὐτό· καὶ ὅσα ἄλλα [w]προσδιορισαίμεθ'
ἄν, [x]ἔστω προσδιωρισμένα πρὸς τὰς λογικὰς δυσχερείας.
Αὕτη [y]δὴ πασῶν ἐστὶ βεβαιοτάτη τῶν ἀρχῶν· ἔχει γὰρ
10 τὸν εἰρημένον διορισμόν. Ἀδύνατον γὰρ ὁντινοῦν ταὐτὸν
ὑπολαμβάνειν εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καθάπερ τινὲς οἴονται λέ-
γειν Ἡράκλειτον· οὐκ ἔστι γὰρ ἀναγκαῖον, ἅ τις λέγει,
11 ταῦτα καὶ ὑπολαμβάνειν. Εἰ δὲ [z]μὴ ἐνδέχεται ἅμα [a]ὑπάρ-
χειν τῷ αὐτῷ τἀναντία ([b]προσδιωρίσθω δ' ἡμῖν καὶ [c]ταύτῃ
τῇ προτάσει τὰ εἰωθότα), ἐναντία δ' ἐστὶ δόξα δόξῃ ἡ τῆς
ἀντιφάσεως, φανερὸν ὅτι [d]ἀδύνατον ἅμα ὑπολαμβάνειν τὸν
αὐτὸν εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ αὐτό· ἅμα γὰρ ἂν ἔχοι τὰς ἐναν-
12 τίας δόξας ὁ [e]διεψευσμένος περὶ τούτου. Διὸ πάντες [f]οἱ
ἀποδεικνύντες εἰς ταύτην ἀνάγουσιν ἐσχάτην δόξαν· φύσει
γὰρ ἀρχὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωμάτων αὕτη πάντων.

4 Εἰσὶ δέ τινες οἵ, καθάπερ εἴπομεν, αὐτοί τε ἐνδέχεσθαί
φασι τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, [g]καὶ ὑπολαμβάνειν οὕτως.
Χρῶνται δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ πολλοὶ καὶ τῶν περὶ φύσεως.
Ἡμεῖς δὲ νῦν εἰλήφαμεν [h]ὡς ἀδυνάτου ὄντος ἅμα εἶναι καὶ
μὴ εἶναι, καὶ διὰ [i]τούτου ἐδείξαμεν ὅτι βεβαιοτάτη αὕτη τῶν
2 ἀρχῶν [k]πασῶν. Ἀξιοῦσι [l]δὴ καὶ τοῦτο ἀποδεικνύναι τινὲς
δι' ἀπαιδευσίαν· ἔστι γὰρ ἀπαιδευσία τὸ μὴ γιγνώσκειν τί-
νων δεῖ ζητεῖν ἀπόδειξιν καὶ τίνων οὐ δεῖ. Ὅλως μὲν γὰρ
[m]ἁπάντων [n]ἀδύνατον ἀπόδειξιν εἶναι· εἰς ἄπειρον γὰρ ἂν
3 βαδίζοι, ὥστε μηδ' οὕτως εἶναι ἀπόδειξιν. Εἰ δέ τινων μὴ
δεῖ ζητεῖν [o]ἀπόδειξιν, τίνα ἀξιοῦσιν [p]εἶναι μᾶλλον τοιαύτην

[r] βεβαιοτάτη ἡ τοιαύτη πασῶν ἀρχὴ Ab, ἡ τοιαύτη ἀρχὴ πασῶν βεβαιοτάτη S.T. [s] λέγωμεν S.T. [t] τε add. Ab.Fb. [v] τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ om. Cb, καὶ om. S. [w] προδιωρισάμεθα, omisso ἂν, Ab.Fb. [x] ἔστω] οὕτω τὰ Ab. [y] δ' ἁπασῶν E.S.T. [z] μὴ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν ἅμα S. [a] τῶ αὐτῶ ὑπάρχειν Ab. [b] προδιωρίσθω ἡμῖν Ab. [c] ταῦτα S.T.Ab. [d] ἅμα ἀδύνατον Ab. [e] διαψευσάμενος E. [f] οἱ add. Ab.Fb. [g] καὶ μὴ ὑπ. T. [h] ὡς add. E.S.Ab.Fb. [i] τοῦτο S. [k] ἁπασῶν Ab. [l] δὲ T. [m] πάντων Ab. [n] ἀπόδειξιν ἀδύνατον S. [o] ἀπόδειξιν om. T. [p] μᾶλλον εἶναι T.

Digitized by Google

ἀρχὴν οὐκ ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν. Ἔστι δ' ἀποδεῖξαι ἐλεγκτικῶς
καὶ περὶ τούτου ὅτι [q] ἀδύνατον, ἂν μόνον τι λέγῃ ὁ ἀμφι-
σβητῶν· ἂν δὲ μηθέν, γελοῖον τὸ [r] ζητεῖν λόγον πρὸς τὸν
μηθενὸς ἔχοντα λόγον, ᾗ [s] μὴ ἔχει· ὅμοιος γὰρ φυτῷ ὁ τοι-
οῦτος ᾗ τοιοῦτος [t] ἤδη. Τὸ δ' ἐλεγκτικῶς ἀποδεῖξαι λέγω 4
διαφέρειν καὶ τὸ ἀποδεῖξαι, ὅτι [v] ὁ ἀποδεικνύων μὲν ἂν δό-
ξειεν [w] αἰτεῖσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ, ἄλλου δὲ [x] τοῦ τοιούτου [y] αἰτίου
ὄντος ἔλεγχος ἂν [z] εἴη καὶ οὐκ ἀπόδειξις. Ἀρχὴ δὲ πρὸς 5
ἅπαντα τὰ τοιαῦτα [a] οὐ τὸ [b] ἀξιοῦν ἢ εἶναί τι λέγειν ἢ μὴ
εἶναι (τοῦτο μὲν γὰρ [c] τάχ' ἄν τις ὑπολάβοι τὸ ἐξ ἀρχῆς
αἰτεῖν), ἀλλὰ τὸ σημαίνειν γέ [d] τι καὶ [e] αὐτῷ καὶ ἄλλῳ·
τοῦτο γὰρ ἀνάγκη, εἴπερ λέγοι τι. [f] Εἰ γὰρ μή, οὐκ ἂν
εἴη τῷ τοιούτῳ λόγος, [g] οὔτ' αὐτῷ πρὸς αὑτὸν οὔτε πρὸς
ἄλλον. [h] Ἂν δέ τις τοῦτο διδῷ, ἔσται ἀπόδειξις· ἤδη γάρ 6
τι ἔσται ὡρισμένον. Ἀλλ' αἴτιος οὐχ ὁ ἀποδεικνὺς ἀλλ' ὁ
ὑπομένων· ἀναιρῶν γὰρ λόγον ὑπομένει λόγον. [i] Ἔτι δὲ
ὁ τοῦτο συγχωρήσας συγκεχώρηκέ τι ἀληθὲς εἶναι χωρὶς
ἀποδείξεως, ὥστε οὐκ ἂν πᾶν οὕτως καὶ οὐχ οὕτως ἔχοι.
Πρῶτον μὲν οὖν δῆλον ὡς τοῦτό γ' αὐτὸ ἀληθές, ὅτι ση- 7
μαίνει τὸ ὄνομα τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τοδί· ὥστ' οὐκ ἂν [k] πᾶν
οὕτως καὶ οὐχ οὕτως ἔχοι. Ἔτι εἰ τὸ ἄνθρωπος σημαίνει
ἕν, ἔστω [l] τοῦτο τὸ ζῷον δίπουν. Λέγω δὲ τὸ ἓν σημαίνειν 8
τοῦτο· [m] εἰ τοῦτ' ἔστιν [n] ἄνθρωπος, ἂν [o] ᾖ τι ἄνθρωπος, τοῦτ'
[p] ἔσται τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι. Διαφέρει δ' οὐθὲν οὐδ' [q] εἰ πλείω
τις φαίη σημαίνειν, μόνον δὲ ὡρισμένα· τεθείη γὰρ ἂν ἐφ'
ἑκάστῳ [r] τῷ λόγῳ ἕτερον ὄνομα. Λέγω δ' οἷον, εἰ μὴ φαίη 9
[s] τὸ ἄνθρωπος ἓν σημαίνειν, πολλὰ δέ, [t] ὧν ἑνὸς μὲν εἷς λό-

[q] ἀδύνατον om. S. [r] ζητεῖν τὸν λ. Cb. [s] μὴ ἔχει Ab.Fb: ceteri μηθένα ἔχει (ἔχειν Bb.) λόγον. [t] ἤδη Ab, ἤδη ἐστίν T: ceteri om. [v] ὁ om. Ab. [w] αἰτῆσθαι S.Ab. [x] τοῦ om. T. [y] αἰτίου om. Ab. [z] εἴη om. S.Bb.Cb. [a] οὐχὶ Ab. [b] ἀξίωμα οὖν ἢ S.Bb.Cb. [c] τάχ' om. T. [d] τι om. Ab. [e] ἑαυτῷ Ab. [f] εἰ] οὐ S.Bb.Cb. [g] οὔτ' αὐτῷ Ab: ceteri οὔθ' αὐτῷ. [h] ἐὰν Ab. [i] ἔτι—ἔχοι add. Ab. [k] ἅπαν Ab. [l] τοῦτο om. T. [m] εἰ] τὸ εἰ Ab. [n] ἄνθρωπος om. Ab. [o] ᾖ] εἰ Ab. [p] ἔσται Ab.Fb: ceteri ἐστι. [q] εἰ ἐπὶ πλείω Ab. [r] τῷ add. Ab. [s] τὸν ἄνθρωπον E.S.T. [t] ὧν εἷς μὲν εἴη λόγος Ab.

Digitized by Google

γος, τὸ ζῷον [v]δίπουν. [w]Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι πλείους, ὡρισμένοι
δὲ τὸν ἀριθμόν· τεθείη γὰρ ἂν ἴδιον ὄνομα καθ' ἕκαστον [x]τῶν
10 λόγων. Εἰ δὲ μὴ τεθείη ἀλλ' ἄπειρα σημαίνειν φαίη, φανε-
ρὸν ὅτι οὐκ ἂν εἴη λόγος· τὸ γὰρ μὴ ἓν [y]τι σημαίνειν οὐθὲν
σημαίνειν ἐστίν, μὴ σημαινόντων δὲ τῶν ὀνομάτων ἀνῄρηται τὸ
διαλέγεσθαι πρὸς ἀλλήλους, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς
αὑτόν· οὐθὲν γὰρ ἐνδέχεται νοεῖν [z]μὴ νοοῦντα ἕν. Εἰ δ' ἐν-
11 δέχεται, τεθείη ἂν ὄνομα τούτῳ τῷ πράγματι ἕν. [a]Ἔστω
[b]δή, ὥσπερ [c]ἐλέχθη κατ' ἀρχάς, [d]σημαῖνόν τι τὸ ὄνομα καὶ
σημαῖνον ἕν. Οὐ δὴ ἐνδέχεται τὸ [e]ἀνθρώπῳ εἶναι [f]σημαί-
νειν ὅπερ μὴ εἶναι ἀνθρώπῳ, εἰ τὸ ἄνθρωπος σημαίνει [g]μὴ
12 μόνον καθ' ἑνὸς ἀλλὰ καὶ ἕν. Οὐ γὰρ τοῦτο ἀξιοῦμεν τὸ
ἓν σημαίνειν τὸ καθ' ἑνός, ἐπεὶ οὕτω γε κἂν τὸ μουσικὸν καὶ
[h]τὸ λευκὸν καὶ [i]τὸ ἄνθρωπος ἓν ἐσήμαινεν, ὥστε ἓν ἅπαντα
ἔσται· συνώνυμα γάρ. Καὶ οὐκ ἔσται εἶναι καὶ μὴ εἶναι τὸ
αὐτὸ ἀλλ' ἢ καθ' ὁμωνυμίαν, ὥσπερ [k]ἂν εἰ ὃν ἡμεῖς ἄνθρωπον
13 καλοῦμεν, ἄλλοι μὴ ἄνθρωπον καλοῖεν. Τὸ δ' ἀπορούμενον
οὐ τοῦτό ἐστιν, εἰ ἐνδέχεται [l]τὸ αὐτὸ ἅμα [m]εἶναι καὶ μὴ
εἶναι ἄνθρωπον τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα. Εἰ δὲ μὴ ση-
μαίνει ἕτερον τὸ ἄνθρωπος καὶ τὸ μὴ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι
καὶ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπῳ τοῦ εἶναι ἀνθρώπῳ· ὥστ' ἔσται τὸ
14 ἀνθρώπῳ εἶναι [n]μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι· ἓν γὰρ ἔσται. Τοῦτο
γὰρ σημαίνει [o]τὸ εἶναι ἕν, ὡς λώπιον καὶ ἱμάτιον, εἰ ὁ λόγος
εἷς. Εἰ δ' ἔσται ἕν, ἓν σημαίνει τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ μὴ
ἀνθρώπῳ. Ἀλλ' ἐδέδεικτο ὅτι ἕτερον σημαίνει. Ἀνάγκη
τοίνυν, εἴ τι ἔστιν ἀληθὲς εἰπεῖν, ὅτι ἄνθρωπος ζῷον εἶναι
15 δίπουν· τοῦτο γὰρ ἦν ὃ ἐσήμαινε τὸ ἄνθρωπος. Εἰ δ' ἀνάγκη
[p]τοῦτο, οὐκ ἐνδέχεται μὴ εἶναι [q]τὸ αὐτὸ ζῷον δίπουν· τοῦτο

[v] δίπουν om. E. [w] εἶεν Ab. [x] τὸν λόγον T.Ab. [y] τι om. E.S.T.Ab. [z] μὴ Ab: ceteri μηθέν. [a] ἔσται Fb. [b] δή] ἄρα δὴ T, δὲ Fb. [c] ἐλέχθη καὶ κατ' E. [d] σημαίνειν τι Ab. [e] ἄνθρωπος S. [f] σημαίνειν—εἶναι] σημαίνειν ἀνθρώπω μὴ εἶναι Ab. [g] μὴ om. S. [h] τὸ post καὶ add. Ab. [i] τὸ om. E.S.T. [k] ἂν om. T. [l] ἅμα τὸ αὐτὸ E.S.T. [m] εἶναι καὶ] καὶ εἶναι καὶ S. [n] μὴ ἀνθρώπω εἶναι] τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπω S. [o] τὸ εἶναι ἕν] ἓν τὸ Ab. [p] τοῦτο E.Ab: ceteri τότε. [q] τὸ Ab: ceteri τότε.

Digitized by Google

γὰρ σημαίνει τὸ ἀνάγκη εἶναι, τὸ ἀδύνατον εἶναι μὴ εἶναι ἄν-
θρωπον. Οὐκ ἄρα ἐνδέχεται ἅμα ἀληθὲς εἶναι εἰπεῖν τὸ αὐτὸ
ἄνθρωπον εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἄνθρωπον. Ὁ [r] δ' αὐτὸς λόγος 16
καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ εἶναι ἄνθρωπον· τὸ γὰρ ἀνθρώπῳ εἶναι καὶ
τὸ μὴ [s] ἀνθρώπῳ εἶναι ἕτερον σημαίνει, εἴπερ καὶ τὸ λευκὸν
εἶναι καὶ τὸ ἄνθρωπον εἶναι ἕτερον· πολὺ γὰρ ἀντίκειται
ἐκεῖνο μᾶλλον, ὥστε [t] σημαίνειν ἕτερον. Εἰ δὲ καὶ τὸ λευ- 17
κὸν [v] φήσει τὸ αὐτὸ καὶ ἓν σημαίνειν, πάλιν τὸ αὐτὸ ἐροῦμεν
ὅπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, ὅτι [w] ἓν πάντα ἐστὶ καὶ οὐ μόνον
τὰ ἀντικείμενα. Εἰ δὲ μὴ ἐνδέχεται τοῦτο, συμβαίνει τὸ
λεχθέν, ἂν ἀποκρίνηται τὸ ἐρωτώμενον. Ἐὰν δὲ προστιθῇ
[x] ἐρωτῶντος ἁπλῶς καὶ τὰς ἀποφάσεις, οὐκ ἀποκρίνεται τὸ
ἐρωτώμενον. Οὐθὲν γὰρ κωλύει [y] εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ἄνθρω- 18
πον καὶ λευκὸν καὶ ἄλλα μυρία τὸ πλῆθος· ἀλλ' ὅμως [z] ἐρο-
μένου εἰ ἀληθὲς εἰπεῖν ἄνθρωπον τοῦτο εἶναι ἢ οὔ, ἀποκρι-
τέον τὸ ἓν σημαῖνον, καὶ οὐ προσθετέον ὅτι καὶ λευκὸν καὶ
μέγα. Καὶ γὰρ ἀδύνατον ἄπειρά [a] γ' ὄντα τὰ συμβεβη-
κότα διελθεῖν· ἢ [b] οὖν ἅπαντα διελθέτω ἢ μηθέν. Ὁμοίως 19
τοίνυν εἰ καὶ μυριάκις ἐστὶ τὸ αὐτὸ ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄν-
θρωπος, οὐ προσαποκριτέον τῷ [c] ἐρομένῳ εἰ ἔστιν ἄνθρωπος,
ὅτι ἔστιν [d] ἅμα καὶ οὐκ ἄνθρωπος, εἰ [e] μὴ καὶ τἆλλα ὅσα
συμβέβηκε προσαποκριτέον, ὅσα ἐστὶν ἢ μὴ ἐστίν· ἐὰν δὲ
τοῦτο ποιῇ, οὐ διαλέγεται. Ὅλως δ' ἀναιροῦσιν οἱ τοῦτο
λέγοντες οὐσίαν καὶ τὸ τί ἦν [f] εἶναι. Πάντα γὰρ ἀνάγκη 20
συμβεβηκέναι φάσκειν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὅπερ ἀνθρώπῳ εἶναι [g] ἢ
ζῴῳ εἶναι, [h] μὴ εἶναι. Εἰ γὰρ ἔσται τι ὅπερ ἀνθρώπῳ εἶναι,
τοῦτο οὐκ ἔσται μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ μὴ εἶναι ἀνθρώπῳ, καί-
τοι αὗται ἀποφάσεις τούτου· ἓν γὰρ ἦν ὃ [i] ἐσήμηνε, καὶ ἦν
τοῦτο τινὸς [k] οὐσία. Τὸ δ' οὐσίαν [l] σημαίνειν ἐστὶν ὅτι οὐκ 21

[r] αὐτὸς δὲ A^b. [s] εἶναι ἀνθρώπω T. [t] σημαίνει A^b. [v] φησι A^b. [w] ἓν τὰ πάντα S. [x] ἐρωτῶντός τινος ἁπλῶς S.T. [y] τὸ αὐτὸ εἶναι A^b. [z] ἐρωμένου E. [a] γ' om. S. [b] οὖν τὰ ἄπειρα πάντα διελθετέον A^b. [c] ἐρωμένω E. [d] ἅμα] ἀλλὰ A^b. [e] μὴ καὶ] καὶ μὴ S. [f] εἶναι μὴ εἶναι πάντα A^b. [g] ἢ] τὸ μὴ ἢ C^b. ἢ—ἀνθρώπῳ εἶναι om. E. [h] μὴ εἶναι τι ἦν εἶναι τινός. εἰ A^b. [i] ἐσήμανε T.A^b. [k] οὐσία τηδ' οὐσία S. [l] σημαίνειν δ' αὐτῆς ἐστὶν A^b.

Digitized by Google

ἄλλο τι τὸ εἶναι αὐτῷ. Εἰ δ' ἔσται [m] αὐτῷ τὸ ὅπερ ἀν-
θρώπῳ εἶναι [n] ἢ ὅπερ [o] μὴ ἀνθρώπῳ εἶναι ἢ ὅπερ μὴ εἶναι
22 ἀνθρώπῳ, ἄλλο [p] τι ἔσται. Ὥστ' ἀναγκαῖον αὐτοῖς λέγειν
ὅτι οὐθενὸς ἔσται τοιοῦτος λόγος, ἀλλὰ πάντα κατὰ συμ-
βεβηκός· [q] τούτῳ γὰρ διώρισται οὐσία καὶ τὸ συμβεβηκός·
τὸ γὰρ λευκὸν τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν, ὅτι [r] ἔστι μὲν λευ-
23 κὸς ἀλλ' οὐχ ὅπερ λευκόν. Εἰ δὲ πάντα κατὰ συμβεβηκὸς
λέγεται, οὐθὲν ἔσται πρῶτον τὸ καθόλου, [s] εἰ ἀεὶ τὸ συμ-
βεβηκὸς καθ' ὑποκειμένου τινὸς σημαίνει τὴν κατηγορίαν.
Ἀνάγκη ἄρα εἰς ἄπειρον ἰέναι. Ἀλλ' ἀδύνατον· [t] οὐδὲ γὰρ
[v] πλείω συμπλέκεται δυοῖν· τὸ γὰρ συμβεβηκὸς οὐ συμβε-
βηκότι συμβεβηκός, εἰ μὴ ὅτι ἄμφω συμβέβηκε ταὐτῷ.
24 Λέγω δ' οἷον τὸ λευκὸν [w] μουσικόν, καὶ τοῦτο λευκόν, ὅτι
ἄμφω τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν. Ἀλλ' οὐχ ὁ Σωκράτης
μουσικὸς [x] οὕτως, ὅτι ἄμφω συμβέβηκεν ἑτέρῳ τινί. Ἐπεὶ
τοίνυν τὰ μὲν οὕτως τὰ δ' [y] ἐκείνως λέγεται συμβεβηκότα,
ὅσα οὕτως λέγεται ὡς τὸ λευκὸν τῷ Σωκράτει, οὐκ ἐνδέχε-
ται ἄπειρα εἶναι ἐπὶ τὸ [z] ἄνω, οἷον τῷ Σωκράτει τῷ [a] λευκῷ
ἕτερόν τι συμβεβηκός· οὐ γὰρ γίγνεταί τι ἓν ἐξ ἁπάντων.
25 Οὐδὲ δὴ τῷ λευκῷ [b] ἕτερόν τι ἔσται συμβεβηκός, οἷον τὸ
μουσικόν· οὐθέν τε [c] γὰρ μᾶλλον τοῦτο ἐκείνῳ ἢ ἐκεῖνο τούτῳ
συμβέβηκεν, καὶ ἅμα διώρισται ὅτι τὰ μὲν [d] οὕτω συμβέ-
βηκε, τὰ δ' ὡς τὸ μουσικὸν Σωκράτει· ὅσα δ' οὕτως, οὐ
συμβεβηκότι συμβέβηκε [e] τὸ συμβεβηκός, ἀλλ' ὅσα [f] ἐκεί-
26 νως, ὥστ' οὐ πάντα κατὰ συμβεβηκὸς λεχθήσεται. Ἔσται
ἄρα τι καὶ ὡς οὐσίαν σημαῖνον. Εἰ δὲ τοῦτο, δέδεικται ὅτι
ἀδύνατον ἅμα κατηγορεῖσθαι τὰς ἀντιφάσεις. Ἔτι εἰ ἀλη-
θεῖς αἱ ἀντιφάσεις ἅμα [g] κατὰ τοῦ αὐτοῦ πᾶσαι, δῆλον ὡς
27 ἅπαντα ἔσται ἕν. Ἔσται γὰρ τὸ αὐτὸ καὶ τριήρης καὶ τοῖ-

[m] αὐτῶ τὸ] τί A^b. [n] ἢ add. A^b. [o] ἀνθρώπω μὴ A^b. [p] τι add. A^b. [q] τοῦτο S.T. τούτῳ—συμβεβηκός om. E. [r] ἔσται S. [s] εἰ δ' ἀεὶ E.S.T. [t] οὐ S.T. [v] πλείω] δύο A^b. [w] μουσικὸν] καὶ μ. T. [x] οὗτος S. [y] ἐκείνως] ἄλλως T. [z] ἄνω] ἀνθρώπω T. [a] λευκῶ καὶ ἕτ. T. [b] ἔσται ἕτερόν τι S. [c] γὰρ om. T. [d] τούτω A^b. [e] τὸ om. E.S. [f] ἐκείνω S. [g] κατὰ] καὶ S.

χος καὶ ἄνθρωπος, εἰ κατὰ [h] παντός [i] τι ἢ καταφῆσαι ἢ ἀπο-
φῆσαι ἐνδέχεται, καθάπερ ἀνάγκη τοῖς τὸν Πρωταγόρου
[k] λέγουσι λόγον. Εἰ γάρ τῳ [l] δοκεῖ μὴ εἶναι τριήρης ὁ
ἄνθρωπος, δῆλον [m] ὅτι οὐκ [n] ἔστι τριήρης· ὥστε καὶ ἔστιν,
εἴπερ [o] ἡ ἀντίφασις ἀληθής. Καὶ γίγνεται δὴ τὸ τοῦ ‘Αναξ- 28
αγόρου, ὁμοῦ πάντα χρήματα· ὥστε μηθὲν ἀληθῶς [p] ὑπάρ-
χειν. Τὸ ἀόριστον οὖν [q] ἐοίκασι λέγειν, καὶ οἰόμενοι [r] τὸ ὂν
λέγειν περὶ τοῦ μὴ ὄντος λέγουσιν· τὸ γὰρ δυνάμει ὂν καὶ
μὴ ἐντελεχείᾳ [s] τὸ ἀόριστόν ἐστιν. ‘Ἀλλὰ μὴν λεκτέον γ' 29
[t] αὐτοῖς κατὰ παντὸς τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν· ἄτο-
πον γὰρ εἰ ἑκάστῳ ἡ μὲν αὐτοῦ ἀπόφασις ὑπάρξει, ἡ δ' ἑτέ-
ρου ὃ μὴ ὑπάρχει αὐτῷ οὐχ ὑπάρξει. Λέγω δ' οἷον εἰ ἀλη-
θὲς εἰπεῖν τὸν ἄνθρωπον ὅτι οὐκ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι καὶ
[v] οὐ τριήρης. Εἰ μὲν οὖν ἡ κατάφασις, ἀνάγκη καὶ τὴν 30
ἀπόφασιν· εἰ δὲ μὴ ὑπάρχει ἡ κατάφασις, [w] ἥ γε ἀπόφασις
ὑπάρξει μᾶλλον [x] ἡ [y] αὐτοῦ. Εἰ οὖν κἀκείνη ὑπάρχει, ὑπάρ-
ξει καὶ ἡ τῆς τριήρους· εἰ δ' αὕτη, καὶ ἡ κατάφασις. Ταῦτά
τε οὖν συμβαίνει τοῖς λέγουσι τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ὅτι
οὐκ ἀνάγκη [z] ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι. Εἰ γὰρ ἀληθές [a] ἐστιν 31
ὅτι ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος, δῆλον ὅτι καὶ οὔτ' ἄνθρω-
πος οὔτ' οὐκ ἄνθρωπος ἔσται· τοῖν γὰρ δυοῖν δύο ἀποφάσεις.
Εἰ δὲ μία ἐξ [b] ἀμφοῖν ἐκείνη, καὶ αὕτη μία ἂν εἴη ἀντικει-
μένη. [c] Ἔτι ἤτοι περὶ ἅπαντα οὕτως ἔχει, καὶ ἔστι [d] καὶ 32
λευκὸν καὶ [e] οὐ λευκὸν καὶ ὂν καὶ οὐκ ὄν, καὶ περὶ τὰς ἄλλας
φάσεις καὶ ἀποφάσεις ὁμοιοτρόπως, ἢ οὒ ἀλλὰ [f] περὶ μέν
τινας, περί τινας δ' οὔ. Καὶ εἰ μὲν μὴ περὶ πάσας, αὗται 33
ἂν εἶεν ὁμολογούμεναι· εἰ δὲ περὶ πάσας, πάλιν [g] ἤτοι καθ'
ὅσων τὸ φῆσαι καὶ ἀποφῆσαι καὶ καθ' ὅσων ἀποφῆσαι καὶ

[h] πάντα S. [i] τι om. A^b. [k] λόγον λέγουσιν A^b. [l] δοκεῖν S.A^b. [m] ὅτι] ὡς A^b. [n] ἔστι] ἔσται T. [o] ἡ] ἦν ἡ A^b. [p] ἐνυπάρχειν E, ἐν ὑπάρχειν S.T. [q] ἐοίκασι τῆς ὕλης λέγειν T. [r] λέγειν τὸ ὂν A^b. [s] τοῦ T. [t] αὐτὸς S. [v] οὐ] ἢ τριήρης ἢ οὐ A^b. [w] ἥ] εἰ ἡ E. [x] ἡ] ἢ S, ἢ ἡ E.T, om. A^b. [y] post αὐτοῦ T. ἢ τῆς τριήρους. [z] ἢ ante φάναι om. S.T. [a] ἐστιν add. A^b. [b] ἀμφοτέρων E.S.T. [c] ἔτι] τι A^b, ἔτι εἴτι T. [d] καὶ post ἔστι om. T. [e] οὐ om. S. [f] μὲν περί A^b. [g] ἤτοι] εἴτι T.

Digitized by Google

φῆσαι, ἢ κατὰ μὲν ὧν φῆσαι καὶ ἀποφῆσαι, [h] καθ' ὅσων δὲ
34 ἀποφῆσαι οὐ [i] πάντων φῆσαι. Καὶ εἰ μὲν οὕτως, εἴη ἄν τι
παγίως οὐκ ὄν, καὶ αὕτη βεβαία δόξα· καὶ εἰ τὸ μὴ εἶναι,
βέβαιόν τι καὶ γνώριμον· γνωριμωτέρα [k] γὰρ ἂν εἴη [l] ἡ φά-
σις [m] ἡ ἀντικειμένη. Εἰ δὲ ὁμοίως καὶ [n] ὧν ἔστιν ἀποφῆσαι
κατὰ τούτων ἔστι φάναι, ἀνάγκη ἤτοι ἀληθὲς διαιροῦντα λέ-
35 γειν, οἷον ὅτι λευκὸν καὶ πάλιν ὅτι οὐ λευκόν, ἢ οὔ. Καὶ
εἰ μὲν μὴ ἀληθὲς διαιροῦντα [o] λέγειν, οὐ λέγει τε ταῦτα
καὶ οὐκ ἔστιν οὐθέν· τὰ δὲ μὴ ὄντα πῶς ἂν φθέγξαιτο ἢ
[p] νοήσειεν; Καὶ [q] πάντα δ' ἂν εἴη ἕν, ὥσπερ καὶ πρότερον
εἴρηται, καὶ ταὐτὸν ἔσται [r] καὶ ἄνθρωπος καὶ θεὸς καὶ τριή-
36 ρης καὶ αἱ ἀντιφάσεις αὐτῶν. Εἰ [s] γὰρ ὁμοίως καθ' [t] ἑκάστου,
[v] οὐθὲν διοίσει ἕτερον ἑτέρου· εἰ γὰρ διοίσει, τοῦτ' ἔσται
ἀληθὲς καὶ ἴδιον. Ὁμοίως δὲ [w] καὶ εἰ διαιροῦντα ἐνδέχεται
ἀληθεύειν, συμβαίνει τὸ λεχθέν. Πρὸς δὲ τούτῳ ὅτι πάντες
ἂν [x] ἀληθεύοιεν καὶ πάντες ἂν ψεύδοιντο, καὶ αὐτὸς αὑτὸν
ὁμολογεῖ ψεύδεσθαι. Ἅμα δὲ φανερὸν ὅτι περὶ οὐθενός
37 ἐστι πρὸς τοῦτον ἡ σκέψις· οὐθὲν γὰρ λέγει. Οὔτε γὰρ
οὕτως οὔτ' οὐχ οὕτως λέγει, ἀλλ' οὕτως τε καὶ οὐχ οὕτως.
Καὶ πάλιν γε ταῦτα [y] ἀπόφησιν ἄμφω, ὅτι οὔθ' οὕτως οὔτε
[z] οὐχ οὕτως· εἰ γὰρ μή, ἤδη ἄν τι [a] εἴη ὡρισμένον. Ἔτι εἰ
ὅταν ἡ φάσις ἀληθὴς ᾖ, ἡ ἀπόφασις ψευδής, κἂν αὕτη ἀλη-
θὴς [b] ᾖ, ἡ κατάφασις ψευδής, οὐκ ἂν εἴη [c] τὸ αὐτὸ ἅμα φάναι
38 καὶ ἀποφάναι ἀληθῶς. Ἀλλ' ἴσως φαῖεν ἂν τοῦτ' εἶναι τὸ
ἐξ ἀρχῆς κείμενον. Ἔτι ἆρα ὁ μὲν ἢ ἔχειν πως ὑπολαμβά-
νων ἢ μὴ ἔχειν διέψευσται, ὁ δὲ ἄμφω ἀληθεύει; Εἰ [d] γὰρ
ἀληθεύει, τί ἂν εἴη τὸ λεγόμενον ὅτι τοιαύτη τῶν ὄντων ἡ
[e] φύσις; Εἰ δὲ μὴ ἀληθεύει, ἀλλὰ μᾶλλον ἀληθεύει [f] ὁ ἐκεί-

[h] καθ'] καὶ καθ' T. [i] πάντως E.S. [k] γὰρ add. A^b. [l] ἡ om. T. [m] ἡ ἀντικειμένη] ἢ ἡ ἀντικειμένη ἀπόφασις A^b. [n] ὧν—φάναι A^b: ceteri ὅσα ἀποφῆσαι φάναι. [o] λέγειν] λέγει A^b. [p] νοήσεις A^b: ceteri βαδίσειεν. [q] ἅπαντα A^b. [r] καὶ post ἔσται om. T. [s] γὰρ A^b: ceteri δ'. [t] ἕκαστον S.T. [v] οὐδενὶ A^b. [w] εἰ καὶ T. [x] ἀληθεύσειεν A^b. [y] ἀπόφασιν T. [z] post οὐχ οὕτως S. λέγει, ἀλλ' οὕτως τε καὶ οὐχ οὕτως. [a] εἴη] πω A^b. [b] ᾖ alterum om. A^b. [c] ἅμα τὸ αὐτὸ E.S.T. [d] γὰρ] γὰρ μὴ A^b. [e] φύσις] φύσις ἀληθεύει S. [f] ὁ] ἢ ὁ A^b.

Digitized by Google

νως ὑπολαμβάνων, ἤδη πως ἔχοι ἂν τὰ ὄντα, καὶ τοῦτ' ἀλη-
θὲς ἂν εἴη, καὶ οὐχ ἅμα καὶ οὐκ ἀληθές. Εἰ *δὲ ὁμοίως* 39
ἅπαντες καὶ ψεύδονται [g]*καὶ ἀληθῆ λέγουσιν, οὔτε* [h]*φθέγξα-*
σθαι οὔτ' εἰπεῖν τῷ τοιούτῳ [i]*ἔστιν· ἅμα γὰρ* [k]*ταῦτά τε καὶ*
οὐ ταῦτα λέγει. Εἰ *δὲ μηθὲν ὑπολαμβάνει ἀλλ' ὁμοίως*
οἴεται καὶ οὐκ οἴεται, τί ἂν διαφερόντως ἔχοι [l]*τῶν πεφυκό-*
των; Ὅθεν καὶ μάλιστα φανερόν ἐστιν ὅτι οὐθεὶς οὕτω διά-
κειται οὔτε τῶν ἄλλων οὔτε τῶν λεγόντων τὸν λόγον τοῦτον.
Διὰ τί γὰρ βαδίζει Μεγαράδε *ἀλλ' οὐχ ἡσυχάζει οἰόμε-* 40
νος βαδίζειν; Οὐδ' [m]*εὐθέως ἕωθεν πορεύεται εἰς φρέαρ ἢ* [n]*εἰς*
φάραγγα, ἐὰν τύχῃ, ἀλλὰ φαίνεται εὐλαβούμενος, ὡς οὐχ
ὁμοίως οἰόμενος μὴ ἀγαθὸν εἶναι [o]*τὸ ἐμπεσεῖν καὶ ἀγαθόν;*
Δῆλον ἄρα ὅτι τὸ μὲν βέλτιον ὑπολαμβάνει τὸ δ' οὐ βέλ-
τιον. Εἰ *δὲ τοῦτο, καὶ τὸ μὲν ἄνθρωπον τὸ δ' οὐκ ἄνθρωπον* 41
καὶ τὸ μὲν γλυκὺ τὸ δ' οὐ γλυκὺ ἀνάγκη ὑπολαμβάνειν.
Οὐ *γὰρ ἐξ ἴσου ἅπαντα ζητεῖ καὶ ὑπολαμβάνει, ὅταν* [p]*οἰη-*
θεὶς βέλτιον εἶναι τὸ πιεῖν ὕδωρ καὶ ἰδεῖν ἄνθρωπον εἶτα
[q]*ζητῇ αὐτά· καίτοι* [r]*γ' ἔδει, εἰ ταὐτὸν ἦν ὁμοίως καὶ ἄν-*
θρωπος καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Ἀλλ' *ὅπερ ἐλέχθη, οὐθεὶς ὃς οὐ* 42
φαίνεται τὰ μὲν εὐλαβούμενος τὰ δ' οὔ. Ὥστε, [s]*ὡς ἔοικε,*
πάντες ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν ἁπλῶς, εἰ μὴ περὶ ἅπαντα,
ἀλλὰ περὶ τὸ ἄμεινον καὶ χεῖρον. Εἰ *δὲ μὴ ἐπιστάμενοι* 43
ἀλλὰ δοξάζοντες, πολὺ μᾶλλον ἐπιμελητέον ἂν εἴη τῆς ἀλη-
θείας, ὥσπερ καὶ νοσώδει ὄντι ἢ ὑγιεινῷ τῆς ὑγιείας· καὶ
γὰρ ὁ δοξάζων πρὸς [t]*τὸν ἐπιστάμενον οὐχ ὑγιεινῶς διάκει-*
ται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἔτι [v]*εἰ ὅτι μάλιστα πάντα οὕτως* 44
ἔχει καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τό γε μᾶλλον καὶ ἧττον ἔνεστιν
ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων· οὐ γὰρ ἂν ὁμοίως φήσαιμεν εἶναι
τὰ [w]*δύο ἄρτια καὶ τὰ τρία, οὐδ' ὁμοίως διέψευσται ὁ τὰ*
τέτταρα [x]*πέντε οἰόμενος καὶ ὁ χίλια.* Εἰ *οὖν μὴ ὁμοίως,*

[g] *καὶ οὐκ ἀλ.* E. [h] *φθέγγεσθαι* S. [i] *ἔσται* A^b. [k] *ταὐτά τε καὶ οὐ ταὐτὰ* plerique. [l] *τῶν*] *τί τῶν* T. [m] *εὐθὺς* A^b. [n] *εἰς* post *ἢ* om. E. [o] *τὸ* om. E. [p] *οἰηθῇς* A^b. [q] *ζητεῖ* S.T.A^b. [r] *γε δεῖ* T, *ἔδει γ'* E.S. [s] *ὡς* om. T. [t] *τὸν* om. S. [v] *εἰ*] *ἢ* T. [w] *δύο*] *δύο εἶναι* A^b. [x] *πέντε*] *πάντα* E.

45 δῆλον ὅτι ἅτερος ἧττον, ὥστε μᾶλλον ἀληθεύει. Εἰ οὖν τὸ
μᾶλλον ἐγγύτερον, εἴη γε ἄν [y] τι ἀληθὲς οὗ ἐγγύτερον τὸ
μᾶλλον ἀληθές. Κἂν εἰ μή ἐστιν, ἀλλ᾽ ἤδη γέ τι ἐστὶ βε-
βαιότερον καὶ ἀληθινώτερον, καὶ τοῦ λόγου ἀπηλλαγμένοι
ἂν εἴημεν τοῦ ἀκράτου καὶ κωλύοντος τι τῇ διανοίᾳ ὁρίσαι.

5 Ἔστι δ᾽ ἀπὸ τῆς αὐτῆς δόξης καὶ ὁ Πρωταγόρου λόγος,
καὶ ἀνάγκη ὁμοίως [z] ἄμφω αὐτοὺς ἢ εἶναι ἢ μὴ εἶναι. Εἴτε
γὰρ τὰ δοκοῦντα πάντα ἐστὶν ἀληθῆ καὶ τὰ φαινόμενα,
ἀνάγκη πάντα ἅμα ἀληθῆ καὶ ψευδῆ [a] εἶναι. Πολλοὶ γὰρ
τἀναντία ὑπολαμβάνουσιν ἀλλήλοις, καὶ τοὺς μὴ ταὐτὰ δοξά-
ζοντας ἑαυτοῖς διεψεῦσθαι νομίζουσιν· ὥστ᾽ ἀνάγκη τὸ αὐτὸ
2 εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι. Καὶ εἰ τοῦτ᾽ ἐστίν, ἀνάγκη τὰ δο-
κοῦντα [b] εἶναι πάντ᾽ ἀληθῆ· τὰ ἀντικείμενα γὰρ δοξάζουσιν
ἀλλήλοις οἱ διεψευσμένοι καὶ ἀληθεύοντες. Εἰ οὖν ἔχει τὰ
ὄντα οὕτως, [c] ἀληθεύσουσι πάντες. Ὅτι μὲν οὖν [d] ἀπὸ τῆς
αὐτῆς εἰσὶ διανοίας ἀμφότεροι οἱ λόγοι, δῆλον. Ἔστι δ᾽
οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος πρὸς [e] πάντας τῆς ἐντεύξεως· οἱ μὲν γὰρ
3 πειθοῦς δέονται, οἱ δὲ βίας. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἀπορῆσαι
ὑπέλαβον οὕτως, τούτων εὐΐατος ἡ ἄγνοια· οὐ γὰρ πρὸς τὸν
λόγον ἀλλὰ πρὸς τὴν διάνοιαν ἡ ἀπάντησις αὐτῶν· ὅσοι δὲ
λόγου χάριν λέγουσι, τούτων δ᾽ ἔλεγχος ἴασις τοῦ [f] τ᾽ ἐν
4 τῇ φωνῇ λόγου καὶ τοῦ ἐν τοῖς ὀνόμασιν. Ἐλήλυθε δὲ τοῖς
διαποροῦσιν αὕτη ἡ δόξα ἐκ τῶν αἰσθητῶν, ἡ μὲν τοῦ ἅμα
τὰς ἀντιφάσεις καὶ τἀναντία [g] ὑπάρχειν ὁρῶσιν ἐκ ταὐτοῦ
5 γινόμενα τἀναντία. Εἰ οὖν μὴ ἐνδέχεται [h] γενέσθαι τὸ μὴ
ὄν, προϋπῆρχεν ὁμοίως τὸ πρᾶγμα [i] ἄμφω ὄν, ὥσπερ καὶ
Ἀναξαγόρας μεμῖχθαι πᾶν ἐν παντί φησι καὶ Δημόκριτος·
καὶ γὰρ οὗτος τὸ κενὸν καὶ τὸ πλῆρες ὁμοίως καθ᾽ ὁτιοῦν
ὑπάρχειν μέρος, καίτοι τὸ μὲν ὂν τούτων εἶναι, τὸ δὲ μὴ ὄν.
6 Πρὸς μὲν [k] οὖν τοὺς ἐκ τούτων ὑπολαμβάνοντας ἐροῦμεν ὅτι

[y] τι om. Ab. [z] αὐτοὺς ἄμφω Ab. [a] εἶναι post ἀνάγκη Ab. [b] πάντα εἶναι T. [c] ἀληθεύουσι E.S.T. [d] εἰσὶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς δ. οἱ τοιοῦτοι λόγοι Ab. [e] ἅπαντας E.S.T. [f] τ᾽ om. Ab. [g] ὑπάρξειν E.T. [h] γίνεσθαι Ab. [i] post ἄμφω ὄν Ab. τουτέστιν ὂν καὶ μὴ ὄν. [k] οὖν add. E.Ab.

Digitized by Google

τρόπον μέν τινα [l] ὀρθῶς λέγουσι, τρόπον δέ τινα ἀγνοοῦσιν.
Τὸ γὰρ ὂν λέγεται διχῶς, ὥστ' ἔστιν ὃν τρόπον ἐνδέχεται
γίγνεσθαί τι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἔστι δ' [m] ὃν οὔ, καὶ ἅμα τὸ
αὐτὸ εἶναι [n] καὶ ὂν καὶ μὴ ὄν, ἀλλ' οὐ [o] κατὰ [p] ταὐτὸ ὄν· δυ-
νάμει μὲν γὰρ ἐνδέχεται ἅμα ταὐτὸ εἶναι τὰ ἐναντία, ἐντελε-
χείᾳ δ' οὔ. Ἔτι δ' ἀξιώσομεν αὐτοὺς ὑπολαμβάνειν καὶ ἄλ- 7
λην [q] τινὰ οὐσίαν εἶναι τῶν ὄντων, ᾗ οὔτε κίνησις ὑπάρχει
οὔτε φθορὰ οὔτε γένεσις τὸ παράπαν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ
περὶ τὰ φαινόμενα ἀλήθεια ἐνίοις ἐκ τῶν αἰσθητῶν ἐλήλυθεν.
Τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς οὐ πλήθει κρίνεσθαι οἴονται προσήκειν 8
οὐδὲ ὀλιγότητι, τὸ δ' αὐτὸ τοῖς μὲν γλυκὺ γευομένοις [r] δοκεῖν
εἶναι, τοῖς δὲ πικρόν· ὥστ' εἰ πάντες ἔκαμνον ἢ πάντες παρε-
φρόνουν, δύο δ' ἢ τρεῖς ὑγίαινον ἢ νοῦν εἶχον, δοκεῖν ἂν τού-
τους κάμνειν καὶ παραφρονεῖν, τοὺς δ' ἄλλους οὔ. Ἔτι [s] δὲ 9
πολλοῖς τῶν [t] ἄλλων [v] ζῴων τἀναντία [w] περὶ τῶν αὐτῶν φαί-
νεσθαι καὶ ἡμῖν, καὶ αὐτῷ δὲ ἑκάστῳ πρὸς αὐτὸν οὐ ταὐτὰ
κατὰ τὴν αἴσθησιν ἀεὶ δοκεῖν. Ποῖα οὖν τούτων [x] ἀληθῆ ἢ
ψευδῆ, ἄδηλον· οὐθὲν γὰρ μᾶλλον τάδε ἢ τάδε ἀληθῆ, ἀλλ'
ὁμοίως. Διὸ Δημόκριτός γέ φησιν ἤτοι οὐθὲν εἶναι ἀληθὲς
ἢ ἡμῖν γ' ἄδηλον. [y] Ὅλως δὲ διὰ τὸ ὑπολαμβάνειν φρόνησιν 10
μὲν τὴν αἴσθησιν, ταύτην δ' εἶναι ἀλλοίωσιν, τὸ φαινόμενον
κατὰ τὴν αἴσθησιν ἐξ ἀνάγκης ἀληθὲς εἶναί φασιν· ἐκ τού-
των γὰρ καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Δημόκριτος καὶ τῶν ἄλλων ὡς
ἔπος εἰπεῖν ἕκαστος τοιαύταις δόξαις γεγένηνται ἔνοχοι. Καὶ 11
γὰρ Ἐμπεδοκλῆς μεταβάλλοντας τὴν ἕξιν μεταβάλλειν φησὶ
τὴν φρόνησιν·

πρὸς παρεὸν γὰρ μῆτις [z] ἐναύξεται ἀνθρώποισιν.

Καὶ ἐν ἑτέροις δὲ λέγει ὅτι

ὅσσον . . . ἀλλοῖοι [a] μετέφυν, [b] τόσον ἄρ σφισιν αἰεὶ
καὶ τὸ φρονεῖν ἀλλοῖα παρίστατο.

[l] ἀληθῶς T. [m] ὃν] ὅπως A[b]. [n] καὶ ante ὂν add. A[b]. [o] κατὰ om. A[b]. [p] αὐτὸ T. [q] τινὰ add. A[b]. [r] δοκεῖ E.S.T. [s] δὲ καὶ π. A[b]. [t] ἄλλων om. A[b]. [v] ζώων ὑγιαίνουσι τἀν. A[b].F[b]. [w] περὶ τῶν αὐτῶν add. A[b]. [x] ψευδῆ ἢ ἀληθῆ T. [y] ὁμοίως A[b]. [z] ἀέξεται S.B[b].C[b]. [a] μετέφην S.T.A[b]. [b] τόσσον E.

Digitized by Google

12 Καὶ Παρμενίδης δὲ ἀποφαίνεται τὸν αὐτὸν τρόπον·

> ὡς γὰρ [c]ἕκαστος [d]ἔχει κρᾶσιν μελέων πολυκάμπτων,
> [e]τὼς νόος ἀνθρώποισι παρίσταται. . . . Τὸ γὰρ αὐτὸ
> ἔστιν ὅπερ φρυνέει μελέων [f]φύσις ἀνθρώποισιν
> καὶ πᾶσιν καὶ παντί· τὸ γὰρ πλέον ἐστὶ νόημα.

13 ‘Ἀναξαγόρου δὲ [g]καὶ ἀπόφθεγμα μνημονεύεται πρὸς τῶν
ἑταίρων [h]τινάς, ὅτι τοιαῦτ' αὐτοῖς ἔσται τὰ ὄντα οἷα ἂν
14 ὑπολάβωσιν. Φασὶ δὲ καὶ τὸν Ὅμηρον [i]ταύτην ἔχοντα φαί-
νεσθαι τὴν δόξαν, ὅτι ἐποίησε τὸν Ἕκτορα, ὡς ἐξέστη ὑπὸ
τῆς πληγῆς, κεῖσθαι ἀλλοφρονέοντα, ὡς φρονοῦντας μὲν καὶ
τοὺς παραφρονοῦντας ἀλλ' οὐ ταὐτά. Δῆλον οὖν ὅτι, [k]εἰ
ἀμφότεραι φρονήσεις, καὶ τὰ ὄντα ἅμα οὕτω τε καὶ οὐχ
15 οὕτως [l]ἔχει. [m]‘Ἧι καὶ χαλεπώτατον τὸ συμβαῖνον ἐστίν·
εἰ γὰρ οἱ μάλιστα τὸ ἐνδεχόμενον ἀληθὲς ἑωρακότες (οὗτοι
δ' εἰσὶν οἱ μάλιστα ζητοῦντες αὐτὸ καὶ φιλοῦντες) οὗτοι τοι-
αύτας ἔχουσι τὰς δόξας καὶ ταῦτα ἀποφαίνονται περὶ τῆς
ἀληθείας, πῶς οὐκ ἄξιον [n]ἀθυμῆσαι τοὺς φιλοσοφεῖν ἐγχει-
ροῦντας; Τὸ γὰρ τὰ [o]πετόμενα διώκειν τὸ ζητεῖν ἂν εἴη
16 τὴν ἀλήθειαν. Αἴτιον δὲ τῆς δόξης τούτοις ὅτι περὶ τῶν
ὄντων μὲν τὴν ἀλήθειαν ἐσκόπουν, τὰ δ' ὄντα ὑπέλαβον εἶναι
τὰ αἰσθητὰ μόνον· ἐν δὲ τούτοις πολλὴ ἡ τοῦ ἀορίστου φύ-
σις ἐνυπάρχει, καὶ ἡ τοῦ ὄντος οὕτως ὥσπερ εἴπομεν· διὸ εἰ-
17 κότως μὲν λέγουσιν, οὐκ ἀληθῆ δὲ λέγουσιν. Οὕτω γὰρ
ἁρμόττει μᾶλλον εἰπεῖν ἢ ὥσπερ ‘Ἐπίχαρμος [p]εἰς Ξενοφά-
νην. ‘Ἔτι δὲ πᾶσαν ὁρῶντες ταύτην κινουμένην τὴν φύσιν,
κατὰ δὲ τοῦ μεταβάλλοντος οὐθὲν ἀληθευόμενον, περί γε τὸ
18 [q]πάντῃ πάντως μεταβάλλον οὐκ ἐνδέχεσθαι ἀληθεύειν. ‘Ἐκ
γὰρ ταύτης τῆς ὑπολήψεως ἐξήνθησεν ἡ ἀκροτάτη δόξα τῶν
εἰρημένων, ἡ τῶν φασκόντων ἡρακλειτίζειν, καὶ οἵαν Κρα-
τύλος εἶχεν, ὃς τὸ τελευταῖον οὐθὲν ᾤετο [r]δεῖν λέγειν ἀλλὰ

[c] ἑκάστω A[b], ἑκάστοτ' S.B[b].C[b]. [d] ἔχῃ S.B[b]. [e] ὣς E. [f] φύσις ἀνθρώποισιν om. A[b]. [g] καὶ om. T. [h] τινός E.T.A[b]. [i] τοιαύτην S.T. [k] εἰ om. A[b]. [l] ἔχῃ E. [m] ᾗ] ἡ T.A[b]. [n] ἀθυμεῖν E. [o] πετώμενα E. [p] ἢ ξενοφάνης T. [q] πάντως πάντῃ S.T. [r] λέγειν δεῖν T.

Digitized by Google

τὸν δάκτυλον ἐκίνει μόνον, καὶ Ἡρακλείτῳ ἐπετίμα εἰπόντι
[s] ὅτι δὶς τῷ αὐτῷ ποταμῷ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι· αὐτὸς γὰρ
ᾤετο οὐδ᾽ ἅπαξ. Ἡμεῖς δὲ καὶ πρὸς [t] τοῦτον τὸν λόγον 19
ἐροῦμεν ὅτι τὸ μὲν μεταβάλλον ὅτε μεταβάλλει ἔχει τινὰ
αὐτοῖς ἀληθῆ λόγον μὴ οἴεσθαι εἶναι. Καίτοι ἔστι γε ἀμ-
φισβητήσιμον· τό τε γὰρ ἀποβάλλον ἔχει τι τοῦ ἀποβαλ-
λομένου, καὶ τοῦ γιγνομένου ἤδη ἀνάγκη τι εἶναι. Ὅλως τε 20
εἰ φθείρεται, ὑπάρξει τι ὄν· καὶ εἰ γίγνεται, ἐξ οὗ γίγνεται
καὶ ὑφ᾽ οὗ γεννᾶται, ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ τοῦτο μὴ [v] ἰέναι εἰς
ἄπειρον. Ἀλλὰ ταῦτα παρέντες ἐκεῖνα [w] λέγωμεν, ὅτι οὐ
ταὐτόν ἐστι τὸ μεταβάλλειν κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ
ποιόν. Κατὰ μὲν οὖν τὸ ποσὸν ἔστω μὴ μένον· ἀλλὰ κατὰ 21
τὸ εἶδος ἅπαντα γιγνώσκομεν. Ἔτι δ᾽ ἄξιον ἐπιτιμῆσαι
τοῖς οὕτως ὑπολαμβάνουσιν, ὅτι καὶ αὐτῶν τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ
τῶν ἐλαττόνων τὸν ἀριθμὸν [x] ἰδόντες οὕτως ἔχοντα περὶ ὅλου
τοῦ οὐρανοῦ ὁμοίως ἀπεφήναντο. Ὁ γὰρ περὶ ἡμᾶς τοῦ 22
αἰσθητοῦ τόπος ἐν [y] φθορᾷ καὶ γενέσει διατελεῖ μόνος ὤν·
ἀλλ᾽ οὗτος [z] οὐθὲν ὡς εἰπεῖν [a] μόριον τοῦ παντός ἐστιν, ὥστε
δικαιότερον [b] ἂν δι᾽ ἐκεῖνα [c] τούτων ἀπεψηφίσαντο [d] ἢ διὰ
ταῦτα ἐκείνων κατεψηφίσαντο. Ἔτι δὲ δῆλον ὅτι καὶ πρὸς
τούτους ταὐτὰ τοῖς πάλαι λεχθεῖσιν ἐροῦμεν· ὅτι γὰρ ἔστιν
ἀκίνητός τις φύσις δεικτέον αὐτοῖς καὶ πειστέον αὐτούς. Καί- 23
τοι [e] συμβαίνει γε τοῖς ἅμα φάσκουσιν εἶναι καὶ μὴ εἶναι
ἠρεμεῖν μᾶλλον φάναι [f] πάντα ἢ κινεῖσθαι· οὐ γὰρ ἔστιν εἰς
ὅ τι [g] μεταβάλλει· ἅπαντα γὰρ ὑπάρχει πᾶσιν. Περὶ δὲ
τῆς ἀληθείας, ὡς οὐ πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθές, πρῶτον μέν
[h] γε [i] ὅτι οὐδ᾽ ἡ αἴσθησις ψευδὴς τοῦ ἰδίου ἐστίν, ἀλλ᾽ ἡ φαν-
τασία οὐ ταὐτὸν τῇ αἰσθήσει. Εἶτ᾽ ἄξιον θαυμάσαι εἰ τοῦτ᾽ 24
ἀποροῦσι, πότερον τηλικαῦτα ἐστι τὰ μεγέθη καὶ τὰ χρώ-
ματα τοιαῦτα οἷα τοῖς ἄποθεν φαίνεται [k] ἢ οἷα τοῖς ἐγγύθεν,

[s] ὅτι add. A^b. [t] τούτων E. [v] ἰέναι] εἶναι codices. [w] λέγομεν S. [x] εἰδότες S.T. [y] φορᾷ E. [z] ὡς εἰπεῖν οὐδὲν A^b. [a] τοῦ παντὸς μόριόν S.B^b.C^b. [b] ἂν] εἰ A^b. [c] τοῦτον E.A^b. [d] ἢ] ᾗ E, εἰ A^b. [e] γε συμβαίνει E.S.T. [f] ἢ κινεῖσθαι πάντα A^b. [g] μεταβάλλειν A^b. [h] γε add. A^b. [i] ὅτι om. T.A^b. [k] ἢ om. S.

καὶ [l] πότερον οἷα τοῖς [m] ὑγιαίνουσιν [n] ἢ οἷα τοῖς [o] κάμνουσιν,
[p] καὶ βαρύτερα πότερον [q] ἃ τοῖς ἀσθενοῦσιν ἢ [q] ἃ τοῖς [r] ἰσχύ-
ουσιν, καὶ ἀληθῆ πότερον [q] ἃ τοῖς καθεύδουσιν ἢ [q] ἃ τοῖς
25 [s] ἐγρηγορόσιν. Ὅτι μὲν γὰρ [t] οὐκ οἴονταί γε, φανερόν·
οὐθεὶς γοῦν [v] ἐὰν ὑπολάβῃ νύκτωρ Ἀθήνησιν εἶναι ὢν ἐν Λι-
βύῃ, πορεύεται εἰς τὸ ᾠδεῖον. Ἔτι δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος,
ὥσπερ καὶ Πλάτων λέγει, οὐ δήπου ὁμοίως κυρία ἡ τοῦ ἰα-
τροῦ δόξα καὶ ἡ τοῦ ἀγνοοῦντος, οἷον περὶ τοῦ μέλλοντος
26 ἔσεσθαι ὑγιοῦς ἢ μὴ μέλλοντος. Ἔτι δὲ ἐπ' αὐτῶν τῶν αἰ-
σθήσεων οὐχ ὁμοίως κυρία ἡ τοῦ ἀλλοτρίου καὶ ἰδίου ἢ τοῦ
πλησίον καὶ τοῦ αὑτῆς, ἀλλὰ [w] περὶ μὲν χρώματος ὄψις, οὐ
γεῦσις, περὶ δὲ χυμοῦ γεῦσις, [x] οὐκ ὄψις· [y] ὧν ἑκάστη ἐν τῷ
αὐτῷ χρόνῳ περὶ τὸ αὐτὸ [z] οὐδέ ποτέ φησιν ἅμα οὕτω καὶ
27 οὐχ οὕτως ἔχειν. Ἀλλ' οὐδ' ἐν ἑτέρῳ χρόνῳ περί [a] γε τὸ
πάθος [b] ἠμφισβήτησεν, ἀλλὰ περὶ τὸ ᾧ συμβέβηκε τὸ πά-
θος. Λέγω δ' οἷον ὁ μὲν αὐτὸς οἶνος δόξειεν ἂν ἢ [c] μετα-
βαλὼν ἢ τοῦ σώματος [c] μεταβαλόντος ὁτὲ μὲν εἶναι γλυκὺς
ὁτὲ δὲ οὐ γλυκύς· ἀλλ' οὐ τό [d] γε γλυκὺ οἷόν ἐστιν ὅταν
ᾖ, οὐδεπώποτε [e] μετέβαλεν, ἀλλ' ἀεὶ ἀληθεύει περὶ αὐτοῦ, καὶ
28 ἔστιν ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐσόμενον γλυκὺ τοιοῦτον. Καίτοι τοῦτο
ἀναιροῦσιν οὗτοι οἱ λόγοι [f] ἅπαντες, ὥσπερ καὶ οὐσίαν μὴ
εἶναι μηθενός, οὕτω μηδ' ἐξ ἀνάγκης μηθέν· τὸ γὰρ ἀναγ-
καῖον οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως καὶ ἄλλως ἔχειν, ὥστ' εἴ τι ἔστιν
ἐξ ἀνάγκης, οὐχ [g] ἕξει οὕτω τε καὶ οὐχ οὕτως. Ὅλως τ' εἴ
πέρ ἐστι τὸ αἰσθητὸν μόνον, οὐθὲν ἂν εἴη μὴ ὄντων τῶν
29 ἐμψύχων· αἴσθησις γὰρ οὐκ ἂν εἴη. Τὸ μὲν οὖν [h] μήτε τὰ
αἰσθητὰ εἶναι μήτε τὰ αἰσθήματα ἴσως ἀληθές (τοῦ γὰρ αἰ-
σθανομένου πάθος τοῦτό ἐστι), τὸ δὲ τὰ ὑποκείμενα μὴ εἶναι,

[l] πότερον ἢ οἷα T. [m] ἰσχύουσιν T. [n] ἢ om. S. [o] νοσοῦσι A^b.
[p] καὶ β.—ἰσχύουσιν om. T. [q] ἃ A^b: ceteri οἷα. [r] ἰσχυροῖς A^b.
[s] ἐγρηγόρωσιν E. [t] οὐχ οἷόν τε A^b. [v] ἐὰν ὑπολάβῃ] ὑπολαβὼν A^b.
[w] μὲν περὶ T. [x] οὐκ] ἀλλ' οὐκ E.S. [y] ὧν καὶ ἑκάστη A^b. [z] οὐδεπώ-
ποτε A^b. [a] γε] δὲ A^b. [b] ἠμφισβήτησαν S. [c] μεταβάλλων et μετα-
βάλλοντος A^b. [d] γε] τε T.A^b. [e] μεταβάλλει A^b. [f] πάντες A^b.
[g] ἕξει om. T. [h] μηδὲ A^b, omissis mox μήτε τὰ αἰσθήματα.

Digitized by Google

ἃ ποιεῖ τὴν αἴσθησιν, καὶ ἄνευ αἰσθήσεως [i]ἀδύνατον. Οὐ γὰρ
δὴ ἥ γ' αἴσθησις [k]αὐτὴ ἑαυτῆς ἐστίν, ἀλλ' ἔστι τι καὶ ἕτε-
ρον παρὰ τὴν αἴσθησιν, ὃ ἀνάγκη πρότερον εἶναι τῆς αἰσθή-
σεως· τὸ γὰρ κινοῦν τοῦ κινουμένου φύσει πρότερόν ἐστι· κἂν
εἰ [l]λέγεται πρὸς [m]ἄλληλα [n]ταῦτα, οὐθὲν ἧττον.

Εἰσὶ δέ τινες οἳ ἀποροῦσι καὶ τῶν ταῦτα πεπεισμένων καὶ 6
τῶν τοὺς λόγους τούτους μόνον λεγόντων· ζητοῦσι γὰρ τίς
ὁ κρίνων τὸν ὑγιαίνοντα καὶ ὅλως τὸν περὶ ἕκαστα [o]κρι-
νοῦντα ὀρθῶς. Τὰ δὲ τοιαῦτα ἀπορήματα ὅμοιά ἐστι τῷ
ἀπορεῖν πότερον καθεύδομεν νῦν ἢ ἐγρηγόραμεν. Δύνανται 2
δ' αἱ ἀπορίαι [p]αἱ τοιαῦται πᾶσαι τὸ αὐτό· πάντων γὰρ
[q]λόγον ἀξιοῦσιν [r]οὗτοι εἶναι· ἀρχὴν γὰρ ζητοῦσι, καὶ ταύ-
την δι' ἀποδείξεως λαμβάνειν, ἐπεὶ [s]ὅτι γε [t]οὐ πεπεισμένοι
εἰσί, φανεροί εἰσιν ἐν ταῖς πράξεσιν. Ἀλλ' ὅπερ εἴπομεν,
τοῦτο αὐτῶν τὸ πάθος ἐστίν· λόγον γὰρ ζητοῦσιν ὧν οὐκ
ἔστι λόγος· ἀποδείξεως γὰρ ἀρχὴ οὐκ ἀπόδειξίς ἐστιν. Οὗ- 3
τοι μὲν οὖν ῥᾳδίως ἂν τοῦτο πεισθεῖεν· ἔστι γὰρ οὐ χαλεπὸν
λαβεῖν. Οἱ δ' ἐν τῷ λόγῳ τὴν βίαν [v]μόνον ζητοῦντες ἀδύ-
νατον ζητοῦσιν· [w]ἐναντία γὰρ εἰπεῖν ἀξιοῦσιν, εὐθὺς ἐναντία
λέγοντες. Εἰ δὲ μή ἐστι πάντα πρός τι, ἀλλ' ἔνιά [x]ἐστι 4
καὶ αὐτὰ καθ' [y]αὑτά, οὐκ ἂν εἴη [z]πᾶν τὸ φαινόμενον ἀληθές·
τὸ γὰρ φαινόμενον τινί ἐστι φαινόμενον· ὥστε ὁ λέγων
ἅπαντα τὰ φαινόμενα [a]εἶναι ἀληθῆ, ἅπαντα ποιεῖ τὰ ὄντα
πρός τι. Διὸ καὶ φυλακτέον τοῖς τὴν βίαν ἐν τῷ λόγῳ ζη- 5
τοῦσιν, ἅμα δὲ καὶ ὑπέχειν λόγον ἀξιοῦσιν, ὅτι οὐ τὸ φαινό-
μενόν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ φαινόμενον ᾧ φαίνεται καὶ ὅτε φαί-
νεται καὶ ᾗ καὶ ὥς. [b]Ἂν δ' ὑπέχωσι μὲν λόγον, μὴ οὕτω
δ' ὑπέχωσι, συμβήσεται [c]αὐτοῖς τἀναντία ταχὺ λέγειν. Ἐν- 6
δέχεται γὰρ [d]τῷ αὐτῷ κατὰ μὲν τὴν ὄψιν μέλι φαίνεσθαι,

[i] δυνατον Ab. [k] αὐτῇ E, om. Ab. [l] λέγηται S. [m] ἄλλα Ab. [n] ταυτὰ Ab, ταῦτα αὐτὰ E.T. [o] κρίνοντα Ab. [p] αἱ τοιαῦται] αὗται Ab. [q] λόγων S. [r] εἶναι οὗτοι E.S. [s] ὅτι γε Ab: ceteri γε ὅτι. [t] πεπεισμένοι οὐκ Ab. [v] μόνην Ab. [w] ἐναντία γὰρ] ἐναντίον γὰρ S. [x] ἐστι καὶ] εἰσὶ καὶ T. [y] ἑαυτά S.T. [z] ἅπαν E. [a] ἀληθῆ εἶναι T. [b] ἐὰν Ab. [c] ἑαυτοῖς idem. [d] τὸ αὐτὸ S.

Digitized by Google

[e]τῇ δὲ γεύσει μή, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν [f]δυοῖν ὄντοιν μὴ [g]ταὐτὰ
ἑκατέρᾳ τῇ ὄψει, [h]ἂν ὦσιν [i]ἀνόμοιαι, ἐπεὶ πρός γε τοὺς διὰ
τὰς πάλαι εἰρημένας αἰτίας τὸ φαινόμενον φάσκοντας [k]ἀλη-
θὲς εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο πάνθ' ὁμοίως εἶναι ψευδῆ καὶ ἀληθῆ·
οὔτε γὰρ ἅπασι ταὐτὰ φαίνεσθαι οὔτε [l]αὐτῷ ἀεὶ ταὐτά,
7 ἀλλὰ πολλάκις τἀναντία κατὰ τὸν αὐτὸν [m]χρόνον. [n]Ἡ
μὲν γὰρ ἁφὴ δύο λέγει ἐν τῇ [o]ἐπαλλάξει τῶν δακτύλων, ἡ
δ' ὄψις ἕν. Ἀλλ' [p]οὔτε τῇ αὐτῇ γε καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ αἰ-
σθήσει καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ὥστε τοῦτ' ἂν
εἴη ἀληθές. Ἀλλ' ἴσως διὰ τοῦτ' ἀνάγκη [q]λέγειν τοῖς μὴ
δι' ἀπορίαν ἀλλὰ λόγου χάριν λέγουσιν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλη-
8 θὲς τοῦτο, ἀλλὰ τούτῳ ἀληθές. Καὶ ὥσπερ δὴ πρότερον
εἴρηται, ἀνάγκη [r]καὶ πρός τι ποιεῖν ἅπαντα καὶ πρὸς δόξαν
καὶ αἴσθησιν, ὥστ' οὔτε γέγονεν οὔτ' ἔσται οὐθὲν μηθενὸς
προδοξάσαντος. Εἰ δὲ γέγονεν ἢ ἔσται, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν
εἴη ἅπαντα πρὸς δόξαν. Ἔτι εἰ ἕν, πρὸς ἓν [s]ἢ πρὸς ὡρι-
σμένον· καὶ εἰ ταὐτὸ καὶ ἥμισυ καὶ ἴσον, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ
9 διπλάσιόν γε τὸ ἴσον. Πρὸς δὴ τὸ [t]δοξάζον εἰ ταὐτὸ ἄν-
θρωπος καὶ τὸ δοξαζόμενον, οὐκ [v]ἔσται ἄνθρωπος τὸ δοξά-
ζον, ἀλλὰ τὸ δοξαζόμενον. Εἰ [w]δ' ἕκαστον ἔσται πρὸς τὸ
10 δοξάζον, [x]ἄπειρα ἔσται τῷ εἴδει τὸ δοξάζον. Ὅτι μὲν οὖν
βεβαιοτάτη δόξα πασῶν τὸ μὴ εἶναι ἀληθεῖς ἅμα τὰς ἀντι-
κειμένας φάσεις, καὶ τί συμβαίνει τοῖς οὕτω λέγουσι, καὶ [y]διὰ
τί οὕτω λέγουσι, τοσαῦτα εἰρήσθω. Ἐπεὶ δ' ἀδύνατον τὴν
ἀντίφασιν ἀληθεύεσθαι [z]ἅμα κατὰ τοῦ αὐτοῦ, φανερὸν ὅτι
11 οὐδὲ τἀναντία ἅμα ὑπάρχειν ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ. Τῶν μὲν
γὰρ ἐναντίων θάτερον στέρησίς ἐστιν οὐχ [a]ἧττον, οὐσίας δὲ
στέρησις ἀπόφασίς ἐστιν ἀπό τινος ὡρισμένου γένους. Εἰ

[e] τῇ—φαίνεσθαι om. pr. S. [f] δυεῖν T. [g] ταῦθ' E. [h] ἐὰν E.T. [i] ἀνόμοια T. [k] ἀληθεῖς, omisso εἶναι, S. [l] ἑαυτῷ A^b, ταυτῷ T. [m] λόγον T. [n] ἡ μὲν—οὔτε om. pr. S. [o] ἀπαλλάξει A^b. [p] οὐ τί A^b. [q] λέγειν om. T. [r] καὶ ante πρός om. A^b. [s] ἢ] ἢ A^b. [t] δοξάζειν S.T. [v] ἔστιν E.S.T. [w] δὲ καθ' ἕκαστον A^b. [x] ἄπειρα] πρὸς ἄπειρα A^b. [y] διὰ τί] ἂν A^b. [z] ἅμα ἀληθεύεσθαι A^b. [a] ἧττον· οὐσίας στέρησις. ἡ δὲ στέρησις ἀπ. A^b.

Digitized by Google

οὖν ἀδύνατον ἅμα καταφάναι καὶ ἀποφάναι ἀληθῶς, ἀδύνατον
καὶ τἀναντία ὑπάρχειν ἅμα, ἀλλ' ἢ πῇ ἄμφω, ἢ θάτερον
[b]μὲν πῇ θάτερον δὲ ἁπλῶς.

Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ μεταξὺ ἀντιφάσεως ἐνδέχεται εἶναι οὐθέν, 7
ἀλλ' ἀνάγκη ἢ φάναι ἢ ἀποφάναι [c]ἓν καθ' ἑνὸς ὁτιοῦν. Δῆ-
λον δὲ πρῶτον μὲν ὁρισαμένοις τί τὸ ἀληθὲς καὶ ψεῦδος. Τὸ
μὲν γὰρ λέγειν τὸ ὂν μὴ εἶναι ἢ [d]τὸ μὴ ὂν εἶναι ψεῦδος, τὸ
δὲ [e]τὸ ὂν εἶναι [f]καὶ τὸ μὴ ὂν μὴ εἶναι ἀληθές, ὥστε [g]καὶ ὁ
λέγων εἶναι ἢ [h]μὴ ἀληθεύσει ἢ ψεύσεται. Ἀλλ' οὔτε τὸ 2
ὂν [i]λέγεται μὴ εἶναι ἢ εἶναι οὔτε τὸ μὴ ὄν. Ἔτι [k]ἤτοι [l]τὸ
μεταξὺ [m]ἔσται τῆς ἀντιφάσεως, ὥσπερ τὸ φαιὸν μέλανος
καὶ λευκοῦ, ἢ ὡς τὸ μηδέτερον ἀνθρώπου καὶ ἵππου. Εἰ μὲν
οὖν οὕτως, οὐκ ἂν μεταβάλλοι (ἐκ μὴ ἀγαθοῦ γὰρ εἰς ἀγαθὸν
μεταβάλλει, ἢ ἐκ τούτου εἰς μὴ ἀγαθόν)· νῦν δ' [n]ἀεὶ φαί-
νεται. Οὐ γάρ ἐστι μεταβολὴ ἀλλ' ἢ εἰς τὰ ἀντικείμενα 3
καὶ μεταξύ. Εἰ δ' ἔστι μεταξύ, καὶ οὕτως [o]εἴη ἄν τις εἰς
λευκὸν οὐκ ἐκ [p]μὴ λευκοῦ γένεσις· νῦν δ' οὐχ ὁρᾶται. Ἔτι
πᾶν τὸ διανοητὸν καὶ νοητὸν ἡ διάνοια ἢ κατάφησιν ἢ ἀπό-
φησιν· τοῦτο δ' ἐξ ὁρισμοῦ δῆλον ὅταν [q]ἀληθεύῃ ἢ ψεύδη-
ται. Ὅταν μὲν ὡδὶ συνθῇ φᾶσα ἢ ἀποφᾶσα, ἀληθεύει, ὅταν 4
δὲ ὡδί, ψεύδεται. Ἔτι παρὰ πάσας δεῖ εἶναι τὰς ἀντιφά-
σεις, εἰ μὴ λόγου ἕνεκα [r]λέγεται· ὥστε καὶ οὔτε ἀληθεύσει
τις οὔτ' οὐκ ἀληθεύσει. Καὶ παρὰ τὸ ὂν καὶ [s]τὸ μὴ ὂν
ἔσται, ὥστε καὶ παρὰ γένεσιν καὶ φθορὰν μεταβολή τις
ἔσται. Ἔτι ἐν ὅσοις [t]γένεσιν ἡ ἀπόφασις τὸ ἐναντίον ἐπι- 5
φέρει, καὶ ἐν τούτοις ἔσται, οἷον ἐν ἀριθμοῖς οὔτε περιττὸς
οὔτε οὐ περιττὸς ἀριθμός. Ἀλλ' ἀδύνατον· ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ
δὲ δῆλον. Ἔτι εἰς ἄπειρον βαδιεῖται, καὶ οὐ μόνον ἡμιόλια

[b] μὲν om. A^b. [c] ἓν om. A^b. [d] τὸ μὴ ὂν] τοῦτο E.S.T. [e] τὸ post δὲ om. E. [f] καὶ τὸ] τὸ δὲ E.T. [g] καὶ ὁ] ἐκεῖνο A^b. [h] μὴ] μὴ εἶναι S. [i] λέγει E. [k] ἤτοι] εἴ τι S. [l] τὸ post ἤτοι add. A^b. [m] ἐστι A^b. [n] ἀεὶ om. A^b. [o] εἴη ἄν τις] ἢ ἡ ἀντίφασις A^b, et omisso ἢ F^b. [p] μὴ] μὴ οὐ S.T. [q] ἀληθεύει ἢ ψεύδεται S. [r] λέγηται A^b. [s] τὸ ante μὴ om. T. [t] γένεσις rc. T.

Digitized by Google

6 [v] τὰ ὄντα ἔσται [w] ἀλλὰ πλείω. Πάλιν γὰρ ἔσται ἀποφῆσαι
τοῦτο πρὸς τὴν φάσιν καὶ τὴν ἀπόφασιν, καὶ τοῦτ᾽ ἔσται
τι· ἡ γὰρ οὐσία [x] ἐστί τις αὐτοῦ ἄλλη. Ἔτι ὅταν [y] ἐρο-
μένου [z] εἰ λευκόν ἐστιν εἴπῃ [a] ὅτι οὔ, οὐθὲν [b] ἄλλο [c] ἀποπέ-
7 φυκεν ἢ τὸ εἶναι· ἀπόφασις δὲ τὸ μὴ εἶναι. Ἐλήλυθε δ᾽
ἐνίοις αὕτη ἡ δόξα ὥσπερ [d] καὶ ἄλλαι τῶν παραδόξων· ὅταν
[e] γὰρ λύειν μὴ δύνωνται λόγους ἐριστικούς, ἐνδόντες τῷ λόγῳ
σύμφασιν ἀληθὲς εἶναι τὸ συλλογισθέν. Οἱ μὲν οὖν διὰ
τοιαύτην αἰτίαν λέγουσιν, οἱ δὲ διὰ τὸ πάντων [f] ζητεῖν λό-
γον. Ἀρχὴ δὲ πρὸς ἅπαντας τούτους ἐξ ὁρισμοῦ. Ὁρι-
8 σμὸς δὲ γίνεται ἐκ τοῦ σημαίνειν τι ἀναγκαῖον [g] εἶναι αὐ-
τούς· ὁ γὰρ λόγος, οὗ τὸ ὄνομα σημεῖον, ὁρισμὸς [h] γίνεται.
Ἔοικε δ᾽ ὁ μὲν Ἡρακλείτου λόγος, λέγων πάντα εἶναι καὶ
μὴ εἶναι, ἅπαντα ἀληθῆ ποιεῖν, ὁ δ᾽ Ἀναξαγόρου εἶναί τι
μεταξὺ τῆς ἀντιφάσεως, [i] ὥστε πάντα ψευδῆ· ὅταν γὰρ μι-
χθῇ, οὔτ᾽ ἀγαθὸν οὔτ᾽ οὐκ ἀγαθὸν τὸ μῖγμα, ὥστ᾽ οὐθὲν
εἰπεῖν ἀληθές.

8 Διωρισμένων δὲ τούτων φανερὸν ὅτι καὶ τὰ μοναχῶς λε-
γόμενα καὶ [k] τὰ κατὰ πάντων ἀδύνατον ὑπάρχειν, ὥσπερ
τινὲς λέγουσιν, οἱ μὲν οὐθὲν φάσκοντες ἀληθὲς εἶναι (οὐθὲν
γὰρ [l] κωλύειν φασὶν οὕτως ἅπαντα εἶναι ὥσπερ τὸ τὴν διά-
2 μετρον σύμμετρον εἶναι), οἱ δὲ πάντ᾽ ἀληθῆ. Σχεδὸν γὰρ
[m] οὗτοι οἱ λόγοι οἱ αὐτοὶ [n] τῷ Ἡρακλείτου· ὁ γὰρ λέγων
ὅτι πάντ᾽ ἀληθῆ καὶ πάντα ψευδῆ, καὶ χωρὶς λέγει τῶν λό-
γων ἑκάτερον τούτων, ὥστ᾽ εἴπερ ἀδύνατα ἐκεῖνα, καὶ ταῦτα
ἀδύνατον εἶναι. Ἔτι δὲ φανερῶς ἀντιφάσεις εἰσὶν ἃς οὐχ
οἷόν τε ἅμα ἀληθεῖς εἶναι. Οὐδὲ [o] δὴ ψευδεῖς [p] πάσας· καί-
3 τοι δόξειέ [q] γ᾽ ἂν μᾶλλον ἐνδέχεσθαι ἐκ τῶν εἰρημένων. Ἀλλὰ

[v] τὰ ὄντα] ταῦτα A^b. [w] ἀλλὰ καὶ πλείω S.T. [x] ἔσται S. [y] ἐρω-μένου E. [z] εἰ om. A^b. [a] ὅτι om. T. [b] ἄλλο om. A^b. [c] ἀπέφηνεν S. [d] καὶ αἱ ἄλλαι E.S.T. [e] γὰρ om. A^b. [f] λόγον ζητεῖν E.S.T. [g] αὐτοὺς εἶναι T. [h] ἔσται A^b, γίνεται τοῦ πράγματος S. [i] ὥστε om. A^b. [k] τὰ om. E.T.A^b. [l] κωλύει A^b. [m] οὗτοι] αὐτοῖς E.S.T. [n] τῶ τοῦ ἡρα-κλείδου A^b. [o] δὴ] δεῖ E. [p] πάσας om. T. [q] γ᾽ om. S.A^b.

Digitized by Google

πρὸς [r]ἅπαντας τοὺς τοιούτους λόγους αἰτεῖσθαι δεῖ, καθάπερ
ἐλέχθη καὶ ἐν τοῖς ἐπάνω λόγοις, [s]οὐκ εἶναί τι ἢ μὴ εἶναι
ἀλλὰ σημαίνειν τι, ὥστε ἐξ ὁρισμοῦ [t]διαλεκτέον [v]λαβόντας
τί [w]σημαίνει τὸ ψεῦδος [x]ἢ τὸ ἀληθές. Εἰ δὲ μηθὲν ἄλλο
[y]ἢ τὸ ἀληθὲς φάναι ἢ [z]ἀποφάναι ψεῦδός ἐστιν, ἀδύνατον
πάντα ψευδῆ εἶναι· ἀνάγκη γὰρ τῆς ἀντιφάσεως θάτερον
εἶναι μόριον ἀληθές. Ἔτι εἰ πᾶν [a]ἢ φάναι [b]ἢ ἀποφάναι 4
ἀναγκαῖον, ἀδύνατον ἀμφότερα ψευδῆ εἶναι· θάτερον γὰρ
[c]μέρος τῆς ἀντιφάσεως ψεῦδός ἐστιν. Συμβαίνει δὴ καὶ τὸ
θρυλλούμενον πᾶσι τοῖς τοιούτοις λόγοις, αὐτοὺς ἑαυτοὺς
ἀναιρεῖν. Ὁ μὲν γὰρ πάντα ἀληθῆ λέγων καὶ [d]τὸν ἐναντίον 5
αὐτοῦ λόγον ἀληθῆ ποιεῖ, ὥστε τὸν [e]αὑτοῦ οὐκ ἀληθῆ (ὁ
γὰρ ἐναντίος [f]οὔ φησιν αὐτὸν ἀληθῆ), ὁ δὲ πάντα ψευδῆ καὶ
[g]αὐτὸς [h]αὑτόν. Ἐὰν δ' ἐξαιρῶνται ὁ μὲν τὸν ἐναντίον ὡς 6
[i]οὐκ ἀληθὴς μόνος [k]ἐστίν, ὁ δὲ τὸν [l]αὐτὸς [m]αὑτοῦ ὡς [n]οὐ
ψευδής, οὐθὲν ἧττον [o]ἀπείρους συμβαίνει αὐτοῖς αἰτεῖσθαι
λόγους ἀληθεῖς καὶ ψευδεῖς· ὁ γὰρ λέγων τὸν ἀληθῆ λόγον
[p]ἀληθῆ ἀληθής, τοῦτο δ' εἰς ἄπειρον βαδιεῖται. Φανερὸν δ' 7
ὅτι οὐδ' οἱ πάντα ἠρεμεῖν λέγοντες ἀληθῆ λέγουσιν, οὐδ' οἱ
πάντα κινεῖσθαι. Εἰ μὲν γὰρ ἠρεμεῖ [q]πάντα, ἀεὶ ταὐτὰ
ἀληθῆ καὶ ψευδῆ ἔσται, φαίνεται δὲ τοῦτο μεταβάλλον· ὁ
γὰρ λέγων ποτὲ αὐτὸς οὐκ ἦν καὶ πάλιν οὐκ ἔσται. Εἰ δὲ
πάντα κινεῖται, οὐθὲν ἔσται ἀληθές· πάντα ἄρα ψευδῆ. Ἀλλὰ
δέδεικται ὅτι ἀδύνατον. Ἔτι [r]τὸ ὂν ἀνάγκη μεταβάλλειν· 8
ἔκ τινος γὰρ [s]εἴς τι ἡ μεταβολή. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πάντα
ἠρεμεῖ ἢ κινεῖται, ποτὲ [t]δέ, ἀεὶ δ' οὐθέν· ἔστι γάρ [v]τι

[r] πάντας A^b. [s] οὐχὶ E.S.T. [t] δεῖ λεκτέον T. [v] λαβόντα A^b. [w] σημαίνειν T. [x] ἢ] καὶ B^b. [y] ἢ ante τὸ om. A^b. [z] ἀποφάναι om. C^b. [a] ἢ φάναι om. T. [b] ἢ ἀποφάναι om. C^b. [c] μόριον A^b. [d] τὸ A^b. [e] ἑαυτοῦ οὐκ S.T. [f] οὔ φησιν εἶναι αὐτὸν ἀληθῆ T, ὅν φησιν αὐτὸς εἶναι ἀληθῆ ἐκεῖνός φησι μὴ εἶναι ἀληθῆ A^b. [g] αὐτοῖς S. [h] αὐτόν A^b. [i] οὐκ om. T. [k] ἐστίν om. A^b. [l] αὐτὸς] αὐτὸν codices. [m] αὑτοῦ om. A^b. [n] οὐ om. T. [o] ἀπείρου A^b. [p] ἀληθῆ om. A^b. [q] πάντα καὶ ἀεὶ A^b. [r] ἀνάγκη τὸ ὂν E.S.T. [s] εἴς τι] ἐστιν A^b. [t] δέ add. E.A^b. [v] τι ὅτι T, τιν' ἃ A^b.

Digitized by Google

ὃ ἀεὶ [w] κινεῖ τὰ κινούμενα, καὶ τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον [x] αὐτό.

Δ.

[y] Ἀρχὴ [z] λέγεται ἡ μὲν ὅθεν ἄν [a] τις τοῦ πράγματος κινηθείη πρῶτον, οἷον τοῦ μήκους καὶ ὁδοῦ ἐντεῦθεν μὲν αὕτη ἀρχή, ἐξ ἐναντίας [b] δ' ἑτέρα· ἡ δὲ ὅθεν ἂν κάλλιστα [c] γένοιτο ἕκαστον, οἷον καὶ μαθήσεως οὐκ ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ τῆς τοῦ πράγματος ἀρχῆς ἐνίοτε ἀρκτέον, ἀλλ' ὅθεν ῥᾷστ' ἂν μάθοι· ἡ δὲ ὅθεν πρῶτον γίνεται ἐνυπάρχοντος, οἷον ὡς πλοίου τρόπις καὶ οἰκίας θεμέλιος, καὶ τῶν ζῴων οἱ μὲν καρδίαν οἱ δὲ ἐγκέφαλον οἱ δ' ὅ τι ἂν τύχωσι τοιοῦτον ὑπολαμβάνουσιν· ἡ δὲ ὅθεν γίγνεται [d] πρῶτον μὴ ἐνυπάρχοντος, καὶ ὅθεν [e] πρῶτον ἡ κίνησις πέφυκεν ἄρχεσθαι καὶ [f] ἡ μεταβολή, οἷον τὸ τέκνον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ ἡ μάχη ἐκ τῆς λοιδορίας· ἡ δὲ [g] οὗ κατὰ προαίρεσιν κινεῖται τὰ κινούμενα καὶ μεταβάλλει τὰ μεταβάλλοντα, ὥσπερ αἵ τε κατὰ πόλεις ἀρχαὶ καὶ αἱ δυναστεῖαι καὶ αἱ βασιλεῖαι καὶ τυραννί-
2 δες. Ἀρχαὶ λέγονται καὶ αἱ τέχναι, καὶ τούτων αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ μάλιστα. [h] Ἔτι ὅθεν γνωστὸν τὸ πρᾶγμα πρῶτον· καὶ [i] γὰρ αὕτη ἀρχὴ λέγεται τοῦ πράγματος, οἷον τῶν ἀποδείξεων αἱ ὑποθέσεις. Ἰσαχῶς δὲ καὶ τὰ αἴτια λέγεται·
3 πάντα γὰρ τὰ αἴτια ἀρχαί. Πασῶν μὲν οὖν [k] κοινὸν τῶν ἀρχῶν τὸ πρῶτον εἶναι ὅθεν ἢ ἔστιν ἢ γίγνεται ἢ γιγνώσκεται· τούτων δὲ αἱ μὲν ἐνυπάρχουσαί εἰσιν αἱ δὲ ἐκτός. Διὸ ἥ τε φύσις ἀρχὴ καὶ [l] τὸ στοιχεῖον καὶ [m] ἡ διάνοια καὶ [n] ἡ προαίρεσις καὶ οὐσία καὶ τὸ οὗ ἕνεκα· πολλῶν γὰρ καὶ τοῦ γνῶναι καὶ τῆς κινήσεως ἀρχὴ τἀγαθὸν καὶ τὸ [o] καλόν.

2 [p] Αἴτιον λέγεται ἕνα μὲν τρόπον ἐξ οὗ γίγνεταί [q] τι ἐνυ-

[w] κινεῖται κ. A^b. [x] αὐτό] αὐτὸ ἀρχὴ λέγεται A^b. [y] ἀρχὴ δὲ λ. H^b. [z] ἡ μὲν λέγεται T. [a] τι A^b. [b] δ' ἡ ἑτέρα H^b. [c] γένοιτο ἕκαστον A^b: ceteri ἕκαστον γένοιτο. [d] πρώτου H^b. [e] ἡ κίνησις πρῶτον T. [f] ἡ om. A^b. [g] οὐ T. [h] ἔτι] ἀρχὴ λέγεται ἔτι A^b. [i] γὰρ add. A^b. [k] τῶν ἀρχῶν κοινὸν A^b. [l] τὸ om. H^b. [m] ἡ add. E.A^b.H^b. [n] ἡ om. E. [o] καλόν F^b : vulgo κακόν. [p] αἴτιον δὲ λέγεται E.T. [q] τι om. T.

Digitized by Google

πάρχοντος, οἷον [r] ὁ χαλκὸς τοῦ ἀνδριάντος καὶ ὁ ἄργυρος
τῆς φιάλης καὶ τὰ τούτων γένη, ἄλλον δὲ τὸ εἶδος καὶ τὸ
παράδειγμα· τοῦτο δ' ἐστὶν [s] ὁ λόγος τοῦ τί ἦν εἶναι καὶ
τὰ [t] τούτων γένη, οἷον τοῦ διὰ πασῶν τὰ δύο πρὸς ἓν καὶ
ὅλως ὁ ἀριθμὸς καὶ τὰ μέρη τὰ ἐν τῷ λόγῳ. Ἔτι ὅθεν ἡ 2
ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς ἡ πρώτη ἢ τῆς ἠρεμήσεως, οἷον ὁ βου-
λεύσας αἴτιος, καὶ ὁ πατὴρ τοῦ τέκνου, καὶ ὅλως τὸ ποιοῦν
τοῦ ποιουμένου καὶ τὸ μεταβλητικὸν τοῦ μεταβάλλοντος.
Ἔτι ὡς τὸ τέλος· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ οὗ ἕνεκα, οἷον τοῦ περι-
πατεῖν ἡ ὑγίεια. Διὰ τί γὰρ περιπατεῖ; Φαμέν, ἵνα ὑγιαίνῃ, 3
καὶ εἰπόντες οὕτως οἰόμεθα ἀποδεδωκέναι τὸ αἴτιον. Καὶ
ὅσα δὴ κινήσαντος [v] ἄλλου μεταξὺ γίγνεται τοῦ τέλους, οἷον
τῆς ὑγιείας ἡ ἰσχνασία ἢ ἡ κάθαρσις ἢ τὰ φάρμακα ἢ τὰ
ὄργανα· πάντα γὰρ ταῦτα τοῦ τέλους ἕνεκά ἐστι, διαφέρει
δὲ ἀλλήλων ὡς ὄντα τὰ [w] μὲν ὄργανα τὰ [x] δ' ἔργα. Τὰ μὲν 4
οὖν αἴτια σχεδὸν τοσαυταχῶς λέγεται, [y] συμβαίνει δὲ πολ-
λαχῶς λεγομένων τῶν αἰτίων καὶ πολλὰ τοῦ αὐτοῦ αἴτια
εἶναι [z] οὐ κατὰ συμβεβηκός, οἷον τοῦ ἀνδριάντος καὶ ἡ [a] ἀν-
δριαντοποιικὴ καὶ ὁ [b] χαλκὸς οὐ καθ' ἕτερόν τι ἀλλ' [c] ᾗ ἀν-
δριάς· ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς ὕλη τὸ
δ' ὡς ὅθεν ἡ κίνησις. Καὶ ἀλλήλων αἴτια, οἷον τὸ [d] πονεῖν 5
τῆς εὐεξίας καὶ αὕτη τοῦ πονεῖν· ἀλλ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον,
ἀλλὰ τὸ μὲν ὡς τέλος τὸ δ' ὡς ἀρχὴ κινήσεως. Ἔτι δὲ
ταὐτὸ [e] ἐνίοτε τῶν ἐναντίων ἐστίν· ὃ γὰρ παρὸν αἴτιον τουδί,
τοῦτ' [f] ἀπὸν αἰτιώμεθα ἐνίοτε τοῦ ἐναντίου, οἷον τὴν ἀπου-
σίαν τοῦ κυβερνήτου τῆς [g] ἀνατροπῆς, οὗ ἦν ἡ παρουσία
αἰτία τῆς σωτηρίας. Ἄμφω [h] δέ, καὶ ἡ παρουσία καὶ ἡ 6
στέρησις, αἴτια ὡς κινοῦντα. Ἅπαντα [i] δὲ τὰ νῦν εἰρημένα
αἴτια εἰς τέτταρας τρόπους πίπτει τοὺς φανερωτάτους. Τὰ 7

[r] ὁ post οἷον om. A^b. [s] ὁ om. A^b. [t] τούτου E. [v] ἀλλ' οὐ T. [w] μὲν] μὲν ὡς E. [x] δ'] δ' ὡς E.T. [y] συμβ.] καὶ συμβ. T. [z] οὐ] καθ' αὑτὸ οὐ F^b. [a] ἀνδριαντοποιητικὴ T.A^b. [b] χαλκοῦς T. [c] ἡ T. [d] πονεῖν αἴτιον τῆς A^b. [e] ἐνίοτε om. A^b.F^b.H^b. [f] ἀπὸν A^b: ceteri αὐτό. [g] ἀνατροπῆς τοῦ πλοίου οὗ H^b. [h] δὲ τὸ αὐτὸ καὶ A^b. [i] δὲ καὶ τὰ A^b.

μὲν γὰρ στοιχεῖα τῶν συλλαβῶν καὶ ἡ ὕλη τῶν σκευαστῶν
καὶ τὸ πῦρ καὶ ἡ [k] γῆ καὶ τὰ τοιαῦτα [l] πάντα τῶν σωμάτων,
καὶ τὰ μέρη τοῦ ὅλου καὶ αἱ [m] ὑποθέσεις τοῦ συμπεράσμα-
τος, ὡς τὸ ἐξ οὗ αἴτιά ἐστιν· τούτων δὲ τὰ μὲν ὡς τὸ ὑπο-
κείμενον, οἷον τὰ μέρη, τὰ δὲ ὡς τὸ τί ἦν εἶναι, τό τε ὅλον
8 καὶ ἡ σύνθεσις καὶ τὸ εἶδος. Τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὁ ἰατρὸς καὶ
ὁ βουλεύσας καὶ ὅλως τὸ ποιοῦν, πάντα ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς με-
ταβολῆς ἢ στάσεως. Τὰ δ' [n] ἄλλα ὡς τὸ τέλος καὶ τἀγα-
θὸν τῶν ἄλλων· τὸ γὰρ οὗ ἕνεκα βέλτιστον καὶ τέλος τῶν
9 ἄλλων·[o] ἐθέλει εἶναι. Διαφερέτω δὲ μηδὲν αὐτὸ [p] εἰπεῖν ἀγα-
θὸν ἢ φαινόμενον ἀγαθόν. Τὰ μὲν [q] οὖν αἴτια ταῦτα καὶ
τοσαῦτά ἐστι τῷ εἴδει, τρόποι δὲ τῶν αἰτίων ἀριθμῷ μὲν
10 εἰσι πολλοί, κεφαλαιούμενοι δὲ καὶ οὗτοι ἐλάττους. [r] Λέγε-
ται [s] γὰρ αἴτια πολλαχῶς καὶ αὐτῶν τῶν ὁμοειδῶν, προτέρως
καὶ ὑστέρως [t] ἄλλου ἄλλο, οἷον ὑγιείας ὁ ἰατρὸς καὶ [v] ὁ τεχνί-
της, καὶ τοῦ διὰ πασῶν τὸ διπλάσιον καὶ ἀριθμός, καὶ ἀεὶ
11 τὰ περιέχοντα ὁτιοῦν τῶν καθ' [w] ἕκαστα. Ἔτι δ' ὡς τὸ
συμβεβηκὸς καὶ τὰ τούτων γένη, οἷον ἀνδριάντος ἄλλως Πο-
λύκλειτος καὶ ἄλλως ἀνδριαντοποιός, ὅτι συμβέβηκε τῷ ἀν-
δριαντοποιῷ Πολυκλείτῳ εἶναι. Καὶ τὰ περιέχοντα δὲ τὸ
συμβεβηκός, οἷον ἄνθρωπος αἴτιος ἀνδριάντος, [x] ἢ καὶ ὅλως
ζῷον, ὅτι ὁ Πολύκλειτος ἄνθρωπος, ὁ δὲ ἄνθρωπος ζῷον.
12 Ἔστι δὲ καὶ τῶν συμβεβηκότων [y] ἄλλα ἄλλων [z] πρότερον
καὶ ἐγγύτερον, οἷον εἰ ὁ λευκὸς καὶ ὁ μουσικὸς αἴτιος [a] λέ-
γοιτο τοῦ ἀνδριάντος, ἀλλὰ μὴ μόνον Πολύκλειτος ἢ ἄν-
θρωπος. Παρὰ πάντα δὲ καὶ τὰ οἰκείως λεγόμενα καὶ [b] τὰ
κατὰ συμβεβηκός, τὰ μὲν ὡς δυνάμενα λέγεται τὰ δ' ὡς ἐνερ-
γοῦντα, [c] οἷον τοῦ οἰκοδομεῖσθαι οἰκοδόμος ἢ οἰκοδομῶν οἰκο-

[k] γῆ] γῆ καὶ τὸ ὕδωρ H^b. [l] πάντων H^b. [m] προτάσεις H^b. [n] ἄλλα om. A^b.F^b. [o] ἐθελειν A^b. [p] εἰπεῖν ἢ ἀγαθὸν E.T. [q] οὖν om. A^b. [r] λέγονται A^b. [s] γὰρ τὰ αἴτια F^b. [t] ἄλλου ἄλλο A^b: ceteri ἄλλο ἄλλου. [v] ὁ post καὶ add. A^b. [w] ἕκαστον A^b. [x] ἢ] εἴη ἢ A^b. [y] ἄλλα A^b.F^b: vulgo ἄλλο. [z] πορρώτερα καὶ ἐγγύτερα A^b.F^b, πορρώτερον καὶ ἐγγύτερον E.H^b. [a] λέγοιτο] οἴοιτο A^b. [b] τὰ ante κατὰ om. T. [c] οἷον τὸ τοῦ A^b.

Digitized by Google

δόμος. Ὁμοίως δὲ λεχθήσεται καὶ ἐφ' ὧν αἴτια τὰ αἴτια 13
τοῖς εἰρημένοις, οἷον τοῦδε τοῦ ἀνδριάντος [d]ᾗ ἀνδριάντος ἢ
ὅλως εἰκόνος, [e]καὶ χαλκοῦ τοῦδε [f]ᾗ χαλκοῦ ἢ ὅλως ὕλης· καὶ
ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων ὡσαύτως. Ἔτι δὲ συμπλεκόμενα καὶ
ταῦτα κἀκεῖνα λεχθήσεται, οἷον οὐ Πολύκλειτος οὐδὲ ἀνδρι-
αντοποιός, [g]ἀλλὰ Πολύκλειτος ἀνδριαντοποιός. Ἀλλ' ὅμως 14
ἅπαντά γε ταῦτ' ἐστὶ τὸ μὲν πλῆθος ἕξ, λεγόμενα δὲ διχῶς·
ἢ γὰρ ὡς τὸ καθ' ἕκαστον, [h]ἢ ὡς τὸ γένος αὐτοῦ, ἢ ὡς τὸ
συμβεβηκός, ἢ ὡς τὸ γένος τοῦ συμβεβηκότος, ἢ ὡς συμ-
πλεκόμενα ταῦτα, ἢ ἁπλῶς λεγόμενα, [i]ἔτι ὡς ἐνεργοῦντα
ἢ κατὰ δύναμιν. Διαφέρει δὲ τοσοῦτον, ὅτι τὰ μὲν ἐνερ- 15
γοῦντα καὶ τὰ καθ' ἕκαστον ἅμα ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν [k]αὐτά
τε καὶ ὧν αἴτια, οἷον ὅδε [l]ὁ ἰατρεύων τῷδε τῷ ὑγιαζομένῳ,
καὶ ὅδε ὁ οἰκοδόμος τῷδε τῷ οἰκοδομουμένῳ, [m]τὰ δὲ κατὰ
δύναμιν οὐκ ἀεί· φθείρεται γὰρ οὐχ ἅμα ἡ οἰκία καὶ ὁ οἰκο-
δόμος.

Στοιχεῖον λέγεται ἐξ οὗ σύγκειται πρώτου ἐνυπάρχοντος, 3
ἀδιαιρέτου τῷ εἴδει [n]εἰς ἕτερον εἶδος, οἷον φωνῆς στοιχεῖα
ἐξ ὧν σύγκειται ἡ φωνὴ καὶ εἰς ἃ [o]διαιρεῖται ἔσχατα, ἐκεῖνα
δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλας φωνὰς ἑτέρας τῷ εἴδει αὐτῶν. Ἀλλὰ
[p]κἂν διαιρῆται, τὰ μόρια ὁμοειδῆ, οἷον ὕδατος τὸ μόριον
ὕδωρ, ἀλλ' οὐ τῆς συλλαβῆς. Ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν σωμά- 2
των στοιχεῖα λέγουσιν οἱ λέγοντες, εἰς ἃ διαιρεῖται τὰ σώ-
ματα ἔσχατα, ἐκεῖνα δὲ μηκέτ' εἰς ἄλλα εἴδει [q]διαφέροντα·
καὶ εἴτε ἓν εἴτε πλείω τὰ τοιαῦτα, ταῦτα στοιχεῖα λέγουσιν.
Παραπλησίως δὲ καὶ τὰ τῶν διαγραμμάτων στοιχεῖα λέγε- 3
ται, καὶ ὅλως τὰ τῶν ἀποδείξεων· αἱ γὰρ πρῶται ἀποδείξεις
καὶ ἐν πλείοσιν ἀποδείξεσιν ἐνυπάρχουσαι, αὗται στοιχεῖα
τῶν ἀποδείξεων λέγονται· εἰσὶ [r]δὲ τοιοῦτοι συλλογισμοὶ οἱ

[d] ᾗ E. [e] καὶ] ᾗ E.T. [f] ᾗ E. [g] ἀλλὰ Πολύκλειτος ἀνδριαντοποιός om. T. [h] ἢ ὡς τὸ γένος αὐτοῦ om. E.T. [i] ἔτι] πάντα δὲ A^b. [k] αὐτά τε om. A^b.F^b. [l] ὁ om. A^b. [m] τὸ T. [n] εἰς ἕτερον εἶδος om. F^b. [o] διαιρεῖ E. [p] κἂν] ἂν καὶ A^b. [q] διαφέροντα σώματα καὶ E.T. [r] δὲ οἱ τοιοῦτοι T.

Digitized by Google

4 πρῶτοι [s]ἐκ τῶν [t]τριῶν δι' ἑνὸς μέσου. Καὶ μεταφέροντες
δὲ στοιχεῖον καλοῦσιν ἐντεῦθεν, ὃ ἂν ἓν ὂν καὶ μικρὸν ἐπὶ
πολλὰ ᾖ χρήσιμον. Διὸ καὶ τὸ μικρὸν καὶ ἁπλοῦν καὶ
5 ἀδιαίρετον στοιχεῖον λέγεται. [v]Ὅθεν ἐλήλυθε τὰ μάλιστα
καθόλου στοιχεῖα εἶναι, ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἓν ὂν καὶ ἁπλοῦν
ἐν πολλοῖς ὑπάρχει ἢ πᾶσιν ἢ ὅτι πλείστοις. [v]Διὸ καὶ τὸ
6 ἓν καὶ τὴν στιγμὴν ἀρχάς τισι [w]δοκεῖ εἶναι. Ἐπεὶ οὖν τὰ
καλούμενα γένη καθόλου καὶ ἀδιαίρετα ([x]εἷς γάρ ἐστι λόγος
αὐτῶν), στοιχεῖα τὰ γένη λέγουσί [y]τινες, καὶ μᾶλλον ἢ τὴν
διαφοράν, ὅτι καθόλου μᾶλλον τὸ γένος· ᾧ μὲν [z]γὰρ ἡ δια-
φορὰ ὑπάρχει, καὶ τὸ γένος ἀκολουθεῖ, ᾧ δὲ τὸ γένος, οὐ
παντὶ ἡ διαφορά. Ἁπάντων δὲ κοινὸν τὸ εἶναι στοιχεῖον
ἑκάστου τὸ πρῶτον ἐνυπάρχον ἑκάστῳ.

4 [a]Φύσις λέγεται ἕνα μὲν τρόπον ἡ τῶν φυομένων γένεσις,
οἷον εἴ τις ἐπεκτείνας λέγοι τὸ [b]υ, ἕνα δὲ ἐξ οὗ φύεται
[c]πρῶτον τὸ [d]φυόμενον ἐνυπάρχοντος· ἔτι ὅθεν ἡ κίνησις ἡ
πρώτη ἐν ἑκάστῳ τῶν φύσει ὄντων ἐν αὐτῷ [e]ᾗ αὐτῷ ὑπάρ-
χει. Φύεσθαι δὲ λέγεται ὅσα αὔξησιν ἔχει δι' ἑτέρου τῷ
ἅπτεσθαι καὶ [f]συμπεφυκέναι ἢ προσπεφυκέναι ὥσπερ τὰ ἔμ-
2 βρυα. Διαφέρει δὲ σύμφυσις ἁφῆς· ἔνθα μὲν γὰρ οὐθὲν
[g]παρὰ τὴν ἁφὴν ἕτερον ἀνάγκη εἶναι, ἐν δὲ τοῖς συμπεφυ-
κόσιν ἐστί τι ἓν τὸ αὐτὸ ἐν ἀμφοῖν, ὃ ποιεῖ ἀντὶ τοῦ ἅπτε-
σθαι συμπεφυκέναι καὶ εἶναι ἓν κατὰ τὸ συνεχὲς καὶ ποσόν,
3 ἀλλὰ μὴ κατὰ τὸ ποιόν. Ἔτι [h]δὲ φύσις λέγεται ἐξ οὗ
πρώτου ἢ ἔστιν ἢ γίγνεταί τι τῶν φύσει ὄντων, ἀρυθμίστου
ὄντος καὶ ἀμεταβλήτου ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς [i]αὐτοῦ, οἷον
ἀνδριάντος καὶ τῶν σκευῶν τῶν χαλκῶν ὁ χαλκὸς ἡ φύσις
λέγεται, τῶν δὲ ξυλίνων ξύλον· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
4 Ἐκ τούτων γάρ ἐστιν ἕκαστον διασωζομένης τῆς πρώτης

[s] ἐκ om. F^b. [t] τριῶν] τριῶν μέσων A^b. [v] διὸ A^b, ὁμοίως F^b: ceteri om. [w] δοκεῖν E. [x] εἷς] οὐ A^b.F^b. [y] τινες εἶναι καὶ A^b. [z] γὰρ om. T. [a] φύσις δὲ λέγεται E, φύσις μὲν λέγεται T. [b] υ] γ. T. [c] πρώτου corr. E. [d] φαινόμενον T. [e] ᾗ αὐτῷ E: ceteri αὐτὸ. [f] συμπεφυκέναι ἢ om. A^b. [g] περὶ T, [h] δὲ om. A^b. [i] ἑαυτοῦ E.T.

Digitized by Google

ὕλης· τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον καὶ τῶν φύσει ὄντων τὰ στοι-
χεῖά φασιν εἶναι φύσιν, οἱ μὲν πῦρ οἱ δὲ γῆν οἱ δ' ἀέρα οἱ δ'
ὕδωρ οἱ δ' ἄλλο τι τοιοῦτον λέγοντες, οἱ δ' ἔνια τούτων, οἱ
δὲ πάντα ταῦτα. Ἔτι δ' ἄλλον τρόπον λέγεται ἡ φύσις ἡ 5
τῶν [k] φύσει ὄντων οὐσία, οἷον οἱ λέγοντες τὴν φύσιν εἶναι
τὴν πρώτην σύνθεσιν, [l] ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς λέγει ὅτι

φύσις οὐθενός ἐστιν ἐόντων,
ἀλλὰ μόνον μῖξίς τε διάλλαξίς [m] τε μιγέντων
[n] ἐστί, φύσις δ' ἐπὶ [o] τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισιν.

Διὸ καὶ ὅσα [p] φύσει ἐστὶν ἢ γίγνεται, ἤδη ὑπάρχοντος ἐξ 6
οὗ πέφυκε γίγνεσθαι ἢ εἶναι, οὔπω φαμὲν τὴν φύσιν ἔχειν,
[q] ἂν μὴ ἔχῃ τὸ εἶδος καὶ τὴν μορφήν. Φύσει μὲν οὖν τὸ ἐξ 7
ἀμφοτέρων τούτων ἐστίν, οἷον τὰ ζῷα καὶ τὰ μόρια αὐτῶν·
φύσις δὲ ἥ τε πρώτη ὕλη, καὶ αὕτη διχῶς, [r] ἢ ἡ πρὸς αὐτὸ
πρώτη ἢ [r] ἡ ὅλως πρώτη, οἷον τῶν χαλκῶν ἔργων πρὸς αὐτὰ
μὲν πρῶτος ὁ χαλκός, ὅλως δ' ἴσως ὕδωρ, εἰ πάντα τὰ τηκτὰ
ὕδωρ, καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ οὐσία· [s] τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τέλος τῆς
γενέσεως. [t] Μεταφορᾷ δ' ἤδη καὶ ὅλως πᾶσα οὐσία φύσις
λέγεται διὰ ταύτην, ὅτι καὶ ἡ φύσις οὐσία τίς ἐστιν. Ἐκ 8
δὴ τῶν εἰρημένων ἡ πρώτη φύσις καὶ κυρίως λεγομένη ἐστὶν
ἡ οὐσία ἡ τῶν ἐχόντων ἀρχὴν κινήσεως ἐν αὐτοῖς ᾗ αὐτά· ἡ
γὰρ ὕλη τῷ ταύτης δεκτικὴ εἶναι λέγεται φύσις, [v] καὶ αἱ γε-
νέσεις καὶ [w] τὸ φύεσθαι τῷ ἀπὸ ταύτης [x] εἶναι κινήσεις. Καὶ
ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως [y] τῶν φύσει ὄντων [z] αὕτη ἐστὶν ἐνυπάρ-
χουσά πως ἢ δυνάμει ἢ [a] ἐντελεχείᾳ.

Ἀναγκαῖον λέγεται, οὗ ἄνευ οὐκ ἐνδέχεται ζῆν ὡς συναι- 5
τίου, οἷον τὸ ἀναπνεῖν καὶ ἡ τροφὴ τῷ ζῴῳ ἀναγκαῖον·
ἀδύνατον γὰρ ἄνευ τούτων εἶναι. Καὶ ὧν ἄνευ τὸ ἀγαθὸν
μὴ ἐνδέχεται ἢ εἶναι ἢ γενέσθαι, ἢ [b] τι κακὸν ἀποβαλεῖν ἢ
στερηθῆναι, οἷον τὸ πιεῖν τὸ φάρμακον ἀναγκαῖον ἵνα μὴ

[k] ὄντων φύσει Hb. [l] ὥσπερ] ἢ ὥσπερ E.Ab. [m] τε om. Ab. [n] ἐστὶ καὶ φύσις Ab. [o] τοῖς E.Ab: ceteri τοῖσδ'. [p] ἐστι φύσει T. [q] ἐὰν Ab. [r] ἢ post διχῶς et ἡ ante ὅλως om. Ab. [s] τούτου T. [t] μεταφορὰ Ab. [v] καὶ γένεσις Ab. [w] τῶ T.Ab. [x] εἶναι κίνησις Ab. [y] τῶν] ἕως τῶν Fb. [z] ἡ αὐτή Ab. [a] ἐνεργεία Fb. [b] τι] τὸ Ab.

Digitized by Google

κάμνῃ, καὶ τὸ πλεῦσαι εἰς Αἴγιναν ἵν' [c] ἀπολάβῃ τὰ χρή-
2 ματα. Ἔτι τὸ βίαιον καὶ ἡ βία· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ παρὰ τὴν ὁρμὴν καὶ [d] τὴν προαίρεσιν ἐμποδίζον καὶ κωλυτικόν. Τὸ γὰρ βίαιον ἀναγκαῖον λέγεται, διὸ καὶ λυπηρόν, ὥσπερ καὶ Εὔηνός φησι

πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον πρᾶγμ' ἀνιαρὸν ἔφυ.

3 Καὶ ἡ βία ἀνάγκη τις, ὥσπερ καὶ Σοφοκλῆς [e] λέγει

ἀλλ' ἡ βία με ταῦτ' ἀναγκάζει ποιεῖν.

Καὶ δοκεῖ ἡ ἀνάγκη ἀμετάπειστόν τι εἶναι, ὀρθῶς· ἐναντίον γὰρ τῇ κατὰ [f] τὴν προαίρεσιν κινήσει [g] καὶ κατὰ τὸν λογισμόν. Ἔτι τὸ μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως ἔχειν ἀναγκαῖόν φαμεν
4 οὕτως ἔχειν. Καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἀναγκαῖον καὶ τἆλλα λέγεταί πως ἅπαντα [h] ἀναγκαῖα· τό τε γὰρ βίαιον ἀναγκαῖον λέγεται ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν τότε, ὅταν μὴ ἐνδέχηται κατὰ τὴν ὁρμὴν διὰ τὸ βιαζόμενον, [i] ὡς ταύτην ἀνάγκην οὖσαν, δι' ἣν μὴ ἐνδέχεται ἄλλως, καὶ ἐπὶ τῶν συναιτίων τοῦ ζῆν καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡσαύτως· ὅταν γὰρ μὴ [k] ἐνδέχηται ἔνθα μὲν τὸ ἀγαθὸν ἔνθα δὲ τὸ ζῆν καὶ τὸ εἶναι ἄνευ τινῶν, ταῦτα ἀναγ-
5 καῖα καὶ ἡ αἰτία ἀνάγκη τίς ἐστιν [l] αὕτη. Ἔτι ἡ ἀπόδειξις τῶν ἀναγκαίων, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν, εἰ ἀποδέδεικται ἁπλῶς· τούτου δ' αἴτια τὰ πρῶτα, εἰ ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός. Τῶν μὲν [m] δὴ ἕτερον αἴτιον τοῦ ἀναγκαῖα εἶναι, τῶν δὲ οὐθέν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα ἕτερά ἐστιν ἐξ
6 ἀνάγκης. Ὥστε τὸ πρῶτον καὶ κυρίως ἀναγκαῖον τὸ ἁπλοῦν ἐστίν· τοῦτο γὰρ οὐκ ἐνδέχεται πλεοναχῶς ἔχειν, ὥστ' οὐδὲ ἄλλως καὶ ἄλλως· ἤδη γὰρ πλεοναχῶς ἂν ἔχοι. Εἰ [n] ἄρα ἐστὶν [o] ἄττα ἀΐδια καὶ ἀκίνητα, [p] οὐθὲν ἐκείνοις ἐστὶ βίαιον οὐδὲ παρὰ φύσιν.

6 [q] Ἓν λέγεται τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, [r] τὸ δὲ καθ' αὑτό, κατὰ συμβεβηκὸς μὲν οἷον Κορίσκος καὶ τὸ μουσικὸν καὶ

[c] ἀπολάβῃ] μὴ ἀποβάλῃ T. [d] τὴν post καὶ om. Ab. [e] λέγει om. T. [f] τὴν om. idem. [g] καὶ τῇ κατὰ Fb. [h] ἀναγκαῖα] ἀναγκαῖον T. [i] ὥστ' αὐτὴν T. [k] ἐνδέχεται Ab. [l] αὐτῆς Ab. [m] δι' ἕτερον αἴτιον τὸ ἀναγκαῖον Ab. [n] ἄρα] γὰρ Ab. [o] ἄττα καὶ ἀΐδια καὶ Ab. [p] οὐδ' ἐν E. [q] ἓν] τὸ ἓν Fb. [r] τὸ δὲ—μὲν om. Ab.

Digitized by Google

[s] Κορίσκος μουσικός· [t] ταὐτὸ γὰρ εἰπεῖν Κορίσκος καὶ τὸ
μουσικόν, καὶ Κορίσκος μουσικός. Καὶ τὸ μουσικὸν καὶ τὸ 7
δίκαιον, καὶ μουσικὸς [v] δίκαιος Κορίσκος· πάντα γὰρ ταῦτα
ἓν λέγεται κατὰ συμβεβηκός, τὸ μὲν δίκαιον καὶ τὸ μουσι-
κόν, ὅτι μιᾷ οὐσίᾳ συμβέβηκεν, [w] τὸ δὲ μουσικὸν καὶ Κο-
ρίσκος, ὅτι θάτερον θατέρῳ συμβέβηκεν. Ὁμοίως δὲ τρό- 8
πον τινὰ καὶ ὁ μουσικὸς Κορίσκος τῷ Κορίσκῳ ἕν, ὅτι
θάτερον τῶν μορίων θατέρῳ συμβέβηκε τῶν ἐν τῷ λόγῳ,
οἷον τὸ μουσικὸν τῷ Κορίσκῳ, καὶ ὁ μουσικὸς Κορίσκος δι-
καίῳ Κορίσκῳ, ὅτι ἑκατέρου [x] μέρος [y] τῷ αὐτῷ ἑνὶ συμβέβη-
κεν [z] ἕν. Ὡσαύτως δὲ κἂν ἐπὶ γένους κἂν ἐπὶ [a] τῶν καθόλου 9
τινὸς ὀνομάτων λέγηται τὸ συμβεβηκός, οἷον [b] ὅτι ἄνθρωπος
τὸ αὐτὸ καὶ μουσικὸς ἄνθρωπος· ἢ γὰρ ὅτι [c] τῷ ἀνθρώπῳ
μιᾷ οὔσῃ οὐσίᾳ συμβέβηκε τὸ μουσικόν, ἢ ὅτι ἄμφω τῶν
καθ' ἕκαστόν τινι συμβέβηκεν, οἷον Κορίσκῳ. Πλὴν οὐ τὸν 10
αὐτὸν τρόπον ἄμφω ὑπάρχει, ἀλλὰ τὸ μὲν ἴσως ὡς γένος καὶ
ἐν τῇ οὐσίᾳ, τὸ δὲ [d] ὡς ἕξις ἢ πάθος τῆς οὐσίας. Ὅσα μὲν
οὖν κατὰ συμβεβηκὸς λέγεται ἕν, τοῦτον τὸν τρόπον λέγεται.
Τῶν δὲ καθ' ἑαυτὰ ἓν λεγομένων τὰ μὲν λέγεται τῷ συνεχῆ 11
εἶναι, οἷον [e] φάκελλος δεσμῷ καὶ ξύλα κόλλῃ, καὶ γραμμὴ
κἂν [f] κεκαμμένη ᾖ, συνεχὴς δέ, μία λέγεται, ὥσπερ καὶ τῶν
μερῶν ἕκαστον, [g] οἷον σκέλος καὶ βραχίων. Αὐτῶν δὲ τούτων
μᾶλλον ἓν τὰ φύσει συνεχῆ ἢ τέχνῃ. Συνεχὲς δὲ λέγεται, οὗ 12
κίνησις μία καθ' αὑτὸ καὶ μὴ οἷόν τε ἄλλως· μία δ' οὗ ἀδιαί-
ρετος, ἀδιαίρετος δὲ [h] κατὰ χρόνον. Καθ' αὑτὰ δὲ συνεχῆ ὅσα
μὴ ἁφῇ ἕν· εἰ γὰρ θείης ἁπτόμενα ἀλλήλων ξύλα, οὐ φήσεις
ταῦτα εἶναι ἕν, οὔτε ξύλον οὔτε σῶμα οὔτ' ἄλλο συνεχὲς οὐ-
θέν. Τά τε δὴ ὅλως συνεχῆ ἓν λέγεται, κἂν ἔχῃ κάμψιν, καὶ 13
ἔτι μᾶλλον τὰ μὴ ἔχοντα κάμψιν, οἷον κνήμη ἢ μηρὸς σκέ-

[s] Κορίσκος] ὁ κορίσκος T, κορίσκος καὶ A^b. [t] ταὐτὸ—μουσικός· καὶ om. A^b. [v] δίκαιος om. A^b. [w] τὸ—συμβέβηκεν om. E. [x] μέρους T.A^b. [y] τῷ om. T. [z] ἓν om. A^b. addunt E.T. οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἢ Κορίσκῳ τὸ μουσικὸν συμβεβηκέναι. [a] τοῦ T. [b] ὅτι ὁ ἄνθρωπος A^b. [c] τῶν ἀνθρώπων T. [d] ὡς om. T. [e] φάκελος E.T, σφάκελλος F^b. [f] κεκλασμένη H^b. [g] οἷον add. A^b. [h] κατὰ τὸν χρ. F^b.H^b.

Digitized by Google

λους, ὅτι ἐνδέχεται μὴ μίαν εἶναι τὴν κίνησιν τοῦ σκέλους.
14 Καὶ ἡ εὐθεῖα τῆς κεκαμμένης μᾶλλον ἕν. Τὴν δὲ κεκαμμένην
καὶ ἔχουσαν γωνίαν καὶ μίαν καὶ οὐ μίαν λέγομεν, ὅτι ἐνδέ-
χεται καὶ μὴ ἅμα τὴν κίνησιν αὐτῆς εἶναι καὶ ἅμα· τῆς δ'
εὐθείας [i]ἀεὶ ἅμα, καὶ οὐθὲν μόριον ἔχον μέγεθος τὸ μὲν ἠρε-
μεῖ τὸ δὲ κινεῖται, ὥσπερ τῆς κεκαμμένης. Ἔτι ἄλλον τρό-
πον [k]ἓν λέγεται τῷ τὸ ὑποκείμενον τῷ εἴδει εἶναι ἀδιάφορον.
15 [l]Ἀδιάφορα δ' ὧν ἀδιαίρετον τὸ εἶδος κατὰ τὴν αἴσθησιν· τὸ
δ' ὑποκείμενον ἢ τὸ πρῶτον ἢ τὸ τελευταῖον πρὸς τὸ τέλος.
Καὶ γὰρ οἶνος εἷς λέγεται καὶ ὕδωρ ἕν, ᾗ ἀδιαίρετον κατὰ τὸ
εἶδος· καὶ οἱ χυμοὶ πάντες λέγονται ἕν, οἷον ἔλαιον οἶνος καὶ
τὰ τηκτά, ὅτι πάντων τὸ ἔσχατον ὑποκείμενον τὸ αὐτό·
16 ὕδωρ γὰρ [m]ἢ ἀὴρ πάντα ταῦτ' ἐστίν. Λέγεται δ' ἓν καὶ
ὧν τὸ γένος ἓν διαφέρον ταῖς ἀντικειμέναις διαφοραῖς. Καὶ
ταῦτα λέγεται [n]ἓν πάντα, ὅτι τὸ γένος ἓν τὸ ὑποκείμενον
ταῖς διαφοραῖς, οἷον ἵππος ἄνθρωπος κύων ἕν [o]τι, ὅτι πάντα
17 ζῷα, καὶ τρόπον δὴ παραπλήσιον, ὥσπερ ἡ ὕλη μία. Ταῦτα
δὲ ὁτὲ μὲν οὕτως ἓν λέγεται, ὁτὲ δὲ τὸ ἄνω γένος, ὃ [p]ταὐ-
τὸν λέγεται, ἂν ᾖ τελευταῖα τοῦ γένους εἴδη τὰ ἀνωτέρω
τούτων, οἷον [q]τὸ ἰσοσκελὲς καὶ τὸ ἰσόπλευρον ταὐτὸ καὶ ἓν
18 σχῆμα, ὅτι ἄμφω [r]τρίγωνα· τρίγωνα δ' οὐ ταὐτά. Ἔτι δὲ
ἓν λέγεται ὅσων ὁ λόγος [s]ὁ τὸ τί ἦν εἶναι λέγων ἀδιαίρετος
πρὸς ἄλλον τὸν δηλοῦντα τί [t]ἦν εἶναι τὸ πρᾶγμα· αὐτὸς
γὰρ καθ' αὑτὸν [v]πᾶς λόγος [w]διαιρετός. Οὕτω γὰρ καὶ τὸ
ηὐξημένον καὶ φθῖνον ἕν ἐστιν, ὅτι ὁ λόγος εἷς, ὥσπερ ἐπὶ τῶν
19 ἐπιπέδων ὁ τοῦ εἴδους [x]εἷς. Ὅλως δὲ ὧν ἡ νόησις ἀδιαίρετος
ἡ νοοῦσα τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ μὴ δύναται χωρίσαι μήτε χρόνῳ
μήτε τόπῳ μήτε λόγῳ, μάλιστα ταῦτα ἕν. Καὶ τούτων ὅσα
οὐσίαι· καθόλου [y]γὰρ ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, [z]ᾗ μὴ ἔχει, ταύτῃ

[i] ἀεὶ] δεῖ Ab. [k] ἓν om. E.T. [l] ἀδιάφορον E. ἀδιάφορα δὲ om. Ab. [m] ἢ] καὶ T. [n] πάντα ἕν E.T. [o] τι om. Ab. [p] ταὐτὸ E, τὸ αὐτὸ Ab. [q] τὸ μὲν ἰσοσκελὲς T. [r] τρίγωνον E.T. [s] ὁ ante τὸ om. Ab. [t] ἦν om. T. [v] πᾶς ὁ λ. T. [w] ἀδιαίρετος Ab. [x] εἷς om. Ab. [y] γὰρ] δὲ E. [z] ᾗ μὴ ἔχει om. Ab.

Digitized by Google

ἓν λέγεται, οἷον εἰ ᾗ ἄνθρωπος μὴ ἔχει διαίρεσιν, εἷς ἄνθρω-
πος, εἰ δ' ᾗ ζῷον, ἓν ζῷον, εἰ δὲ ᾗ μέγεθος, ἓν μέγεθος. Τὰ μὲν 20
οὖν πλεῖστα ἓν λέγεται τῷ ἕτερόν τι ἢ ποιεῖν [a] ἢ πάσχειν ἢ
ἔχειν ἢ πρός τι εἶναι ἕν, τὰ δὲ πρώτως λεγόμενα ἕν, ὧν ἡ
οὐσία μία. Μία δὲ ἢ συνεχείᾳ ἢ εἴδει ἢ λόγῳ· [b] καὶ γὰρ
ἀριθμοῦμεν ὡς πλείω [c] ἢ τὰ μὴ συνεχῆ, [d] ἢ ὧν μὴ ἓν τὸ εἶδος,
ἢ ὧν ὁ λόγος μὴ εἷς. [e] Ἐπεὶ δ' ἔστι μὲν ὡς ὁτιοῦν [f] ἕν φαμεν 21
εἶναι, ἂν ᾖ ποσὸν καὶ συνεχές, ἔστι δ' ὡς οὔ, ἂν μή τι ὅλον
ᾖ, τοῦτο δὲ ἂν μὴ [g] τὸ εἶδος ἔχῃ ἕν· [h] οἷον οὐκ ἂν φαῖμεν
ὁμοίως ἓν [i] ἰδόντες ὁπωσοῦν τὰ μέρη συγκείμενα τοῦ ὑποδή-
ματος, [k] ἂν μὴ διὰ τὴν συνέχειαν, ἀλλ' ἐὰν οὕτως ὥστε ὑπό-
δημα εἶναι καὶ εἶδός τι [l] ἤδη ἔχειν ἕν. Διὸ καὶ ἡ τοῦ κύκλου 22
μάλιστα μία τῶν γραμμῶν, ὅτι ὅλη [m] καὶ τέλειός ἐστιν. Τὸ
δὲ [n] ἑνὶ εἶναι [o] ἀρχῇ τινί ἐστιν [p] ἀριθμοῦ εἶναι· τὸ γὰρ πρῶ-
τον [q] μέτρον ἀρχή· ᾧ γὰρ πρώτῳ [r] γνωρίζομεν, τοῦτο πρῶ-
τον μέτρον ἑκάστου γένους· ἀρχὴ οὖν τοῦ γνωστοῦ περὶ
ἕκαστον τὸ ἕν. Οὐ ταὐτὸ δὲ ἐν πᾶσι τοῖς γένεσι τὸ ἕν.
Ἔνθα μὲν γὰρ δίεσις, ἔνθα δὲ τὸ φωνῆεν ἢ ἄφωνον· βάρους 23
δ' ἕτερον καὶ κινήσεως ἄλλο. Πανταχοῦ δὲ τὸ ἓν ἢ τῷ ποσῷ
ἢ τῷ εἴδει ἀδιαίρετον. Τὸ μὲν οὖν κατὰ τὸ ποσὸν [s] καὶ ᾗ 24
ποσὸν ἀδιαίρετον, τὸ μὲν πάντῃ καὶ ἄθετον λέγεται μονάς,
τὸ δὲ πάντῃ καὶ θέσιν ἔχον στιγμή, τὸ δὲ μοναχῇ γραμμή,
τὸ δὲ διχῇ ἐπίπεδον, τὸ δὲ πάντῃ καὶ τριχῇ διαιρετὸν κατὰ
τὸ ποσὸν σῶμα. Καὶ ἀντιστρέψαντι δὴ τὸ μὲν διχῇ διαι- 25
ρετὸν ἐπίπεδον, τὸ δὲ μοναχῇ γραμμή· τὸ δὲ μηδαμῇ διαιρε-
τὸν κατὰ τὸ ποσὸν στιγμὴ καὶ μονάς, ἡ μὲν ἄθετος μονάς,
ἡ δὲ [t] θετὸς στιγμή. Ἔτι [v] δὲ τὰ μὲν κατ' ἀριθμόν [v] ἐστιν 26
ἕν, τὰ δὲ κατ' εἶδος, τὰ δὲ κατὰ γένος, τὰ δὲ κατ' ἀναλο-

[a] ἢ πάσχειν post ἢ ἔχειν E.A^b. [b] γρ. καὶ ἀριθμῷ μόνως. καὶ ἔπει δ' ἐστὶν ἢ τὰ μὲν κ.τ.λ. margo E. [c] ἢ om. A^b. [d] ἢ ὧν μὴ—εἷς om. A^b. [e] ἐπεὶ] ἔτι T. [f] ἓν om. F^b. ἐν συνεχεία T. [g] τὸ] τι A^b. [h] οἷον add. E.A^b. [i] ὁπωσοῦν ἰδόντες A^b. [k] ἂν μὴ] ἐν T. [l] ἔχειν ἤδη E.T. [m] καὶ om. T. [n] ἐν A^b.H^b. [o] ἀρχῇ A^b. [p] ἀριθμῷ E.T, ἀριθμοῦ καὶ τοῦ H^b. [q] μέτρον ἑκάστου γένους ἀρχή A^b. [r] γνωρίζομέν τι τοῦτο F^b. [s] καὶ ᾗ ποσὸν om. A^b. [t] θετὴ T. [v] δὲ et ἐστιν om. A^b.

γίαν, ἀριθμῷ [w]μὲν ὧν ἡ ὕλη μία, εἴδει δ' ὧν ὁ λόγος [x]εἷς,
γένει δ' ὧν τὸ αὐτὸ σχῆμα τῆς κατηγορίας, κατ' ἀναλογίαν δὲ
27 ὅσα ἔχει ὡς ἄλλο πρὸς ἄλλο. ᾿Αεὶ [y]δὲ τὰ ὕστερα τοῖς ἔμ-
προσθεν ἀκολουθεῖ, οἷον ὅσα ἀριθμῷ καὶ εἴδει ἕν, ὅσα δ' εἴδει
οὐ πάντα ἀριθμῷ· ἀλλὰ γένει πάντα ἓν ὅσαπερ καὶ εἴδει·
ὅσα δὲ γένει οὐ πάντα εἴδει ἀλλ' ἀναλογίᾳ· ὅσα δὲ [z]ἓν ἀνα-
28 λογίᾳ, οὐ πάντα γένει. Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι τὰ πολλὰ ἀντι-
κειμένως λεχθήσεται τῷ ἑνί· τὰ μὲν γὰρ τῷ μὴ συνεχῆ εἶναι,
τὰ δὲ τῷ διαιρετὴν ἔχειν τὴν ὕλην κατὰ τὸ εἶδος, ἢ τὴν πρώ-
την ἢ τὴν τελευταίαν, τὰ δὲ [a]τῷ τοὺς λόγους πλείους τοὺς
τί ἦν εἶναι, λέγονται.

7 Τὸ ὂν λέγεται τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ καθ' αὑτό,
κατὰ συμβεβηκὸς μέν, οἷον [b]τὸν δίκαιον μουσικὸν εἶναί φαμεν
καὶ τὸν ἄνθρωπον μουσικὸν καὶ [c]τὸν μουσικὸν ἄνθρωπον, πα-
ραπλησίως [d]λέγοντες [e]ὥσπερ τὸν μουσικὸν οἰκοδομεῖν, ὅτι
συμβέβηκε τῷ οἰκοδόμῳ μουσικῷ εἶναι ἢ τῷ μουσικῷ οἰκο-
δόμῳ· τὸ γὰρ τόδε εἶναι [f]τόδε σημαίνει τὸ συμβεβηκέναι
2 [g]τῷδε τόδε. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημένων· τὸν [h]γὰρ
ἄνθρωπον ὅταν μουσικὸν λέγωμεν καὶ τὸν μουσικὸν ἄνθρω-
πον, [i]ἢ τὸν λευκὸν μουσικὸν ἢ τοῦτον λευκόν, τὸ μὲν ὅτι
ἄμφω τῷ [k]αὐτῷ συμβεβήκασι, τὸ δ' ὅτι [l]συμβέβηκε τῷ
ὄντι· [m]τὸ δὲ μουσικὸν ἄνθρωπον, ὅτι τούτῳ τὸ μουσικὸν
3 συμβέβηκεν. Οὕτω δὲ λέγεται καὶ τὸ [n]μὴ λευκὸν εἶναι, ὅτι
ᾧ συμβέβηκεν, ἐκεῖνό ἐστιν. Τὰ μὲν οὖν κατὰ συμβεβηκὸς
εἶναι λεγόμενα οὕτω λέγεται ἢ διότι τῷ αὐτῷ [o]ὄντι ἄμφω
ὑπάρχει, ἢ [p]ὅτι ὄντι [q]ἐκείνῳ ὑπάρχει, ἢ ὅτι αὐτό ἐστιν [r]ᾧ
4 ὑπάρχει οὗ αὐτὸ κατηγορεῖται. Καθ' αὑτὰ δὲ εἶναι λέγεται
ὅσαπερ σημαίνει τὰ σχήματα τῆς κατηγορίας· ὁσαχῶς γὰρ
λέγεται, τοσαυταχῶς τὸ εἶναι σημαίνει. ᾿Επεὶ οὖν τῶν κα-

[w] μὲν οὖν ὧν A^b. [x] εἷς om. A^b. [y] δὴ E.T. [z] ἓν om. A^b. [a] τῷ] τὸ T. [b] τὸ H^b. [c] τὸν μ.] τὸ μ. T. [d] λέγεται E. [e] ὥσπερ εἰ τὸν A^b. [f] alterum τόδε om. pr. E. [g] τόδε τῶδε A^b. [h] γὰρ add. A^b. [i] ἢ λευκὸν τὸν E.T. [k] αὐτῶ ὄντι σ. A^b. [l] τῶ ὄντι συμβέβηκε E.T. [m] τὸ δὲ—συμβέβηκεν om. A^b. [n] μὴ add. A^b.F^b. [o] ἄμφω ὄντι A^b. [p] ὅτι om. T. [q] ἐκεῖνο A^b. [r] ὃ T.

Digitized by Google

τηγορουμένων τὰ μὲν τί ἐστι σημαίνει, τὰ δὲ ποιόν, τὰ δὲ
ποσόν, τὰ δὲ πρός τι, τὰ δὲ ποιεῖν ἢ πάσχειν, τὰ δὲ ποῦ,
τὰ δὲ πότε, ἑκάστῳ τούτων τὸ εἶναι ταὐτὸ σημαίνει. Οὐθὲν 5
γὰρ διαφέρει τὸ ἄνθρωπος ὑγιαίνων ἐστὶν ἢ [s]τὸ ἄνθρωπος
ὑγιαίνει, [t]οὐδὲ τὸ ἄνθρωπος βαδίζων ἐστὶν ἢ τέμνων τοῦ
[v]ἄνθρωπος βαδίζει ἢ τέμνει. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.
Ἔτι τὸ εἶναι σημαίνει καὶ τὸ ἔστιν ὅτι ἀληθές, τὸ δὲ μὴ
εἶναι ὅτι οὐκ ἀληθὲς ἀλλὰ ψεῦδος. Ὁμοίως ἐπὶ καταφάσεως 6
καὶ ἀποφάσεως, [w]οἷον ὅτι ἔστι Σωκράτης μουσικός, ὅτι ἀλη-
θὲς τοῦτο, ἢ ὅτι [x]ἔστι Σωκράτης οὐ λευκός, ὅτι ἀληθές· τὸ
δ' οὐκ ἔστιν ἡ διάμετρος ἀσύμμετρος, ὅτι ψεῦδος. Ἔτι τὸ
εἶναι σημαίνει καὶ τὸ [y]ὄν, τὸ μὲν [z]δυνάμει ῥητόν, τὸ δ' ἐντε-
λεχείᾳ τῶν εἰρημένων τούτων. [a]Ὁρῶν τε γὰρ εἶναί φαμεν 7
καὶ τὸ [b]δυνάμει [[c]ῥητῶς] ὁρῶν καὶ τὸ ἐντελεχείᾳ· καὶ τὸ
ἐπίστασθαι ὡσαύτως καὶ τὸ δυνάμενον χρῆσθαι τῇ ἐπιστήμῃ
καὶ τὸ χρώμενον· καὶ [d]τὸ ἠρεμοῦν καὶ ᾧ [e]ἤδη ὑπάρχει ἠρεμία
καὶ τὸ δυνάμενον ἠρεμεῖν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν· 8
καὶ γὰρ [f]Ἑρμῆν ἐν τῷ λίθῳ φαμὲν εἶναι, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς
γραμμῆς, καὶ σῖτον τὸν μήπω ἁδρόν. Πότε δὲ δυνατὸν καὶ
πότε οὔπω, ἐν ἄλλοις διοριστέον.

Οὐσία λέγεται τά τε ἁπλᾶ σώματα, οἷον γῆ καὶ πῦρ καὶ 8
ὕδωρ καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὅλως σώματα καὶ τὰ ἐκ τούτων
συνεστῶτα ζῷά τε καὶ δαιμόνια καὶ τὰ μόρια τούτων. Ἅ-
παντα δὲ ταῦτα λέγεται οὐσία ὅτι οὐ καθ' ὑποκειμένου λέ-
γεται, ἀλλὰ κατὰ τούτων τὰ ἄλλα. Ἄλλον δὲ τρόπον ὃ 2
ἂν ᾖ αἴτιον τοῦ εἶναι, ἐνυπάρχον ἐν τοῖς τοιούτοις ὅσα μὴ
λέγεται καθ' ὑποκειμένου, οἷον ἡ ψυχὴ [g]τῷ ζῴῳ. Ἔτι ὅσα 3
μόρια [h]ἐνυπάρχοντά ἐστιν ἐν τοῖς τοιούτοις [i]ὁρίζοντά τε καὶ

[s] τὸ alterum om. A^b. [t] οὐδὲ A^b: ceteri ἢ. [v] ἄνθρωπον βαδίζειν ἢ τέμνειν E.T. [w] οἷον et ἔστι om. T. [x] ἔστι add. E.A^b. [y] ὄν] ὂν καὶ A^b. [z] ῥητὸν δυνάμει A^b. γρ. τὸ μὲν ῥητὸν τὸ δ' ἐντελεχείᾳ. καὶ οὕτως, τὸ μὲν δυνάμει τὸ δ' ἐντελεχείᾳ margo E. [a] ὁρῶντες γάρ φαμεν εἶναι A^b. [b] δυνάμει om. T. [c] ῥητῶς om. A^b. [d] τὸ ante ἠρεμοῦν om. idem. [e] ἤδη] δὴ A^b. [f] Ἑρμῆν om. T. [g] τῶν ζώων A^b. [h] ἐνυπάρχοντά ἐστιν ἐν τοῖς τοιούτοις om. A^b. [i] ὁρίζοντά τε om. T, τε om. A^b.

Digitized by Google

τόδε τι σημαίνοντα, ὧν ἀναιρουμένων ἀναιρεῖται τὸ ὅλον, οἷον
ἐπιπέδου σῶμα, ὥς φασί τινες, καὶ ἐπίπεδον γραμμῆς· καὶ
ὅλως ὁ ἀριθμὸς δοκεῖ [k] *εἶναί τισι τοιοῦτος· ἀναιρουμένου τε*
4 *γὰρ οὐθὲν εἶναι, καὶ ὁρίζειν πάντα. Ἔτι τὸ τί ἦν εἶναι οὗ*
ὁ [l] *λόγος ὁρισμός, καὶ* [m] *τοῦτο οὐσία λέγεται ἑκάστου.* [n] *Συμ-*
βαίνει δὴ [o] *κατὰ δύο τρόπους τὴν οὐσίαν λέγεσθαι, τό θ' ὑπο-*
κείμενον ἔσχατον, ὃ μηκέτι κατ' ἄλλου λέγεται, καὶ ὃ ἂν
τόδε τι ὂν καὶ [p] *χωριστὸν* [q] *ᾖ· τοιοῦτον δὲ ἑκάστου ἡ μορφὴ*
καὶ τὸ εἶδος.

9 *Ταὐτὰ λέγεται τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκός, οἷον τὸ λευκὸν*
καὶ τὸ μουσικὸν τὸ αὐτό, ὅτι τῷ αὐτῷ συμβέβηκε, καὶ ἄν-
θρωπος καὶ μουσικόν, ὅτι θάτερον θατέρῳ συμβέβηκεν· [r] *τὸ*
δὲ μουσικὸν ἄνθρωπος, ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ συμβέβηκεν. Ἑκατέρῳ
δὲ [s] *τοῦτο καὶ* [t] *τούτῳ ἑκάτερον* [v] *ἐκείνων· καὶ γὰρ τῷ* [w] *ἀν-*
θρώπῳ [x] *τῷ μουσικῷ* [y] *καὶ* [z] *ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ μουσικὸν ταὐ-*
2 *τὸν λέγεται, καὶ τούτοις ἐκεῖνο. Διὸ* [a] *καὶ πάντα ταῦτα*
καθόλου [b] *οὐ λέγεται· οὐ γὰρ ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι πᾶς ἄνθρω-*
πος ταὐτὸ καὶ [c] *τὸ μουσικόν· τὰ γὰρ καθόλου καθ' αὑτὰ*
ὑπάρχει, τὰ δὲ συμβεβηκότα οὐ καθ' αὑτὰ ἀλλ' ἐπὶ τῶν καθ'
ἕκαστα ἁπλῶς λέγεται. Ταὐτὸ γὰρ δοκεῖ [d] *Σωκράτης καὶ*
Σωκράτης εἶναι μουσικός· τὸ [e] *δὲ Σωκράτης οὐκ ἐπὶ πολλῶν,*
3 *διὸ οὐ πᾶς Σωκράτης λέγεται ὥσπερ πᾶς ἄνθρωπος.* [f] *Καὶ*
τὰ μὲν οὕτως λέγεται ταὐτά, [g] *τὰ δὲ καθ'* [h] *αὑτά, ὥσπερ καὶ*
[i] *τὸ ἕν· καὶ γὰρ ὧν ἡ ὕλη μία ἢ εἴδει ἢ ἀριθμῷ ταὐτὰ λέγε-*
ται, καὶ ὧν ἡ οὐσία μία. Ὥστε φανερὸν ὅτι ἡ ταυτότης
ἑνότης τίς ἐστιν [k] *ἢ πλειόνων τοῦ εἶναι, ἢ ὅταν χρῆται* [l] *ὡς*
πλείοσιν, οἷον ὅταν λέγῃ αὐτὸ [m] *αὑτῷ ταὐτόν· ὡς δυσὶ γὰρ*

[k] *τισι τοιοῦτος εἶναι* A^b. [l] *λόγος ἐστὶν ὁρισμός* E, *λόγος ἐστὶν ἀριθμός* T. [m] *τοῦτο*] *τοῦτο ὃ* T. [n] *σημαίνει δὲ* T. [o] *κατὰ* om. A^b. [p] *ἀχώριστον* T. [q] *ᾖ· τοιοῦτον*] *τοιοῦτον ᾖ. τοῦτο* A^b. [r] *τὸ—συμβέβηκεν* om. T. [s] *τούτω* H^b. [t] *τούτων* A^b.H^b. [v] *ἐκείνω* A^b. [w] *ἀνθρώπω καὶ τῶ* A^b. [x] *τὸ μουσικὸν* T. [y] *καὶ* om. A^b. [z] *ὁ*] *τὸ* A^b.H^b. [a] *καὶ* post *διὸ* om. T. [b] *οὐ* ante *λέγεται* om. T. [c] *τὸ* add. A^b. [d] *σωκράτης εἶναι καὶ σωκράτης μ.* T. [e] *δὲ*] *γὰρ* E.T. [f] *καὶ* om. A^b. [g] *τὰ* om. idem. [h] *αὐτὰ ὅσα ὥσπερ* E. [i] *τὸ* om. A^b.H^b. [k] *ἢ* ante *πλειόνων* om. A^b. [l] *ὡς πλείοσιν* om. idem. [m] *αὐτῷ*] *αὐτὸ* E.H^b.

Digitized by Google

χρῆται αὐτῷ. Ἕτερα δὲ λέγεται ὧν ἢ τὰ εἴδη πλείω ἢ ἡ 4
ὕλη ἢ ὁ λόγος τῆς οὐσίας· καὶ ὅλως ἀντικειμένως τῷ ταὐτῷ
λέγεται τὸ ἕτερον. Διάφορα [n] δὲ λέγεται ὅσ' ἕτερά ἐστι
τὸ αὐτό τι ὄντα, [o] μὴ μόνον ἀριθμῷ, ἀλλ' ἢ εἴδει ἢ γένει ἢ
ἀναλογίᾳ. Ἔτι ὧν ἕτερον τὸ γένος καὶ τὰ ἐναντία καὶ ὅσα
ἔχει ἐν τῇ οὐσίᾳ τὴν ἑτερότητα. Ὅμοια λέγεται τά τε 5
[p] πάντῃ ταὐτὸ πεπονθότα, καὶ τὰ πλείω ταὐτὸ πεπονθότα
ἢ ἕτερα, καὶ ὧν ἡ ποιότης μία· καὶ καθ' ὅσα ἀλλοιοῦσθαι
ἐνδέχεται τῶν ἐναντίων, τούτων τὸ πλείω ἔχον ἢ κυριώτερα
ὅμοιον τούτῳ. Ἀντικειμένως δὲ τοῖς ὁμοίοις τὰ ἀνόμοια.

Ἀντικείμενα λέγεται ἀντίφασις καὶ τἀναντία καὶ τὰ πρός 10
τι καὶ στέρησις καὶ ἕξις καὶ ἐξ ὧν καὶ εἰς ἃ ἔσχατα, [q] οἷον αἱ
γενέσεις καὶ φθοραί· καὶ ὅσα μὴ ἐνδέχεται ἅμα παρεῖναι τῷ
ἀμφοῖν δεκτικῷ, ταῦτα ἀντικεῖσθαι λέγεται, ἢ αὐτὰ [r] ἢ ἐξ
ὧν ἐστίν. Φαιὸν γὰρ καὶ λευκὸν ἅμα τῷ αὐτῷ οὐχ ὑπάρ-
χει· διὸ ἐξ ὧν ἐστὶν [s] ἀντίκειται. Ἐναντία λέγεται τά τε 2
μὴ δυνατὰ ἅμα τῷ αὐτῷ παρεῖναι τῶν διαφερόντων κατὰ
γένος, καὶ τὰ πλεῖστον διαφέροντα [t] τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει,
καὶ τὰ πλεῖστον διαφέροντα τῶν ἐν ταὐτῷ δεκτικῷ, καὶ τὰ
πλεῖστον διαφέροντα τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν δύναμιν, καὶ ὧν ἡ
διαφορὰ μεγίστη ἢ ἁπλῶς ἢ κατὰ γένος ἢ κατ' εἶδος. Τὰ 3
δ' ἄλλα ἐναντία λέγεται τὰ μὲν τῷ [v] τὰ τοιαῦτα ἔχειν, τὰ
δὲ τῷ δεκτικὰ εἶναι τῶν τοιούτων, τὰ δὲ τῷ ποιητικὰ ἢ παθη-
τικὰ εἶναι τῶν τοιούτων, ἢ ποιοῦντα ἢ πάσχοντα, ἢ ἀποβο-
λαὶ ἢ λήψεις, ἢ ἕξεις ἢ στερήσεις εἶναι [w] τῶν τοιούτων. Ἐπεὶ 4
δὲ τὸ ἓν καὶ τὸ ὂν [x] πολλαχῶς λέγεται, ἀκολουθεῖν ἀνάγκη
καὶ τἆλλα ὅσα κατὰ ταῦτα λέγεται, ὥστε καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ
τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἐναντίον, ὥστ' εἶναι ἕτερον καθ' ἑκάστην
κατηγορίαν. Ἕτερα δὲ τῷ εἴδει λέγεται ὅσα τε ταὐτοῦ
γένους ὄντα μὴ ὑπάλληλά ἐστι, καὶ ὅσα ἐν τῷ αὐτῷ γένει

[n] δὲ om. A^b. [o] μὴ] καὶ μὴ E.F^b. [p] πάντῃ add. A^b.F^b. [q] οἷον om. A^b. [r] ἢ ante ἐξ om. T. [s] ἀντίκειται τούτοις. ἐναντία E.T. [t] τῶ E, om. T. [v] τὰ τοιαῦτα] ταῦτα A^b. [w] τῶν τοιούτων] τούτων A^b. [x] λέγεται πολλαχῶς T.

Digitized by Google

ὄντα διαφορὰν ἔχει, καὶ ὅσα ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐναντίωσιν ἔχει.
5 Καὶ τὰ ἐναντία ἕτερα τῷ εἴδει ἀλλήλων, ἢ πάντα ἢ τὰ λεγόμενα πρώτως, καὶ [y] ὅσων ἐν τῷ τελευταίῳ τοῦ γένους εἴδει οἱ λόγοι ἕτεροι, οἷον ἄνθρωπος καὶ ἵππος ἄτομα τῷ γένει, οἱ δὲ λόγοι ἕτεροι αὐτῶν. Καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτῇ οὐσίᾳ [z] ὄντα ἔχει διαφοράν. Ταὐτὰ δὲ τῷ εἴδει τὰ ἀντικειμένως λεγόμενα τούτοις.

11 [a] Πρότερα καὶ ὕστερα λέγεται ἔνια μὲν ὡς ὄντος τινὸς πρώτου καὶ ἀρχῆς ἐν ἑκάστῳ [b] γένει, [c] τὸ ἐγγύτερον ἀρχῆς τινὸς ὡρισμένης, ἢ ἁπλῶς καὶ τῇ φύσει, ἢ πρός τι ἢ ποῦ ἢ ὑπό τινων, οἷον τὰ μὲν κατὰ τόπον τῷ εἶναι ἐγγύτερον ἢ φύσει [d] τινὸς τόπου ὡρισμένου, οἷον τοῦ μέσου ἢ τοῦ ἐσχά-
2 του, ἢ πρὸς τὸ τυχόν, τὸ δὲ πορρώτερον ὕστερον. Τὰ δὲ κατὰ χρόνον· τὰ μὲν γὰρ [e] τῷ πορρωτέρω τοῦ νῦν, οἷον ἐπὶ τῶν γενομένων ([f] πρότερα γὰρ τὰ Τρωϊκὰ τῶν Μηδικῶν, ὅτι πορρώτερον ἀπέχει τοῦ νῦν), τὰ δὲ [g] τῷ ἐγγυτέρω τοῦ νῦν, οἷον ἐπὶ τῶν μελλόντων· πρότερον γὰρ Νέμεα Πυθίων, ὅτι
3 ἐγγύτερον τοῦ νῦν ὡς ἀρχῇ καὶ πρώτῳ [h] χρησαμένων. Τὰ δὲ κατὰ κίνησιν· [i] τὸ γὰρ ἐγγύτερον τοῦ πρώτου κινήσαντος πρότερον, οἷον παῖς ἀνδρός· ἀρχὴ δὲ καὶ αὕτη τις ἁπλῶς. Τὰ δὲ κατὰ δύναμιν· τὸ γὰρ ὑπερέχον τῇ δυνάμει πρότερον, καὶ τὸ δυνατώτερον· τοιοῦτον δ' ἐστὶν οὗ κατὰ τὴν προαίρεσιν ἀνάγκη ἀκολουθεῖν θάτερον καὶ τὸ ὕστερον, ὥστε μὴ κινοῦντός τε ἐκείνου μὴ κινεῖσθαι καὶ κινοῦντος κινεῖσθαι· ἡ
4 δὲ προαίρεσις ἀρχή. [k] Τὰ δὲ κατὰ τάξιν· ταῦτα δ' ἐστὶν ὅσα πρός τι ἓν ὡρισμένον διέστηκε κατὰ τὸν λόγον, οἷον παραστάτης τριτοστάτου πρότερον, [l] καὶ παρανήτη νήτης· ἔνθα μὲν γὰρ ὁ κορυφαῖος, ἔνθα δὲ ἡ μέση ἀρχή. Ταῦτα μὲν οὖν πρότερα τοῦτον λέγεται τὸν τρόπον, ἄλλον δὲ τρόπον
5 [m] τὸ τῇ γνώσει πρότερον ὡς καὶ ἁπλῶς πρότερον. Τούτων

[y] ὅσα Ab.Hb. [z] ὄντα om. T. [a] τὰ πρότερα E.T. [b] γένει om. Ab. [c] τῷ Fb. [d] τινὸς τέλος τόπου T. [e] τὸ πορρώτερον Ab. [f] πρότερον E.Ab. [g] τὸ ἐγγύτερον T, τῷ ἐγγύτερον E. [h] χρησάμενοι Ab. [i] τὸ] τὰ Ab. [k] τὸ Ab. [l] καὶ ἡ παρανήτη E.T. [m] τὸ] τῷ T.

Digitized by Google

δὲ ἄλλως τὰ κατὰ τὸν λόγον καὶ [n] τὰ κατὰ τὴν αἴσθησιν.
Κατὰ μὲν γὰρ τὸν λόγον τὰ καθόλου πρότερα, κατὰ δὲ τὴν
αἴσθησιν τὰ καθ' ἕκαστα. Καὶ κατὰ τὸν λόγον δὲ τὸ συμ-
βεβηκὸς τοῦ ὅλου πρότερον, οἷον τὸ μουσικὸν τοῦ μουσικοῦ
ἀνθρώπου· οὐ γὰρ ἔσται ὁ λόγος [o] ὅλος ἄνευ τοῦ μέρους.
Καίτοι οὐκ ἐνδέχεται μουσικὸν εἶναι μὴ ὄντος μουσικοῦ τινός. 6
Ἔτι πρότερα λέγεται τὰ τῶν προτέρων πάθη, οἷον εὐθύτης
λειότητος· τὸ μὲν γὰρ γραμμῆς [p] καθ' αὑτὴν πάθος, τὸ δ'
ἐπιφανείας. Τὰ μὲν δὴ οὕτω [q] λέγεται πρότερα καὶ ὕστερα, 7
τὰ δὲ κατὰ φύσιν καὶ οὐσίαν, ὅσα ἐνδέχεται εἶναι ἄνευ ἄλ-
λων, ἐκεῖνα δὲ ἄνευ ἐκείνων μή· ᾗ διαιρέσει [r] ἐχρήσατο Πλά-
των. Ἐπεὶ δὲ τὸ εἶναι πολλαχῶς, πρῶτον μὲν τὸ ὑποκεί-
μενον πρότερον, διὸ ἡ οὐσία πρότερον, ἔπειτα ἄλλως τὰ
κατὰ δύναμιν καὶ κατ' ἐντελέχειαν. [s] Τὰ μὲν γὰρ κατὰ 8
δύναμιν πρότερά ἐστι, τὰ δὲ κατὰ ἐντελέχειαν, οἷον κατὰ
δύναμιν μὲν ἡ ἡμίσεια τῆς ὅλης καὶ τὸ μόριον τοῦ ὅλου καὶ ἡ
ὕλη τῆς οὐσίας, κατ' ἐντελέχειαν δ' ὕστερον· διαλυθέντος γὰρ
κατ' ἐντελέχειαν ἔσται. [t] Τρόπον [v] δή τινα πάντα τὰ [w] πρό- 9
τερον καὶ ὕστερον λεγόμενα κατὰ ταῦτα λέγεται· τὰ μὲν
γὰρ κατὰ γένεσιν ἐνδέχεται ἄνευ τῶν ἑτέρων εἶναι, οἷον τὸ
ὅλον τῶν μορίων, τὰ δὲ κατὰ φθοράν, οἷον τὸ μόριον τοῦ
ὅλου. Ὁμοίως δὲ καὶ τἆλλα.

Δύναμις λέγεται ἡ μὲν ἀρχὴ κινήσεως ἢ μεταβολῆς [x] ἡ 12
ἐν ἑτέρῳ [y] ᾗ ἕτερον, οἷον [z] ἡ οἰκοδομικὴ δύναμίς ἐστιν [a] ἣ οὐχ
ὑπάρχει ἐν τῷ οἰκοδομουμένῳ· ἀλλ' ἡ ἰατρικὴ δύναμις οὖσα
ὑπάρχοι ἂν ἐν τῷ ἰατρευομένῳ, ἀλλ' οὐχ ᾗ ἰατρευόμενος.
Ἡ μὲν οὖν ὅλως ἀρχὴ μεταβολῆς ἢ κινήσεως λέγεται δύνα- 2
μις ἐν ἑτέρῳ [b] ᾗ ἕτερον, ἡ δ' ὑφ' ἑτέρου [c] ᾗ ἕτερον· καθ' ἣν
γὰρ τὸ πάσχον πάσχει τι, ὁτὲ μὲν ἐὰν ὁτιοῦν [d] δυνατὸν αὐτό

[n] τὰ om. E.T. [o] ὅλος add. E.Ab.Hb. [p] πάθος καθ' αὑτήν T. [q] πρότερα λέγεται E. [r] ἐχρῆτο E.T. [s] τὰ μὲν—ὕστερον om. Ab.Fb. [t] τρόπον] καὶ τρόπον Ab.Hb. [v] δέ Fb. [w] πρότερα καὶ ὕστερα Fb. [x] ἡ E.T. [y] ἡ T, ἡ ἡ E. [z] ἡ om. Ab. [a] ἡ E. [b] ᾗ] ἡ ἡ E. [c] ᾗ] ἡ ἡ E.T. [d] δυνατὸν] ἡ δυνατὸν E, ἡ δυνατὸν T, τὸ δυνατὸν Ab, δυνατὸν δυνατὸν margo E.

Digitized by Google

φαμεν εἶναι παθεῖν, ὁτὲ δ' οὐ κατὰ πᾶν πάθος ἀλλ' [e] ἂν ἐπὶ
3 τὸ βέλτιον. Ἔτι [f] ἡ τοῦ καλῶς τοῦτ' ἐπιτελεῖν, ἢ κατὰ
προαίρεσιν· ἐνίοτε γὰρ τοὺς μόνον ἂν πορευθέντας ἢ εἰπόν-
τας, μὴ καλῶς δὲ ἢ μὴ ὡς προείλοντο, οὔ φαμεν δύνασθαι
4 λέγειν ἢ βαδίζειν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχειν. Ἔτι
ὅσαι ἕξεις καθ' ἃς ἀπαθῆ ὅλως ἢ ἀμετάβλητα ἢ μὴ ῥᾳδίως
ἐπὶ τὸ χεῖρον εὐμετακίνητα, δυνάμεις λέγονται· κλᾶται μὲν
γὰρ καὶ συντρίβεται καὶ κάμπτεται καὶ ὅλως φθείρεται οὐ
τῷ δύνασθαι, ἀλλὰ τῷ μὴ δύνασθαι [g] καὶ ἐλλείπειν τινός·
ἀπαθῆ δὲ τῶν τοιούτων [h] ἃ μόλις καὶ ἠρέμα [i] πάσχει διὰ
5 δύναμιν καὶ τὸ δύνασθαι καὶ τὸ ἔχειν πως. Λεγομένης δὲ
τῆς δυνάμεως τοσαυταχῶς, καὶ τὸ δυνατὸν ἕνα μὲν τρόπον
λεχθήσεται τὸ ἔχον κινήσεως ἀρχὴν ἢ μεταβολῆς (καὶ γὰρ
τὸ στατικὸν δυνατόν [k] τι ἐν ἑτέρῳ [l] ᾗ ἕτερον), ἕνα δ' ἐὰν ἔχῃ
τι αὐτοῦ ἄλλο δύναμιν τοιαύτην, ἕνα δ' ἐὰν ἔχῃ μεταβάλλειν
ἐφ' ὁτιοῦν δύναμιν, εἴτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον εἴτ' ἐπὶ τὸ βέλτιον·
καὶ γὰρ τὸ φθειρόμενον δοκεῖ δυνατὸν εἶναι φθείρεσθαι, ἢ
οὐκ ἂν φθαρῆναι [m] εἰ ἦν ἀδύνατον· νῦν δὲ ἔχει τινὰ [n] διάθεσιν
6 καὶ αἰτίαν καὶ ἀρχὴν τοῦ τοιούτου πάθους. Ὁτὲ μὲν δὴ τὸ
ἔχειν τι δοκεῖ, ὁτὲ δὲ τὸ ἐστερῆσθαι τοιοῦτον εἶναι. [o] Εἰ
δ' ἡ στέρησίς ἐστιν [p] ἕξις πως, πάντα τῷ ἔχειν ἂν εἴη τι.
[q] Ὁμωνύμως δὲ λεγόμενον τὸ ὄν, ὥστε [r] τῷ ἔχειν [s] ἕξιν τινὰ
καὶ ἀρχήν ἐστι δυνατόν, καὶ [t] τῷ ἔχειν τὴν τούτου στέρησιν,
7 [v] εἰ ἐνδέχεται ἔχειν στέρησιν. Ἕνα δὲ τῷ μὴ ἔχειν αὐτοῦ
δύναμιν ἢ ἀρχὴν [w] ἐν ἄλλῳ [x] ᾗ [y] ἄλλο φθαρτικήν. Ἔτι δὲ
ταῦτα πάντα ἢ τῷ μόνον ἂν συμβῆναι γενέσθαι ἢ μὴ γενέ-
σθαι, ἢ τῷ [z] καλῶς. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀψύχοις [a] ἔνεστιν ἡ
τοιαύτη δύναμις, οἷον ἐν τοῖς ὀργάνοις· τὴν μὲν γὰρ [b] δύ-

[e] ἐὰν A^b, ὂν T. [f] ἡ] ἢ E. [g] κἂν A^b. [h] ἂν μόγις A^b. [i] πάσχῃ A^b. [k] τι εἶναι ἐν T. [l] ᾗ] ἢ ἢ E.T. [m] εἰ μὴ ἦν δυνατόν A^b, εἰ εἴη ἀδύνατον T. [n] διαίρεσιν T. [o] εἰ δ' ἡ] ἡ δὲ T. [p] ἕξις om. A^b. [q] ὁμωνύμως δὲ λεγόμενον τὸ ὂν E, ὁμωνύμως λέγομεν τὸ ὂν T, εἰ δὲ μὴ τῶ ἔχειν ἕξιν τινὰ καὶ ἀρχήν ἐστι δυνατὸν ὁμωνύμως A^b. [r] τῷ] τὸ T, τῶ τε A^b. [s] ἕξιν—ἔχειν om. A^b. [t] τὸ T. [v] εἰ—στέρησιν om. T. [w] ἐν om. A^b. [x] ἢ T, ἢ ἢ E. [y] ἄλλου T. [z] καλοῖς A^b. [a] ἔν ἐστιν E.T.A^b. [b] φασι δύνασθαι A^b.

Digitized by Google

νασθαί φασι φθέγγεσθαι λύραν, τὴν δ' οὐθέν, ἂν ᾖ μὴ εὔφω-
νος. Ἀδυναμία δ' [c] ἐστὶ στέρησις δυνάμεως καὶ τῆς τοιαύτης 8
ἀρχῆς [d] ἄρσις τις οἵα εἴρηται, ἢ ὅλως ἢ τῷ πεφυκότι ἔχειν, ἢ
καὶ ὅτε πέφυκεν ἤδη ἔχειν· οὐ γὰρ ὁμοίως ἂν [e] φαῖμεν ἀδύνα-
τον εἶναι γεννᾶν παῖδα [f] καὶ ἄνδρα καὶ εὐνοῦχον. Ἔτι δὲ
καθ' [g] ἑκατέραν δύναμίν ἐστιν ἀδυναμία ἀντικειμένη, τῇ τε
μόνον κινητικῇ καὶ τῇ καλῶς κινητικῇ. Καὶ ἀδύνατα [h] δὴ τὰ 9
μὲν κατὰ τὴν ἀδυναμίαν ταύτην λέγεται, τὰ δ' ἄλλον τρό-
πον, οἷον δυνατόν τε καὶ ἀδύνατον. [i] Ἀδύνατον μὲν οὗ τὸ
ἐναντίον ἐξ ἀνάγκης ἀληθές, οἷον τὸ τὴν διάμετρον σύμμε-
τρον εἶναι ἀδύνατον, ὅτι ψεῦδος τὸ τοιοῦτον, [k] οὗ τὸ ἐναντίον
οὐ μόνον ἀληθὲς ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη ἀσύμμετρον εἶναι· τὸ ἄρα
σύμμετρον οὐ μόνον ψεῦδος ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης ψεῦδος.
Τὸ δ' ἐναντίον τούτῳ, τὸ δυνατόν, ὅταν μὴ ἀναγκαῖον [l] ᾖ τὸ 10
ἐναντίον ψεῦδος εἶναι, οἷον τὸ καθῆσθαι ἄνθρωπον δυνατόν·
οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ καθῆσθαι ψεῦδος. Τὸ μὲν οὖν δυ-
νατὸν ἕνα μὲν τρόπον, ὥσ[m]περ εἴρηται, τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης
ψεῦδος σημαίνει, ἕνα δὲ τὸ ἀληθὲς εἶναι, ἕνα δὲ τὸ ἐνδεχόμε-
νον ἀληθὲς [n] εἶναι. Κατὰ μεταφορὰν δὲ ἡ ἐν [o] τῇ γεωμετρίᾳ 11
λέγεται δύναμις. Ταῦτα μὲν οὖν [o] τὰ δυνατὰ οὐ κατὰ δύνα-
μιν. Τὰ δὲ λεγόμενα κατὰ δύναμιν πάντα λέγεται πρὸς
τὴν πρώτην [μίαν]· αὕτη δ' ἐστὶν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ
[p] ᾗ ἄλλο. Τὰ γὰρ ἄλλα λέγεται δυνατὰ [q] τῷ τὰ μὲν ἔχειν 12
αὐτῶν ἄλλο τι τοιαύτην δύναμιν, τὰ δὲ [r] μὴ ἔχειν, τὰ δὲ ὡδὶ
ἔχειν. Ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀδύνατα. Ὥστε ὁ κύριος ὅρος
τῆς πρώτης δυνάμεως ἂν εἴη ἀρχὴ μεταβλητικὴ ἐν ἄλλῳ [p] ᾗ
ἄλλο.

Ποσὸν λέγεται τὸ διαιρετὸν εἰς ἐνυπάρχοντα, ὧν ἑκάτε- 13
ρον ἢ ἕκαστον ἕν [s] τι καὶ τόδε [t] τι πέφυκεν εἶναι. Πλῆθος

[c] ἐστὶ om. T. [d] ἄρνησίς H^b. om. cum τις A^b. [e] φαμεν A^b, φαίημεν H^b : ceteri φαῖεν. [f] γρ. καὶ ἄνδρα εὐνουχίαν margo E. ita T. [g] ἑκατέραν τὴν δύναμίν A^b. [h] δὲ E.T. [i] ἀδύνατον μὲν—ἀδύνατον om. T. [k] οὗ] καὶ οὗ E.T. [l] ᾖ om. A^b. [m] περ om. T. [n] εἶναι] ἤδη A^b.H^b. [o] τῇ et mox τὰ om. A^b. [p] ᾗ] ἢ ᾗ utrobique E. [q] τὰ μὲν τῶ T. [r] μὴ] τῷ μὴ E.T. [s] τε E. [t] τι om. F^b.H^b.

Digitized by Google

μὲν οὖν ποσόν τι ἂν ἀριθμητὸν ᾖ, μέγεθος δὲ ἂν μετρητὸν
ᾖ. Λέγεται δὲ πλῆθος μὲν τὸ διαιρετὸν δυνάμει εἰς μὴ συν-
εχῆ, μέγεθος δὲ τὸ εἰς συνεχῆ. Μεγέθους δὲ τὸ μὲν ἐφ' ἓν
συνεχὲς μῆκος, τὸ δ' ἐπὶ δύο πλάτος, τὸ δ' ἐπὶ τρία βάθος.
2 Τούτων δὲ πλῆθος μὲν [v] τὸ πεπερασμένον ἀριθμός, μῆκος δὲ
γραμμή, πλάτος δὲ ἐπιφάνεια, βάθος δὲ σῶμα. Ἔτι τὰ
μὲν λέγεται καθ' αὑτὰ ποσὰ ἄττα, τὰ δὲ κατὰ συμβεβη-
κός, οἷον ἡ μὲν γραμμὴ ποσόν τι καθ' [w] ἑαυτό, τὸ δὲ μουσι-
3 κὸν κατὰ συμβεβηκός. Τῶν δὲ καθ' [x] αὑτὰ τὰ μὲν κατ'
οὐσίαν ἐστίν, οἷον ἡ γραμμὴ ποσόν τι (ἐν γὰρ τῷ λόγῳ τῷ
τί ἐστι λέγοντι τὸ ποσόν [y] τι [z] ὑπάρχει), τὰ δὲ πάθη καὶ
ἕξεις τῆς τοιαύτης ἐστὶν οὐσίας, οἷον τὸ πολὺ καὶ [a] τὸ ὀλί-
γον, [b] καὶ μακρὸν καὶ βραχύ, [c] καὶ πλατὺ καὶ στενόν, [d] καὶ
βαθὺ καὶ ταπεινόν, [e] καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον, καὶ τἆλλα [f] τὰ
4 τοιαῦτα. Ἔστι δὲ καὶ τὸ μέγα καὶ [g] τὸ μικρόν, καὶ [h] τὸ
μεῖζον [i] καὶ ἔλαττον, καὶ καθ' αὑτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα λεγό-
μενα, τοῦ ποσοῦ πάθη καθ' αὑτά· [k] μεταφέρεται [l] μέντοι καὶ
5 ἐπ' ἄλλα ταῦτα τὰ ὀνόματα. Τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκὸς
λεγομένων ποσῶν τὸ μὲν οὕτως [m] λέγεται ὥσπερ ἐλέχθη ὅτι
τὸ μουσικὸν ποσὸν καὶ τὸ λευκὸν τῷ εἶναι ποσόν [n] τι ᾧ
ὑπάρχουσι, τὰ δὲ ὡς κίνησις καὶ χρόνος· καὶ γὰρ ταῦτα πόσ'
ἄττα [o] λέγεται καὶ συνεχῆ τῷ ἐκεῖνα διαιρετὰ εἶναι ὧν ἐστὶ
[p] ταῦτα [q] πάθη. Λέγω [r] δὲ οὐ τὸ κινούμενον ἀλλ' ὃ ἐκινήθη·
τῷ γὰρ ποσὸν εἶναι ἐκεῖνο καὶ ἡ κίνησις ποσή, ὁ δὲ χρόνος
τῷ ταύτην.

14 Τὸ ποιὸν λέγεται ἕνα μὲν τρόπον [s] ἡ διαφορὰ τῆς οὐσίας,
οἷον ποιόν [t] τι ἄνθρωπος ζῷον ὅτι δίπουν, ἵππος δὲ τετρά-
πουν· καὶ κύκλος [u] ποιόν τι σχῆμα ὅτι ἀγώνιον, ὡς τῆς δια-

[v] τὸ om. H^b. [w] αὑτό A^b. [x] αὑτὸ A^b. [y] τι om. F^b.H^b. [z] ἐνυ-πάρχει F^b. [a] τὸ post καὶ om. A^b. [b] καὶ τὸ μακρὸν A^b. [c] καὶ πλατὺ —βαρὺ om. E. [d] καὶ βαθὺ καὶ ταπεινόν om. A^b.H^b. [e] καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον om. F^b. [f] τὰ om. A^b. [g] τὸ alterum om. T. [h] τὸ om. E.A^b. [i] καὶ τὸ ἔλαττον H^b. [k] μεταφέρονται A^b. [l] μέντοιγε H^b. [m] λέγονται T. [n] τι ἐνυπάρχουσι T. [o] λέγονται T. [p] ταῦτα] τὰ A^b. [q] πάθη om. T. [r] δὴ H^b. [s] αἱ διαφοραὶ A^b. [t] τι] ποι T. [u] ποιοῦν T.

Digitized by Google

φορᾶς τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν ποιότητος [v] οὔσης. Ἕνα μὲν δὴ 2
τρόπον τοῦτον λέγεται ἡ ποιότης διαφορὰ οὐσίας, ἕνα δὲ ὡς
τὰ ἀκίνητα καὶ τὰ μαθηματικά, ὥσπερ οἱ ἀριθμοὶ ποιοί
τινες, οἷον οἱ σύνθετοι καὶ μὴ μόνον ἐφ' ἓν ὄντες ἀλλ' ὧν
μίμημα τὸ ἐπίπεδον καὶ τὸ στερεόν (οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ ποσά-
κις ποσοὶ ἢ ποσάκις ποσάκις ποσοί), καὶ ὅλως ὃ παρὰ τὸ
ποσὸν ὑπάρχει ἐν τῇ οὐσίᾳ· οὐσία γὰρ ἑκάστου τὸ ἅπαξ,
οἷον τῶν ἓξ οὐχ ὃ δὶς ἢ τρὶς εἰσὶν [w] ἀλλ' ὃ ἅπαξ· ἓξ γὰρ
ἅπαξ [x] ἕξ. Ἔτι ὅσα πάθη τῶν κινουμένων οὐσιῶν, οἷον 3
θερμότης καὶ ψυχρότης, καὶ λευκότης καὶ μελανία, καὶ βαρύ-
της καὶ κουφότης, καὶ ὅσα τοιαῦτα, καθ' [y] ἃ λέγονται [z] καὶ
ἀλλοιοῦσθαι τὰ σώματα μεταβαλλόντων. Ἔτι κατ' ἀρετὴν
καὶ κακίαν καὶ ὅλως τὸ κακὸν καὶ ἀγαθόν. Σχεδὸν [a] δὴ 4
κατὰ δύο τρόπους λέγοιτ' ἂν τὸ ποιόν, καὶ τούτων ἕνα τὸν
κυριώτατον· πρώτη μὲν γὰρ ποιότης ἡ τῆς οὐσίας διαφορά.
Ταύτης δέ [b] τι καὶ ἡ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς ποιότης μέρος· δια-
φορὰ γάρ τις οὐσιῶν, ἀλλ' ἢ οὐ κινουμένων ἢ οὐχ ᾗ [c] κινού-
μενα. Τὰ δὲ πάθη τῶν κινουμένων ᾗ κινούμενα, καὶ [d] αἱ τῶν
κινήσεων διαφοραί. Ἀρετὴ δὲ καὶ κακία τῶν παθημάτων 5
μέρος τι· διαφορὰς γὰρ δηλοῦσι τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐνερ-
γείας, καθ' ἃς ποιοῦσιν ἢ πάσχουσι καλῶς ἢ φαύλως τὰ [e] ἐν
κινήσει ὄντα· [f] τὸ μὲν γὰρ ὡδὶ δυνάμενον κινεῖσθαι ἢ ἐνεργεῖν
ἀγαθόν, τὸ δ' ὡδὶ καὶ ἐναντίως μοχθηρόν. Μάλιστα δὲ τὸ
ἀγαθὸν [g] καὶ κακὸν σημαίνει τὸ ποιὸν ἐπὶ τῶν ἐμψύχων, καὶ
τούτων μάλιστα ἐπὶ τοῖς ἔχουσι προαίρεσιν.

Πρός τι λέγεται τὰ μὲν ὡς διπλάσιον [h] πρὸς ἥμισυ καὶ 15
τριπλάσιον πρὸς τριτημόριον, καὶ [i] ὅλως πολλαπλάσιον [k] πρὸς
πολλοστημόριον καὶ ὑπερέχον [l] πρὸς ὑπερεχόμενον· τὰ δ' ὡς
[m] τὸ θερμαντικὸν πρὸς [n] τὸ θερμαντὸν καὶ [n] τὸ τμητικὸν πρὸς

[v] οὔσης om. T. [w] ἀλλ'] ἀλλ' ὁ δὶς ἢ τρὶς T. [x] ἕξ om. A^b.H^b.
[y] ἃ] ὅσα A^b. [z] καὶ om. A^b. [a] δὲ T. [b] τις T.A^b. [c] κινουμένων T.
[d] αἱ om. A^b. [e] ἐν τῇ κινήσει T. [f] τὰ—δυνάμενα T. [g] καὶ τὸ κακὸν
E.T. [h] πρὸς τὸ ἥμισυ A^b. [i] ὅλως τὸ πολλαπλάσιον H^b. [k] πρὸς τὸ
πολλοστημόριον E.H^b. [l] πρὸς τὸ ὑπερεχόμενον H^b. [m] τὸ] πρὸς τὸ A^b,
om. E.T. [n] τὸ utrumque om. T.

Digitized by Google

[n]τὸ τμητόν, καὶ ὅλως τὸ ποιητικὸν πρὸς τὸ παθητικόν· τὰ δ'
ὡς τὸ μετρητὸν πρὸς τὸ μέτρον [o]καὶ ἐπιστητὸν πρὸς ἐπιστή-
2 μην καὶ αἰσθητὸν πρὸς αἴσθησιν. Λέγεται δὲ τὰ μὲν πρῶτα
κατ' ἀριθμόν, ἢ ἁπλῶς ἢ [p]ὡρισμένως πρὸς [q]αὑτοὺς ἢ πρὸς ἕν,
οἷον τὸ μὲν διπλάσιον [r]πρὸς ἓν ἀριθμὸς [s]ὡρισμένος, τὸ δὲ
πολλαπλάσιον κατ' ἀριθμὸν πρὸς ἕν, οὐχ ὡρισμένον δέ, οἷον
3 τόνδε ἢ τόνδε. Τὸ δὲ ἡμιόλιον πρὸς τὸ ὑφημιόλιον κατ' ἀρι-
θμὸν πρὸς ἀριθμὸν [t]ὡρισμένον· τὸ ἐπιμόριον πρὸς τὸ ὑπεπι-
μόριον κατὰ [v]ἀόριστον, ὥσπερ τὸ πολλαπλάσιον πρὸς τὸ ἕν.
4 Τὸ δ' ὑπερέχον πρὸς τὸ ὑπερεχόμενον ὅλως ἀόριστον κατ'
ἀριθμόν· ὁ γὰρ ἀριθμὸς [w]σύμμετρος, κατὰ [x]μὴ σύμμετρον δὲ
[y]ἀριθμὸν [z]λέγεται· τὸ [a]γὰρ ὑπερέχον πρὸς τὸ ὑπερεχόμενον
τοσοῦτόν τέ ἐστι [b]καὶ [c]ἔτι· τοῦτο δ' ἀόριστον· ὁπότερον
5 γὰρ ἔτυχεν ἔστιν, [d]ἢ ἴσον ἢ οὐκ ἴσον. Ταῦτά [e]τε οὖν τὰ
πρός τι [f]πάντα κατ' ἀριθμὸν λέγεται καὶ ἀριθμοῦ πάθη, καὶ
ἔτι τὸ ἴσον καὶ ὅμοιον καὶ ταὐτὸ [g]κατ' ἄλλον τρόπον· κατὰ
γὰρ τὸ ἓν λέγεται [h]πάντα. Ταὐτὰ μὲν γὰρ ὧν μία [i]ἡ
οὐσία, [k]ὅμοια δ' ὧν ἡ ποιότης μία, ἴσα δὲ ὧν τὸ ποσὸν ἕν.
Τὸ δ' ἓν τοῦ ἀριθμοῦ ἀρχὴ καὶ μέτρον, ὥστε ταῦτα [l]μὲν
πάντα πρός τι λέγεται κατ' ἀριθμὸν μέν, οὐ τὸν αὐτὸν δὲ
6 τρόπον. Τὰ δὲ ποιητικὰ καὶ παθητικὰ κατὰ δύναμιν [m]ποιη-
τικὴν καὶ παθητικὴν καὶ ἐνεργείας τὰς τῶν δυνάμεων, οἷον τὸ
θερμαντικὸν πρὸς τὸ θερμαντόν, ὅτι δύναται, [n]καὶ πάλιν τὸ
θερμαῖνον πρὸς τὸ θερμαινόμενον καὶ τὸ τέμνον πρὸς τὸ
τεμνόμενον, ὡς ἐνεργοῦντα. Τῶν δὲ κατ' ἀριθμὸν οὐκ εἰσὶν
ἐνέργειαι ἀλλ' ἢ ὃν τρόπον ἐν ἑτέροις εἴρηται· αἱ δὲ κατὰ
7 [o]κίνησιν ἐνέργειαι οὐχ ὑπάρχουσιν. Τῶν δὲ κατὰ δύναμιν

[n] τὸ om. T. [o] καὶ τὸ ἐπιστητὸν T.H^b. [p] ὡρισμένον E.A^b. [q] αὐτὸν ἢ πρὸς ἔνια H^b. [r] πρὸς—πολλαπλάσιον om. T. [s] ὡρισμένος] ὡρισμένος πρὸς ἕν A^b. [t] ὡρισμένους T. [v] ἀορίστου A^b, ἀορίστους E. [w] σύμμετρον A^b. [x] μὴ om. T. [y] ἀριθμὸς οὐ A^b. [z] λέγονται E.A^b. [a] γὰρ] δὲ A^b. [b] καὶ om. A^b. [c] ἔτι] ἔτι τοῦτο T. [d] ἢ ante ἴσον om. A^b. [e] τε om. T.H^b. [f] ἅπαντα E.T. [g] κατ' om. A^b. [h] πάντα ταυτά. τὸ μὲν γὰρ ταυτὸ ὧν A^b. [i] ἡ om. A^b. [k] ὅμοια—μία post ἕν A^b. [l] μὲν add. A^b, qui ταῦτα μὲν τὰ πρός τι πάντα. [m] ποιητικήν τε καὶ T. [n] καὶ—θερμαινόμενον om. H^b. [o] δύναμιν E.

Digitized by Google

καὶ κατὰ χρόνους ἤδη λέγονται [p] πρός τι, οἷον τὸ πεποιηκὸς
πρὸς τὸ πεποιημένον καὶ τὸ ποιῆσον πρὸς τὸ ποιησόμενον.
Οὕτω γὰρ [q] καὶ πατὴρ υἱοῦ λέγεται πατήρ· τὸ μὲν γὰρ
πεποιηκός, τὸ δὲ πεπονθός τί ἐστιν. [r] Ἔτι ἔνια κατὰ στέ-
ρησιν δυνάμεως, ὥσπερ τὸ ἀδύνατον καὶ ὅσα οὕτω λέγεται,
οἷον τὸ ἀόρατον. Τὰ μὲν οὖν κατ' ἀριθμὸν καὶ δύναμιν λε- 8
γόμενα πρός τι πάντα ἐστὶ [s] πρός τι τῷ [t] ὅπερ ἐστὶν ἄλλου
λέγεσθαι αὐτὸ [v] ὅ ἐστιν, ἀλλὰ μὴ [w] τῷ ἄλλο πρὸς ἐκεῖνο· τὸ
δὲ μετρητὸν καὶ τὸ ἐπιστητὸν καὶ [x] τὸ διανοητὸν τῷ [y] ἄλλο
[z] πρὸς αὐτὸ λέγεσθαι πρός [a] τι λέγονται. Τό τε γὰρ δια- 9
νοητὸν σημαίνει [b] ὅτι ἐστὶν αὐτοῦ διάνοια, οὐκ ἔστι δ' ἡ διά-
νοια πρὸς [c] τοῦτο οὗ ἐστὶ διάνοια· δὶς γὰρ ταὐτὸν εἰρημένον
ἂν εἴη. Ὁμοίως δὲ καὶ τινός ἐστιν ἡ ὄψις ὄψις, οὐχ οὗ
[d] ἐστὶν ὄψις· καίτοι [e] γ' ἀληθὲς τοῦτο εἰπεῖν· ἀλλὰ [f] πρὸς
χρῶμα ἢ πρὸς ἄλλο τι τοιοῦτον. Ἐκείνως δὲ δὶς ταὐτὸν 10
λεχθήσεται, [g] ὅτι ἔστιν [h] ὄψις οὗ ἐστὶν [i] ἡ ὄψις. Τὰ μὲν
οὖν καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα πρός τι τὰ μὲν οὕτω λέγεται, τὰ
δὲ ἂν τὰ γένη αὐτῶν ᾖ τοιαῦτα, οἷον [k] ἡ ἰατρικὴ τῶν πρός
τι ὅτι τὸ γένος αὐτῆς ἡ ἐπιστήμη δοκεῖ εἶναι τῶν πρός τι.
Ἔτι καθ' ὅσα τὰ ἔχοντα λέγεται πρός τι, [l] οἷον ἰσότης ὅτι 11
τὸ ἴσον, καὶ ὁμοιότης ὅτι τὸ ὅμοιον. Τὰ δὲ κατὰ συμβεβη-
κός, [m] οἷον ἄνθρωπος πρός τι ὅτι συμβέβηκεν αὐτῷ διπλασίῳ
εἶναι, τοῦτο δ' ἐστὶ τῶν πρός τι· ἢ τὸ λευκόν, [n] εἰ τῷ αὐτῷ
συμβέβηκε διπλασίῳ καὶ λευκῷ εἶναι.

[o] Τέλειον λέγεται ἓν μὲν οὗ μὴ ἔστιν ἔξω τι λαβεῖν [p] μηδὲ 16
ἓν μόριον, οἷον [q] ὁ χρόνος τέλειος ἑκάστου οὗτος οὗ μὴ ἔστιν
ἔξω λαβεῖν [r] χρόνον τινὰ ὃς τούτου μέρος ἐστὶ τοῦ χρόνου.

[p] πρός] τὰ πρός T. [q] καὶ ὁ πατὴρ T. [r] ἔτι δ' ἔνια H^b. [s] πρός τι ante τῷ om. T. [t] ἅπερ H^b. [v] ὅ] ὅπερ H^b. [w] τὸ T. [x] τὸ extremum om. E.T. [y] ἄλλα H^b. [z] πρὸς om. A^b. [a] τι ἃ λέγονται A^b. [b] ὅτι] ὅ T. [c] τοῦτο] τὸ E. [d] ἐστὶν ἡ ὄψις F^b.H^b. [e] γ' add. E. [f] πρὸς τὸ χρῶμα F^b. [g] ὅτι om. A^b. [h] ἡ ὄψις H^b, om. A^b. [i] ἡ om. F^b.H^b. [k] ἡ om. A^b. [l] οἷον ἡ ἰσότης A^b. [m] οἷον ὁ ἄνθρωπος A^b.H^b. [n] εἰ] ἢ A^b. [o] τὸ τέλειον A^b. [p] μηδὲν T, μηθὲν E. [q] ὁ add. E.T. [r] χρόνον ὡς τοῦτο T.

Digitized by Google

Καὶ [s] τὸ κατ' ἀρετὴν καὶ τὸ [t] τοῦ εὖ [v] μὴ ἔχον ὑπερβολὴν
πρὸς τὸ γένος, οἷον τέλειος ἰατρὸς καὶ τέλειος αὐλητής, ὅταν
2 κατὰ τὸ εἶδος τῆς οἰκείας ἀρετῆς μηθὲν [w] ἐλλείπωσιν. Οὕτω
δὲ μεταφέροντες καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν λέγομεν συκοφάντην τέλειον καὶ κλέπτην τέλειον, ἐπειδὴ καὶ ἀγαθοὺς λέγομεν αὐτούς,
3 οἷον κλέπτην ἀγαθὸν καὶ συκοφάντην ἀγαθόν. [x] Καὶ ἡ ἀρετὴ
τελείωσίς τις· ἕκαστον γὰρ τότε [y] τέλειον καὶ οὐσία πᾶσα [z] τότε τελεία, ὅταν κατὰ τὸ εἶδος τῆς οἰκείας ἀρετῆς μηθὲν ἐλλείπῃ μόριον τοῦ κατὰ φύσιν μεγέθους. Ἔτι οἷς ὑπάρχει τὸ τέλος σπουδαῖον, ταῦτα λέγεται τέλεια· [a] κατὰ γὰρ τὸ
4 ἔχειν [b] τὸ τέλος τέλεια. Ὥστ' [c] ἐπεὶ τὸ τέλος τῶν ἐσχάτων
τί ἐστι, καὶ ἐπὶ τὰ φαῦλα μεταφέροντες λέγομεν τελείως ἀπολωλέναι καὶ τελείως ἐφθάρθαι, ὅταν μηδὲν [d] ἐλλείπῃ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ κακοῦ ἀλλ' ἐπὶ [e] τοῦ ἐσχάτου [f] ᾖ. Διὸ καὶ ἡ τελευτὴ κατὰ μεταφορὰν λέγεται τέλος, ὅτι ἄμφω ἔσχατα.
5 Τέλος δὲ καὶ τὸ οὗ ἕνεκα ἔσχατον. Τὰ μὲν οὖν καθ' αὑτὰ
λεγόμενα τέλεια τοσαυταχῶς λέγεται, τὰ μὲν [g] τῷ κατὰ τὸ εὖ μηθὲν ἐλλείπειν μηδ' ἔχειν ὑπερβολὴν μηδὲ ἔξω τι λαβεῖν, τὰ δ' ὅλως κατὰ τὸ μὴ ἔχειν ὑπερβολὴν [h] ἐν ἑκάστῳ γένει μηδ' εἶναί τι [i] ἔξω, τὰ δὲ ἄλλα ἤδη [k] κατὰ ταῦτα τῷ ἢ ποιεῖν τι τοιοῦτον ἢ ἔχειν ἢ ἁρμόττειν [l] τούτῳ ἢ [m] ἁμῶς γέ πως λέγεσθαι πρὸς τὰ πρώτως λεγόμενα τέλεια.

17 Πέρας λέγεται [n] τὸ ἔσχατον ἑκάστου καὶ οὗ ἔξω μηθὲν
ἔστι λαβεῖν πρώτου, [o] καὶ οὗ ἔσω πάντα πρώτου, καὶ ὃ ἂν ᾖ εἶδος μεγέθους ἢ ἔχοντος μέγεθος, καὶ τὸ τέλος ἑκάστου.
2 [p] Τοιοῦτον δ' ἐφ' ὃ ἡ κίνησις καὶ ἡ πρᾶξις, καὶ οὐκ ἀφ' οὗ.
[q] Ὁτὲ δὲ ἄμφω καὶ [r] ἀφ' οὗ καὶ ἐφ' ὅ, καὶ τὸ οὗ ἕνεκα, καὶ ἡ οὐσία [s] ἡ ἑκάστου, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἑκάστῳ· τῆς γνώσεως

[s] τὸ] τὰ A^b. [t] τοῦ om. A^b.F^b. [v] μὴ ἔχοντι δ' A^b, om. T. [w] ἐλλίπωσιν A^b. [x] καὶ ἡ—τις om. A^b. [y] τελειόν τι καὶ A^b. [z] τότε om. A^b. [a] κατὰ—τελεια om. T. [b] τὸ post ἔχειν om. E. [c] ἐπειδὴ T. [d] ἐλλίπῃ A^b. [e] τῷ ἐσχάτῳ A^b.F^b, τῶν ἐσχάτων T. [f] ᾖ] δ' ᾖ E. [g] τῷ om. T. [h] ἐν] ἑνὶ T. [i] ἔξω—ἤδη] ἐξ ὧν τὰ ἄλλα εἴδη T. [k] καθ' αὑτὰ E.T. [l] τοιούτῳ E.T. [m] ἄλλως codices. [n] τότε A^b. [o] καὶ—πρώτου om. E.T. [p] τοῦτο F^b. [q] ὁτὲ] ὅτι T. [r] ἀφ'] ὑφ' T. [s] ἡ add. E.A^b.

Digitized by Google

γὰρ τοῦτο πέρας· εἰ δὲ τῆς γνώσεως, καὶ τοῦ πράγματος. Ὥστε φανερὸν ὅτι ὁσαχῶς τε ἡ ἀρχὴ λέγεται, τοσαυταχῶς καὶ τὸ πέρας, καὶ ἔτι πλεοναχῶς· ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ πέρας τι, τὸ δὲ πέρας οὐ πᾶν ἀρχή.

Τὸ καθ' ὃ λέγεται πολλαχῶς, ἕνα μὲν τρόπον τὸ εἶδος 18
καὶ ἡ οὐσία ἑκάστου πράγματος, οἷον καθὸ ἀγαθός, αὐτὸ ἀγαθόν, ἕνα δὲ ἐν ᾧ πρώτῳ πέφυκε γίγνεσθαι, οἷον τὸ χρῶμα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ. Τὸ μὲν οὖν πρώτως λεγόμενον καθὸ τὸ εἶδός ἐστι, [t] δευτέρως δὲ [v] ὡς ἡ ὕλη ἑκάστου καὶ τὸ ὑποκείμενον ἑκάστῳ πρῶτον. Ὅλως [w] δὲ τὸ καθὸ ἰσαχῶς καὶ τὸ 2
αἴτιον [x] ὑπάρξει· κατὰ τί γὰρ ἐλήλυθεν [y] ἢ οὗ ἕνεκα ἐλήλυθε λέγεται, καὶ κατὰ τί παραλελόγισται ἢ συλλελόγισται, ἢ [z] τί τὸ αἴτιον τοῦ συλλογισμοῦ ἢ παραλογισμοῦ. Ἔτι [a] δὲ τὸ καθὸ τὸ κατὰ θέσιν λέγεται, καθὸ ἕστηκεν ἢ καθὸ βαδίζει· πάντα γὰρ ταῦτα [b] θέσιν σημαίνει καὶ τόπον. Ὥστε 3
καὶ τὸ καθ' αὑτὸ πολλαχῶς ἀνάγκη λέγεσθαι. Ἓν μὲν γὰρ καθ' αὑτὸ τὸ τί ἦν εἶναι ἑκάστῳ, οἷον ὁ Καλλίας [c] καθ' αὑτὸν Καλλίας, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι [d] Καλλίᾳ· ἓν δὲ ὅσα ἐν τῷ τί ἐστιν ὑπάρχει, οἷον ζῷον ὁ Καλλίας καθ' αὑτόν. Ἐν γὰρ τῷ λόγῳ ἐνυπάρχει τὸ ζῷον· ζῷον γάρ τι ὁ Καλλίας. [e] Ἔτι 4
δὲ εἰ ἐν αὑτῷ δέδεκται πρώτῳ ἢ τῶν αὑτοῦ τινί, οἷον ἡ ἐπιφάνεια λευκὴ καθ' αὑτήν, καὶ [f] ζῇ ὁ ἄνθρωπος καθ' αὑτόν· ἡ γὰρ ψυχὴ μέρος τι τοῦ ἀνθρώπου, ἐν ᾗ πρώτῃ τὸ ζῆν. Ἔτι οὗ μὴ [g] ἐστιν ἄλλο αἴτιον. Τοῦ γὰρ ἀνθρώπου πολλὰ αἴτια, τὸ ζῷον, τὸ δίπουν· ἀλλ' ὅμως καθ' αὑτὸν ἄνθρωπος ὁ ἄνθρωπός ἐστιν. Ἔτι ὅσα μόνῳ ὑπάρχει καὶ ᾗ μόνον· [h] διὸ τὸ κεχωρισμένον καθ' αὑτό.

Διάθεσις λέγεται τοῦ ἔχοντος μέρη τάξις, ἢ [i] κατὰ τόπον 19
ἢ κατὰ δύναμιν ἢ κατ' εἶδος· θέσιν γὰρ δεῖ τινὰ εἶναι, ὥσπερ [k] καὶ τοὔνομα δηλοῖ ἡ διάθεσις.

[t] δεύτερον A^b.H^b. [v] ἡ ὕλη ὡς A^b. [w] δὲ καὶ τὸ T. [x] ὑπάρχει F^b. [y] ἢ om. A^b. [z] τί] ὅτι E.T. [a] δὲ add. E.A^b. [b] τόπον σημαίνει καὶ θέσιν A^b.H^b. [c] καθ' αὑτὸν καλλίας add. A^b. [d] καλλίαν T. [e] ἔτι] ἓν A^b. [f] ζῷον E.T. [g] ἐστι τι ἄλλο E, ἐστιν ἕν τι ἄλλο T. [h] γρ. διότι ὡρισμένου margo E. [i] κατὰ τὸν τόπον A^b. [k] καὶ om. E.A^b.H^b.

Digitized by Google

20 Ἕξις [l] δὲ λέγεται ἕνα μὲν τρόπον οἷον ἐνέργειά τις τοῦ
ἔχοντος καὶ ἐχομένου, ὥσπερ πρᾶξίς τις ἢ κίνησις· ὅταν γὰρ
τὸ μὲν ποιῇ τὸ δὲ ποιῆται, ἔστι ποίησις μεταξύ. Οὕτω καὶ
τοῦ ἔχοντος ἐσθῆτα καὶ τῆς ἐχομένης ἐσθῆτος ἔστι μεταξὺ
ἕξις. Ταύτην μὲν οὖν φανερὸν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται [m] ἔχειν
ἕξιν· εἰς ἄπειρον γὰρ βαδιεῖται, εἰ τοῦ ἐχομένου ἔσται ἔχειν
2 τὴν ἕξιν. Ἄλλον δὲ τρόπον ἕξις λέγεται διάθεσις καθ' ἣν
[n] ἢ εὖ ἢ κακῶς διάκειται τὸ διακείμενον, [o] καὶ ἢ καθ' αὑτὸ ἢ
πρὸς ἄλλο, οἷον ἡ ὑγίεια ἕξις τις· διάθεσις γάρ ἐστι τοι-
αύτη. Ἔτι ἕξις λέγεται [p] ἂν ᾖ μόριον διαθέσεως [q] τοιαύτης·
διὸ καὶ ἡ τῶν μερῶν ἀρετὴ ἕξις [r] τίς ἐστιν.

21 [s] Πάθος λέγεται ἕνα μὲν τρόπον ποιότης καθ' ἣν ἀλλοιοῦ-
σθαι ἐνδέχεται, οἷον τὸ λευκὸν καὶ [t] τὸ μέλαν, καὶ γλυκὺ καὶ
πικρόν, καὶ βαρύτης καὶ κουφότης, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα·
ἕνα δὲ αἱ τούτων ἐνέργειαι καὶ ἀλλοιώσεις ἤδη. Ἔτι τούτων
μᾶλλον αἱ βλαβεραὶ ἀλλοιώσεις καὶ κινήσεις, καὶ μάλιστα αἱ
λυπηραὶ [v] βλάβαι. Ἔτι τὰ μεγέθη τῶν [w] συμφορῶν καὶ
λυπηρῶν πάθη λέγεται.

22 [x] Στέρησις λέγεται ἕνα μὲν τρόπον ἂν μὴ ἔχῃ τι [y] τῶν πε-
φυκότων ἔχεσθαι, κἂν μὴ αὐτὸ [z] ᾖ πεφυκὸς ἔχειν, οἷον φυτὸν
ὀμμάτων ἐστερῆσθαι λέγεται. Ἕνα δὲ ἂν πεφυκὸς ἔχειν, ἢ
αὐτὸ ἢ τὸ γένος, μὴ ἔχῃ, οἷον ἄλλως ἄνθρωπος ὁ τυφλὸς
ὄψεως ἐστέρηται καὶ ἀσπάλαξ· τὸ μὲν κατὰ [a] τὸ γένος, τὸ
2 δὲ καθ' αὑτό. Ἔτι ἂν πεφυκὸς καὶ [b] ὅτε πέφυκεν ἔχειν μὴ
ἔχῃ· ἡ γὰρ τυφλότης στέρησίς τις, τυφλὸς δ' οὐ κατὰ πᾶσαν
ἡλικίαν, ἀλλ' ἐν ᾗ πέφυκεν ἔχειν, ἂν μὴ ἔχῃ. Ὁμοίως δὲ [c] καὶ
ἐν ᾧ ἂν ᾖ [d] καὶ καθ' ὃ καὶ πρὸς ὅ, καὶ ὡς [e] ἂν μὴ ἔχῃ πεφυκός.
3 Ἔτι ἡ βιαία ἑκάστου ἀφαίρεσις στέρησις λέγεται. Καὶ
ὁσαχῶς δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ ᾱ ἀποφάσεις λέγονται, τοσαυταχῶς

[l] δὲ om. H^b. [m] ἔχειν τὴν ἕξιν E.T. [n] ἢ add. A^b. [o] καὶ om. A^b. [p] ἐὰν A^b. [q] τοιαύτη A^b. [r] τις om. T. [s] πάθος δὲ λέγεται T. [t] τὸ post καὶ om. A^b. [v] βλαβεραί E.T. [w] συμφορῶν] ἡδέων E.A^b. [x] στέρησις μὲν λέγεται T. [y] τῶν μὴ πεφυκότων E.T. [z] ἦν E. [a] τὸ post κατὰ add. E.T.H^b. [b] ὃ T. [c] καὶ—ᾖ om. A^b. [d] καὶ ἐὰν καθ' A^b. [e] ἂν om. A^b.

Digitized by Google

*καὶ αἱ στερήσεις λέγονται· ἄνισον μὲν γὰρ [f] τῷ μὴ ἔχειν
[g] ἰσότητα πεφυκὸς λέγεται, ἀόρατον δὲ καὶ [f] τῷ ὅλως μὴ
ἔχειν χρῶμα [h] καὶ [f] τῷ φαύλως, καὶ ἄπουν καὶ [f] τῷ μὴ ἔχειν
ὅλως [i] πόδας καὶ [f] τῷ φαύλους. Ἔτι καὶ τῷ μικρὸν ἔχειν,* 4
*οἷον [k] τὸ ἀπύρηνον· τοῦτο δ᾽ ἐστὶ [l] τὸ φαύλως πως ἔχειν.
Ἔτι τῷ μὴ ῥᾳδίως ἢ τῷ μὴ καλῶς, οἷον τὸ ἄτμητον οὐ
μόνον τῷ μὴ τέμνεσθαι ἀλλὰ καὶ τῷ μὴ ῥᾳδίως [m] ἢ μὴ
καλῶς. Ἔτι [n] τῷ πάντῃ μὴ [o] ἔχειν· τυφλὸς γὰρ οὐ λέγε-
ται ὁ ἑτερόφθαλμος ἀλλ᾽ ὁ ἐν ἀμφοῖν μὴ ἔχων ὄψιν. Διὸ
οὐ πᾶς ἀγαθὸς ἢ κακός, ἢ δίκαιος ἢ ἄδικος, ἀλλὰ [p] καὶ τὸ
μεταξύ.*

Τὸ [q] ἔχειν λέγεται πολλαχῶς, ἕνα μὲν [r] τρόπον τὸ [s] ἄγειν 23
*κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἢ κατὰ τὴν αὑτοῦ ὁρμήν, διὸ λέγεται
πυρετός τε ἔχειν τὸν ἄνθρωπον καὶ οἱ τύραννοι τὰς πόλεις
καὶ τὴν ἐσθῆτα οἱ ἀμπεχόμενοι. Ἕνα δ᾽ ἐν ᾧ ἄν τι ὑπάρχῃ
ὡς δεκτικῷ, οἷον ὁ χαλκὸς ἔχει τὸ εἶδος τοῦ ἀνδριάντος καὶ
τὴν νόσον τὸ σῶμα. Ἕνα δ᾽ ὡς [t] τὸ περιέχον [v] τὰ περιε-* 2
*χόμενα· ἐν ᾧ γάρ ἐστι [w] περιεχόμενόν τι, ἔχεσθαι ὑπὸ τού-
του λέγεται, οἷον τὸ ἀγγεῖον ἔχειν τὸ ὑγρόν φαμεν καὶ τὴν
πόλιν ἀνθρώπους καὶ τὴν ναῦν ναύτας· οὕτω δὲ καὶ τὸ ὅλον
[x] ἔχειν τὰ μέρη. Ἔτι τὸ κωλῦον κατὰ τὴν αὑτοῦ ὁρμήν τι* 3
*κινεῖσθαι ἢ πράττειν ἔχειν λέγεται τοῦτο [y] αὐτό, οἷον καὶ οἱ
κίονες τὰ ἐπικείμενα βάρη, καὶ ὡς οἱ ποιηταὶ τὸν [z] Ἄτλαντα
ποιοῦσι τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὡς [a] συμπεσόντ᾽ ἂν ἐπὶ τὴν γῆν,
ὥσπερ [b] καὶ τῶν φυσιολόγων τινές [c] φασιν. Τοῦτον δὲ τὸν* 4
τρόπον καὶ τὸ [d] συνέχον [e] λέγεται ἃ συνέχει ἔχειν, ὡς δια-

[f] *τῷ*] *τὸ* A^b.H^b. [g] *ἰσότητα* om. A^b. [h] *καὶ τὸ φαύλως* T, om. A^b.F^b. [i] *πόδα* T. [k] *τὸν* T. [l] *τῷ* T. [m] *ἢ*] *ἢ τῶ* E.T. [n] *τὸ* E.T.A^b.F^b. [o] *ἔχον* H^b. [p] *καὶ τὸ* om. A^b. [q] *ἔχειν δὲ λέγεται* H^b. [r] *τρόπον* om. E.T.H^b. [s] *ἄγον* A^b. [t] *τὰ περιέχοντα* A^b.F^b. [v] *τὰ*] *καὶ* A^b. [w] *περιεχόμενόν*] *περιέχον* A^b.F^b. [x] *ἔχει* E.T. [y] *αὐτό*] *ταῦτα* A^b. [z] *ποιοῦσιν ἄτλαντα* A^b.H^b. [a] *συμπεσὸν* T. [b] *καὶ* add. A^b.F^b. [c] post *φασιν* A^b. *ἄτλας δ᾽ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ᾽ ἀνάγκης.* [d] *συνέχειν* T.H^b. [e] *λέγεται—ἔχειν*] *ἔχειν λέγεται* A^b.H^b.

Digitized by Google

χωρισθέντα ἂν κατὰ τὴν αὑτοῦ ὁρμὴν ἕκαστον. Καὶ τὸ ἔν τινι δὲ εἶναι [f] ὁμοιοτρόπως λέγεται καὶ ἑπομένως τῷ ἔχειν.

24 Τὸ ἔκ τινος εἶναι λέγεται ἕνα μὲν τρόπον ἐξ οὗ ἐστὶν ὡς ὕλης, καὶ τοῦτο διχῶς, ἢ κατὰ τὸ πρῶτον γένος ἢ κατὰ τὸ ὕστατον εἶδος, οἷον ἔστι μὲν ὡς ἅπαντα τὰ τηκτὰ ἐξ ὕδα-
2 τος, ἔστι δ' [g] ὡς ἐκ χαλκοῦ ὁ ἀνδριάς. Ἕνα δ' [h] ὡς ἐκ [i] τῆς πρώτης κινησάσης ἀρχῆς, [k] οἷον ἐκ τίνος ἡ μάχη; Ἐκ λοιδορίας, ὅτι [l] αὕτη ἀρχὴ τῆς μάχης. Ἕνα δ' ἐκ τοῦ συνθέτου ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῆς μορφῆς, ὥσπερ ἐκ τοῦ ὅλου τὰ μέρη καὶ ἐκ τῆς Ἰλιάδος τὸ ἔπος καὶ ἐκ τῆς οἰκίας οἱ λίθοι· τέλος μὲν
3 γάρ ἐστιν ἡ μορφή, τέλειον δὲ τὸ ἔχον τέλος. Τὰ δὲ ὡς ἐκ τοῦ μέρους τὸ εἶδος, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ δίποδος καὶ ἡ συλλαβὴ ἐκ τοῦ στοιχείου (ἄλλως γὰρ τοῦτο), καὶ ὁ ἀνδριὰς ἐκ [m] τοῦ χαλκοῦ· ἐκ τῆς αἰσθητῆς γὰρ ὕλης ἡ [n] συν-
4 θέτη οὐσία. Ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ἐκ τῆς τοῦ εἴδους ὕλης. Τὰ μὲν οὖν οὕτω λέγεται, τὰ δ' ἐὰν κατὰ μέρος τι τούτων τις ὑπάρχῃ τῶν τρόπων, οἷον ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς τὸ τέκνον καὶ ἐκ γῆς τὰ φυτά, ὅτι ἔκ τινος μέρους αὐτῶν. Ἕνα δὲ μεθ' ὃ τῷ χρόνῳ, οἷον ἐξ ἡμέρας νὺξ καὶ ἐξ [o] εὐδίας χειμών, ὅτι
5 τοῦτο μετὰ τοῦτο. Τούτων δὲ τὰ μὲν τῷ ἔχειν μεταβολὴν εἰς ἄλληλα οὕτω λέγεται, ὥσπερ καὶ τὰ νῦν εἰρημένα, τὰ δὲ τῷ κατὰ τὸν χρόνον [p] ἐφεξῆς μόνον, οἷον ἐξ ἰσημερίας ἐγένετο ὁ πλοῦς, ὅτι μετ' ἰσημερίαν ἐγένετο, καὶ ἐκ Διονυσίων Θαργήλια, ὅτι μετὰ [q] τὰ Διονύσια.

25 Μέρος λέγεται ἕνα μὲν τρόπον εἰς ὃ [r] διαιρεθείη ἂν τὸ ποσὸν ὁπωσοῦν· ἀεὶ γὰρ τὸ ἀφαιρούμενον τοῦ ποσοῦ ᾗ ποσὸν μέρος λέγεται ἐκείνου, οἷον τῶν τριῶν τὰ δύο μέρος λέγεταί πως. Ἄλλον δὲ τρόπον τὰ καταμετροῦντα τῶν τοιούτων μόνον· διὸ τὰ δύο τῶν τριῶν ἔστι μὲν ὡς λέγεται μέρος,

[f] ὁμοτρόπως E.T. [g] ὥστ' A^b. [h] ὡς om. E.T. [i] τοῦ πρώτου κινήσαντος, omisso ἀρχῆς, A^b.F^b. [k] οἷον ἐκ τῆς λοιδορίας ἡ μάχη, ὅτι A^b.F^b. [l] αὐτὴ T.A^b. [m] τοῦ om. A^b.F^b. [n] σύνθετος T. [o] εὐδείας A^b.H^b. [p] ἐφεξῆς μόνον om. T. [q] τὰ om. A^b. [r] διαιρεθῇ H^b.

Digitized by Google

ἔστι δ' ὡς οὔ. Ἔτι εἰς ἃ τὸ εἶδος [s] διαιρεθείη ἂν ἄνευ τοῦ 2
ποσοῦ, καὶ ταῦτα μόρια λέγεται τούτου· διὸ τὰ εἴδη τοῦ
γένους φασὶν εἶναι μόρια. Ἔτι εἰς ἃ διαιρεῖταί [t] τι, ἢ ἐξ ὧν
σύγκειται τὸ ὅλον ἢ τὸ εἶδος ἢ τὸ ἔχον τὸ εἶδος, οἷον τῆς
σφαίρας τῆς χαλκῆς [v] ἢ τοῦ κύβου τοῦ χαλκοῦ καὶ ὁ χαλκὸς
μέρος· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ ὕλη ἐν ᾗ τὸ εἶδος. Καὶ ἡ γωνία 3
μέρος. Ἔτι τὰ ἐν τῷ λόγῳ τῷ δηλοῦντι ἕκαστον, καὶ ταῦτα
μόρια τοῦ ὅλου· διὸ τὸ γένος τοῦ εἴδους καὶ μέρος λέγεται,
ἄλλως δὲ τὸ εἶδος τοῦ γένους μέρος.

Ὅλον λέγεται οὗ τε μηθὲν ἄπεστι μέρος ἐξ ὧν λέγεται 26
ὅλον φύσει, καὶ τὸ περιέχον [w] τὰ περιεχόμενα ὥστε ἕν τι
εἶναι ἐκεῖνα. Τοῦτο δὲ διχῶς· ἢ γὰρ ὡς ἕκαστον ἕν, ἢ ὡς
ἐκ τούτων τὸ ἕν. Τὸ μὲν γὰρ καθόλου καὶ [x] τὸ ὅλως λεγό- 2
μενον ὡς ὅλον τι ὄν, οὕτως ἐστὶ καθόλου ὡς πολλὰ περιέχον
[y] τῷ κατηγορεῖσθαι καθ' ἑκάστου καὶ ἓν ἅπαντα εἶναι ὡς
ἕκαστον, οἷον ἄνθρωπον, ἵππον, θεόν, [z] ὅτι ἅπαντα ζῷα. Τὸ
δὲ συνεχὲς καὶ πεπερασμένον, ὅταν ἕν τι ἐκ πλειόνων ᾖ ἐνυ-
παρχόντων, μάλιστα μὲν δυνάμει, εἰ δὲ [a] μή, [b] ἐνεργείᾳ. Τού- 3
των δ' αὐτῶν μᾶλλον τὰ φύσει ἢ τέχνῃ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ
ἐπὶ τοῦ ἑνὸς [c] λέγομεν ὡς οὔσης τῆς [d] ὁλότητος ἑνότητός
τινος. Ἔτι τοῦ ποσοῦ [e] ἔχοντος ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ ἔσχα-
τον, ὅσων μὲν μὴ [f] ποιεῖ ἡ θέσις διαφοράν, πᾶν λέγεται,
ὅσων δὲ ποιεῖ, ὅλον· ὅσα δὲ ἄμφω ἐνδέχεται, καὶ ὅλα καὶ
[g] πάντα. Ἔστι δὲ ταῦτα ὅσων ἡ μὲν φύσις ἡ αὐτὴ μένει τῇ 4
μεταθέσει, ἡ δὲ μορφὴ οὔ, οἷον κηρὸς καὶ ἱμάτιον· καὶ [h] γὰρ
ὅλον καὶ πᾶν λέγεται· ἔχει γὰρ ἄμφω. Ὕδωρ δὲ καὶ ὅσα
ὑγρὰ καὶ ἀριθμὸς πᾶν μὲν λέγεται, [i] ὅλος δ' ἀριθμὸς [k] καὶ
ὅλον ὕδωρ οὐ λέγεται, ἂν [l] μὴ μεταφορᾷ. Πάντα δὲ λέ-
γεται, ἐφ' [m] οἷς τὸ πᾶν ὡς ἐφ' ἑνί, ἐπὶ [n] τούτοις πάντα

[s] διαιρεθῇ Ab. [t] τι om. Ab. [v] ἢ ὁ τοῦ Ab. [w] τὰ] ἓν καὶ τὰ Ab. [x] τὸ ὅλως] ὅλον Ab. [y] τῷ] τὸ T. [z] διότι Ab.Hb. [a] μή] μὴ καὶ T. [b] ἐντελεχείᾳ Ab. [c] ἐλέγομεν Ab. [d] ἑνότητος ὁλότητός T. [e] ἔχοντος δὲ ἀρχὴν Ab. [f] ποιεῖ ἡ] ποιῇ ἡ E. [g] πᾶν E.T. [h] γὰρ om. T. [i] ὅλος δὲ] ὁ δὲ πᾶς ὅλος Ab. [k] καὶ] ἢ Ab. [l] μὴ κατὰ μεταφοράν Ab. [m] ὅσοις Ab. [n] τούτοις τὰ πάντα Ab.

Digitized by Google

ὡς ἐπὶ διῃρημένοις· πᾶς οὗτος ὁ ἀριθμός, πᾶσαι αὗται αἱ
μονάδες.

27 Κολοβὸν δὲ λέγεται τῶν ποσῶν οὐ τὸ τυχόν, ἀλλὰ μερι-
στόν [o] τε [p] δεῖ αὐτὸ εἶναι καὶ ὅλον. Τά τε γὰρ δύο οὐ κο-
λοβὰ θατέρου [q] ἀφαιρουμένου ἑνός (οὐ γὰρ ἴσον τὸ κολό-
βωμα καὶ τὸ [r] λοιπὸν οὐδέποτ' ἐστίν), οὐδ' [s] ὅλως ἀριθμὸς
οὐδείς· καὶ γὰρ τὴν οὐσίαν δεῖ μένειν· εἰ κύλιξ κολοβός, [t] ἔτι
2 εἶναι κύλικα· ὁ δ' ἀριθμὸς οὐκέτι ὁ αὐτός. Πρὸς δὲ τούτοις
κἂν [v] ἀνομοιομερῆ ᾖ, οὐδὲ ταῦτα πάντα· [w] ὁ γὰρ ἀριθμὸς
ἔστιν [x] ὃς καὶ ἀνόμοια ἔχει μέρη, οἷον δυάδα, τριάδα. Ἀλλ'
ὅλως [y] ὅσων μὴ ποιεῖ ἡ θέσις διαφορὰν [z] οὐθὲν κολοβόν, οἷον
ὕδωρ ἢ πῦρ, ἀλλὰ δεῖ τοιαῦτα εἶναι ἃ κατὰ τὴν οὐσίαν θέσιν
3 ἔχει. Ἔτι συνεχῆ· ἡ γὰρ ἁρμονία ἐξ [a] ἀνομοιομερῶν μὲν
καὶ θέσιν ἔχει, κολοβὸς δὲ οὐ γίνεται. Πρὸς δὲ τούτοις οὐδ'
ὅσα [b] ὅλα, οὐδὲ ταῦτα ὁτουοῦν μορίου στερήσει κολοβά. Οὐ
γὰρ [c] δεῖ οὔτε τὰ κύρια τῆς οὐσίας οὔτε τὰ [d] ὁπουοῦν ὄντα·
οἷον [e] ἂν τρυπηθῇ ἡ κύλιξ, οὐ κολοβός, ἀλλ' ἂν τὸ οὖς ἤ
4 ἀκρωτήριόν τι. Καὶ ὁ ἄνθρωπος [f] οὐκ ἐὰν σάρκα ἢ τὸν
σπλῆνα, ἀλλ' ἐὰν [g] ἀκρωτήριον, καὶ τοῦτο [h] οὐ πᾶν ἀλλ' ὃ
μὴ [i] ἔχει γένεσιν ἀφαιρεθὲν ὅλον. Διὰ τοῦτο οἱ φαλακροὶ
οὐ κολοβοί.

28 Γένος λέγεται τὸ [k] μὲν ἐὰν [l] ᾖ ἡ γένεσις συνεχὴς τῶν τὸ
εἶδος ἐχόντων τὸ αὐτό, οἷον λέγεται ἕως ἂν ἀνθρώπων γένος
ᾖ, [m] ὅτι ἕως ἂν [n] ᾖ, ἡ γένεσις [o] συνεχὴς αὐτῶν. Τὸ δὲ ἀφ' οὗ
ἂν ὦσι πρώτου κινήσαντος εἰς τὸ εἶναι· οὕτω γὰρ [p] λέγονται
Ἕλληνες τὸ γένος οἱ δ' Ἴωνες, [q] τῷ οἱ μὲν ἀπὸ Ἕλληνος οἱ
2 δὲ ἀπὸ Ἴωνος εἶναι πρώτου γεννήσαντος. Καὶ μᾶλλον οἱ
ἀπὸ τοῦ γεννήσαντος ἢ τῆς ὕλης· λέγονται γὰρ καὶ ἀπὸ τοῦ

[o] τε om. T. [p] δεῖ αὐτὸ om. A^b. [q] ἀφηρημένου E. [r] λεῖπον F^b. [s] ὅλος A^b. [t] ἔτι] ἔτι δεῖ E.T. [v] ὁμοιομερῆ A^b. [w] ὁ] οὐδὲ T. [x] ὡς T.A^b. [y] ὅσων] ὧν E.T. [z] οὐδὲ T. [a] ἀνομοίων A^b. [b] ὅλα] ἄλλα H^b. [c] δεῖ] δὴ A^b. [d] ὁπωσοῦν T. [e] ἐὰν A^b. [f] οὐκ ἐὰν] οὐκ ἂν A^b. [g] ἀκρωτήριόν τι καὶ A^b. [h] οὔτ' ἂν A^b. [i] ἔχῃ E.A^b. [k] μὲν] μὲν ἓν A^b. [l] ᾖ om. A^b.H^b. [m] ὅτι ἕως] ὁτιοῦν A^b. [n] ᾖ om. A^b. [o] αὐτῶν συνεχής A^b. [p] λέγονται οἱ μὲν ἕλληνες A^b. [q] τῷ] τὸ T.

Digitized by Google

θήλεος τὸ γένος, οἷον [r]οἱ ἀπὸ Πύρρας. Ἔτι [s]δὲ ὡς τὸ ἐπί-
πεδον τῶν σχημάτων [t]γένος τῶν ἐπιπέδων καὶ τὸ στερεὸν
τῶν στερεῶν· ἕκαστον γὰρ τῶν σχημάτων τὸ μὲν ἐπίπεδον
τοιονδί, τὸ δὲ στερεόν ἐστι τοιονδί· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ὑποκεί-
μενον ταῖς διαφοραῖς. Ἔτι ὡς ἐν τοῖς λόγοις τὸ πρῶτον 3
ἐνυπάρχον, [v]ὃ λέγεται ἐν τῷ τί ἐστι τοῦτο γένος, οὗ δια-
φοραὶ λέγονται αἱ ποιότητες. Τὸ μὲν οὖν γένος τοσαυ-
ταχῶς λέγεται, τὸ μὲν κατὰ γένεσιν συνεχῆ τοῦ αὐτοῦ
εἴδους, τὸ δὲ κατὰ [w]τὸ πρῶτον κινῆσαν ὁμοειδές, τὸ δ' ὡς
ὕλη· οὗ γὰρ ἡ διαφορὰ καὶ ἡ ποιότης ἐστί, τοῦτ' ἐστὶ τὸ
ὑποκείμενον, ὃ λέγομεν ὕλην. Ἕτερα δὲ τῷ γένει λέγεται 4
[x]ὧν ἕτερον τὸ πρῶτον ὑποκείμενον καὶ μὴ ἀναλύεται θάτερον
εἰς θάτερον μηδ' ἄμφω εἰς ταὐτόν, οἷον τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη ἕτε-
ρον τῷ γένει, καὶ ὅσα καθ' ἕτερον σχῆμα κατηγορίας τοῦ
ὄντος λέγεται· τὰ μὲν γὰρ τί ἐστι σημαίνει τῶν ὄντων, τὰ δὲ
ποιόν τι, τὰ δ' ὡς διῄρηται πρότερον· οὐδὲ γὰρ ταῦτα ἀνα-
λύεται οὔτ' εἰς ἄλληλα οὔτ' εἰς ἕν τι.

Τὸ ψεῦδος λέγεται [y]ἄλλον μὲν τρόπον ὡς πρᾶγμα [z]ψεῦ- 29
δος, καὶ τούτου τὸ μὲν τῷ μὴ συγκεῖσθαι ἢ ἀδύνατον εἶναι
συντεθῆναι, ὥσπερ λέγεται τὸ τὴν διάμετρον εἶναι σύμμε-
τρον ἢ τὸ σὲ καθῆσθαι· τούτων γὰρ ψεῦδος τὸ μὲν ἀεί, τὸ
δὲ ποτέ· οὕτω γὰρ οὐκ ὄντα ταῦτα. Τὰ δὲ ὅσα ἐστὶ μὲν 2
ὄντα, πέφυκε μέντοι φαίνεσθαι ἢ μὴ οἷά ἐστιν ἢ ἃ μή ἐστιν,
οἷον ἡ σκιαγραφία [a]καὶ τὰ ἐνύπνια· ταῦτα γὰρ ἔστι μέν τι,
ἀλλ' οὐχ ὧν ἐμποιεῖ τὴν φαντασίαν. Πράγματα μὲν οὖν
ψευδῆ οὕτω λέγεται, ἢ τῷ μὴ εἶναι αὐτά, ἢ τῷ τὴν ἀπ'
αὐτῶν φαντασίαν μὴ [b]ὄντος εἶναι. Λόγος δὲ ψευδὴς ὁ τῶν 3
μὴ ὄντων ᾗ ψευδής. Διὸ πᾶς λόγος ψευδὴς ἑτέρου ἢ οὗ
ἐστὶν ἀληθής, οἷον ὁ τοῦ κύκλου ψευδὴς τριγώνου. Ἑκάστου
δὲ λόγος ἔστι μὲν ὡς εἷς ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι, ἔστι δ' ὡς [c]πολ-

[r] οἱ add. A[b]. [s] δὲ om. A[b]. [t] γένος] τὸ γένος E. [v] ὃ om. A[b]. [w] τὸ post κατὰ om. E. [x] ὧν τε ἕτερον E. [y] ἄλλον] ἕνα H[b]. [z] ψευδές T. [a] καὶ τα ἐνύπνια] τὴν φαντασίαν T. [b] ὄντως T. [c] οἱ πολλοὶ T.

Digitized by Google

λοί, ἐπεὶ ταὐτό πως αὐτὸ καὶ αὐτὸ πεπονθός, οἷον Σωκράτης
4 [d] καὶ Σωκράτης μουσικός. Ὁ δὲ ψευδὴς λόγος οὐθενός ἐστιν
ἁπλῶς λόγος. Διὸ Ἀντισθένης ᾤετο [e] εὐήθως μηθὲν ἀξιῶν
λέγεσθαι πλὴν τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἓν ἐφ' ἑνός· ἐξ ὧν συνέ-
βαινε μὴ εἶναι ἀντιλέγειν, σχεδὸν δὲ μηδὲ ψεύδεσθαι. Ἔστι
δ' ἕκαστον λέγειν οὐ μόνον τῷ [f] αὐτοῦ λόγῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ
ἑτέρου, ψευδῶς μὲν καὶ παντελῶς, ἔστι [g] δ' ὡς καὶ ἀληθῶς,
5 ὥσπερ τὰ ὀκτὼ διπλάσια τῷ τῆς δυάδος λόγῳ. Τὰ μὲν οὖν
οὕτω λέγεται ψευδῆ, ἄνθρωπος [h] δὲ ψευδὴς ὁ εὐχερὴς καὶ
προαιρετικὸς τῶν τοιούτων λόγων, [i] μὴ δι' ἕτερόν τι ἀλλὰ
δι' [k] αὐτό, καὶ [l] ὁ ἄλλοις ἐμποιητικὸς τῶν τοιούτων λόγων,
ὥσπερ [m] καὶ τὰ πράγματά φαμεν ψευδῆ εἶναι, ὅσα ἐμποιεῖ
[n] φαντασίαν ψευδῆ. Διὸ [o] ὁ ἐν τῷ Ἱππίᾳ λόγος παρα-
6 κρούεται ὡς ὁ αὐτὸς ψευδὴς καὶ ἀληθής. Τὸν δυνάμενον γὰρ
ψεύσασθαι λαμβάνει ψευδῆ, οὗτος δ' ὁ εἰδὼς καὶ ὁ φρόνιμος·
ἔτι τὸν [p] ἑκόντα [q] φαῦλον βελτίω. Τοῦτο δὲ ψεῦδος λαμ-
βάνει διὰ τῆς ἐπαγωγῆς (ὁ γὰρ ἑκὼν χωλαίνων τοῦ ἄκοντος
κρείττων), [r] τὸ χωλαίνειν τὸ μιμεῖσθαι λέγων, ἐπεὶ [s] εἴγε χω-
λὸς ἑκών, χείρων ἴσως, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἤθους, καὶ [t] οὗτος.

30 Συμβεβηκὸς λέγεται ὃ ὑπάρχει μέν τινι καὶ ἀληθὲς εἰπεῖν,
οὐ [v] μέντοι οὔτ' ἐξ ἀνάγκης [w] οὔτ' ἐπὶ τὸ πολύ, οἷον εἴ τις
ὀρύττων φυτῷ βόθρον εὗρε θησαυρόν. Τοῦτο τοίνυν συμ-
βεβηκὸς τῷ ὀρύττοντι τὸν βόθρον, τὸ εὑρεῖν θησαυρόν· οὔτε
γὰρ ἐξ ἀνάγκης τοῦτο ἐκ τούτου ἢ μετὰ τοῦτο, οὐθ' ὡς ἐπὶ
2 τὸ πολὺ ἄν τις φυτεύῃ θησαυρὸν εὑρίσκει. Καὶ μουσικός
[x] γ' ἄν τις εἴη λευκός· ἀλλ' ἐπεὶ [y] οὔτε ἐξ ἀνάγκης οὔθ' ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦτο γίνεται, συμβεβηκὸς αὐτὸ λέγομεν. Ὥστ'
ἐπεὶ ἔστιν ὑπάρχον [z] τι καὶ τινί, καὶ ἔνια τούτων καὶ ποῦ καὶ
ποτέ, ὅ τι ἂν ὑπάρχῃ μέν, ἀλλὰ μὴ διότι τοδὶ ἦν ἢ νῦν ἢ ἐν-

[d] καὶ Σωκράτης om. A^b. [e] ἀνοήτως H^b. [f] αὐτῷ T. [g] δ' οὖν ὡς T. [h] δὲ om. E. [i] μὴ] οὐ A^b. [k] αὐτό E, αὐτά A^b. [l] ὁ om. T. [m] φαμὲν καὶ πράγματα E.T. [n] ψευδῆ φαντασίαν A^b. [o] ὁ codicibus deest. [p] ἑκόντα] εἰδότα A^b. [q] τὰ φαῦλα E.T.A^b. [r] τὸ prius om. A^b. [s] εἴς γε χ. T. [t] οὕτως A^b, τοῦτο E.T. [v] μέντοιγε T. [w] οὔτε δὲ ἐπὶ A^b. [x] γ'] δὲ A^b. [y] οὐκ—οὐδ' A^b. [z] τι om. A^b.

Digitized by Google

ταῦθα, συμβεβηκὸς ἔσται. Οὐδὲ δὴ αἴτιον ὡρισμένον οὐθὲν 3
τοῦ συμβεβηκότος [a] ἀλλὰ τὸ τυχόν· τοῦτο δ' ἀόριστον.
Συνέβη [b] τῷ εἰς Αἴγιναν ἐλθεῖν, εἰ μὴ διὰ τοῦτο ἀφίκετο
ὅπως ἐκεῖ ἔλθῃ, ἀλλ' ὑπὸ χειμῶνος ἐξωσθεὶς [c] ἢ ὑπὸ λῃστῶν
ληφθείς. [d] Γέγονε μὲν [e] δὴ [f] καὶ [g] ἔστι τὸ συμβεβηκός, ἀλλ' 4
οὐχ ᾗ αὐτὸ ἀλλ' ᾗ ἕτερον· ὁ γὰρ χειμὼν [h] αἴτιος τοῦ μὴ
[i] ὅπου ἔπλει ἐλθεῖν, τοῦτο δ' [k] ἦν Αἴγινα. Λέγεται δὲ καὶ
ἄλλως συμβεβηκός, οἷον ὅσα ὑπάρχει [l] ἑκάστῳ καθ' αὑτὸ [m] μὴ
ἐν τῇ οὐσίᾳ ὄντα, [n] οἷον τῷ τριγώνῳ τὸ δύο ὀρθὰς ἔχειν. Καὶ
ταῦτα μὲν ἐνδέχεται ἀΐδια εἶναι, ἐκείνων δὲ οὐθέν. Λόγος δὲ
τούτου ἐν ἑτέροις.

Ε.

Αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ αἴτια ζητεῖται τῶν ὄντων, δῆλον [o] δὲ ὅτι
ᾗ ὄντα. Ἔστι γάρ τι αἴτιον [p] ὑγιείας καὶ εὐεξίας, καὶ τῶν
μαθηματικῶν εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα καὶ αἴτια, καὶ ὅλως
δὲ πᾶσα ἐπιστήμη διανοητικὴ ἢ μετέχουσά τι διανοίας περὶ
αἰτίας καὶ ἀρχάς ἐστιν ἢ ἀκριβεστέρας ἢ ἁπλουστέρας. Ἀλλὰ 2
πᾶσαι αὗται περὶ [q] ἕν τι καὶ γένος τι περιγραψάμεναι περὶ
τούτου πραγματεύονται, ἀλλ' οὐχὶ περὶ ὄντος ἁπλῶς οὐδὲ ᾗ
ὄν, οὐδὲ τοῦ τί ἐστιν οὐθένα λόγον ποιοῦνται· ἀλλ' ἐκ τού-
του αἱ μὲν αἰσθήσει ποιήσασαι αὐτὸ δῆλον, αἱ δ' ὑπόθεσιν
λαβοῦσαι τὸ τί ἐστιν, οὕτω τὰ καθ' αὑτὰ ὑπάρχοντα τῷ
γένει περὶ ὅ εἰσιν ἀποδεικνύουσιν ἢ ἀναγκαιότερον ἢ μαλα-
κώτερον. Διόπερ φανερὸν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις οὐσίας 3
οὐδὲ τοῦ τί ἐστιν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπαγωγῆς, ἀλλά τις ἄλλος
τρόπος τῆς δηλώσεως. Ὁμοίως δὲ οὐδ' εἰ ἔστιν ἢ μή ἐστι
τὸ γένος περὶ ὃ πραγματεύονται οὐθὲν λέγουσι, διὰ τὸ [r] τῆς
αὐτῆς εἶναι διανοίας τό [s] τε τί ἐστι δῆλον ποιεῖν [t] καὶ εἰ [v] ἔστιν.
Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη τυγχάνει οὖσα περὶ γένος 4

[a] ἀλλὰ om. E. [b] τῷ] τὸ E.A[b]. [c] ἢ ὑπὸ λ. ληφθεὶς om. F[b].H[b]. [d] γεγονὼς T. [e] δὴ om. T. [f] καὶ] ἢ A[b]. [g] ἔστι] ἐπὶ T. [h] αἴτιος om. T. [i] ὅπου] οὗ A[b]. [k] ἦν] εἶναι A[b]. [l] ἑκάστῳ om. T. [m] μὴ] καὶ μὴ T. [n] οἷον] ὥσπερ A[b]. [o] δὴ A[b], γὰρ H[b]. [p] ὑγείας E. [q] ὂν A[b]. [r] τῆς τοιαύτης T. [s] τε om. A[b]. [t] καὶ τὸ εἰ F[b]. [v] ἔστιν] ἔστι τοῦτο E.T.

Digitized by Google

τι τοῦ ὄντος (περὶ γὰρ τὴν τοιαύτην ἐστὶν οὐσίαν ἐν ᾗ ἡ
ἀρχὴ τῆς κινήσεως καὶ στάσεως ἐν [w]αὐτῇ), δῆλον ὅτι οὔτε
5 πρακτική ἐστιν οὔτε ποιητική. Τῶν μὲν γὰρ ποιητικῶν [x]ἐν
τῷ ποιοῦντι ἡ ἀρχὴ ἢ νοῦς ἢ τέχνη ἢ δύναμίς τις, τῶν δὲ
[y]πρακτικῶν ἐν τῷ πράττοντι ἡ προαίρεσις· τὸ αὐτὸ [z]γὰρ
τὸ πρακτὸν καὶ [a]τὸ προαιρετόν. Ὥστε [b]εἰ πᾶσα διάνοια
ἢ πρακτικὴ ἢ ποιητικὴ ἢ θεωρητική, ἡ [c]φυσικὴ θεωρητική τις
ἂν εἴη, ἀλλὰ θεωρητικὴ περὶ [d]τοιοῦτον ὂν ὅ ἐστι δυνατὸν κι-
νεῖσθαι, καὶ περὶ οὐσίαν τὴν κατὰ τὸν λόγον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
6 [e]οὐ χωριστὴν μόνον. Δεῖ δὲ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸν λόγον
πῶς ἐστὶ μὴ λανθάνειν, ὡς ἄνευ γε τούτου τὸ ζητεῖν [f]μηθέν
[g]ἐστι ποιεῖν. [h]Τῶν δ' ὁριζομένων [i]καὶ τῶν τί ἐστι τὰ μὲν
[k]οὕτως ὑπάρχει ὡς τὸ σιμόν, τὰ δ' ὡς τὸ κοῖλον. Διαφέρει
δὲ ταῦτα ὅτι τὸ μὲν σιμὸν συνειλημμένον ἐστὶ μετὰ τῆς
ὕλης· ἔστι γὰρ τὸ [l]μὲν σιμὸν κοίλη ῥίς, ἡ δὲ κοιλότης ἄνευ
7 ὕλης αἰσθητῆς. Εἰ [m]δὴ πάντα τὰ φυσικὰ ὁμοίως τῷ σιμῷ
λέγονται, οἷον ῥίς, ὀφθαλμός, πρόσωπον, σάρξ, [n]ὀστοῦν,
ὅλως ζῷον, φύλλον, ῥίζα, φλοιός, ὅλως φυτόν ([o]οὐθενὸς γὰρ
ἄνευ κινήσεως ὁ λόγος αὐτῶν, ἀλλ' [p]ἀεὶ ἔχει ὕλην), [p]δῆλον
πῶς δεῖ ἐν τοῖς φυσικοῖς τὸ τί ἐστι ζητεῖν καὶ ὁρίζεσθαι, καὶ
διότι καὶ περὶ ψυχῆς ἐνίας θεωρῆσαι τοῦ φυσικοῦ, ὅση μὴ
8 ἄνευ τῆς ὕλης ἐστίν. Ὅτι μὲν οὖν ἡ φυσικὴ θεωρητική [q]τίς
ἐστι, [r]φανερὸν ἐκ τούτων. Ἀλλ' ἔστι καὶ ἡ μαθηματικὴ
θεωρητική. Ἀλλ' εἰ ἀκινήτων καὶ χωριστῶν [s]ἐστί, [t]νῦν ἄδη-
λον· ὅτι [v]μέντοι ἔνια μαθήματα ᾗ ἀκίνητα καὶ ᾗ χωριστὰ
θεωρεῖ, δῆλον. Εἰ δέ [w]τί ἐστιν [x]ἀΐδιον καὶ ἀκίνητον καὶ
9 χωριστόν, φανερὸν ὅτι θεωρητικῆς τὸ γνῶναι. Οὐ μέντοι

[w] ἑαυτῇ Ab. [x] ἐν—πρακτικῶν om. T. [y] πρακτῶν E. [z] post γὰρ τὸ T. τῶν δὲ πρακτικῶν ἐν τῶ πράττοντι ἡ προαίρεσις. τὸ αὐτὸ γὰρ. [a] τὸ post καὶ om. Ab. [b] εἰ] ἡ T, om. Ab. [c] φύσις Hb. ἡ φυσικὴ θεωρητική om. Ab. [d] τοιοῦτο E.Ab. [e] οὐ] ὡς οὐ E.T, καὶ οὐ Fb. [f] οὐδέν Fb. [g] ποιεῖν ἐστιν E. [h] τῶν] ἔστι δὲ τῶν Ab.Fb, omisso δ'. [i] καὶ τῶν om. Fb. [k] οὕτως ὑπάρχει om. Ab. [l] μὲν om. E. [m] δὲ T. [n] ὀστοῦν om. T. [o] οὐδὲν ὅσον γὰρ T. [p] ἀεὶ et mox δῆλον om. Ab. [q] τίς add. Ab.Fb. [r] φανερὸν] δῆλον Hb. [s] ἐστί] ἔτι T. [t] ἄδηλον νῦν Fb. [v] μέντοι] μὲν οὖν E. [w] τί om. Fb. [x] ἀκίνητον καὶ ἀΐδιον E.T.

Digitized by Google

φυσικῆς γε (περὶ κινητῶν γάρ τινων ἡ φυσική), οὐδὲ [y] μαθηματικῆς, ἀλλὰ προτέρας ἀμφοῖν. Ἡ μὲν γὰρ φυσικὴ περὶ ἀχώριστα μὲν ἀλλ' οὐκ ἀκίνητα, τῆς δὲ μαθηματικῆς ἔνια περὶ ἀκίνητα μὲν οὐ χωριστὰ δ' ἴσως, ἀλλ' [z] ὡς ἐν ὕλῃ· ἡ δὲ πρώτη καὶ περὶ χωριστὰ καὶ ἀκίνητα. Ἀνάγκη δὲ πάντα 10
[a] μὲν τὰ αἴτια ἀΐδια [b] εἶναι, μάλιστα δὲ ταῦτα· ταῦτα γὰρ αἴτια τοῖς φανεροῖς τῶν [c] θείων. Ὥστε τρεῖς ἂν εἶεν φιλοσοφίαι θεωρητικαί, μαθηματική, φυσική, θεολογική. Οὐ γὰρ ἄδηλον ὅτι εἴ που τὸ θεῖον ὑπάρχει, ἐν τῇ τοιαύτῃ φύσει ὑπάρχει· καὶ τὴν τιμιωτάτην [d] δεῖ περὶ τὸ τιμιώτατον γένος εἶναι. Αἱ μὲν οὖν θεωρητικαὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν αἱρετώ- 11
τεραι, αὕτη δὲ τῶν θεωρητικῶν. Ἀπορήσειε γὰρ ἄν τις πότερόν ποθ' ἡ πρώτη φιλοσοφία καθόλου ἐστίν, ἢ περί τι γένος καὶ φύσιν [e] τινὰ μίαν. Οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς τρόπος οὐδ' ἐν ταῖς μαθηματικαῖς, ἀλλ' ἡ μὲν γεωμετρία καὶ ἀστρολογία περί τινα φύσιν εἰσίν, [f] ἡ δὲ καθόλου [g] πασῶν κοινή. Εἰ μὲν 12
οὖν μή ἐστί τις ἑτέρα οὐσία παρὰ τὰς φύσει συνεστηκυίας, ἡ φυσικὴ ἂν εἴη πρώτη ἐπιστήμη· εἰ δ' ἐστί τις οὐσία ἀκίνητος, αὕτη προτέρα [h] καὶ φιλοσοφία πρώτη, καὶ καθόλου οὕτως ὅτι πρώτη· καὶ περὶ τοῦ ὄντος ᾗ ὄν, ταύτης ἂν εἴη θεωρῆσαι, καὶ τί ἐστι καὶ τὰ ὑπάρχοντα ᾗ ὄν.

Ἀλλ' ἐπεὶ τὸ ὂν τὸ ἁπλῶς λεγόμενον [i] λέγεται πολλα- 2
χῶς, ὧν ἓν μὲν ἦν τὸ κατὰ συμβεβηκός, ἕτερον δὲ τὸ ὡς ἀληθές, καὶ τὸ μὴ ὂν ὡς [k] τὸ ψεῦδος, παρὰ ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ σχήματα τῆς κατηγορίας, οἷον τὸ μὲν τί, τὸ δὲ ποιόν, [l] τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ πού, τὸ δὲ ποτέ, καὶ εἴ τι ἄλλο σημαίνει τὸν τρόπον τοῦτον· ἔτι παρὰ ταῦτα πάντα τὸ δυνάμει [m] καὶ ἐνεργείᾳ· [n] ἐπεὶ δὲ πολλαχῶς λέγεται τὸ ὄν, πρῶτον περὶ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς λεκτέον, ὅτι οὐδεμία [o] ἐστὶ περὶ αὐτὸ

[y] μαθηματικῆς γε ἀλλ' ἑτέρας προτέρας A^b. [z] ὡς om. T. [a] μὲν om. F^b. [b] εἶναι om. E.F^b. [c] θείων] αἰσθητῶν T. [d] δεῖ] ἀεὶ A^b. [e] τινὰ add. A^b.F^b. [f] ἡ] ἐκείνη E.T. [g] γρ. καὶ πᾶσι rc. E. [h] καὶ ἡ φιλοσοφία T. [i] λέγεται καὶ πολλαχῶς H^b. [k] τὸ post ὡς om. E. [l] τὸ δὲ ποσὸν om. T. [m] καὶ τὸ ἐνεργείᾳ A^b. [n] ἐπειδὴ E.T. [o] περὶ αὐτό ἐστι E.T.

Digitized by Google

2 θεωρία. Σημεῖον δέ· οὐδεμιᾷ γὰρ ἐπιστήμῃ ἐπιμελὲς περὶ
αὐτοῦ οὔτε πρακτικῇ οὔτε ποιητικῇ οὔτε θεωρητικῇ. Οὔτε
γὰρ ὁ ποιῶν οἰκίαν ποιεῖ ὅσα συμβαίνει ἅμα τῇ οἰκίᾳ γινο-
μένῃ· ἄπειρα γάρ ἐστιν· τοῖς μὲν γὰρ ἡδεῖαν, τοῖς δὲ βλα-
βεράν, τοῖς δ' ὠφέλιμον οὐθὲν εἶναι κωλύει τὴν ποιηθεῖσαν,
καὶ ἑτέραν ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν ὄντων· ὧν οὐθενός ἐστιν ἡ
3 οἰκοδομικὴ ποιητική. Τὸν αὐτὸν [p] δὲ τρόπον οὐδ' ὁ γεωμέ-
τρης [q] θεωρεῖ τὰ οὕτω συμβεβηκότα τοῖς σχήμασιν, οὐδ' εἰ
ἕτερόν ἐστι τρίγωνον [r] καὶ τρίγωνον δύο ὀρθὰς ἔχον. Καὶ
τοῦτο εὐλόγως συμπίπτει· ὥσπερ γὰρ [s] ὀνόματι μόνον τὸ
συμβεβηκός ἐστιν. Διὸ Πλάτων τρόπον τινὰ οὐ κακῶς τὴν
4 σοφιστικὴν περὶ τὸ μὴ ὂν ἔταξεν. Εἰσὶ γὰρ οἱ τῶν σοφι-
στῶν λόγοι περὶ τὸ συμβεβηκὸς ὡς εἰπεῖν μάλιστα πάντων,
πότερον ἕτερον ἢ ταὐτὸν μουσικὸν [t] καὶ γραμματικόν, καὶ
μουσικὸς Κορίσκος [v] καὶ Κορίσκος, καὶ εἰ πᾶν ὃ ἂν ᾖ, μὴ ἀεὶ
δέ, γέγονεν, ὥστ' εἰ μουσικὸς ὢν γραμματικὸς γέγονε, καὶ
γραμματικὸς ὢν μουσικός, καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι τοιοῦτοι τῶν
λόγων εἰσίν· φαίνεται γὰρ τὸ συμβεβηκὸς ἐγγύς τι τοῦ μὴ
5 ὄντος. Δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν τοιούτων λόγων· τῶν μὲν γὰρ
ἄλλον τρόπον ὄντων ἔστι γένεσις καὶ φθορά, τῶν δὲ κατὰ
συμβεβηκὸς οὐκ ἔστιν. Ἀλλ' ὅμως λεκτέον ἔτι περὶ τοῦ
συμβεβηκότος ἐφ' [w] ὅσον ἐνδέχεται, τίς ἡ φύσις αὐτοῦ καὶ
διὰ τίν' αἰτίαν ἐστίν· ἅμα γὰρ δῆλον [x] ἴσως ἔσται καὶ διὰ
6 τί ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. Ἐπεὶ οὖν ἐστὶν ἐν τοῖς οὖσι
τὰ μὲν ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καὶ ἐξ ἀνάγκης, οὐ τῆς κατὰ τὸ
βίαιον λεγομένης ἀλλ' ἣν λέγομεν [y] τῷ μὴ ἐνδέχεσθαι ἄλλως,
τὰ δ' ἐξ ἀνάγκης μὲν οὐκ ἔστιν οὐδ' ἀεί, ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολύ,
αὕτη ἀρχὴ καὶ αὕτη αἰτία ἐστὶ τοῦ εἶναι τὸ συμβεβηκός· ὃ
γὰρ ἂν ᾖ μήτ' ἀεὶ μήθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τοῦτό φαμεν [z] συμ-
7 βεβηκὸς εἶναι. Οἷον ἐπὶ κυνὶ ἂν χειμὼν γένηται καὶ [a] ψῦχος,

[p] δὲ om. T. [q] θεωρεῖ post σχήμασιν B^{b}.C^{b}.F^{b}. [r] καὶ τρίγωνον om. S. [s] ὄνομά τι H^{b}. [t] καὶ γρ.] ἢ γρ. A^{b}. [v] καὶ Κορίσκος om. E. [w] ὅσων T. [x] ἴσως] εἴγ' T, om. H^{b}. [y] τῷ] τὸ T.H^{b}. [z] εἶναι συμβεβηκός H^{b}. [a] ψῦχος] πάγος H^{b}.

Digitized by Google

τοῦτο συμβῆναί φαμεν, ἀλλ' οὐκ ἂν πνῖγος καὶ ἀλέα, ὅτι τὸ
μὲν ἀεὶ ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸ δ' οὔ. Καὶ τὸν ἄνθρωπον λευ-
κὸν εἶναι συμβέβηκεν (οὔτε γὰρ ἀεὶ οὔθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ),
ζῷον δ' οὐ κατὰ συμβεβηκός. Καὶ τὸ ὑγιάζειν δὲ [b] τὸν οἰκο- 8
δόμον [c] κατὰ συμβεβηκός, ὅτι οὐ πέφυκε τοῦτο ποιεῖν οἰκο-
δόμος ἀλλ' ἰατρός, ἀλλὰ συνέβη ἰατρὸν εἶναι τὸν οἰκοδόμον.
Καὶ ὀψοποιὸς [d] ἡδονῆς στοχαζόμενος ποιήσειεν ἂν [e] τι [f] ὑγιει-
νόν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ὀψοποιητικήν· διὸ συνέβη φαμέν, καὶ
ἔστιν ὡς ποιεῖ, ἁπλῶς δ' οὔ. Τῶν μὲν γὰρ [g] ἄλλων [h] ἐνίοτε 9
δυνάμεις εἰσὶν αἱ ποιητικαί, τῶν δ' οὐδεμία τέχνη οὐδὲ δύνα-
μις ὡρισμένη· τῶν γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντων ἢ [i] γινομένων
καὶ τὸ αἴτιόν ἐστι κατὰ συμβεβηκός. Ὥστ' [k] ἐπειδὴ οὐ 10
πάντα ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀεὶ ἢ ὄντα ἢ γινόμενα, ἀλλὰ τὰ
πλεῖστα ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀνάγκη εἶναι τὸ κατὰ συμβεβηκὸς
ὄν· οἷον [l] οὔτ' ἀεὶ οὔθ' ὡς ἐπὶ τὸ [m] πολὺ ὁ λευκὸς μουσικός
ἐστιν, ἐπεὶ δὲ γίγνεταί ποτε, κατὰ συμβεβηκὸς ἔσται. Εἰ δὲ
μή, [n] πάντ' ἔσται ἐξ ἀνάγκης. Ὥστε [o] ἡ ὕλη ἔσται [p] αἰτία ἡ 11
ἐνδεχομένη παρὰ τὸ ὡς ἐπὶ [q] τὸ πολὺ [r] ἄλλως τοῦ συμβεβη-
κότος. Ἀρχὴν δὲ [s] τηνδὶ ληπτέον, πότερον οὐθέν ἐστιν οὔτ'
αἰεὶ οὔθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἢ τοῦτο ἀδύνατον. [t] Ἔστιν ἄρα
τι παρὰ ταῦτα τὸ ὁπότερ' ἔτυχε καὶ κατὰ συμβεβηκός.
Ἀλλὰ πότερον τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸ δ' ἀεὶ οὐθενὶ ὑπάρχει,
ἢ ἐστὶν ἄττα ἀΐδια; Περὶ μὲν οὖν τούτων ὕστερον [v] σκε- 12
πτέον, ὅτι δ' ἐπιστήμη οὐκ ἔστι τοῦ συμβεβηκότος φανερόν·
ἐπιστήμη μὲν γὰρ [w] πᾶσα ἢ τοῦ ἀεὶ ἢ τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.
Πῶς [x] γὰρ ἢ μαθήσεται ἢ διδάξει ἄλλον; Δεῖ γὰρ ὡρίσθαι
ἢ τῷ ἀεὶ ἢ τῷ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, οἷον [y] ὅτι ὠφέλιμον [z] τὸ με-
λίκρατον τῷ πυρέττοντι ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Τὸ δὲ παρὰ τοῦτο 13

[b] καὶ τὸ τὸν οἰκοδόμον ὑγείαν ποιῆσαι κ. E.T.H^b. [c] κατὰ συμβεβηκός] συμβεβηκός E, συμβέβηκεν T. [d] ἡδονῇ A^b. [e] τινι A^b.F^b.H^b. [f] ὑγίειαν H^b. [g] ἄλλαι T.A^b. [h] ἐνίοτε om. F^b.H^b. [i] γενομένων A^b. [k] ἐπεὶ A^b.H^b. [l] οὔτ'] τοῦτ' T. [m] πολὺ ἀνάγκη ὁ T. [n] πάντες τε ἐξ T. [o] ἔσται ἡ ὕλη A^b, ἡ ὕλη ἐστὶν H^b. [p] αἰτία post συμβεβηκότος A^b. [q] τὸ post ἐπὶ om. S. [r] ἄλλως om. A^b.H^b. [s] τὴν δὲ A^b.H^b. [t] ἔστιν] εἴη A^b. [v] ἐπισκεπτέον T. [w] πᾶσα] ὂν ἢ πᾶσα T. [x] γὰρ ἂν ἢ E. [y] ὅτι] τί T. [z] τῷ πυρέττοντι τὸ μελίκρατον T.

οὐχ ἕξει λέγειν, πότε [a] οὔ, οἷον νουμηνίᾳ· ἢ γὰρ ἀεὶ ἢ ὡς ἐπὶ
τὸ πολὺ καὶ [b] τὸ τῇ νουμηνίᾳ· τὸ δὲ συμβεβηκός ἐστι παρὰ
ταῦτα. Τί μὲν οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς καὶ διὰ τίν' αἰτίαν,
καὶ ὅτι ἐπιστήμη [c] οὐκ ἔστιν αὐτοῦ, εἴρηται.

3 Ὅτι δ' εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ αἴτια [d] γεννητὰ καὶ φθαρτὰ ἄνευ
τοῦ γίγνεσθαι [e] καὶ φθείρεσθαι, φανερόν. Εἰ γὰρ μὴ τοῦτ',
ἐξ ἀνάγκης πάντ' ἔσται, εἰ τοῦ γιγνομένου καὶ φθειρομένου
[f] μὴ κατὰ συμβεβηκὸς αἴτιόν τι ἀνάγκη εἶναι. Πότερον
[g] γὰρ ἔσται τοδὶ ἢ οὔ; Ἐάν γε τοδὶ γένηται· εἰ δὲ μή, οὔ.
2 [h] Τοῦτο δὲ [i] ἄλλο. Καὶ οὕτω δῆλον ὅτι ἀεὶ χρόνου ἀφαι-
ρουμένου ἀπὸ πεπερασμένου [k] χρόνου ἥξει ἐπὶ τὸ νῦν. Ὥστε
ὅδε ἀποθανεῖται νόσῳ ἢ βίᾳ, ἐάν γε ἐξέλθῃ· [l] τοῦτο δὲ ἐὰν
διψήσῃ· τοῦτο δὲ [m] ἐὰν ἄλλο· καὶ οὕτως ἥξει εἰς ὃ νῦν ὑπάρ-
χει, ἢ εἰς τῶν γεγονότων τι· οἷον ἐὰν διψήσῃ· τοῦτο δ' εἰ
ἐσθίει δριμέα· τοῦτο δ' ἤτοι ὑπάρχει ἢ οὔ· ὥστ' ἐξ ἀνάγκης
3 ἀποθανεῖται ἢ οὐκ ἀποθανεῖται. Ὁμοίως δὲ κἂν ὑπερπηδήσῃ
τις εἰς τὰ γενόμενα, ὁ αὐτὸς λόγος· ἤδη γὰρ ὑπάρχει τοῦτο
ἔν τινι, λέγω δὲ τὸ [n] γεγονός. Ἐξ ἀνάγκης ἄρα πάντα
ἔσται τὰ ἐσόμενα, [o] οἷον τὸ ἀποθανεῖν τὸν ζῶντα· ἤδη γάρ
τι γέγονεν, οἷον τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ [p] σώματι· ἀλλ' εἰ
4 νόσῳ ἢ βίᾳ, οὔπω, ἀλλ' ἐὰν τοδὶ γένηται. Δῆλον ἄρα ὅτι
μέχρι τινὸς βαδίζει ἀρχῆς, [q] αὕτη δ' [r] οὐκέτι εἰς ἄλλο.
Ἔσται οὖν ἡ τοῦ ὁπότερ' ἔτυχεν αὕτη, καὶ αἴτιον τῆς γενέ-
σεως αὐτῆς [s] ἄλλο οὐθέν. Ἀλλ' εἰς ἀρχὴν ποίαν καὶ αἴτιον
ποῖον ἡ ἀναγωγὴ ἡ τοιαύτη, πότερον ὡς εἰς ὕλην ἢ ὡς [t] εἰς
τὸ οὗ ἕνεκα ἢ ὡς εἰς τὸ κινῆσαν, μάλιστα σκεπτέον.

4 Περὶ μὲν οὖν τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντος ἀφείσθω· διώ-
ρισται γὰρ [v] ἱκανῶς. Τὸ δὲ ὡς ἀληθὲς ὄν, καὶ μὴ ὂν ὡς
ψεῦδος, ἐπειδὴ [w] περὶ σύνθεσίν ἐστι καὶ διαίρεσιν, τὸ δὲ σύν-

[a] οὔ om. Ab.Fb. [b] τὸ ante τῇ add. E.Fb. [c] αὐτοῦ οὐκ ἔστιν S. [d] γενητὰ Fb. [e] καὶ φθείρεσθαι om. Fb. [f] μὴ om. S. [g] γὰρ om. Hb. [h] γρ. τούτου margo E. [i] ἄλλου T. [k] χρόνου om. Fb. [l] τοῦτο—διψήσῃ om. Ab.Fb. [m] ἂν Ab. [n] γένος T. [o] οἷον] ἢ S. [p] σώματι om. Ab. [q] αὐτὴ E.T. [r] οὐκ ἔστιν εἰς T. [s] ἄλλο add. Ab. [t] εἰς alteram om. Ab. [v] ἱκανῶς om. Fb. [w] περὶ Fb.Hb: ceteri παρὰ.

Digitized by Google

ολον περὶ μερισμὸν [x] ἀντιφάσεως. Τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς τὴν
[y] κατάφασιν ἐπὶ τῷ συγκειμένῳ ἔχει, τὴν δ' ἀπόφασιν ἐπὶ
τῷ διῃρημένῳ, τὸ δὲ ψεῦδος τούτου τοῦ [z] μερισμοῦ τὴν ἀντί-
φασιν. Πῶς δὲ τὸ ἅμα ἢ τὸ χωρὶς [a] νοεῖν συμβαίνει, ἄλλος 2
λόγος. Λέγω [b] δὲ τὸ ἅμα [c] καὶ [d] τὸ χωρὶς ὥστε μὴ [e] τὸ
ἐφεξῆς ἀλλ' ἕν τι γίγνεσθαι· οὐ γάρ ἐστι τὸ [f] ψεῦδος καὶ τὸ
ἀληθὲς ἐν τοῖς πράγμασιν, οἷον τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀληθές, τὸ δὲ
κακὸν [g] εὐθὺς ψεῦδος, ἀλλ' ἐν διανοίᾳ· περὶ δὲ τὰ [h] ἁπλᾶ καὶ
τὰ τί ἐστιν οὐδ' ἐν [i] τῇ διανοίᾳ. Ὅσα [k] μὲν οὖν δεῖ θεωρῆσαι 3
περὶ τὸ [l] οὕτως ὂν καὶ μὴ ὄν, ὕστερον ἐπισκεπτέον. Ἐπεὶ
δὲ ἡ συμπλοκή ἐστιν [m] καὶ ἡ διαίρεσις ἐν διανοίᾳ ἀλλ' οὐκ ἐν
τοῖς πράγμασι, τὸ δ' οὕτως ὂν ἕτερον ὂν τῶν [n] κυρίως (ἢ γὰρ
τὸ τί ἐστιν ἢ ὅτι ποιὸν ἢ ὅτι ποσὸν ἢ [o] εἴ τι ἄλλο συνάπτει
ἢ ἀφαιρεῖ ἡ διάνοια), τὸ μὲν [p] ὡς συμβεβηκὸς καὶ τὸ ὡς
[q] ἀληθὲς ὂν ἀφετέον. Τὸ γὰρ αἴτιον τοῦ μὲν ἀόριστον, τοῦ 4
δὲ τῆς διανοίας τι πάθος, καὶ ἀμφότερα περὶ τὸ λοιπὸν
γένος τοῦ ὄντος, καὶ οὐκ ἔξω δηλοῦσιν οὖσάν τινα φύσιν
[r] του ὄντος. Διὸ ταῦτα μὲν ἀφείσθω, σκεπτέον δὲ τοῦ ὄντος
αὐτοῦ τὰ αἴτια καὶ τὰς ἀρχὰς ᾗ ὄν. Φανερὸν δ' ἐν οἷς διω-
ρισάμεθα περὶ τοῦ ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον, [s] ὅτι πολλα-
χῶς λέγεται τὸ ὄν.

Ζ.

Τὸ ὂν λέγεται πολλαχῶς, καθάπερ διειλόμεθα πρότερον ἐν τοῖς περὶ τοῦ ποσαχῶς· σημαίνει γὰρ τὸ μὲν τί ἐστι καὶ τόδε τι, τὸ δὲ [t] ὅτι ποιὸν ἢ ποσὸν ἢ τῶν ἄλλων ἕκαστον τῶν οὕτω κατηγορουμένων. Τοσαυταχῶς δὲ λεγομένου τοῦ ὄντος φανερὸν ὅτι τούτων πρῶτον ὂν [v] τὸ τί ἐστιν, ὅπερ σημαίνει

[x] ἀντιφάσεων S. [y] κατὰ ἐπὶ τῶν συγκειμένων T. [z] ὁρισμοῦ T. [a] νοεῖν post δὲ H^b. [b] δὴ H^b. [c] καὶ] ἢ E. [d] τὸ om. A^b.F^b. [e] τῷ E.S.A^b. [f] ψεῦδός τε καὶ E. [g] εὐθὺ A^b, om. E.T. [h] ἁπλῶς S. [i] τῇ om. T.A^b. [k] μὲν om. H^b. [l] οὕτως] ὄντως H^b. [m] καὶ] ἢ E.S, om. T. [n] κυρίων E.T. [o] εἴ om. A^b.F^b. [p] ὡς σ.] οὖν σ. T. [q] ἀληθῶς A^b.F^b. [r] τοῦ om. A^b. [s] ὅτι—ὄν om. A^b. post ὄν E.S. σημαίνει γὰρ τὸ μὲν τί ἐστιν, E. etiam τοῦτο δοκεῖ ἀτελὲς εἶναι. [t] ὅτι om. A^b. [v] τὸ om. T.

Digitized by Google

2 τὴν οὐσίαν. Ὅταν μὲν γὰρ εἴπωμεν ποῖόν τι τόδε, ἢ ἀγα-
θὸν λέγομεν ἢ [w]κακόν, ἀλλ' οὐ τρίπηχυ ἢ ἄνθρωπον· ὅταν δὲ
τί ἐστιν, οὐ λευκὸν οὐδὲ θερμὸν οὐδὲ τρίπηχυ, ἀλλ' ἄνθρωπον
ἢ θεόν. Τὰ δ' ἄλλα λέγεται [x]ὄντα [y]τῷ τοῦ [z]οὕτως ὄντος
τὰ μὲν [a]ποσότητας εἶναι, τὰ δὲ ποιότητας, τὰ δὲ πάθη, τὰ
3 δὲ ἄλλο τι [b]τοιοῦτον. Διὸ [c]κἂν ἀπορήσειέ τις πότερον τὸ
βαδίζειν καὶ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ καθῆσθαι ἕκαστον αὐτῶν ὂν
[d]ἢ μὴ ὄν, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁτουοῦν τῶν τοιού-
των· οὐθὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶν οὔτε καθ' αὑτὸ πεφυκὸς οὔτε
χωρίζεσθαι δυνατὸν τῆς οὐσίας, ἀλλὰ μᾶλλον, εἴπερ, τὸ βα-
δίζον τῶν ὄντων [e]τι καὶ τὸ καθήμενον καὶ τὸ ὑγιαῖνον.
4 Ταῦτα δὲ μᾶλλον φαίνεται ὄντα, διότι ἐστί τι τὸ ὑποκείμε-
νον αὐτοῖς ὡρισμένον· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ οὐσία καὶ τὸ καθ'
ἕκαστον, ὅπερ ἐμφαίνεται ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῇ τοιαύτῃ· τὸ
ἀγαθὸν γὰρ ἢ τὸ καθήμενον οὐκ ἄνευ τούτου λέγεται. Δῆ-
5 λον οὖν ὅτι διὰ ταύτην κἀκείνων ἕκαστόν ἐστιν. Ὥστε τὸ
πρώτως ὂν καὶ οὐ τὶ ὂν ἀλλ' ὂν ἁπλῶς ἡ οὐσία ἂν εἴη. Πολ-
λαχῶς μὲν οὖν λέγεται τὸ πρῶτον· ὅμως δὲ [f]πάντων ἡ οὐσία
[g]πρῶτον καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ χρόνῳ. Τῶν μὲν γὰρ
6 ἄλλων κατηγορημάτων οὐθὲν χωριστόν, αὕτη δὲ μόνη. Καὶ
τῷ λόγῳ δὲ τοῦτο πρῶτον· ἀνάγκη γὰρ ἐν τῷ [h]ἑκάστου
λόγῳ τὸν τῆς [i]οὐσίας ἐνυπάρχειν. Καὶ εἰδέναι [k]τότ' οἰό-
μεθα ἕκαστον μάλιστα, ὅταν τί ἐστιν ὁ ἄνθρωπος γνῶμεν
ἢ [l]τὸ πῦρ, μᾶλλον ἢ τὸ ποιὸν ἢ τὸ ποσὸν ἢ τὸ πού, ἐπεὶ
καὶ αὐτῶν τούτων τότε ἕκαστον ἴσμεν, ὅταν τί [m]ἐστι τὸ
7 ποσὸν ἢ τὸ ποιὸν [n]γνῶμεν. Καὶ δὴ καὶ τὸ πάλαι τε [o]καὶ
νῦν καὶ ἀεὶ ζητούμενον καὶ ἀεὶ ἀπορούμενον, τί τὸ ὄν, τοῦτό
ἐστι τίς [p]ἡ οὐσία. Τοῦτο γὰρ οἱ μὲν ἓν εἶναί φασιν, οἱ δὲ
πλείω ἢ ἕν, καὶ οἱ μὲν πεπερασμένα, οἱ δὲ ἄπειρα. Διὸ καὶ

[w] καλόν Ab.Fb. [x] ὄντα om. Fb. [y] τῷ] τὸ T. [z] οὕτως] ὄντως T. [a] εἶναι ποσότητες Fb. [b] τοιοῦτον om. Ab.Fb. [c] καὶ T.Ab. [d] ἢ μὴ ὄν] σημαίνει Ab. [e] τι om. Ab.Fb. [f] πάντως Ab. [g] πρῶτον καὶ φύσει καὶ Hb. [h] ἑκάστῳ T. [i] οὐσίας λόγον ἐνυπάρχειν E.T. [k] τοῦτο T. [l] τὸ ante πῦρ om. Ab. [m] ἐστι] ἐστιν ἢ E.T. [n] εἰδῶμεν E.T. [o] καὶ νῦν om. E. [p] ἡ om. T.

Digitized by Google

ἡμῖν καὶ μάλιστα καὶ πρῶτον καὶ μόνον ὡς εἰπεῖν περὶ τοῦ οὕτως ὄντος θεωρητέον τί ἐστιν.

Δοκεῖ [q] *δ' ἡ οὐσία ὑπάρχειν φανερώτατα μὲν τοῖς σώ-* 2
μασιν· διὸ τά τε ζῷα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ μόρια αὐτῶν οὐσίας εἶναί φαμεν, καὶ τὰ φυσικὰ σώματα, οἷον πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ τῶν τοιούτων ἕκαστον, καὶ ὅσα [r] *ἢ μόρια τούτων ἢ ἐκ τούτων ἐστίν, ἢ μορίων ἢ πάντων, οἷον ὅ τε οὐ-*
ρανὸς καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ, ἄστρα καὶ σελήνη καὶ ἥλιος. Πό- 2
τερον δὲ [s] *αὗται μόναι* [t] *οὐσίαι εἰσὶν ἢ καὶ* [v] *ἄλλαι, ἢ τούτων μὲν οὐθὲν ἕτεραι δέ τινες, σκεπτέον. Δοκεῖ δέ τισι τὰ τοῦ σώματος πέρατα, οἷον ἐπιφάνεια καὶ γραμμὴ καὶ στιγμὴ καὶ μονάς, εἶναι οὐσίαι, καὶ μᾶλλον ἢ* [w] *τὸ σῶμα καὶ τὸ στε-*
ρεόν. Ἔτι παρὰ τὰ αἰσθητὰ οἱ μὲν οὐκ οἴονται εἶναι οὐθὲν 3
τοιοῦτον, οἱ δὲ πλείω καὶ μᾶλλον ὄντα ἀΐδια, ὥσπερ Πλάτων τά τε εἴδη καὶ τὰ μαθηματικὰ δύο οὐσίας, [x] *τρίτην δὲ*
τὴν τῶν αἰσθητῶν σωμάτων οὐσίαν. Σπεύσιππος δὲ [y] *καὶ* 4
πλείους οὐσίας ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀρξάμενος, καὶ ἀρχὰς ἑκάστης οὐσίας ἄλλην μὲν ἀριθμῶν, ἄλλην δὲ [z] *μεγεθῶν, ἔπειτα ψυχῆς· καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον ἐπεκτείνει τὰς οὐσίας. Ἔνιοι δὲ τὰ μὲν εἴδη καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τὴν αὐτὴν ἔχειν φασὶ φύσιν, τὰ δὲ ἄλλα ἐχόμενα, γραμμὰς καὶ ἐπίπεδα, μέχρι*
πρὸς τὴν τοῦ οὐρανοῦ οὐσίαν καὶ τὰ αἰσθητά. Περὶ [a] *δὴ* 5
τούτων τί λέγεται καλῶς ἢ μὴ καλῶς, καὶ τίνες εἰσὶν οὐσίαι, καὶ πότερον εἰσί τινες παρὰ τὰς αἰσθητὰς ἢ οὐκ εἰσί, καὶ αὗται πῶς εἰσί, καὶ πότερον ἔστι τις χωριστὴ οὐσία, καὶ διὰ τί καὶ πῶς, ἢ οὐδεμία παρὰ τὰς αἰσθητάς, σκεπτέον, ὑποτυπωσαμένοις τὴν οὐσίαν [b] *πρῶτον τί ἐστιν.*

Λέγεται [c] *δ' ἡ οὐσία, εἰ μὴ πλεοναχῶς, ἀλλ' ἐν τέτταρσί* 3
γε μάλιστα· καὶ γὰρ τὸ τί [d] *ἦν εἶναι καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ γένος οὐσία δοκεῖ εἶναι ἑκάστου, καὶ τέταρτον τούτων τὸ*

[q] *δ' ἡ*] *δὴ* T. [r] *ἢ*] *δὴ* A^b. [s] *αὐταὶ* E. [t] *εἰσὶν οὐσίαι* H^b. [v] post *ἄλλαι* E.T. *ἢ τούτων τινὲς ἢ καὶ ἄλλαι* (vel *ἄλλων*), A^b. *τινὲς καὶ ἄλλων ἢ τούτων.* [w] *τῶ σῶμα ἢ τὸ* T. [x] *τρίτην—ἑνὸς* om. pr. T. [y] *καὶ* om. A^b. [z] *μεγεθῶν καὶ ἔπειτα* T. [a] *δὲ* E.T. [b] *πρῶτον* om. F^b. [c] *δὴ* T, *δὲ* A^b. [d] *ἦν* om. T.

Digitized by Google

*ὑποκείμενον. Τὸ δ' ὑποκείμενόν ἐστι καθ' οὗ τὰ ἄλλα λέγε-
ται, ἐκεῖνο δὲ αὐτὸ μηκέτι κατ' ἄλλου. Διὸ πρῶτον περὶ τού-
του διοριστέον· μάλιστα [e] γὰρ δοκεῖ εἶναι οὐσία τὸ ὑποκεί-
2 μενον πρῶτον. Τοιοῦτον [f] δὲ τρόπον μέν τινα ἡ ὕλη [g] λέ-
γεται, ἄλλον δὲ τρόπον ἡ μορφή, τρίτον δὲ τὸ ἐκ τούτων.
[h] Λέγω δὲ τὴν μὲν ὕλην οἷον τὸν χαλκόν, τὴν δὲ μορφὴν τὸ
σχῆμα τῆς ἰδέας, τὸ δ' ἐκ τούτων [i] τὸν ἀνδριάντα τὸ σύνολον.
Ὥστε εἰ τὸ εἶδος τῆς ὕλης πρότερον καὶ μᾶλλον ὄν, καὶ [k] τοῦ
3 ἐξ ἀμφοῖν πρότερον ἔσται διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Νῦν μὲν
οὖν τύπῳ εἴρηται τί ποτ' ἐστὶν ἡ οὐσία, ὅτι τὸ μὴ καθ' ὑπο-
κειμένου ἀλλὰ καθ' οὗ τὰ ἄλλα. Δεῖ δὲ [l] μὴ μόνον οὕτως·
οὐ γὰρ ἱκανόν. Αὐτό [m] τε γὰρ τοῦτο ἄδηλον, καὶ ἔτι ἡ ὕλη
οὐσία γίνεται. Εἰ γὰρ μὴ [n] αὕτη οὐσία, τίς ἐστιν ἄλλη δια-
4 φεύγει. Περιαιρουμένων γὰρ τῶν ἄλλων οὐ φαίνεται οὐθὲν
ὑπομένον. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν σωμάτων πάθη καὶ [o] ποιή-
ματα καὶ δυνάμεις, τὸ δὲ μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος ποσό-
τητές τινες ἀλλ' οὐκ οὐσίαι· τὸ γὰρ ποσὸν οὐκ οὐσία, ἀλλὰ
μᾶλλον ᾧ ὑπάρχει [p] ταῦτα πρώτῳ, ἐκεῖνό ἐστιν [q] ἡ οὐσία.
5 Ἀλλὰ [r] μὴν ἀφαιρουμένου μήκους καὶ πλάτους καὶ βάθους
οὐθὲν ὁρῶμεν ὑπολειπόμενον, πλὴν εἴ τι ἔστι τὸ ὁριζόμενον
ὑπὸ τούτων, ὥστε τὴν ὕλην ἀνάγκη φαίνεσθαι [s] μόνην οὐσίαν
οὕτω σκοπουμένοις. Λέγω [t] δ' ὕλην [v] ἣ καθ' αὑτὴν [w] μήτε τὶ
μήτε ποσὸν μήτε ἄλλο μηθὲν λέγεται οἷς ὥρισται τὸ ὄν.
6 Ἔστι γάρ τι καθ' οὗ κατηγορεῖται τούτων ἕκαστον, [x] ᾧ τὸ
εἶναι ἕτερον καὶ τῶν κατηγοριῶν ἑκάστῃ· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα
τῆς οὐσίας κατηγορεῖται, αὕτη δὲ τῆς ὕλης. Ὥστε τὸ ἔσχα-
τον [y] καθ' αὑτὸ οὔτε τὶ οὔτε ποσὸν οὔτε ἄλλο οὐθέν ἐστιν.
Οὐδὲ δὴ αἱ ἀποφάσεις· καὶ γὰρ αὗται [z] ὑπάρξουσι κατὰ συμ-
7 βεβηκός. Ἐκ μὲν οὖν τούτων θεωροῦσι συμβαίνει οὐσίαν*

[e] γὰρ] δὲ T. [f] δὴ S. [g] φαίνεται A^b.H^b. [h] λέγω δὲ om. A^b. [i] τὸν om. idem. [k] τὸ A^b.F^b. [l] μὴ E.S.A^b: vulgo οὐ. [m] τε om. A^b. [n] αὐτὴ A^b. [o] ποιήματα καὶ] ποιητικαὶ T. [p] ταῦτα αὐτὰ πρώτως E.T. [q] ἡ om. A^b. [r] μὴν καὶ ἀφαιρουμένου A^b. [s] μόνον T. [t] δὴ H^b. [v] ἢ S.F^b. [w] μήτε τι] μηκέτι S, om. H^b. [x] ᾧ] ὥστε A^b. [y] καθαυτὸν S. [z] ὑπάρχουσι T.

Digitized by Google

εἶναι τὴν ὕλην. Ἀδύνατον δέ· καὶ γὰρ τὸ χωριστὸν καὶ [a]τὸ τόδε τι ὑπάρχειν δοκεῖ μάλιστα τῇ οὐσίᾳ, διὸ τὸ [b]εἶδος καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν οὐσία δόξειεν ἂν [c]εἶναι μᾶλλον τῆς ὕλης. Τὴν 8
μὲν [d]τοίνυν ἐξ ἀμφοῖν οὐσίαν, λέγω [e]δὲ τὴν ἔκ [f]τε τῆς ὕλης καὶ τῆς μορφῆς, ἀφετέον· ὑστέρα [g]γὰρ καὶ δήλη. Φανερὰ δέ πως [h]καὶ ἡ ὕλη. Περὶ δὲ τῆς τρίτης σκεπτέον· αὕτη γὰρ ἀπορωτάτη. Ὁμολογοῦνται δ' οὐσίαι εἶναι τῶν αἰσθητῶν τινές, ὥστε ἐν ταύταις ζητητέον πρῶτον.

4 [i]Ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ διειλόμεθα πόσοις [k]ὁρίζομεν τὴν οὐσίαν, καὶ τούτων ἕν τι [l]ἐδόκει εἶναι τὸ τί ἦν εἶναι, θεωρητέον περὶ αὐτοῦ· πρὸ ἔργου γὰρ τὸ μεταβαίνειν εἰς τὸ γνωριμώτερον. Ἡ γὰρ μάθησις οὕτω γίνεται [m]πᾶσι διὰ τῶν ἧττον 2
γνωρίμων [n]φύσει εἰς τὰ γνώριμα μᾶλλον· καὶ [o]τοῦτο ἔργον ἐστίν, ὥσπερ [p]ἐν ταῖς πράξεσι τὸ ποιῆσαι ἐκ τῶν [q]ἑκάστῳ ἀγαθῶν τὰ ὅλως ἀγαθὰ ἑκάστῳ ἀγαθά, οὕτως ἐκ τῶν αὐτῷ γνωριμωτέρων τὰ τῇ φύσει [r]γνώριμα αὐτῷ γνώριμα. Τὰ 3
δ' ἑκάστοις γνώριμα καὶ πρῶτα πολλάκις ἠρέμα [s]ἐστὶ γνώριμα, καὶ μικρὸν ἢ οὐθὲν ἔχει τοῦ ὄντος· ἀλλ' ὅμως ἐκ τῶν φαύλως μὲν [t]γνωστῶν, [v]αὐτῷ δὲ γνωστῶν, τὰ ὅλως γνωστὰ γνῶναι πειρατέον, [w]μεταβαίνοντας, ὥσπερ εἴρηται, διὰ τούτων αὐτῶν. Καὶ πρῶτον εἴπωμεν ἔνια περὶ αὐτοῦ λογικῶς, 4
ὅτι ἔστι τὸ τί ἦν εἶναι ἕκαστον ὃ λέγεται καθ' αὐτό. Οὐ γάρ ἐστι τὸ σοὶ εἶναι τὸ μουσικῷ εἶναι· οὐ γὰρ κατὰ σαυτὸν εἶ μουσικός. [x]Ὃ ἄρα κατὰ σαυτόν. Οὐδὲ δὴ τοῦτο πᾶν· οὐ γὰρ τὸ οὕτως καθ' αὑτὸ ὡς ἐπιφάνεια λευκόν, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ἐπιφανείᾳ εἶναι τὸ [y]λευκῷ εἶναι. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ 5
τὸ ἐξ ἀμφοῖν τὸ [z]ἐπιφανείᾳ λευκῇ εἶναι. Διὰ τί; Ὅτι

[a] τὸ om. Ab.Hb. [b] εἶδος] εἶδος τὸ χωριστὸν Hb. [c] μᾶλλον εἶναι T. [d] τοίγε νῦν T. [e] δὴ Hb. [f] τε add. Ab. [g] γὰρ] δὲ S. [h] καὶ ante ἡ om. T. [i] ἐπειδὴ ἐν Hb. [k] ὁριζόμεθα Hb. [l] δοκεῖ E.T. [m] πᾶσι om. Hb. [n] τῇ φύσει Hb. [o] τοῦτο] τὸ αὐτὸ E.T. [p] ἐν ταῖς] ἐνίαις Ab. [q] ἑκάστου Hb. [r] αὐτῷ γνώριμα om. Ab. [s] ἐστὶ add. Ab.Fb. [t] γνωριστῶν T.Ab. [v] αὐτῷ δὲ γνωστῶν om. E. [w] μεταβαίνοντα Ab. [x] ὃ ἄρα κατὰ σαυτόν om. Ab. [y] λευκὸν Ab. [z] ἐπιφάνεια λευκή, ὅτι πρόσεστιν Ab.

Digitized by Google

πρόσεστιν [a]αὐτό. Ἐν ᾧ ἄρα μὴ [b]ἐνέσται λόγῳ [c]αὐτό, λέ-
γοντι [d]αὐτό, οὗτος ὁ λόγος τοῦ τί ἦν εἶναι ἑκάστῳ. Ὥστ'
εἰ τὸ [e]ἐπιφανείᾳ λευκῇ εἶναί ἐστι τὸ [e]ἐπιφανείᾳ εἶναι λείᾳ,
6 [f]τὸ λευκῷ καὶ λείῳ εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ἕν. [g]Ἐπεὶ δ' ἐστὶ
[h]καὶ κατὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας σύνθετα (ἔστι γάρ τι ὑπο-
κείμενον ἑκάστῳ, οἷον τῷ ποιῷ καὶ [i]τῷ ποσῷ καὶ τῷ ποτὲ
καὶ τῷ ποῦ καὶ τῇ κινήσει), σκεπτέον ἆρ' ἔστι λόγος τοῦ τί
ἦν [k]εἶναι ἑκάστῳ αὐτῶν, καὶ ὑπάρχει καὶ τούτοις τὸ τί ἦν εἶναι,
7 οἷον λευκῷ ἀνθρώπῳ [l]τί ἦν λευκῷ ἀνθρώπῳ. Ἔστω δὴ ὄνομα
[m]αὐτῷ ἱμάτιον. Τί ἐστι τὸ ἱματίῳ εἶναι; Ἀλλὰ μὴν [n]οὐδὲ
τῶν καθ' αὑτὸ [o]λεγομένων οὐδὲ τοῦτο. Ἢ τὸ οὐ καθ' αὑτὸ
λέγεται διχῶς, καὶ τούτου [p]ἐστὶ τὸ μὲν ἐκ προσθέσεως, τὸ
8 δὲ οὔ. Τὸ μὲν γὰρ [q]τῷ αὐτὸ ἄλλῳ προσκεῖσθαι λέγεται ὃ
ὁρίζεται, οἷον εἰ [r]τὸ λευκῷ εἶναι ὁριζόμενος λέγοι λευκοῦ ἀν-
θρώπου λόγον· τὸ δὲ [s]τῷ ἄλλο αὐτῷ, οἷον εἰ [t]σημαίνοι τὸ
ἱμάτιον λευκὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ ὁρίζοι τὸ ἱμάτιον ὡς λευκόν.
Τὸ [v]δὴ λευκὸς ἄνθρωπος ἔστι μὲν λευκόν, οὐ μέντοι τί ἦν
9 εἶναι λευκῷ [w]εἶναι, ἀλλὰ τὸ [x]ἱματίῳ εἶναι. Ἆρα ἔστι τί
ἦν εἶναί τι ἢ ὅλως ἢ οὔ; Ὅπερ γάρ τι [y]ἦν εἶναι ἔστι τὸ τί
ἦν εἶναι· ὅταν δ' ἄλλο κατ' ἄλλου λέγηται, οὐκ ἔστιν ὅπερ
τόδε τι, [z]οἷον ὁ λευκὸς ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ὅπερ τόδε τι,
εἴπερ τὸ τόδε [a]τι ταῖς οὐσίαις ὑπάρχει μόνον. Ὥστε τὸ τί
10 ἦν εἶναί ἐστιν [b]ὅσων ὁ λόγος ἐστὶν ὁρισμός. Ὁρισμὸς δ'
ἐστὶν οὐκ ἂν ὄνομα λόγῳ ταὐτὸ σημαίνῃ (πάντες γὰρ ἂν εἶεν
οἱ λόγοι ὅροι· ἔσται γὰρ ὄνομα ὁτῳοῦν λόγῳ [c]ταὐτόν, ὥστε
καὶ ἡ Ἰλιὰς ὁρισμὸς ἔσται), ἀλλ' ἐὰν πρώτου τινὸς [d]ᾖ· τοι-

[a] αὐτό A^b.F^b: ceteri αὕτη. [b] ἔνεστι F^b. [c] αὐτό post λόγῳ om. A^b. [d] αὐτά F^b. [e] ἐπιφάνεια λευκὴ et ἐπιφάνεια εἶναι λεία A^b. [f] τὸ λευκῷ] εἶναι ἀεὶ τὸ λευκῷ T. [g] ἐπειδὴ ἐστι F^b. [h] καὶ om. T. [i] τῷ ante ποσῷ om. F^b. [k] ἑκάστω εἶναι αὐτῶν E, ἑκάστου αὐτῶν εἶναι T. [l] τί ἦν λευκῷ ἀνθρώπῳ om. A^b. [m] αὐτὸ A^b. [n] οὐδὲ om. A^b. [o] λεγομένων οὐδὲ τοῦτο om. T. [p] ἐστί τι τὸ E.T. [q] τῷ] τὸ S. [r] τῶ S.T. [s] τῷ] τὸ F^b. [t] σημαίνει T. [v] δὲ T. [w] εἶναι] ἀνθρώπω T. [x] ἱμάτιον F^b. [y] ἦν εἶναι ante ἔστι om. A^b. [z] οἷον—ὅπερ τόδε τι om. T.A^b. [a] τι om. E.A^b. [b] ὁ λόγος ὅσων T. [c] ταὐτόν om. A^b.H^b. [d] ᾖ om. A^b.

Digitized by Google

αὐτὰ δ' ἐστὶν ὅσα λέγεται μὴ τῷ ἄλλο [e] κατ' ἄλλου λέγε-
σθαι. Οὐκ ἔσται ἄρα οὐθενὶ τῶν μὴ γένους εἰδῶν ὑπάρχον 11
τὸ τί ἦν εἶναι, ἀλλὰ τούτοις μόνον· ταῦτα γὰρ δοκεῖ οὐ κατὰ
μετοχὴν λέγεσθαι καὶ πάθος, οὐδ' ὡς συμβεβηκός· ἀλλὰ λό-
γος μὲν ἔσται ἑκάστου καὶ τῶν ἄλλων τί σημαίνει, ἐὰν ᾖ
ὄνομα ὅτι τόδε τῷδε ὑπάρχει, ἢ ἀντὶ λόγου ἁπλοῦ ἀκριβέ-
στερος· ὁρισμὸς δ' οὐκ ἔσται οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι. Ἢ καὶ 12
[f] ὁ ὁρισμὸς ὥσπερ καὶ τὸ τί ἐστι πλεοναχῶς λέγεται· καὶ
γὰρ τὸ τί ἐστιν ἕνα μὲν τρόπον σημαίνει τὴν οὐσίαν καὶ τὸ
τόδε τι, ἄλλον δὲ ἕκαστον τῶν κατηγορουμένων, ποσόν, ποιὸν
καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. Ὥσπερ γὰρ καὶ [g] τὸ ἔστιν ὑπάρχει 13
πᾶσιν ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ τῷ μὲν πρώτως τοῖς δ' ἑπο-
μένως, οὕτω καὶ τὸ τί ἐστιν ἁπλῶς μὲν τῇ οὐσίᾳ πῶς δὲ [h] τοῖς
ἄλλοις· καὶ [h] γὰρ τὸ ποιὸν ἐροίμεθ' ἂν τί ἐστιν, ὥστε καὶ
τὸ ποιὸν [i] τῶν τί ἐστὶ μὲν ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ
τοῦ μὴ ὄντος λογικῶς φασί τινες εἶναι τὸ μὴ ὂν οὐχ ἁπλῶς
ἀλλὰ μὴ ὄν, οὕτω καὶ τὸ ποιόν. Δεῖ μὲν οὖν σκοπεῖν καὶ 14
[k] τὸ πῶς δεῖ λέγειν περὶ [l] ἕκαστον, οὐ μὴν μᾶλλόν γε ἢ τὸ
πῶς ἔχει. Διὸ καὶ νῦν ἐπεὶ τὸ λεγόμενον φανερόν, καὶ τὸ
τί ἦν εἶναι ὁμοίως ὑπάρξει πρώτως μὲν καὶ ἁπλῶς τῇ οὐσίᾳ
εἶτα καὶ τοῖς ἄλλοις, ὥσπερ καὶ τὸ τί ἐστιν οὐχ ἁπλῶς τί
ἦν εἶναι, ἀλλὰ ποιῷ ἢ ποσῷ τί ἦν εἶναι. Δεῖ γὰρ ἢ ὁμωνύ- 15
μως ταῦτα φάναι [m] εἶναι ὄντα, ἢ προστιθέντας καὶ ἀφαιροῦν-
τας, ὥσπερ καὶ τὸ μὴ ἐπιστητὸν ἐπιστητόν, ἐπεί τό γε ὀρθόν
ἐστι μήτε ὁμωνύμως φάναι μήτε ὡσαύτως, ἀλλ' ὥσπερ τὸ
ἰατρικὸν τῷ πρὸς [n] τὸ αὐτὸ μὲν καὶ ἕν, οὐ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἕν,
οὐ μέντοι οὐδὲ ὁμωνύμως· [o] οὐδὲ [p] γὰρ ἰατρικὸν σῶμα [q] καὶ
ἔργον καὶ σκεῦος λέγεται οὔτε ὁμωνύμως οὔτε καθ' ἕν, ἀλλὰ
πρὸς ἕν. [r] Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁποτέρως τις [s] ἐθέλει λέγειν 16

[e] κατ' ἄλλου om. A[b].F[b]. [f] ὁ om. F[b]. [g] τὸ τί ἐστιν T.A[b]. [h] τοῖς ἄλλοις et γὰρ τὸ om. A[b]. [i] τῶν] τὸ S. [k] τὸ om. F[b]. [l] ἑκάστου T, ἕκαστα F[b]. [m] εἶναι post φάναι om. F[b]. [n] τὸ post πρὸς om. T. [o] οὐδὲν E.T. [p] γὰρ] γὰρ τὸ F[b]. [q] καὶ ἔργον om. F[b]. [r] ἀλλὰ ταῦτα μὲν A[b].F[b]: ceteri ταῦτα μὲν οὖν. [s] θέλει E.T.

Digitized by Google

[t]διαφέρει οὐθέν· ἐκεῖνο δὲ φανερὸν ὅτι ὁ [v]πρώτως καὶ ἁπλῶς ὁρισμὸς καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τῶν οὐσιῶν ἐστίν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων [w]ὁμοίως ἐστί, πλὴν οὐ πρώτως. Οὐ γὰρ ἀνάγκη, ἂν τοῦτο τιθῶμεν, τούτου ὁρισμὸν εἶναι [x]ὃ ἂν λόγῳ
17 τὸ αὐτὸ σημαίνῃ, ἀλλὰ τινὶ λόγῳ. Τοῦτο δ' ἐὰν ἑνὸς [y]ᾖ, μὴ τῷ συνεχεῖ ὥσπερ ἡ Ἰλιὰς ἢ [z]ὅσα συνδέσμῳ, ἀλλ' ἐὰν ὁσαχῶς [a]λέγεται τὸ ἕν. Τὸ δ' ἓν λέγεται ὥσπερ τὸ ὄν· τὸ δὲ ὂν τὸ μὲν τόδε τι, τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ ποιόν τι σημαίνει. Διὸ καὶ λευκοῦ ἀνθρώπου ἔσται λόγος καὶ ὁρισμός· ἄλλον [b]δὲ τρόπον καὶ [b]τοῦ λευκοῦ καὶ οὐσίας.

5 Ἔχει δ' ἀπορίαν, ἐάν τις μὴ φῇ ὁρισμὸν εἶναι τὸν ἐκ [c]προσθέσεως λόγον, τίνος [d]ἔσται ὁρισμὸς τῶν οὐχ ἁπλῶν ἀλλὰ συνδεδυασμένων; Ἐκ προσθέσεως γὰρ ἀνάγκη δηλοῦν.
2 Λέγω δ' οἷον, ἔστι ῥὶς καὶ κοιλότης, καὶ σιμότης τὸ ἐκ [e]τῶν δυοῖν λεγόμενον, [f]τῷ τόδε ἐν τῷδε, καὶ οὐ [g]κατὰ συμβεβηκός γε οὔθ' ἡ κοιλότης οὔθ' ἡ σιμότης πάθος τῆς ῥινός, ἀλλὰ καθ' αὑτήν· οὐδ' ὡς τὸ λευκὸν Καλλίᾳ ἢ ἀνθρώπῳ, ὅτι Καλλίας λευκὸς ᾧ συμβέβηκεν ἀνθρώπῳ εἶναι, ἀλλ' ὡς τὸ ἄρρεν τῷ ζῴῳ καὶ τὸ ἴσον τῷ ποσῷ καὶ πάνθ' ὅσα λέγεται καθ'
3 αὑτὰ ὑπάρχειν. Ταῦτα δ' ἐστὶν ἐν ὅσοις ὑπάρχει ἢ ὁ λόγος ἢ τοὔνομα, οὗ ἐστὶ τοῦτο τὸ πάθος, καὶ μὴ ἐνδέχεται δηλῶσαι χωρίς, ὥσπερ τὸ λευκὸν ἄνευ τοῦ ἀνθρώπου ἐνδέχεται, ἀλλ' οὐ τὸ θῆλυ ἄνευ τοῦ ζῴου. Ὥστε τούτων τὸ τί ἦν εἶναι καὶ [h]ὁ ὁρισμὸς ἢ οὐκ ἔστιν οὐθενὸς [i]ἢ ἔστιν [k]ἄλλως, καθάπερ εἰ-
4 ρήκαμεν. Ἔστι [l]δ' ἀπορία καὶ ἑτέρα περὶ [m]αὐτῶν. Εἰ μὲν γὰρ [n]τὸ αὐτό ἐστι σιμὴ ῥὶς καὶ κοίλη ῥίς, τὸ αὐτὸ ἔσται τὸ σιμὸν καὶ τὸ κοῖλον· εἰ δὲ μὴ διὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι εἰπεῖν τὸ σιμὸν ἄνευ τοῦ πράγματος οὗ ἐστὶ πάθος καθ' αὑτό ([o]ἔστι

[t] διαφέροι Ab. [v] πρῶτος Ab. [w] ὅμως Ab, omissis ἐστί, πλὴν οὐ πρώτως. [x] ὃ ἐὰν λόγῳ τῷ αὐτῷ T. [y] ᾖ om. Ab. [z] ὅσαι E. [a] λέγηται E.S. [b] δὲ et τοῦ om. Ab. [c] προθέσεως T.Fb. [d] ἔσται ὁ ὁρισμὸς Ab. [e] τοῖν T. [f] τῷ om. E.T. [g] κατὰ om. T. [h] ὁ om. Ab.Fb. [i] ἢ ἔστιν] ἢ εἰ ἔστιν T. [k] ἀλλ' ὡς καθάπερ T, ἀλλὰ καθάπερ Fb. [l] δὲ καὶ ἑτέρα ἀπορία Hb. [m] αὐτά Fb. [n] ταυτόν Hb. [o] ἔστι γὰρ] καὶ ἔστι E.T.

Digitized by Google

γὰρ τὸ σιμὸν κοιλότης ἐν ῥινί), τὸ ῥῖνα σιμὴν εἰπεῖν ἢ οὐκ
ἔστιν ἢ δὶς τὸ αὐτὸ ἔσται [p] εἰρημένον, ῥὶς ῥὶς κοίλη· ἡ γὰρ
ῥὶς ἡ σιμὴ ῥὶς [q] ῥὶς κοίλη ἔσται. Διὸ ἄτοπον τὸ ὑπάρχειν 5
τοῖς τοιούτοις τὸ τί ἦν εἶναι· εἰ δὲ [r] μή, εἰς ἄπειρον εἶσιν·
[s] ῥινὶ γὰρ [t] ῥινὶ [v] σιμῇ [w] ἔτι [x] ἄλλο ἐνέσται. Δῆλον τοίνυν ὅτι
[y] μόνης τῆς οὐσίας ἐστὶν [z] ὁ ὁρισμός. Εἰ γὰρ καὶ τῶν
ἄλλων κατηγοριῶν, ἀνάγκη ἐκ προσθέσεως εἶναι, οἷον τοῦ
ποιοῦ καὶ περιττοῦ· οὐ γὰρ ἄνευ ἀριθμοῦ, οὐδὲ [a] τὸ θῆλυ
ἄνευ ζῴου. Τὸ δ' ἐκ προσθέσεως [b] λέγω ἐν οἷς συμβαίνει 6
δὶς τὸ αὐτὸ λέγειν, ὥσπερ [c] ἐν τούτοις. Εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές,
οὐδὲ [d] συνδυαζομένων ἔσται, οἷον ἀριθμοῦ περιττοῦ· ἀλλὰ
[e] λανθάνει ὅτι οὐκ ἀκριβῶς λέγονται οἱ λόγοι. Εἰ δ' εἰσὶ
καὶ τούτων ὅροι, [f] ἤτοι ἄλλον τρόπον εἰσὶν ἢ καθάπερ ἐλέχθη
πολλαχῶς λεκτέον [g] εἶναι τὸν ὁρισμὸν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι.
Ὥστε [h] ὡδὶ μὲν οὐθενὸς ἔσται ὁρισμός, οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι 7
οὐθενὶ ὑπάρξει πλὴν ταῖς οὐσίαις, ὡδὶ δ' ἔσται. Ὅτι μὲν
οὖν ἐστὶν [i] ὁ ὁρισμὸς ὁ τοῦ τί ἦν [k] εἶναι [l] λόγος, καὶ τὸ τί ἦν
εἶναι ἢ [m] μόνων τῶν οὐσιῶν ἐστὶν ἢ μάλιστα καὶ πρώτως καὶ
ἁπλῶς, δῆλον.

Πότερον δὲ ταὐτόν ἐστιν ἢ ἕτερον τὸ τί ἦν εἶναι καὶ 6
ἕκαστον, σκεπτέον. Ἔστι γάρ τι πρὸ ἔργου πρὸς τὴν περὶ
τῆς οὐσίας σκέψιν· ἕκαστόν [n] τε γὰρ οὐκ ἄλλο δοκεῖ εἶναι
τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι λέγεται εἶναι ἡ ἑκάστου
οὐσία. Ἐπὶ μὲν δὴ τῶν λεγομένων κατὰ συμβεβηκὸς δόξειεν 2
ἂν ἕτερον εἶναι, οἷον λευκὸς ἄνθρωπος ἕτερον καὶ [o] τὸ λευκῷ
ἀνθρώπῳ εἶναι. [p] Εἰ γὰρ τὸ αὐτό, [q] καὶ τὸ ἀνθρώπῳ εἶναι

[p] εἰρημένον] εἰρημένον σιμὴ ῥὶς εἰ A^b.H^b, omissis ῥὶς ῥὶς—κοίλη. [q] ῥὶς om. T. [r] μή] καὶ T. [s] ῥῖν A^b, ῥινῇ S.B^b.C^b. [t] ῥινῇ S.B^b.C^b. [v] σιμὴ A^b. [w] ἔτι om. S.A^b.B^b.C^b. [x] ἄλλο ἐνέστη T, ἄλλο ἔσται A^b, om. S.B^b.C^b. [y] μόνον A^b. [z] ὁ om. T. [a] τὸ θῆλυ] ὁ τοῦ θήλεος E.T. [b] λέγομεν A^b. [c] ἐν om. A^b. [d] συνδοιαζομένων T. [e] λαμβάνει E. [f] ἤτοι] ἢ τῷ T. [g] εἶναι om. T. [h] ὡδὶ] ὧδ' εἰ T. [i] ὁ post ἐστὶν add. A^b.F^b. [k] post εἶναι S.B^b.C^b. lacunam litterarum ferme quadraginta. [l] λόγος—εἶναι om. T. [m] μόνων S: ceteri μόνον. [n] τε om. E.S. [o] τῷ S. [p] εἰ—εἶναι om. T. [q] καὶ τὸ A^b, καὶ τῷ F^b: ceteri om.

Digitized by Google

καὶ [r] *τὸ λευκῷ ἀνθρώπῳ τὸ αὐτό· τὸ αὐτὸ γὰρ ἄνθρωπος καὶ*
λευκὸς ἄνθρωπος, ὡς φασίν, [s] *ὥστε καὶ* [t] *τὸ λευκῷ ἀνθρώπῳ*
3 *καὶ* [t] *τὸ ἀνθρώπῳ. Ἢ οὐκ ἀνάγκη, ὅσα κατὰ συμβεβηκός,*
εἶναι ταὐτά· οὐ γὰρ ὡσαύτως τὰ ἄκρα γίγνεται ταὐτά, ἀλλ'
ἴσως [v] *γ' ἐκεῖνο δόξειεν* [w] *ἂν συμβαίνειν, τὰ ἄκρα* [x] *γίγνεσθαι*
ταὐτὰ κατὰ συμβεβηκός, οἷον τὸ λευκῷ εἶναι καὶ τὸ μου-
4 *σικῷ* [y] *εἶναι· δοκεῖ δ' οὔ. Ἐπὶ δὲ τῶν καθ' αὑτὰ λεγομένων*
[z] *ἆρ' ἀνάγκη ταὐτὸν εἶναι; Οἷον εἴ τινές εἰσιν οὐσίαι ὧν ἕτε-*
ραι μή εἰσιν οὐσίαι μηδὲ φύσεις ἕτεραι [a] *πρότεραι, οἵας φασὶ*
5 [b] *τὰς ἰδέας εἶναί τινες. Εἰ γὰρ ἔσται ἕτερον αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν*
καὶ τὸ ἀγαθῷ εἶναι, καὶ ζῷον καὶ τὸ ζῴῳ, καὶ [c] *τὸ ὄντι καὶ*
τὸ ὄν, ἔσονται ἄλλαι τ' οὐσίαι καὶ φύσεις καὶ ἰδέαι παρὰ τὰς
λεγομένας, καὶ πρότεραι [d] *οὐσίαι ἐκεῖναι, εἰ τὸ τί ἦν εἶναι*
[e] *οὐσίας ἐστίν. Καὶ εἰ μὲν ἀπολελυμέναι ἀλλήλων, τῶν μὲν*
6 *οὐκ* [f] *ἔσται ἐπιστήμη, τὰ δ' οὐκ ἔσται ὄντα. Λέγω* [g] *δὲ τὸ*
ἀπολελύσθαι, εἰ μήτε τῷ ἀγαθῷ αὐτῷ ὑπάρχει τὸ εἶναι
ἀγαθῷ, μήτε τούτῳ τὸ εἶναι ἀγαθόν. Ἐπιστήμη γὰρ ἑκά-
στου [h] *ἐστὶν ὅταν τὸ τί ἦν* [i] *εἶναι ἐκείνῳ γνῶμεν. Καὶ ἐπὶ*
ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως [k] *ἔχει· ὥστ' εἰ μηδὲ* [l] *τῷ*
ἀγαθῷ εἶναι ἀγαθόν, οὐδὲ [m] *τῷ ὄντι ὄν, οὐδὲ τῷ ἑνὶ ἕν.*
7 *Ὁμοίως δὲ πάντα ἐστὶν ἢ οὐθὲν τὰ τί ἦν εἶναι· ὥστ' εἰ μηδὲ*
[n] *τὸ ὄντι ὄν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐθέν. Ἔτι ᾧ μὴ ὑπάρχει*
ἀγαθῷ εἶναι, οὐκ ἀγαθόν. Ἀνάγκη ἄρα ἓν εἶναι τὸ ἀγαθὸν
[o] *καὶ ἀγαθῷ εἶναι καὶ καλὸν καὶ καλῷ εἶναι,* [p] *ὅσα μὴ κατ'*
8 [q] *ἄλλο λέγεται, ἀλλὰ* [r] *καθ' αὑτὰ καὶ πρῶτα. Καὶ γὰρ*
τοῦτο ἱκανὸν [s] *ἐὰν* [t] *ὑπάρχῃ,* [v] *κἂν μὴ ᾖ εἴδη· μᾶλλον δ' ἴσως*

[r] *τῶ* T, om. E. [s] *ὥστε*] *εἶναι* A^b. [t] *τῶ* utrobique S.T.H^b. [v] *τ'* A^b. [w] *ἂν* om. A^b. [x] *γενέσθαι ταὐτὰ τὰ κατὰ* A^b. [y] *εἶναι*] *εἶναι ὡς* E, om. S.A^b. [z] *ἆρ' ἀνάγκη* A^b.F^b, *ἀνάγκη ἀεὶ* S.H^b: ceteri *ἀεὶ ἀνάγκη*. [a] *πρότερον οἷον* A^b. [b] *εἶναί τινες τὰς ἰδέας* H^b. [c] *τὸ* ante *ὄντι* om. H^b. [d] *οὐσίαι*] *καὶ οὐσίαι* A^b. [e] *οὐσία* A^b.H^b. [f] *ἔσται ἐπιστήμη*] *ἔστιν ἐπιστήμη* T. [g] *δὲ*] *δὴ* H^b. [h] *ἐστὶν ὅταν*] *αὕτη* E.T, omisso mox *γνῶμεν*. [i] *εἶναι ἐκεῖνο* A^b: ceteri *ἐκείνω εἶναι*. [k] *ἔχει*] *ἐπάγει* T, om. H^b. [l] *τὸ* E.S. [m] *τῷ—τῷ*] *τὸ—τὸ* E. [n] *τῶ ὄντι*, omisso *ὄν*, T. [o] *καὶ τὸ ἀγαθῶ* T. [p] *ὅσα*] *καὶ ὅσα* F^b. [q] *ἄλλο*] *ἄλλου* T. [r] *πρῶτα καὶ καθ' αὑτά* E.S.T. [s] *ἂν* A^b. [t] *ὑπάρχει* T. [v] *καὶ* H^b.

Digitized by Google

κἂν [w] ᾖ εἴδη. Ἅμα δὲ δῆλον καὶ ὅτι εἴπερ εἰσὶν αἱ ἰδέαι
[x] οἵας τινές [y] φασιν, οὐκ ἔσται τὸ ὑποκείμενον [z] οὐσία· ταύτας
γὰρ οὐσίας μὲν [a] ἀναγκαῖον εἶναι, μὴ καθ' ὑποκειμένου δέ·
[b] ἔσονται γὰρ κατὰ μέθεξιν. Ἔκ τε δὴ τούτων τῶν λόγων 9
ἓν καὶ ταὐτὸ οὐ κατὰ συμβεβηκὸς αὐτὸ ἕκαστον καὶ τὸ τί ἦν
εἶναι, καὶ ὅτι [c] γε τὸ ἐπίστασθαι ἕκαστον [d] τοῦτό ἐστι τὸ τί
ἦν εἶναι ἐπίστασθαι, ὥστε [e] καὶ κατὰ τὴν ἔκθεσιν ἀνάγκη
ἕν [f] τι εἶναι ἄμφω. Τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκὸς λεγόμενον, οἷον 10
τὸ μουσικὸν [g] ἢ λευκόν, διὰ τὸ διττὸν σημαίνειν, οὐκ ἀληθὲς
εἰπεῖν ὡς ταὐτὸ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ αὐτό· καὶ γὰρ ᾧ [h] συμβέ-
βηκε [i] λευκὸν καὶ τὸ συμβεβηκός, ὥστ' ἔστι μὲν ὡς ταὐτόν,
ἔστι δὲ ὡς οὐ ταὐτὸ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ αὐτό· τῷ μὲν γὰρ
ἀνθρώπῳ [k] καὶ τῷ λευκῷ ἀνθρώπῳ οὐ ταὐτό, τῷ πάθει δὲ
ταὐτό. Ἄτοπον δ' ἂν φανείη κἂν εἴ τις ἑκάστῳ ὄνομα 11
[l] θεῖτο τῶν τί ἦν εἶναι· [m] ἔσται γὰρ καὶ παρ' ἐκεῖνο ἄλλο,
[n] οἷον [o] τῷ τί ἦν εἶναι [p] ἵππῳ τί ἦν εἶναι ἵππῳ ἕτερον. Καί-
τοι τί κωλύει καὶ νῦν εἶναι ἔνια εὐθὺς τί ἦν εἶναι, εἴπερ [q] οὐσία
τὸ τί ἦν εἶναι; Ἀλλὰ μὴν [r] οὐ μόνον ἕν, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος
ὁ αὐτὸς αὐτῶν, ὡς δῆλον [s] καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων· [t] οὐ γὰρ
κατὰ συμβεβηκὸς ἓν τὸ ἑνὶ εἶναι [v] καὶ ἕν. [w] Ἔτι εἰ ἄλλο 12
[x] ἔσται, εἰς ἄπειρον εἶσιν· τὸ μὲν γὰρ [y] ἔσται τί ἦν εἶναι
[z] τοῦ ἑνός, τὸ δὲ τὸ ἕν, ὥστε καὶ ἐπ' ἐκείνων [a] ὁ αὐτὸς ἔσται
λόγος. Ὅτι μὲν οὖν ἐπὶ [b] τῶν πρώτων καὶ καθ' αὐτὰ λε-
γομένων τὸ ἑκάστῳ εἶναι καὶ ἕκαστον τὸ αὐτὸ [c] καὶ ἕν ἐστι,
δῆλον. Οἱ δὲ σοφιστικοὶ ἔλεγχοι πρὸς τὴν θέσιν ταύτην 13

[w] ᾖ om. Ab. [x] οἵας—γὰρ] lacunam S.Bb.Cb. [y] φαμεν Fb. [z] οὐσία om. Hb. [a] ἀνάγκη εἶναι Ab, εἶναι ἀναγκαῖον S. [b] ἔσονται] δέονται Bb. [c] γε] δὲ S. [d] τούτων S.Bb.Cb. [e] καὶ add. Ab.Fb. [f] τι om. Ab. [g] ἢ] καὶ Ab. [h] συμβαίνει Ab. [i] λευκῷ E.T, om. Ab. [k] καὶ τῷ] καὶ τὸ Ab. [l] τιθεῖτο Ab. [m] ἔσται—τῷ τί ἦν εἶναι om. T. [n] οἷον add. Ab. [o] τῷ] τὸ E. [p] ἵππῳ τί] τὸ γὰρ τί E.S.Bb.Cb. [q] οὐσίαι T. [r] οὐ] καὶ οὐ S.Bb.Cb. [s] καὶ om. T. [t] οὔτε Hb. [v] καὶ om. Ab. [w] ἔτι εἰ] εἴτι εἰ T. [x] ἔσται om. T. [y] ἔσται τὸ τί T. [z] τοῦ ἑνός Ab, τοῦ ἑνὸς εἶναι Fb, τὸ ἓν εἶναι T: ceteri τὸ ἑνὶ εἶναι. [a] ἔσται ὁ αὐτὸς Ab. [b] post τῶν lacunam litterarum trium Bb.Cb. [c] καὶ ante ἓν om. Ab, καὶ ἓν om. Hb.

Digitized by Google

φανερὸν ὅτι τῇ αὐτῇ λύονται λύσει, καὶ [d] εἰ ταὐτὸ Σωκράτης καὶ [e] Σωκράτει εἶναι· οὐθὲν γὰρ διαφέρει οὔτε ἐξ ὧν [f] ἐρωτήσειεν ἄν τις, οὔτε ἐξ ὧν λύων ἐπιτύχοι. Πῶς μὲν οὖν τὸ τί ἦν εἶναι ταὐτὸν καὶ πῶς οὐ ταὐτὸν ἑκάστῳ, εἴρηται.

7 Τῶν [g] δὲ γιγνομένων τὰ μὲν φύσει [h] γίγνεται, τὰ δὲ
τέχνῃ, τὰ δὲ ἀπὸ ταὐτομάτου. Πάντα δὲ τὰ γιγνόμενα ὑπό
τέ τινος γίγνεται καὶ ἔκ τινος καὶ τί. Τὸ δὲ τί λέγω καθ'
ἑκάστην κατηγορίαν· ἢ γὰρ τόδε ἢ ποσὸν ἢ ποιὸν [i] ἢ ποῦ.
Αἱ δὲ γενέσεις αἱ μὲν φυσικαὶ αὗταί εἰσιν ὧν ἡ γένεσις ἐκ
2 φύσεώς ἐστιν. Τὸ δ' ἐξ οὗ γίγνεται, ἣν λέγομεν ὕλην· τὸ δ'
ὑφ' οὗ, τῶν φύσει [k] τι [l] ὄντων· τὸ δὲ [m] τί, ἄνθρωπος ἢ φυτὸν
ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἃ δὴ μάλιστα λέγομεν οὐσίας εἶναι.
[v] Ἅπαντα δὲ τ ὰ γιγνόμενα ἢ φύσει ἢ τέχνῃ ἔχει ὕλην· δυνατὸν γὰρ καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι ἕκαστον αὐτῶν, [n] τοῦτο δ'
3 ἐστὶν [o] ἐν ἑκάστῳ ὕλη. Καθόλου δὲ καὶ ἐξ οὗ φύσις καὶ καθὸ
φύσις· τὸ γὰρ [p] γιγνόμενον ἔχει φύσιν, οἷον φυτὸν [q] ἢ ζῷον.
Καὶ [r] ὑφ' οὗ, ἡ κατὰ τὸ εἶδος λεγομένη φύσις [s] ἡ ὁμοειδής·
αὕτη δ' ἐν ἄλλῳ· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ. Οὕτω μὲν
[t] οὖν γίγνεται τὰ γιγνόμενα διὰ τὴν φύσιν, αἱ δ' ἄλλαι γενέσεις λέγονται ποιήσεις. [v] Πᾶσαι δ' εἰσὶν αἱ ποιήσεις [w] ἢ
4 ἀπὸ τέχνης ἢ ἀπὸ δυνάμεως ἢ [x] ἀπὸ διανοίας. Τούτων δέ
τινες γίγνονται καὶ ἀπὸ ταὐτομάτου καὶ ἀπὸ τύχης παραπλησίως ὥσπερ ἐν τοῖς [y] ἀπὸ φύσεως γιγνομένοις· ἔνια γὰρ
κἀκεῖ [z] ταὐτὰ καὶ ἐκ σπέρματος γίγνεται καὶ ἄνευ σπέρματος. Περὶ μὲν οὖν τούτων ὕστερον ἐπισκεπτέον, ἀπὸ τέχνης
[a] δὲ γίγνεται ὅσων τὸ εἶδος ἐν τῇ ψυχῇ. Εἶδος [b] δὲ λέγω τὸ
5 τί ἦν εἶναι ἑκάστου καὶ τὴν πρώτην οὐσίαν. Καὶ γὰρ τῶν

[d] εἰ] εἰς A^b. [e] Σωκράτει] σωκράτην A^b. [f] ἐρωτηθεὶς A^b, ἐρωτηθείη H^b. [g] δὲ om. A^b. [h] γίνονται H^b. [i] ἢ ποῦ om. H^b. [k] τι om. idem. [l] ὄντος T. [m] τί] τι ὁ E.T. [n] τούτω B^b.C^b. [o] ἐν A^b, ἡ ἐν T: ceteri ἡ. [p] ἡνωμένον T. [q] ἢ om. S. [r] ἐφ' F^b. [s] ἡ post φύσις om. F^b. [t] οὖν om. T. [v] πᾶσαι δ' εἰσὶν αἱ ποιήσεις om. C^b. [w] ἢ om. A^b. [x] ἀπὸ ante διανοίας add. A^b.F^b. [y] ὑπὸ E.S.T. [z] ταῦτα S. [a] δὴ F^b. [b] δὲ post εἶδος om. C^b.

Digitized by Google

ἐναντίων τρόπον τινὰ τὸ αὐτὸ εἶδος· τῆς γὰρ στερήσεως
οὐσία ἡ οὐσία [c] ἡ ἀντικειμένη, οἷον ὑγίεια νόσου· ἐκείνης γὰρ
ἀπουσίᾳ [d] δηλοῦται ἡ νόσος, ἡ δ' ὑγίεια ὁ ἐν τῇ ψυχῇ λόγος
[e] καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Γίγνεται [f] δὴ τὸ ὑγιὲς νοήσαντος
[g] οὕτως· ἐπειδὴ [h] τοδὶ ὑγίεια, ἀνάγκη, εἰ ὑγιὲς [i] ἔσται, τοδὶ
ὑπάρξαι, οἷον [k] ὁμαλότητα, [l] εἰ δὲ τοῦτο, θερμότητα. Καὶ 6
οὕτως ἀεὶ νοεῖ, ἕως ἂν ἀγάγῃ [m] εἰς τοῦτο ὃ αὐτὸς δύναται
ἔσχατον ποιεῖν. Εἶτα ἤδη ἡ ἀπὸ [n] τούτου κίνησις ποίησις
καλεῖται, ἡ ἐπὶ τὸ ὑγιαίνειν. Ὥστε συμβαίνει τρόπον τινὰ
[o] ἐξ ὑγιείας τὴν ὑγίειαν γίνεσθαι [p] καὶ τὴν οἰκίαν ἐξ οἰκίας,
τῆς ἄνευ ὕλης τὴν ἔχουσαν ὕλην· [q] ἡ γὰρ ἰατρική [r] ἐστι καὶ
[s] ἡ οἰκοδομικὴ τὸ εἶδος [t] τῆς ὑγιείας καὶ τῆς οἰκίας. Λέγω δ'
οὐσίαν ἄνευ ὕλης τὸ τί ἦν εἶναι. Τῶν δὲ γενέσεων καὶ κινή- 7
σεων ἡ μὲν νόησις καλεῖται ἡ δὲ ποίησις, ἡ μὲν ἀπὸ τῆς
ἀρχῆς καὶ τοῦ εἴδους νόησις, ἡ δ' ἀπὸ τοῦ [v] τελευταίου τῆς
νοήσεως ποίησις. Ὁμοίως δὲ [w] καὶ τῶν ἄλλων [x] τῶν μεταξὺ
ἕκαστον γίγνεται. Λέγω δ' οἷον εἰ [y] ὑγιανεῖ, [z] δέοι ἂν ὁμα-
λυνθῆναι. Τί οὖν ἐστὶ τὸ ὁμαλυνθῆναι; Τοδί. Τοῦτο δ'
ἔσται εἰ θερμανθήσεται. Τοῦτο δὲ [a] τί ἐστι; Τοδί. Ὑπάρ-
χει [b] δὲ [c] τῳδὶ δυνάμει· τοῦτο δ' ἤδη ἐπ' αὐτῷ. Τὸ δὴ 8
ποιοῦν καὶ ὅθεν ἄρχεται ἡ κίνησις [d] τοῦ ὑγιαίνειν, ἐὰν μὲν
ἀπὸ τέχνης, τὸ εἶδός ἐστι τὸ ἐν τῇ ψυχῇ, ἐὰν δ' ἀπὸ ταὐ-
τομάτου, ἀπὸ τούτου ὅ ποτε τοῦ ποιεῖν [e] ἄρχει τῷ ποι-
οῦντι ἀπὸ τέχνης, [f] ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἰατρεύειν ἴσως ἀπὸ
τοῦ [g] θερμαίνειν ἡ ἀρχή, τοῦτο δὲ ποιεῖ τῇ τρίψει· ἡ θερ-

[c] ἡ] ἡ πῇ οὐσία E.T, om. S.A^b.B^b.C^b. [d] δηλοῦται om. A^b. [e] καὶ ἐν τῇ] καὶ ὁ ἐν τῇ T, καὶ ἡ A^b. [f] δὲ S.T.A^b. [g] οὕτως om. S. [h] τὸ δι' ὑγίειαν S.T. [i] ἔσται om. A^b. [k] ὁμαλότητι T. [l] εἰ δὲ τοῦτο, θερμότητα om. T. [m] εἰς τὸ αὐτὸ δύνασθαι τὸ ἔσχατον A^b. [n] τούτου E.H^b: ceteri τούτων. [o] τὴν ὑγίειαν ἐκ τῆς ὑγιείας F^b. [p] post καὶ lacunam B^b.C^b. [q] ἡ] εἰ T. [r] ἐστι post οἰκοδομικὴ T, om. F^b. [s] ἡ add. F^b.H^b. [t] τῆς ὑγιείας καὶ τῆς οἰκοδομίας E, τῆς οἰκίας καὶ τῆς ὑγείας εἰσι F^b. [v] τέλους F^b. [w] καὶ ἐπὶ τῶν E.T. [x] τῶν μεταξὺ ἕκαστον om. H^b. [y] ὑγιαίνει T. [z] δέοι ἂν A^b: ceteri δεῖ. [a] τί om. A^b. [b] δὲ—τοῦτο om. T. [c] τωδὶ] γρ. τοδὶ E. [d] τὸ A^b. [e] ἄρχεται H^b, ἀρχὴ S.T. [f] ὡς ὅπερ H^b. [g] θερμοῦ H^b.

Digitized by Google

μότης [h] *τοίνυν* [i] *ἡ ἐν τῷ σώματι ἢ μέρος τῆς ὑγιείας* [k] *ἢ ἕπεταί τι αὐτῇ τοιοῦτον ὅ ἐστι μέρος τῆς ὑγιείας,* [l] *ἢ διὰ πλειόνων· τοῦτο δ'* [m] *ἔσχατον τὸ ποιοῦν,* [n] *καὶ τὸ οὕτως μέρος ἐστὶ τῆς ὑγιείας καὶ τῆς οἰκίας, οἷον οἱ λίθοι, καὶ τῶν*
9 *ἄλλων. Ὥστε καθάπερ λέγεται, ἀδύνατον γενέσθαι εἰ μηθὲν προϋπάρχοι. Ὅτι μὲν οὖν* [o] *τι μέρος* [p] *ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει,* [q] *φανερόν· ἡ γὰρ ὕλη μέρος· ἐνυπάρχει γὰρ καὶ γίγνεται* [r] *αὕτη.* Ἀλλ' *ἄρα καὶ τῶν ἐν τῷ λόγῳ.* Ἀμφοτέρως *δὲ λέγομεν τοὺς* [s] *χαλκοῦς κύκλους τί εἰσι,* [t] *καὶ τὴν ὕλην λέγοντες ὅτι χαλκός, καὶ τὸ εἶδος ὅτι σχῆμα τοιόνδε· καὶ*
10 *τοῦτό ἐστι τὸ γένος εἰς ὃ πρῶτον τίθεται.* Ὁ *δὴ* [v] *χαλκοῦς κύκλος ἔχει ἐν τῷ λόγῳ* [w] *τὴν ὕλην.* Ἐξ *οὗ* [x] *δὲ* [y] *ὡς ὕλης γίνεται ἔνια, λέγεται, ὅταν* [z] *γένηται, οὐκ ἐκεῖνο ἀλλ'* [a] *ἐκείνινον, οἷον* [b] *ὁ ἀνδριὰς οὐ λίθος ἀλλὰ λίθινος.* Ὁ *δ' ἄνθρωπος ὁ ὑγιαίνων οὐ λέγεται ἐκεῖνο ἐξ οὗ· αἴτιον δ' ὅτι γίγνεται* [c] *ἐκ τῆς στερήσεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου ὃ λέγομεν τὴν ὕλην, οἷον καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κάμνων γίγνεται ὑγιής.*
11 Μᾶλλον *μέντοι λέγεται* [d] *γίγνεσθαι ἐκ τῆς στερήσεως, οἷον ἐκ κάμνοντος ὑγιὴς ἢ ἐξ ἀνθρώπου.* Διὸ *κάμνων* [e] *μὲν ὑγιὴς οὐ λέγεται, ἄνθρωπος δὲ* [f] *καὶ ἄνθρωπος ὑγιής.* Ὧν *δ' ἡ στέρησις ἄδηλος καὶ* [g] *ἀνώνυμος, οἷον* [h] *ἐν χαλκῷ* [i] *σχήματος* [k] *ὁποιουοῦν ἢ ἐν πλίνθοις καὶ ξύλοις οἰκίας, ἐκ τούτων δοκεῖ*
12 *γίγνεσθαι ὡς ἐκεῖ ἐκ κάμνοντος.* Διὸ *ὥσπερ οὐδ' ἐκεῖ ἐξ οὗ τοῦτο ἐκεῖνο οὐ λέγεται, οὐδ'* [l] *ἐνταῦθα ὁ ἀνδριὰς ξύλον, ἀλλὰ παράγεται ξύλινος, οὐ ξύλον, καὶ χαλκοῦς ἀλλ' οὐ χαλκός, καὶ λίθινος ἀλλ' οὐ λίθος, καὶ ἡ οἰκία πλινθίνη ἀλλ'*

[h] *τοίνυν*] *οὖν* A^b. [i] *ἡ* om. A^b. [k] *ἢ ἕπεται—ὑγιείας* om. T.A^b. [l] *ἢ διὰ—ὑγιείας* om. B^b.C^b. [m] *ἔσχατόν ἐστι τὸ* A^b.F^b. [n] *καὶ τὸ οὕτως μέρος ἐστὶ*] *τὸ μέρος* A^b.H^b. [o] *τι*] *τὸ* E.S.T. [p] *ὑπάρξει ἐξ ἀνάγκης* T. [q] *φανερόν* om. T. [r] *αὐτή* T. [s] *χαλκοῦς* A^b.F^b.H^b: ceteri *πολλούς*. [t] *καὶ εἰ τὴν* A^b. [v] *χαλκὸς* A^b. [w] *τὴν*] *καὶ τὴν* H^b. [x] *δὴ* F^b.H^b. [y] *γίνεται ὡς ὕλης* H^b. [z] *γένηται*] *λέγηται* F^b. [a] *ἐκεῖνον* S.C^b.H^b. [b] *ὁ* post *οἷον* om. E.S.T. [c] *ἐκ* om. F^b. [d] *ἐκ τῆς στερήσεως γίγνεσθαι* T. [e] *μὲν ὁ ὑγιὴς* T. [f] *καὶ*] *καὶ ὁ* A^b. [g] *συνώνυμος* T. [h] *γρ. ἐκ χαλκοῦ* E. [i] *σχῆμα τὸ* T.H^b. [k] *ὁποιονοῦν* T.H^b, *ὅποι οὖν* E. [l] *ἐντεῦθεν* S.

Digitized by Google

οὐ πλίνθοι, [m] ἐπεὶ οὐδ' ὡς ἐκ ξύλου γίγνεται ἀνδριὰς ἢ ἐκ
πλίνθων οἰκία, ἐάν τις [n] σφόδρα ἐπιβλέπῃ, οὐκ ἂν ἁπλῶς
[o] εἴποι, διὰ τὸ δεῖν μεταβάλλοντος γίγνεσθαι ἐξ οὗ, ἀλλ'
οὐχ ὑπομένοντος. Διὰ μὲν οὖν τοῦτο οὕτως λέγεται.

Ἐπεὶ δὲ ὑπό τινός τε γίγνεται τὸ γιγνόμενον (τοῦτο δὲ 8
λέγω ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεώς ἐστι) καὶ ἔκ τινος (ἔστω [p] δὲ
μὴ ἡ στέρησις τοῦτο ἀλλ' ἡ ὕλη· ἤδη γὰρ διώρισται ὃν τρό-
πον τοῦτο λέγομεν) καὶ [q] ὃ γίγνεται (τοῦτο δ' ἐστὶν [r] ἢ
σφαῖρα ἢ κύκλος ἢ ὅ τι ἔτυχε τῶν ἄλλων), ὥσπερ οὐδὲ τὸ
ὑποκείμενον ποιεῖ τὸν χαλκόν, οὕτως οὐδὲ τὴν σφαῖραν, εἰ
μὴ κατὰ συμβεβηκός, ὅτι ἡ χαλκῆ σφαῖρα σφαῖρά ἐστιν,
ἐκείνην δὲ ποιεῖ. Τὸ γὰρ τόδε [s] τι [t] ποιεῖν ἐκ τοῦ [v] ὅλως 2
ὑποκειμένου τόδε [w] τι ποιεῖν ἐστίν. Λέγω δ' ὅτι τὸν χαλκὸν
στρογγύλον [x] ποιεῖν ἐστὶν οὐ τὸ στρογγύλον ἢ τὴν σφαῖραν
ποιεῖν, ἀλλ' ἕτερόν τι, οἷον τὸ εἶδος τοῦτο ἐν ἄλλῳ. Εἰ
γὰρ ποιεῖ, ἔκ τινος ἂν [y] ποιοίη ἄλλου· τοῦτο γὰρ ὑπέκειτο.
Οἷον [z] ποιεῖν χαλκῆν σφαῖραν· τοῦτο δὲ οὕτως ὅτι ἐκ τουδί,
[a] ὅ ἐστι χαλκός, [b] τοδὶ ποιεῖ, [c] ὅ ἐστι σφαῖρα. Εἰ οὖν καὶ 3
τοῦτο ποιεῖ αὐτό, δῆλον ὅτι ὡσαύτως ποιήσει, καὶ βαδιοῦν-
ται αἱ γενέσεις εἰς ἄπειρον. Φανερὸν ἄρα ὅτι [d] οὐδὲ τὸ
εἶδος, ἢ ὁτιδήποτε χρὴ καλεῖν τὴν ἐν τῷ αἰσθητῷ μορφήν,
[e] οὐ γίγνεται, οὐδ' ἔστιν αὐτοῦ γένεσις, οὐδὲ τὸ τί ἦν [f] εἶναι·
τοῦτο γάρ ἐστιν ὃ ἐν ἄλλῳ γίγνεται [g] ἢ ὑπὸ τέχνης ἢ ὑπὸ
φύσεως ἢ δυνάμεως. Τὸ δὲ χαλκῆν σφαῖραν εἶναι ποιεῖ. 4
Ποιεῖ γὰρ ἐκ χαλκοῦ [h] καὶ σφαίρας· εἰς τοδὶ γὰρ [i] τὸ εἶδος
ποιεῖ, καὶ ἔστι τοῦτο σφαῖρα χαλκῆ. Τοῦ δὲ σφαίρᾳ εἶναι
ὅλως εἰ [k] ἔστι γένεσις, ἔκ τινός τι ἔσται. Δεήσει γὰρ διαι-
ρετὸν [l] εἶναι [m] ἀεὶ τὸ γιγνόμενον, καὶ εἶναι τὸ μὲν τόδε [n] τὸ

[m] ἐπεὶ] ὡς εἰ T. [n] ἐπιβλέπῃ σφόδρα E.T. [o] εἶπε A^b: ceteri εἴποιε. [p] δὴ T. [q] ὃ] τί F^b. [r] ἡ T. [s] τι om. T. [t] ποιεῖν om. A^b. [v] ὅλου T. [w] τι add. A^b.F^b. [x] ποιεῖν ἐστὶν] ποιῆσαι A^b.H^b. [y] ποιῇ ἀλλ' οὔ T, ποιοίη ἢ ἄλλου E. [z] ποιεῖ A^b. [a] ἐστιν ὁ χαλκὸς T. [b] τόδε A^b. [c] ὅ] ὅτι A^b. [d] οὔτε E.T. [e] οὐ om. A^b.F^b. [f] εἶναι] εἶναι τοῦτο T, εἶναι τούτω E. [g] ἢ prius om. A^b. [h] καὶ σφαίρας] σφαῖραν A^b. [i] τὸ] τοδὶ τὸ E.T. [k] ἔσται A^b.F^b. [l] εἶναι om. T. [m] ἀεὶ om. A^b. [n] τὸ δὲ om. A^b.

Digitized by Google

5 δὲ τόδε, λέγω δ' ὅτι [o] τὸ μὲν ὕλην τὸ δ' εἶδος. Εἰ [p] δή ἐστι
σφαῖρα τὸ ἐκ τοῦ μέσου σχῆμα ἴσον, τούτου τὸ μὲν ἐν ᾧ
ἔσται [q] ὃ ποιεῖ, τὸ δ' ἐν ἐκείνῳ, τὸ δ' ἅπαν τὸ γεγονός,
οἷον ἡ χαλκῆ σφαῖρα. Φανερὸν δὴ ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι
τὸ μὲν ὡς εἶδος [r] ἢ οὐσία λεγόμενον οὐ γίγνεται, ἡ δὲ σύνο-
δος ἡ κατὰ ταύτην λεγομένη γίγνεται, καὶ ὅτι ἐν [s] παντὶ τῷ
6 γενομένῳ ὕλη [t] ἔνεστι, καὶ ἔστι τὸ μὲν τόδε τὸ δὲ τόδε. Πό-
τερον οὖν ἔστι [v] τις σφαῖρα παρὰ [w] τάσδε ἢ οἰκία παρὰ τὰς
πλίνθους, ἢ οὐδ' ἂν ποτε ἐγίγνετο, εἰ οὕτως ἦν, τόδε τι;
[x] Ἀλλὰ τὸ τοιόνδε σημαίνει, τόδε δὲ καὶ ὡρισμένον οὐκ
ἔστιν, ἀλλὰ ποιεῖ καὶ γεννᾷ ἐκ τοῦδε τοιόνδε· καὶ ὅταν γεν-
7 νηθῇ, ἔστι [y] τόδε τοιόνδε. Τὸ δ' ἅπαν τόδε Καλλίας ἢ
Σωκράτης ἐστὶν ὥσπερ ἡ σφαῖρα ἡ χαλκῆ [z] ἡδί, ὁ δ' ἄνθρω-
πος καὶ τὸ ζῷον ὥσπερ σφαῖρα χαλκῆ ὅλως. Φανερὸν ἄρα
ὅτι ἡ τῶν εἰδῶν αἰτία, ὡς εἰώθασί τινες λέγειν τὰ εἴδη, εἰ
ἔστιν ἄττα παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα, πρός τε τὰς γενέσεις καὶ
[a] τὰς οὐσίας οὐθὲν [b] χρήσιμα· οὐδ' ἂν εἶεν διά γε ταῦτα
8 οὐσίαι καθ' [c] αὑτάς. Ἐπὶ μὲν δή τινων [d] καὶ φανερὸν ὅτι τὸ
γεννῶν τοιοῦτον μὲν οἷον τὸ γεννώμενον, οὐ μέντοι τὸ αὐτό
γε, οὐδ' ἓν τῷ ἀριθμῷ [e] ἀλλὰ τῷ εἴδει, οἷον ἐν τοῖς φυσικοῖς·
ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ, [f] ἂν μή τι παρὰ φύσιν γέ-
νηται, οἷον ἵππος ἡμίονον. Καὶ ταῦτα δὲ ὁμοίως· ὃ γὰρ ἂν
κοινὸν εἴη ἐφ' ἵππου καὶ ὄνου, οὐκ ὠνόμασται τὸ [g] ἐγγύτατα
9 γένος, εἴη δ' ἂν ἄμφω ἴσως οἷον ἡμίονος. Ὥστε φανερὸν
ὅτι οὐθὲν δεῖ ὡς παράδειγμα εἶδος κατασκευάζειν (μάλιστα
γὰρ ἂν ἐν τούτοις ἐπεζητοῦντο· οὐσίαι γὰρ [h] αἱ μάλιστα
αὗται) ἀλλὰ ἱκανὸν τὸ γεννῶν ποιῆσαι καὶ τοῦ εἴδους αἴτιον
εἶναι ἐν τῇ ὕλῃ. Τὸ δ' ἅπαν ἤδη τὸ τοιόνδε εἶδος ἐν ταῖσδε
ταῖς σαρξὶ καὶ ὀστοῖς Καλλίας καὶ Σωκράτης· καὶ ἕτερον

[o] τὸ μὲν] τὴν μὲν T. [p] δέ T. [q] ὃ] οὐ A^b. [r] ἢ] ἡ A^b, ἢ ὡς E. [s] ἅπαντι E.T. [t] ἔνεστι] ἐστὶ A^b.H^b. [v] τι T. [w] τάδε E. [x] ἀλλ' ὅτι τοιόνδε E.T. [y] τόδε] δῆλον H^b. [z] ἡδί om. T. [a] τὰς post καὶ add. A^b.H^b. [b] χρησίμη A^b. [c] ἑαυτάς A^b. [d] καὶ om. A^b.H^b. [e] ἀλλ' ἓν τῷ E.T. [f] ἐὰν T. [g] ἐγγυτάτω T. [h] αἱ om. A^b.

Digitized by Google

μὲν διὰ τὴν ὕλην, ἑτέρα γάρ, [i] ταὐτὸ δὲ [k] τῷ εἴδει· ἄτομον
γὰρ τὸ εἶδος.

Ἀπορήσειε δ' ἄν τις διὰ τί τὰ μὲν γίγνεται [l] καὶ τέχνῃ 9
καὶ ἀπὸ ταὐτομάτου, οἷον ὑγίεια, τὰ δ' οὔ, οἷον οἰκία. Αἴτιον
δ' ὅτι τῶν μὲν ἡ ὕλη ἡ ἄρχουσα τῆς γενέσεως ἐν τῷ ποιεῖν
καὶ γίγνεσθαί τι τῶν [m] ἀπὸ τέχνης, ἐν ᾗ ὑπάρχει τι μέρος
τοῦ πράγματος, ἡ μὲν τοιαύτη ἐστὶν οἵα κινεῖσθαι ὑφ' αὑτῆς,
ἡ δ' οὔ, καὶ ταύτης ἡ μὲν [n] ὡδὶ οἵα τε, ἡ δὲ ἀδύνατος· πολλὰ
γὰρ [o] δύναται μὲν ὑφ' αὑτῶν κινεῖσθαι ἀλλ' οὐχ [n] ὡδί, οἷον
ὀρχήσασθαι. Ὅσων οὖν τοιαύτη ἡ ὕλη, οἷον οἱ λίθοι, ἀδύνα- 2
τον [n] ὡδὶ κινηθῆναι εἰ μὴ ὑπ' ἄλλου, [n] ὡδὶ [p] μέντοι ναί· καὶ
τὸ πῦρ. Διὰ τοῦτο τὰ μὲν οὐκ ἔσται ἄνευ τοῦ ἔχοντος τὴν
τέχνην, τὰ δ' ἔσται· ὑπὸ γὰρ τούτων κινηθήσεται τῶν οὐκ
ἐχόντων [q] μὲν τὴν τέχνην, κινεῖσθαι δὲ δυναμένων αὐτῶν, [r] ἢ
ὑπ' ἄλλων οὐκ ἐχόντων τὴν τέχνην, ἢ ἐκ μέρους. Δῆλον [s] δ' 3
ἐκ τῶν εἰρημένων [t] καὶ ὅτι [v] τρόπον τινὰ πάντα γίγνεται ἐξ
[w] ὁμωνύμου, [x] ὥσπερ τὰ φύσει, ἢ ἐκ μέρους ὁμωνύμου, οἷον ἡ
οἰκία ἐξ οἰκίας, ἢ ὑπὸ νοῦ (ἡ γὰρ τέχνη τὸ εἶδος), ἢ ἐκ
[y] μέρους ἢ ἔχοντός [z] τι μέρος, ἐὰν μὴ κατὰ συμβεβηκὸς [a] γί-
γνηται· τὸ γὰρ [b] αἴτιον τοῦ ποιεῖν πρῶτον καθ' αὑτὸ μέρος.
Θερμότης γὰρ ἡ ἐν τῇ κινήσει θερμότητα ἐν τῷ σώματι 4
ἐποίησεν· αὕτη δ' ἐστὶν [c] ἢ ὑγίεια ἢ μέρος, ἢ ἀκολουθεῖ αὐτῇ
μέρος τι τῆς ὑγιείας ἢ αὐτὴ [d] ἡ ὑγίεια· διὸ καὶ λέγεται
ποιεῖν, ὅτι ἐκεῖνο ποιεῖ τὴν ὑγίειαν ᾧ ἀκολουθεῖ [e] καὶ συμβέ-
βηκε [f] θερμότης. Ὥστε ὥσπερ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς πάν-
των ἀρχὴ ἡ οὐσία (ἐκ γὰρ τοῦ τί ἐστιν οἱ συλλογισμοί
εἰσιν), ἐνταῦθα δὲ αἱ γενέσεις. Ὁμοίως [g] δὲ καὶ τὰ φύσει 5

[i] ταυτὰ Ab. [k] τῷ εἴδει] τωδὶ T. [l] καὶ τέχνῃ om. Ab. [m] ἀπὸ τῆς τέχνης T. [n] ὧδε Ab. [o] δυνατὰ E. [p] μέντ' εἶναι Ab. [q] μὲν om. Ab.Hb. [r] ἢ om. Ab. [s] δ' om. Hb. [t] καὶ om. Fb. [v] πάντα τρόπον τινὰ Fb, τρόπον τινὰ ἅπαντα E.T. [w] ὁμωνύμων T. [x] ὥσπερ— ὁμωνύμου om. T. [y] μέρους ἢ] μέρους συνωνύμου ἢ Fb, om. Ab. [z] τι] τὸ Ab. [a] γένηται Hb. [b] αἴτιον om. Ab. [c] ἢ ὑγίεια] ἤτοι ὑγίεια E.T. [d] ἡ add. E.Ab.Fb. [e] καὶ ᾧ συμβέβηκε T, om. Hb. [f] ἡ θερμότης E. [g] δὴ E.

Digitized by Google

συνιστάμενα τούτοις ἔχει. Τὸ μὲν γὰρ σπέρμα ποιεῖ ὥσπερ
[h] τὰ ἀπὸ τέχνης· ἔχει γὰρ [i] δυνάμει τὸ εἶδος, καὶ ἀφ' οὗ τὸ
σπέρμα, ἐστί [k] πως ὁμώνυμον. Οὐ γὰρ πάντα οὕτω [l] δεῖ
ζητεῖν ὡς ἐξ ἀνθρώπου ἄνθρωπος (καὶ γὰρ γυνὴ ἐξ ἀνδρός·
6 *διὸ ἡμίονος οὐκ ἐξ ἡμιόνου), [m] ἀλλ' ἐὰν μὴ πήρωμα ᾖ. [n] [v] Ὅσα*
δὲ ἀπὸ ταὐτομάτου ὥσπερ ἐκεῖ γίγνεται, ὅσων ἡ ὕλη [o] δύνα-
ται καὶ ὑφ' αὑτῆς κινεῖσθαι ταύτην τὴν κίνησιν ἣν τὸ σπέρμα
κινεῖ· ὅσων δὲ μή, ταῦτα [p] ἀδύνατα γίγνεσθαι ἄλλως πως ἢ
ἐξ [q] αὐτῶν. Οὐ μόνον δὲ περὶ τῆς οὐσίας ὁ λόγος δηλοῖ τὸ
μὴ γίγνεσθαι τὸ εἶδος, ἀλλὰ περὶ πάντων ὁμοίως τῶν πρώ-
των κοινὸς ὁ λόγος, οἷον ποσοῦ ποιοῦ καὶ τῶν ἄλλων κατη-
7 *γοριῶν. Γίγνεται γὰρ ὥσπερ ἡ χαλκῆ σφαῖρα, ἀλλ' οὐ*
σφαῖρα οὐδὲ χαλκός, [r] καὶ ἐπὶ χαλκοῦ, [s] εἰ γίγνεται ([t] ἀεὶ
γὰρ δεῖ προϋπάρχειν τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος), οὕτως καὶ ἐπὶ
τοῦ τί ἐστι καὶ ἐπὶ τοῦ ποιοῦ καὶ ποσοῦ καὶ τῶν ἄλλων
ὁμοίως κατηγοριῶν· οὐ γὰρ γίγνεται τὸ ποιὸν ἀλλὰ τὸ
ποιὸν ξύλον, οὐδὲ τὸ ποσὸν ἀλλὰ τὸ ποσὸν ξύλον ἢ ζῷον.
8 ʻἈλλ' *ἴδιον τῆς οὐσίας ἐκ τούτων λαβεῖν ἔστιν ὅτι [v] ἀνάγκη*
προϋπάρχειν [w] ἑτέραν οὐσίαν [x] ἐντελεχείᾳ οὖσαν ἣ ποιεῖ, οἷον
ζῷον, [y] εἰ γίγνεται ζῷον· ποιὸν δ' ἢ ποσὸν οὐκ ἀνάγκη ἀλλ'
[z] ἢ δυνάμει μόνον.

10 ʻἘπεὶ [a] *δὲ ὁρισμὸς λόγος ἐστί, πᾶς δὲ λόγος [b] μέρη ἔχει,*
ὡς δ' ὁ λόγος πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ μέρος [c] τοῦ λόγου
πρὸς τὸ μέρος τοῦ πράγματος ὁμοίως ἔχει, ἀπορεῖται ἤδη
πότερον [d] δεῖ τὸν τῶν μερῶν λόγον ἐνυπάρχειν ἐν τῷ [e] τοῦ
ὅλου λόγῳ [f] ἢ οὔ. [g] ʻἘνίων *μὲν γὰρ φαίνονται [h] ἐνόντα,*
2 *[i] ἐνίων δ' οὔ.* Τοῦ *μὲν γὰρ κύκλου ὁ λόγος οὐκ ἔχει τὸν*

[h] *τὸ* E. [i] *δύναμιν* A^b. [k] *πως*] *πρῶτον* A^b. [l] *δὴ ζητῇ* T. [m] *ἀλλ'* om. A^b. [n] *ὅσα δὲ* om. H^b, *δὲ* om. F^b. [o] *δύναται* om. A^b. [p] *ἀδύνατον* T. [q] *αὐτοῦ* H^b. [r] *καὶ—γίγνεται* om. H^b. [s] *εἰ* add. E.A^b. [t] *ἀεὶ*] *εἰ* A^b. [v] *ἀναγκαῖον* A^b.F^b. [w] *ἑτέραν*] *ἀεὶ ἑτέραν* E.T. [x] *οὖσαν ἐντελεχεία* T. [y] *εἰ γίγνεται ζῷον* om. A^b. [z] *ἢ* om. A^b.F^b. [a] *δὲ ὁρισμὸς*] *δὲ ὁ ὁρισμὸς* F^b, *δὴ ὁ ὁρισμὸς* T.H^b. [b] *ἔχει μέρη* F^b. [c] *τοῦ—μέρος* om. A^b. [d] *δεῖ* om. T. [e] *τοῦ ὅλου*] *ὅλω* H^b. [f] *ἢ οὔ* om. A^b. [g] *ἐπ' ἐνίων* T.A^b. [h] *ἐνόντες* E.T.A^b. [i] *ἐπ' ἐνίων* T.

Digitized by Google

τῶν τμημάτων, ὁ δὲ τῆς συλλαβῆς ἔχει τὸν τῶν στοιχείων·
[k] Καίτοι διαιρεῖται [l] καὶ ὁ κύκλος εἰς τὰ τμήματα ὥσπερ καὶ
ἡ συλλαβὴ εἰς τὰ στοιχεῖα. Ἔτι δ' εἰ [m] πρότερα [n] τὰ
μέρη τοῦ ὅλου, τῆς δ' ὀρθῆς ἡ ὀξεῖα μέρος καὶ ὁ δάκτυλος
[o] τοῦ ζῴου, πρότερον ἂν εἴη ἡ ὀξεῖα τῆς ὀρθῆς καὶ ὁ δάκτυ-
λος τοῦ ἀνθρώπου. Δοκεῖ δ' ἐκεῖνα [p] εἶναι πρότερα· τῷ 3
λόγῳ γὰρ λέγονται ἐξ ἐκείνων, [q] καὶ τῷ εἶναι δὲ ἄνευ ἀλλή-
λων πρότερα. [r] Ἢ πολλαχῶς λέγεται τὸ μέρος, ὧν εἷς μὲν
τρόπος τὸ μετροῦν κατὰ τὸ ποσόν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀφεί-
σθω· ἐξ ὧν δ' ἡ οὐσία ὡς μερῶν, τοῦτο σκεπτέον. Εἰ οὖν ἐστὶ 4
τὸ μὲν ὕλη τὸ δ' εἶδος τὸ δ' ἐκ τούτων, καὶ οὐσία ἥ τε ὕλη καὶ
τὸ εἶδος καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἔστι μὲν ὡς καὶ ἡ ὕλη μέρος τινὸς
λέγεται, ἔστι δ' ὡς οὔ, ἀλλ' ἐξ ὧν [s] ὁ τοῦ εἴδους λόγος. Οἷον
τῆς μὲν κοιλότητος οὐκ ἔστι [t] μέρος [v] ἡ σάρξ (αὕτη γὰρ ἡ
ὕλη [w] ἐφ' ἧς γίγνεται), τῆς δὲ σιμότητος [x] μέρος· καὶ τοῦ μὲν
συνόλου ἀνδριάντος μέρος ὁ χαλκός, τοῦ δ' ὡς [y] εἴδους λεγο-
μένου ἀνδριάντος οὔ. Λεκτέον γὰρ τὸ εἶδος καὶ ᾗ εἶδος ἔχει 5
ἕκαστον, τὸ δ' ὑλικὸν οὐδέποτε καθ' αὑτὸ λεκτέον. Διὸ ὁ
μὲν τοῦ κύκλου λόγος οὐκ ἔχει τὸν τῶν τμημάτων, ὁ δὲ τῆς
[z] συλλαβῆς τὸν τῶν στοιχείων· τὰ μὲν γὰρ στοιχεῖα τοῦ
λόγου μέρη τοῦ εἴδους καὶ οὐχ ὕλη, τὰ δὲ [a] τμήματα οὕτως
μέρη ὡς ὕλη ἐφ' οἷς ἐπιγίγνεται· ἐγγυτέρω μέντοι τοῦ εἴδους
ἢ ὁ χαλκός, ὅταν ἐν χαλκῷ ἡ στρογγυλότης ἐγγένηται.
Ἔστι δ' ὡς οὐδὲ τὰ στοιχεῖα [b] πάντα τῆς συλλαβῆς ἐν τῷ 6
λόγῳ ἐνέσται, οἷον ταδὶ τὰ κήρινα ἢ τὰ ἐν τῷ ἀέρι· ἤδη γὰρ
καὶ ταῦτα μέρος τῆς συλλαβῆς ὡς ὕλη αἰσθητή. Καὶ γὰρ 7
ἡ γραμμὴ [c] οὐκ [d] εἰ διαιρουμένη εἰς τὰ ἡμίση φθείρεται, ἢ ὁ
ἄνθρωπος εἰς τὰ [e] ὀστᾶ καὶ νεῦρα καὶ σάρκας, διὰ τοῦτο καὶ
[f] εἰσὶν ἐκ τούτων οὕτως ὡς ὄντων τῆς οὐσίας μερῶν, ἀλλ' ὡς

[k] καίτοι] καίτοι καὶ A^b, καὶ F^b. [l] καὶ om. F^b. [m] πρότερον T.A^b. [n] τὸ μέρος A^b. [o] τοῦ—δάκτυλος om. A^b. [p] εἶναι om. T. [q] καὶ τῷ] καὶ τὸ T. [r] ἢ om. F^b. [s] ὁ om. T. [t] ἡ σὰρξ μέρος A^b. [v] ἡ om. E. [w] ἀφ' T. [x] μέρος τι. καὶ E.T. [y] εἶδος T. [z] συλλαβῆς ἔχει τὸν A^b. [a] τμήματα τούτων οὕτως A^b. [b] ἅπαντα A^b. [c] οὐκ om. H^b. [d] ἀεὶ T. [e] ὀστᾶ] στοιχεῖα T. [f] ἔστιν S, ἐκεῖν' A^b.

Digitized by Google

ἐξ ὕλης, καὶ τοῦ μὲν συνόλου μέρη, τοῦ εἴδους δὲ καὶ οὗ ὁ
8 λόγος οὐκέτι· διόπερ [g] οὐδ᾽ ἐν τοῖς λόγοις. Τῶν μὲν [h] οὖν
ἐνέσται ὁ τῶν τοιούτων μερῶν λόγος, τῶν δ᾽ οὐ δεῖ ἐνεῖναι,
[i] ἂν μὴ ᾖ τοῦ συνειλημμένου· διὰ [k] γὰρ τοῦτο ἔνια μὲν ἐκ τού-
των [l] ὡς ἀρχῶν ἐστὶν εἰς ἃ φθείρονται, ἔνια δ᾽ οὐκ ἔστιν.
9 [m] Ὅσα μὲν οὖν συνειλημμένα τὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη ἐστίν, οἷον
τὸ σιμὸν ἢ ὁ χαλκοῦς κύκλος, ταῦτα μὲν φθείρεται εἰς ταῦτα
[n] καὶ μέρος αὐτῶν ἡ ὕλη· ὅσα δὲ μὴ συνείληπται [o] τῇ ὕλῃ ἀλλ᾽
[p] ἄνευ ὕλης, ὧν οἱ λόγοι τοῦ εἴδους μόνον, ταῦτα δ᾽ οὐ φθεί-
10 ρεται, ἢ ὅλως [q] ἢ οὔτοι οὕτω γε. Ὥστ᾽ ἐκείνων μὲν ἀρχαὶ
καὶ μέρη [r] τὰ ὑφ᾽ αὑτά, τοῦ δ᾽ εἴδους οὔτε μέρη οὔτ᾽ ἀρχαὶ
[s] ταῦτα. Καὶ διὰ τοῦτο φθείρεται ὁ πήλινος ἀνδριὰς εἰς
πηλὸν [t] καὶ ἡ σφαῖρα εἰς χαλκὸν καὶ ὁ Καλλίας εἰς σάρκα
καὶ ὀστᾶ, ἔτι [v] δὲ ὁ κύκλος εἰς τὰ τμήματα· ἔστι γάρ [w] τι ὃ
συνείληπται τῇ ὕλῃ· ὁμωνύμως γὰρ [x] λέγεται κύκλος ὅ τε
ἁπλῶς λεγόμενος καὶ [y] ὁ καθ᾽ ἕκαστα, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἴδιον
11 ὄνομα τοῖς καθ᾽ ἕκαστον. Εἴρηται μὲν οὖν [z] καὶ νῦν τἀληθές,
ὅμως [a] δ᾽ ἔτι σαφέστερον εἴπωμεν ἐπαναλαβόντες. Ὅσα μὲν
γὰρ τοῦ λόγου μέρη καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται ὁ λόγος, ταῦτα
πρότερα, ἢ πάντα ἢ ἔνια. Ὁ δὲ τῆς ὀρθῆς λόγος οὐ διαι-
ρεῖται εἰς ὀξείας λόγον, ἀλλὰ τῆς ὀξείας εἰς ὀρθήν· χρῆται
γὰρ ὁ ὁριζόμενος τὴν ὀξεῖαν τῇ ὀρθῇ· ἐλάττων γὰρ ὀρθῆς ἡ
12 ὀξεῖα. Ὁμοίως δὲ καὶ [b] ὁ κύκλος καὶ [b] τὸ ἡμικύκλιον ἔχουσιν·
τὸ γὰρ ἡμικύκλιον τῷ κύκλῳ ὁρίζεται καὶ ὁ δάκτυλος τῷ
ὅλῳ· τὸ γὰρ τοιόνδε μέρος ἀνθρώπου δάκτυλος. Ὥσθ᾽ ὅσα
μὲν μέρη ὡς [c] ὕλη καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται [d] ὡς ὕλην, ὕστερα· ὅσα
δὲ ὡς τοῦ λόγου καὶ τῆς οὐσίας τῆς κατὰ τὸν λόγον, πρό-
13 τερα, ἢ πάντα ἢ ἔνια. Ἐπεὶ δὲ ἡ τῶν ζῴων ψυχή (τοῦτο

[g] οὐδ᾽] καὶ A^b. [h] οὖν] οὖν οὐκ E.S, om. A^b. [i] ἐὰν μὴ τοῦ A^b. [k] γὰρ τούτου T. [l] ὡς om. A^b. [m] ὅσα] ὅσα/ἔνια A^b. [n] καὶ τὸ μέρος T. [o] τῇ] ἡ S. [p] ἄνευ τῆς ὕλης οἷον λόγοι E.T. [q] ἢ οὐ τοιούτω γε A^b, ἢ οὔτι οὕτω γε E, ἢ ὅτι οὕτως τε T. [r] τὰ ὑφ᾽ αὑτά] ταῦτα A^b. [s] ταῦτα om. A^b. [t] καὶ—χαλκὸν om. H^b. [v] δὲ ὁμοίως ὁ A^b. [w] τις ὃς E.T. [x] λέγεται ὁ κύκλος T. [y] οἱ E. [z] καὶ νῦν om. T. [a] δέ τι S.T. [b] ὁ et τὸ prius om. E.T.H^b. [c] ὕλη] εἰς ὕλην T. [d] ὡς] ὡς εἰς E.

Digitized by Google

γὰρ οὐσία τοῦ ἐμψύχου) ἡ κατὰ τὸν λόγον [e] οὐσία καὶ τὸ
εἶδος καὶ τὸ τί ἦν εἶναι τῷ [f] τοιῷδε σώματι· [g] ἕκαστον γοῦν
τὸ μέρος ἐὰν ὁρίζηται [h] καλῶς, οὐκ ἄνευ τοῦ ἔργου ὁριεῖται,
ὃ οὐχ [i] ὑπάρξει ἄνευ αἰσθήσεως· ὥστε τὰ [k] ταύτης μέρη πρό-
τερα, ἢ πάντα ἢ ἔνια, τοῦ συνόλου ζῴου, καὶ καθ' ἕκαστον δὴ
ὁμοίως. Τὸ δὲ σῶμα καὶ τὰ τούτου μόρια ὕστερα ταύτης 14
τῆς οὐσίας, καὶ διαιρεῖται εἰς [l] ταῦτα ὡς εἰς ὕλην [m] οὐχ ἡ οὐσία
ἀλλὰ τὸ σύνολον. Τοῦ μὲν [n] οὖν συνόλου πρότερα ταῦτ'
ἔστιν ὥς, ἔστι δ' ὡς οὔ. Οὐδὲ γὰρ εἶναι δύναται χωριζό-
μενα· [o] οὐδὲ γὰρ ὁ [p] πάντως ἔχων δάκτυλος ζῴου, ἀλλ' ὁμώ-
νυμος ὁ τεθνεώς. Ἔνια δ' ἅμα, ὅσα κύρια καὶ ἐν ᾧ πρώτῳ 15
ὁ λόγος καὶ ἡ οὐσία, οἷον εἰ τοῦτο καρδία ἢ ἐγκέφαλος· δια-
φέρει γὰρ οὐθὲν [q] πότερον τοιοῦτον. Ὁ δ' ἄνθρωπος καὶ [r] ὁ
ἵππος καὶ [s] τὰ οὕτως ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα· καθόλου δ' οὐκ
ἔστιν οὐσία, ἀλλὰ σύνολόν τι ἐκ τουδὶ τοῦ λόγου καὶ τησδὶ
τῆς ὕλης ὡς καθόλου· καθ' ἕκαστον δ' ἐκ τῆς ἐσχάτης ὕλης
ὁ Σωκράτης ἤδη ἐστίν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. Μέρος 16
μὲν οὖν ἐστὶ καὶ τοῦ εἴδους (εἶδος δὲ λέγω τὸ τί ἦν εἶναι)
[t] καὶ τοῦ συνόλου [v] τοῦ ἐκ τοῦ εἴδους καὶ [w] τῆς ὕλης αὐτῆς.
Ἀλλὰ τοῦ λόγου μέρη τὰ τοῦ εἴδους μόνον ἐστίν, ὁ δὲ λό-
γος [x] ἐστὶ τοῦ καθόλου· τὸ γὰρ κύκλῳ εἶναι καὶ κύκλος καὶ
ψυχῇ εἶναι καὶ ψυχὴ ταὐτό. Τοῦ δὲ συνόλου [y] ἤδη, οἷον 17
κύκλου [z] τουδί, τῶν καθ' ἕκαστά τινος [a] ἢ αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ
(λέγω δὲ νοητοὺς μὲν οἷον τοὺς μαθηματικούς, αἰσθητοὺς δὲ
οἷον τοὺς χαλκοῦς καὶ [b] τοὺς ξυλίνους), τούτων δὲ οὐκ ἔστιν
ὁρισμός, ἀλλὰ μετὰ νοήσεως ἢ αἰσθήσεως γνωρίζονται. Ἀ- 18
πελθόντας δ' ἐκ τῆς ἐντελεχείας οὐ δῆλον πότερόν [c] ποτέ
εἰσιν ἢ οὐκ εἰσίν, ἀλλ' ἀεὶ λέγονται καὶ γνωρίζονται τῷ κα-

[e] καὶ τὸ εἶδος οὐσία S. [f] τοιούτῳ E.T. [g] ἑκάστου E.T. [h] καλῶς] τὸ μέρος καλῶς A^b. [i] ὑπάρχει S.T.H^b. [k] ταύτης] τοιαῦτα T. [l] αὐτὰ T. [m] οὐχ ἡ οὐσία] οὐκ οὐσίαν A^b. [n] οὖν et mox ἔστιν ὡς om. T. [o] οὐ E.S. [p] παντοίως H^b. ἄλλως πῶς A^b. [q] πότερον τὸ τοιοῦτον A^b. [r] ὁ om. A^b. [s] τὰ] ταῦτα A^b. [t] καὶ] ὥσπερ καὶ F^b. [v] τοῦ ἐκ] τῷ ἐκ S. [w] τῆς] ὡς A^b. [x] ἐστὶ τοῦ] ἐστὶ τὸ F^b. [y] ἤδη] ἢ E.S.T. [z] τουδὶ καὶ τῶν E.S.T. [a] ἢ post τινος om. E.S. [b] τοὺς add. A^b. [c] ποτέ om. A^b.

Digitized by Google

θόλου λόγῳ· ἡ δ' ὕλη ἄγνωστος καθ' αὑτήν. Ὕλη δ' ἡ μὲν
αἰσθητή [d] ἐστιν ἡ δὲ [e] νοητή, αἰσθητὴ μὲν οἷον χαλκὸς καὶ
ξύλον καὶ [f] ὅση κινητὴ ὕλη, [g] νοητὴ δὲ ἡ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς
19 ὑπάρχουσα [h] μὴ ᾗ [i] αἰσθητά, [k] οἷον τὰ μαθηματικά. Πῶς μὲν
οὖν ἔχει περὶ [l] ὅλου καὶ μέρους, καὶ [m] περὶ τοῦ προτέρου καὶ
ὑστέρου, εἴρηται. Πρὸς δὲ τὴν ἐρώτησιν ἀνάγκη [n] ἀπαντᾶν,
ὅταν τις [o] ἔρηται πότερον ἡ ὀρθὴ καὶ ὁ κύκλος καὶ τὸ ζῷον
[p] πρότερον, ἢ εἰς ἃ [q] διαιροῦνται καὶ ἐξ ὧν εἰσί, [r] τὰ μέρη,
20 ὅτι οὐχ ἁπλῶς. Εἰ μὲν γάρ ἐστι καὶ ἡ ψυχὴ ζῷον [s] ἔμ-
ψυχον [t] ἢ ἕκαστον ἢ ἑκάστου, [v] καὶ κύκλος τὸ κύκλῳ εἶναι,
[w] καὶ ἡ ὀρθὴ τὸ ὀρθῇ εἶναι καὶ ἡ οὐσία ἡ τῆς ὀρθῆς, τὶ μὲν
καὶ τινὸς φατέον ὕστερον, οἷον τῶν ἐν τῷ λόγῳ καί τινος
21 ὀρθῆς. Καὶ γὰρ ἡ μετὰ τῆς ὕλης ἡ χαλκῆ ὀρθή, καὶ ἡ ἐν
ταῖς γραμμαῖς ταῖς καθ' ἕκαστα· ἡ δ' ἄνευ ὕλης τῶν μὲν ἐν
τῷ λόγῳ ὑστέρα, τῶν δ' ἐν τῷ καθ' ἕκαστα μορίων προτέρα.
Ἁπλῶς δ' οὐ φατέον. Εἰ δ' ἑτέρα καὶ μή ἐστιν ἡ ψυχὴ
ζῷον, καὶ οὕτω τὰ μὲν φατέον τὰ δ' [x] οὐ φατέον, ὥσπερ
εἴρηται.

11 Ἀπορεῖται δ' εἰκότως καὶ ποῖα [y] τοῦ εἴδους μέρη καὶ ποῖα
οὔ, ἀλλὰ τοῦ συνειλημμένου. Καίτοι τούτου μὴ [z] δήλου ὄν-
τος οὐκ ἔστιν ὁρίσασθαι ἕκαστον· τοῦ γὰρ καθόλου καὶ τοῦ
εἴδους ὁ ὁρισμός· [a] ποῖα οὖν ἐστὶ τῶν μερῶν ὡς ὕλη καὶ ποῖα
οὔ, ἐὰν μὴ ᾖ φανερά, οὐδὲ ὁ λόγος ἔσται φανερὸς ὁ τοῦ
2 πράγματος. Ὅσα μὲν οὖν φαίνεται ἐπιγιγνόμενα ἐφ' ἑτέ-
ρων τῷ εἴδει, οἷον κύκλος ἐν χαλκῷ καὶ λίθῳ καὶ ξύλῳ, ταῦτα
μὲν δῆλα εἶναι δοκεῖ ὅτι οὐθὲν τῆς τοῦ κύκλου οὐσίας ὁ χαλ-
3 κὸς οὐδ' ὁ λίθος διὰ τὸ χωρίζεσθαι αὐτῶν. Ὅσα δὲ μὴ ὁρᾶ-
ται χωριζόμενα, οὐθὲν μὲν κωλύει ὁμοίως ἔχειν τούτοις, ὥσπερ

[d] ἐστιν om. T. [e] διανοητή T. [f] ὅσα κινεῖται, omisso ὕλη, Ab.Fb. [g] νοητὴ] ἡ Ab. [h] μὴ om. Hb. [i] αἰσθητοῖς Fb. [k] οἷον] ὄντα Ab. [l] ὅλου καὶ περὶ μερους Ab, μέρους καὶ ὅλου Fb. [m] περὶ τοῦ om. Fb. [n] ἅπαντα T. [o] ἐρωτᾷ T. [p] πρότερα E. [q] διαιρεῖται Ab. [r] τὰ μέρη om. Fb. [s] ἢ ἔμψυχον (ἔμψυχος E.) ἢ ἕκαστον E.Ab.Fb, ἢ ἕκαστον ἢ ἔμψυχον S. [t] ἢ] ἢ E. [v] καὶ ὁ κύκλος Fb. [w] καὶ ἡ ante ὀρθὴ om. Ab. [x] οὐ om. S. [y] τοῦ] ἔσται τοῦ Ab, ἐστι τοῦ Fb. [z] δηλοῦντος οὐκ T. [a] ποῖα οὖν] ἢ ποῖα οὖν Ab.

Digitized by Google

κἂν [b]εἰ οἱ κύκλοι πάντες ἑωρῶντο χαλκοῖ (οὐθὲν γὰρ ἂν ἧττον
ἦν ὁ χαλκὸς [c]οὐθὲν τοῦ εἴδους), χαλεπὸν δὲ ἀφελεῖν [d]τοῦτο
τῇ διανοίᾳ. Οἷον [e]τὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶδος ἀεὶ ἐν σαρξὶ φαί- 4
νεται καὶ ὀστοῖς καὶ τοῖς τοιούτοις μέρεσιν· ἆρ' οὖν καὶ ἐστὶ
[f]ταῦτα μέρη τοῦ εἴδους καὶ τοῦ λόγου, ἢ οὔ, ἀλλ' ὕλη; Ἀλλὰ
διὰ τὸ μὴ καὶ ἐπ' [g]ἄλλων ἐπιγίγνεσθαι ἀδυνατοῦμεν χωρίσαι.
Ἐπεὶ δὲ τοῦτο δοκεῖ [h]μὲν ἐνδέχεσθαι, ἄδηλον δὲ [h]πότε, ἀπο- 5
ροῦσί τινες ἤδη καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου [i]καὶ τοῦ τριγώνου, ὡς οὐ
προσῆκον γραμμαῖς ὁρίζεσθαι καὶ τῷ συνεχεῖ, ἀλλὰ [k]πάντα
ταῦτα ὁμοίως λέγεσθαι ὡσανεὶ σάρκες ἢ ὀστᾶ τοῦ ἀνθρώπου
[l]καὶ χαλκὸς καὶ λίθος [m]τοῦ ἀνδριάντος· καὶ ἀνάγουσι [n]πάντα
εἰς τοὺς ἀριθμούς, καὶ γραμμῆς τὸν λόγον τὸν τῶν δύο εἶναί
φασιν. Καὶ τῶν τὰς ἰδέας λεγόντων οἱ μὲν αὐτογραμμὴν 6
τὴν δυάδα, οἱ δὲ τὸ εἶδος τῆς γραμμῆς· ἔνια μὲν γὰρ εἶναι
[o]ταὐτὰ τὸ εἶδος καὶ οὗ τὸ εἶδος, οἷον δυάδα καὶ [p]τὸ εἶδος δυά-
δος. Ἐπὶ γραμμῆς [q]δὲ [r]οὐκ ἔστι. Συμβαίνει δὴ ἕν τε πολ- 7
λῶν εἶδος εἶναι, ὧν τὸ εἶδος φαίνεται ἕτερον, ὅπερ καὶ τοῖς
Πυθαγορείοις συνέβαινεν· καὶ ἐνδέχεται ἓν πάντων [s]ποιεῖν
αὐτὸ εἶδος, τὰ δ' ἄλλα μὴ εἴδη· καίτοι οὕτως ἓν πάντα ἔσται.
Ὅτι μὲν οὖν ἔχει [t]τινὰ ἀπορίαν [v]τὰ περὶ τοὺς [w]ὁρισμούς, 8
καὶ διὰ τίν' αἰτίαν, εἴρηται. [x]Διὸ καὶ [y]τὸ πάντ' ἀνάγειν
οὕτω καὶ ἀφαιρεῖν τὴν ὕλην [z]περίεργον· ἔνια γὰρ ἴσως τόδ'
ἐν τῷδ' ἐστίν, ἢ ὡδὶ ταδὶ ἔχοντα. Καὶ ἡ παραβολὴ ἡ ἐπὶ 9
τοῦ ζῴου ἣν εἰώθει λέγειν Σωκράτης ὁ νεώτερος, οὐ καλῶς
ἔχει· ἀπάγει γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς, καὶ ποιεῖ ὑπολαμβάνειν
ὡς ἐνδεχόμενον εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἄνευ τῶν μερῶν, ὥσπερ
ἄνευ τοῦ χαλκοῦ τὸν κύκλον. Τὸ δ' οὐχ ὅμοιον· αἰσθητὸν
γάρ [a]τι τὸ ζῷον, καὶ ἄνευ κινήσεως οὐκ ἔστιν ὁρίσασθαι, διὸ

[b] εἰ om. A^b. [c] οὐθὲν ante τοῦ om. E.T. [d] τοῦτον A^b. [e] τὸ om. S. [f] μέρη ταῦτα E.T. [g] ἄλλω T.A^b. [h] μὲν et mox πότε om. T. [i] καὶ τοῦ] καὶ ἐπὶ τοῦ E.T. [k] πάντα καὶ ταῦτα A^b, ταῦτα πάντα T. [l] καὶ χαλκὸς—ἀνδριάντος om. H^b. [m] τοῦ ἀνδριάντος A^b.F^b: ceteri κύκλου. [n] πάντας S. [o] τὸ αὐτὸ A^b. [p] τὸ post καὶ om. A^b. [q] δὴ S. [r] οὐκέτι H^b. [s] αὐτὸ ποιεῖν T. [t] ἀπορίαν τινὰ E.T. [v] τὰ om. T. [w] ἀριθμούς H^b. [x] διὸ καὶ om. T. [y] τὸ om. A^b. [z] περὶ ἔργον T. [a] τι] τι ἴσως E.T.

Digitized by Google

10 [b]οὐδ' ἄνευ τῶν μερῶν ἐχόντων πῶς. Οὐ γὰρ πάντως τοῦ ἀν-
θρώπου μέρος [c]ἡ χείρ, ἀλλ' ἡ δυναμένη τὸ ἔργον ἀποτελεῖν,
ὥστε ἔμψυχος οὖσα· μὴ ἔμψυχος δὲ οὐ μέρος. Περὶ δὲ τὰ
μαθηματικά, διὰ τί οὐκ εἰσὶ μέρη οἱ λόγοι τῶν λόγων; Οἷον
11 [d]τοῦ κύκλου τὰ ἡμικύκλια· οὐ γάρ ἐστιν αἰσθητὰ ταῦτα. Ἢ
οὐθὲν διαφέρει; Ἔσται γὰρ ὕλη ἐνίων καὶ μὴ αἰσθητῶν·
καὶ παντὸς [e]γὰρ ὕλη τίς ἐστιν ὃ μή ἐστι τί ἦν εἶναι [e]καὶ
εἶδος αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἀλλὰ τόδε τι. [f]Κύκλου μὲν οὖν οὐκ
ἔσται τοῦ καθόλου, τῶν δὲ καθ' ἕκαστα ἔσται μέρη ταῦτα,
ὥσπερ εἴρηται πρότερον· ἔστι γὰρ ἡ ὕλη ἡ μὲν αἰσθητὴ ἡ δὲ
12 [g]νοητή. Δῆλον δὲ [h]καὶ ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ οὐσία ἡ πρώτη, τὸ
δὲ σῶμα ὕλη, ὁ δ' ἄνθρωπος ἢ τὸ ζῷον τὸ ἐξ ἀμφοῖν ὡς κα-
θόλου· Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος, [i]εἰ μὲν [k]καὶ ἡ ψυχὴ [l]διτ-
τόν· οἱ μὲν γὰρ ὡς ψυχήν, [m]οἱ δ' ὡς τὸ σύνολον· εἰ δ' ἁπλῶς
ἡ ψυχὴ ἥδε [n]καὶ σῶμα [o]τόδε, ὥσπερ [p]τὸ καθόλου τε καὶ τὸ
13 καθ' ἕκαστον. Πότερον δ' [q]ἔστι παρὰ τὴν ὕλην τῶν τοιού-
των οὐσιῶν [r]τις ἄλλη, καὶ δεῖ [s]ζητεῖν οὐσίαν [t]αὐτῶν ἑτέραν
τινὰ οἷον [v]ἀριθμοὺς ἤ τι τοιοῦτον, σκεπτέον ὕστερον. Τούτου
γὰρ χάριν καὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν πειρώμεθα διορί-
ζειν, [w]ἐπεὶ τρόπον τινὰ τῆς φυσικῆς καὶ δευτέρας φιλοσο-
φίας ἔργον ἡ περὶ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας θεωρία· οὐ γὰρ μόνον
περὶ τῆς ὕλης δεῖ γνωρίζειν τὸν φυσικόν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ
14 τὸν λόγον, καὶ μᾶλλον. [x]Ἐπὶ δὲ τῶν [y]ὁρισμῶν πῶς μέρη
τὰ ἐν τῷ λόγῳ, καὶ διὰ τί εἷς λόγος ὁ ὁρισμός (δῆλον γὰρ
ὅτι τὸ πρᾶγμα ἕν, τὸ δὲ πρᾶγμα τινὶ ἕν, μέρη γε ἔχον)
σκεπτέον ὕστερον.

15 Τί μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τί ἦν εἶναι καὶ πῶς αὐτὸ καθ' αὑτό,
[z]καθόλου περὶ παντὸς εἴρηται, καὶ διὰ τί τῶν μὲν [a]ὁ λόγος

[b] οὐδ' om. A^b. [c] ἡ ante χείρ om. A^b. [d] τοῦ add. A^b.F^b. [e] γὰρ ὕλη τίς ἐστιν et καὶ—τι add. A^b. [f] κύκλου—καθόλου] τοῦ μὲν καθόλου κύκλου οὐκ ἔσται μέρη καθόλου A^b. [g] νοητή] οὐκ αἰσθητή T. [h] καὶ om. A^b.F^b. [i] εἰ om. T. [k] καὶ add. A^b.F^b. [l] διττόν] σωκράτης διττόν A^b. [m] οἱ δ'] ἡ δ' S.T. [n] καὶ om. A^b. [o] τόδε] τὰ δὲ A^b. [p] τὰ A^b. [q] ἔστι τι παρὰ E.T. [r] τις ante οὐσιῶν E.T, om. F^b. [s] ζητεῖν τὴν οὐσίαν A^b. [t] αὐτῶν om. A^b. [v] ἀριθμὸς S. [w] ἐπεὶ] ἢ ἐπεὶ A^b. [x] ἐπὶ] εἰ A^b. [y] μερισμῶν S. [z] καθόλου om. S. [a] ὁ om. A^b.

Digitized by Google

[b] ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι ἔχει τὰ μόρια τοῦ ὁριζομένου, τῶν δ' οὔ,
καὶ ὅτι [c] ἐν μὲν τῷ τῆς οὐσίας λόγῳ τὰ οὕτω μόρια ὡς ὕλη
οὐκ [d] ἐνέσται. Οὐδὲ γὰρ ἔστιν [e] ἐκείνης μόρια τῆς οὐσίας
ἀλλὰ τῆς [f] συνόλης· ταύτης [g] δέ γ' ἔστι πως λόγος καὶ οὐκ
ἔστιν. Μετὰ μὲν γὰρ τῆς ὕλης οὐκ ἔστιν (ἀόριστον γάρ), 16
κατὰ τὴν πρώτην δ' οὐσίαν ἔστιν, οἷον ἀνθρώπου ὁ τῆς ψυ-
χῆς λόγος. Ἡ [h] οὐσία γάρ ἐστι τὸ εἶδος τὸ ἐνόν, ἐξ οὗ καὶ
τῆς ὕλης ἡ [i] σύνοδος λέγεται οὐσία, οἷον ἡ κοιλότης· ἐκ γὰρ
ταύτης καὶ τῆς ῥινὸς σιμὴ ῥὶς καὶ ἡ σιμότης ἐστί· [k] δὶς γὰρ
ἐν τούτοις [l] ὑπάρξει ἡ ῥίς. Ἐν δὲ τῇ συνόλῳ οὐσίᾳ, οἷον ῥινὶ 17
σιμῇ [m] ἢ Καλλίᾳ, [n] ἐνέσται καὶ ἡ ὕλη. Καὶ ὅτι [o] τὸ τί ἦν
[p] εἶναι ἕκαστον ἐπὶ τινῶν μὲν ταὐτόν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πρώτων
οὐσιῶν; Οἷον [q] καμπυλότης καὶ καμπυλότητι εἶναι, [r] εἰ πρώτη
ἐστίν. Λέγω δὲ [s] πρώτην ἣ μὴ λέγεται [t] τῷ ἄλλο ἐν ἄλλῳ 18
εἶναι καὶ ὑποκειμένῳ ὡς ὕλῃ. Ὅσα δ' ὡς ὕλη ἢ [v] ὡς συνειλημ-
μένα τῇ ὕλῃ, οὐ ταὐτό, οὐδὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἕν, [w] οἷον ὁ
Σωκράτης καὶ τὸ μουσικόν· ταῦτα γὰρ [x] ταὐτὰ [y] κατὰ συμ-
βεβηκός.

Νῦν δὲ [z] λέγωμεν πρῶτον, ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς 12
περὶ ὁρισμοῦ [a] μὴ εἴρηται· ἡ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἀπορία λεχθεῖσα
πρὸ ἔργου τοῖς περὶ τῆς οὐσίας [b] ἐστὶ λόγοις. Λέγω δὲ
ταύτην τὴν ἀπορίαν, διὰ τί ποτε [c] ἓν [d] ἐστιν οὗ τὸν λόγον
ὁρισμὸν εἶναι φαμέν, οἷον [e] τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον δίπουν·
[f] ἔστω γὰρ οὗτος αὐτοῦ λόγος. Διὰ τί δὴ τοῦτο ἕν ἐστιν 2
ἀλλ' οὐ πολλά, ζῷον καὶ δίπουν; Ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ἄνθρω-
πος καὶ λευκὸν πολλὰ μέν ἐστιν, ὅταν μὴ ὑπάρχῃ θατέρῳ
θάτερον, [g] ἓν δέ, ὅταν ὑπάρχῃ καὶ πάθῃ τι τὸ ὑποκείμενον

[b] ὁ om. F^b. [c] ἐν T. [d] ἔνεστιν S, omissis οὐδὲ—οὐκ ἔστιν. [e] ἐκεῖνα H^b. [f] συνόλου T, συνόδου F^b. [g] δέ γ'] δ' T. [h] γὰρ οὐσία E.T. [i] σύνολος E.T. [k] δὶς] δι' ἃ A^b. [l] ὑπάρχει S. [m] ἢ om. T.A^b. [n] ἔνεστι F^b. [o] τὸ τί om. A^b. [p] εἶναι καὶ ἕκαστον E. [q] καμπυλότης καὶ om. A^b. [r] εἰ] ἡ S.T.A^b. [s] πρῶτον ἣ A^b. [t] τὸ A^b. [v] ὡς τὰ συνειλημμένα A^b. [w] οἷον σωκράτης καὶ μουσικός A^b. [x] ταῦτα S, πάντα T. [y] κατὰ] καὶ κατὰ E.S. [z] λέγομεν T.H^b, λέγω F^b. [a] μὴ] μοι T, om. F^b. [b] λόγοις ἐστί A^b. [c] ἓν om. A^b. [d] ἐστιν] ἐστι τὸ ὁριστὸν S.F^b. [e] τοῦ] ὁ τοῦ E.T. [f] ἔστω—δίπουν om. T.A^b. [g] ἓν] εἰ A^b.

Digitized by Google

ὁ ἄνθρωπος· [h] τότε γὰρ ἓν γίγνεται καὶ ἔστιν ὁ λευκὸς ἄν-
3 θρωπος. ¶ Ἐνταῦθα δ' οὐ μετέχει θατέρου θάτερον· τὸ γὰρ
γένος οὐ δοκεῖ μετέχειν τῶν διαφορῶν· ἅμα γὰρ [i] ἂν τῶν
ἐναντίων τὸ αὐτὸ μετεῖχεν· αἱ γὰρ διαφοραὶ ἐναντίαι, αἷς
διαφέρει τὸ γένος. Εἰ δὲ καὶ μετέχει, ὁ αὐτὸς λόγος, εἴπερ
εἰσὶν [k] αἱ διαφοραὶ πλείους, οἷον πεζόν, δίπουν, ἄπτερον.
4 Διὰ τί γὰρ ταῦθ' ἓν ἀλλ' οὐ πολλά; [l] Οὐ γὰρ ὅτι ἐνυπάρ-
χει· οὕτω μὲν γὰρ ἐξ ἁπάντων ἔσται ἕν. Δεῖ δέ γε ἓν εἶναι
ὅσα [m] ἐν τῷ ὁρισμῷ· ὁ γὰρ ὁρισμὸς λόγος τίς ἐστιν εἷς καὶ
[n] οὐσίας, [o] ὥσθ' ἑνός τινος δεῖ αὐτὸν [p] εἶναι λόγον· [q] καὶ γὰρ
ἡ οὐσία ἕν τι καὶ τόδε τι σημαίνει, ὡς φαμέν. Δεῖ δ' [r] ἐπι-
5 σκοπεῖν πρῶτον περὶ τῶν κατὰ τὰς διαιρέσεις ὁρισμῶν. Οὐ-
θὲν γὰρ ἕτερόν ἐστιν ἐν τῷ ὁρισμῷ πλὴν τό [s] τε πρῶτον λε-
γόμενον γένος [t] καὶ αἱ διαφοραί· τὰ δ' ἄλλα γένη ἐστὶ τό
τε πρῶτον καὶ μετὰ [v] τούτου αἱ συλλαμβανόμεναι διαφοραί,
οἷον τὸ πρῶτον ζῷον, τὸ δ' ἐχόμενον ζῷον δίπουν, καὶ πάλιν
ζῷον δίπουν ἄπτερον· ὁμοίως δὲ [w] κἂν διὰ πλειόνων λέγηται.
6 ¶ Ὅλως δ' οὐθὲν διαφέρει διὰ πολλῶν ἢ [x] δι' ὀλίγων λέγεσθαι,
ὥστ' οὐδὲ δι' ὀλίγων ἢ διὰ δυοῖν· τοῖν δυοῖν δὲ τὸ μὲν δια-
φορὰ τὸ δὲ γένος, οἷον [y] τοῦ ζῷον δίπουν τὸ μὲν ζῷον γένος,
7 διαφορὰ δὲ θάτερον. Εἰ οὖν τὸ γένος ἁπλῶς μή ἐστι παρὰ
τὰ ὡς γένους εἴδη, ἢ εἰ ἔστι μὲν ὡς ὕλη δ' ἐστίν (ἡ μὲν γὰρ
φωνὴ γένος καὶ ὕλη, αἱ δὲ διαφοραὶ τὰ εἴδη καὶ τὰ στοιχεῖα
[z] ἐκ ταύτης ποιοῦσιν), φανερὸν ὅτι [a] ὁ ὁρισμός ἐστιν ὁ ἐκ
8 τῶν διαφορῶν λόγος. ¶ Ἀλλὰ μὴν καὶ δεῖ γε διαιρεῖσθαι τὴν
τῆς διαφορᾶς διαφοράν, οἷον [b] ζῴου διαφορὰ τὸ ὑπόπουν·
πάλιν τοῦ ζῴου τοῦ ὑπόποδος τὴν διαφορὰν δεῖ [c] εἰδέναι ᾗ
ὑπόπουν. ¶ Ὥστ' οὐ λεκτέον τοῦ ὑπόποδος τὸ μὲν πτερωτὸν

[h] τοῦτο S. [i] ἂν om. A^b. [k] αἱ om. E. [l] οὐ γὰρ ὅτι ἐνυπάρχει om. S. [m] ἓν E.T. [n] οὐσία E.T. [o] ὥσπερ S. [p] λόγον εἶναι S.T. [q] καὶ] εἰ A^b. [r] σκοπεῖν F^b. [s] τε om. A^b. [t] καὶ διαφοραὶ A^b, καὶ ἡ διαφορά F^b. et γρ. E. [v] τοῦτο S. [w] καὶ ἐὰν A^b. [x] δι' priorem om. A^b. [y] τοῦ] τὸ E.T. [z] ἐκ] δ' ἐκ E. [a] ὁ post ὅτι om. T. [b] ζῴῳ T. [c] εἶναι A^b.

Digitized by Google

τὸ δὲ ἄπτερον, ἐάν[d]περ [e]λέγῃ καλῶς, ἀλλὰ διὰ τὸ [f]ἀδυνατεῖν
ποιήσει τοῦτο· ἀλλ' [g]ἢ τὸ μὲν σχιζόπουν τὸ δ' ἄσχιστον·
αὗται γὰρ διαφοραὶ ποδός· ἡ γὰρ σχιζοποδία ποδότης τις.
Καὶ οὕτως ἀεὶ βούλεται βαδίζειν ἕως ἂν ἔλθῃ εἰς τὰ ἀδιά- 9
φορα. Τότε δ' ἔσονται τοσαῦτα εἴδη ποδὸς ὅσαιπερ αἱ δια-
φοραί, καὶ τὰ ὑπόποδα ζῷα ἴσα ταῖς διαφοραῖς. Εἰ δὴ
ταῦτα οὕτως ἔχει, φανερὸν ὅτι ἡ τελευταία διαφορὰ ἡ οὐσία
τοῦ πράγματος ἔσται καὶ [h]ὁ ὁρισμός, εἴπερ μὴ δεῖ πολλάκις
[i]ταὐτὰ λέγειν ἐν τοῖς ὅροις· περίεργον γάρ. Συμβαίνει δέ 10
γε τοῦτο· ὅταν γὰρ εἴπῃ ζῷον ὑπόπουν δίπουν, οὐθὲν ἄλλο
εἴρηκεν [k]ἢ ζῷον [l]πόδας [m]ἔχον, δύο πόδας ἔχον· κἂν τοῦτο
διαιρῇ τῇ οἰκείᾳ διαιρέσει, πλεονάκις ἐρεῖ καὶ ἰσάκις ταῖς δια-
φοραῖς. Ἐὰν μὲν δὴ διαφορᾶς διαφορὰ [n]γίγνηται, μία 11
ἔσται ἡ τελευταία τὸ εἶδος καὶ ἡ οὐσία· ἐὰν δὲ κατὰ συμ-
βεβηκός, οἷον εἰ [o]διαιροῖ τοῦ ὑπόποδος τὸ μὲν λευκὸν τὸ δὲ
μέλαν, [p]τοσαῦται ὅσαι ἂν αἱ τομαὶ ὦσιν. Ὥστε φανερὸν
ὅτι ὁ ὁρισμὸς λόγος ἐστὶν ὁ ἐκ τῶν διαφορῶν, καὶ τούτων
τῆς τελευταίας κατά γε τὸ ὀρθόν. Δῆλον [q]δ' ἂν εἴη, εἴ τις 12
μετατάξειε τοὺς τοιούτους ὁρισμούς, οἷον τὸν τοῦ ἀνθρώπου,
[r]λέγων ζῷον δίπουν ὑπόπουν· περίεργον γὰρ τὸ ὑπόπουν
εἰρημένου τοῦ δίποδος. Τάξις δ' οὐκ ἔστιν ἐν τῇ οὐσίᾳ· πῶς
γὰρ δεῖ νοῆσαι τὸ μὲν ὕστερον τὸ δὲ πρότερον; Περὶ μὲν
οὖν τῶν κατὰ τὰς διαιρέσεις ὁρισμῶν τοσαῦτα εἰρήσθω [s]τὴν
πρώτην, ποῖοί τινές εἰσιν.

Ἐπεὶ [t]δὲ περὶ τῆς οὐσίας [v]ἡ σκέψις ἐστί, πάλιν ἐπανέλ- 13
θωμεν. Λέγεται δ' ὥσπερ τὸ ὑποκείμενον οὐσία εἶναι καὶ τὸ
τί ἦν εἶναι, καὶ τὸ ἐκ τούτων καὶ τὸ καθόλου. Περὶ μὲν οὖν
τοῖν δυοῖν εἴρηται· καὶ γὰρ περὶ τοῦ τί ἦν εἶναι καὶ τοῦ ὑπο-
κειμένου, ὅτι διχῶς ὑπόκειται, [w]ἢ τόδε τι ὄν, ὥσπερ τὸ ζῷον

[d] περ om. S. [e] λέγηται S.T. [f] δυνατεῖν A^b, ἀδύνατον S. [g] ἢ A^b, εἰ ceteri. [h] ὁ om. T. [i] τὸ αὐτὸ F^b, om. T. [k] ἢ] εἰ μὴ A^b. [l] πόδας post ζῷον om. E.T. [m] ἔχον alterum ante δύο S, om. T. [n] γίγνεται S, γένηται T.F^b. [o] διαιρεῖ S.A^b. [p] τοσαῦτα A^b. [q] δ' om. T. [r] λόγον S. [s] τὴν πρώτην om. F^b. [t] δὴ F^b. [v] ἐστὶν ἡ σκέψις T. [w] ἢ om. A^b.

Digitized by Google

2 τοῖς πάθεσιν, ἢ ὡς [x] ἡ ὕλη τῇ ἐντελεχείᾳ. Δοκεῖ δὲ καὶ τὸ
καθόλου αἴτιόν τισιν εἶναι μάλιστα, καὶ εἶναι [y] ἀρχὴ τὸ κα-
θόλου· διὸ ἐπέλθωμεν καὶ περὶ τούτου. Ἔοικε γὰρ ἀδύ-
νατον [z] εἶναι οὐσίαν εἶναι ὁτιοῦν τῶν καθόλου λεγομένων.
Πρώτη μὲν [a] γὰρ [b] οὐσία ἴδιος ἑκάστῳ [c] ἣ οὐχ ὑπάρχει ἄλλῳ,
τὸ δὲ καθόλου κοινόν· τοῦτο γὰρ λέγεται καθόλου ὃ πλεί-
3 οσιν ὑπάρχειν πέφυκεν. Τίνος οὖν οὐσία τοῦτ' ἔσται; Ἢ
γὰρ [d] ἁπάντων ἢ οὐθενός. [d] Ἁπάντων δ' οὐχ οἷόν τε· ἑνὸς
[e] δ' εἰ ἔσται, καὶ τἆλλα τοῦτ' [f] ἔσται· ὧν γὰρ μία ἡ οὐσία,
καὶ τὸ τί ἦν εἶναι ἓν καὶ αὐτὰ ἕν. Ἔτι οὐσία λέγεται τὸ
μὴ καθ' ὑποκειμένου, τὸ δὲ καθόλου καθ' ὑποκειμένου τινὸς
λέγεται ἀεί. Ἀλλ' ἆρα οὕτω μὲν οὐκ ἐνδέχεται ὡς τὸ τί ἦν
εἶναι, ἐν [g] τούτῳ δὲ [h] ἐνυπάρχειν, οἷον [i] τὸ ζῷον ἐν τῷ ἀν-
4 θρώπῳ καὶ ἵππῳ. Οὐκοῦν δῆλον ὅτι [k] ἔστι τις αὐτοῦ λόγος.
Διαφέρει δ' οὐθὲν οὐδ' εἰ μὴ πάντων λόγος ἐστὶ τῶν ἐν τῇ
οὐσίᾳ· οὐθὲν γὰρ ἧττον οὐσία τοῦτ' ἔσται τινός, ὡς ὁ ἄν-
θρωπος τοῦ ἀνθρώπου ἐν ᾧ ὑπάρχει. Ὥστε τὸ αὐτὸ συμ-
βήσεται πάλιν· ἔσται γὰρ οὐσία ἐκείνου οὐσία, οἷον τὸ ζῷον
5 ἐν [l] ᾧ ὡς ἴδιον ὑπάρχει. Ἔτι δὲ καὶ ἀδύνατον καὶ ἄτοπον
[m] τὸ τόδε [n] καὶ οὐσίαν, εἰ ἔστιν ἔκ τινων, μὴ ἐξ οὐσιῶν εἶναι
μηδ' ἐκ τοῦ τόδε τι, ἀλλ' [o] ἐκ ποιοῦ· πρότερον γὰρ ἔσται μὴ
[p] οὐσία τε καὶ τὸ ποιὸν οὐσίας τε καὶ [q] τοῦ τόδε. Ὅπερ ἀδύ-
νατον· οὔτε λόγῳ γὰρ οὔτε χρόνῳ οὔτε γενέσει οἷόν τε τὰ
6 πάθη τῆς οὐσίας εἶναι πρότερα· ἔσται [r] γὰρ χωριστά. Ἔτι
τῷ [s] Σωκράτει [t] οὐσίᾳ ἐνυπάρξει οὐσία, ὥστε δυοῖν ἔσται [v] οὐ-
σία. [w] Ὅλως δὲ συμβαίνει, εἰ ἔστιν οὐσία ὁ ἄνθρωπος καὶ

[x] ἡ om. S.T. [y] ἀρχὴ S. [z] εἶναι prius om. A^b, alterum T. [a] γὰρ] γὰρ ἡ S.A^b. [b] οὐσία ἡ ἑκάστου ἴδιος ἑκάστου E. et omisso ἡ S, οὐσία ἡ ἑκάστου T. [c] ἣ οὐχ ὑπάρχει ἄλλο T. [d] utrobique πάντων E.S.T. [e] γρ. δή ἐστι E. [f] post ἔσται S. ἢ γὰρ παντὸς ἢ οὐδενός. [g] τούτῳ] αὐτῶ E.S.T, γρ. καὶ ἐν αὐτοῖς ἤτοι τοῖς ὑποκειμένοις E. inter versus. [h] ἐνυπάρχει S. [i] τὸ ζῶον om. T. [k] ἔσται S. [l] ᾧ] ὦ εἴδει T.A^b. [m] τὸ τόδε] τότε δὲ T. [n] καὶ τὴν οὐσίαν F^b. [o] ἐκ τοῦ ποιοῦ T. [p] οὐσία τε] οὐσία δὲ T. τε om. A^b. [q] τοῦτο δὲ A^b. [r] γὰρ καὶ χωριστά A^b. [s] σωκράτη T. [t] οὐσίᾳ om. E.A^b, post οὐσία ponit T. [v] οὐσίαι T. [w] ἄλλως H.A^b.

Digitized by Google

ὅσα οὕτω λέγεται, μηθὲν τῶν ἐν τῷ λόγῳ εἶναι μηθενὸς οὐσίαν, μηδὲ χωρὶς ὑπάρχειν αὐτῶν μηδ' [x] ἐν ἄλλῳ, λέγω δ' οἷον οὐκ εἶναί τι ζῷον παρὰ τὰ τινά, οὐδ' ἄλλο τῶν ἐν τοῖς [y] λόγοις [z] οὐθέν. Ἐκ [a] τε δὴ τούτων θεωροῦσι φανερὸν ὅτι οὐθὲν 7
τῶν καθόλου ὑπαρχόντων οὐσία ἐστί, καὶ ὅτι οὐθὲν σημαίνει τῶν κοινῇ κατηγορουμένων [b] τόδε τι, ἀλλὰ τοιόνδε. Εἰ δὲ μή, ἄλλα τε πολλὰ συμβαίνει καὶ ὁ τρίτος ἄνθρωπος. Ἔτι 8
δὲ καὶ ὧδε δῆλον. Ἀδύνατον [c] γὰρ οὐσίαν ἐξ οὐσιῶν εἶναι ἐνυπαρχουσῶν [d] ὡς ἐντελεχείᾳ· [e] τὰ γὰρ δύο οὕτως ἐντελεχείᾳ οὐδέποτε ἓν ἐντελεχείᾳ, ἀλλ' ἐὰν δυνάμει δύο ᾖ, ἔσται ἕν, οἷον [f] ἡ διπλασία ἐκ δύο ἡμίσεων δυνάμει [g] γε· ἡ γὰρ ἐντελέχεια χωρίζει. Ὥστε [h] εἰ ἡ οὐσία ἕν, οὐκ ἔσται ἐξ οὐσιῶν ἐνυπαρ- 9
χουσῶν, καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον [i] ὃν λέγει Δημόκριτος ὀρθῶς· ἀδύνατον γὰρ εἶναί φησιν ἐκ δύο ἓν ἢ ἐξ ἑνὸς δύο γενέσθαι· τὰ γὰρ μεγέθη τὰ ἄτομα τὰς οὐσίας ποιεῖ. Ὁμοίως 10
τοίνυν [k] δῆλον ὅτι καὶ [l] ἐπ' ἀριθμοῦ ἕξει, εἴπερ ἐστὶν [m] ὁ ἀριθμὸς [n] σύνθεσις μονάδων, ὥσπερ λέγεται ὑπό τινων· ἢ γὰρ οὐχ ἓν [o] ἡ δυάς, ἢ οὐκ [p] ἔστι μονὰς ἐν αὐτῇ ἐντελεχείᾳ. Ἔχει 11
δὲ τὸ συμβαῖνον ἀπορίαν. Εἰ γὰρ μήτε ἐκ τῶν καθόλου οἷόν τ' εἶναι μηδεμίαν οὐσίαν [q] διὰ τὸ τοιόνδε ἀλλὰ μὴ τόδε τι σημαίνειν, μήτ' ἐξ οὐσιῶν ἐνδέχεται ἐντελεχείᾳ εἶναι μηδεμίαν οὐσίαν [r] σύνθετον, ἀσύνθετον ἂν εἴη οὐσία πᾶσα, ὥστ' οὐδὲ λόγος ἂν εἴη οὐδεμιᾶς οὐσίας. Ἀλλὰ μὴν δοκεῖ γε 12
[s] πᾶσι καὶ ἐλέχθη πάλαι ἢ μόνον [t] εἶναι οὐσίας ὅρον ἢ μάλιστα· νῦν δ' οὐδὲ ταύτης. Οὐδενὸς ἄρ' ἔσται ὁρισμός· ἢ τρόπον μέν τινα ἔσται, τρόπον δέ τινα οὔ. Δῆλον δ' ἔσται τὸ λεγόμενον ἐκ τῶν ὕστερον μᾶλλον.

Φανερὸν δ' ἐξ αὐτῶν [v] τούτων τὸ συμβαῖνον καὶ τοῖς τὰς 14

[x] ἐν] ἓν ἐν T.A^b. [y] λογικοῖς H^b. [z] οὐδὲν γάρ. ἔκ A^b. [a] τε] δὲ T.
[b] τόδε] τὸ τόδε F^b. [c] γὰρ om. A^b.F^b.H^b. [d] ὡς] οὕτως ὡς E.S.T.
[e] τὰ—οὕτως ἐντελεχείᾳ om. S. [f] ἡ] εἰ A^b. [g] γε] ἓν T. [h] εἰ om. E.
[i] ὃ T. [k] δῆλον ὅτι om. H^b. [l] ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ H^b. [m] ὁ om. A^b.
[n] σύνθεσις om. A^b. [o] ἡ] ἢ T. [p] ἔνεστι E.T. [q] διὰ τοσόνδε T.
[r] σύνθετον om. E.S.T.H^b. [s] πᾶσα A^b. [t] οὐσίας εἶναι A^b. [v] τοῦτο F^b.

Digitized by Google

ἰδέας λέγουσιν [w]οὐσίας τε καὶ χωριστὰς εἶναι, καὶ [x]ἅμα [y]τὸ
εἶδος ἐκ τοῦ γένους ποιοῦσι καὶ τῶν διαφορῶν. Εἰ γάρ ἐστι
τὰ εἴδη καὶ τὸ ζῷον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ, ἤτοι ἓν καὶ
2 ταὐτὸν τῷ ἀριθμῷ ἐστὶν ἢ ἕτερον. Τῷ [z]μὲν [a]γὰρ λόγῳ
δῆλον ὅτι ἕν· τὸν γὰρ αὐτὸν [b]διέξεισι λόγον ὁ λέγων ἐν
ἑκατέρῳ. Εἰ οὖν ἐστί τις ἄνθρωπος [c]αὐτὸς καθ' αὑτὸν [d]τόδε
τι [e]καὶ κεχωρισμένον, ἀνάγκη καὶ ἐξ ὧν, οἷον τὸ ζῷον καὶ τὸ
δίπουν, τόδε τι σημαίνειν καὶ εἶναι χωριστὰ καὶ οὐσίας· ὥστε
3 καὶ τὸ ζῷον. Εἰ μὲν οὖν τὸ αὐτὸ καὶ [f]ἓν τὸ ἐν τῷ ἵππῳ
[g]καὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ὥσπερ [h]σὺ σαυτῷ, [i]πῶς [k]τὸ ἓν [l]ἐν τοῖς
οὖσι χωρὶς ἓν ἔσται, καὶ διὰ τί οὐ καὶ [m]χωρὶς αὑτοῦ ἔσται
τὸ ζῷον [n]τοῦτο; Ἔπειτα εἰ [o]μὲν μεθέξει τοῦ δίποδος καὶ
τοῦ πολύποδος, ἀδύνατόν τι συμβαίνει· τἀναντία γὰρ ἅμα
4 ὑπάρξει αὐτῷ ἑνὶ καὶ [p]τῳδέ τινι ὄντι. Εἰ δὲ μή, τίς [q]ὁ τρό-
πος ὅταν εἴπῃ [r]τις τὸ ζῷον εἶναι δίπουν ἢ [s]πεζόν; Ἀλλ'
ἴσως σύγκειται καὶ ἅπτεται ἢ μέμικται. Ἀλλὰ πάντα ἄτοπα.
Ἀλλ' ἕτερον ἐν ἑκάστῳ. Οὐκοῦν ἄπειρα ὡς ἔπος εἰπεῖν ἔσται
ὧν ἡ οὐσία ζῷον· οὐ [t]γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ἐκ ζῴου [v]ὁ ἄν-
5 θρωπος. Ἔτι πολλὰ ἔσται αὐτὸ [w]τὸ ζῷον· οὐσία τε γὰρ
τὸ ἐν ἑκάστῳ ζῷον· οὐ γὰρ κατ' ἄλλο λέγεται. Εἰ δὲ μή,
ἐξ ἐκείνου ἔσται ὁ ἄνθρωπος καὶ γένος αὐτοῦ ἐκεῖνο. Καὶ ἔτι
[x]ἰδέαι ἅπαντα ἐξ ὧν ὁ ἄνθρωπος. Οὐκοῦν οὐκ ἄλλου μὲν
6 ἰδέα ἔσται ἄλλου δ' οὐσία· ἀδύνατον γάρ. Αὐτὸ ἄρα ζῷον
[y]ἓν [z]ἕκαστον ἔσται τῶν ἐν τοῖς ζῴοις. Ἔτι ἐκ τίνος [a]τοῦτο
καὶ πῶς ἐξ αὐτοῦ [b]ζῷον; Ἢ πῶς οἷόν τε εἶναι [c]τὸ ζῷον [d]ὃ

[w] οὐσίας τε χωριστὰς A^b, χωριστάς τε οὐσίας F^b. [x] ἅμα om. S. [y] τὸ] καὶ τὸ E.T. [z] μὲν om. S. [a] γὰρ om. A^b. [b] ὁ λέγων διέξεισι λόγον A^b. [c] αὐτὸ καθ' αὑτὸ E.T. [d] τόδε] καὶ τόδε F^b, τὸ τόδε S. [e] καὶ post τι om. T.F^b, καὶ—τι om. S. [f] ἓν τὸ add. A^b. [g] καὶ τῷ ἀνθρώπῳ add. A^b.F^b. [h] σὺ σαυτῷ] αὐτὸς αὑτῷ A^b. [i] πῶς om. A^b. [k] τὸ ἓν add. A^b.F^b. [l] ἐν χωρὶς οὖσιν E.T, ἐγχωρὶς οὖσιν S. [m] χωρὶς αὑτοῦ] αὐτὸ A^b. [n] τοῦτο] ἑαυτοῦ A^b. [o] μὲν μὴ μεθέξει T. [p] τῷ δέοντι T. τινὶ add. A^b.F^b. [q] ὁ om. A^b. [r] τις] τί A^b. [s] post πεζόν F^b. ἢ ζῶον ἄπουν. [t] γὰρ] καὶ S. [v] ὁ om. A^b. [w] τὸ post αὐτὸ om. T. [x] γρ. ἰδέα E. [y] ἓν add. A^b. [z] ἔσται ἕκαστον E.S. [a] τούτου E.S.T. [b] ζῴου E.S.T. in E. γρ. αὐτοζῴου. [c] τὸ ζῷον] γρ. οὐσία E. [d] ὃ om. A^b.

Digitized by Google

οὐσία, τοῦτο αὐτὸ παρ' αὐτὸ τὸ ζῷον; Ἔτι [e] δ' ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν ταῦτά τε συμβαίνει καὶ τούτων ἀτοπώτερα. Εἰ δὴ ἀδύνατον οὕτως ἔχειν, δῆλον ὅτι οὐκ ἔστιν [f] εἴδη αὐτῶν οὕτως ὥς τινές φασιν.

Ἐπεὶ δ' ἡ οὐσία ἑτέρα τό τε σύνολον καὶ ὁ λόγος (λέγω 15
δ' ὅτι [g] ἡ μὲν οὕτως ἐστὶν οὐσία σὺν τῇ ὕλῃ συνειλημμένος ὁ
λόγος, ἡ δ' ὁ λόγος [h] ὅλως), ὅσαι μὲν οὖν οὕτω λέγονται,
τούτων μὲν [i] ἔστι φθορά· καὶ γὰρ γένεσις· τοῦ δὲ λόγου οὐκ
ἔστιν οὕτως [k] ὥστε φθείρεσθαι· [l] οὐδὲ γὰρ γένεσις (οὐ γὰρ
γίγνεται τὸ οἰκίᾳ εἶναι ἀλλὰ τὸ τῇδε τῇ οἰκίᾳ), ἀλλ' ἄνευ
γενέσεως καὶ φθορᾶς εἰσὶ καὶ οὐκ εἰσίν· δέδεικται γὰρ ὅτι
οὐθεὶς ταῦτα γεννᾷ οὐδὲ ποιεῖ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τῶν οὐσιῶν 2
τῶν αἰσθητῶν τῶν καθ' ἕκαστα [m] οὔθ' ὁρισμὸς οὔτ' ἀπόδειξίς
ἐστιν, ὅτι ἔχουσιν ὕλην ἧς ἡ φύσις τοιαύτη ὥστ' ἐνδέχεσθαι
καὶ εἶναι καὶ μή· διὸ φθαρτὰ πάντα τὰ καθ' ἕκαστα [n] αὐτῶν.
Εἰ οὖν ἥ τ' ἀπόδειξις τῶν ἀναγκαίων καὶ ὁ ὁρισμὸς ἐπιστη- 3
μονικός, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὥσπερ οὐδ' ἐπιστήμην [o] ὁτὲ μὲν
ἐπιστήμην ὁτὲ δ' ἄγνοιαν εἶναι, ἀλλὰ δόξα τὸ τοιοῦτόν ἐστιν,
οὕτως οὐδ' [p] ἀπόδειξιν οὐδ' ὁρισμόν, ἀλλὰ δόξα ἐστὶ τοῦ ἐν-
δεχομένου ἄλλως ἔχειν, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν εἴη αὐτῶν οὔτε ὁρι-
σμὸς οὔτε ἀπόδειξις. Ἄδηλά τε γὰρ τὰ φθειρόμενα τοῖς 4
ἔχουσι τὴν ἐπιστήμην, ὅταν ἐκ τῆς αἰσθήσεως [q] ἀπέλθῃ· καὶ
σωζομένων [r] τῶν λόγων ἐν τῇ ψυχῇ τῶν αὐτῶν οὐκ ἔσται
οὔτε ὁρισμὸς ἔτι οὔτε ἀπόδειξις. Διὸ δεῖ τῶν πρὸς ὅρον,
ὅταν τις ὁρίζηταί τι τῶν καθ' [s] ἕκαστα, μὴ ἀγνοεῖν ὅτι [t] ἀεὶ
ἀναιρεῖν ἔστιν· οὐ γὰρ ἐνδέχεται ὁρίσασθαι. Οὐδὲ [v] δὴ ἰδέαν 5
οὐδεμίαν ἔστιν [w] ὁρίσασθαι· τῶν γὰρ καθ' ἕκαστον ἡ ἰδέα,
ὡς φασί, καὶ χωριστή. Ἀναγκαῖον δ' [x] ἐξ ὀνομάτων εἶναι
τὸν λόγον. Ὄνομα δ' οὐ ποιήσει ὁ ὁριζόμενος· ἄγνωστον

[e] δ'] δὲ καὶ T. [f] ἰδέα E.T. [g] ἡ] εἰ F^b. [h] ὅλως om. A^b. [i] ἔστι καὶ φθορά A^b. [k] ὥστε om. S. [l] οὐδὲν E, οὐ A^b. [m] οὔτ' ἀριθμὸς T. [n] αὐτῶν om. H^b. [o] ὁτὲ μὲν ἐπιστήμην om. A^b. [p] ἀπόδειξις οὐδ' ὁρισμὸς A^b.F^b. [q] ἐπέλθῃ T. [r] τῶν ἐν τῇ ψυχῇ λόγων αὐτῶν T. [s] ἕκαστον E.A^b. [t] ἀεὶ om. E. [v] δεῖ T. [w] ὁρίσασθαι] ἀναιρεῖν F^b. [x] ἐξ ὧν ὀνομάτων T.

Digitized by Google

γὰρ ἔσται. Τὰ δὲ κείμενα κοινὰ πᾶσιν. Ἀνάγκη ἄρα ὑπάρ-
χειν [y]καὶ ἄλλῳ ταῦτα· [z]οἷον εἴ τις [a]σὲ [b]ὁρίσαιτο, ζῷον ἐρεῖ
6 ἰσχνὸν ἢ λευκὸν ἢ ἕτερόν τι ὃ καὶ ἄλλῳ [c]ὑπάρξει. Εἰ δέ
τις φαίη μηθὲν κωλύειν χωρὶς μὲν πάντα πολλοῖς, ἅμα δὲ
μόνῳ τούτῳ ὑπάρχειν, [d]λεκτέον πρῶτον μὲν [e]ὅτι καὶ ἀμφοῖν,
οἷον τὸ ζῷον δίπουν τῷ ζῴῳ καὶ τῷ δίποδι. Καὶ τοῦτο ἐπὶ
μὲν τῶν ἀϊδίων [f]καὶ [g]ἀνάγκη εἶναι, πρότερά γ' ὄντα καὶ μέρη
7 τοῦ [h]συνθέτου. Ἀλλὰ μὴν καὶ χωριστά, εἴπερ τὸ ἄνθρωπος
χωριστόν· ἢ γὰρ οὐθὲν ἢ ἄμφω. Εἰ μὲν οὖν μηθέν, οὐκ
ἔσται τὸ [i]γένος παρὰ τὰ εἴδη· εἰ δ' ἔσται, καὶ ἡ διαφορά.
Εἶθ' ὅτι πρότερα τῷ εἶναι· ταῦτα δὲ οὐκ ἀνταναιρεῖται.
8 [k]Ἔπειτα [l]δὲ εἰ ἐξ ἰδεῶν αἱ ἰδέαι (ἀσυνθετώτερα γὰρ τὰ ἐξ
ὧν), ἔτι ἐπὶ πολλῶν δεήσει κἀκεῖνα κατηγορεῖσθαι ἐξ ὧν ἡ
ἰδέα, οἷον τὸ ζῷον καὶ τὸ δίπουν. Εἰ δὲ μή, πῶς γνωρισθή-
σεται; Ἔσται γὰρ ἰδέα τις ἣν ἀδύνατον ἐπὶ πλειόνων [m]κα-
τηγορῆσαι ἢ ἑνός. Οὐ δοκεῖ δέ, ἀλλὰ [n]πᾶσα ἰδέα εἶναι με-
9 θεκτή. Ὥσπερ οὖν εἴρηται, λανθάνει ὅτι [o]ἀδύνατον ὁρίσα-
σθαι ἐν τοῖς ἀϊδίοις, μάλιστα δὲ ὅσα μοναχά, οἷον ἥλιος [p]ἢ
[q]σελήνη. Οὐ μόνον [r]γὰρ [s]διαμαρτάνουσι τῷ προστιθέναι
[t]τοιαῦτα ὧν ἀφαιρουμένων ἔτι ἔσται ἥλιος, ὥσπερ τὸ [v]περὶ
[w]γῆν ἰὸν ἢ νυκτικρυφές. [x]Ἂν γὰρ στῇ [y]ἢ φανῇ, οὐκέτι
[z]ἔσται ἥλιος· ἀλλ' ἄτοπον εἰ μή· ὁ γὰρ ἥλιος οὐσίαν τινὰ
10 σημαίνει. Ἔτι ὅσα ἐπ' ἄλλου ἐνδέχεται, οἷον ἐὰν ἕτερος
γένηται τοιοῦτος, δῆλον ὅτι ἥλιος ἔσται. Κοινὸς ἄρα ὁ λό-
γος. Ἀλλ' ἦν τῶν καθ' ἕκαστα ὁ ἥλιος, ὥσπερ Κλέων ἢ
Σωκράτης, ἐπεὶ διὰ τί οὐδεὶς [a]ὅρον ἐκφέρει αὐτῶν ἰδέας; Γέ-
νοιτο γὰρ ἂν δῆλον πειρωμένων ὅτι ἀληθὲς τὸ νῦν εἰρημένον.

[y] καὶ ἄλλως τοιαῦτα S, om. T. [z] οἷον A^b. et γρ. E: ceteri καὶ. [a] σὲ om. F^b.H^b. [b] ὁρίσαι τὸ T. [c] ὑπάρχει T.A^b. [d] λεκτέον add. A^b.F^b. et γρ. E. [e] ὅτι καὶ] ὅτι τὸ A^b. [f] καὶ post ἀϊδίων om. F^b. [g] ἀνάγκη γε εἶναι E.T. [h] συντεθέντος S. [i] γένος] ζῶον F^b. [k] ἔπειτα] ἔτι γρ. E. [l] δὲ om. A^b. [m] κατηγορεῖσθαι T. [n] πᾶσιν S. [o] ἀδύνατόν ἐστιν ὁρίσασθαι F^b. [p] ἢ] καὶ T. [q] post σελήνη F^b. ἢ γῆ. [r] γὰρ] δὲ δὴ E. [s] ἁμαρτάνουσι E.F^b. [t] τὰ τοιαῦτα T. [v] περὶ] ὑπὸ H^b. [w] γήνιον νυκτικρυφές T. [x] ἂν γὰρ στῇ] ἂν γὰρ δὲ στῇ T, ἄνδρες τῇ E. [y] ἢ] ἢ ἀεὶ H^b. [z] ἔσται om. T. [a] ὅρκον S.

Digitized by Google

Φανερὸν δ' ὅτι [b] καὶ τῶν δοκουσῶν [c] εἶναι οὐσιῶν αἱ πλεῖ- 16
σται δυνάμεις εἰσί, τά τε μόρια τῶν ζῴων· οὐθὲν γὰρ κεχωρισμένον αὐτῶν ἐστίν· ὅταν δὲ χωρισθῇ, καὶ τότε ὄντα ὡς ὕλη πάντα, καὶ γῆ καὶ πῦρ καὶ ἀήρ· οὐθὲν γὰρ αὐτῶν ἕν ἐστιν, ἀλλ' οἷον [d] ὁ [e] ὀρρὸς πρὶν ἢ πεφθῇ καὶ γένηταί τι ἐξ
αὐτῶν ἕν. Μάλιστα δ' ἄν τις τὰ τῶν ἐμψύχων ὑπολάβοι 2
μόρια καὶ τὰ τῆς ψυχῆς πάρεγγυς ἄμφω γίγνεσθαι, ὄντα καὶ ἐντελεχείᾳ καὶ δυνάμει, τῷ ἀρχὰς ἔχειν κινήσεως ἀπό τινος ἐν ταῖς καμπαῖς· διὸ ἔνια ζῷα διαιρούμενα ζῇ. Ἀλλ' ὅμως δυνάμει πάντ' ἔσται, ὅταν ᾖ ἓν καὶ συνεχὲς φύσει, ἀλλὰ
μὴ βίᾳ ἢ [f] καὶ συμφύσει· τὸ γὰρ τοιοῦτον πήρωσις. [g] Ἐπεὶ 3
δὲ τὸ ἓν λέγεται ὥσπερ καὶ τὸ ὄν, καὶ [h] ἡ οὐσία ἡ τοῦ ἑνὸς μία καὶ ὧν μία ἀριθμῷ ἓν ἀριθμῷ, φανερὸν ὅτι οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ὂν ἐνδέχεται οὐσίαν εἶναι τῶν πραγμάτων, ὥσπερ οὐδὲ τὸ στοιχείῳ εἶναι [i] ἢ ἀρχῇ· ἀλλὰ ζητοῦμεν τίς οὖν ἡ
ἀρχή, ἵνα εἰς [k] γνωριμώτερον [l] ἀναγάγωμεν. Μᾶλλον μὲν 4
οὖν τούτων οὐσία τὸ ὂν καὶ ἓν ἢ ἥ τε ἀρχὴ καὶ τὸ στοιχεῖον καὶ τὸ αἴτιον, οὔπω δὲ οὐδὲ ταῦτα, εἴπερ μηδ' ἄλλο κοινὸν μηθὲν οὐσία· οὐδενὶ γὰρ ὑπάρχει ἡ οὐσία ἀλλ' [m] ἢ [n] αὐτῇ τε
καὶ τῷ ἔχοντι αὐτήν, οὗ ἐστὶν οὐσία. [o] Ἔτι τὸ [p] ἓν πολ- 5
λαχῇ οὐκ ἂν εἴη ἅμα, τὸ δὲ κοινὸν ἅμα πολλαχῇ ὑπάρχει· [q] ὥστε δῆλον ὅτι οὐθὲν τῶν καθόλου ὑπάρχει παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα [r] χωρίς, ἀλλ' οἱ τὰ εἴδη λέγοντες [s] εἶναι τῇ μὲν ὀρθῶς λέγουσι χωρίζοντες αὐτά, εἴπερ οὐσίαι εἰσί, τῇ δ' οὐκ ὀρθῶς,
ὅτι τὸ ἓν ἐπὶ πολλῶν εἶδος λέγουσιν. Αἴτιον δ' ὅτι οὐκ 6
ἔχουσιν ἀποδοῦναι τίνες αἱ τοιαῦται οὐσίαι αἱ ἄφθαρτοι [t] παρὰ τὰς καθ' ἕκαστα καὶ αἰσθητάς. [v] Ποιοῦσιν οὖν τὰς αὐτὰς τῷ εἴδει τοῖς φθαρτοῖς ([w] ταύτας γὰρ [x] ἴσμεν), αὐτο-

[b] καὶ ἐκ τῶν S. [c] οὐσιῶν εἶναι E.T. [d] ὁ add. A[b]. [e] ὀρρὸς F[b]. et γρ. E: ceteri σωρός. [f] καὶ add. A[b]. [g] ἐπειδὴ F[b]. [h] ἡ post καὶ om. F[b]. [i] ἡ ἀρχή E.T. [k] γνωριμώτερα S, γνωριμωτέραν T.A[b]. [l] ἀνάγωμεν T. [m] ἢ add. A[b].F[b].H[b]. [n] αὐτῇ] αὐτή T. [o] ἔτι] ἔτι εἰ T. [p] ἓν] ὂν A[b]. [q] ὥστε—ὑπάρχει om. T. [r] χωρίς om. A[b]. [s] εἶναι add. A[b].F[b]. [t] παρὰ] πρὸς T. [v] ποιοῦντες τὰς A[b]. [w] ταῦτα S, τὰς αὐτὰς τὸ μὲν A[b]. [x] ἴσμεν om. A[b].

Digitized by Google

ἄνθρωπον [y] καὶ αὐτόϊππον, προστιθέντες τοῖς αἰσθητοῖς τὸ
7 ῥῆμα τὸ αὐτό. Καίτοι κἂν [z] εἰ μὴ ἑωράκειμεν τὰ ἄστρα,
[a] οὐθὲν ἂν [b] ἧττον οἶμαι ἦσαν οὐσίαι ἀΐδιοι παρ' [c] ἃς ἡμεῖς
[d] ᾔδειμεν· ὥστε καὶ νῦν εἰ μὴ [e] ἔχοιμεν τίνες εἰσίν, ἀλλ' εἶναί
[f] γέ τινας ἴσως ἀναγκαῖον. Ὅτι μὲν οὖν οὔτε τῶν καθόλου
λεγομένων οὐθὲν οὐσία, οὔτ' ἐστὶν οὐσία οὐδεμία ἐξ οὐσιῶν,
δῆλον.

17 Τί δὲ χρὴ λέγειν καὶ ὁποῖόν τι τὴν οὐσίαν, πάλιν ἄλλην
[g] οἷον ἀρχὴν ποιησάμενοι [h] λέγωμεν· ἴσως γὰρ ἐκ τούτων
ἔσται δῆλον καὶ περὶ ἐκείνης τῆς οὐσίας ἥτις ἐστὶ κεχω-
ρισμένη τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν. Ἐπεὶ οὖν ἡ [i] οὐσία ἀρχὴ
καὶ αἰτία τις ἐστίν, ἐντεῦθεν μετιτέον. Ζητεῖται δὲ τὸ διὰ τί
2 [k] ἀεὶ οὕτως, διὰ τί [l] ἄλλο ἄλλῳ τινὶ ὑπάρχει. Τὸ γὰρ ζη-
τεῖν [m] διὰ τί ὁ [n] μουσικὸς ἄνθρωπος ἄνθρωπος μουσικός ἐστιν,
ἤτοι ἐστὶ τὸ εἰρημένον ζητεῖν διὰ τί ὁ ἄνθρωπος μουσικός
ἐστιν, ἢ ἄλλο. Τὸ μὲν οὖν διὰ τί αὐτό ἐστιν αὐτό, οὐθέν
ἐστι ζητεῖν. Δεῖ γὰρ τὸ ὅτι καὶ τὸ εἶναι ὑπάρχειν δῆλα
3 ὄντα, λέγω δ' οἷον ὅτι ἡ σελήνη ἐκλείπει. [o] Αὐτὸ δὲ ὅτι
[p] αὐτό, εἷς λόγος καὶ μία [q] αἰτία ἐπὶ πάντων, διὰ τί ὁ ἄν-
θρωπος ἄνθρωπος ἢ [r] ὁ μουσικὸς μουσικός· πλὴν εἴ τις λέγοι
ὅτι ἀδιαίρετον πρὸς αὑτὸ ἕκαστον· τοῦτο δ' ἦν τὸ [s] ἑνὶ εἶναι.
Ἀλλὰ τοῦτο κοινόν τε κατὰ πάντων [t] καὶ σύντομον. Ζητή-
4 σειε δ' ἄν τις διὰ τί [v] ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῷον τοιονδί. Τοῦτο
μὲν τοίνυν δῆλον ὅτι οὐ ζητεῖ [w] διὰ τί [x] ὅς ἐστιν ἄνθρωπος
ἄνθρωπός ἐστιν. [y] Τὶ ἄρα κατά τινος ζητεῖ διὰ τί ὑπάρχει.
Ὅτι δ' ὑπάρχει, δεῖ δῆλον εἶναι· εἰ γὰρ μὴ οὕτως, οὐθὲν
ζητεῖ. Οἷον διὰ τί βροντᾷ; [z] Διότι ψόφος γίγνεται ἐν
τοῖς νέφεσιν· ἄλλο γὰρ οὕτως κατ' ἄλλου ἐστὶ τὸ ζητού-

[y] καὶ] τὸ δὲ A^b. [z] εἰ om. T. [a] οὐδ' T. [b] οἶμαι ἧττον S. [c] ἃ A^b. [d] εἴδημεν T. [e] ἔχομεν E.T. [f] γέ] τε A^b, om. T. [g] οἷον om. F^b. [h] λέγομεν S. [i] οὐσία καὶ ἀρχὴ καὶ H^b. [k] ἀεὶ om. A^b.F^b. [l] ἄλλο] ἄλλό τι E.T. [m] διὰ] καὶ διὰ T. [n] μουσικὸς ἄνθρωπός E.S. [o] αὐτοῦ E.S.T. [p] αὐτοῦ S. [q] αἰτία om. F^b. [r] ὁ μουσικὸς om. A^b. [s] ἑνὶ] ἓν E.S.T. [t] καὶ τὸ σύντομον T. [v] ὁ om. A^b. [w] διὰ τί om. A^b. [x] ὅς ἐστιν] ὅστις T. [y] τὶ] τὸ S. [z] διατί A^b.F^b.

Digitized by Google

μενον. Καὶ διὰ τί [a] ταδί, οἷον [b] πλίνθοι καὶ λίθοι, οἰκία 5
ἐστίν; Φανερὸν τοίνυν ὅτι ζητεῖ τὸ αἴτιον· τοῦτο δ' ἐστὶ
τὸ τί ἦν εἶναι, ὡς εἰπεῖν λογικῶς. [c] Ὃ ἐπ' ἐνίων μέν [d] ἐστι
τίνος ἕνεκα, οἷον ἴσως ἐπ' οἰκίας ἢ κλίνης, ἐπ' ἐνίων δὲ τί
ἐκίνησε πρῶτον· αἴτιον γὰρ καὶ τοῦτο. Ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦ-
τον αἴτιον ἐπὶ τοῦ γίνεσθαι ζητεῖται καὶ φθείρεσθαι, θάτε-
ρον δὲ καὶ ἐπὶ [e] τοῦ εἶναι. Λανθάνει δὲ μάλιστα [f] τὸ ζη- 6
τούμενον ἐν τοῖς μὴ [g] καταλλήλως λεγομένοις. Οἷον ἄνθρω-
πος [h] τί ἐστι [i] ζητεῖται διὰ τὸ ἁπλῶς λέγεσθαι, ἀλλὰ μὴ
διορίζειν ὅτι τάδε [k] ἢ τόδε. Ἀλλὰ δεῖ [l] διαρθρώσαντας
ζητεῖν· εἰ δὲ μή, κοινὸν τοῦ μηθὲν ζητεῖν [m] καὶ τοῦ ζητεῖν τι
γίγνεται. Ἐπεὶ δὲ δεῖ ἔχειν τε καὶ ὑπάρχειν τὸ εἶναι, δῆλον 7
[n] δὴ ὅτι τὴν ὕλην [o] ζητεῖ διὰ τί ἐστιν· οἷον οἰκία [p] ταδὶ [q] διὰ
τί; Ὅτι ὑπάρχει ταδί, [r] ὃ ἦν οἰκίᾳ εἶναι. Καὶ ἄνθρωπος
[s] ὁδί, ἢ τὸ σῶμα [t] τοῦτο τοδὶ ἔχον. Ὥστε τὸ αἴτιον ζητεῖ-
ται τῆς ὕλης· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ εἶδος ᾧ τί ἐστιν· τοῦτο δ' ἡ
οὐσία. [v] Φανερὸν τοίνυν ὅτι ἐπὶ τῶν ἁπλῶν οὐκ ἔστι ζήτησις
οὐδὲ δίδαξις, ἀλλ' ἕτερος τρόπος τῆς ζητήσεως τῶν τοιούτων.
Ἐπεὶ δὲ [w] τὸ ἔκ τινος σύνθετον οὕτως [x] ὥστε ἓν εἶναι τὸ πᾶν, 8
[y] ἀλλὰ μὴ ὡς σωρὸς ἀλλ' ὡς ἡ συλλαβή, ἡ [z] δὲ συλλαβὴ οὐκ
[a] ἔστι τὰ στοιχεῖα, [b] οὐδὲ τὸ βα ταὐτὸ τῷ β καὶ α, οὐδ' [c] ἡ
σὰρξ πῦρ [d] καὶ γῆ· διαλυθέντων γὰρ [e] τὰ μὲν οὐκέτι [f] ἐστίν,
οἷον ἡ σὰρξ καὶ [g] ἡ συλλαβή, [h] τὰ δὲ στοιχεῖα ἔστι, καὶ τὸ
πῦρ καὶ ἡ γῆ. Ἔστιν [i] ἄρα τι ἡ συλλαβή, οὐ μόνον τὰ στοι- 9
χεῖα τὸ φωνῆεν καὶ ἄφωνον, ἀλλὰ καὶ ἕτερόν τι· [k] καὶ ἡ

[a] τοδὶ Ab. [b] λίθοι καὶ πλίνθοι Ab. [c] ὃ] ἢ S. [d] ἐστι τὸ τίνος Fb. [e] τοῦ τί εἶναι T. [f] τὸ] τί ἐστι τὸ Hb. [g] κατ' ἄλλων E.S.T. [h] τί] γρ. καὶ διὰ τί E. [i] post ζητεῖται S. καὶ φθείρεσθαι, θάτερον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ εἶναι. [k] ἢ om. Ab. [l] διορθώσαντας E.T. [m] καὶ τοῦ ζητεῖν τι om. Ab. [n] δὴ om. S. [o] ζητῶ T. [p] ταδὶ om. Ab. [q] διὰ τί; ὅτι] διότι Ab. [r] ὃ ἦν om. Ab. [s] τοδὶ Ab. [t] τοῦτο om. Ab. [v] φανερὸν—δίδαξις om. S. [w] τὸ] τῶν Hb. [x] ὡς τὸ Fb. [y] ἀλλὰ] ἂν Ab. [z] δὲ] τε Ab. [a] ἔσται Ab. [b] οὐδὲ ταυτὸ τὸ β καὶ α T, οὐδὲ τῶ βα αὐτὸ τῶ β καὶ α Ab.Fb.Hb. [c] ἡ om. S. [d] καὶ om. T. [e] τὸ Ab. [f] ἔσται T. [g] ἡ post καὶ om. T. [h] τὰ—συλλαβή om. S. [i] ἄρα τι ἡ συλλαβή] δὲ τῆς συλλαβῆς Ab.Hb. [k] καὶ ἡ—τι om. T.

Digitized by Google

σὰρξ οὐ μόνον πῦρ καὶ γῆ ἢ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρόν, ἀλλὰ
10 καὶ ἕτερόν τι. [l]Εἰ τοίνυν ἀνάγκη κἀκεῖνο ἢ στοιχεῖον ἢ
ἐκ στοιχείων εἶναι, εἰ μὲν στοιχεῖον, πάλιν ὁ αὐτὸς [m]ἔσται
λόγος· ἐκ τούτου γὰρ καὶ πυρὸς καὶ γῆς ἔσται ἡ σὰρξ καὶ
[n]ἔτι ἄλλου, ὥστ' εἰς ἄπειρον βαδιεῖται· εἰ δ' ἐκ [o]στοιχείου,
δῆλον ὅτι οὐχ ἑνὸς ἀλλὰ πλειόνων, ἢ ἐκεῖνο αὐτὸ ἔσται,
ὥστε πάλιν ἐπὶ [p]τούτου τὸν αὐτὸν [q]ἐροῦμεν λόγον καὶ ἐπὶ
11 τῆς σαρκὸς ἢ συλλαβῆς. Δόξειε [r]δ' ἂν εἶναί τι [s]τοῦτο καὶ
οὐ στοιχεῖον, καὶ αἴτιόν γε τοῦ εἶναι [t]τοδὶ μὲν σάρκα τοδὶ
12 δὲ συλλαβήν. ʽΟμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ʽΟὐσία δ'
[v]ἑκάστου μὲν τοῦτο· τοῦτο γὰρ αἴτιον [w]πρῶτον τοῦ εἶναι·
ἐπεὶ δ' ἔνια οὐκ οὐσίαι τῶν πραγμάτων, ἀλλ' [x]ὅσαι οὐσίαι
[y]κατὰ φύσιν [z]καὶ φύσει συνεστήκασι, φανείη [a]ἂν [b]καὶ αὕτη
ἡ φύσις οὐσία, ἥ ἐστιν οὐ στοιχεῖον ἀλλ' ἀρχή. Στοιχεῖον
δ' ἐστὶν εἰς ὃ διαιρεῖται ἐνυπάρχον ὡς ὕλην, οἷον τῆς συλλα-
βῆς τὸ α καὶ [c]τὸ β.

Η.

ʽΕκ δὴ τῶν εἰρημένων [d]συλλογίσασθαι δεῖ, καὶ [e]συνα-
γαγόντας τὸ κεφάλαιον τέλος ἐπιθεῖναι. Εἴρηται [f]δὴ ὅτι
τῶν οὐσιῶν ζητεῖται τὰ αἴτια καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοι-
χεῖα. Οὐσίαι δὲ αἱ μὲν ὁμολογούμεναί εἰσιν ὑπὸ πάντων,
2 περὶ δὲ [g]ἐνίων ἰδίᾳ τινὲς ἀπεφήναντο. ʽΟμολογούμεναι μὲν
αἱ φυσικαί, οἷον πῦρ γῆ ὕδωρ [h]ἀὴρ καὶ τἆλλα τὰ ἁπλᾶ
σώματα, ἔπειτα τὰ φυτὰ [h]καὶ τὰ μόρια αὐτῶν, καὶ τὰ ζῷα
καὶ τὰ μόρια τῶν ζῴων, καὶ τέλος [i]ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ μόρια
τοῦ οὐρανοῦ· ἰδίᾳ [k]δέ τινες οὐσίας λέγουσιν εἶναι τά τ' εἴδη

[l] εἰ] ἔτι S. [m] λόγος ἔσται E.S.T. [n] ἔτι ἀλλὰ T, εἴ τι ἄλλο A^b. [o] στοιχείων F^b.H^b. [p] τούτου] γε T. [q] λόγον ἐροῦμεν T. [r] δ' om. A^b. [s] τοιοῦτο S.T. [t] τουδὶ—τουδὶ S. [v] ἕκαστον S. [w] τοῦ εἶναι πρῶτον A^b. [x] ὅσαι] αἱ A^b. [y] κατὰ φύσιν καὶ om. A^b. [z] καὶ φύσει om. S. [a] ἂν] γὰρ ἄν τισι S, ἄν τισι E.T. [b] καὶ] ὅτι A^b, om. E. [c] τὸ om. A^b. [d] συλλογίζεσθαι E.S.T. [e] συναγαγόντα A^b, συνάγοντας E.S. [f] γρ. δὲ E. [g] ἰδίων ἴδιά T. [h] ἀὴρ et mox καὶ post φυτὰ om. T. [i] ὁ om. A^b. [k] δε] τε A^b.

Digitized by Google

καὶ τὰ μαθηματικά. ‘Αλλας δὲ [l] δὴ συμβαίνει ἐκ τῶν λόγων 3
οὐσίας εἶναι, τὸ τί ἦν εἶναι καὶ τὸ ὑποκείμενον. ‘Ἔτι ἄλλως
τὸ γένος μᾶλλον τῶν εἰδῶν καὶ τὸ καθόλου τῶν καθ’ ἕκαστα.
Τῷ δὲ καθόλου καὶ τῷ γένει καὶ αἱ ἰδέαι συνάπτουσιν· κατὰ
τὸν αὐτὸν γὰρ λόγον οὐσίαι δοκοῦσιν εἶναι. ‘Ἐπεὶ δὲ τὸ 4
τί ἦν εἶναι οὐσία, τούτου δὲ λόγος ὁ ὁρισμός, διὰ τοῦτο περὶ
ὁρισμοῦ καὶ περὶ τοῦ καθ’ αὑτὸ διώρισται. ‘Ἐπεὶ δὲ ὁ
ὁρισμὸς λόγος, ὁ δὲ λόγος μέρη ἔχει, ἀναγκαῖον καὶ περὶ
[m] μέρους ἦν ἰδεῖν, ποῖα τῆς οὐσίας μέρη καὶ ποῖα οὔ· καὶ εἰ
ταῦτα, καὶ [n] τοῦ [o] ὁρισμοῦ. ‘Ἔτι τοίνυν οὔτε τὸ καθόλου
οὐσία οὔτε τὸ γένος. Περὶ δὲ [p] τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μαθημα- 5
τικῶν ὕστερον σκεπτέον· παρὰ γὰρ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας
[q] ταύτας λέγουσί τινες εἶναι. [r] Νῦν δὲ περὶ τῶν ὁμολογου-
μένων οὐσιῶν ἐπέλθωμεν. Αὗται δ’ εἰσὶν αἱ αἰσθηταί· [s] αἱ δ’
αἰσθηταὶ [t] οὐσίαι πᾶσαι ὕλην ἔχουσιν. [v] ‘Ἔστι δ’ οὐσία [w] τὸ 6
ὑποκείμενον, ἄλλως μὲν ἡ ὕλη (ὕλην δὲ λέγω [x] ἣ μὴ τόδε τι
οὖσα ἐνεργείᾳ δυνάμει ἐστὶ τόδε [y] τι), ἄλλως δ’ ὁ λόγος καὶ
ἡ μορφή, [z] ὃ τόδε τι ὂν τῷ λόγῳ χωριστόν ἐστιν. Τρίτον
δὲ τὸ ἐκ τούτων, οὗ γένεσις μόνου καὶ φθορά ἐστι, καὶ χω-
ριστὸν ἁπλῶς· τῶν γὰρ κατὰ τὸν λόγον οὐσιῶν αἱ μὲν αἱ δ’
οὔ. ‘Ὅτι δ’ ἐστὶν οὐσία καὶ [a] ἡ ὕλη, δῆλον· ἐν πάσαις γὰρ 7
ταῖς ἀντικειμέναις μεταβολαῖς ἐστί τι τὸ ὑποκείμενον ταῖς
μεταβολαῖς, οἷον κατὰ τόπον τὸ νῦν μὲν ἐνταῦθα, πάλιν δ’
ἄλλοθι, καὶ κατ’ αὔξησιν ὃ νῦν μὲν [b] τηλικόνδε, πάλιν δ’
ἔλαττον ἢ μεῖζον, καὶ κατ’ ἀλλοίωσιν ὃ νῦν μὲν ὑγιές, πάλιν
δὲ κάμνον. ‘Ὁμοίως δὲ καὶ κατ’ οὐσίαν ὃ νῦν μὲν ἐν γενέσει, 8
πάλιν δ’ ἐν φθορᾷ, καὶ νῦν [c] μὲν ὑποκείμενον ὡς τόδε τι,
πάλιν δ’ ὑποκείμενον ὡς κατὰ στέρησιν. Καὶ ἀκολουθοῦσι

[l] δεῖ συμβαίνειν T. [m] μέρους] μερῶν F^b. [n] τοῦ] εἰ τοῦ S. [o] ὡρισμένου S. et γρ. E. [p] τῶν post δὲ om. A^b. [q] ταῦτα S. [r] νῦν— αἰσθηταί om. E.T. [s] αἱ αἰσθηταὶ δὲ S. [t] οὖσαι A^b. [v] ἔστιν οὐσίαν S. post lacunam litterarum quattuor. idem addit αἱ δὲ αἰσθηταὶ οὐσίαι πᾶσαι ὕλην ἔχουσιν. [w] γρ. τὰ ὑποκείμενα E. [x] ἣ] εἰ T. [y] τι om. F^b. [z] ὃ om. A^b. [a] ἡ om. E. [b] πηλικόνδε T.A^b, πηλίκον S. [c] μὲν add. E.F^b.

Digitized by Google

δὴ [d] ταύτῃ αἱ ἄλλαι μεταβολαί. Τῶν δ' ἄλλων ἡ μιᾷ ἡ [e] δυοῖν αὕτη οὐκ ἀκολουθεῖ· οὐ γὰρ ἀνάγκη, εἴ τι [f] ὕλην ἔχει τοπικήν, τοῦτο καὶ γεννητὴν καὶ φθαρτὴν [g] ἔχειν. Τίς μὲν οὖν διαφορὰ τοῦ ἁπλῶς γίγνεσθαι καὶ μὴ ἁπλῶς, ἐν τοῖς φυσικοῖς εἴρηται.

2 Ἐπεὶ [h] δ' ἡ μὲν ὡς ὑποκειμένη καὶ ὡς ὕλη [i] οὐσία ὁμολογεῖται, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ δυνάμει, λοιπὸν τὴν ὡς [k] ἐνέργειαν οὐσίαν τῶν αἰσθητῶν εἰπεῖν τίς ἐστιν. Δημόκριτος μὲν οὖν τρεῖς διαφορὰς ἔοικεν οἰομένῳ εἶναι· τὸ μὲν γὰρ ὑποκείμενον σῶμα τὴν ὕλην ἓν καὶ ταὐτόν, διαφέρειν δὲ [l] ἢ ῥυσμῷ, ὅ ἐστι σχῆμα, ἢ τροπῇ, ὅ ἐστι θέσις, ἢ διαθιγῇ, ὅ ἐστι
2 τάξις. Φαίνονται δὲ πολλαὶ διαφοραὶ οὖσαι, οἷον τὰ μὲν συνθέσει λέγεται τῆς ὕλης, [m] ὥσπερ ὅσα κράσει καθάπερ μελίκρατον, τὰ δὲ δεσμῷ οἷον φάκελος, τὰ δὲ κόλλῃ οἷον βιβλίον, τὰ δὲ γόμφῳ οἷον κιβώτιον, τὰ [n] δὲ πλείοσι τούτων, τὰ δὲ θέσει οἷον οὐδὸς καὶ ὑπέρθυρον (ταῦτα γὰρ τῷ κεῖσθαί πως διαφέρει), τὰ δὲ χρόνῳ οἷον δεῖπνον καὶ ἄριστον, τὰ δὲ τόπῳ οἷον τὰ πνεύματα, τὰ δὲ τοῖς τῶν αἰσθητῶν πάθεσιν οἷον σκληρότητι καὶ μαλακότητι καὶ πυκνότητι καὶ [o] μανότητι καὶ ξηρότητι καὶ ὑγρότητι· καὶ τὰ μὲν ἐνίοις τούτων τὰ δὲ πᾶσι τούτοις, καὶ ὅλως τὰ μὲν ὑπεροχῇ τὰ δὲ
3 ἐλλείψει. Ὥστε δῆλον ὅτι καὶ τὸ [p] ἔστι τοσαυταχῶς λέγεται· οὐδὸς γάρ ἐστιν ὅτι οὕτως κεῖται, καὶ τὸ εἶναι τὸ οὕτως αὐτὸ κεῖσθαι σημαίνει, καὶ τὸ κρύσταλλον εἶναι τὸ οὕτω πεπυκνῶσθαι. Ἐνίων δὲ [q] τὸ εἶναι καὶ πᾶσι τούτοις ὁρισθήσεται, τῷ τὰ μὲν μεμῖχθαι, τὰ δὲ κεκρᾶσθαι, τὰ δὲ δεδέσθαι, τὰ δὲ πεπυκνῶσθαι, τὰ δὲ ταῖς ἄλλαις διαφοραῖς
4 κεχρῆσθαι, ὥσπερ [r] ἡ χεὶρ ἢ πούς. [s] Ληπτέα οὖν τὰ γένη τῶν διαφορῶν· αὗται γὰρ [t] ἀρχαὶ ἔσονται τοῦ εἶναι, οἷον τὰ τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον ἢ πυκνῷ καὶ μανῷ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς

[d] ταῦτα T. [e] δυσὶν S.T. [f] ἔχει ὕλην E.S.T. [g] ἔχει T. [h] δ' ἡ] δὴ F^b. [i] ὁμολογεῖται εἶναι οὐσία F^b. [k] ἐνεργεία A^b.F^b. [l] ἢ om. F^b. [m] ὥσπερ om. A^b. [n] δὲ ἐν πλείοσι A^b. [o] μανότητι] ἀραιότητι A^b. [p] ἔστι] ἔχειν T. [q] τὸ εἶναι] τὸ εἶδος A^b. [r] ἡ ante χεὶρ om. A^b. [s] ληπτέον E. [t] ἀρχαὶ om. T.

Digitized by Google

τοιούτοις· πάντα γὰρ ταῦτα [v] ὑπεροχὴ καὶ ἔλλειψίς ἐστιν.
Εἰ δέ τι σχήματι ἢ λειότητι καὶ τραχύτητι, πάντα εὐθεῖ καὶ 5
καμπύλῳ. Τοῖς δὲ τὸ εἶναι τὸ μεμῖχθαι ἔσται, ἀντικειμέ-
νως δὲ [w] τὸ μὴ εἶναι. Φανερὸν [x] δὴ ἐκ τούτων ὅτι εἴπερ ἡ
οὐσία αἰτία τοῦ εἶναι ἕκαστον, ὅτι ἐν τούτοις ζητητέον τί
τὸ αἴτιον τοῦ εἶναι τούτων ἕκαστον. Οὐσία μὲν οὖν οὐθὲν 6
τούτων οὐδὲ συνδυαζόμενον, ὅμως δὲ τὸ ἀνάλογον ἐν ἑκάστῳ.
Καὶ ὡς ἐν ταῖς οὐσίαις τὸ τῆς ὕλης κατηγορούμενον αὐτὴ
ἡ ἐνέργεια, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁρισμοῖς μάλιστα. Οἷον εἰ
οὐδὸν δέοι ὁρίσασθαι, ξύλον ἢ λίθον ὡδὶ κείμενον ἐροῦμεν,
καὶ οἰκίαν πλίνθους καὶ ξύλα ὡδὶ κείμενα. Ἢ [y] ἔτι καὶ τὸ 7
οὗ ἕνεκα ἐπ᾽ ἐνίων ἐστίν. Εἰ δὲ κρύσταλλον, ὕδωρ πεπηγὸς
ἢ πεπυκνωμένον ὡδί. Συμφωνία δὲ ὀξέος καὶ βαρέος μῖξις
τοιαδί· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Φανερὸν
δὴ ἐκ τούτων ὅτι ἡ ἐνέργεια ἄλλη ἄλλης ὕλης καὶ ὁ λόγος·
τῶν μὲν γὰρ ἡ σύνθεσις, τῶν δ᾽ ἡ μῖξις, τῶν δ᾽ ἄλλο τι τῶν
εἰρημένων. Διὸ τῶν ὁριζομένων οἱ μὲν λέγοντες τί ἐστιν 8
οἰκία, ὅτι λίθοι πλίνθοι ξύλα, [z] τὴν δυνάμει οἰκίαν λέγουσιν,
ὕλη γὰρ ταῦτα· οἱ δὲ ἀγγεῖον σκεπαστικὸν [a] σωμάτων καὶ
χρημάτων, ἤ τι [b] καὶ ἄλλο τοιοῦτον [c] προσθέντες, τὴν [d] ἐνερ-
γείᾳ λέγουσιν· οἱ δ᾽ ἄμφω ταῦτα [e] συντιθέντες τὴν [f] τρίτην
καὶ τὴν ἐκ τούτων οὐσίαν. Ἔοικε γὰρ ὁ μὲν [g] διὰ τῶν δια- 9
φορῶν λόγος τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἐνεργείας εἶναι, ὁ δ᾽ ἐκ τῶν
[h] ἐνυπαρχόντων τῆς ὕλης μᾶλλον. Ὁμοίως δὲ καὶ [i] οἵους
Ἀρχύτας ἀπεδέχετο ὅρους· τοῦ συνάμφω γάρ εἰσιν. Οἷον
τί ἐστι νηνεμία; Ἠρεμία ἐν πλήθει ἀέρος· ὕλη μὲν [k] γὰρ ὁ
ἀήρ, ἐνέργεια δὲ καὶ οὐσία ἡ ἠρεμία. Τί ἐστι γαλήνη; 10
Ὁμαλότης [l] θαλάττης· τὸ μὲν ὑποκείμενον ὡς ὕλη ἡ θά-
λαττα, ἡ δ᾽ ἐνέργεια καὶ [m] ἡ μορφὴ ἡ ὁμαλότης. Φανερὸν
δὴ ἐκ τῶν εἰρημένων τίς ἡ αἰσθητὴ οὐσία ἐστὶ καὶ πῶς· ἡ μὲν

[v] ὑπεροχῇ καὶ ἐλλείψει A[b]. [w] τὸ μὴ] τῷ εἶναι τὸ μὴ T. [x] δὲ S. [y] ἔτι] ὅτι T. [z] τῇ E.T.A[b]. [a] χρημάτων καὶ σωμάτων E.T. [b] καὶ om. E.A[b]. [c] προστιθέντες T. [d] ἐνέργειαν codices. [e] τιθέντες E.S. [f] πρώτην T. [g] διὰ] δὴ T. [h] ὑπαρχόντων T. [i] οὓς E.S. [k] γὰρ add. A[b]. [l] θαλάσσης A[b]. [m] ἡ utrumque om. A[b].

Digitized by Google

γὰρ ὡς ὕλη, ἡ δ' ὡς μορφὴ ὅτι ἐνέργεια· ἡ δὲ τρίτη ἡ ἐκ τούτων.

3 Δεῖ δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι ἐνίοτε λανθάνει πότερον σημαίνει τὸ ὄνομα τὴν σύνθετον οὐσίαν ἢ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν μορφήν, οἷον ἡ οἰκία πότερον σημεῖον τοῦ κοινοῦ ὅτι σκέπασμα ἐκ [n] πλίνθων καὶ λίθων ὡδὶ κειμένων, ἢ τῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ εἴδους ὅτι σκέπασμα, καὶ γραμμὴ πότερον δυὰς ἐν μήκει ἢ ὅτι δυάς, καὶ ζῷον πότερον ψυχὴ ἐν σώματι ἢ ψυχή· αὕτη
2 γὰρ οὐσία καὶ ἐνέργεια σώματός τινος. Εἴη δ' ἂν καὶ ἐπ' ἀμφοτέροις [o] τὸ ζῷον, οὐχ ὡς ἑνὶ λόγῳ λεγόμενον ἀλλ' ὡς πρὸς ἕν. Ἀλλὰ ταῦτα πρὸς μέν τι ἄλλο διαφέρει, πρὸς δὲ τὴν ζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς αἰσθητῆς οὐθέν· τὸ γὰρ τί ἦν
3 εἶναι τῷ εἴδει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ ὑπάρχει. [p] Ψυχὴ μὲν γὰρ καὶ ψυχῇ εἶναι ταὐτόν, ἀνθρώπῳ δὲ καὶ ἄνθρωπος οὐ ταὐτόν, εἰ μὴ καὶ ἡ ψυχὴ ἄνθρωπος λεχθήσεται· οὕτω [q] δὲ τινὶ μὲν τινὶ δ' οὔ. Οὐ φαίνεται δὴ ζητοῦσιν ἡ συλλαβὴ ἐκ τῶν στοιχείων οὖσα καὶ συνθέσεως, [r] οὐδ' ἡ οἰκία πλίνθοι τε καὶ σύνθεσις. Καὶ τοῦτο ὀρθῶς· οὐ γάρ ἐστιν ἡ σύνθεσις [s] οὐδ' ἡ
4 μῖξις ἐκ τούτων ὧν ἐστὶν [t] ἡ σύνθεσις ἢ μῖξις. Ὁμοίως δὲ οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐθέν, οἷον [v] εἰ ὁ οὐδὸς θέσει, οὐκ ἐκ τοῦ οὐδοῦ ἡ θέσις, ἀλλὰ μᾶλλον οὗτος ἐξ ἐκείνης. Οὐδὲ δὴ ὁ ἄνθρωπός ἐστι τὸ ζῷον καὶ δίπουν, ἀλλά τι δεῖ εἶναι ὃ παρὰ [w] ταῦτά ἐστιν, εἰ ταῦθ' ὕλη, [x] οὔτε δὲ στοιχεῖον οὔτ' ἐκ στοιχείου, ἀλλ' ἡ οὐσία· ὃ ἐξαιροῦντες τὴν ὕλην λέγουσιν.
5 Εἰ οὖν τοῦτ' αἴτιον τοῦ εἶναι καὶ οὐσία τοῦτο, αὐτὴν ἂν τὴν οὐσίαν λέγοιεν. Ἀνάγκη δὴ ταύτην ἢ ἀΐδιον εἶναι ἢ [y] φθαρτὴν ἄνευ τοῦ φθείρεσθαι καὶ γεγονέναι ἄνευ τοῦ γίγνεσθαι. Δέδεικται δὲ καὶ δεδήλωται ἐν [z] ἄλλοις ὅτι τὸ εἶδος οὐθεὶς ποιεῖ οὐδὲ [a] γεννᾷ, ἀλλὰ ποιεῖται τόδε, γίγνεται δὲ τὸ ἐκ
6 τούτων. Εἰ δ' εἰσὶ τῶν φθαρτῶν αἱ οὐσίαι χωρισταί, οὐθὲν

[n] πλίνθων καὶ ξύλων καὶ S. [o] τὸ om. E. [p] ψυχῇ et ψυχὴ A^b, omisso εἶναι. [q] δὲ] δ' ἐπὶ A^b, μὲν T. [r] οὐδ' ἡ—sect. 11. εἴπερ ἐστί om. T. [s] οὐδ'] καὶ E. [t] ἡ add. A^b. [v] εἰ ὁ om. E, ὁ om. F^b. [w] ταῦτά] τὰ ἄλλα A^b. [x] οὔτε δὲ] ὁ οὔτε A^b. [y] φθαρτὸν F^b. [z] ἄλλαις F^b. [a] γεννᾶται E.

Digitized by Google

πω δῆλον· πλὴν ὅτι [b] γ' ἐνίων οὐκ ἐνδέχεται δῆλον, ὅσα μὴ
οἷόν τε παρὰ τὰ τινὰ εἶναι, οἷον οἰκίαν ἢ σκεῦος. Ἴσως μὲν
οὖν οὐδ' οὐσίαι εἰσὶν [c] οὔτ' αὐτὰ ταῦτα οὔτε τι τῶν ἄλλων
ὅσα μὴ φύσει συνέστηκεν· τὴν γὰρ φύσιν [d] μόνην ἂν τις θείη
τῶν ἐν τοῖς φθαρτοῖς οὐσίαν. Ὥστε ἡ ἀπορία ἣν οἱ Ἀν- 7
τισθένειοι καὶ οἱ οὕτως ἀπαίδευτοι ἠπόρουν, ἔχει τινὰ καιρόν,
ὅτι οὐκ ἔστι τὸ τί ἔστιν ὁρίσασθαι (τὸν γὰρ ὅρον λόγον
εἶναι μακρόν), ἀλλὰ ποῖον μέν τί ἐστιν [e] ἐνδέχεται καὶ δι-
δάξαι, ὥσπερ ἄργυρον, τί μέν ἐστιν, οὔ, ὅτι δ' οἷον καττίτε-
ρος. Ὥστ' οὐσίας ἔστι μὲν ἧς ἐνδέχεται εἶναι ὅρον καὶ 8
λόγον, οἷον τῆς συνθέτου, ἐάν τε αἰσθητὴ ἐάν τε νοητὴ [f] ᾖ·
ἐξ ὧν δ' αὕτη πρώτων, οὐκ ἔστιν, εἴπερ τι κατά τινος ση-
μαίνει ὁ λόγος ὁ ὁριστικός, καὶ δεῖ τὸ μὲν ὥσπερ ὕλην εἶναι,
τὸ δὲ [g] ὡς μορφήν. Φανερὸν δὲ καὶ διότι, εἴπερ [h] εἰσί πως 9
ἀριθμοὶ αἱ οὐσίαι, οὕτως εἰσὶ καὶ οὐχ ὥς τινες λέγουσι μονά-
δων· ὅ τε γὰρ ὁρισμὸς ἀριθμός τις (διαιρετός τε γὰρ καὶ εἰς
ἀδιαίρετα· οὐ γὰρ ἄπειροι οἱ λόγοι) καὶ ὁ ἀριθμὸς δὲ [i] τοιοῦ-
τος. Καὶ ὥσπερ οὐδ' ἀπ' ἀριθμοῦ ἀφαιρεθέντος τινὸς ἢ 10
προστεθέντος, ἐξ ὧν ὁ ἀριθμός ἐστιν, οὐκέτι ὁ αὐτὸς ἀριθμός
[k] ἐστιν ἀλλ' ἕτερος, κἂν τοὐλάχιστον ἀφαιρεθῇ ἢ προστεθῇ,
οὕτως οὐδὲ ὁ ὁρισμὸς οὐδὲ τὸ τί ἦν εἶναι οὐκέτι ἔσται ἀφαι-
ρεθέντος τινὸς ἢ προστεθέντος. Καὶ τὸν ἀριθμὸν δεῖ εἶναί
[l] τι ᾧ εἷς, [m] ὃ νῦν οὐκ ἔχουσι λέγειν τίνι εἷς, [n] εἴπερ ἐστὶν εἷς.
[o] Ἢ γὰρ οὐκ ἔστιν ἀλλ' οἷον σωρός, ἢ εἴπερ ἐστί, λεκτέον 11
τί τὸ ποιοῦν ἓν ἐκ πολλῶν. Καὶ ὁ ὁρισμὸς εἷς ἐστίν· ὁμοίως
δὲ οὐδὲ τοῦτον ἔχουσι λέγειν. Καὶ τοῦτ' εἰκότως συμβαίνει·
τοῦ αὐτοῦ γὰρ λόγου, καὶ [p] ἡ οὐσία ἓν οὕτως, ἀλλ' οὐχ ὡς
λέγουσί τινες οἷον μονάς [p] τις οὖσα ἢ στιγμή, ἀλλ' ἐντελέ-
χεια καὶ φύσις τις ἑκάστη. Καὶ ὥσπερ οὐδὲ ὁ ἀριθμὸς ἔχει 12
τὸ μᾶλλον [q] καὶ ἧττον, οὐδ' ἡ κατὰ τὸ εἶδος οὐσία, ἀλλ'

[b] γ'] γ' ἐπ' Fb. [c] οὔτ'] οὐδέ τι margo E: ceteri οὐδέ. [d] μόνον γρ. E. [e] ἐνδέχεσθαι Ab. [f] ᾖ om. Ab.Fb. [g] ὡς om. Ab. [h] εἰσὶν ἀριθμοὶ οὐσίαι Fb. [i] τοιοῦτον E. [k] ἐστιν ante ἀλλ' om. Ab. [l] τι ᾧ] αἰτίῳ Ab. [m] ὃ—εἷς om. E. [n] εἴπερ ἐστὶν om. Ab. [o] ἢ prius om. Ab. [p] ἡ et mox τις om. T. [q] καὶ τὸ ἧττον T.

Digitized by Google

εἴπερ, ἡ μετὰ τῆς ὕλης. Περὶ μὲν οὖν γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν λεγομένων οὐσιῶν, πῶς [r] τ' ἐνδέχεται καὶ πῶς ἀδύνατον, [s] καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν ἀριθμὸν ἀναγωγῆς, ἔστω μέχρι τούτων διωρισμένον.

4 Περὶ δὲ τῆς ὑλικῆς οὐσίας δεῖ μὴ λανθάνειν ὅτι εἰ καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πάντα [t] πρώτου ἢ τῶν αὐτῶν ὡς πρώτων καὶ [v] ἡ αὐτὴ ὕλη ὡς ἀρχὴ τοῖς γιγνομένοις, ὅμως ἔστι τις οἰκεία ἑκάστου, οἷον φλέγματός [w] ἐστι πρώτη ὕλη τὰ γλυκέα ἢ λιπαρά, χολῆς δὲ τὰ πικρὰ ἢ ἄλλ' ἄττα. [x] Ἴσως δὲ ταῦτα
2 ἐκ τοῦ αὐτοῦ. Γίγνονται δὲ πλείους ὗλαι τοῦ αὐτοῦ, ὅταν θατέρου ἡ ἑτέρα ᾖ, οἷον φλέγμα ἐκ λιπαροῦ καὶ γλυκέος, [y] εἰ τὸ λιπαρὸν ἐκ τοῦ γλυκέος, ἐκ δὲ χολῆς [z] τῷ ἀναλύεσθαι εἰς [a] τὴν πρώτην ὕλην τὴν χολήν. Διχῶς γὰρ τόδ' ἐκ τοῦδε, ἢ ὅτι πρὸ ὁδοῦ ἔσται ἢ ὅτι ἀναλυθέντος εἰς τὴν ἀρ-
3 χήν. Ἐνδέχεται δὲ μιᾶς τῆς ὕλης οὔσης ἕτερα γίγνεσθαι διὰ τὴν κινοῦσαν αἰτίαν, οἷον ἐκ ξύλου [b] καὶ κιβωτὸς καὶ κλίνη. Ἐνίων δ' ἑτέρα ἡ ὕλη ἐξ ἀνάγκης ἑτέρων ὄντων, οἷον πρίων οὐκ ἂν γένοιτο ἐκ ξύλου, [c] οὐδ' ἐπὶ τῇ κινούσῃ αἰτίᾳ τοῦτο·
4 οὐ γὰρ ποιήσει πρίονα ἐξ ἐρίου [d] ἢ ξύλου. [e] Εἰ δ' ἄρα τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται ἐξ ἄλλης [f] ὕλης ποιῆσαι, δῆλον ὅτι ἡ τέχνη καὶ ἡ ἀρχὴ [g] ἡ ὡς κινοῦσα ἡ αὐτή· εἰ γὰρ καὶ ἡ ὕλη ἑτέρα καὶ τὸ κινοῦν, καὶ τὸ γεγονός. Ὅταν δή τις ζητῇ [h] τί τὸ αἴτιον, ἐπεὶ πλεοναχῶς τὰ αἴτια λέγεται, πάσας δεῖ λέγειν
5 τὰς ἐνδεχομένας αἰτίας. Οἷον ἀνθρώπου τίς αἰτία ὡς ὕλη; Ἆρα τὰ καταμήνια; Τί δ' ὡς κινοῦν; Ἆρα τὸ σπέρμα; Τί δ' ὡς τὸ εἶδος; Τὸ τί ἦν εἶναι. Τί δ' ὡς οὗ ἕνεκα; Τὸ τέλος. Ἴσως δὲ ταῦτα ἄμφω τὸ αὐτό. Δεῖ δὲ τὰ ἐγγύτατα αἴτια λέγειν. Τίς [i] ἡ ὕλη; Μὴ πῦρ ἢ γῆν, ἀλλὰ
6 τὴν ἴδιον. Περὶ μὲν οὖν [k] τὰς φυσικὰς οὐσίας καὶ γεννητὰς

[r] τ' add. A^b. [s] καὶ om. T. [t] πρώτου] πρῶτα F^b. [v] ἡ om. A^b. [w] ἐστι πρώτη ὕλη om. A^b. [x] ἴσως δὲ] ἴσως δὲ καὶ T. [y] εἰ—γλυκέος om. T. [z] τὸ T. [a] τὴν post εἰς om. T. [b] καὶ post ξύλου om. A^b. [c] οὐδ'] ὡς δ' T. [d] ἢ ἐκ ξύλου A^b. [e] εἰ] τι A^b. [f] ὕλης om. A^b.F^b. [g] ἡ ante ὡς add. E. [h] τί om. A^b. [i] ἡ] ὡς A^b. [k] τὰς ἄλλας αἰτίας καὶ γενικὰς T. αἰτίας etiam γρ. A^b.

Digitized by Google

ἀνάγκη οὕτω μετιέναι, εἴ τις μέτεισιν ὀρθῶς, εἴπερ [l] *ἄρα αἴτιά τε ταῦτα καὶ τοσαῦτα, καὶ δεῖ τὰ αἴτια γνωρίζειν.* [m] Ἐπὶ *δὲ τῶν φυσικῶν μὲν ἀϊδίων δὲ οὐσιῶν* ἄλλος λόγος. Ἴσως *γὰρ ἔνια οὐκ ἔχει ὕλην, ἢ οὐ τοιαύτην ἀλλὰ μόνον κατὰ τόπον κινητήν.* Οὐδ' *ὅσα* [n] *δὴ φύσει μὲν μή, οὐσίᾳ δέ,* 7
οὐκ ἔστι τούτοις [o] *ὕλη,* [p] *ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον ἡ οὐσία.* Οἷον *τί αἴτιον ἐκλείψεως, τίς ὕλη;* Οὐ *γὰρ ἔστιν, ἀλλ' ἡ σελήνη τὸ πάσχον.* Τί [q] *δ' αἴτιον ὡς κινῆσαν καὶ* [r] *φθεῖραν τὸ φῶς;* Ἡ *γῆ.* Τὸ *δ' οὗ* [s] *ἕνεκα ἴσως οὐκ ἔστιν.* Τὸ *δ' ὡς εἶδος ὁ* λόγος, *ἀλλ' ἄδηλος, ἐὰν μὴ μετὰ τῆς αἰτίας ᾖ ὁ* λόγος. Οἷον *τί ἔκλειψις;* Στέρησις *φωτός.* Ἐὰν *δὲ* προσ- 8
τεθῇ [t] *τὸ ὑπὸ γῆς ἐν μέσῳ γιγνομένης, ὁ σὺν τῷ αἰτίῳ* λόγος *οὗτος.* Ὕπνου *δ' ἄδηλον τί τὸ πρῶτον πάσχον.* Ἀλλ' *ὅτι τὸ ζῷον;* Ναί, *ἀλλὰ τοῦτο κατὰ τί, καὶ τί πρῶτον;* Καρδία *ἢ ἄλλο τι.* [v] Εἶτα *ὑπὸ τίνος;* Εἶτα *τί τὸ πάθος τὸ ἐκείνου καὶ μὴ τοῦ ὅλου;* Ὅτι *ἀκινησία* [w] *τοιαδί;* Ναί, *ἀλλ' αὕτη τῷ τί πάσχειν τὸ πρῶτον;*

[x] Ἐπεὶ *δ' ἔνια ἄνευ γενέσεως καὶ φθορᾶς* [y] *ἔστι καὶ οὐκ* 5
ἔστιν, οἷον αἱ στιγμαί, [z] *εἴπερ εἰσί, καὶ ὅλως τὰ εἴδη* [a] *καὶ αἱ μορφαί (οὐ γὰρ τὸ λευκὸν γίγνεται ἀλλὰ τὸ ξύλον* [b] *λευκόν,* [c] *εἰ ἔκ τινος καὶ τὶ πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεται), οὐ πάντα ἂν τἀναντία* [d] *γίγνοιτο ἐξ ἀλλήλων, ἀλλ' ἑτέρως λευκὸς ἄνθρωπος ἐκ μέλανος ἀνθρώπου καὶ λευκὸν ἐκ μέλανος· οὐδὲ παντὸς ὕλη ἐστὶν ἀλλ'* [e] *ὅσων γένεσίς ἐστι καὶ μεταβολὴ εἰς ἄλληλα.* Ὅσα *δ' ἄνευ τοῦ μεταβάλλειν ἔστιν ἢ μή,* 2
οὐκ ἔστι τούτων ὕλη. Ἔχει *δ' ἀπορίαν πῶς πρὸς τἀναντία ἡ ὕλη* [f] *ἡ ἑκάστου ἔχει.* Οἷον *εἰ τὸ σῶμα δυνάμει* [g] *ὑγιεινόν, ἐναντίον δὲ νόσος ὑγιείᾳ, ἆρα ἄμφω δυνάμει;* Καὶ *τὸ*

[l] *ἄρα* om. A[b]. [m] *περὶ* F[b]. [n] *δὴ* om. T. [o] *ἡ ὕλη* A[b]. [p] *ἀλλὰ— ὕλη* om. T. [q] *δ'* om. E.T. [r] *φθεῖρον* T. [s] *ἕνεκα καὶ ἴσως* T. [t] *τὸ* add. A[b]. [v] *εἶτα*] *ἢ τὰ* T. [w] *τοιάδ' εἶναι ἀλλ'* A[b]. [x] *ἐπειδὴ δ'* F[b]. [y] *εἰσὶ καὶ οὐκ εἰσίν* F[b]. [z] *εἴπερ εἰσί*] *αἱ ἁφαὶ* F[b]. [a] *καὶ αἱ μορφαί* om. E.T. [b] *λευκὸν* ante *ξύλον* F[b], om. T. [c] *εἰ*] *ἢ* E.T. [d] *γίγνοιντο* A[b]. [e] *ὅσον* T. [f] *ἡ* om. F[b]. [g] *ὑγιαίνει* T, *ὑγιαῖνον* E.

Digitized by Google

ὕδωρ δυνάμει οἶνος καὶ ὄξος; Ἢ τοῦ μὲν καθ' [h]ἕξιν καὶ
κατὰ τὸ εἶδος ὕλη, τοῦ δὲ κατὰ στέρησιν [i]καὶ φθορὰν τὴν
3 παρὰ φύσιν; Ἀπορία [k]δέ τις ἔστι καὶ διὰ τί ὁ οἶνος οὐχ
ὕλη τοῦ ὄξους οὐδὲ δυνάμει ὄξος (καίτοι γίγνεται ἐξ αὐτοῦ
ὄξος) καὶ ὁ ζῶν δυνάμει νεκρός. Ἢ οὔ, ἀλλὰ κατὰ συμ-
βεβηκὸς αἱ φθοραί, ἡ δὲ τοῦ ζῴου ὕλη [l]αὐτὴ κατὰ φθορὰν
νεκροῦ δύναμις [m]καὶ ὕλη, καὶ τὸ ὕδωρ ὄξους; Γίγνεται γὰρ
4 ἐκ τούτων ὥσπερ ἐξ ἡμέρας νύξ. Καὶ ὅσα δὴ οὕτω μετα-
βάλλει εἰς ἄλληλα, εἰς τὴν ὕλην δεῖ ἐπανελθεῖν, [n]οἷον [o]εἰ ἐκ
νεκροῦ ζῷον, εἰς τὴν ὕλην πρῶτον, εἶθ' οὕτω ζῷον· καὶ τὸ
ὄξος [p]εἰς ὕδωρ, εἶθ' οὕτως οἶνος.

6 Περὶ δὲ τῆς ἀπορίας τῆς εἰρημένης περί τε τοὺς ὁρισμοὺς
[q]καὶ περὶ τοὺς ἀριθμούς, τί αἴτιον τοῦ ἓν εἶναι; [r]Πάντων
γὰρ ὅσα πλείω μέρη ἔχει καὶ μή ἐστιν οἷον σωρὸς τὸ [s]πᾶν
ἀλλ' ἔστι τι [t]τὸ ὅλον παρὰ τὰ μόρια, ἔστι τι αἴτιον, [v]ἐπεὶ
καὶ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς μὲν ἁφὴ αἰτία τοῦ ἓν εἶναι, τοῖς δὲ
2 γλισχρότης ἤ τι πάθος ἕτερον τοιοῦτον. Ὁ δ' ὁρισμὸς λό-
γος ἐστὶν εἷς οὐ συνδέσμῳ καθάπερ ἡ Ἰλιάς, ἀλλὰ τῷ [w]ἑνὸς
εἶναι. Τί [x]οὖν ἐστὶν ὃ ποιεῖ ἓν τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ τί ἓν
ἀλλ' οὐ πολλά, οἷον τό τε ζῷον καὶ τὸ δίπουν, ἄλλως τε [y]δὴ
καὶ εἰ ἔστιν, ὥσπερ φασί τινες, αὐτό τι ζῷον καὶ αὐτὸ δί-
3 πουν. Διὰ τί γὰρ οὐκ ἐκεῖνα [z]αὐτὰ ὁ ἄνθρωπός ἐστι, καὶ
ἔσονται κατὰ μέθεξιν [a]οἱ ἄνθρωποι οὐκ ἀνθρώπου οὐδενὸς
ἀλλὰ δυοῖν, ζῴου καὶ δίποδος; Καὶ ὅλως δὴ οὐκ ἂν εἴη [b]ὁ
ἄνθρωπος ἓν ἀλλὰ πλείω, ζῷον καὶ δίπουν. Φανερὸν δὴ ὅτι
οὕτω μὲν μετιοῦσιν ὡς εἰώθασιν ὁρίζεσθαι καὶ [c]λέγειν, οὐκ
4 ἐνδέχεται ἀποδοῦναι καὶ λῦσαι τὴν ἀπορίαν. Εἰ δ' ἐστίν,
ὥσπερ λέγομεν, τὸ μὲν ὕλη τὸ δὲ μορφή, καὶ τὸ μὲν δυνάμει
τὸ δ' ἐνεργείᾳ, οὐκέτι ἀπορία δόξειεν ἂν εἶναι τὸ ζητούμενον.

[h] ἕξιν καὶ] ἕξιν ἢ Ab. [i] καὶ κατὰ φθορὰν E. [k] δέ τις] δ' ἔτι Ab. [l] αὕτη T. [m] καὶ ἡ ὕλη T. [n] οἷον om. T. [o] εἰ om. E, εἰ ἐκ om. Ab. [p] εἰς om. T. [q] καὶ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς om. Fb, περὶ om. T. [r] πάντα E.Ab. [s] ἅπαν Ab. [t] τὸ om. γρ. E. [v] ἐπεὶ] εἰ T. [w] ἕν, omisso εἶναι, T. [x] οὖν om. T. [y] δὴ] δὲ T.Fb, om. Ab. [z] αὐτοάνθρωπός Ab.Fb. [a] οἱ] οἷον Ab. [b] ὁ om. T. [c] λέγουσιν T.

Digitized by Google

Ἔστι γὰρ αὕτη ἡ ἀπορία ἡ αὐτὴ κἂν [d]εἰ [e]ὁ ὅρος εἴη ἱματίου
ὁ στρογγύλος χαλκός· εἴη γὰρ ἂν σημεῖον τοὔνομα τοῦτο
τοῦ λόγου, ὥστε τὸ ζητούμενόν ἐστι τί αἴτιον τοῦ ἓν εἶναι
[f]τὸ στρογγύλον καὶ [g]τὸν χαλκόν. Οὐκέτι [h]δ' ἡ ἀπορία 5
φαίνεται, ὅτι τὸ μὲν ὕλη τὸ δὲ μορφή. Τί οὖν [i]τούτου
αἴτιον τοῦ τὸ δυνάμει ὂν ἐνεργείᾳ εἶναι, παρὰ τὸ ποιῆσαν,
ἐν ὅσοις ἐστὶ γένεσις; Οὐθὲν γάρ ἐστιν αἴτιον ἕτερον τοῦ
τὴν δυνάμει σφαῖραν ἐνεργείᾳ εἶναι σφαῖραν, ἀλλὰ τοῦτ' ἦν
τὸ τί ἦν εἶναι ἑκατέρῳ. Ἔστι δὲ τῆς ὕλης ἡ μὲν νοητὴ ἡ δ' 6
αἰσθητή, καὶ ἀεὶ τοῦ λόγου τὸ μὲν ὕλη τὸ δ' [k]ἐνέργειά ἐστιν,
οἷον [l]ὁ κύκλος σχῆμα ἐπίπεδον. Ὅσα δὲ μὴ ἔχει ὕλην, μήτε
νοητὴν μήτε αἰσθητήν, εὐθὺς ὅπερ ἕν τι εἶναί [m]ἐστιν ἕκα-
στον, ὥσπερ καὶ ὅπερ ὄν τι, τὸ [n]τόδε, τὸ ποιόν, τὸ ποσόν.
Διὸ [o]καὶ οὐκ [p]ἔνεστιν ἐν τοῖς ὁρισμοῖς οὔτε τὸ ὂν οὔτε τὸ
ἕν, καὶ τὸ τί ἦν εἶναι εὐθὺς ἕν τί ἐστιν ὥσπερ καὶ ὄν τι. Διὸ 7
[q]καὶ οὐκ ἔστιν ἕτερόν τι αἴτιον τοῦ ἓν εἶναι [r]οὐθενὶ τούτων,
οὐδὲ τοῦ ὄν τι εἶναι· εὐθὺς γὰρ ἕκαστόν ἐστιν ὄν τι καὶ ἕν
τι, οὐχ ὡς ἐν γένει τῷ ὄντι καὶ τῷ ἑνί, οὐδ' ὡς χωριστῶν
ὄντων παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα. Διὰ ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν 8
οἱ μὲν μέθεξιν λέγουσι, καὶ αἴτιον τί τῆς μεθέξεως καὶ τί τὸ
μετέχειν ἀποροῦσιν· οἱ δὲ συνουσίαν ψυχῆς, ὥσπερ Λυκό-
φρων φησὶν εἶναι τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἐπίστασθαι καὶ ψυχῆς·
οἱ δὲ σύνθεσιν ἢ σύνδεσμον ψυχῆς σώματι τὸ ζῆν. Καίτοι 9
ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ πάντων· καὶ γὰρ τὸ ὑγιαίνειν ἔσται ἢ
συνουσία ἢ σύνδεσμος ἢ σύνθεσις [s]ψυχῆς καὶ ὑγιείας, καὶ τὸ
τὸν χαλκὸν εἶναι τρίγωνον σύνθεσις χαλκοῦ καὶ τριγώνου,
καὶ τὸ λευκὸν [t]εἶναι σύνθεσις ἐπιφανείας καὶ λευκότητος. Αἴ-
τιον δ' ὅτι δυνάμεως καὶ ἐντελεχείας ζητοῦσι [v]λόγον [w]ἑνο-
ποιὸν καὶ διαφοράν. [x]Ἔστι δ'; ὥσπερ εἴρηται, [y]καὶ ἡ 10

[d] εἰ] εἴη T. [e] ὁ prius om. A^b.F^b, alterum om. E. [f] τὸ] τὸν T.
[g] τὸν] τὸ γρ. E. [h] δ' ἡ] δὴ E.T. [i] τούτου τὸ αἴτιον A^b. [k] ἐνεργεία E.
[l] ὁ om. A^b. [m] ἕκαστόν ἐστιν F^b. [n] τόδε] τοῦτο γρ. E. [o] καὶ om. F^b.
[p] ἔνεστιν] ἐστὶν T. [q] καὶ post διὸ add. E. [r] οὐθενὶ] οὐδὲ ἑνὶ A^b.
[s] ψυχῆς—σύνθεσις om. T. [t] εἶναι] ἓν εἶναι καὶ T. [v] λόγον om. E.T.
[w] ἓν ὁποῖον T, τὸ ἑνοποιόν E. [x] ἕν ἐστι A^b. [y] καὶ post εἴρηται om. A^b.

Digitized by Google

ἐσχάτη ὕλη καὶ ἡ μορφὴ [z] ταὐτὸ καὶ δυνάμει, [a] τὸ δὲ ἐνεργείᾳ. Ὥστε ὅμοιον τὸ ζητεῖν τοῦ ἑνὸς τί αἴτιον καὶ τοῦ ἓν εἶναι· ἓν γάρ τι ἕκαστον, καὶ τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ [b] ἕν πώς ἐστιν. Ὥστε αἴτιον οὐθὲν ἄλλο πλὴν [c] εἴ τι ὡς κινῆσαν ἐκ δυνάμεως εἰς ἐνέργειαν. Ὅσα δὲ μὴ ἔχει ὕλην, πάντα ἁπλῶς ὅπερ [d] ὄντα τι.

Θ.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτως ὄντος καὶ πρὸς ὃ [e] πᾶσαι αἱ
ἄλλαι κατηγορίαι τοῦ ὄντος ἀναφέρονται εἴρηται, περὶ τῆς
οὐσίας. Κατὰ γὰρ τὸν τῆς οὐσίας λόγον λέγεται τἆλλα
ὄντα, τό τε ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν καὶ τἆλλα τὰ οὕτως λεγό-
μενα· πάντα γὰρ ἕξει τὸν τῆς οὐσίας λόγον, ὥσπερ εἴπομεν
2 ἐν [f] τοῖς πρώτοις [g] λόγοις. Ἐπεὶ δὲ λέγεται τὸ ὂν τὸ μὲν
[h] τὸ τί ἢ [i] ποιὸν ἢ ποσόν, τὸ δὲ κατὰ δύναμιν καὶ ἐντελέχειαν
καὶ κατὰ τὸ ἔργον, διορίσωμεν καὶ περὶ δυνάμεως καὶ ἐντελε-
χείας, καὶ πρῶτον περὶ δυνάμεως η λέγεται μὲν μάλιστα κυ-
ρίως, οὐ μὴν [k] χρησίμη γ' ἐστὶ πρὸς ὃ βουλόμεθα νῦν· ἐπὶ
[l] πλέον γάρ ἐστιν ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν [m] μόνον λε-
3 γομένων κατὰ κίνησιν. Ἀλλ' εἰπόντες περὶ ταύτης ἐν τοῖς
περὶ [n] τῆς ἐνεργείας διορισμοῖς [o] δηλώσομεν καὶ περὶ τῶν
ἄλλων. Ὅτι μὲν οὖν [p] πολλαχῶς λέγεται ἡ δύναμις καὶ τὸ
4 δύνασθαι, διώρισται ἡμῖν ἐν ἄλλοις. Τούτων δ' ὅσαι μὲν
ὁμωνύμως λέγονται δυνάμεις ἀφείσθωσαν· ἔνιαι γὰρ ὁμοιό-
τητί τινι λέγονται καθάπερ ἐν γεωμετρίᾳ, καὶ δυνατὰ καὶ
ἀδύνατα λέγομεν τῷ εἶναί πως ἢ μὴ εἶναι. Ὅσαι δὲ πρὸς
τὸ αὐτὸ εἶδος, πᾶσαι ἀρχαί τινές εἰσι, καὶ πρὸς πρώτην μίαν
5 λέγονται, ἥ ἐστιν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ [q] ᾗ ἄλλο. Ἡ
μὲν γὰρ τοῦ παθεῖν ἐστὶ δύναμις, ἡ ἐν αὐτῷ τῷ πάσχοντι
ἀρχὴ μεταβολῆς παθητικῆς ὑπ' ἄλλου [r] ᾗ ἄλλο· ἡ δ' ἕξις

[z] ταυτὸ καὶ ἓν καὶ δυνάμει γρ. E. [a] τὸ—ἐστιν] ἓν Ab. [b] πως ἕν T. [c] εἴ τι] εἰ τὸ E.T. [d] ὄντα] ἕν Ab. [e] πᾶσαι om. Ab. [f] τοῖς om. T. [g] λόγοις om. Fb. [h] τὸ] τῶ T. [i] ποσὸν ἢ ποιὸν Ab. [k] χρησιμωτάτη Ab. [l] πλεῖον Ab. [m] μόνων Ab. [n] τῆς om. T. [o] δηλώσωμεν T. [p] λέγεται πολλαχῶς E.T. [q] ᾗ] ἡ T, ἡ ἡ E. [r] ᾗ] ἡ ἡ E.T.

Digitized by Google

ἀπαθείας τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ φθορᾶς τῆς ὑπ' ἄλλου [s] *ᾗ*
ἄλλο, [t] *ὑπ' ἀρχῆς μεταβλητικῆς. Ἐν γὰρ τούτοις ἔνεστι*
πᾶσι τοῖς ὅροις ὁ τῆς πρώτης δυνάμεως λόγος. Πάλιν [v] *δ'* 6
αὗται αἱ δυνάμεις λέγονται ἢ τοῦ μόνον ποιῆσαι ἢ τοῦ πα-
θεῖν ἢ τοῦ καλῶς, ὥστε καὶ ἐν τοῖς τούτων λόγοις ἐνυπάρ-
χουσί πως οἱ τῶν προτέρων [w] *δυνάμεων λόγοι. Φανερὸν οὖν*
ὅτι ἔστι μὲν ὡς μία δύναμις τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν (δυνατὸν
γάρ ἐστι καὶ [x] *τῷ ἔχειν αὐτὸ δύναμιν τοῦ παθεῖν καὶ* [x] *τῷ*
ἄλλο ὑπ' αὐτοῦ), ἔστι δ' ὡς ἄλλη. Ἡ [y] *μὲν γὰρ ἐν τῷ πά-* 7
σχοντι· διὰ γὰρ τὸ ἔχειν [z] *τινὰ ἀρχήν,* [a] *καὶ εἶναι* [b] *καὶ τὴν*
ὕλην ἀρχήν τινα, πάσχει τὸ πάσχον καὶ ἄλλο ὑπ' ἄλλου.
Τὸ λιπαρὸν [c] *μὲν γὰρ καυστόν, τὸ δ' ὑπεῖκον ὡδὶ θλαστόν·*
ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἡ δ' ἐν τῷ ποιοῦντι, οἷον 8
τὸ θερμὸν καὶ ἡ οἰκοδομική, ἡ μὲν ἐν τῷ θερμαντικῷ, ἡ δ' ἐν
τῷ οἰκοδομικῷ. Διὸ ᾗ συμπέφυκεν, οὐθὲν πάσχει αὐτὸ ὑφ'
ἑαυτοῦ· ἓν γὰρ καὶ οὐκ ἄλλο. Καὶ ἡ ἀδυναμία καὶ τὸ ἀδύ-
νατον [d] *ἡ* [e] *τῇ τοιαύτῃ δυνάμει ἐναντία στέρησίς ἐστιν, ὥστε*
τοῦ αὐτοῦ [e] *καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ πᾶσα δύναμις ἀδυναμίᾳ. Ἡ* 9
δὲ στέρησις λέγεται πολλαχῶς· καὶ γὰρ τὸ μὴ ἔχον καὶ τὸ
πεφυκὸς ἂν μὴ ἔχῃ, ἢ ὅλως ἢ ὅτε πέφυκεν, [f] *καὶ* [g] *ᾗ ὡδί, οἷον*
παντελῶς, ἢ κἂν ὁπωσοῦν. Ἐπ' ἐνίων δέ, ἂν πεφυκότα [h] *ἔχειν*
μὴ [i] *ἔχῃ βίᾳ, ἐστερῆσθαι ταῦτα λέγομεν.*

Ἐπεὶ δ' αἱ μὲν ἐν τοῖς ἀψύχοις ἐνυπάρχουσιν ἀρχαὶ τοι- 2
αῦται, [k] *αἱ δ' ἐν τοῖς ἐμψύχοις καὶ ἐν ψυχῇ καὶ τῆς ψυχῆς*
ἐν τῷ λόγον ἔχοντι, δῆλον ὅτι καὶ τῶν δυνάμεων αἱ μὲν ἔσον-
ται [l] *ἄλογοι αἱ δὲ μετὰ λόγου. Διὸ πᾶσαι αἱ τέχναι καὶ*
[m] *αἱ ποιητικαὶ* [n] *καὶ ἐπιστῆμαι δυνάμεις εἰσίν· ἀρχαὶ γὰρ με-*
ταβλητικαί [o] *εἰσιν ἐν ἄλλῳ* [p] *ᾗ ἄλλο. Καὶ αἱ μὲν μετὰ λόγου* 2

[s] *ᾗ*] *ἡ ἡ* E. [t] *ὑπ'* om. A^b. [v] *δ' αὖ δυνάμεις λέγονται* T, *δ' αὗται δυνάμεις λέγονται* E, *δ' αὗται λέγονται αἱ δυνάμεις* A^b. [w] *λόγοι δυνάμεων* T. [x] *τῷ*] *τὸ* utrobique T. [y] *μὲν* om. T. [z] *ἀρχήν τινα* A^b. [a] *καὶ εἶναι* om. T. [b] *καὶ—τινὰ* om. A^b. [c] *μὲν* om. T. [d] *ἡ*] *καὶ ἡ* E.T. [e] *τῇ* et mox *καὶ* om. T. [f] *καὶ* om. A^b. [g] *ἣ* T.A^b. [h] *ἔχειν*] *μὴ ἔχειν* T. [i] *ἔχει* A^b. [k] *αἱ* om. A^b. [l] *λόγοι γρ.* E. [m] *αἱ* om. T. [n] *καὶ αἱ ἐπιστῆμαι* F^b. [o] *εἰσιν* om. E.T. [p] *ἡ ἄλλω* T.

Digitized by Google

πᾶσαι τῶν ἐναντίων αἱ αὐταί, αἱ δ' ἄλογοι μία ἑνός, οἷον τὸ
θερμὸν τοῦ θερμαίνειν μόνον, ἡ δὲ ἰατρικὴ νόσου καὶ ὑγιείας.
Αἴτιον δὲ ὅτι λόγος ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη, ὁ δὲ λόγος ὁ αὐτὸς
δηλοῖ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν στέρησιν, πλὴν οὐχ ὡσαύτως, καὶ
3 ἔστιν ὡς ἀμφοῖν, ἔστι δ' ὡς τοῦ ὑπάρχοντος μᾶλλον. Ὥστ'
ἀνάγκη καὶ τὰς τοιαύτας ἐπιστήμας εἶναι μὲν τῶν ἐναντίων,
εἶναι [q] δὲ τοῦ μὲν καθ' αὑτὰς τοῦ δὲ μὴ καθ' αὑτάς· καὶ γὰρ
ὁ λόγος τοῦ μὲν καθ' αὑτό, τοῦ δὲ τρόπον τινὰ κατὰ συμ-
βεβηκός· ἀποφάσει γὰρ καὶ ἀποφορᾷ δηλοῖ τὸ ἐναντίον.
Ἡ γὰρ στέρησις [r] ἡ πρώτη τὸ ἐναντίον, αὕτη δ' ἀποφορὰ
4 θατέρου. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐναντία οὐκ ἐγγίγνεται ἐν τῷ αὐτῷ,
ἡ δ' ἐπιστήμη δύναμις τῷ λόγον ἔχειν, καὶ ἡ ψυχὴ κινήσεως
ἔχει ἀρχήν, τὸ μὲν ὑγιεινὸν ὑγίειαν μόνον ποιεῖ καὶ τὸ θερ-
μαντικὸν θερμότητα καὶ τὸ ψυκτικὸν ψυχρότητα, ὁ δ' ἐπι-
5 στήμων ἄμφω. Λόγος γάρ ἐστιν ἀμφοῖν μέν, οὐχ ὁμοίως
δέ, καὶ ἐν ψυχῇ [s] ἣ ἔχει κινήσεως ἀρχήν· ὥστε ἄμφω ἀπὸ
τῆς αὐτῆς ἀρχῆς κινήσει πρὸς [t] τὸ αὐτὸ συνάψασα. Διὸ τὰ
κατὰ λόγον δυνατὰ τοῖς ἄνευ λόγου δυνατοῖς ποιεῖ τἀναντία·
6 [v] μία γὰρ ἀρχὴ περιέχεται τῷ λόγῳ. Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι
τῇ μὲν τοῦ εὖ δυνάμει ἀκολουθεῖ ἡ τοῦ μόνον ποιῆσαι [w] ἢ
παθεῖν δύναμις, ταύτῃ δ' ἐκείνη οὐκ ἀεί· ἀνάγκη γὰρ τὸν εὖ
ποιοῦντα καὶ ποιεῖν, τὸν δὲ μόνον ποιοῦντα οὐκ ἀνάγκη καὶ
εὖ ποιεῖν.

3 Εἰσὶ δέ τινες οἵ [x] φασιν, οἷον [y] οἱ Μεγαρικοί, ὅταν ἐνεργῇ
μόνον δύνασθαι, ὅταν δὲ μὴ ἐνεργῇ [z] οὐ δύνασθαι, οἷον τὸν
μὴ οἰκοδομοῦντα οὐ δύνασθαι οἰκοδομεῖν, ἀλλὰ τὸν οἰκοδο-
2 μοῦντα ὅταν οἰκοδομῇ· ὁμοίως [a] δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Οἷς
τὰ συμβαίνοντα ἄτοπα οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν. Δῆλον γὰρ ὅτι
οὔτ' οἰκοδόμος [b] ἔσται ἐὰν μὴ οἰκοδομῇ· τὸ γὰρ οἰκοδόμῳ
εἶναι τὸ δυνατῷ εἶναί ἐστιν οἰκοδομεῖν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ
3 τῶν ἄλλων τεχνῶν. Εἰ οὖν ἀδύνατον τὰς τοιαύτας ἔχειν

[q] δὲ] μὲν T. [r] ἡ] ἐστιν ἡ F^b. [s] ἣ] ἢ ἣ A^b. [t] τὸ om. E.T.A^b.
[v] μιᾷ γὰρ ἀρχῇ E. [w] ἢ παθεῖν om. A^b. [x] φασιν εἶναι οἷον T.A^b. [y] οἱ
om. A^b. [z] οὐ] μὴ E.T. [a] δὴ F^b. [b] ἐστὶν E.

Digitized by Google

τέχνας μὴ [c] μανθάνοντά ποτε καὶ λαβόντα, καὶ μὴ ἔχειν
μὴ [d] ἀποβαλόντα ποτέ (ἢ γὰρ λήθῃ ἢ πάθει τινὶ ἢ χρόνῳ·
οὐ γὰρ δὴ τοῦ γε πράγματος φθαρέντος, [e] ἀεὶ [f] γάρ ἐστιν),
ὅταν παύσηται, οὐχ ἕξει τὴν τέχνην. Πάλιν [g] δ' εὐθὺς οἰκο- 4
δομήσει πῶς λαβών; Καὶ τὰ ἄψυχα δὴ ὁμοίως· οὔτε γὰρ
ψυχρὸν οὔτε θερμὸν οὔτε γλυκὺ οὔτε ὅλως αἰσθητὸν οὐθὲν
ἔσται μὴ αἰσθανόμενον· ὥστε τὸν Πρωταγόρου λόγον συμ-
βήσεται λέγειν αὐτοῖς. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἴσθησιν ἕξει οὐθὲν
ἂν μὴ αἰσθάνηται μηδ' ἐνεργῇ. Εἰ οὖν τυφλὸν τὸ μὴ ἔχον 5
ὄψιν, πεφυκὸς δὲ καὶ ὅτε πέφυκε καὶ ἔτι [h] ὄν, οἱ αὐτοὶ
τυφλοὶ ἔσονται πολλάκις τῆς ἡμέρας [i] καὶ κωφοί. Ἔτι εἰ
ἀδύνατον τὸ ἐστερημένον δυνάμεως, τὸ μὴ [k] γενόμενον ἀδύ-
νατον ἔσται γενέσθαι· τὸ δ' ἀδύνατον γενέσθαι ὁ λέγων ἢ
εἶναι ἢ ἔσεσθαι ψεύσεται· τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦτο ἐσήμαινεν.
Ὥστε [l] οὗτοι οἱ λόγοι ἐξαιροῦσι καὶ [m] κίνησιν καὶ γένεσιν. 6
Ἀεὶ γὰρ τό τε ἑστηκὸς ἑστήξεται καὶ τὸ καθήμενον καθε-
δεῖται· οὐ γὰρ ἀναστήσεται ἂν καθέζηται· ἀδύνατον γὰρ
ἔσται ἀναστῆναι ὅ γε μὴ δύναται ἀναστῆναι. Εἰ οὖν μὴ ἐν- 7
δέχεται ταῦτα λέγειν, φανερὸν ὅτι δύναμις καὶ ἐνέργεια
ἕτερόν ἐστιν· ἐκεῖνοι δ' οἱ λόγοι δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ταὐτὸ
ποιοῦσιν, διὸ καὶ οὐ μικρόν τι ζητοῦσιν ἀναιρεῖν. Ὥστ' ἐνδέ-
χεται δυνατὸν μέν τι εἶναι μὴ εἶναι δέ, [n] καὶ δυνατὸν μὴ
εἶναι εἶναι δέ, ὁμοίως δὲ καὶ [o] ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν
δυνατὸν βαδίζειν ὂν μὴ [p] βαδίζειν, [q] καὶ [r] μὴ βαδίζον δύ-
νατὸν εἶναι βαδίζειν. Ἔστι δὲ δυνατὸν τοῦτο ᾧ, ἐὰν ὑπάρξῃ 8
ἡ ἐνέργεια, [s] οὗ λέγεται ἔχειν τὴν δύναμιν, οὐθὲν ἔσται ἀδύ-
νατον. [t] Λέγω δ' οἷον, εἰ δυνατὸν καθῆσθαι καὶ ἐνδέχεται
καθῆσθαι τούτῳ, ἐὰν ὑπάρξῃ τὸ καθῆσθαι, οὐθὲν ἔσται ἀδύ-
νατον· καὶ [v] εἰ κινηθῆναί [w] τι ἢ κινῆσαι ἢ στῆναι ἢ στῆσαι ἢ

[c] λανθάνοντά ποτε καὶ λαμβάνοντα T. [d] ἀποβάλλοντά ποτε· ἡ γὰρ λήθῃ T. [e] ἀεὶ] εἰ Fb. [f] γέ Ab. [g] δ'] δ' ὁ T. [h] ὄν] ὡς T. [i] καὶ κωφοί om. Fb. [k] γινόμενον Ab. [l] οὗτοι] οὔτε Ab. [m] γένεσιν καὶ κίνησιν T. [n] καὶ—δέ om. T.Fb. [o] ἐπὶ add. E.T. [p] βαδίζειν post μὴ om. T. [q] καὶ] δὲ καὶ Ab. [r] μὴ om. T. [s] οὗ] ἧς Fb. [t] λέγω—ἀδύνατον om. T. [v] εἰ] εἴη T. [w] τι om. E.T.

Digitized by Google

εἶναι ἢ [x] γίγνεσθαι, ἢ μὴ εἶναι ἢ μὴ γίγνεσθαι, ὁμοίως.
9 Ἐλήλυθε δ' ἡ ἐνέργεια τοὔνομα, ἡ πρὸς τὴν ἐντελέχειαν [y] συντιθεμένη καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα, ἐκ τῶν κινήσεων μάλιστα·
10 δοκεῖ γὰρ ἡ ἐνέργεια μάλιστα ἡ κίνησις εἶναι. Διὸ καὶ τοῖς μὴ οὖσιν οὐκ ἀποδιδόασι τὸ κινεῖσθαι, ἄλλας δέ τινας κατηγορίας, οἷον διανοητὰ καὶ ἐπιθυμητὰ εἶναι τὰ μὴ ὄντα, κινούμενα δ' οὔ. [z] Τοῦτο δὲ ὅτι οὐκ ὄντα ἐνεργείᾳ ἔσονται ἐνεργείᾳ. Τῶν γὰρ μὴ ὄντων ἔνια δυνάμει ἐστίν· [a] οὐκ ἔστι δέ, [b] ὅτι οὐκ ἐντελεχείᾳ ἐστίν.

4 Εἰ δ' ἐστὶ [c] τὸ εἰρημένον δυνατὸν [d] ᾗ ἀκολουθεῖ, φανερὸν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἀληθὲς εἶναι [e] τὸ εἰπεῖν ὅτι δυνατὸν μὲν τοδί, οὐκ ἔσται δέ· ὥστε τὰ ἀδύνατα εἶναι ταύτῃ [f] διαφεύγειν. Λέγω δὲ οἷον εἴ τις φαίη δυνατὸν τὴν διάμετρον μετρηθῆναι οὐ μέντοι [g] μετρηθήσεσθαι, [h] ὁ μὴ λογιζόμενος τὸ ἀδύνατον εἶναι, ὅτι οὐθὲν κωλύει [i] δυνατόν τι [k] ὂν εἶναι ἢ γε-
2 νέσθαι, μὴ εἶναι [l] δὲ μηδ' ἔσεσθαι. Ἀλλ' ἐκεῖνο ἀνάγκη ἐκ τῶν κειμένων, [m] εἰ καὶ ὑποθοίμεθα εἶναι ἢ γεγονέναι ὃ οὐκ ἔστι μὲν δυνατὸν δέ, ὅτι οὐθὲν ἔσται ἀδύνατον· [n] συμβήσεται δέ γε, τὸ γὰρ μετρεῖσθαι ἀδύνατον. Οὐ γὰρ [o] δή ἐστι ταὐτὸ τό [p] τε ψεῦδος καὶ τὸ ἀδύνατον· τὸ γάρ σε ἑστάναι νῦν
3 ψεῦδος μέν, οὐκ ἀδύνατον δέ. Ἅμα δὲ δῆλον [q] καὶ ὅτι, [r] εἰ τοῦ Α ὄντος ἀνάγκη τὸ Β εἶναι, καὶ δυνατοῦ ὄντος τοῦ εἶναι [s] Α καὶ τὸ Β ἀνάγκη εἶναι δυνατόν· εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη δυνατὸν εἶναι, οὐθὲν κωλύει μὴ εἶναι δυνατὸν εἶναι. Ἔστω δὴ τὸ Α δυνατόν. Οὐκοῦν ὅτε τὸ Α δυνατὸν εἴη εἶναι, εἰ τεθείη τὸ Α Β, οὐθὲν ἀδύνατον εἶναι συνέβαινεν· τὸ δέ γε Β ἀνάγκη εἶναι. Ἀλλ' ἦν ἀδύνατον. [t] Ἔστω δὴ ἀδύνατον.
4 Εἰ δὴ ἀδύνατον ἀνάγκη εἶναι τὸ Α, ἀνάγκη καὶ τὸ Β εἶναι.

[x] γενέσθαι priore loco E, utroque T. [y] συντεθειμένη Fb. [z] τοῦτο δὲ om. Ab.Fb. [a] οὐκ ἔστι δέ om. Ab. [b] διότι Ab. [c] τὸ εἰρημένον τὸ δυνατὸν Ab. [d] ᾗ T. [e] τὸ] τι E.T. [f] διαφεύγει Ab. [g] μετρηθήσεσθαι] μετρηθήσεται Ab. [h] ὁ om. T. [i] δυνατόν] ἀδύνατόν Ab. [k] ὂν om. T. [l] δὲ om. Ab. [m] εἰ καὶ] εἶναι εἰ καὶ E, εἰ εἴη καὶ Ab, εἴη T. [n] συμβήσεται—ἀδύνατον om. E.T. [o] δή add. E.T. [p] τε om. E.T. [q] ὅτι καὶ T. [r] εἰ] ᾗ Fb, om. T. [s] Α] τὸ α T. [t] ἔστω—Β ἄρα om. Ab.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἦν ἄρα τὸ [v] Α δυνατόν· καὶ τὸ [v] Β [w] ἄρα. Ἂν ἄρα ᾖ
τὸ Α δυνατόν, καὶ τὸ Β ἔσται δυνατόν, εἴ περ οὕτως [x] εἶχον
ὥστε τοῦ Α ὄντος ἀνάγκη εἶναι τὸ Β. Ἐὰν [y] δὴ οὕτως ἐχόν- 5
των τοῦ ΑΒ [z] μὴ ᾖ δυνατὸν τὸ Β οὕτως, οὐδὲ τὸ ΑΒ ἕξει
ὡς ἐτέθη· καὶ εἰ τοῦ Α δυνατοῦ ὄντος ἀνάγκη [a] τὸ Β δυνα-
τὸν εἶναι, εἰ ἔστι τὸ Α, ἀνάγκη εἶναι [b] καὶ τὸ Β. Τὸ γὰρ
δυνατὸν εἶναι ἐξ ἀνάγκης τὸ Β εἶναι, εἰ τὸ Α δυνατόν, τοῦτο
σημαίνει, ἐὰν ᾖ [c] τὸ Α καὶ ὅτε καὶ ὡς ἦν δυνατὸν [d] εἶναι,
κἀκεῖνο τότε καὶ οὕτως εἶναι ἀναγκαῖον.

Ἁπασῶν δὲ τῶν δυνάμεων οὐσῶν τῶν μὲν συγγενῶν οἷον 5
τῶν αἰσθήσεων, τῶν δὲ ἔθει οἷον τῆς τοῦ αὐλεῖν, τῶν δὲ
μαθήσει οἷον τῆς τῶν τεχνῶν, τὰς μὲν ἀνάγκη προενεργή-
σαντας ἔχειν ὅσαι ἔθει καὶ λόγῳ, τὰς δὲ μὴ τοιαύτας καὶ
τὰς ἐπὶ τοῦ πάσχειν οὐκ ἀνάγκη. Ἐπεὶ δὲ τὸ [e] δυνατὸν τὶ 2
δυνατὸν καὶ ποτὲ καὶ πῶς καὶ ὅσα ἄλλα ἀνάγκη προσεῖναι
ἐν τῷ διορισμῷ, καὶ τὰ μὲν κατὰ λόγον δύναται κινεῖν καὶ
αἱ δυνάμεις αὐτῶν μετὰ λόγου, τὰ δ' ἄλογα καὶ αἱ δυνάμεις
ἄλογοι, κἀκείνας μὲν ἀνάγκη ἐν ἐμψύχῳ εἶναι ταύτας δ' ἐν
ἀμφοῖν, τὰς [f] μὲν τοιαύτας δυνάμεις ἀνάγκη, ὅταν ὡς [g] δύ-
νανται τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν πλησιάζωσι, τὸ μὲν
ποιεῖν τὸ δὲ πάσχειν, ἐκείνας δ' οὐκ ἀνάγκη· αὗται μὲν γὰρ
πᾶσαι μία ἑνὸς ποιητική, ἐκεῖναι δὲ τῶν ἐναντίων, ὥστε ἅμα
ποιήσει τἀναντία. Τοῦτο δὲ ἀδύνατον. Ἀνάγκη ἄρα ἕτερόν 3
τι εἶναι τὸ κύριον· λέγω [h] δὲ τοῦτο ὄρεξιν ἢ προαίρεσιν.
Ὁποτέρου γὰρ ἂν ὀρέγηται κυρίως, τοῦτο ποιήσει, ὅταν ὡς
δύναται ὑπάρχῃ καὶ πλησιάζῃ τῷ παθητικῷ. Ὥστε τὸ δυ-
νατὸν κατὰ λόγον ἅπαν ἀνάγκη, ὅταν ὀρέγηται, [i] οὗ τ' ἔχει
τὴν δύναμιν καὶ ὡς ἔχει, τοῦτο ποιεῖν. Ἔχει δὲ παρόντος 4
τοῦ παθητικοῦ καὶ ὡδὶ ἔχοντος ποιεῖν. Εἰ δὲ μή, ποιεῖν οὐ
δυνήσεται. Τὸ γὰρ μηθενὸς τῶν ἔξω κωλύοντος προσδιο-

[v] A et B] *πρῶτον* et *δεύτερον* E.T. [w] *ἄρα* post B om. E.T.
[x] *εἶχεν* T. [y] *δὲ* T. [z] *μὴ—τὸ* B om. A^b. [a] *τὸ*] *καὶ τὸ* T.
[b] *καὶ* om. E.T. [c] *τὸ α τὸ α* A^b. [d] *εἶναι*] *εἶναι ἦν* A^b. [e] *ἀδύνατον* A^b.
[f] *μὲν*] *μὲν οὖν* T. [g] *δύνωνται τὸ παθητικὸν καὶ τὸ ποιητικὸν* E.T. [h] *δὲ
τοῦτο*] *δ' εἴτε* A^b. [i] *οὗ τ'*] *ὅτ'* A^b, *οὗ* E.T.

Digitized by Google

*ρίζεσθαι οὐθὲν ἔτι δεῖ· τὴν γὰρ δύναμιν ἔχει ὡς ἔστι δυνάμει
τοῦ ποιεῖν, ἔστι δ' οὐ πάντως ἀλλ' ἐχόντων πῶς, ἐν οἷς ἀφο-
ρισθήσεται καὶ τὰ ἔξω κωλύοντα· ἀφαιρεῖται γὰρ ταῦτα τῶν
5 ἐν τῷ διορισμῷ προσόντων ἔνια. Διὸ οὐδὲ ἂν ἅμα βούληται
[k]ἢ [l]ἐπιθυμῇ ποιεῖν δύο ἢ τἀναντία, οὐ ποιήσει· οὐ γὰρ οὕτως
ἔχει αὐτῶν τὴν δύναμιν οὐδ' [m]ἔστι τοῦ ἅμα ποιεῖν ἡ δύναμις,
ἐπεὶ ὧν ἐστὶν οὕτως ποιήσει.*

6 *Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς κατὰ [n]κίνησιν λεγομένης δυνάμεως εἴ-
ρηται, περὶ ἐνεργείας διορίσωμεν τί τέ ἐστιν ἡ ἐνέργεια καὶ
ποῖόν τι. Καὶ γὰρ τὸ δυνατὸν ἅμα δῆλον ἔσται διαιροῦ-
σιν, ὅτι οὐ μόνον τοῦτο λέγομεν [o]δυνατὸν ὃ πέφυκε κινεῖν
ἄλλο ἢ κινεῖσθαι ὑπ' ἄλλου, ἢ ἁπλῶς ἢ τρόπον τινά, ἀλλὰ
2 καὶ ἑτέρως. Διὸ ζητοῦντες καὶ περὶ τούτων διήλθομεν. Ἔστι
δ' ἡ ἐνέργεια τὸ ὑπάρχειν τὸ πρᾶγμα, μὴ οὕτως ὥσπερ
λέγομεν δυνάμει. Λέγομεν δὲ δυνάμει οἷον ἐν τῷ ξύλῳ
Ἑρμῆν καὶ ἐν τῇ [p]ὅλῃ τὴν ἡμίσειαν, ὅτι ἀφαιρεθείη ἄν,
καὶ ἐπιστήμονα [q]καὶ τὸν μὴ θεωροῦντα, ἂν δυνατὸς [r]ᾖ θεω-
3 ρῆσαι· τὸ δ' ἐνεργείᾳ. Δῆλον δ' ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα τῇ
ἐπαγωγῇ ὃ βουλόμεθα λέγειν, καὶ οὐ δεῖ παντὸς ὅρον ζη-
τεῖν ἀλλὰ καὶ τὸ [s]ἀνάλογον συνορᾶν, [t]ὅτι ὡς τὸ οἰκοδο-
μοῦν πρὸς τὸ οἰκοδομικόν, καὶ τὸ ἐγρηγορὸς πρὸς τὸ κα-
θεῦδον, καὶ τὸ ὁρῶν πρὸς τὸ μύον μὲν ὄψιν δὲ ἔχον, καὶ
τὸ ἀποκεκριμένον ἐκ τῆς ὕλης πρὸς τὴν ὕλην, καὶ τὸ ἀπειρ-
4 γασμένον πρὸς τὸ ἀνέργαστον. [v]Ταύτης δὲ τῆς διαφο-
ρᾶς θάτερον μόριον [w]ἔστω ἡ ἐνέργεια ἀφωρισμένη, [x]θατέρῳ
δὲ τὸ δυνατόν. Λέγεται δὲ [y]ἐνεργείᾳ οὐ πάντα ὁμοίως, ἀλλ'
[z]ἢ τὸ ἀνάλογον, ὡς τοῦτο ἐν τούτῳ ἢ πρὸς τοῦτο, τὸ δ' ἐν
τῷδε ἢ πρὸς τόδε· τὰ μὲν γὰρ ὡς κίνησις πρὸς δύναμιν, τὰ
5 δ' [a]ὡς οὐσία πρός τινα ὕλην. Ἄλλως δὲ [b]καὶ τὸ ἄπειρον*

[k] ἢ] *καὶ* T. [l] *ἐπιθυμεῖν* Ab. [m] *ἔστιν ἅμα τοῦ ἅμα* Ab. [n] *κίνησιν*] *δύναμιν* T. [o] *δυνατὸν* om. Ab. [p] *ὅλῃ*] *διαμέτρῳ* Fb. [q] *καὶ τὸν*] *τὸν θεωροῦντα καὶ τὸν* E. [r] *ᾖ* om. E.T. [s] *ἀναλογοῦν* T. [t] *ὅτι* om. Ab. [v] *ταύτης—μόριον*] *ἔστι τέ τι καὶ ταύτης τῆς διαφορᾶς θατέρῳ μορίῳ* E.T. [w] *ἔσται* Ab. [x] *θάτερον* Fb. [y] *ἐνέργεια* Ab. [z] *ἢ τὸ*] *ἢ τῷ* Fb. [a] *ὡς* om. T. [b] *καὶ* add. E.T.

Digitized by Google

καὶ [c] τὸ κενὸν καὶ ὅσα τοιαῦτα, λέγεται δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ πολλοῖς τῶν ὄντων, οἷον τῷ ὁρῶντι καὶ βαδίζοντι καὶ ὁρωμένῳ. [d] Ταῦτα μὲν γὰρ ἐνδέχεται καὶ ἁπλῶς [e] ἀληθεύε- 6
σθαί ποτε· τὸ μὲν [f] γὰρ ὁρώμενον ὅτι ὁρᾶται, τὸ δ' ὅτι ὁρᾶσθαι δυνατόν· τὸ δ' ἄπειρον οὐχ οὕτω δυνάμει ἐστὶν ὡς ἐνεργείᾳ ἐσόμενον χωριστόν, ἀλλὰ γνώσει. [g] Τῷ γὰρ μὴ [h] ὑπολείπειν τὴν διαίρεσιν ἀποδίδωσι τὸ εἶναι δυνάμει ταύτην τὴν ἐνέργειαν, τῷ δὲ χωρίζεσθαι οὔ.

[i] Ἐπεὶ δὲ τῶν πράξεων ὧν ἐστὶ πέρας οὐδεμία τέλος 7
ἀλλὰ τῶν περὶ τὸ τέλος, οἷον τοῦ ἰσχναίνειν ἡ ἰσχνασία αὐτό, αὐτὰ δὲ ὅταν ἰσχναίνῃ οὕτως ἐστὶν ἐν κινήσει, μὴ ὑπάρχοντα ὧν ἕνεκα ἡ κίνησις, οὐκ ἔστι ταῦτα πρᾶξις ἢ οὐ τελεία γε· οὐ γὰρ τέλος, ἀλλ' ἐκείνῃ ἐνυπάρχει τὸ τέλος καὶ ἡ πρᾶξις. Οἷον ὁρᾷ, ἀλλὰ καὶ φρονεῖ καὶ νοεῖ καὶ νε- 8
νόηκεν· ἀλλ' οὐ μανθάνει καὶ μεμάθηκεν, οὐδ' ὑγιάζεται καὶ ὑγίασται. Εὖ ζῇ καὶ εὖ ἔζηκεν· ἀλλὰ καὶ εὐδαιμονεῖ καὶ εὐδαιμόνηκεν. Εἰ δὲ μή, ἔδει ἄν ποτε παύεσθαι, ὥσπερ ὅταν ἰσχναίνῃ. Νῦν δ' οὔ, ἀλλὰ ζῇ καὶ ἔζηκεν. [k] Τούτων δὴ τὰς μὲν κινήσεις λέγειν, τὰς δ' ἐνεργείας. Πᾶσα γὰρ κίνη- 9
σις ἀτελής, ἰσχνασία, μάθησις, βάδισις, οἰκοδόμησις· αὗται δὲ κινήσεις, καὶ ἀτελεῖς γε. Οὐ γὰρ ἅμα βαδίζει καὶ βεβάδικεν, οὐδ' οἰκοδομεῖ καὶ [l] ᾠκοδόμηκεν, οὐδὲ γίγνεται καὶ γέγονεν, ἢ κινεῖται καὶ [m] κεκίνηκεν· ἀλλ' ἕτερον καὶ κινεῖ καὶ [n] κινεῖται. Ἑώρακε δὲ καὶ ὁρᾷ ἅμα τὸ αὐτό, καὶ νοεῖ καὶ 10
νενόηκεν. Τὴν μὲν οὖν τοιαύτην ἐνέργειαν λέγω, ἐκείνην δὲ κίνησιν. Τὸ μὲν οὖν [o] ἐνεργείᾳ τί τέ ἐστι καὶ ποῖον, ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων δῆλον ἡμῖν [p] ἔστω.

Πότε [q] δὲ δυνάμει ἐστὶν ἕκαστον καὶ πότε οὔ, διοριστέον· 7
οὐ γὰρ ὁποτεοῦν. Οἷον ἡ γῆ ἆρ' ἐστὶν [r] ἄνθρωπος δυνάμει ἢ

[c] τὸ add. A^b.F^b. [d] ταῦτα] εἰ ταῦτα A^b. [e] ἀληθεύεσθαί] καὶ ἀληθεύεσθαί T. [f] γὰρ om. T. [g] τὸ T.A^b. [h] ὑπολιπεῖν A^b. [i] ἐπεὶ— sect. 10. κίνησιν om. E.T. [k] τούτων—sect. 10. κίνησιν] hæc expungit A^b. [l] ᾠκοδόμησεν A^b. [m] κεκίνηκεν] κεκίνηται A^b. [n] κινεῖται] κεκίνηκεν A^b. [o] ἐνέργεια T, ἐνεργεῖν A^b. [p] ἔσται E.T. [q] δὲ om. T. [r] δυνάμει ἄνθρωπος E.T.

Digitized by Google

οὔ; Ἀλλὰ μᾶλλον ὅταν ἤδη γένηται σπέρμα, καὶ οὐδὲ [s] τότε ἴσως. Ὥσπερ οὖν οὐδὲ ὑπὸ ἰατρικῆς ἅπαν [t] ἂν ὑγιασθείη οὐδ᾽ ἀπὸ τύχης, ἀλλ᾽ ἔστι τι ὃ δυνατόν ἐστι, καὶ τοῦτ᾽
2 ἐστὶν ὑγιαῖνον δυνάμει. Ὅρος δὲ τοῦ μὲν ἀπὸ διανοίας ἐντελεχείᾳ γιγνομένου ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος, ὅταν βουληθέντος γίγνηται μηθενὸς κωλύοντος τῶν ἐκτός, ἐκεῖ δ᾽ ἐν τῷ ὑγιαζομένῳ, ὅταν μηθὲν κωλύῃ [v] τῶν ἐν αὐτῷ. Ὁμοίως δὲ δυνάμει καὶ οἰκία, [w] εἰ μηθὲν κωλύει [x] τῶν ἐν τούτῳ καὶ τῇ ὕλῃ τοῦ γίγνεσθαι οἰκίαν, οὐδ᾽ ἔστιν ὃ δεῖ προσγενέσθαι ἢ
3 ἀπογενέσθαι ἢ μεταβαλεῖν, τοῦτο δυνάμει οἰκία. Καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως, ὅσων ἔξωθεν ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως, καὶ ὅσων δὴ ἐν αὐτῷ τῷ ἔχοντι, ὅσα μηθενὸς τῶν ἔξωθεν ἐμποδίζοντος ἔσται δι᾽ αὐτοῦ. Οἷον τὸ σπέρμα οὔπω· δεῖ γὰρ ἐν ἄλλῳ καὶ [y] μεταβάλλειν. Ὅταν [z] δ᾽ ἤδη διὰ τῆς αὑτοῦ ἀρχῆς ᾖ τοιοῦτον, ἤδη τοῦτο δυνάμει· [a] ἐκεῖνο δὲ ἑτέρας ἀρ-
4 χῆς δεῖται. Ὥσπερ ἡ γῆ οὔπω ἀνδριὰς δυνάμει· μεταβάλλουσα γὰρ ἔσται χαλκός. Ἔοικε δὲ ὃ λέγομεν εἶναι οὐ τόδε ἀλλ᾽ ἐκείνινον, οἷον τὸ κιβώτιον οὐ ξύλον ἀλλὰ ξύλινον, οὐδὲ τὸ [b] ξύλον γῆ ἀλλὰ γήϊνον. Πάλιν ἡ γῆ εἰ οὕτως μὴ ἄλλο [c] ἀλλ᾽ ἐκείνινον, [d] ἀεὶ ἐκεῖνο δυνάμει ἁπλῶς [e] τὸ ὕστε-
5 ρόν ἐστιν. Οἷον τὸ κιβώτιον οὐ γήϊνον οὐδὲ γῆ, ἀλλὰ ξύλινον· τοῦτο γὰρ δυνάμει κιβώτιον καὶ ὕλη κιβωτίου αὕτη, ἁπλῶς μὲν τοῦ [f] ἁπλῶς, τουδὶ δὲ [g] τοδὶ [h] τὸ ξύλον. Εἰ δέ τί [i] ἐστι πρῶτον, ὃ μηκέτι κατ᾽ [k] ἄλλου λέγεται [l] ἐκείνινον, τοῦτο πρώτη ὕλη· οἷον εἰ ἡ γῆ ἀερίνη, ὁ δ᾽ ἀὴρ μὴ πῦρ ἀλλὰ πύρινος, τὸ πῦρ ὕλη πρώτη [m] ὡς τόδε τι [n] καὶ [o] οὐσία.
6 Τούτῳ γὰρ διαφέρει τὸ καθόλου καὶ τὸ ὑποκείμενον [p] τῷ

[s] τότε] τότε πῶς T, τοῦτό πως E, τοῦτο γρ. E. [t] ἂν] δὴ A^b. [v] τῶν] τῷ E. [w] εἰ—οἰκίαν om. A^b. [x] τῶν om. T. [y] μεταβαλεῖν E. [z] δ᾽ om. T. [a] ἐκεῖνα E. [b] ξύλον ἡ γῆ T. [c] ἀλλ᾽ ἐκείνινον ἀεὶ om. A^b. [d] ἀεὶ ἐκεῖνο δὲ δυνάμει E, om. γρ. E. δυνάμει om. A^b. [e] τὸ ὕστερον] ὃ τὸ προσεχὲς καὶ τελευταῖον γρ. E. [f] ἁπλοῦ T. [g] τοδὶ] τουδὶ T. [h] τὸ add. E.A^b. [i] ἐστι τὸ πρῶτον T. [k] ἄλλο A^b. et margo E, qui γρ. κατ᾽ ἄλλο ἀλλ᾽ ἐκεῖνο αὐτὸ δηλονότι. [l] ἐκεῖνο ὂν τοῦτο A^b. [m] ὡς] οὐ T, εἰ δὲ A^b. [n] καὶ om. E.T.A^b. [o] οὖσα E.T. [p] τῷ] τὸ T.

Digitized by Google

[q] εἶναι τόδε τι ἢ μὴ εἶναι. Οἷον τοῖς πάθεσι τὸ ὑποκείμενον
ἄνθρωπος καὶ σῶμα καὶ ψυχή, πάθος δὲ τὸ μουσικὸν καὶ
λευκόν. Λέγεται δὲ τῆς μουσικῆς [r] ἐγγενομένης [s] ἐκεῖνο οὐ
μουσικὴ ἀλλὰ μουσικόν, καὶ οὐ λευκότης ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ
λευκόν, οὐδὲ βάδισις [t] ἢ κίνησις ἀλλὰ βαδίζον ἢ κινούμενον,
ὡς [v] τὸ ἐκείνινον. Ὅσα μὲν οὖν οὕτω, τὸ ἔσχατον οὐσία· 7
ὅσα δὲ μὴ οὕτως ἀλλ' εἶδός τι καὶ τόδε τι τὸ κατηγορού-
μενον, τὸ ἔσχατον ὕλη καὶ οὐσία ὑλική. Καὶ ὀρθῶς δὴ συμ-
βαίνει τὸ ἐκείνινον λέγεσθαι κατὰ τὴν ὕλην καὶ τὰ πάθη·
ἄμφω γὰρ ἀόριστα. Πότε μὲν οὖν λεκτέον δυνάμει καὶ
πότε οὔ, εἴρηται.

Ἐπεὶ δὲ τὸ [w] πρότερον διώρισται [x] ποσαχῶς λέγεται, 8
φανερὸν [y] ὅτι πρότερον ἐνέργεια δυνάμεώς ἐστιν. Λέγω δὲ
δυνάμεως οὐ μόνον τῆς ὡρισμένης ἣ λέγεται [z] ἀρχὴ μετα-
βλητικὴ ἐν ἄλλῳ ᾗ ἄλλο, ἀλλ' ὅλως πάσης ἀρχῆς κινητικῆς
ἢ στατικῆς. Καὶ γὰρ ἡ φύσις ἐν ταὐτῷ [a] γίγνεται· ἐν
ταὐτῷ γὰρ γένει τῇ δυνάμει· ἀρχὴ γὰρ κινητική, ἀλλ' οὐκ
ἐν ἄλλῳ ἀλλ' ἐν αὐτῷ ᾗ αὐτό. Πάσης [b] δὴ τῆς τοιαύτης 2
προτέρα ἐστὶν ἡ ἐνέργεια καὶ λόγῳ καὶ τῇ οὐσίᾳ· χρόνῳ δ'
ἔστι μὲν ὥς, ἔστι δ' ὡς οὔ. Τῷ λόγῳ μὲν οὖν ὅτι προτέρα,
δῆλον· [c] τῷ γὰρ ἐνδέχεσθαι ἐνεργῆσαι δυνατόν ἐστι τὸ πρώ-
τως δυνατόν, οἷον λέγω οἰκοδομικὸν τὸ δυνάμενον οἰκοδομεῖν,
καὶ ὁρατικὸν τὸ ὁρᾶν, καὶ ὁρατὸν τὸ δυνατὸν ὁρᾶσθαι. Ὁ 3
δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὥστ' ἀνάγκη τὸν λόγον
προϋπάρχειν καὶ τὴν γνῶσιν τῆς γνώσεως. Τῷ δὲ χρόνῳ
πρότερον [d] τὸ τῷ εἴδει τὸ αὐτὸ ἐνεργοῦν πρότερον, ἀριθμῷ
δ' οὔ. Λέγω δὲ τοῦτο ὅτι τοῦδε μὲν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ 4
ἤδη ὄντος κατ' ἐνέργειαν καὶ τοῦ σίτου καὶ τοῦ ὁρῶντος πρό-
τερον τῷ χρόνῳ ἡ ὕλη καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὸ ὁρατικόν, [e] ἃ
δυνάμει μέν [f] ἐστιν ἄνθρωπος καὶ σῖτος καὶ ὁρῶν, ἐνεργείᾳ

[q] εἶναι] καὶ T, om. E. [r] ἐγγινομένης E. [s] ἐκείνω A^b. [t] ἢ κίνησις] ἡ κίνησις T, οὐδὲ κίνησις A^b. [v] τὸ] τε A^b. [w] πρῶτον T. [x] ὁσαχῶς E.T. [y] ὅτι τὸ πρότερον T. [z] ἀρχὴ om. T. [a] γίγνεται δυνάμει· ἐν E. γίγνεται—ταὐτῷ γὰρ om. A^b. [b] δὲ T. [c] τῷ] τὸ E. [d] τὸ τῷ] ὧδε τὸ τῷ A^b. [e] ἃ om. A^b. [f] ἔσται A^b.

Digitized by Google

5 δ' οὔπω. Ἀλλὰ τούτων [g] πρότερα τῷ χρόνῳ ἕτερα ὄντα
ἐνεργείᾳ, ἐξ ὧν ταῦτα ἐγένετο· ἀεὶ γὰρ ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος
γίγνεται [h] τὸ ἐνεργείᾳ ὂν [i] ὑπὸ ἐνεργείᾳ ὄντος, οἷον ἄνθρω-
πος ἐξ ἀνθρώπου, μουσικὸς ὑπὸ μουσικοῦ, ἀεὶ κινοῦντός τινος
πρώτου· τὸ δὲ κινοῦν [k] ἐνεργείᾳ ἤδη ἐστίν. Εἴρηται δ' ἐν
τοῖς περὶ τῆς οὐσίας λόγοις ὅτι [l] ἅπαν τὸ γιγνόμενον γίγνε-
ται ἔκ τινός τι καὶ ὑπό τινος, καὶ τοῦτο τῷ εἴδει τὸ αὐτό.
6 Διὸ καὶ δοκεῖ ἀδύνατον εἶναι οἰκοδόμον εἶναι μὴ οἰκοδομή-
σαντα μηθὲν ἢ κιθαριστὴν μηθὲν κιθαρίσαντα· ὁ γὰρ μανθά-
νων κιθαρίζειν κιθαρίζων μανθάνει κιθαρίζειν, ὁμοίως δὲ καὶ
7 οἱ ἄλλοι. Ὅθεν ὁ σοφιστικὸς ἔλεγχος ἐγίγνετο ὅτι οὐκ
ἔχων τις τὴν ἐπιστήμην ποιήσει οὗ ἡ ἐπιστήμη· ὁ γὰρ μαν-
θάνων οὐκ ἔχει, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ γιγνομένου γεγενῆσθαί τι
[m] καὶ τοῦ ὅλως κινουμένου κεκινῆσθαί τι (δῆλον δ' ἐν τοῖς
περὶ κινήσεως τοῦτο) καὶ τὸν μανθάνοντα ἀνάγκη ἔχειν τι
8 τῆς ἐπιστήμης ἴσως. Ἀλλ' οὖν καὶ ταύτῃ γε δῆλον ὅτι ἡ
ἐνέργεια καὶ οὕτω προτέρα τῆς δυνάμεως κατὰ γένεσιν καὶ
χρόνον. Ἀλλὰ μὴν καὶ οὐσίᾳ γε, πρῶτον μὲν ὅτι [n] τὰ τῇ
γενέσει ὕστερα τῷ εἴδει καὶ τῇ οὐσίᾳ πρότερα, οἷον ἀνὴρ
παιδὸς καὶ ἄνθρωπος σπέρματος· τὸ μὲν γὰρ ἤδη ἔχει τὸ
9 εἶδος, τὸ δ' οὔ. Καὶ ὅτι ἅπαν ἐπ' ἀρχὴν βαδίζει τὸ γιγνό-
μενον καὶ τέλος· ἀρχὴ γὰρ [o] τὸ οὗ ἕνεκα, τοῦ τέλους δ' ἕνεκα
ἡ γένεσις. Τέλος δ' ἡ ἐνέργεια, καὶ τούτου χάριν ἡ δύναμις
λαμβάνεται· οὐ γὰρ ἵνα ὄψιν ἔχωσιν [p] ὁρῶσι τὰ ζῷα, ἀλλ'
10 ὅπως ὁρῶσιν ὄψιν ἔχουσιν. Ὁμοίως δὲ καὶ οἰκοδομικὴν ἵνα
οἰκοδομῶσι, καὶ τὴν θεωρητικὴν ἵνα θεωρῶσιν· ἀλλ' οὐ θεω-
ροῦσιν ἵνα [q] θεωρητικὴν ἔχωσιν, εἰ μὴ οἱ μελετῶντες· οὗτοι
δ' [r] οὐχὶ θεωροῦσιν ἀλλ' ἢ ὡδὶ [s] ἢ ὅτι οὐθὲν δέονται θεωρεῖν.
Ἔτι ἡ ὕλη ἐστὶ δυνάμει, ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς τὸ εἶδος· ὅταν δέ
[t] γ' ἐνεργείᾳ ᾖ, τότε ἐν τῷ εἴδει ἐστίν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ

[g] τῶ χρόνω πρότερα E.T. [h] τὸ om. A^b. [i] ὑπὸ ἐνεργείας ὄντος E, om. A^b. [k] ἐνέργεια T. [l] πᾶν A^b. [m] καὶ—τι om. T. [n] τὰ τῇ] ταύτῃ T. [o] τὸ οὗ] ὅτου A^b. [p] τὰ ζῶα ὁρῶσιν T. [q] θεωρητικὴν om. A^b. [r] οὐχ ἢ θεωροῦσιν ἀλλ' ἢ E.T. [s] ἢ post ὡδὶ om. A^b. [t] γ' om. E.T.

Digitized by Google

τῶν ἄλλων καὶ ὧν κίνησις τὸ τέλος. [v] Διὸ ὥσπερ οἱ διδά- 11
σκοντες ἐνεργοῦντα ἐπιδείξαντες οἴονται τὸ τέλος ἀποδεδω-
κέναι, καὶ ἡ φύσις ὁμοίως. Εἰ γὰρ μὴ οὕτω γίγνεται, ὁ
[w] Παύσωνος [x] ἔσται ‘Ερμῆς· ἄδηλος γὰρ [y] καὶ ἡ ἐπιστήμη
εἰ ἔσω ἢ ἔξω, ὥσπερ κἀκεῖνος· τὸ γὰρ ἔργον τέλος, ἡ δὲ
ἐνέργεια τὸ ἔργον. Διὸ καὶ τοὔνομα [z] ἐνέργεια λέγεται κατὰ
τὸ ἔργον, καὶ συντείνει πρὸς τὴν ἐντελέχειαν. ‘Επεὶ δ' ἐστὶ 12
τῶν μὲν [a] ἔσχατον ἡ χρῆσις, οἷον ὄψεως [b] ἡ [c] ὅρασις, καὶ
οὐθὲν γίγνεται παρὰ ταύτην ἕτερον ἀπὸ τῆς ὄψεως [d] ἔργον,
[e] ἀπ' ἐνίων δὲ γίγνεταί τι, οἷον ἀπὸ τῆς οἰκοδομικῆς οἰκία
παρὰ τὴν οἰκοδόμησιν, ὅμως οὐθὲν ἧττον ἔνθα μὲν τέλος ἔνθα
δὲ μᾶλλον τέλος τῆς δυνάμεώς ἐστιν. ‘Η γὰρ οἰκοδόμησις
ἐν τῷ οἰκοδομουμένῳ, καὶ ἅμα γίγνεται καὶ ἔστι τῇ οἰκίᾳ.
‘Οσων μὲν οὖν ἕτερόν τί ἐστι παρὰ τὴν χρῆσιν τὸ γιγνόμε- 13
νον, τούτων μὲν ἡ ἐνέργεια ἐν τῷ ποιουμένῳ ἐστίν, οἷον ἥ τε
οἰκοδόμησις ἐν τῷ οἰκοδομουμένῳ καὶ ἡ ὕφανσις ἐν τῷ ὑφαι-
νομένῳ, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὅλως ἡ κίνησις ἐν
τῷ κινουμένῳ· ὅσων δὲ μή ἐστιν ἄλλο τι ἔργον παρὰ τὴν
ἐνέργειαν, ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει [f] ἡ ἐνέργεια, οἷον ἡ ὅρασις ἐν
τῷ ὁρῶντι καὶ ἡ θεωρία ἐν τῷ θεωροῦντι καὶ ἡ ζωὴ ἐν τῇ
ψυχῇ. Διὸ καὶ ἡ εὐδαιμονία· ζωὴ γὰρ ποιά τις ἐστίν. 14
‘Ωστε φανερὸν ὅτι ἡ οὐσία καὶ τὸ εἶδος [g] ἐνέργειά ἐστιν.
Κατά τε δὴ τοῦτον τὸν λόγον φανερὸν ὅτι πρότερον τῇ
οὐσίᾳ ἐνέργεια δυνάμεως· καὶ ὥσπερ εἴπομεν, τοῦ χρόνου
ἀεὶ προλαμβάνει ἐνέργεια ἑτέρα πρὸ ἑτέρας ἕως τῆς [h] τοῦ
ἀεὶ κινοῦντος πρώτως. ‘Αλλὰ μὴν καὶ κυριωτέρως· τὰ μὲν 15
γὰρ ἀΐδια πρότερα τῇ οὐσίᾳ τῶν φθαρτῶν, ἔστι δ' οὐθὲν
δυνάμει ἀΐδιον. Λόγος δὲ ὅδε. Πᾶσα δύναμις ἅμα τῆς
ἀντιφάσεώς ἐστιν· τὸ μὲν γὰρ μὴ δυνατὸν ὑπάρχειν οὐκ
ἂν [i] ὑπάρξειεν οὐθενί, τὸ δυνατὸν δὲ πᾶν ἐνδέχεται μὴ ἐνερ-

[v] διὸ—τέλος om. E. [w] πάσωνος F^b, πάσσωνος T. A^b. [x] ἑρμῆς ἔσται E, ἑρμήσεται T. [y] καὶ om. A^b. [z] λέγεται ἐνέργεια A^b. [a] ἐσχάτων A^b. [b] ἡ post ὄψεως om. E. T. [c] ὅρασιν T. [d] ἔργον om. A^b. [e] ἐπ' E. [f] ἡ δ' ἐνέργεια A^b. [g] ἐνέργειά τις ἐστι T. [h] τοῦ] τῷ χρόνῳ T. [i] ὑπάρξῃ ἐν A^b.

Digitized by Google

16 γεῖν. [k] Τὸ ἄρα δυνατὸν εἶναι ἐνδέχεται [l] καὶ εἶναι καὶ μὴ
εἶναι· [m] τὸ αὐτὸ ἄρα δυνατὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι. Τὸ
δὲ δυνατὸν μὴ εἶναι ἐνδέχεται μὴ εἶναι· τὸ δ' ἐνδεχόμενον
μὴ εἶναι φθαρτόν, ἢ ἁπλῶς, ἢ τοῦτο αὐτὸ ὃ λέγεται ἐνδέ-
χεσθαι μὴ εἶναι, ἢ κατὰ τόπον ἢ [n] κατὰ ποσὸν [o] ἢ ποιόν·
17 ἁπλῶς δὲ τὸ κατ' οὐσίαν. Οὐθὲν ἄρα τῶν [p] ἀφθάρτων ἁπλῶς
δυνάμει ἐστὶν [q] ὂν ἁπλῶς· [r] κατά τι δ' οὐθὲν κωλύει, οἷον ποιὸν
ἢ πού· ἐνεργείᾳ ἄρα [s] πάντα. Οὐδὲ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὄντων,
καίτοι ταῦτα πρῶτα· εἰ γὰρ [t] ταῦτα μὴ ἦν, οὐθὲν ἂν ἦν.
Οὐδὲ δὴ κίνησις, εἴ τίς ἐστιν ἀΐδιος. Οὐδ' εἴ τι κινούμενον
ἀΐδιον, οὐκ ἔστι κατὰ δύναμιν κινούμενον ἀλλ' [v] ἢ πόθεν ποῖ·
18 [w] τούτου δ' ὕλην οὐθὲν κωλύει ὑπάρχειν. Διὸ ἀεὶ ἐνεργεῖ
ἥλιος καὶ ἄστρα καὶ [x] ὅλος ὁ οὐρανός, καὶ οὐ φοβερὸν μή
ποτε στῇ, ὃ φοβοῦνται οἱ περὶ φύσεως. Οὐδὲ κάμνει τοῦτο
δρῶντα· οὐ γὰρ [y] περὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀντιφάσεως αὐτοῖς,
οἷον τοῖς φθαρτοῖς, ἡ κίνησις, ὥστε ἐπίπονον εἶναι τὴν συνέ-
χειαν τῆς κινήσεως· ἡ γὰρ οὐσία ὕλη καὶ [z] δύναμις [a] οὖσα,
19 [b] οὐκ [c] ἐνέργεια, [d] αἰτία τούτου. Μιμεῖται δὲ τὰ [e] ἄφθαρτα
καὶ τὰ ἐν μεταβολῇ ὄντα, οἷον γῆ καὶ πῦρ. Καὶ γὰρ ταῦτα
ἀεὶ ἐνεργεῖ· καθ' [f] αὑτὰ γὰρ καὶ ἐν αὑτοῖς ἔχει τὴν κίνησιν.
Αἱ δ' ἄλλαι δυνάμεις, ἐξ ὧν διώρισται, πᾶσαι τῆς ἀντιφά-
σεώς εἰσιν· τὸ γὰρ δυνάμενον ὡδὶ κινεῖν δύναται καὶ μὴ ὡδί,
20 ὅσα γε κατὰ λόγον. [g] Αἱ δ' ἄλογοι τῷ παρεῖναι καὶ μὴ
τῆς ἀντιφάσεως ἔσονται [h] αἱ αὐταί. Εἰ ἄρα τινές εἰσι φύ-
σεις τοιαῦται ἢ οὐσίαι οἵας λέγουσιν [i] οἱ ἐν τοῖς λόγοις τὰς
ἰδέας, πολὺ μᾶλλον ἐπιστῆμον ἄν τι εἴη ἢ αὐτὸ ἐπιστήμη
καὶ κινούμενον ἢ [k] κίνησις· ταῦτα γὰρ ἐνέργειαι μᾶλλον,
ἐκεῖναι δὲ δυνάμεις τούτων. Ὅτι μὲν οὖν πρότερον ἡ ἐνέρ-

[k] τὸ ἄρα] ἐν παρὰ T. [l] καὶ ante εἶναι om. Ab. [m] τὸ αὐτὸ] τοῦτο T. [n] κατὰ τὸ ποσὸν Ab. [o] ἢ κατὰ τὸ ποιόν T. [p] φθαρτῶν E.T. [q] ὂν om. Ab. [r] κατά om. E.T. [s] πάντα] ταῦτα Ab. [t] ταῦτα μὴ] αὐτὰ μὴ Ab.Fb. [v] ἡ Ab. [w] τοῦτο Ab. [x] ὅλως T. [y] περὶ] ὑπὲρ E, κατὰ T, εἶναι γρ. E. [z] δυνάμει E. [a] οὖσα om. E.T. [b] οὐδ' Fb. [c] ἐνεργεία E.T. [d] αἰτιατοῦ μιμεῖται T. [e] φθαρτὰ Ab.Fb. [f] αὐτὸ E.T. [g] αἱ] ὅσαι E. [h] αὗται Ab. [i] οἱ om. Ab. [k] κινήσεις T.

Digitized by Google

γεια [l]*καὶ δυνάμεως καὶ πάσης ἀρχῆς μεταβλητικῆς, φα-*
νερόν.

Ὅτι δὲ [m]*καὶ βελτίων καὶ τιμιωτέρα τῆς σπουδαίας δυνά-* 9
μεως ἡ ἐνέργεια, ἐκ τῶνδε δῆλον. Ὅσα γὰρ κατὰ τὸ δύνα-
σθαι λέγεται, ταὐτόν ἐστι δυνατὸν τἀναντία, οἷον τὸ [n]*δύ-*
νασθαι λεγόμενον ὑγιαίνειν ταὐτόν ἐστι καὶ τὸ νοσοῦν, [o]*καὶ*
ἅμα· ἡ αὐτὴ γὰρ δύναμις τοῦ ὑγιαίνειν καὶ κάμνειν, καὶ ἠρε-
μεῖν καὶ κινεῖσθαι, καὶ οἰκοδομεῖν καὶ καταβάλλειν, καὶ οἰκο-
δομεῖσθαι καὶ καταπίπτειν. Τὸ μὲν οὖν δύνασθαι τἀναντία 2
[p]*ἅμα ὑπάρχει, τὰ δ' ἐναντία* [q]*ἅμα ἀδύνατον. Καὶ τὰς ἐνερ-*
γείας δὲ ἅμα ἀδύνατον ὑπάρχειν, οἷον ὑγιαίνειν καὶ κάμνειν.
Ὥστ' ἀνάγκη τούτων θάτερον εἶναι τἀγαθόν. Τὸ δὲ δύνα-
σθαι ὁμοίως ἀμφότερον ἢ οὐδέτερον· ἡ ἄρα ἐνέργεια [r]*βελ-*
τίων. Ἀνάγκη δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν τὸ τέλος καὶ τὴν ἐνέρ- 3
γειαν εἶναι χεῖρον τῆς δυνάμεως· τὸ γὰρ δυνάμενον ταὐτὸ
ἄμφω τἀναντία. Δῆλον ἄρα ὅτι οὐκ ἔστι [s]*τὸ κακὸν παρὰ*
τὰ πράγματα· ὕστερον γὰρ τῇ φύσει τὸ κακὸν τῆς δυνά-
μεως. Οὐκ ἄρα οὐδ' ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς καὶ τοῖς ἀϊδίοις οὐθέν
ἐστιν οὔτε κακὸν οὔτε ἁμάρτημα οὔτε διεφθαρμένον· καὶ γὰρ
ἡ διαφθορὰ τῶν κακῶν [t]*ἐστίν. Εὑρίσκεται* [v]*δὲ καὶ τὰ δια-* 4
γράμματα ἐνεργείᾳ· διαιροῦντες γὰρ εὑρίσκουσιν. Εἰ [w]*δ'*
ἦν διῃρημένα, φανερὰ ἂν ἦν· νῦν δ' ἐνυπάρχει δυνάμει. Διὰ
τί δύο ὀρθαὶ [x]*τὸ τρίγωνον; Ὅτι αἱ περὶ* [y]*μίαν στιγμὴν*
γωνίαι ἴσαι δύο ὀρθαῖς. Εἰ οὖν [z]*ἀνῆκτο ἡ παρὰ τὴν πλευ-*
ράν, ἰδόντι ἂν ἦν εὐθὺς δῆλον. Διὰ τί ἐν ἡμικυκλίῳ ὀρθὴ 5
καθόλου; [a]*Διότι ἐὰν ἴσαι τρεῖς, ἥ τε βάσις δύο καὶ ἡ ἐκ*
μέσου ἐπισταθεῖσα ὀρθή, ἰδόντι δῆλον τῷ ἐκεῖνο εἰδότι.
Ὥστε φανερὸν ὅτι τὰ δυνάμει ὄντα εἰς ἐνέργειαν ἀναγόμενα
εὑρίσκεται. Αἴτιον δ' ὅτι νόησις ἡ ἐνέργεια. Ὥστ' ἐξ ἐνερ-

[l] *καὶ* ante *δυνάμεως* om. Fb. [m] *καὶ* post *δὲ* om. Ab.Fb. [n] *δύνασθαι τὸ λεγόμενον* Ab. [o] *καὶ* ante *ἅμα* om. T. [p] *ἅμα ὑπάρχειν* T, *ὑπάρχει ἅμα* Ab. [q] *ἅμα ἀδύνατον—ἅμα* om. E.T. [r] *βέλτιον* E.T. [s] *τὸ*] *τι τὸ* E.T. [t] *ἐστίν* om. E. [v] *δὲ*] *γὰρ* Fb. [w] *δ' ἦν*] *δ' ἢ* Ab. [x] *τὸ* om. Fb. [y] *μίαν τὴν στιγμὴν* T. [z] *ἀνῆκτο ἡ*] *ἀνάγκη τὸ* T. [a] *διατί* E.

Digitized by Google

γείας ἡ δύναμις· καὶ διὰ τοῦτο ποιοῦντες γιγνώσκουσιν· ὕστε-
ρον γὰρ γενέσει ἡ ἐνέργεια ἡ κατ᾽ ἀριθμόν.

10 [b]Ἐπεὶ δὲ τὸ ὂν [c]λέγεται καὶ τὸ μὴ ὂν [d]τὸ μὲν κατὰ τὰ
σχήματα τῶν κατηγοριῶν, [e]τὸ δὲ κατὰ δύναμιν ἢ ἐνέργειαν
τούτων ἢ τἀναντία, τὸ δὲ [f]κυριώτατα [g]ὂν ἀληθὲς ἢ ψεῦδος,
τοῦτο [h]δ᾽ ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἐστὶ [i]τῷ συγκεῖσθαι ἢ [k]διῃ-
ρῆσθαι, [l]ὥστε [m]ἀληθεύει μὲν ὁ τὸ διῃρημένον οἰόμενος [n]διαι-
ρεῖσθαι καὶ τὸ συγκείμενον συγκεῖσθαι, ἔψευσται δὲ ὁ ἐναν-
τίως ἔχων [o]ἢ τὰ πράγματα, πότ᾽ ἐστὶν ἢ οὐκ ἔστι [p]τὸ
ἀληθὲς λεγόμενον ἢ ψεῦδος; Τοῦτο γὰρ σκεπτέον τί λέ-
2 γομεν. Οὐ γὰρ διὰ τὸ ἡμᾶς οἴεσθαι ἀληθῶς [q]σε λευκὸν
εἶναι [r]εἶ σὺ λευκός, ἀλλὰ διὰ τὸ σὲ εἶναι λευκὸν ἡμεῖς οἱ
φάντες τοῦτο ἀληθεύομεν. Εἰ δὴ τὰ μὲν ἀεὶ σύγκειται καὶ
ἀδύνατα διαιρεθῆναι, τὰ δ᾽ [s]ἀεὶ διῄρηται καὶ ἀδύνατα [t]συντε-
θῆναι, τὰ δ᾽ ἐνδέχεται τἀναντία, τὸ μὲν εἶναί ἐστι [v]τὸ συγ-
κεῖσθαι καὶ ἓν εἶναι, τὸ δὲ μὴ εἶναι τὸ μὴ συγκεῖσθαι ἀλλὰ
3 πλείω εἶναι. Περὶ μὲν οὖν τὰ ἐνδεχόμενα ἡ αὐτὴ γίγνεται
ψευδὴς καὶ ἀληθὴς δόξα καὶ ὁ λόγος ὁ αὐτός, καὶ ἐνδέχεται
ὁτὲ μὲν ἀληθεύειν ὁτὲ δὲ ψεύδεσθαι· περὶ δὲ τὰ ἀδύνατα ἄλ-
λως ἔχειν οὐ [w]γίγνεται ὁτὲ μὲν ἀληθὲς ὁτὲ δὲ ψεῦδος, ἀλλ᾽
4 [x]ἀεὶ ταὐτὰ ἀληθῆ καὶ ψευδῆ. Περὶ δὲ δὴ τὰ ἀσύνθετα τί
τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ [y]τὸ ψεῦδος; Οὐ γάρ
ἐστι σύνθετον, ὥστε εἶναι μὲν [z]ὅταν [a]συγκέηται, μὴ εἶναι δὲ
[b]ἐὰν διῃρημένον ᾖ, ὥσπερ τὸ λευκὸν ξύλον ἢ τὸ ἀσύμμετρον
τὴν διάμετρον· οὐδὲ τὸ ἀληθὲς [c]καὶ ψεῦδος ὁμοίως ἔτι ὑπάρ-
5 ξει καὶ [d]ἐπ᾽ ἐκείνων. Ἢ ὥσπερ οὐδὲ τὸ [e]ἀληθὲς ἐπὶ τούτων

[b] ἐπειδὴ Fb. [c] λέγομεν Fb. [d] τὸ μὲν] τὰ μὲν Ab.Fb. [e] τὸ] τὰ Fb. [f] κυριώτατον E. [g] ὂν] ἢ T, εἰ E. [h] δ᾽ ἐπὶ] δὴ ἔτι Ab. [i] τὸ E.T. [k] διατηρεῖσθαι T. [l] ὥστε—διαιρεῖσθαι om. T. [m] ἀληθεύειν Ab. [n] διαιρεῖσθαι] διῃρῆσθαι Ab. [o] ἢ ante τὰ om. T. [p] τὸ] ὡς τὸ E, ὥστε τὸ T. [q] σε ante ἀληθῶς E, om. T. [r] εἶ—ἡμεῖς om. Ab. [s] ἀεὶ] εἰ T. [t] συνθεῖναι Ab. [v] τὸ ἓν εἶναι καὶ συγκεῖσθαι T. [w] γίγνεται οὐδὲ ὁτὲ Ab. [x] ἀεὶ] εἰὰ T. [y] τὸ ante ψεῦδος om. T. [z] ὅταν] ἐὰν Ab. [a] σύγκειται E. [b] ἐὰν μὴ διῃρημένον T. [c] καὶ ψεῦδος] καὶ τὸ ψεῦδος E, ἢ τὸ ψεῦδος T. [d] ὑπ᾽ T. [e] ἀληθὲς ἓν ἐπὶ E.T.

Digitized by Google

τὸ αὐτό, οὕτως οὐδὲ τὸ εἶναι, ἀλλ' ἔστι τὸ μὲν ἀληθὲς [f]τὸ δὲ
ψεῦδος, τὸ μὲν θιγεῖν καὶ φάναι ἀληθές (οὐ γὰρ [g]ταὐτὸ κα-
τάφασις καὶ [h]φάσις), τὸ δ' ἀγνοεῖν μὴ θιγγάνειν· ἀπατη-
θῆναι γὰρ περὶ τὸ τί ἐστιν οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβη-
κός. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς [i]μὴ συνθετὰς οὐσίας· οὐ γὰρ 6
ἔστιν ἀπατηθῆναι. Καὶ πᾶσαί εἰσιν [k]ἐνεργείᾳ, [l]οὐ δυνάμει·
ἐγίγνοντο [m]γὰρ ἂν καὶ ἐφθείροντο· νῦν δὲ τὸ ὂν αὐτὸ οὐ
γίγνεται οὐδὲ φθείρεται· ἔκ τινος γὰρ ἂν ἐγίγνετο. Ὅσα
δή ἐστιν ὅπερ εἶναί τι καὶ ἐνεργείᾳ, περὶ ταῦτα οὐκ ἔστιν
ἀπατηθῆναι ἀλλ' ἢ νοεῖν ἢ μή. Ἀλλὰ τὸ [n]τί ἐστι ζητεῖται 7
περὶ αὐτῶν, εἰ [o]τοιαῦτά ἐστιν ἢ μή. Τὸ δ' εἶναι ὡς τὸ
ἀληθές, καὶ τὸ μὴ εἶναι [p]ὡς τὸ ψεῦδος, ἓν μέν ἐστιν, εἰ σύγ-
κειται, ἀληθές· τὸ δ' εἰ μὴ σύγκειται, ψεῦδος. Τὸ δὲ ἕν,
εἴπερ ὄν, οὕτως ἐστίν· εἰ δὲ μὴ οὕτως, οὐκ ἔστιν. Τὸ δὲ 8
ἀληθὲς τὸ νοεῖν [q]αὐτά· τὸ δὲ ψεῦδος οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἀπάτη,
ἀλλ' ἄγνοια, οὐχ [r]οἷα ἡ τυφλότης· [s]ἡ μὲν γὰρ τυφλότης
ἐστὶν ὡς ἂν εἰ τὸ νοητικὸν ὅλως μὴ ἔχοι τις. Φανερὸν δὲ
[t]καὶ ὅτι περὶ τῶν ἀκινήτων οὐκ ἔστιν ἀπάτη κατὰ τὸ ποτέ,
εἴ τις ὑπολαμβάνει ἀκίνητα. Οἷον τὸ τρίγωνον εἰ μὴ μετα- 9
βάλλειν [v]οἴεται, οὐκ οἰήσεται ποτὲ μὲν δύο ὀρθὰς ἔχειν ποτὲ
δ' οὔ (μεταβάλλοι γὰρ ἄν), ἀλλὰ τὶ μὲν τὶ δ' οὔ, οἷον ἄρ-
τιον ἀριθμὸν πρῶτον εἶναι μηθένα, ἢ τινὰς μὲν τινὰς δ' οὔ.
Ἀριθμῷ δὲ περὶ ἕνα οὐδὲ τοῦτο· οὐ γὰρ ἔτι τινὰ μὲν τινὰ
δ' [w]οὐκ οἰήσεται, ἀλλ' ἀληθεύσει ἢ ψεύσεται ὡς ἀεὶ οὕτως
ἔχοντος.

I.

Τὸ ἓν ὅτι μὲν λέγεται [x]πολλαχῶς, ἐν τοῖς περὶ τοῦ ποσαχῶς διῃρημένοις εἴρηται πρότερον· πλεοναχῶς δὲ λεγομένου, οἱ συγκεφαλαιούμενοι τρόποι εἰσὶ [y]τέτταρες τῶν πρώ-

[f] τὸ δὲ] ἢ E.T.Ab. [g] τοῦτο T. [h] ἀπόφασις T. καὶ φάσις om. E.
[i] μὴ om. T. [k] ἐνέργειαι Ab. [l] οὐ] ἢ T. [m] γὰρ om. T. [n] τί om. Ab.
[o] ἤ τι αὐτά T. [p] ὡς τὸ] τὸ ὡς Ab, τὸ ὡς τὸ T. [q] ταῦτα Ab. [r] οἷον
Ab. [s] ἡ μὲν γὰρ τυφλότης om. Ab. [t] ὅτι καὶ Ab. [v] οἴηται Ab;
οἴοιτο Fb. [w] οὐκ] οὐ γρ. E. [x] πλεοναχῶς Fb. [y] τέσσαρες E.

των καὶ καθ' [z] αὑτὰ λεγομένων ἕν, ἀλλὰ μὴ κατὰ συμβεβη-
κός. Τό τε γὰρ συνεχὲς ἢ ἁπλῶς ἢ μάλιστά γε τὸ φύσει
καὶ μὴ ἁφῇ μηδὲ δεσμῷ· καὶ τούτων μᾶλλον ἓν καὶ πρότε-
2 ρον, [a] οὗ ἀδιαιρετωτέρα ἡ κίνησις καὶ μᾶλλον ἁπλῆ. Ἔτι
τοιοῦτον καὶ μᾶλλον τὸ ὅλον καὶ ἔχον τινὰ μορφὴν καὶ εἶδος·
μάλιστα δ' εἴ [b] τι φύσει τοιοῦτον καὶ μὴ βίᾳ, ὥσπερ ὅσα
κόλλῃ ἢ γόμφῳ ἢ συνδέσμῳ, ἀλλ' ἔχει [c] ἐν αὑτῷ τὸ αἴτιον
3 αὑτῷ τοῦ συνεχὲς εἶναι. Τοιοῦτον δὲ [d] τῷ μίαν τὴν κίνησιν
εἶναι καὶ ἀδιαίρετον τόπῳ καὶ χρόνῳ, ὥστε φανερόν, εἴ τι
φύσει κινήσεως ἀρχὴν ἔχει τῆς πρώτης τὴν πρώτην, οἷον
λέγω φορᾶς κυκλοφορίαν, ὅτι τοῦτο πρῶτον μέγεθος ἕν.
Τὰ μὲν δὴ οὕτως ἓν [e] ᾗ [f] συνεχὲς ἢ ὅλον, τὰ δὲ [g] ὧν ἂν [h] ὁ λό-
4 γος εἷς ᾖ. Τοιαῦτα δὲ ὧν ἡ νόησις μία· τοιαῦτα δὲ ὧν ἀδιαί-
ρετος· ἀδιαίρετος [i] δὲ τοῦ ἀδιαιρέτου εἴδει ἢ ἀριθμῷ. Ἀρι-
θμῷ μὲν οὖν τὸ καθ' ἕκαστον ἀδιαίρετον, εἴδει δὲ [k] τὸ [l] τῷ
γνωστῷ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ, ὥσθ' ἓν ἂν εἴη πρῶτον τὸ ταῖς
5 οὐσίαις αἴτιον τοῦ ἑνός. Λέγεται μὲν οὖν τὸ ἓν τοσαυτα-
χῶς, τό τε συνεχὲς φύσει καὶ τὸ ὅλον, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον
καὶ τὸ καθ' ὅλου. Πάντα δὲ ταῦτα ἓν [m] τῷ ἀδιαίρετον εἶναι
τῶν μὲν τὴν κίνησιν, τῶν δὲ τὴν νόησιν ἢ τὸν λόγον. Δεῖ
δὲ κατανοεῖν ὅτι οὐχ ὡσαύτως ληπτέον λέγεσθαι ποῖά τε ἓν
6 λέγεται, καὶ τί ἐστι τὸ [n] ἑνὶ εἶναι, καὶ τίς αὐτοῦ λόγος. Λέ-
γεται μὲν γὰρ [o] τὸ ἓν τοσαυταχῶς, καὶ ἕκαστον ἔσται ἓν
τούτων, ᾧ ἂν [p] ὑπάρχῃ τις τούτων τῶν τρόπων· τὸ δὲ ἑνὶ
εἶναι ὁτὲ [q] μὲν τούτων τινὶ ἔσται, ὁτὲ δὲ ἄλλῳ, ὃ καὶ μᾶλλον
ἐγγὺς τῷ ὀνόματί [r] ἐστι, τῇ δυνάμει δ' ἐκεῖνα, ὥσπερ καὶ περὶ
στοιχείου καὶ [s] αἰτίου εἰ δέοι λέγειν ἐπί τε τοῖς πράγμασι
7 διορίζοντα καὶ τοῦ [t] ὀνόματος ὅρον ἀποδιδόντα. Ἔστι μὲν
γὰρ ὡς στοιχεῖον τὸ πῦρ (ἔστι δ' ἴσως καθ' αὑτὸ καὶ τὸ
ἄπειρον ἤ τι ἄλλο τοιοῦτον), ἔστι δ' ὡς οὔ· οὐ γὰρ τὸ αὐτὸ

[z] αὐτὸ E. [a] οὗ] ὧν A[b]. [b] τι τῇ φύσει E.T. [c] ἐν] τι ἐν A[b].
[d] τῷ] τὸ E.T. [e] ᾗ om. E.T. [f] τὸ συνεχὲς ᾗ τὸ F[b]. [g] ὧν om. E.T.
[h] ὁ om. T. [i] δὲ τἀδιαιρέτου T. [k] τὸ post δὲ add. E. [l] τῷ] τὸ T.
[m] τῷ] τὸ T. [n] ἓν T.A[b]. [o] τὸ om. A[b]. [p] ὑπάρξῃ F[b]. [q] μὲν τὸ
τούτων A[b]. [r] ἐστι, τῇ] ᾗ A[b]. [s] αἰτίας T. [t] ὀνόματος τὸν ὅρον T.

Digitized by Google

πυρὶ καὶ στοιχείῳ εἶναι, ἀλλ' ὡς μὲν [v] *πρᾶγμά τι καὶ φύσις*
τὸ πῦρ στοιχεῖον, τὸ δὲ [w] *ὄνομα σημαίνει* [x] *τὸ τοδὶ συμβε-*
βηκέναι αὐτῷ, ὅτι ἐστί τι ἐκ τούτου ὡς πρώτου ἐνυπάρχον-
τος. [y] *Οὕτω καὶ ἐπὶ αἰτίου καὶ ἑνὸς* [z] *καὶ τῶν τοιούτων ἁπάν-* 8
των. Διὸ καὶ τὸ ἑνὶ [a] *εἶναι τὸ ἀδιαιρέτῳ ἐστὶν εἶναι, ὅπερ*
[b] *τῷδε ὄντι* [c] *καὶ ἀχωρίστῳ ἢ τόπῳ ἢ εἴδει ἢ διανοίᾳ, ἢ* [d] *καὶ*
τῷ ὅλῳ καὶ [e] *ἀδιαιρέτῳ. Μάλιστα δὲ* [f] *τὸ μέτρον εἶναι πρῶ-*
τον ἑκάστου γένους καὶ κυριώτατα τοῦ ποσοῦ· ἐντεῦθεν [g] *γὰρ*
ἐπὶ τὰ ἄλλα ἐλήλυθεν. Μέτρον γάρ ἐστιν ᾧ τὸ ποσὸν 9
γιγνώσκεται· γιγνώσκεται δ' ἢ ἑνὶ ἢ ἀριθμῷ τὸ ποσὸν ᾗ
ποσόν, ὁ δ' ἀριθμὸς ἅπας ἑνί. Ὥστε πᾶν τὸ ποσὸν γιγνώ-
σκεται ᾗ ποσὸν τῷ ἑνί, καὶ ᾧ πρώτῳ [h] *ποσὰ γιγνώσκεται,*
τοῦτο αὐτὸ ἕν· διὸ τὸ ἓν ἀριθμοῦ ἀρχὴ ᾗ ἀριθμός. Ἐντεῦθεν 10
δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις λέγεται μέτρον [i] *ᾧ πρώτῳ τε ἕκαστον*
γιγνώσκεται, καὶ τὸ μέτρον ἑκάστου ἓν ἐν μήκει, ἐν πλάτει,
ἐν βάθει, ἐν βάρει, ἐν τάχει. Τὸ γὰρ βάρος καὶ τάχος κοι- 11
νὸν ἐν τοῖς ἐναντίοις· διττὸν γὰρ ἑκάτερον αὐτῶν, οἷον βάρος
τό τε [k] *ὁποσηνοῦν ἔχον ῥοπὴν καὶ τὸ ἔχον ὑπεροχὴν ῥοπῆς,*
[l] *καὶ τάχος τό τε* [m] *ὁποσηνοῦν κίνησιν ἔχον καὶ τὸ ὑπεροχὴν*
κινήσεως· ἔστι γάρ [n] *τι τάχος καὶ τοῦ βραδέος καὶ* [o] *βάρος*
τοῦ κουφοτέρου. Ἐν πᾶσι [p] *δὴ τούτοις μέτρον καὶ ἀρχὴ ἕν* 12
τι καὶ ἀδιαίρετον, ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς γραμμαῖς χρῶνται ὡς
ἀτόμῳ τῇ ποδιαίᾳ. Πανταχοῦ γὰρ τὸ μέτρον ἕν τι ζητοῦσι
καὶ ἀδιαίρετον· τοῦτο δὲ τὸ ἁπλοῦν ἢ τῷ ποιῷ ἢ τῷ ποσῷ.
Ὅπου μὲν οὖν δοκεῖ μὴ εἶναι ἀφελεῖν ἢ [q] *προσθεῖναι, τοῦτο* 13
ἀκριβὲς [r] *τὸ μέτρον· διὸ* [s] *τὸ* [t] *τοῦ* [v] *ἀριθμοῦ ἀκριβέστατον·*
τὴν γὰρ μονάδα τιθέασι πάντῃ ἀδιαίρετον· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις

[v] *πράγματι καὶ φύσει* E.T. [w] *ὄνομα ὅλον σημαίνει* E, *ὄνομα συμβαίνει* T. [x] *τῶ* T. [y] *οὕτως* post *αἰτίου* T. [z] *καὶ* post *ἑνὸς* om. T. [a] *εἶναι τὸ*] *εἶναι τῶ* T. [b] *τόδε* E.T. [c] *καὶ ἰδίᾳ χωριστῶ* A[b]. [d] *καὶ* post *ἢ* add. E.T. [e] *ἀδιαιρέτῳ* A[b].F[b]: vulgo *διωρισμένω.* [f] *τῶ* E.T.A[b]. [g] *γὰρ*] *γὰρ καὶ* E.T. [h] *ποσὰ* add. A[b].F[b]. [i] *τε ᾧ ἕκαστον πρώτω* A[b]. [k] *ὁποστηνοῦν* T, *ὁσηνοῦν* A[b]. [l] *καὶ τάχος*] *καὶ τὸ τάχος* A[b]. [m] *ὁποστηνοῦν* T, *ὁπηλικηνοῦν* F[b]. [n] *τι* om. A[b]. [o] *βαρέος* T. [p] *δὲ* E.T. [q] *προστιθέναι* T. [r] *τι* T. [s] *τὸ* om. E. [t] *τοὺς* E, om. T. [v] *ἀριθμοὺς* E.

Digitized by Google

μιμοῦνται τὸ τοιοῦτον· ἀπὸ γὰρ [w] σταδίου καὶ ταλάντου καὶ
ἀεὶ τοῦ μείζονος λάθοι ἂν καὶ [x] προστεθέν τι καὶ ἀφαιρεθὲν
14 μᾶλλον ἢ [y] ἀπὸ ἐλάττονος. Ὥστε ἀφ' οὗ πρώτου κατὰ τὴν
αἴσθησιν μὴ ἐνδέχεται, τοῦτο πάντες ποιοῦνται μέτρον καὶ
ὑγρῶν καὶ ξηρῶν καὶ βάρους καὶ μεγέθους· καὶ [z] τότ' οἴονται
εἰδέναι τὸ ποσόν, ὅταν [a] εἰδῶσι διὰ τούτου τοῦ μέτρου. Καὶ
δὴ καὶ κίνησιν τῇ ἁπλῇ κινήσει καὶ τῇ ταχίστῃ· [b] ὀλίγιστον
15 γὰρ αὕτη ἔχει χρόνον. Διὸ ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ τὸ [c] τοιοῦτον
ἓν ἀρχὴ καὶ μέτρον· τὴν κίνησιν γὰρ ὁμαλὴν ὑποτίθενται καὶ
ταχίστην τὴν τοῦ οὐρανοῦ, πρὸς ἣν κρίνουσι τὰς ἄλλας. Καὶ
ἐν μουσικῇ δίεσις, ὅτι ἐλάχιστον, καὶ ἐν φωνῇ στοιχεῖον.
Καὶ [d] ταῦτα πάντα ἕν τι οὕτως, οὐχ ὡς κοινόν τι τὸ ἕν, ἀλλ'
16 ὥσπερ εἴρηται. Οὐκ ἀεὶ δὲ τῷ ἀριθμῷ ἓν τὸ μέτρον, ἀλλ'
ἐνίοτε πλείω, οἷον [e] αἱ διέσεις [f] δύο, αἱ μὴ κατὰ τὴν ἀκοὴν
ἀλλ' ἐν τοῖς λόγοις, καὶ [g] αἱ φωναὶ πλείους αἷς μετροῦμεν,
καὶ ἡ διάμετρος δυσὶ μετρεῖται καὶ ἡ πλευρὰ [h] καὶ τὰ μεγέθη
πάντα. Οὕτω δὴ πάντων μέτρον τὸ ἕν, [i] ὅτι γνωρίζομεν
ἐξ ὧν ἐστὶν ἡ οὐσία διαιροῦντες ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἢ κατὰ τὸ
17 εἶδος. Διὰ τοῦτο τὸ ἓν ἀδιαίρετον, ὅτι τὸ πρῶτον [k] ἑκάστων
ἀδιαίρετον. Οὐχ ὁμοίως δὲ πᾶν ἀδιαίρετον, οἷον ποὺς καὶ
μονάς, ἀλλὰ τὸ μὲν [l] πάντῃ, τὸ δ' εἰς ἀδιαίρετα πρὸς τὴν
αἴσθησιν ἐθέλει, ὥσπερ εἴρηται ἤδη· ἴσως γὰρ πᾶν συνεχὲς
18 διαιρετόν. Ἀεὶ δὲ συγγενὲς τὸ μέτρον· μεγεθῶν μὲν γὰρ
μέγεθος, καὶ καθ' ἕκαστον μήκους μῆκος, πλάτους πλάτος,
[m] φωνῶν φωνή, βάρους βάρος, μονάδων μονάς. Οὕτω γὰρ
δεῖ λαμβάνειν, ἀλλ' οὐχ ὅτι ἀριθμῶν ἀριθμός· καίτοι ἔδει, εἰ
ὁμοίως· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἀξιοῖ, ἀλλ' ὥσπερ εἰ μονάδων μο-
νάδας ἀξιώσειε μέτρον ἀλλὰ μὴ μονάδα· ὁ δ' ἀριθμὸς πλῆθος
19 μονάδων. Καὶ τὴν ἐπιστήμην δὲ μέτρον τῶν πραγμάτων
λέγομεν καὶ τὴν αἴσθησιν διὰ τὸ αὐτό, ὅτι γνωρίζομέν τι

[w] στασίου T. [x] προστιθέν T. [y] ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος T. [z] τότ'] τὸ τοιόνδε A^b. [a] ἴδωσι T.A^b. [b] ὀλιγοστὸν A^b. [c] τοιοῦτο μὲν A^b. [d] πάντα ταῦτα T. [e] ἡ δίεσις F^b. [f] δύο αἱ om. T. [g] αἱ om. A^b. [h] καὶ τὰ—οὕτω] μεγέθη τινὰ ὄντα δῆλον A^b. [i] ὅτι] εἰ T. [k] ἑκάστω T. [l] πάντως E, πάντῃ πάντως A^b. [m] φωνῶν] φωνῆς E.T.

Digitized by Google

αὐτοῖς, [n] ἐπεὶ μετροῦνται μᾶλλον ἢ μετροῦσιν. Ἀλλὰ συμβαίνει ἡμῖν ὥσπερ ἂν εἰ ἄλλου ἡμᾶς μετροῦντος ἐγνωρίσαμεν πηλίκοι ἐσμὲν τῷ τὸν πῆχυν ἐπὶ τοσοῦτον [o] ἡμῖν ἐπιβάλλειν. Πρωταγόρας δ' ἄνθρωπόν φησι πάντων εἶναι μέτρον, ὥσπερ 20
ἂν εἰ τὸν ἐπιστήμονα εἰπὼν ἢ τὸν αἰσθανόμενον· τούτους δ' ὅτι [p] ἔχουσιν ὁ μὲν αἴσθησιν ὁ δὲ ἐπιστήμην, [q] ἅ φαμεν εἶναι μέτρα τῶν ὑποκειμένων. Οὐθὲν δὴ [r] λέγων περιττὸν φαίνεταί [s] τι λέγειν. Ὅτι μὲν οὖν τὸ [t] ἓν εἶναι μάλιστά ἐστι 21
κατὰ τὸ ὄνομα [v] ἀφορίζοντι μέτρον τι, καὶ κυριώτατα τοῦ ποσοῦ, εἶτα τοῦ ποιοῦ, φανερόν. Ἔσται δὲ τοιοῦτον τὸ μὲν ἂν ᾖ ἀδιαίρετον κατὰ τὸ ποσόν, τὸ δὲ ἂν κατὰ τὸ ποιόν· διόπερ ἀδιαίρετον τὸ ἓν ἢ ἁπλῶς ἢ ᾗ ἕν.

Κατὰ δὲ τὴν οὐσίαν καὶ τὴν φύσιν ζητητέον ποτέρως 2
[w] ἔχει, καθάπερ ἐν τοῖς διαπορήμασιν ἐπήλθομεν, τί τὸ ἕν ἐστι καὶ πῶς δεῖ [x] περὶ αὐτοῦ λαβεῖν, πότερον ὡς οὐσίας τινὸς οὔσης αὐτοῦ τοῦ ἑνός, καθάπερ οἵ τε Πυθαγόρειοί φασι πρότερον καὶ Πλάτων ὕστερον, ἢ μᾶλλον ὑπόκειταί τις φύσις, [y] καὶ πῶς δεῖ γνωριμωτέρως λεχθῆναι καὶ μᾶλλον ὥσπερ οἱ περὶ φύσεως· ἐκείνων γὰρ ὁ μέν τις φιλίαν εἶναί [z] φησι τὸ ἕν, ὁ δ' ἀέρα, ὁ δὲ τὸ ἄπειρον. Εἰ δὲ μηθὲν τῶν καθόλου 2
δυνατὸν οὐσίαν εἶναι, καθάπερ ἐν τοῖς περὶ οὐσίας καὶ [a] περὶ τοῦ ὄντος εἴρηται λόγοις, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο [b] οὐσίαν ὡς ἕν τι παρὰ τὰ πολλὰ δυνατὸν εἶναι (κοινὸν γάρ) ἀλλ' ἢ κατηγόρημα μόνον, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ ἕν· [c] τὸ γὰρ ὂν καὶ τὸ ἓν καθόλου κατηγορεῖται μάλιστα πάντων. Ὥστε οὔτε τὰ γένη 3
[d] φύσεις τινὲς καὶ οὐσίαι χωρισταὶ τῶν ἄλλων εἰσίν, οὔτε τὸ ἓν γένος ἐνδέχεται εἶναι διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας δι' ἅσπερ οὐδὲ τὸ ὂν οὐδὲ τὴν οὐσίαν. Ἔτι δ' ὁμοίως ἐπὶ πάντων ἀναγκαῖον ἔχειν. Λέγεται δ' ἰσαχῶς [e] τὸ ὂν καὶ τὸ ἕν· ὥστ' 4

[n] ἐπεὶ] εἴτε T. [o] ἡμῶν E. [p] ἴσχουσιν A[b]. [q] ἃ om. A[b]. [r] λέγοντες περιττὸν φαίνονται T.A[b]. [s] τι om. T. [t] ἑνὶ E.T. [v] ἀφορίζοντι] ὃ ἀφορίζουσι E.T. [w] ἔχειν T. [x] περὶ τοῦ αὐτοῦ T. [y] γρ. καὶ προσδεῖ γνωριμωτέρως, ἤτοι ἐλλείπει ἐνδέχεται. [z] τὸ ἓν φησιν A[b]. [a] περὶ post καὶ om. T. [b] οὐσία A[b]. [c] τὸ γὰρ ὂν καὶ τὸ ἓν om. T. [d] φύσει A[b]. [e] τὸ ἓν καὶ τὸ ὂν T.

*ἐπείπερ ἐν τοῖς ποιοῖς ἐστί τι τὸ ἓν καί τις φύσις, ὁμοίως δὲ
καὶ ἐν τοῖς ποσοῖς, δῆλον ὅτι καὶ ὅλως ζητητέον τί τὸ ἕν,
ὥσπερ καὶ τί τὸ ὄν, ὡς οὐχ ἱκανὸν ὅτι τοῦτο αὐτὸ ἡ φύσις
5 αὐτοῦ. Ἀλλὰ μὴν ἔν γε χρώμασίν ἐστι [f] τὸ ἓν [g] χρῶμα,
οἷον τὸ λευκόν, [h] εἰ τὰ ἄλλα ἐκ τούτου καὶ τοῦ μέλανος φαί-
νεται γιγνόμενα, τὸ δὲ μέλαν στέρησις λευκοῦ, ὥσπερ καὶ
φωτὸς σκότος· τοῦτο δ' ἐστὶ στέρησις φωτός. Ὥστ' εἰ τὰ
6 ὄντα ἦν χρώματα, ἦν ἂν ἀριθμός τις τὰ ὄντα. Ἀλλὰ τίνων;
[i] Δῆλον δὴ ὅτι χρωμάτων. Καὶ τὸ ἓν ἦν ἄν τι ἕν, οἷον τὸ
λευκόν. Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ μέλη τὰ ὄντα ἦν, ἀριθμὸς ἂν ἦν,
[k] διέσεων μέντοι, ἀλλ' οὐκ ἀριθμὸς ἡ οὐσία αὐτῶν· καὶ τὸ ἓν
ἦν ἄν τι οὗ ἡ οὐσία οὐ τὸ ἓν ἀλλὰ δίεσις. Ὁμοίως δὲ καὶ
ἐπὶ τῶν φθόγγων στοιχείων [l] ἂν ἦν τὰ ὄντα ἀριθμός, καὶ τὸ
7 ἓν στοιχεῖον φωνῆεν. Καὶ εἰ σχήματα εὐθύγραμμα, σχη-
μάτων ἂν ἦν ἀριθμός, καὶ τὸ ἓν τὸ τρίγωνον. Ὁ δ' αὐτὸς
λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γενῶν. Ὥστ' εἴπερ καὶ ἐν τοῖς
πάθεσι καὶ ἐν τοῖς ποιοῖς καὶ [m] ἐν τοῖς ποσοῖς καὶ ἐν κινήσει
ἀριθμῶν ὄντων καὶ ἑνός τινος ἐν ἅπασιν ὅ τε ἀριθμὸς τινῶν
καὶ τὸ [n] ἕν τι ἕν, ἀλλ' οὐχὶ τοῦτο [o] αὐτοῦ ἡ οὐσία, καὶ ἐπὶ
τῶν οὐσιῶν ἀνάγκη ὡσαύτως ἔχειν· ὁμοίως γὰρ ἔχει ἐπὶ πάν-
8 των. Ὅτι μὲν οὖν τὸ ἓν ἐν [p] παντὶ γένει ἐστί τις φύσις,
καὶ οὐθενὸς τοῦτό [q] γ' αὐτὸ ἡ φύσις τὸ ἕν, φανερόν· ἀλλ'
ὥσπερ ἐν χρώμασι χρῶμα ἓν ζητητέον αὐτὸ τὸ ἕν, οὕτω καὶ
9 ἐν οὐσίᾳ [r] οὐσίαν μίαν, αὐτό [s] τε τὸ ἕν. Ὅτι δὲ ταὐτὸ ση-
μαίνει πως τὸ ἓν καὶ [t] τὸ ὄν, δῆλον τῷ τε παρακολουθεῖν
ἰσαχῶς ταῖς κατηγορίαις καὶ μὴ εἶναι [v] ἐν μηδεμιᾷ, οἷον οὔτ'
ἐν τῇ [w] τί ἐστιν οὔτ' ἐν τῇ ποῖον, ἀλλ' ὁμοίως ἔχει ὥσπερ τὸ
ὄν, καὶ [x] τῷ μὴ προσκατηγορεῖσθαι ἕτερόν τι τὸ εἷς ἄνθρω-
πος [y] τοῦ ἄνθρωπος, ὥσπερ οὐδὲ τὸ εἶναι παρὰ τὸ τί [z] ἢ ποιὸν
ἢ ποσόν, [a] καὶ τὸ ἑνὶ εἶναι τὸ ἑκάστῳ εἶναι.*

[f] *τὸ*] *τι τὸ* E. [g] *χρῶμα* om. Fb. [h] *εἰ*] *εἶτα* T. [i] *δηλαδὴ ὅτι* T. [k] *διέσεως* T. Ab. [l] *ἦν ἂν* E. [m] *ἐν* ante *τοῖς* om. T. [n] *τι ἕν*] *τι ὄν* Ab, om. T. [o] *αὐτὸ* Ab. [p] *ἅπαντι* Ab. Fb. [q] *γε τὸ ἡ* T. [r] *οὐσίαν μίαν*] *καὶ οὐσία μία* margo E. [s] *τε* om. E. [t] *τὸ* post *καὶ* om. E. T. [v] *ἓν* E. T. [w] *τί* om. Ab. [x] *τὸ μὴ* T, *οὐ τῷ* Fb. [y] *τοῦ ἄνθρωπος*] *τοῦ ἀνθρώπου* T. [z] *ἢ* post *τί* om. Ab. [a] *καὶ* om. T.

Digitized by Google

Ἀντίκειται δὲ τὸ ἓν καὶ [b]τὰ πολλὰ κατὰ πλείους τρό- 3
πους, ὧν ἕνα τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος ὡς ἀδιαίρετον καὶ διαιρε-
τόν· τὸ μὲν γὰρ ἢ διῃρημένον ἢ διαιρετὸν πλῆθός τι λέγε-
ται, τὸ δὲ ἀδιαίρετον ἢ μὴ διῃρημένον ἕν. Ἐπεὶ [c]οὖν αἱ
ἀντιθέσεις τετραχῶς, καὶ [d]τούτων κατὰ στέρησιν [e]λέγεται
θάτερον, ἐναντία ἂν εἴη, καὶ οὔτε ὡς ἀντίφασις οὔτε ὡς τὰ
πρός τι [f]λεγόμενα. Λέγεται δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου καὶ δηλοῦται 2
τὸ ἓν ἐκ τοῦ διαιρετοῦ τὸ ἀδιαίρετον διὰ τὸ μᾶλλον αἰσθητὸν
τὸ πλῆθος εἶναι καὶ τὸ διαιρετὸν ἢ τὸ ἀδιαίρετον, ὥστε τῷ
λόγῳ πρότερον τὸ πλῆθος τοῦ ἀδιαιρέτου διὰ τὴν αἴσθησιν.
[g]Ἔστι δὲ τοῦ μὲν ἑνός, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ διαιρέσει [h]τῶν
ἐναντίων διεγράψαμεν, [i]τὸ ταὐτὸ καὶ ὅμοιον καὶ ἴσον, τοῦ
δὲ πλήθους τὸ ἕτερον καὶ ἀνόμοιον καὶ ἄνισον. Λεγομένου 3
δὲ [k]τοῦ ταὐτοῦ πολλαχῶς, [[l]καὶ] ἕνα μὲν τρόπον κατ' ἀρι-
θμὸν [m]λέγομεν ἐνίοτε αὐτό, [n]τοῦτο δ' ἐὰν καὶ λόγῳ καὶ
ἀριθμῷ ἓν ᾖ, οἷον σὺ σαυτῷ καὶ τῷ εἴδει καὶ τῇ ὕλῃ ἕν. Ἔτι
δ' ἐὰν ὁ λόγος ὁ τῆς πρώτης οὐσίας εἷς ᾖ, οἷον αἱ ἴσαι γραμ-
μαὶ εὐθεῖαι αἱ αὐταί, καὶ [o]τὰ ἴσα καὶ τὰ ἰσογώνια τετρά-
γωνα, καίτοι πλείω· ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ ἰσότης ἑνότης. Ὅμοια 4
δὲ ἐὰν μὴ ταὐτὰ ἁπλῶς ὄντα, μηδὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ἀδιάφορα
τὴν [p]συγκειμένην, κατὰ τὸ εἶδος ταὐτὰ [q]ᾖ, οἷον τὸ μεῖζον
τετράγωνον τῷ μικρῷ ὅμοιον, καὶ αἱ ἄνισοι εὐθεῖαι· [r]αὗται
γὰρ ὅμοιαι μέν, αἱ αὐταὶ [s]δὲ ἁπλῶς οὔ. Τὰ δ' ἐὰν τὸ αὐτὸ
εἶδος ἔχοντα, ἐν οἷς τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐγγίγνεται, μήτε
μᾶλλον [t]ᾖ μήτε ἧττον. Τὰ δ' ἐὰν ᾖ τὸ αὐτὸ πάθος καὶ ἓν 5
[v]τῷ εἴδει, οἷον τὸ λευκὸν σφόδρα καὶ ἧττον, ὅμοιά φασιν
εἶναι ὅτι ἓν τὸ εἶδος αὐτῶν. Τὰ δ' ἐὰν πλείω ἔχῃ ταὐτὰ [w]ἢ
ἕτερα, ἢ ἁπλῶς ἢ τὰ πρόχειρα, οἷον καττίτερος ἀργύρῳ ἢ

[b] τὰ om. A^b.F^b. [c] γοῦν T. [d] τούτων] οὔτε A^b. [e] θάτερον λέγεται T. [f] λεγόμενα om. A^b. [g] ἔτι A^b. [h] τῶν ἐναντίων om. F^b. [i] τὸ ante ταὐτὸ om. T. [k] τοῦ add. A^b.F^b. [l] καὶ om. E. [m] λέγομεν] ὃ λέγομεν E.T. [n] τοῦτο] τὸ E.T. [o] τὰ ἴσα καὶ om. T. [p] ὑποκειμένην E.T. [q] ᾖ οἷον] ὥσπερ A^b. [r] αὗται μὲν γὰρ ὅμοιαι, ὅμοιαι δὲ αἱ αὐταὶ ἁπλῶς οὔ T. [s] δὲ om. A^b. [t] ᾖ μήτε] ἢ μήτε A^b. [v] τὸ εἶδος F^b. [w] ἢ τὰ ἕτερα E.T.

Digitized by Google

χρυσῷ, [x]χρυσὸς δὲ πυρὶ ἢ ξανθὸν [y]καὶ πυρρόν. Ὥστε δῆλον
ὅτι καὶ τὸ ἕτερον καὶ [z]τὸ ἀνόμοιον πολλαχῶς λέγεται. Καὶ
τὸ μὲν ἄλλο ἀντικειμένως καὶ τὸ [a]ταὐτό, διὸ [b]πᾶν πρὸς
ἅπαν ἢ ταὐτὸ ἢ ἄλλο· τὸ δ' ἐὰν μὴ καὶ ἡ ὕλη καὶ ὁ [c]λόγος
εἷς, διὸ σὺ καὶ [d]ὁ πλησίον ἕτερος. Τὸ δὲ τρίτον ὡς τὰ ἐν
τοῖς μαθηματικοῖς. Τὸ μὲν οὖν ἕτερον ἢ ταὐτὸ διὰ τοῦτο
7 πᾶν [e]πρὸς πᾶν λέγεται, ὅσα λέγεται ἓν καὶ ὄν. [f]Οὐδὲ γὰρ
ἀντίφασίς ἐστι τοῦ ταὐτοῦ· διὸ οὐ λέγεται ἐπὶ τῶν μὴ ὄν-
των (τὸ δὲ μὴ ταὐτὸ λέγεται), [g]ἐπὶ δὲ [h]τῶν ὄντων πάντων·
ἢ γὰρ ἓν ἢ οὐχ ἓν πεφυκὸς [i]καὶ ὂν [k]καὶ ἕν. Τὸ μὲν οὖν
ἕτερον καὶ ταὐτὸν οὕτως ἀντίκειται, διαφορὰ δὲ καὶ ἑτερότης
8 ἄλλο. Τὸ μὲν γὰρ ἕτερον καὶ οὗ ἕτερον οὐκ ἀνάγκη εἶναί
τινι ἕτερον· πᾶν γὰρ ἢ ἕτερον ἢ ταὐτὸ ὅ τι ἂν ᾖ ὄν· τὸ δὲ
διάφορον τινὸς τινὶ διάφορον, ὥστ' ἀνάγκη ταὐτό τι εἶναι ᾧ
9 διαφέρουσιν. Τοῦτο δὲ τὸ [l]αὐτὸ γένος ἢ εἶδος· πᾶν γὰρ τὸ
διαφέρον διαφέρει ἢ γένει ἢ εἴδει, γένει μὲν ὧν μή ἐστι κοινὴ
ἡ ὕλη μηδὲ γένεσις εἰς ἄλληλα, οἷον ὅσων ἄλλο σχῆμα τῆς
κατηγορίας, εἴδει δὲ ὧν τὸ αὐτὸ γένος. Λέγεται δὲ γένος
ὃ ἄμφω ταὐτὸ [m]λέγονται κατὰ τὴν οὐσίαν τὰ διάφορα.
10 [n]Τὰ δ' ἐναντία διάφορα, καὶ ἡ ἐναντίωσις διαφορά τις. Ὅτι
δὲ καλῶς τοῦτο ὑποτιθέμεθα, δῆλον ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· πάντα
γὰρ διαφέροντά [o]τε φαίνεται, καὶ [o]ταῦτα οὐ μόνον ἕτερα
ὄντα, ἀλλὰ τὰ μὲν τὸ γένος ἕτερα, τὰ δ' ἐν τῇ αὐτῇ συστοι-
χίᾳ τῆς κατηγορίας, ὥστ' ἐν ταὐτῷ γένει καὶ [p]ταὐτὰ τῷ
[q]εἴδει. Διώρισται δ' ἐν ἄλλοις ποῖα τῷ γένει ταὐτὰ ἢ
ἕτερα.

4 Ἐπεὶ δὲ διαφέρειν ἐνδέχεται ἀλλήλων τὰ διαφέροντα
πλεῖον καὶ ἔλαττον, [r]ἔστι τις καὶ μεγίστη διαφορά, καὶ

[x] χρυσὸς δὲ πυρὶ ἢ] πῦρ ἢ E, om. T. [y] καὶ τὸ πυρρόν E.T. [z] τὸ ante ἀνόμοιον om. T. [a] αὐτό T.F^b. [b] ἅπαν A^b. [c] λόγος ἴδιος καὶ τὸ πλησιαίτερον. τὸ A^b. [d] τὸ πλησίον ἕτερον T.A^b. [e] πρὸς ἅπαν A^b. [f] οὐ E.T. [g] ἐπὶ δὲ] ἐπειδὴ T. [h] πάντων τῶν ὄντων A^b. [i] καὶ ante ὂν add. E. [k] καὶ post ὂν om. T. [l] αὐτὸ] ταυτὸ E.T. [m] λέγεται A^b. [n] τὰ δ' ἐναντία διάφορα om. T. [o] τε et ταῦτα om. A^b. [p] ταὐτὰ] ταῦτα T. [q] εἴδει] γένει A^b.F^b. [r] ἔστι] καὶ ἔστι A^b.

Digitized by Google

ταύτην λέγω ἐναντίωσιν. Ὅτι δ' ἡ μεγίστη [s]ἐστὶ διαφορά,
δῆλον ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. Τὰ μὲν γὰρ γένει διαφέροντα [t]οὐκ
ἔχει ὁδὸν εἰς ἄλληλα, ἀλλ' ἀπέχει πλέον καὶ ἀσύμβλητα·
τοῖς δ' εἴδει διαφέρουσιν αἱ γενέσεις ἐκ τῶν ἐναντίων εἰσὶν
ὡς ἐσχάτων. Τὸ δὲ τῶν ἐσχάτων διάστημα μέγιστον, ὥστε 2
καὶ τὸ τῶν ἐναντίων. Ἀλλὰ μὴν τό γε μέγιστον ἐν ἑκάστῳ
γένει τέλειον. Μέγιστόν τε γὰρ οὗ μή ἐστιν ὑπερβολή, καὶ
τέλειον οὗ μή ἐστιν ἔξω λαβεῖν τι δυνατόν· τέλος γὰρ ἔχει
ἡ [v]τελεία διαφορά, ὥσπερ καὶ τἆλλα τῷ τέλος ἔχειν λέγε-
ται τέλεια. Τοῦ δὲ τέλους οὐθὲν ἔξω· ἔσχατον γὰρ ἐν παντὶ 3
καὶ περιέχει. Διὸ οὐθὲν ἔξω τοῦ τέλους, οὐδὲ προσδεῖται
οὐθενὸς τὸ τέλειον. Ὅτι μὲν οὖν ἡ ἐναντιότης ἐστὶ δια-
φορὰ τέλειος, ἐκ [w]τούτων δῆλον· πολλαχῶς δὲ λεγομένων
τῶν ἐναντίων, ἀκολουθήσει [x]τὸ τελείως [y]οὕτως ὡς ἂν καὶ τὸ
ἐναντίοις εἶναι [z]ὑπάρχῃ αὐτοῖς. Τούτων δὲ ὄντων φανερὸν 4
ὅτι οὐκ ἐνδέχεται ἑνὶ πλείω ἐναντία εἶναι· οὔτε γὰρ [a]τοῦ
ἐσχάτου ἐσχατώτερον εἴη ἄν τι, οὔτε τοῦ ἑνὸς διαστήματος
πλείω δυοῖν ἔσχατα. Ὅλως [b]τε εἰ ἔστιν ἡ ἐναντιότης δια-
φορά, ἡ δὲ διαφορὰ δυοῖν, ὥστε καὶ [c]ἡ τέλειος. Ἀνάγκη
δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ὅρους ἀληθεῖς εἶναι τῶν ἐναντίων. Καὶ 5
γὰρ πλεῖστον διαφέρει ἡ τέλειος διαφορά. Τῶν τε γὰρ
γένει διαφερόντων οὐκ ἔστιν ἐξωτέρω λαβεῖν καὶ τῶν εἴδει·
δέδεικται γὰρ ὅτι πρὸς τὰ ἔξω τοῦ γένους οὐκ ἔστι διαφορά·
τούτων δ' αὕτη μεγίστη, καὶ τὰ ἐν [d]ταὐτῷ γένει πλεῖστον
διαφέροντα [e]τἀναντία· μεγίστη γὰρ διαφορὰ τούτων ἡ τέ-
λειος. Καὶ τὰ ἐν ταὐτῷ δεκτικῷ πλεῖστον διαφέροντα 6
[f]ἐναντία· ἡ γὰρ ὕλη ἡ αὐτὴ τοῖς ἐναντίοις. Καὶ τὰ ὑπὸ
τὴν αὐτὴν δύναμιν πλεῖστον διαφέροντα· καὶ γὰρ ἡ ἐπι-
στήμη περὶ ἓν γένος ἡ μία, ἐν οἷς ἡ τελεία διαφορὰ μεγίστη.
Πρώτη δὲ [g]ἐναντίωσις ἕξις καὶ στέρησίς ἐστιν· οὐ πᾶσα δὲ 7

[s] διαφορά ἐστι T. [t] οὐδὲ Ab. [v] τελεία] τοιαύτη T. [w] τούτου T. [x] τοῦ Ab. [y] ὄντως Fb. [z] ὑπάρχει T. [a] τοῦ om. E. [b] τε] δὲ Ab. [c] ἡ] εἰ T. [d] τούτῳ T. [e] ἐναντία E. [f] ἐναντία om. E.T. [g] ἐναντιότης Fb, ἐναντίως T.

Digitized by Google

στέρησις (πολλαχῶς γὰρ λέγεται ἡ στέρησις), ἀλλ' [h] ἥτις
ἂν τελεία ᾖ. Τὰ δ' ἄλλα ἐναντία κατὰ ταῦτα λεχθήσεται,
τὰ μὲν τῷ ἔχειν, τὰ δὲ τῷ ποιεῖν ἢ ποιητικὰ εἶναι, τὰ δὲ τῷ
8 [i] λήψεις εἶναι καὶ ἀποβολαὶ τούτων ἢ ἄλλων ἐναντίων. Εἰ
δὴ ἀντίκειται μὲν ἀντίφασις καὶ στέρησις καὶ ἐναντιότης καὶ
τὰ πρός τι, τούτων δὲ πρῶτον ἀντίφασις, ἀντιφάσεως δὲ
μηθέν ἐστι μεταξύ, τῶν δὲ ἐναντίων ἐνδέχεται, ὅτι μὲν οὐ
ταὐτὸν ἀντίφασις καὶ τἀναντία δῆλον, ἡ δὲ στέρησις ἀντί-
9 φασίς τίς ἐστιν. Ἢ γὰρ τὸ ἀδύνατον ὅλως ἔχειν, ἢ ὃ ἂν
πεφυκὸς ἔχειν μὴ ἔχῃ, ἐστέρηται ἢ ὅλως ἢ πῶς [k] ἀφορισθέν·
πολλαχῶς γὰρ ἤδη τοῦτο λέγομεν, ὥσπερ διῄρηται ἡμῖν ἐν
ἄλλοις. Ὥστ' ἔστιν ἡ στέρησις ἀντίφασίς τις, ἢ ἀδυναμία
10 διορισθεῖσα ἢ συνειλημμένη τῷ δεκτικῷ. Διὸ ἀντιφάσεως
μὲν οὐκ ἔστι μεταξύ, στερήσεως δέ τινός ἐστιν· ἴσον μὲν γὰρ
ἢ οὐκ ἴσον πᾶν, ἴσον δ' ἢ ἄνισον οὐ πᾶν, ἀλλ' εἴπερ, μόνον
ἐν τῷ δεκτικῷ τοῦ ἴσου. Εἰ δὴ [l] αἱ γενέσεις τῇ ὕλῃ ἐκ τῶν
ἐναντίων, γίγνονται δὲ ἢ ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τῆς τοῦ εἴδους
ἕξεως ἢ [m] ἐκ στερήσεώς τινος τοῦ εἴδους καὶ τῆς μορφῆς,
δῆλον ὅτι ἡ μὲν ἐναντίωσις στέρησις ἂν [n] τις εἴη πᾶσα, ἡ δὲ
11 στέρησις ἴσως οὐ πᾶσα ἐναντιότης. Αἴτιον δ' ὅτι πολλα-
χῶς ἐνδέχεται ἐστερῆσθαι τὸ ἐστερημένον· ἐξ ὧν γὰρ [o] αἱ
μεταβολαὶ ἐσχάτων, ἐναντία ταῦτα. Φανερὸν δὲ καὶ διὰ
τῆς ἐπαγωγῆς. Πᾶσα γὰρ [p] ἐναντίωσις ἔχει στέρησιν [q] θα-
τέρου τῶν ἐναντίων. Ἀλλ' οὐχ ὁμοίως πάντα· ἀνισότης μὲν
γὰρ ἰσότητος, ἀνομοιότης δὲ [r] ὁμοιότητος, κακία δὲ ἀρετῆς.
12 Διαφέρει δὲ ὥσπερ εἴρηται· τὸ μὲν γὰρ [s] ἐὰν μόνον ᾖ ἐστε-
ρημένον, τὸ δ' ἐὰν ᾖ ποτὲ ἢ ἔν τινι, οἷον [t] ἂν ἐν ἡλικίᾳ τινὶ ἢ
τῷ κυρίῳ ἢ πάντῃ. Διὸ τῶν μὲν ἔστι μεταξύ, καὶ ἔστιν οὔτε
ἀγαθὸς ἄνθρωπος οὔτε κακός, τῶν δὲ οὐκ ἔστιν, [v] ἀλλ'
13 ἀνάγκη εἶναι ἢ περιττὸν ἢ ἄρτιον. Ἔτι τὰ μὲν ἔχει τὸ

[h] εἴτις T. [i] λείψεις E.T. [k] πολλαχῶς ἀφορισθὲν T. [l] αἱ μὲν γένεσεις F^b. [m] ἐκ om. E.T. [n] τις om. A^b. [o] αἱ om. T. [p] ἐναντιότης F^b. [q] θάτερον A^b. [r] ἀνομοιότητος T. [s] μόνον ἐὰν T. [t] ἂν om. A^b. [v] ἀλλ' om. T.

Digitized by Google

ὑποκείμενον ὡρισμένον, τὰ δ' οὔ. [v]Ὥστε φανερὸν ὅτι ἀεὶ θάτερον τῶν ἐναντίων λέγεται κατὰ στέρησιν· ἀπόχρη δὲ κἂν τὰ πρῶτα καὶ τὰ γένη τῶν ἐναντίων, οἷον τὸ ἓν καὶ τὰ πολλά· τὰ γὰρ ἄλλα εἰς ταῦτα ἀνάγεται.

Ἐπεὶ δ' ἓν ἑνί [w]ἐστιν ἐναντίον, ἀπορήσειεν ἄν τις πῶς 5
ἀντίκειται τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὸ ἴσον τῷ μεγάλῳ καὶ
[x]τῷ μικρῷ. [y]Τὸ γὰρ πότερον ἀεὶ ἐν ἀντιθέσει λέγομεν,
οἷον πότερον λευκὸν ἢ μέλαν, καὶ πότερον λευκὸν ἢ οὐ λευ-
κόν· πότερον δὲ ἄνθρωπος ἢ λευκὸν οὐ λέγομεν, ἐὰν μὴ ἐξ
ὑποθέσεως καὶ ζητοῦντες, οἷον πότερον ἦλθε Κλέων ἢ Σωκρά-
της. Ἀλλ' [z]οὐκ ἀνάγκη ἐν οὐθενὶ γένει τοῦτο, ἀλλὰ καὶ 2
τοῦτο ἐκεῖθεν ἐλήλυθεν· τὰ γὰρ ἀντικείμενα μόνα οὐκ ἐνδέ-
χεται ἅμα ὑπάρχειν· ᾧ καὶ ἐνταῦθα χρῆται ἐν τῷ πότερος
[a]ἦλθεν· εἰ γὰρ ἅμα ἐνεδέχετο, γελοῖον τὸ ἐρώτημα. Εἰ δὲ
καὶ οὕτως, [b]ὁμοίως [c]ἐμπίπτει εἰς ἀντίθεσιν, εἰς τὸ ἓν ἢ
πολλά, οἷον πότερον ἀμφότεροι ἦλθον ἢ ἅτερος. Εἰ δὴ ἐν 3
τοῖς ἀντικειμένοις ἀεὶ τοῦ ποτέρου ἡ ζήτησις, λέγεται δὲ
πότερον μεῖζον ἢ ἔλαττον ἢ ἴσον, τίς ἐστιν ἡ ἀντίθεσις πρὸς
ταῦτα τοῦ ἴσου; Οὔτε γὰρ θατέρῳ μόνῳ ἐναντίον οὔτ' ἀμ-
φοῖν· τί γὰρ [d]μᾶλλον τῷ μείζονι ἢ τῷ ἐλάττονι; Ἔτι τῷ
ἀνίσῳ ἐναντίον τὸ ἴσον· [e]ὥστε πλείοσιν ἔσται [f]ἢ ἑνί. Εἰ 4
δὲ τὸ ἄνισον σημαίνει τὸ αὐτὸ [g]ἅμα ἀμφοῖν, εἴη μὲν [h]ἂν
ἀντικείμενον ἀμφοῖν· καὶ ἡ ἀπορία [i]βοηθεῖ τοῖς φάσκουσι τὸ
ἄνισον δυάδα εἶναι. Ἀλλὰ συμβαίνει ἓν δυοῖν ἐναντίον· ὅπερ
ἀδύνατον. Ἔτι τὸ μὲν ἴσον μεταξὺ [k]φαίνεται μεγάλου καὶ 5
μικροῦ, ἐναντίωσις [l]δὲ μεταξὺ οὔτε φαίνεται οὔτε ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ δυνατόν· οὐ γὰρ ἂν εἴη τελεία μεταξύ τινος οὖσα, ἀλλὰ μᾶλλον ἔχει ἀεὶ [m]ἑαυτῆς τι [n]μεταξύ. Λείπεται δὴ ἢ ὡς ἀπόφασιν ἀντικεῖσθαι ἢ [o]ὡς στέρησιν. Θατέρου μὲν δὴ

[w] ἐστιν om. A^b.F^b. [x] τῷ om. A^b. [y] τὸ γὰρ] εἰ γὰρ τὸ A^b. et γρ. E. [z] οὐ κατ' ἀνάγκην γρ. E. [a] ἦλθεν] ἐλθεῖν T.A^b. [b] ὅμως E, ὁ μὲν T. [c] ἐκπίπτει A^b. [d] μᾶλλον ἢ τῷ E.T. [e] ὥστ' ἐν πλ. E.T. [f] ἢ ἐν ἑνί E. [g] ἅμα om. A^b. [h] ἂν add. E. [i] βοήθεια A^b. [k] φαίνεται καὶ μεγάλου καὶ T. [l] δὲ οὐδεμία μεταξὺ A^b. [m] αὐτῇ A^b. [n] μεταξύ] μεταξύ τινος οὖσα E.T. [o] ὡς om. F^b.

6 οὐκ ἐνδέχεται· τί γὰρ μᾶλλον τοῦ μεγάλου ἢ μικροῦ; Ἀμφοῖν ἄρα ἀπόφασις στερητική. Διὸ καὶ πρὸς ἀμφότερα τὸ πότερον λέγεται, πρὸς δὲ θάτερον οὔ, οἷον πότερον μεῖζον ἢ ἴσον, ἢ πότερον ἴσον ἢ ἔλαττον· ἀλλ' ἀεὶ [p] τρία. Οὐ στέρησις δὲ ἐξ ἀνάγκης· οὐ γὰρ πᾶν ἴσον ὃ μὴ μεῖζον ἢ
7 ἔλαττον, ἀλλ' ἐν οἷς πέφυκεν ἐκεῖνα. Ἔστι δὴ τὸ ἴσον τὸ μήτε μέγα μήτε μικρόν, πεφυκὸς δὲ [q] ἢ μέγα ἢ μικρὸν εἶναι· καὶ ἀντίκειται ἀμφοῖν ὡς ἀπόφασις στερητική, διὸ καὶ μεταξύ ἐστιν. Καὶ τὸ [r] μήτ' ἀγαθὸν μήτε κακὸν ἀντίκειται ἀμφοῖν, ἀλλ' ἀνώνυμον· πολλαχῶς γὰρ λέγεται ἑκάτερον καὶ οὐκ ἔστιν ἓν τὸ δεκτικόν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ μήτε λευκὸν
8 μήτε μέλαν. Ἓν δὲ [s] οὐδὲ τοῦτο λέγεται, ἀλλ' ὡρισμένα πως [t] τὰ χρώματα ἐφ' ὧν λέγεται στερητικῶς ἡ ἀπόφασις αὕτη· ἀνάγκη γὰρ ἢ φαιὸν ἢ ὠχρὸν εἶναι ἢ τοιοῦτόν τι
9 [v] ἄλλο. Ὥστε οὐκ ὀρθῶς ἐπιτιμῶσιν οἱ νομίζοντες ὁμοίως λέγεσθαι πάντα, ὥστε [w] ἔσεσθαι ὑποδήματος καὶ χειρὸς μεταξὺ τὸ μήτε ὑπόδημα μήτε χεῖρα, [x] εἴπερ καὶ τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ [y] τοῦ κακοῦ, ὡς πάντων ἐσομένου τινὸς μεταξύ. Οὐκ ἀνάγκη δὲ τοῦτο συμβαίνειν.
10 Ἡ μὲν γὰρ ἀντικειμένων συναπόφασίς ἐστιν ὧν ἔστι μεταξύ τι καὶ διάστημά τι πέφυκεν εἶναι· τῶν δ' οὐκ ἔστι διαφορά· ἐν ἄλλῳ γὰρ γένει ὧν αἱ συναποφάσεις, ὥστ' οὐχ ἓν τὸ ὑποκείμενον.

6 Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν πολλῶν ἀπορήσειεν ἄν τις. Εἰ γὰρ τὰ πολλὰ τῷ ἑνὶ ἁπλῶς [z] ἀντίκειται, συμβαίνει ἔνια ἀδύνατα. Τὸ γὰρ ἓν ὀλίγον ἢ ὀλίγα ἔσται·
2 τὰ γὰρ πολλὰ καὶ τοῖς ὀλίγοις ἀντίκειται. Ἔτι τὰ δύο πολλά, εἴπερ τὸ διπλάσιον πολλαπλάσιον, λέγεται δὲ [a] καὶ τὰ δύο [b] διπλάσια· ὥστε τὸ ἓν ὀλίγον· πρὸς τί γὰρ πολλὰ τὰ δύο εἰ μὴ πρὸς ἕν τε [c] καὶ τὸ ὀλίγον; Οὐθὲν γάρ ἐστιν

[p] τρία οὖ. στέρησις T. [q] ἢ post δὲ add. A[b]. [r] μήτε κακὸν μήτ' ἀγαθὸν E.T. [s] οὐ E.T. [t] τὰ χρώματα om. A[b]. [v] ἄλλο] ἄλλο ὡρισμένον A[b]. [w] ἔσεσθαι] λέγεσθαι γρ. E. [x] ἐπείπερ A[b]. [y] τοῦ om. A[b]. [z] ἀντίκεινται E.T. [a] καὶ τὰ] κατὰ τὰ E, κατὰ T. [b] διπλάσια om. E.T. [c] καὶ πρὸς τὸ A[b].

Digitized by Google

ἔλαττον. [d]Ἔτι ὡς ἐν μήκει τὸ μακρὸν καὶ βραχύ, οὕτως
ἐν πλήθει τὸ πολὺ [e]καὶ ὀλίγον, καὶ ὃ ἂν ᾖ πολὺ καὶ πολλά,
καὶ τὰ πολλὰ πολύ. Εἰ μή τι ἄρα διαφέρει [f]ἐν συνεχεῖ 3
[g]εὐορίστῳ τὸ ὀλίγον, πλῆθός τι ἔσται. Ὥστε τὸ ἓν πλῆθός
[h]τι, εἴπερ καὶ ὀλίγον· τοῦτο δ' ἀνάγκη, εἰ τὰ δύο πολλά.
‘Ἀλλ' ἴσως τὰ πολλὰ λέγεται [i]μέν πως καὶ τὸ πολύ, ἀλλ' ὡς
διαφέρον, οἷον ὕδωρ πολύ, πολλὰ δ' οὔ. ‘Ἀλλ' ὅσα διαιρετά, 4
ἐν τούτοις λέγεται, ἕνα μὲν τρόπον ἐὰν ᾖ πλῆθος ἔχον ὑπερ-
οχὴν [k]ἢ ἁπλῶς ἢ πρός τι, καὶ τὸ ὀλίγον ὡσαύτως πλῆθος
ἔχον ἔλλειψιν, τὸ δὲ ὡς ἀριθμός, ὃ [l]καὶ ἀντίκειται τῷ ἑνὶ
μόνον. Οὕτως γὰρ λέγομεν ἓν ἢ πολλά, ὥσπερ εἴ τις εἴποι
ἓν καὶ ἕνα ἢ λευκὸν καὶ [m]λευκά, καὶ τὰ μεμετρημένα πρὸς
τὸ μέτρον καὶ τὸ μετρητόν. Οὕτως καὶ τὰ πολλαπλάσια 5
[n]λέγεται· πολλὰ γὰρ [o]ἕκαστος ἀριθμὸς ὅτι [p]ἕνα καὶ ὅτι
μετρητὸς ἑνὶ ἕκαστος, καὶ ὡς τὸ ἀντικείμενον τῷ ἑνί, οὐ τῷ
ὀλίγῳ. Οὕτω μὲν οὖν ἐστὶ πολλὰ καὶ τὰ δύο, ὡς δὲ πλῆθος
ἔχον ὑπεροχὴν ἢ πρός τι ἢ ἁπλῶς οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πρῶ-
τον. ‘Ὀλίγα δ' ἁπλῶς τὰ δύο· πλῆθος γάρ ἐστιν ἔλλειψιν
ἔχον πρῶτον. Διὸ [q]καὶ οὐκ ὀρθῶς ἀπέστη ‘Ἀναξαγόρας 6
εἰπὼν ὅτι ὁμοῦ πάντα χρήματα ἦν ἄπειρα καὶ πλήθει καὶ
μικρότητι· ἔδει δ' εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ "καὶ μικρότητι" καὶ ὀλιγό-
τητι· οὐ γὰρ ἄπειρα, ἐπεὶ τὸ ὀλίγον οὐ διὰ τὸ ἕν, ὥσπερ
τινές φασιν, ἀλλὰ διὰ τὰ δύο. ‘Ἀντίκειται [r]δὴ τὸ [s]ἓν καὶ 7
τὰ πολλὰ τὰ ἐν ἀριθμοῖς ὡς μέτρον μετρητῷ· [t]ταῦτα δὲ ὡς
τὰ πρός τι, [v]ὅσα μὴ καθ' αὑτὰ τῶν πρός τι. [w]Διῄρηται δ'
ἡμῖν ἐν ἄλλοις ὅτι διχῶς λέγεται τὰ πρός τι, τὰ μὲν ὡς
ἐναντία, τὰ δ' ὡς ἐπιστήμη πρὸς ἐπιστητόν, [x]τῷ λέγεσθαί
τι ἄλλο πρὸς αὐτό. Τὸ δὲ ἓν ἔλαττον εἶναι τινός, οἷον τοῖν 8
δυοῖν, οὐθὲν κωλύει· οὐ γὰρ εἰ ἔλαττον καὶ ὀλίγον. Τὸ δὲ

[d] ἔτι εἰ ὡς E.T. [e] καὶ τὸ ὀλίγον T. [f] ἐν] ἐπὶ Fb. [g] ἀορίστω T. [h] τι] τι ἔσται E, τι ἔστιν T. [i] μέν πως] μὲν ὡς E.T. [k] ἢ ante ἁπλῶς om. Ab. [l] καὶ om. T. [m] λευκά] λευκόν T. [n] λέγεται] λέγεται πολλά Ab. [o] ἕκαστος ὁ ἀριθμὸς E. [p] ἓν E.T. [q] καὶ om. E.T.Fb. [r] δὲ T. [s] ἓν—ἀριθμοῖς] ἐν τοῖς πολλοῖς E.T. [t] ταῦτα] τὰ E.T. [v] ὅσα—τι om. Ab. [w] διῄρηται—τι om. T. [x] τῶ] τὸ T.

Digitized by Google

πλῆθος [y] οἷον γένος ἐστὶ τοῦ ἀριθμοῦ· ἔστι γὰρ ἀριθμὸς πλῆθος ἑνὶ μετρητόν. Καὶ ἀντίκειταί πως τὸ ἓν καὶ ἀριθμός, οὐχ [z] ὡς ἐναντίον, ἀλλ' ὥσπερ εἴρηται τῶν πρός τι ἔνια· ᾗ
9 γὰρ μέτρον, τὸ δὲ μετρητόν, ταύτῃ ἀντίκειται. Διὸ οὐ πᾶν ὃ ἂν ᾖ ἓν ἀριθμός ἐστιν, οἷον εἴ τι ἀδιαίρετόν ἐστιν. Ὁμοίως δὲ λεγομένη ἡ ἐπιστήμη πρὸς τὸ ἐπιστητὸν οὐχ ὁμοίως ἀποδίδωσιν· δόξειε μὲν γὰρ ἂν μέτρον ἡ ἐπιστήμη εἶναι, τὸ δ' ἐπιστητὸν τὸ μετρούμενον, συμβαίνει δ' ἐπιστήμην μὲν πᾶσαν [a] ἐπιστητὸν εἶναι, τὸ δ' ἐπιστητὸν μὴ πᾶν ἐπιστήμην,
10 ὅτι τρόπον τινὰ ἡ ἐπιστήμη μετρεῖται τῷ ἐπιστητῷ. Τὸ δὲ πλῆθος οὔτε τῷ ὀλίγῳ ἐναντίον, ἀλλὰ [b] τούτῳ μὲν τὸ πολὺ ὡς ὑπερέχον πλῆθος [c] ὑπερεχομένῳ πλήθει, οὔτε τῷ ἑνὶ πάντως· ἀλλὰ τὸ [d] μὲν ὥσπερ εἴρηται, ὅτι διαιρετὸν τὸ [e] δ' ἀδιαίρετον, τὸ δ' ὡς πρός τι, ὥσπερ ἡ ἐπιστήμη ἐπιστητῷ ἐὰν ᾖ ἀριθμός· τὸ δ' ἓν μέτρον.

7 Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐναντίων ἐνδέχεταί εἶναί [f] τι μεταξὺ καὶ ἐνίων ἔστιν, ἀνάγκη ἐκ τῶν ἐναντίων εἶναι [g] τὰ μεταξύ· πάντα γὰρ τὰ μεταξὺ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστὶ καὶ ὧν ἐστὶ μεταξύ.
2 Μεταξὺ μὲν γὰρ ταῦτα λέγομεν εἰς [h] ὅσα μεταβάλλειν [i] ἀνάγκη πρότερον τὸ μεταβάλλον· οἷον ἀπὸ τῆς ὑπάτης ἐπὶ τὴν νήτην εἰ μεταβαίνοι τῷ [k] ὀλιγίστῳ, ἥξει πρότερον εἰς τοὺς μεταξὺ φθόγγους, καὶ ἐν χρώμασιν εἰ ἥξει ἐκ τοῦ λευκοῦ εἰς τὸ μέλαν, πρότερον ἥξει εἰς τὸ φοινικοῦν καὶ φαιὸν
3 ἢ εἰς τὸ μέλαν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Μεταβάλλειν δ' ἐξ ἄλλου γένους εἰς ἄλλο γένος οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός, οἷον ἐκ χρώματος εἰς σχῆμα. Ἀνάγκη ἄρα τὰ μεταξὺ [l] καὶ αὐτοῖς καὶ ὧν μεταξύ εἰσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει εἶναι. Ἀλλὰ μὴν πάντα γε τὰ μεταξύ ἐστιν ἀντικειμένων τινῶν· ἐκ τούτων γὰρ [m] μόνων καθ' αὐτὰ ἔστι μεταβάλλειν.
4 Διὸ ἀδύνατον εἶναι μεταξὺ μὴ ἀντικειμένων· εἴη γὰρ ἂν με-

[y] οἷον ὡς γένος E.T.F[b]. [z] ὡς] ὧ T. [a] ἐπιστητὸν] ἐπιστητὴν A[b].
[b] τοῦτο T. [c] ὑπ. τῷ πλήθει T. [d] μὲν] μὲν ἓν A[b]. [e] δ' prius om. E.
[f] τι om. T.A[b]. [g] τὰ om. T. [h] ὅσα] ἃ T. [i] πρότερον ἀνάγκη E.T.
[k] ὀλιγίστῳ λόγῳ ἥξει E.T. [l] καὶ ante αὐτοῖς om. A[b]. [m] μόνον A[b].

Digitized by Google

ταβολὴ καὶ μὴ ἐξ ἀντικειμένων. Τῶν δ' ἀντικειμένων ἀντι-
φάσεως μὲν οὐκ ἔστι μεταξύ· τοῦτο γάρ ἐστιν ἀντίφασις,
ἀντίθεσις ἧς ὁτῳοῦν θάτερον μόριον πάρεστιν, οὐκ ἐχούσης
οὐθὲν μεταξύ. Τῶν δὲ λοιπῶν τὰ μὲν πρός τι, τὰ δὲ στέ-
ρησις, τὰ δ' ἐναντία ἐστίν. Τῶν δὲ πρός τι ὅσα μὴ ἐναντία, 5
οὐκ [n] *ἔχει μεταξύ. Αἴτιον δ' ὅτι οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐστίν.*
Τί γὰρ ἐπιστήμης καὶ ἐπιστητοῦ μεταξύ; Ἀλλὰ μεγάλου
καὶ μικροῦ. Εἰ δ' ἐστὶν ἐν ταὐτῷ γένει τὰ μεταξύ, ὥσπερ
δέδεικται, καὶ μεταξὺ ἐναντίων, ἀνάγκη αὐτὰ συγκεῖσθαι ἐκ
τούτων τῶν ἐναντίων. Ἢ γὰρ ἔσται τι γένος αὐτῶν ἢ
οὐθέν. Καὶ εἰ μὲν γένος ἔσται οὕτως ὥστ' εἶναι πρότερόν 6
τι τῶν ἐναντίων, αἱ διαφοραὶ [o] *πρότεραι ἐναντίαι ἔσονται αἱ*
ποιήσασαι τὰ ἐναντία, εἴδη ὡς [p] *γένους· ἐκ γὰρ τοῦ γένους*
καὶ τῶν διαφορῶν τὰ εἴδη. Οἷον εἰ τὸ λευκὸν καὶ μέλαν 7
[q] *ἐναντία, ἔστι δὲ τὸ μὲν διακριτικὸν χρῶμα τὸ δὲ συγκρι-*
τικὸν χρῶμα, αὗται αἱ διαφοραὶ τὸ διακριτικὸν καὶ συγκρι-
τικὸν πρότεραι· [r] *ὥστε ταῦτα ἐναντία ἀλλήλοις* [s] *πρότερα.*
Ἀλλὰ μὴν τά γ' ἐναντίως διαφέροντα μᾶλλον ἐναντία, καὶ 8
τὰ λοιπὰ καὶ τὰ μεταξὺ ἐκ τοῦ γένους ἔσται καὶ τῶν διαφο-
ρῶν· οἷον ὅσα [t] *χρώματα τοῦ λευκοῦ καὶ μέλανός ἐστι με-*
ταξύ, ταῦτα [v] *δεῖ ἐκ τοῦ γένους λέγεσθαι (ἔστι δὲ γένος τὸ*
χρῶμα) καὶ ἐκ διαφορῶν τινῶν. Αὗται δ' οὐκ ἔσονται τὰ 9
πρῶτα ἐναντία· εἰ δὲ μή, ἔσται ἕκαστον ἢ λευκὸν ἢ μέλαν.
Ἕτεραι ἄρα· μεταξὺ [w] *ἄρα τῶν πρώτων ἐναντίων αὗται*
ἔσονται. Αἱ πρῶται [x] *δὲ διαφοραὶ τὸ διακριτικὸν καὶ* [y] *συγ-*
κριτικόν. Ὥστε ταῦτα πρῶτα ζητητέον ὅσα ἐναντία μὴ ἐν
γένει, ἐκ τίνος τὰ μεταξὺ αὐτῶν. Ἀνάγκη γὰρ τὰ ἐν ταὐτῷ 10
γένει ἐκ τῶν ἀσυνθέτων τῷ γένει συγκεῖσθαι ἢ ἀσύνθετα
εἶναι. Τὰ μὲν οὖν ἐναντία ἀσύνθετα ἐξ ἀλλήλων, ὥστ' ἀρχαί·
τὰ δὲ μεταξὺ ἢ πάντα ἢ οὐθέν. Ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων γίγνε-

[n] *ἔχει τὰ μεταξύ* E. [o] *πρότερον* E.T. [p] *γένους. ἐκ] γένη. εἰ* T. [q] *τἀναντία* E.T. [r] *ὥστε—πρότερα* om. T. [s] *πρότερον* E. [t] *χρώματος* T. [v] *δὴ ἔκ τε τοῦ* T. [w] *ἄρα* ante *τῶν* om. T. [x] *δὲ] γρ. καὶ χωρὶς τοῦ δέ συνδέσμου, ἵνα στίζωμεν μέχρι τοῦ διαφοραί* margo E. [y] *συγκριτικόν καὶ ὥστε* T.

Digitized by Google

ταί τι, ὥστ' ἔσται μεταβολὴ εἰς τοῦτο πρὶν ἢ εἰς αὐτά· ἑκατέρου γὰρ καὶ ἧττον ἔσται καὶ μᾶλλον. Μεταξὺ ἄρα
11 ἔσται καὶ τοῦτο τῶν ἐναντίων. Καὶ τἆλλα ἄρα πάντα σύνθετα [z] τὰ μεταξύ· τὸ γὰρ τοῦ μὲν μᾶλλον τοῦ δ' ἧττον σύνθετόν [a] πως ἐξ ἐκείνων ὧν λέγεται εἶναι τοῦ μὲν μᾶλλον τοῦ δ' ἧττον. Ἐπεὶ [b] δ' οὐκ ἔστιν ἕτερα πρότερα ὁμογενῆ τῶν ἐναντίων, ἅπαντ' ἂν ἐκ τῶν ἐναντίων εἴη τὰ μεταξύ.
12 Ὥστε καὶ τὰ κάτω πάντα, καὶ τἀναντία καὶ τὰ μεταξύ, ἐκ τῶν πρώτων ἐναντίων ἔσονται. Ὅτι μὲν οὖν τὰ μεταξὺ ἔν τε ταὐτῷ γένει πάντα καὶ μεταξὺ ἐναντίων καὶ σύγκειται ἐκ τῶν ἐναντίων [c] ἅπαντα, δῆλον.

8 Τὸ δ' ἕτερον τῷ εἴδει τινός τι ἕτερόν ἐστι, καὶ δεῖ τοῦτο ἀμφοῖν ὑπάρχειν· οἷον εἰ ζῷον ἕτερον τῷ εἴδει, ἄμφω ζῷα. Ἀνάγκη [d] ἄρα ἐν γένει τῷ αὐτῷ εἶναι τὰ ἕτερα τῷ εἴδει. Τὸ γὰρ [e] τοιοῦτον γένος καλῶ, [f] ᾧ ἄμφω ἓν ταὐτὸ λέγεται, μὴ κατὰ συμβεβηκὸς ἔχον διαφοράν, εἴθ' ὡς ὕλη ὂν [g] εἴτ' ἄλ-
2 λως. Οὐ μόνον γὰρ δεῖ τὸ κοινὸν ὑπάρχειν, οἷον ἄμφω ζῷα, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἑκατέρῳ τοῦτο αὐτὸ τὸ ζῷον, οἷον τὸ μὲν ἵππον τὸ δὲ ἄνθρωπον. [h] Διὰ τοῦτο τὸ κοινὸν ἕτερον ἀλλήλων ἐστὶ τῷ εἴδει. Ἔσται δὴ καθ' [i] αὑτὰ τὸ μὲν [k] τοιονδὶ ζῷον τὸ δὲ τοιονδί, οἷον τὸ μὲν ἵππος τὸ δ' ἄνθρωπος. [l] Ἀνάγκη ἄρα τὴν διαφορὰν ταύτην ἑτερότητα τοῦ γένους
3 εἶναι. Λέγω γὰρ γένους διαφορὰν ἑτερότητα ἣ ἕτερον ποιεῖ τοῦτο αὐτό. Ἐναντίωσις τοίνυν ἔσται αὕτη. Δῆλον δὲ [m] καὶ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. Πάντα γὰρ διαιρεῖται τοῖς ἀντικειμένοις, καὶ ὅτι τἀναντία ἐν ταὐτῷ γένει, δέδεικται· ἡ γὰρ ἐναντιότης ἦν διαφορὰ τελεία. [n] Ἡ δὲ διαφορὰ ἡ εἴδει πᾶσα τινός τι· ὥστε τοῦτο τὸ αὐτό τε καὶ γένος ἐπ' ἀμ-
4 φοῖν. Διὸ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ συστοιχίᾳ πάντα τὰ ἐναντία τῆς κατηγορίας, ὅσα εἴδει διάφορα καὶ μὴ γένει, ἕτερά τε ἀλλή-

[z] τὰ om. T. [a] πῶς δ' ἐξ T. [b] δ' οὐκ] οὖν οὐκ E. [c] πάντα E.T. [d] ἄρα] καὶ A^b. [e] τοιοῦτο E. [f] ὃ E.T. [g] εἴτ'] εἴθ' ὡς A^b. [h] διὸ A^b. [i] αὐτὸ E.T. [k] τοιονδὶ] τοῖον τὸ T. [l] ἀνάγκη—εἶναι om. T. [m] καὶ om. A^b. [n] γρ. καὶ οὕτως· ἡ δὲ διαφορὰ ἡ τέλειος τινός τι E.

Digitized by Google

λων μάλιστα· τελεία γὰρ ἡ διαφορά, καὶ ἅμα ἀλλήλοις οὐ
γίγνεται. Ἡ ἄρα διαφορὰ ἐναντίωσίς ἐστιν. Τοῦτο [o] ἄρα
ἐστὶ τὸ ἑτέροις εἶναι τῷ εἴδει, [p] τὸ ἐν ταὐτῷ γένει ὄντα ἐναν-
τίωσιν ἔχειν ἄτομα ὄντα. [q] Ταὐτὰ δὲ τῷ εἴδει, ὅσα μὴ 5
ἔχει ἐναντίωσιν ἄτομα ὄντα· ἐν γὰρ τῇ διαιρέσει καὶ ἐν τοῖς
μεταξὺ γίγνονται ἐναντιώσεις πρὶν εἰς τὰ ἄτομα ἐλθεῖν.
Ὥστε φανερὸν ὅτι πρὸς τὸ καλούμενον [r] ὂν γένος οὔτε ταὐ- 6
τὸν οὔτε ἕτερον τῷ εἴδει οὐθέν ἐστι τῶν ὡς γένους εἰδῶν
[s] προσηκόντων· ἡ γὰρ ὕλη ἀποφάσει δηλοῦται, τὸ δὲ γένος
ὕλη [t] οὗ λέγεται γένος, μὴ ὡς τὸ τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀλλ᾽ ὡς
[v] τὸ ἐν τῇ φύσει, οὐδὲ πρὸς τὰ μὴ ἐν ταὐτῷ γένει, ἀλλὰ
διοίσει τῷ γένει [w] ἐκείνων, εἴδει δὲ [x] τῶν ἐν ταὐτῷ γένει.
Ἐναντίωσιν γὰρ ἀνάγκη εἶναι τὴν διαφορὰν οὗ [y] διαφέρει
εἴδει· αὕτη δ᾽ ὑπάρχει τοῖς ἐν ταὐτῷ γένει οὖσι μόνοις.

Ἀπορήσειε δ᾽ ἄν [z] τις διὰ τί [a] γυνὴ ἀνδρὸς οὐκ εἴδει δια- 9
φέρει, ἐναντίου τοῦ θήλεος καὶ τοῦ ἄρρενος ὄντος, τῆς δὲ δια-
φορᾶς ἐναντιώσεως· οὐδὲ ζῷον θῆλυ καὶ ἄρρεν ἕτερον τῷ
εἴδει, καίτοι καθ᾽ [b] αὑτὸ τοῦ ζῴου αὕτη ἡ διαφορὰ καὶ οὐχ
[c] ὡς λευκότης ἢ μελανία, ἀλλ᾽ ᾗ ζῷον καὶ τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρ-
ρεν ὑπάρχει. Ἔστι δ᾽ ἡ ἀπορία αὕτη σχεδὸν ἡ αὐτὴ καὶ 2
διὰ τί ἡ μὲν ποιεῖ τῷ εἴδει ἕτερα ἐναντίωσις, ἡ δ᾽ οὔ, οἷον τὸ
πεζὸν καὶ τὸ πτερωτόν, λευκότης δὲ καὶ μελανία οὔ. Ἢ ὅτι
τὰ μὲν οἰκεῖα πάθη τοῦ γένους, τὰ δ᾽ ἧττον; [d] Καὶ ἐπειδή
ἐστι τὸ μὲν λόγος τὸ δ᾽ ὕλη, ὅσαι μὲν ἐν τῷ λόγῳ εἰσὶν ἐναν-
τιότητες εἴδει ποιοῦσι διαφοράν, ὅσαι δ᾽ ἐν τῷ συνειλημμένῳ
τῇ ὕλῃ οὐ ποιοῦσιν. Διὸ ἀνθρώπου λευκότης οὐ ποιεῖ οὐδὲ 3
μελανία, οὐδὲ τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ διαφορὰ κατ᾽ εἶδος
πρὸς μέλανα ἄνθρωπον, οὐδ᾽ ἂν ὄνομα ἓν τεθῇ. Ὡς ὕλη γὰρ
ὁ ἄνθρωπος, οὐ ποιεῖ δε διαφορὰν ἡ ὕλη· [e] οὐκ ἀνθρώπου γὰρ
[f] εἴδη εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι διὰ τοῦτο, καίτοι ἕτεραι αἱ σάρκες

[o] ἄρα] γὰρ E.T. [p] τὸ ἐν] τῶ ἐν T. [q] ταὐτὰ—ὄντα om. T. [r] ὂν om. E. [s] προσηκόντως E. [t] οὗ] ὃ T.A[b]. [v] τὸ alterum om. E.T. [w] ἐκεῖνα A[b]. [x] τῶν] τὰ T.A[b]. [y] διαφέρειν T. [z] τις om. T. [a] ἀνδρὸς γυνὴ A[b]. [b] αὐτὰ A[b]. [c] ὡς ἡ λευκότης A[b]. [d] καὶ] ἢ E, om. T. [e] οὐκ] οὐδὲν A[b]. [f] εἴδει T, ὕλη A[b].

Digitized by Google

καὶ τὰ ὀστᾶ ἐξ ὧν ὅδε καὶ ὅδε· ἀλλὰ τὸ σύνολον ἕτερον μέν,
εἴδει δ' οὐχ ἕτερον, ὅτι ἐν τῷ λόγῳ οὐκ ἔστιν ἐναντίωσις·
4 τοῦτο δ' ἐστὶ [g] τὸ ἔσχατον ἄτομον. Ὁ δὲ Καλλίας ἐστὶν ὁ
λόγος μετὰ τῆς ὕλης· καὶ ὁ λευκὸς δὴ ἄνθρωπος ὅτι Καλλίας
λευκός· κατὰ συμβεβηκὸς οὖν ὁ ἄνθρωπος [h] λευκός. [i] Οὐδὲ
χαλκοῦς δὴ κύκλος καὶ ξύλινος, οὐδὲ τρίγωνον χαλκοῦν καὶ
[k] κύκλος ξύλινος, οὐ διὰ τὴν ὕλην εἴδει διαφέρουσιν, ἀλλ' ὅτι
5 ἐν τῷ λόγῳ ἔνεστιν ἐναντίωσις. Πότερον δ' ἡ ὕλη [l] οὐ ποιεῖ
ἕτερα τῷ εἴδει, οὖσά [m] πως [n] ἑτέρα, ἢ ἔστιν ὡς ποιεῖ; Διὰ τί
γὰρ [o] ὁδὶ ὁ ἵππος τουδὶ ἀνθρώπου ἕτερος τῷ εἴδει; Καίτοι
σὺν τῇ ὕλῃ οἱ λόγοι αὐτῶν. Ἢ ὅτι ἔνεστιν ἐν τῷ λόγῳ
ἐναντίωσις; Καὶ γὰρ τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου καὶ [p] μέλανος
ἵππου. Καὶ ἔστι γε εἴδει, ἀλλ' οὐχ ᾗ ὁ μὲν λευκὸς ὁ δὲ
μέλας, ἐπεὶ καὶ εἰ ἄμφω λευκὰ ἦν, ὅμως ἂν ἦν εἴδει ἕτερα.
6 Τὸ δὲ ἄρρεν καὶ θῆλυ τοῦ ζῴου οἰκεῖα μὲν πάθη, ἀλλ' οὐ
κατὰ τὴν οὐσίαν ἀλλ' ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῷ σώματι. Διὸ τὸ
αὐτὸ σπέρμα θῆλυ ἢ ἄρρεν γίγνεται παθόν τι πάθος. [q] Τί
μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τῷ εἴδει ἕτερον εἶναι, καὶ διὰ τί τὰ μὲν δια-
φέρει εἴδει τὰ δ' οὔ, εἴρηται.
10 Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐναντία ἕτερα τῷ εἴδει, τὸ [r] δὲ φθαρτὸν
καὶ [s] τὸ ἄφθαρτον ἐναντία (στέρησις γὰρ ἀδυναμία διω-
ρισμένη), ἀνάγκη ἕτερον εἶναι τῷ γένει τὸ φθαρτὸν καὶ [t] τὸ
ἄφθαρτον. Νῦν μὲν [v] οὖν ἐπ' αὐτῶν εἰρήκαμεν τῶν καθόλου
ὀνομάτων, [w] ὥστε δόξειεν ἂν οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι ὁτιοῦν ἄφθαρ-
τον καὶ φθαρτὸν ἕτερα εἶναι τῷ εἴδει, ὥσπερ οὐδὲ λευκὸν
2 καὶ μέλαν. Τὸ γὰρ αὐτὸ ἐνδέχεται εἶναι καὶ ἅμα, ἐὰν ᾖ
τῶν καθόλου, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος [x] εἴη ἂν καὶ λευκὸς καὶ μέ-
λας, καὶ τῶν καθ' [y] ἕκαστον· εἴη γὰρ ἂν μὴ ἅμα ὁ αὐτὸς
λευκὸς καὶ μέλας. [z] Καίτοι ἐναντίον τὸ λευκὸν τῷ μέλανι.
3 Ἀλλὰ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει

[g] τὸ om. E.T. [h] λευκός om. A^b. [i] οὐδ' ὁ χ. E.T. [k] ξύλινος κύκλος T. [l] οὐ om. E.T. [m] πως] ἁπλῶς rc. E. [n] ἑτέρα om. T. et pr. E. [o] ὅδε A^b. [p] μέλανος om. A^b. [q] τί] ὅτι E. [r] δὲ post τὸ om. A^b. [s] τὸ om. A^b. [t] τὸ post καὶ om. A^b. [v] οὖν om. T. [w] ὡς δὲ E.A^b. [x] ἂν εἴη T. [y] ἕκαστα T. [z] καίτοι] καὶ τὸ T.

Digitized by Google

ἐνίοις, οἷον καὶ τὰ νῦν εἰρημένα καὶ ἄλλα πολλά, τὰ δὲ ἀδύ-
νατον, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ φθαρτὸν καὶ τὸ ἄφθαρτον· οὐθὲν γάρ
ἐστι φθαρτὸν κατὰ συμβεβηκός· τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκὸς
ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, τὸ δὲ φθαρτὸν τῶν ἐξ ἀνάγκης ὑπαρ-
χόντων ἐστὶν οἷς ὑπάρχει· ἢ ἔσται ταὐτὸ [a] *καὶ ἓν φθαρτὸν*
καὶ ἄφθαρτον, εἰ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ φθαρτόν.
Ἡ τὴν οὐσίαν ἄρα ἢ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀνάγκη ὑπάρχειν τὸ φθαρ- 4
τὸν ἑκάστῳ τῶν φθαρτῶν. [b] *Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ*
τοῦ ἀφθάρτου· τῶν γὰρ ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχόντων ἄμφω.
Ἧι ἄρα καὶ καθὸ πρῶτον τὸ μὲν φθαρτὸν τὸ δ' ἄφθαρτον,
ἔχει ἀντίθεσιν, ὥστε ἀνάγκη [c] *γένει ἕτερα εἶναι. Φανερὸν* 5
τοίνυν ὅτι οὐκ ἐνδέχεται εἶναι εἴδη τοιαῦτα οἷα λέγουσί τινες·
ἔσται γὰρ [d] *καὶ ἄνθρωπος ὁ μὲν φθαρτὸς ὁ δ' ἄφθαρτος.*
Καίτοι τῷ εἴδει ταὐτὰ λέγεται εἶναι τὰ εἴδη τοῖς τισὶ καὶ
οὐχ ὁμώνυμα· τὰ δὲ [e] *γένει ἕτερα πλεῖον διέστηκεν ἢ τὰ*
εἴδει.

Κ.

Ὅτι μὲν ἡ σοφία περὶ ἀρχὰς ἐπιστήμη [f] *τίς ἐστι, δῆλον*
ἐκ τῶν πρώτων ἐν οἷς διηπόρηται πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων
εἰρημένα περὶ τῶν ἀρχῶν· ἀπορήσειε δ' ἄν τις πότερον μίαν
ὑπολαβεῖν εἶναι δεῖ τὴν σοφίαν ἐπιστήμην ἢ πολλάς. Εἰ
μὲν γὰρ μίαν, μία [g] *γ' ἐστὶν ἀεὶ τῶν ἐναντίων· αἱ δ' ἀρχαὶ*
οὐκ ἐναντίαι. Εἰ δὲ μὴ μία, ποίας δεῖ θεῖναι ταύτας; Ἔτι 2
τὰς ἀποδεικτικὰς ἀρχὰς θεωρῆσαι μιᾶς ἢ πλειόνων; Εἰ μὲν
γὰρ μιᾶς, τί μᾶλλον ταύτης ἢ ὁποιασοῦν; Εἰ δὲ πλειόνων,
ποίας δεῖ ταύτας [h] *θεῖναι; Ἔτι πότερον πασῶν τῶν οὐσιῶν*
ἢ οὔ; Εἰ μὲν γὰρ μὴ πασῶν, ποίων χαλεπὸν ἀποδοῦναι· εἰ
δὲ πασῶν μία, ἄδηλον [i] *πῶς ἐνδέχεται πλειόνων τὴν αὐτὴν*
ἐπιστήμην εἶναι. Ἔτι πότερον περὶ τὰς οὐσίας μόνον ἢ καὶ 3
τὰ συμβεβηκότα [k] *ἀπόδειξίς ἐστιν; Εἰ γὰρ περί* [l] *γε τὰ*
συμβεβηκότα ἀπόδειξίς ἐστιν, [m] *περὶ τὰς οὐσίας οὐκ ἔστιν.*

[a] *καὶ* om. A^b. [b] *ὁ αὐτὸς δὲ* A^b. [c] *γένη* T. [d] *καὶ* om. E.T.
[e] *γένη ἕτερα εἴδη πλεῖον* T. [f] *τις* om. E.T. [g] *γ'*] *δ'* E.T. [h] *τιθέναι* A^b.
[i] *πῶς*] *ἀποδοῦναι πῶς* T. [k] *ἀπόδειξις ἐστίν* add. E. [l] *γε* om. E.T.
[m] *περὶ δὲ τὰς* T.

Digitized by Google

Εἰ δ' ἑτέρα, τίς ἑκατέρα καὶ ποτέρα σοφία; Ἡ μὲν γὰρ
ἀποδεικτικὴ σοφία [n] ἡ περὶ τὰ συμβεβηκότα, ἡ δὲ περὶ τὰ
4 πρῶτα [o] ἡ τῶν οὐσιῶν. Ἀλλ' οὐδὲ περὶ τὰς ἐν τοῖς φυσικοῖς
εἰρημένας αἰτίας τὴν [p] ζητουμένην ἐπιστήμην θετέον. Οὔτε
γὰρ περὶ τὸ [q] οὗ ἕνεκεν· τοιοῦτον γὰρ τἀγαθόν, τοῦτο δ' ἐν
τοῖς [r] πρακτοῖς ὑπάρχει καὶ τοῖς οὖσιν ἐν κινήσει· καὶ τοῦτο
πρῶτον κινεῖ (τοιοῦτον γὰρ τὸ τέλος), τὸ δὲ πρῶτον κινῆσαν
5 οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς ἀκινήτοις. Ὅλως δ' ἀπορίαν ἔχει πότερόν
ποτε περὶ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας ἐστὶν ἡ ζητουμένη νῦν ἐπι-
στήμη ἢ οὔ, περὶ δέ τινας ἑτέρας. Εἰ γὰρ περὶ ἄλλας, ἢ
περὶ τὰ εἴδη εἴη ἂν ἢ περὶ τὰ μαθηματικά. Τὰ μὲν οὖν εἴδη
[s] ὅτι οὐκ ἔστι, δῆλον. [s] Ὅμως δ' ἀπορίαν ἔχει, κἂν εἶναί τις
αὐτὰ θῇ, διὰ τί ποτ' οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῶν μαθηματικῶν, οὕτως
6 ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὧν ἔστιν εἴδη. Λέγω δ' ὅτι τὰ μα-
θηματικὰ μὲν μεταξύ [t] τε τῶν εἰδῶν τιθέασι καὶ τῶν αἰσθη-
τῶν οἷον [v] τρίτα τινὰ παρὰ τὰ εἴδη τε καὶ τὰ δεῦρο· τρίτος
δ' ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν οὐδ' ἵππος παρ' αὐτόν τε καὶ τοὺς καθ'
[w] ἕκαστον. Εἰ δ' αὖ μή ἐστιν ὡς λέγουσι, περὶ ποῖα θετέον
πραγματεύεσθαι τὸν μαθηματικόν; Οὐ γὰρ δὴ περὶ τὰ
δεῦρο· τούτων γὰρ οὐθέν ἐστιν οἷον [x] αἱ μαθηματικαὶ ζη-
7 τοῦσι τῶν ἐπιστημῶν. Οὐδὲ μὴν περὶ τὰ μαθηματικὰ ἡ
ζητουμένη νῦν ἐστὶν ἐπιστήμη· χωριστὸν γὰρ αὐτῶν οὐθέν.
Ἀλλ' οὐδὲ τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν· φθαρταὶ γάρ. Ὅλως δ'
ἀπορήσειέ [y] τις ἂν ποίας ἐστὶν ἐπιστήμης τὸ διαπορῆσαι
8 περὶ τῆς τῶν μαθηματικῶν ὕλης. Οὔτε γὰρ τῆς φυσικῆς,
διὰ τὸ περὶ τὰ [z] ἔχοντα ἐν [a] αὐτοῖς ἀρχὴν κινήσεως καὶ στά-
σεως τὴν τοῦ φυσικοῦ πᾶσαν εἶναι πραγματείαν, οὐδὲ μὴν
τῆς σκοπούσης [b] περὶ ἀποδείξεώς τε καὶ ἐπιστήμης· περὶ
γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ γένος τὴν ζήτησιν ποιεῖται. Λείπεται
τοίνυν τὴν προκειμένην φιλοσοφίαν περὶ [c] αὐτῶν τὴν σκέψιν

[n] ἡ ante περὶ om. A^b. [o] ἡ τῶν] ἢ τῶν T. [p] ἐπιζητουμένην E.T.A^b. [q] οὗ ἕνεκεν] ἕνεκεν τινὸς A^b.F^b. [r] πρακτικοῖς A^b. [s] διότι et ὅλως A^b. [t] τε om. E.T. [v] τρίτα] τρόπον T. [w] ἕκαστα E.T. [x] ζητοῦσιν αἱ μαθηματικαὶ A^b. [y] ἄν τις F^b. om. ἂν T. et pr. E. [z] ἔχοντα] ἔσχατα T. [a] ἑαυτοῖς A^b. [b] περὶ ante ἀποδ. om. T. [c] αὐτῆς T.

Digitized by Google

ποιεῖσθαι. Διαπορήσειε δ' ἄν τις εἰ δεῖ θεῖναι τὴν ζητου- 9
μένην ἐπιστήμην περὶ τὰς ἀρχὰς τὰ καλούμενα ὑπό τινων
στοιχεῖα· ταῦτα δὲ πάντες ἐνυπάρχοντα τοῖς συνθέτοις τι-
θέασιν. Μᾶλλον δ' ἂν δόξειε τῶν καθόλου δεῖν εἶναι τὴν
ζητουμένην ἐπιστήμην· πᾶς γὰρ λόγος καὶ πᾶσα ἐπιστήμη
τῶν καθόλου καὶ οὐ τῶν ἐσχάτων, ὥστ' εἴη ἂν οὕτω τῶν
πρώτων γενῶν. Ταῦτα δὲ [d] γίγνοιτ' ἂν τό τε ὂν καὶ τὸ ἕν· 10
ταῦτα γὰρ μάλιστ' ἂν ὑποληφθείη περιέχειν τὰ ὄντα πάντα
καὶ μάλιστα ἀρχαῖς ἐοικέναι διὰ τὸ εἶναι πρῶτα τῇ φύσει·
φθαρέντων γὰρ αὐτῶν συναναιρεῖται [e] καὶ τὰ λοιπά· [f] πάντα
γὰρ ὂν καὶ ἕν. ‖Ἠι δὲ τὰς διαφορὰς αὐτῶν ἀνάγκη μετέ- 11
χειν εἰ θήσει τις αὐτὰ γένη, διαφορὰ δ' οὐδεμία τοῦ γένους
μετέχει, ταύτῃ δ' οὐκ ἂν δόξειε δεῖν αὐτὰ τιθέναι γένη οὐδ'
ἀρχάς. ‖Ἔτι δ' εἰ μᾶλλον ἀρχὴ τὸ ἁπλούστερον τοῦ ἧττον 12
τοιούτου, τὰ δ' ἔσχατα τῶν ἐκ τοῦ γένους ἁπλούστερα τῶν
γενῶν (ἄτομα γάρ), τὰ [g] γένη δ' εἰς [h] εἴδη πλείω καὶ διαφέ-
ροντα διαιρεῖται, μᾶλλον ἂν ἀρχὴ δόξειεν εἶναι τὰ εἴδη τῶν
γενῶν. ‖Ἠι δὲ [i] συναναιρεῖται τοῖς γένεσι τὰ εἴδη, τὰ γένη 13
ταῖς ἀρχαῖς ἔοικε μᾶλλον· ἀρχὴ γὰρ τὸ συναναιροῦν. Τὰ
μὲν οὖν τὴν ἀπορίαν ἔχοντα ταῦτα καὶ τοιαῦτ' ἐστὶν [k] ἕτερα.

‖Ἔτι πότερον δεῖ τιθέναι τι παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα ἢ οὔ, **2**
ἀλλὰ τούτων ἡ ζητουμένη [l] ἐπιστήμη. ‖Ἀλλὰ ταῦτα ἄπειρα.
Τά γε μὴν παρὰ τὰ καθ' ἕκαστα γένη ἢ εἴδη ἐστίν· ἀλλ'
οὐδετέρου τούτων ἡ ζητουμένη [m] νῦν ἐπιστήμη. [n] Διότι γὰρ
ἀδύνατον τοῦτ', εἴρηται. Καὶ γὰρ ὅλως ἀπορίαν ἔχει πό- 2
τερον δεῖ τινὰ ὑπολαβεῖν οὐσίαν εἶναι χωριστὴν παρὰ τὰς
αἰσθητὰς οὐσίας καὶ τὰς δεῦρο, ἢ οὔ, ἀλλὰ ταῦτ' εἶναι τὰ
ὄντα καὶ περὶ ταῦτα τὴν σοφίαν ὑπάρχειν. Ζητεῖν μὲν γὰρ
ἐοίκαμεν ἄλλην τινά, καὶ τὸ προκείμενον τοῦτ' ἐστὶν ἡμῖν,
λέγω δὲ τὸ [o] ἰδεῖν εἴ τι χωριστὸν καθ' αὑτὸ καὶ μηδενὶ τῶν
αἰσθητῶν ὑπάρχον. ‖Ἔτι δ' εἰ [p] παρὰ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας 3

[d] γίγνοιτ' E. [e] καὶ om. T. [f] πᾶν Ab. [g] γένει T. [h] εἴδη om. T.
[i] συναιρεῖται Ab. [k] ἕτερα om. Fb. [l] ἐπιστήμη om. T. [m] νῦν om. T.
[n] διὸ E.T. [o] δεῖν Ab. [p] περὶ T.

Digitized by Google

[q] ἔστι τις ἑτέρα οὐσία, παρὰ ποίας τῶν αἰσθητῶν δεῖ τιθέναι
ταύτην εἶναι; Τί γὰρ μᾶλλον παρὰ τοὺς ἀνθρώπους ἢ τοὺς
ἵππους ἢ τῶν ἄλλων ζῴων θήσει τις αὐτὴν ἢ καὶ τῶν ἀψύ-
χων ὅλως; Τό γε μὴν [r] ἴσας ταῖς αἰσθηταῖς καὶ φθαρταῖς
οὐσίαις ἀϊδίους ἑτέρας κατασκευάζειν ἐκτὸς τῶν εὐλόγων δό-
4 ξειεν ἂν πίπτειν. Εἰ δὲ μὴ χωριστὴ τῶν σωμάτων ἡ ζητου-
μένη νῦν [s] ἐστὶν ἀρχή, τίνα ἄν [t] τις ἄλλην [v] μᾶλλον θείη τῆς
ὕλης; Αὕτη γε μὴν ἐνεργείᾳ μὲν οὐκ ἔστι, δυνάμει δ' ἔστιν.
Μᾶλλόν τ' ἂν ἀρχὴ κυριωτέρα ταύτης δόξειεν εἶναι τὸ εἶδος
καὶ ἡ μορφή· τοῦτο δὲ φθαρτόν, ὥσθ' ὅλως οὐκ ἔστιν ἀΐδιος
5 οὐσία χωριστὴ καὶ καθ' αὑτήν. Ἀλλ' ἄτοπον· ἔοικε γὰρ καὶ
ζητεῖται σχεδὸν ὑπὸ τῶν χαριεστάτων ὡς οὖσά τις ἀρχὴ καὶ
οὐσία τοιαύτη· πῶς γὰρ ἔσται τάξις μή τινος ὄντος ἀϊδίου
6 καὶ χωριστοῦ καὶ μένοντος; Ἔτι δ' εἴπερ ἔστι τις οὐσία
καὶ ἀρχὴ τοιαύτη τὴν φύσιν οἵαν νῦν ζητοῦμεν, καὶ αὕτη
[w] μία πάντων καὶ [x] ἡ αὐτὴ τῶν ἀϊδίων τε καὶ φθαρτῶν, ἀπο-
ρίαν ἔχει διὰ τί ποτε τῆς αὐτῆς ἀρχῆς οὔσης τὰ μέν ἐστιν
ἀΐδια τῶν ὑπὸ τὴν ἀρχήν, τὰ δ' [y] οὐκ ἀΐδια· τοῦτο γὰρ ἄτο-
7 πον. Εἰ δ' ἄλλη μέν ἐστιν ἀρχὴ τῶν φθαρτῶν ἄλλη δὲ τῶν
ἀϊδίων, εἰ μὲν ἀΐδιος καὶ ἡ τῶν φθαρτῶν, ὁμοίως ἀπορήσομεν·
διὰ τί γὰρ οὐκ [z] ἀϊδίου τῆς ἀρχῆς οὔσης καὶ τὰ ὑπὸ τὴν [a] ἀρ-
χὴν ἀΐδια; Φθαρτῆς δ' οὔσης ἄλλη τις ἀρχὴ γίγνεται ταύ-
8 της κἀκείνης ἑτέρα, καὶ τοῦτ' εἰς ἄπειρον πρόεισιν. Εἰ δ'
[b] αὖ τις τὰς δοκούσας μάλιστ' ἀρχὰς ἀκινήτους εἶναι, τό τε
ὂν καὶ τὸ ἓν θήσει, πρῶτον μὲν εἰ μὴ τόδε τι καὶ οὐσίαν ἑκά-
τερον αὐτῶν σημαίνει, πῶς ἔσονται χωρισταὶ καὶ καθ' αὑτάς;
Τοιαύτας δὲ ζητοῦμεν τὰς ἀϊδίους [c] τε καὶ πρώτας ἀρχάς.
9 Εἴ γε μὴν [d] τόδε τι καὶ οὐσίαν ἑκάτερον αὐτῶν δηλοῖ, πάντ'
[e] ἐστὶν οὐσίαι τὰ ὄντα· [f] κατὰ πάντων γὰρ τὸ ὂν κατηγο-
ρεῖται, κατ' ἐνίων δὲ [g] καὶ τὸ ἕν. Οὐσίαν δ' εἶναι πάντα τὰ

[q] ἔστι om. F^b. [r] ἴσα T. [s] ἐστὶν om. A^b. [t] ἄλλην τις A^b. [v] θείη μᾶλλον E.T. [w] μία, μία πάντων T. [x] ἡ αὐτὴ] αὕτη A^b. [y] οὐκ ἀΐδια] οὔ. καὶ A^b. [z] ἀΐδια A^b. [a] ἀρχὴν οὐκ ἀΐδια E, ἀΐδιον A^b. [b] αὖ] ἂν T. [c] τε om. A^b. [d] οὐσίαν καὶ τόδε τι A^b. [e] εἰσὶν A^b. [f] κατὰ] καὶ T. [g] καὶ add. E.

Digitized by Google

ὄντα ψεῦδος. ῎Ετι δὲ τοῖς τὴν πρώτην ἀρχὴν τὸ ἓν λέγουσι 10
καὶ τοῦτ' οὐσίαν, ἐκ δὲ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς ὕλης τὸν ἀριθμὸν γεννῶσι πρῶτον, καὶ τοῦτον οὐσίαν φάσκουσιν εἶναι, πῶς ἐνδέχεται τὸ λεγόμενον ἀληθὲς εἶναι; Τὴν γὰρ δυάδα καὶ τῶν λοιπῶν ἕκαστον [h] ἀριθμῶν τῶν συνθέτων πῶς ἓν δεῖ νοῆσαι; Περὶ τούτου γὰρ οὔτε λέγουσιν οὐθὲν οὔτε ῥᾴδιον εἰπεῖν.
Εἴ γε μὴν γραμμὰς ἢ τὰ τούτων ἐχόμενα (λέγω δ' ἐπιφα- 11
νείας τὰς πρώτας) θήσει [i] τις ἀρχάς, ταῦτα [k] δ' οὐκ εἰσὶν οὐσίαι χωρισταί, τομαὶ δὲ καὶ διαιρέσεις αἱ [l] μὲν ἐπιφανειῶν αἱ δὲ σωμάτων, αἱ δὲ στιγμαὶ γραμμῶν, ἔτι δὲ [m] πέρατα τῶν αὐτῶν τούτων· [n] πάντα δὲ ταῦτα ἐν ἄλλοις ὑπάρχει καὶ
χωριστὸν [o] οὐθέν ἐστιν. ῎Ετι πῶς οὐσίαν ὑπολαβεῖν εἶναι 12
δεῖ τοῦ ἑνὸς [p] καὶ στιγμῆς; Οὐσίας μὲν γὰρ [q] πάσης γενεσίς ἐστι, στιγμῆς δ' οὐκ ἔστιν· διαίρεσις γὰρ ἡ στιγμή. Παρέχει δ' ἀπορίαν καὶ τὸ πᾶσαν μὲν ἐπιστήμην εἶναι τῶν καθόλου καὶ τοῦ [r] τοιουδί, τὴν [s] δ' οὐσίαν μὴ τῶν καθόλου εἶναι, μᾶλλον δὲ τόδε τι καὶ χωριστόν, ὥστ' εἰ περὶ τὰς ἀρχάς ἐστιν ἐπιστήμη, πῶς δεῖ τὴν ἀρχὴν ὑπολαβεῖν οὐσίαν
εἶναι; ῎Ετι πότερον ἔστι τι παρὰ τὸ σύνολον ἢ οὔ; Λέγω 13
δὲ τὴν ὕλην καὶ τὸ μετὰ ταύτης. Εἰ μὲν γὰρ μή, τά [t] γ' ἐν ὕλῃ φθαρτὰ πάντα. Εἰ δ' ἔστι τι, τὸ εἶδος ἂν εἴη καὶ ἡ μορφή. Τοῦτ' οὖν ἐπὶ τίνων ἐστὶ καὶ ἐπὶ τίνων οὔ, χαλεπὸν ἀφορίσαι· ἐπ' ἐνίων γὰρ δῆλον [v] οὐκ ὂν χωριστὸν τὸ εἶδος, οἷον οἰκίας. ῎Ετι πότερον αἱ ἀρχαὶ εἴδει ἢ ἀριθμῷ αἱ αὐταί; Εἰ [w] γὰρ ἀριθμῷ, [x] πάντ' ἔσται [y] ταὐτά.

᾿Επεὶ δ' ἐστὶν ἡ τοῦ φιλοσόφου ἐπιστήμη τοῦ ὄντος ᾗ ὂν 3
καθόλου καὶ οὐ κατὰ μέρος, τὸ δ' ὂν πολλαχῶς καὶ οὐ καθ' ἕνα λέγεται τρόπον· εἰ μὲν οὖν ὁμωνύμως κατὰ δὲ κοινὸν μηθέν, οὐκ ἔστιν ὑπὸ μίαν ἐπιστήμην (οὐ [z] γὰρ ἓν γένος τῶν

[h] ἀριθμὸν A^b. [i] τις] τὰς T. [k] δ'] γὰρ A^b. [l] μὲν γὰρ ἐπιφανειῶν A^b. [m] πέρατα om. T. [n] ἅπαντα A^b. [o] οὐθέν ἐστιν om. T. [p] καὶ τῆς στιγμῆς T. [q] πάσης om. T. [r] τοιοῦδε T. [s] δ' om. A^b. [t] γ' ἐν] γένη T. [v] οὐκ ἂν χωριστὸν T, κἂν χωριστὸν A^b. [w] γὰρ ἀριθμῷ] γὰρ ἀριθμῶ ἓν A^b. [x] πάντες εἰσὶ T. [y] ταῦτα T. A^b, τοιαῦτα E. [z] γὰρ ἂν ἐν A^b.

τοιούτων), εἰ δὲ κατά τι κοινόν, εἴη ἂν ὑπὸ μίαν ἐπιστήμην.
2 Ἔοικε [a] δὴ τὸν εἰρημένον λέγεσθαι τρόπον καθάπερ τό [b] τε
ἰατρικὸν [c] καὶ ὑγιεινόν· καὶ γὰρ τούτων ἑκάτερον πολλαχῶς
[d] λέγομεν. Λέγεται [e] δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἕκαστον τῷ τὸ
μὲν πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἀνάγεσθαί πως, τὸ δὲ πρὸς
ὑγίειαν, τὸ δ' ἄλλως, πρὸς ταὐτὸ δ' ἕκαστον. Ἰατρικὸς [f] γὰρ
λόγος καὶ [g] μαχαίριον λέγεται τῷ τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς
3 ἐπιστήμης εἶναι, τὸ δὲ ταύτῃ χρήσιμον. Ὁμοίως δὲ καὶ
ὑγιεινόν· τὸ μὲν γὰρ [h] ὅτι σημαντικὸν ὑγιείας, τὸ δ' ὅτι
ποιητικόν. Ὁ δ' αὐτὸς τρόπος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. Τὸν
αὐτὸν [i] δὴ τρόπον καὶ τὸ ὂν ἅπαν λέγεται· [k] τῷ γὰρ τοῦ
ὄντος ᾗ ὂν πάθος ἢ ἕξις ἢ διάθεσις ἢ κίνησις [l] ἢ τῶν ἄλλων
4 τι τῶν τοιούτων [m] εἶναι λέγεται ἕκαστον αὐτῶν ὄν. Ἐπεὶ
δὲ παντὸς τοῦ ὄντος πρὸς ἕν τι καὶ [n] κοινὸν ἡ ἀναγωγὴ γί-
γνεται, καὶ τῶν ἐναντιώσεων ἑκάστη πρὸς τὰς πρώτας δια-
φορὰς [o] καὶ ἐναντιώσεις [p] ἀναχθήσεται τοῦ ὄντος, εἴτε πλῆθος
καὶ ἓν εἴθ' ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης αἱ πρῶται τοῦ ὄντος εἰσὶ
διαφοραί, εἴτ' ἄλλαι τινές· ἔστωσαν γὰρ αὗται τεθεωρημέναι.
5 Διαφέρει δ' οὐθὲν τὴν τοῦ ὄντος ἀναγωγὴν πρὸς τὸ ὂν ἢ
πρὸς τὸ ἓν γίγνεσθαι. Καὶ γὰρ εἰ μὴ ταὐτὸν ἄλλο δ' ἐστίν,
6 ἀντιστρέφει γε· τό τε γὰρ ἓν καὶ ὄν πως, τό τε ὂν ἕν. Ἐπεὶ
δ' ἐστὶ τὰ ἐναντία πάντα τῆς αὐτῆς καὶ μιᾶς ἐπιστήμης θεω-
ρῆσαι, λέγεται [q] δ' ἕκαστον αὐτῶν κατὰ στέρησιν (καίτοι γ'
ἔνια ἀπορήσειέ τις ἂν πῶς λέγεται κατὰ στέρησιν, ὧν ἔστιν
ἀνὰ μέσον τι, καθάπερ ἀδίκου καὶ δικαίου), περὶ πάντα [r] δὴ
τὰ τοιαῦτα τὴν στέρησιν δεῖ τιθέναι, μὴ τοῦ ὅλου λόγου,
τοῦ τελευταίου δὲ εἴδους· οἷον εἰ ἔστιν [s] ὁ δίκαιος [t] καθ' ἕξιν
τινὰ πειθαρχικὸς τοῖς νόμοις, οὐ πάντως ὁ ἄδικος ἔσται [v] τοῦ
ὅλου στερούμενος λόγου, περὶ δὲ [w] τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις

[a] δὲ T. [b] τε om. A^b. [c] καὶ τὸ ὑγιεινόν A^b. [d] λεγόμενον T.A^b.
[e] δὲ τῶν τρόπων E.T. [f] γὰρ] δὲ T. [g] μαχαιριος T. [h] ὅτι post γὰρ
om. T. [i] δὲ T. [k] τὸ γὰρ τοῦ T, τοῦ γὰρ A^b. [l] ἢ τῶν] καὶ τῶν A^b.
[m] λέγεται εἶναι A^b. [n] κοινὴ ἀναγωγὴ A^b.F^b. [o] καὶ τὰς ἐναντιώσεις E.T.
[p] ἀναχθήσονται T. [q] δ'] γὰρ F^b. [r] δεῖ T. [s] ὁ δίκαιος ὁ καθ' F^b.
[t] καθ' ἕξιν] μέθεξιν A^b. [v] τοῦ] ὁ τοῦ E.T. [w] τοῦ T.

Digitized by Google

[x]ἐκλείπων πῇ, καὶ [y]ταύτῃ ἡ στέρησις ὑπάρξει αὐτῷ. Τὸν
αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Καθάπερ δ' ὁ μαθη- 7
ματικὸς περὶ τὰ ἐξ ἀφαιρέσεως τὴν [z]θεωρίαν ποιεῖται (περι-
ελὼν γὰρ πάντα τὰ αἰσθητὰ θεωρεῖ, οἷον βάρος καὶ κουφό-
τητα καὶ σκληρότητα καὶ τοὐναντίον, ἔτι δὲ [a]καὶ θερμότητα
καὶ ψυχρότητα καὶ τὰς ἄλλας [b]τὰς αἰσθητὰς ἐναντιώσεις,
μόνον δὲ καταλείπει τὸ ποσὸν καὶ συνεχές, τῶν μὲν ἐφ' ἓν
τῶν δ' ἐπὶ δύο τῶν δ' ἐπὶ τρία, καὶ τὰ πάθη [c]τὰ τούτων ᾗ
ποσά ἐστι καὶ συνεχῆ, καὶ οὐ καθ' ἕτερόν τι θεωρεῖ, καὶ τῶν
μὲν τὰς πρὸς ἄλληλα θέσεις σκοπεῖ καὶ [d]τὰ ταύταις ὑπάρ-
χοντα, τῶν δὲ τὰς συμμετρίας καὶ ἀσυμμετρίας, τῶν δὲ τοὺς
λόγους, ἀλλ' [e]ὅμως μίαν πάντων καὶ τὴν αὐτὴν τίθεμεν ἐπι-
στήμην τὴν γεωμετρικήν), τὸν αὐτὸν [f]δὴ τρόπον ἔχει καὶ
περὶ τὸ ὄν. Τὰ γὰρ τούτῳ συμβεβηκότα καθ' ὅσον ἐστὶν 8
ὄν, καὶ τὰς ἐναντιώσεις αὐτοῦ ᾗ ὄν, οὐκ ἄλλης ἐπιστήμης ἢ
φιλοσοφίας θεωρῆσαι. Τῇ φυσικῇ μὲν γὰρ οὐχ ᾗ ὄντα,
μᾶλλον δ' ᾗ κινήσεως [g]μετέχει, τὴν θεωρίαν τις [h]ἀπονείμειεν
ἄν. Ἥ γε μὴν διαλεκτικὴ καὶ [i]ἡ σοφιστικὴ τῶν συμβεβη-
κότων μέν εἰσι τοῖς οὖσιν, οὐχ ᾗ δ' ὄντα, οὐδὲ περὶ τὸ ὂν
[k]αὐτὸ καθ' ὅσον [l]ὄν ἐστιν. Ὥστε λείπεται τὸν φιλοσόφον, 9
καθ' ὅσον [m]ὄντ' ἐστίν, εἶναι περὶ τὰ λεχθέντα θεωρητικόν.
Ἐπεὶ δὲ τό τε ὂν ἅπαν καθ' ἕν τι καὶ κοινὸν λέγεται πολ-
λαχῶς λεγόμενον, καὶ τἀναντία τὸν αὐτὸν τρόπον (εἰς τὰς
πρώτας γὰρ ἐναντιώσεις καὶ διαφορὰς τοῦ ὄντος ἀνάγεται),
τὰ δὲ τοιαῦτα δυνατὸν ὑπὸ μίαν ἐπιστήμην εἶναι, διαλύοιτ'
ἂν ἡ κατ' ἀρχὰς ἀπορία λεχθεῖσα, λέγω δ' ἐν ᾗ [n]διηπορεῖτο
πῶς ἔσται πολλῶν καὶ διαφόρων ὄντων τῷ γένει μία τις
ἐπιστήμη. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ μαθηματικὸς χρῆται τοῖς κοινοῖς 4
[o]ἰδίως, καὶ τὰς τούτων ἀρχὰς ἂν εἴη θεωρῆσαι τῆς πρώτης

[x] ἐκλεῖπον T. [y] ταύτῃ στέρησις αὐτῷ ὑπάρξει Ab. [z] ἀπορίαν T. [a] καὶ post δὲ om. E.T. [b] τὰς post ἄλλας add. E. [c] τὰ post πάθη om. T. [d] τὰ om. T. [e] ὅλως Ab. [f] δὴ add. Ab. [g] ἔχει Ab. [h] ἀπονέμειεν Ab. [i] ἡ om. E.T. [k] αὐτῷ T. [l] ὄν] γρ. ὄντως E. [m] ὄντ'] οὗτός T.Ab. [n] διηπόρητο T. [o] ἰδίοις Fb.

Digitized by Google

2 φιλοσοφίας. [p] Ὅτι γὰρ ἀπὸ τῶν ἴσων [q] ἴσων ἀφαιρεθέν-
των ἴσα τὰ λειπόμενα, κοινὸν μέν ἐστιν ἐπὶ πάντων τῶν
ποσῶν, ἡ μαθηματικὴ δ' ἀπολαβοῦσα περί τι μέρος τῆς οἰ-
κείας ὕλης ποιεῖται τὴν θεωρίαν, οἷον περὶ γραμμὰς ἢ γωνίας
ἢ ἀριθμοὺς ἢ τῶν λοιπῶν τι ποσῶν, οὐχ ᾗ δ' ὄντα ἀλλ' ᾗ
συνεχὲς αὐτῶν ἕκαστον ἐφ' ἓν ἢ δύο ἢ τρία· ἡ δὲ φιλοσοφία
περὶ τῶν ἐν μέρει μέν, [r] ᾗ τούτων [s] ἑκάστῳ τί συμβέβηκεν, οὐ
σκοπεῖ, περὶ τὸ ὂν δ' ᾗ ὂν τῶν τοιούτων ἕκαστον θεωρεῖ.
3 Τὸν αὐτὸν δ' ἔχει τρόπον καὶ περὶ τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην
τῇ μαθηματικῇ· τὰ συμβεβηκότα γὰρ ἡ φυσικὴ καὶ τὰς ἀρ-
χὰς θεωρεῖ τὰς τῶν ὄντων ᾗ κινούμενα καὶ οὐχ ᾗ ὄντα. Τὴν
δὲ πρώτην εἰρήκαμεν ἐπιστήμην τούτων εἶναι καθ' ὅσον ὄντα
[t] τὰ ὑποκείμενά ἐστιν, ἀλλ' οὐχ [v] ᾗ [w] ἕτερόν τι. Διὸ καὶ ταύ-
την καὶ τὴν μαθηματικὴν ἐπιστήμην μέρη τῆς σοφίας εἶναι
θετέον.

5 Ἔστι δέ τις ἐν τοῖς οὖσιν ἀρχὴ περὶ ἣν [x] οὐκ ἔστι διεψεῦ-
σθαι, τοὐναντίον δ' ἀναγκαῖον ἀεὶ ποιεῖν, λέγω δὲ ἀληθεύειν,
οἷον ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὸ αὐτὸ καθ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν χρό-
νον εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ τἆλλα τὰ τοῦτον αὐτοῖς ἀντικεί-
μενα [y] τὸν τρόπον. Καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἁπλῶς μὲν οὐκ
2 ἔστιν ἀπόδειξις, πρὸς τόνδε δ' ἔστιν. Οὐ γὰρ ἔστιν ἐκ πι-
στοτέρας ἀρχῆς αὐτοῦ τούτου ποιήσασθαι [z] τὸν συλλογι-
3 σμόν, δεῖ δέ [a] γ', εἴπερ ἔσται τὸ ἁπλῶς ἀποδεδεῖχθαι. Πρὸς
δὲ τὸν [b] λέγοντα τὰς ἀντικειμένας φάσεις τῷ δεικνύντι διότι
[c] ψεῦδος, ληπτέον τι τοιοῦτον [d] ὃ ταὐτὸ μὲν ἔσται τῷ μὴ
ἐνδέχεσθαι ταὐτὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι καθ' ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν
χρόνον, μὴ [e] δόξει δ' εἶναι ταὐτόν· οὕτω γὰρ [f] μόνως ἂν ἀπο-
δειχθείη πρὸς τὸν φάσκοντα ἐνδέχεσθαι τὰς ἀντικειμένας
4 φάσεις ἀληθεύεσθαι κατὰ τοῦ αὐτοῦ. Τοὺς [g] δὴ μέλλοντας

[p] ὅτι] εἰ T. [q] alterum ἴσων add. E. [r] ᾗ] ἢ A^b. [s] ἑκάστων A^b.
[t] τὰ om. A^b. [v] ᾗ om. E.T. [w] ἕτερ' ἄττα γρ. E. [x] οὐκ ἔσται A^b.
[y] τὸν om. T. [z] τὸν om. A^b.F^b. [a] γ' om. T. [b] λόγον T. [c] ψεύ-
δεται F^b. [d] ὃ ταὐτῷ T. [e] δόξῃ A^b, δόξειε rc. E. [f] μόνος A^b.
[g] δὲ T.

Digitized by Google

ἀλλήλοις λόγου κοινωνήσειν δεῖ τι συνιέναι αὐτῶν· μὴ γιγνο-
μένου γὰρ τούτου πῶς [h] ἔσται κοινωνία τούτοις πρὸς ἀλλή-
λους λόγου; Δεῖ τοίνυν τῶν ὀνομάτων ἕκαστον εἶναι γνώ-
ριμον καὶ δηλοῦν τι, καὶ μὴ πολλά, μόνον δ' ἕν· ἂν δὲ [i] πλείω
σημαίνῃ, φανερὸν ποιεῖν ἐφ' ὃ φέρει τοὔνομα τούτων. Ὁ 5
[k] δὴ λέγων εἶναι τοῦτο καὶ μὴ εἶναι, τοῦτο [l] ὅ φησιν οὔ φη-
σιν, ὥσθ' ὃ σημαίνει τοὔνομα τοῦτ' οὔ φησι σημαίνειν· τοῦτο
δ' ἀδύνατον. Ὥστ' εἴπερ σημαίνει τι τὸ εἶναι τόδε, τὴν ἀν-
τίφασιν [m] ἀδύνατον ἀληθεύειν [n] κατὰ τοῦ αὐτοῦ. Ἔτι δ' εἰ 6
τι σημαίνει τοὔνομα καὶ τοῦτ' ἀληθεύεται, [o] δεῖ τοῦτ' ἐξ
ἀνάγκης εἶναι· τὸ δ' ἐξ ἀνάγκης ὂν οὐκ ἐνδέχεταί [p] ποτε μὴ
εἶναι· τὰς ἀντικειμένας ἄρα οὐκ ἐνδέχεται [q] φάσεις ἀληθεύειν
κατὰ τοῦ αὐτοῦ. Ἔτι δ' εἰ μηθὲν μᾶλλον ἡ φάσις ἢ [r] ἡ
ἀπόφασις ἀληθεύεται, ὁ λέγων ἄνθρωπον ἢ οὐκ ἄνθρωπον
[s] οὐθὲν μᾶλλον ἀληθεύσει. Δόξειε δὲ κἂν οὐχ ἵππον εἶναι 7
φάσκων τὸν ἄνθρωπον ἢ μᾶλλον ἢ οὐχ ἧττον ἀληθεύειν [t] ἢ
οὐκ ἄνθρωπον, ὥστε καὶ ἵππον φάσκων εἶναι τὸν αὐτὸν ἀλη-
θεύσει· τὰς γὰρ ἀντικειμένας ὁμοίως ἦν ἀληθεύειν. Συμβαίνει
τοίνυν τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον εἶναι καὶ ἵππον ἢ τῶν ἄλλων τι
ζῴων. Ἀπόδειξις μὲν οὖν οὐδεμία τούτων ἐστὶν ἁπλῶς, πρὸς 8
μέντοι τὸν ταῦτα τιθέμενον ἀπόδειξις. Ταχέως δ' ἂν τις
καὶ αὐτὸν τὸν Ἡράκλειτον τοῦτον [v] ἐρωτήσας τὸν τρόπον
ἠνάγκασεν ὁμολογεῖν μηδέποτε τὰς ἀντικειμένας φάσεις δυ-
νατὸν εἶναι κατὰ τῶν αὐτῶν ἀληθεύεσθαι· νῦν δ' οὐ [w] συνεὶς
[x] ἑαυτοῦ τί ποτε λέγει, ταύτην ἔλαβε τὴν δόξαν. Ὅλως δ' 9
εἰ τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἐστὶν ἀληθές, οὐδ' ἂν αὐτὸ τοῦτο
[y] εἴη ἀληθές, λέγω δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι τὸ αὐτὸ καθ' ἕνα καὶ τὸν
αὐτὸν χρόνον εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι. Καθάπερ γὰρ καὶ διῃ- 10
ρημένων αὐτῶν οὐθὲν μᾶλλον ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις

[h] ἔστι E.A[b]. [i] πλείονα E.T. [k] δεῖ F[b]. [l] ὅ] ὁ ὅλως εἶναι E, om. T. [m] ἀληθεύειν ἀδύνατον E.T. [n] κατὰ τοῦ αὐτοῦ om. E.T. [o] δεῖ καὶ τοῦτ' E.T. [p] τότε E.T. [q] φάσεις καὶ ἀποφάσεις ἀληθεύειν E.T. [r] ἡ post ἢ om. T. [s] οὐθὲν] οὐδὲ T. [t] ἢ om. E. [v] ἐρωτῶν A[b]. [w] συνιεὶς T.A[b]. et γρ. E. [x] ἑαυτὸν T, αὐτοῦ A[b]. [y] ἀληθὲς εἴη E.T.

Digitized by Google

ἀληθεύεται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ [z] τοῦ συναμφοτέρου καὶ
τοῦ συμπεπλεγμένου καθάπερ [a] μιᾶς τινὸς καταφάσεως οὔσης
οὐθὲν μᾶλλον ἡ ἀπόφασις ἢ τὸ ὅλον ὡς ἐν καταφάσει τιθέ-
11 μενον [b] ἀληθεύσεται. Ἔτι δ' εἰ μηθὲν ἔστιν ἀληθῶς κατα-
φῆσαι, κἂν αὐτὸ τοῦτο ψεῦδος εἴη τὸ φάναι μηδεμίαν ἀληθῆ
κατάφασιν ὑπάρχειν. Εἰ δ' ἔστι τι, λύοιτ' ἂν τὸ λεγό-
μενον ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐνισταμένων καὶ παντελῶς ἀναι-
ρούντων τὸ διαλέγεσθαι.

6 Παραπλήσιον δὲ τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ καὶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ
τοῦ Πρωταγόρου· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔφη πάντων [c] χρημάτων
εἶναι μέτρον [d] ἄνθρωπον, οὐθὲν ἕτερον λέγων ἢ τὸ δοκοῦν
2 ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι παγίως. Τούτου δὲ γιγνομένου τὸ
αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ κακὸν καὶ ἀγαθὸν
εἶναι, καὶ τἆλλα τὰ κατὰ τὰς ἀντικειμένας [e] λεγόμενα φά-
σεις, διὰ τὸ πολλάκις τοισδὶ μὲν φαίνεσθαι τόδε εἶναι καλὸν
τοισδὶ δὲ τοὐναντίον, μέτρον δ' εἶναι τὸ φαινόμενον ἑκάστῳ.
3 Λύοιτο δ' ἂν αὕτη ἡ ἀπορία θεωρήσασι [f] πόθεν ἡ ἀρχὴ τῆς
ὑπολήψεως ταύτης. Ἔοικε γὰρ ἐνίοις μὲν ἐκ τῆς τῶν φυ-
σιολόγων δόξης γεγενῆσθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ μὴ ταὐτὰ περὶ
τῶν αὐτῶν [g] ἅπαντας γιγνώσκειν, ἀλλὰ [h] τοισδὶ μὲν ἡδὺ [i] τόδε
4 φαίνεσθαι [k] τοισδὶ δὲ τοὐναντίον. Τὸ γὰρ μηθὲν [l] ἐκ μὴ ὄντος
γίγνεσθαι πᾶν δ' ἐξ ὄντος, σχεδὸν ἁπάντων [m] ἐστὶ κοινὸν δό-
γμα τῶν περὶ φύσεως. Ἐπεὶ οὖν οὐ λευκὸν γίγνεται λευκοῦ
[n] τελέως ὄντος καὶ [o] οὐδαμῇ μὴ λευκοῦ, νῦν δὲ γεγενημένον μὴ
λευκὸν γίγνοιτ' ἂν [p] ἐκ μὴ ὄντος λευκοῦ τὸ γιγνόμενον μὴ
λευκόν· ὥστε ἐκ μὴ ὄντος γίγνοιτ' ἂν κατ' ἐκείνους, εἰ μὴ
5 ὑπῆρχε [q] μὴ λευκὸν τὸ αὐτὸ καὶ λευκόν. Οὐ χαλεπὸν δὲ δια-
λύειν τὴν ἀπορίαν ταύτην· εἴρηται γὰρ ἐν τοῖς φυσικοῖς πῶς
ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίγνεται τὰ γιγνόμενα καὶ πῶς ἐξ ὄντος.

[z] τοῦ om. T. [a] τινὸς μιᾶς A^b. [b] ἀληθεύεται F^b, ἀληθὲς ἔσται E. [c] εἶναι χρημάτων μέτρον E, εἶναι μέτρον χρημάτων T. [d] τὸν ἄνθρωπον E. [e] φάσεις λεγόμενα E.T. [f] πόθεν ἐλήλυθεν ἡ E.T. [g] ἅπαντα E. [h] τοῖσδε A^b. [i] τότε φαίνεται T. [k] τοῖς E.T. [l] ἐκ τοῦ μὴ T. [m] κοινόν ἐστι A^b. [n] τελείως ET. [o] μηδαμῇ F^b. [p] γρ. καὶ οὕτως· ἐκ μὴ ὄντος μὴ λευκοῦ margo E. [q] μὴ post καὶ A^b.

Digitized by Google

Τό γε μὴν ὁμοίως [r] προσέχειν [s] ταῖς δόξαις καὶ ταῖς φαντασίαις [t] τῶν πρὸς αὐτοὺς [v] διαμφισβητούντων εὔηθες· δῆλον γὰρ ὅτι τοὺς ἑτέρους αὐτῶν ἀνάγκη διεψεῦσθαι. Φανερὸν δὲ 6 τοῦτ' ἐκ τῶν γιγνομένων κατὰ τὴν αἴσθησιν· οὐδέποτε γὰρ τὸ αὐτὸ φαίνεται τοῖς μὲν γλυκὺ τοῖς δὲ τοὐναντίον, [w] μὴ [x] διεφθαρμένων καὶ λελωβημένων τῶν ἑτέρων τὸ αἰσθητήριον καὶ κριτήριον τῶν λεχθέντων χυμῶν. Τούτου δ' ὄντος τοιούτου τοὺς [y] ἑτέρους μὲν ὑποληπτέον μέτρον εἶναι, τοὺς δ' ἑτέρους οὐχ ὑποληπτέον. Ὁμοίως δὲ τοῦτο λέγω καὶ ἐπὶ ἀγα- 7 θοῦ καὶ κακοῦ, καὶ καλοῦ καὶ αἰσχροῦ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. Οὐθὲν γὰρ διαφέρει [z] τοῦτ' ἀξιοῦν ἢ τὰ φαινόμενα τοῖς ὑπὸ τὴν ὄψιν ὑποβάλλουσι τὸν δάκτυλον καὶ ποιοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς φαίνεσθαι δύο, δύο δ' εἶναι διὰ τὸ φαίνεσθαι τοσαῦτα, καὶ πάλιν ἕν· τοῖς γὰρ μὴ κινοῦσι τὴν [a] ὄψιν ἓν φαίνεται τὸ ἕν. Ὅλως δ' ἄτοπον ἐκ τοῦ φαίνεσθαι τὰ 8 δεῦρο μεταβάλλοντα καὶ μηδέποτε διαμένοντα ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἐκ τούτου περὶ τῆς ἀληθείας τὴν κρίσιν ποιεῖσθαι. Δεῖ γὰρ ἐκ τῶν ἀεὶ [b] κατὰ ταὐτὰ [c] ἐχόντων καὶ μηδεμίαν μεταβολὴν ποιουμένων τἀληθὲς θηρεύειν. Τοιαῦτα δ' ἐστὶ τὰ κατὰ τὸν 9 κόσμον· ταῦτα [d] γὰρ οὐχ ὁτὲ μὲν [e] τοιαδὶ πάλιν δ' ἀλλοῖα φαίνεται, ταὐτὰ δ' ἀεὶ καὶ μεταβολῆς οὐδεμιᾶς κοινωνοῦντα. Ἔτι δ' [f] εἰ κίνησίς ἐστι καὶ κινούμενόν τι, κινεῖται δὲ πᾶν ἔκ τινος καὶ εἴς τι, δεῖ ἄρα τὸ κινούμενον [g] εἶναι ἐν ἐκείνῳ ἐξ οὗ κινήσεται καὶ [h] οὐκ εἶναι ἐν αὐτῷ, καὶ εἰς [i] τοδὶ κινεῖσθαι καὶ γίγνεσθαι ἐν τούτῳ, τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀντίφασιν μὴ [k] ἀληθεύεσθαι κατ' αὐτούς. Καὶ εἰ κατὰ τὸ ποσὸν συνεχῶς τὰ 10 δεῦρο ῥεῖ καὶ κινεῖται, καί τις τοῦτο θείη καίπερ οὐκ ἀληθὲς ὄν, διὰ τί κατὰ τὸ ποιὸν οὐ μένει; [l] Φαίνονται γὰρ οὐχ ἥκιστα [m] τὰ κατὰ τὰς ἀντιφάσεις [n] ταὐτοῦ κατηγορεῖν ἐκ

[r] προσέχειν] προσέχειν ἀμφοτέραις E.T. [s] ταῖς δόξαις καὶ om. F[b]. [t] τῶν πρὸς αὐτοὺς om. F[b]. [v] ἀμφισβητούντων A[b].F[b]. [w] μηδὲ A[b]. [x] ἐφθαρμένων T. [y] ἑτέρους] ἄλλους A[b]. [z] ταῦτ' T, τοῦ F[b]. [a] ὄψιν ἐμφαίνεται A[b]. [b] κατ' αὐτὴν T. [c] ἐχόντων] ὄντων A[b]. [d] γὰρ] μὲν T. [e] τοιάδε E. [f] εἰ] ἢ T. [g] εἶναι ἔτι ἐν E.T. [h] οὐκ] μὴ A[b]. [i] τόδε A[b]. [k] συναληθεύεσθαι A[b]. [l] φαίνεται T. [m] τὰ om. T. [n] αὐτοῦ A[b].

Digitized by Google

τοῦ τὸ ποσὸν ὑπειληφέναι μὴ μένειν ἐπὶ τῶν σωμάτων [o] *διὰ*
11 *τὸ καὶ εἶναι τετράπηχυ τὸ αὐτὸ καὶ οὐκ εἶναι.* Ἡ δ' *οὐσία*
κατὰ τὸ ποιόν, τοῦτο [p] *δὲ τῆς ὡρισμένης φύσεως, τὸ δὲ*
ποσὸν τῆς ἀορίστου. Ἔτι *διὰ τί προστάττοντος τοῦ ἰατροῦ*
τοδὶ τὸ σιτίον προσενέγκασθαι προσφέρονται; Τί *γὰρ*
μᾶλλον [q] *τοῦτο* [r] *ἄρτος ἐστὶν ἢ οὐκ ἔστιν;* Ὥστ' *οὐθὲν ἂν*
[s] *διέχοι φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.* Νῦν δ' *ὡς* [t] *ἀληθεύοντες περὶ*
αὐτὸ καὶ ὄντος τοῦ προσταχθέντος σιτίου τούτου προσφέ-
12 *ρονται* [v] *τοῦτο.* Καίτοι [w] *γ' οὐκ ἔδει* [x] *μὴ διαμενούσης παγίως*
μηδεμιᾶς φύσεως ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, ἀλλ' ἀεὶ πασῶν κινου-
μένων καὶ ῥεουσῶν. Ἔτι δ' *εἰ μὲν ἀλλοιούμεθα* [y] *ἀεὶ καὶ μη-*
δέποτε [z] *διαμένομεν οἱ αὐτοί, τί* [a] *καὶ θαυμαστὸν εἰ μηδέποθ'*
13 *ἡμῖν ταὐτὰ φαίνεται καθάπερ τοῖς κάμνουσιν;* Καὶ *γὰρ τού-*
τοις διὰ τὸ μὴ ὁμοίως [b] *διακεῖσθαι τὴν ἕξιν καὶ ὅθ' ὑγίαινον,*
οὐχ ὅμοια φαίνεται τὰ κατὰ τὰς αἰσθήσεις, αὐτὰ μὲν οὐ-
δεμιᾶς διά γε τοῦτο μεταβολῆς κοινωνοῦντα τὰ αἰσθητά,
αἰσθήματα δ' ἕτερα ποιοῦντα τοῖς κάμνουσι [c] *καὶ μὴ ταὐτά.*
Τὸν *αὐτὸν δὴ τρόπον ἔχειν καὶ τῆς εἰρημένης μεταβολῆς*
14 [d] *γιγνομένης ἴσως ἀναγκαῖόν ἐστιν.* Εἰ *δὲ μὴ μεταβάλλομεν*
ἀλλ' οἱ αὐτοὶ διατελοῦμεν ὄντες, εἴη [e] *ἄν τι μένον.* Πρὸς
μὲν οὖν τοὺς ἐκ λόγου τὰς εἰρημένας ἀπορίας ἔχοντας οὐ
ῥᾴδιον διαλῦσαι μὴ τιθέντων τι καὶ τούτου [f] *λόγον μηκέτι*
ἀπαιτούντων· οὕτω [g] *γὰρ πᾶς λόγος καὶ πᾶσα ἀπόδειξις*
γίγνεται· μηθὲν γὰρ τιθέντες ἀναιροῦσι τὸ διαλέγεσθαι καὶ
15 *ὅλως λόγον.* Ὥστε *πρὸς μὲν τοὺς τοιούτους οὐκ ἔστι λόγος,*
πρὸς δὲ τοὺς διαποροῦντας ἐκ τῶν παραδεδομένων ἀποριῶν
ῥᾴδιον ἀπαντᾶν καὶ διαλύειν τὰ ποιοῦντα τὴν ἀπορίαν ἐν
16 *αὐτοῖς.* Δῆλον δ' *ἐκ τῶν εἰρημένων.* Ὥστε *φανερὸν ἐκ*
τούτων ὅτι οὐκ ἐνδέχεται τὰς ἀντικειμένας φάσεις περὶ ταὐ-
τοῦ καθ' ἕνα χρόνον ἀληθεύειν, οὐδὲ τὰ ἐναντία, διὰ τὸ λέ-

[o] *διὰ τὸ*] *διὸ* A^b. [p] *δὲ*] *γὰρ* A^b. [q] *τοῦτο* om. E.T. [r] *ἄρτον* T.
[s] *διέχοι*] *τι ἔχοι* E.T. [t] *ἀληθεύοντος* A^b. [v] *τούτω* T. [w] *γ'* om. A^b.
[x] *μὴ* om. T. [y] *ἀεὶ* om. A^b. [z] *διαμένωμεν* E. [a] *καὶ* om. A^b.
[b] *τὴν ἕξιν διακεῖσθαι* A^b. [c] *καὶ μὴ ταὐτά* om. A^b. [d] *γενομένης* A^b.
[e] *τι ἂν* E.T. [f] *μηκέτι λόγον* E.T. [g] *γὰρ καὶ πᾶς* T.

Digitized by Google

γεσθαι κατὰ στέρησιν [h] πᾶσαν ἐναντιότητα. Δῆλον δὲ τοῦτ'
ἐπ' ἀρχὴν τοὺς λόγους [i] ἀναλύουσι τοὺς τῶν ἐναντίων. Ὁ-
μοίως δ' οὐδὲ τῶν ἀνὰ μέσον οὐθὲν οἷόν τε κατηγορεῖσθαι
καθ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ. Λευκοῦ γὰρ ὄντος τοῦ ὑποκειμένου 17
λέγοντες αὐτὸ εἶναι οὔτε [k] λευκὸν οὔτε μέλαν ψευσόμεθα·
συμβαίνει γὰρ εἶναι λευκὸν αὐτὸ καὶ μὴ εἶναι· θάτερον γὰρ
τῶν συμπεπλεγμένων [l] ἀληθεύσεται [m] κατ' αὐτοῦ, τοῦτο δ'
ἐστὶν ἀντίφασις τοῦ λευκοῦ. Οὔτε δὴ καθ' Ἡράκλειτον
[n] ἐνδέχεται λέγοντας ἀληθεύειν, οὔτε κατ' Ἀναξαγόραν. Εἰ 18
δὲ μή, συμβήσεται τἀναντία τοῦ αὐτοῦ κατηγορεῖν· ὅταν
γὰρ ἐν παντὶ φῇ παντὸς εἶναι μοῖραν, οὐθὲν μᾶλλον εἶναί
φησι γλυκὺ ἢ πικρὸν ἢ τῶν λοιπῶν ὁποιανοῦν ἐναντιώσεων,
εἴπερ ἐν ἅπαντι [o] πᾶν ὑπάρχει μὴ δυνάμει μόνον ἀλλ' ἐνερ-
γείᾳ καὶ ἀποκεκριμένον. Ὁμοίως δὲ οὐδὲ πάσας ψευδεῖς οὐδ' 19
ἀληθεῖς τὰς [p] φάσεις δυνατὸν εἶναι, δι' ἄλλα τε πολλὰ τῶν
συναχθέντων ἂν δυσχερῶν διὰ ταύτην τὴν θέσιν, [q] καὶ διότι
ψευδῶν μὲν οὐσῶν πασῶν οὐδ' αὐτὸ [r] τοῦτό τις φάσκων
ἀληθεύσει, ἀληθῶν δὲ ψευδεῖς εἶναι πάσας λέγων οὐ ψεύ-
σεται.

Πᾶσα δ' ἐπιστήμη ζητεῖ τινὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας περὶ ἕκα- 7
στον τῶν ὑφ' αὑτὴν ἐπιστητῶν, οἷον ἰατρικὴ καὶ γυμναστικὴ
καὶ τῶν λοιπῶν ἑκάστη τῶν ποιητικῶν [s] καὶ μαθηματικῶν.
Ἑκάστη γὰρ τούτων περιγραψαμένη τι γένος [t] αὑτῇ περὶ
τοῦτο πραγματεύεται ὡς ὑπάρχον καὶ ὄν, οὐχ ᾗ δὲ ὄν, ἀλλ'
ἑτέρα τις αὕτη παρὰ ταύτας τὰς ἐπιστήμας ἐστὶν ἐπιστήμη.
Τῶν δὲ λεχθεισῶν ἐπιστημῶν ἑκάστη λαβοῦσά πως τὸ τί 2
ἐστιν ἐν ἑκάστῳ γένει πειρᾶται δεικνύναι τὰ λοιπὰ μαλακώ-
τερον ἢ ἀκριβέστερον. Λαμβάνουσι δὲ τὸ τί ἐστιν αἱ μὲν
διὰ [v] τῆς αἰσθήσεως αἱ δ' ὑποτιθέμεναι· διὸ καὶ δῆλον ἐκ τῆς
τοιαύτης ἐπαγωγῆς ὅτι τῆς οὐσίας καὶ τοῦ τί ἐστιν οὐκ

[h] πᾶσαν ἐναντιότητα] τὰ ἐναντία A[b]. [i] λύουσι E.T. [k] μέλαν οὔτε λευκὸν A[b]. [l] ἀληθεύεται E. [m] κατὰ τοῦ αὐτοῦ T. [n] ἐνδέχεται λέγοντα T, λέγοντα ἐνδέχεται F[b]. [o] πάντα A[b]. [p] φύσεις T. [q] καὶ om. T. [r] τις τοῦτο A[b]. [s] καὶ] ἢ T. [t] αὐτὴ A[b]. [v] τῆς om. A[b].

Digitized by Google

3 ἔστιν ἀπόδειξις. Ἐπεὶ δ' ἔστι τις ἡ περὶ φύσεως ἐπιστήμη,
δῆλον ὅτι καὶ πρακτικῆς ἑτέρα καὶ ποιητικῆς ἔσται. Ποιη-
τικῆς μὲν γὰρ ἐν τῷ ποιοῦντι καὶ [w] οὐ τῷ ποιουμένῳ τῆς
κινήσεως ἡ ἀρχή, καὶ τοῦτ' ἐστὶν εἴτε τέχνη τις εἴτ' ἄλλη τις
δύναμις. Ὁμοίως δὲ [x] καὶ τῆς πρακτικῆς οὐκ ἐν τῷ πρακτῷ,
4 μᾶλλον δ' [y] ἐν τοῖς πράττουσιν ἡ κίνησις. Ἡ δὲ τοῦ φυσι-
κοῦ περὶ τὰ ἔχοντ' ἐν [z] ἑαυτοῖς κινήσεως ἀρχήν ἐστιν. Ὅτι
μὲν τοίνυν οὔτε πρακτικὴν οὔτε ποιητικὴν ἀλλὰ θεωρητικὴν
ἀναγκαῖον εἶναι τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην, δῆλον ἐκ τούτων·
εἰς ἓν γάρ τι τούτων τῶν γενῶν ἀνάγκη πίπτειν [a] αὐτήν.
5 Ἐπεὶ δὲ τὸ τί ἐστιν ἀναγκαῖον ἑκάστῃ πως τῶν ἐπιστημῶν
εἰδέναι καὶ τούτῳ χρῆσθαι ἀρχῇ, δεῖ μὴ λανθάνειν πῶς ὁρι-
στέον τῷ φυσικῷ καὶ πῶς ὁ τῆς οὐσίας λόγος ληπτέος, πό-
6 τερον ὡς τὸ σιμὸν ἢ μᾶλλον ὡς τὸ κοῖλον. Τούτων γὰρ
ὁ μὲν τοῦ σιμοῦ λόγος μετὰ τῆς ὕλης λέγεται τῆς τοῦ
πράγματος, ὁ δὲ τοῦ κοίλου χωρὶς τῆς ὕλης· ἡ γὰρ σιμότης
ἐν ῥινὶ γίγνεται, διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῆς μετὰ ταύτης [b] θεω-
ρεῖται· τὸ σιμὸν γάρ ἐστι ῥὶς κοίλη. Φανερὸν οὖν ὅτι καὶ
σαρκὸς καὶ ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν μορίων μετὰ τῆς ὕλης
7 ἀεὶ τὸν λόγον ἀποδοτέον. Ἐπεὶ δ' ἔστι τις ἐπιστήμη τοῦ
ὄντος ᾗ ὂν καὶ χωριστόν, σκεπτέον πότερόν ποτε τῇ φυσικῇ
τὴν αὐτὴν θετέον [c] ταύτην εἶναι ἢ μᾶλλον ἑτέραν. Ἡ μὲν
οὖν φυσικὴ περὶ τὰ κινήσεως ἔχοντ' ἀρχὴν ἐν αὐτοῖς ἐστίν, ἡ
δὲ μαθηματικὴ θεωρητικὴ μὲν καὶ περὶ [d] μένοντά τις αὕτη,
8 ἀλλ' οὐ χωριστά. Περὶ τὸ χωριστὸν ἄρα ὂν καὶ [e] τὸ ἀκίνη-
τον ἑτέρα τούτων ἀμφοτέρων τῶν ἐπιστημῶν ἐστί [f] τις, εἴπερ
ὑπάρχει τις οὐσία τοιαύτη, λέγω δὲ χωριστὴ καὶ ἀκίνητος,
ὅπερ πειρασόμεθα δεικνύναι. Καὶ εἴπερ [g] ἔστι τις τοιαύτη
φύσις ἐν τοῖς οὖσιν, ἐνταῦθ' ἂν εἴη που καὶ τὸ θεῖον, καὶ αὕτη
9 [h] ἂν εἴη πρώτη καὶ κυριωτάτη ἀρχή. Δῆλον τοίνυν ὅτι τρία

[w] οὐ] ἐν T. [x] καὶ ἐπὶ τῆς T. [y] ἐν αὐτοῖς τοῖς T. [z] αὐτοῖς E.
[a] αὐτὴν om. Ab. [b] θεωρεῖται] εἴρηται E.T. [c] εἶναι ταύτην E.T.
[d] μὲν ὄντα T. [e] τὸ post καὶ om. Ab. [f] τις om. Ab. [g] ἔστι om. T.
[h] ἂν om. Ab.

Digitized by Google

γένη τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν ἐστί, φυσική, μαθηματική, θεολογική. Βέλτιστον μὲν οὖν τὸ τῶν θεωρητικῶν [k] ἐπιστημῶν γένος, τούτων δ' αὐτῶν ἡ τελευταία λεχθεῖσα· περὶ τὸ [l] τιμιώτατον γάρ ἐστι τῶν ὄντων, βελτίων δὲ καὶ χείρων ἑκάστη λέγεται κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐπιστητόν. Ἀπορήσειε δ' ἄν τις πότερόν ποτε τὴν τοῦ ὄντος ᾗ ὂν ἐπιστήμην καθόλου [m] δεῖ θεῖναι ἢ οὔ. Τῶν [n] μὲν γὰρ μαθηματικῶν ἑκάστη περὶ ἕν τι γένος ἀφωρισμένον ἐστίν, ἡ δὲ καθόλου κοινὴ περὶ πάντων. Εἰ μὲν οὖν αἱ φυσικαὶ οὐσίαι πρῶται τῶν ὄντων εἰσί, [o] κἂν ἡ φυσικὴ πρώτη τῶν ἐπιστημῶν εἴη· εἰ δ' ἔστιν ἑτέρα φύσις καὶ οὐσία χωριστὴ καὶ ἀκίνητος, ἑτέραν ἀνάγκη καὶ τὴν ἐπιστήμην αὐτῆς εἶναι καὶ προτέραν τῆς φυσικῆς καὶ καθόλου [p] τῷ προτέραν.

Ἐπεὶ δὲ τὸ ἁπλῶς [q] ὂν κατὰ [r] πλείους λέγεται τρόπους, 8
ὧν εἷς ἐστὶν ὁ κατὰ [s] συμβεβηκὸς λεγόμενος, σκεπτέον πρῶτον περὶ τοῦ [t] οὕτως ὄντος. Ὅτι μὲν οὖν οὐδεμία τῶν παραδεδομένων ἐπιστημῶν πραγματεύεται περὶ τὸ συμβεβηκός, δῆλον· οὔτε γὰρ οἰκοδομικὴ σκοπεῖ τὸ συμβησόμενον τοῖς τῇ οἰκίᾳ χρησομένοις, οἷον [v] εἰ λυπηρῶς ἢ τοὐναντίον οἰκήσουσιν, οὔθ' ὑφαντικὴ οὔτε σκυτοτομικὴ οὔτε [w] ὀψοποιική. Τὸ δὲ 2
καθ' αὐτὴν ἴδιον ἑκάστη τούτων σκοπεῖ τῶν ἐπιστημῶν μόνον· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ οἰκεῖον τέλος. [x] Οὐδὲ μουσικὸν καὶ γραμματικόν, οὐδὲ τὸν ὄντα μουσικὸν ὅτι γενόμενος γραμματικὸς [y] τὰ ἀμφότερα ἅμα ἔσται, πρότερον οὐκ [z] ὤν, ὃ δὲ [a] μὴ ἀεὶ ὂν ἔστιν, [b] ἐγένετο τοῦτο, ὥσθ' ἅμα μουσικὸς [b] ἐγένετο καὶ γραμματικός. Τοῦτο δὲ οὐδεμία ζητεῖ τῶν ὁμολογουμένως 3
[c] οὐσῶν ἐπιστημῶν πλὴν ἡ σοφιστική· περὶ τὸ συμβεβηκὸς γὰρ αὕτη μόνη πραγματεύεται, διὸ Πλάτων οὐ κακῶς εἴρηκε

[i] μὲν om. idem. [k] ἐπιστημῶν om. E. [l] κυριώτατον A[b]. [m] θεῖναι δεῖ T. [n] μὲν om. A[b]. [o] καὶ γρ. E. [p] τῷ om. A[b]. [q] ὂν om. T. [r] πλείους εἶναι λέγεται A[b]. [s] συμβεβηκὸς εἶναι λεγόμενος A[b]. [t] οὕτως] ὄντως E.T.F[b]. [v] εἰ] ἢ E. [w] ὀψοποιητική T.A[b]. [x] οὐδὲ ἡ μουσικὸν T. οὐδὲ μουσικὸν καὶ γραμματικόν om. F[b]. [y] ἅμα ἔσται τὰ ἀμφότερα E.T. [z] ὂν T. [a] μὴ] ὂν T. [b] ἐγίγνετο utrobique T.A[b]. [c] οὐσῶν om. F[b].

φήσας [d]τὸν σοφιστὴν περὶ τὸ μὴ ὂν διατρίβειν. Ὅτι δ' [e]οὐδ' ἐνδεχόμενόν ἐστιν εἶναι τοῦ συμβεβηκότος ἐπιστήμην, φανερὸν ἔσται πειραθεῖσιν ἰδεῖν τί ποτ' ἐστὶ τὸ συμβεβηκός.
4 Πᾶν δή φαμεν εἶναι τὸ μὲν ἀεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης (ἀνάγκης δ' οὐ τῆς κατὰ [f]τὸ βίαιον λεγομένης, ἀλλ' ᾗ χρώμεθα ἐν τοῖς κατὰ τὰς ἀποδείξεις), τὸ δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸ δ' [g]οὔθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὔτ' ἀεὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ὅπως ἔτυχεν· οἷον ἐπὶ κυνὶ γένοιτ' ἂν ψῦχος, ἀλλὰ τοῦτ' οὔθ' ὡς ἀεὶ [h]καὶ ἐξ ἀνάγκης οὔθ' [i]ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίγνεται, [k]συμβαίη δέ ποτ'
5 ἄν. Ἔστι δὴ τὸ συμβεβηκὸς ὃ γίγνεται μέν, οὐκ ἀεὶ [l]δ' οὐδ' ἐξ ἀνάγκης οὐδ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Τί μὲν οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκός, εἴρηται, διότι δ' οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη τοῦ τοιούτου, δῆλον· ἐπιστήμη μὲν γὰρ πᾶσα τοῦ ἀεὶ ὄντος ἢ ὡς ἐπὶ
6 τὸ πολύ, τὸ δὲ συμβεβηκὸς [m]ἐν οὐδετέρῳ τούτων ἐστίν. Ὅτι δὲ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ὄντος οὐκ εἰσὶν αἰτίαι καὶ ἀρχαὶ τοιαῦται οἷαίπερ τοῦ καθ' αὑτὸ ὄντος, δῆλον· ἔσται γὰρ ἅπαντ' ἐξ ἀνάγκης. Εἰ γὰρ τόδε μέν ἐστι τοῦδε ὄντος, τόδε δὲ τοῦδε, τοῦτο δὲ μὴ ὅπως ἔτυχεν ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, ἐξ ἀνάγκης ἔσται καὶ οὗ τοῦτ' ἦν αἴτιον [n]ἕως τοῦ τελευταίου λεγομένου
7 αἰτιατοῦ· τοῦτο δ' ἦν κατὰ συμβεβηκός. Ὥστ' ἐξ ἀνάγκης [o]ἅπαντ' ἔσται, καὶ τὸ [p]ὁποτέρως ἔτυχε καὶ [q]τὸ ἐνδέχεσθαι καὶ [r]γίγνεσθαι καὶ μὴ παντελῶς ἐκ τῶν γιγνομένων ἀναιρεῖται. Κἂν μὴ ὂν [s]δὲ ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ αἴτιον ὑποτεθῇ,
8 [t]ταὐτὰ συμβήσεται· πᾶν γὰρ ἐξ ἀνάγκης γενήσεται. [u]Ἡ γὰρ αὔριον ἔκλειψις γενήσεται ἂν [v]τόδε γένηται, τοῦτο δ' ἂν ἕτερόν τι, καὶ τοῦτ' ἂν ἄλλο· καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον ἀπὸ πεπερασμένου χρόνου [w]τοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν μέχρι αὔριον ἀφαιρουμένου χρόνου ἥξει ποτὲ εἰς τὸ ὑπάρχον. Ὥστ' ἐπεὶ τοῦτ' ἐστίν, ἅπαντ' ἐξ ἀνάγκης τὰ μετὰ τοῦτο γενήσεται,

[d] τὴν σοφιστικὴν T. [e] οὐδ'] οὐκ E. [f] τὸ βίαιον] βίαν Ab.Fb.
[g] οὔθ'] οὐδὲ Ab. [h] καὶ add. E.Fb. [i] ὡς om. E.T. [k] συμβαίνει T.
[l] δ' om. T.Ab. [m] ἐν om. Ab. [n] ὡς T.Ab. [o] ἅπαντές τε καὶ T.
[p] ὁπότερ' Ab. [q] τὸ om. T. [r] γενέσθαι E. [s] δὲ om. E. [t] ταυτὰ Ab.
[u] ἡ] εἰ E.T. [v] τοδὶ T. [w] τοῦ ἀπὸ—χρόνου om. Ab.

Digitized by Google

ὥστε [x] πάντα ἐξ ἀνάγκης γίγνεσθαι. Τὸ δ' ὡς [y] ἀληθῶς ὂν 9
καὶ [z] μὴ κατὰ συμβεβηκὸς τὸ μέν ἐστιν ἐν συμπλοκῇ [a] τῆς
διανοίας καὶ πάθος ἐν ταύτῃ· διὸ περὶ μὲν τὸ οὕτως ὂν οὐ ζη-
τοῦνται αἱ ἀρχαί, περὶ δὲ τὸ ἔξω ὂν καὶ χωριστόν· τὸ δ' οὐκ
ἀναγκαῖον ἀλλ' ἀόριστον, λέγω δὲ τὸ κατὰ συμβεβηκός· τοῦ
τοιούτου δ' ἄτακτα καὶ ἄπειρα τὰ αἴτια. Τὸ δὲ ἕνεκά του 10
ἐν τοῖς φύσει γιγνομένοις ἢ ἀπὸ διανοίας ἐστίν. Τύχη δ'
ἐστὶν ὅταν τι [b] τούτων γένηται κατὰ συμβεβηκός. Ὥσπερ
γὰρ καὶ ὄν ἐστι τὸ μὲν καθ' αὑτὸ τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός,
οὕτω καὶ αἴτιον. Ἡ τύχη [c] δ' αἴτιον κατὰ συμβεβηκὸς ἐν
τοῖς κατὰ προαίρεσιν τῶν ἕνεκά του γιγνομένοις. Διὸ περὶ 11
[d] ταὐτὸ τύχη καὶ διάνοια· προαίρεσις γὰρ οὐ χωρὶς διανοίας.
Τὰ δ' αἴτια ἀόριστα ἀφ' ὧν [e] ἂν γένοιτο [f] τὰ ἀπὸ τύχης· διὸ
ἄδηλος ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ [g] καὶ αἴτιον κατὰ συμβεβηκός,
ἁπλῶς δ' οὐθενός. Ἀγαθὴ [h] δὲ τύχη καὶ κακὴ ὅταν ἀγαθὸν 12
ἢ φαῦλον ἀποβῇ· [i] εὐτυχία δὲ καὶ δυστυχία περὶ μέγεθος
τούτων. Ἐπεὶ δ' οὐθὲν κατὰ συμβεβηκὸς πρότερον τῶν καθ'
αὑτό, οὐδ' ἄρ' αἴτια. Εἰ ἄρα τύχη [k] ἢ τὸ αὐτόματον αἴτιον
τοῦ οὐρανοῦ, πρότερον νοῦς [l] αἴτιον καὶ φύσις.

Ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐνεργείᾳ μόνον, [m] τὸ δὲ δυνάμει, τὸ δὲ 9
δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, τὸ μὲν ὄν, τὸ δὲ ποσόν, τὸ δὲ τῶν
λοιπῶν. Οὐκ ἔστι [n] δὲ κίνησις παρὰ τὰ πράγματα· μετα-
βάλλει γὰρ ἀεὶ κατὰ τὰς τοῦ ὄντος κατηγορίας. Κοινὸν
δ' ἐπὶ τούτων οὐθέν [o] ἐστιν οὐδ' ἐν μιᾷ κατηγορίᾳ. Ἕκαστον
δὲ διχῶς ὑπάρχει πᾶσιν, οἷον τὸ [p] τόδε· τὸ μὲν γὰρ [q] μορφὴ
αὐτοῦ, τὸ δὲ στέρησις. Καὶ κατὰ τὸ ποιὸν τὸ μὲν λευκὸν 2
τὸ δὲ μέλαν, καὶ κατὰ τὸ ποσὸν τὸ μὲν τέλειον τὸ δ' ἀτελές,
καὶ κατὰ φορὰν τὸ μὲν ἄνω τὸ δὲ κάτω, [r] ἢ κοῦφον [s] καὶ
βαρύ. Ὥστε κινήσεως καὶ μεταβολῆς τοσαῦτ' εἴδη ὅσα τοῦ

[x] πάντα om. Ab. [y] ἀληθὲς Ab. [z] μὴ om. E. [a] τῆς om. Ab. [b] γένηται τούτων Ab. [c] δ' αἰτία E. [d] ταυτὰ E. [e] ἂν om. T. [f] τὸ Ab. [g] καὶ τὸ αἴτιον T. [h] δὲ om. Ab. [i] εὐτυχία] ἀτυχία T.Ab. [k] ἢ καὶ τὸ Ab. [l] αἴτιος E.T.Ab. [m] τὸ δὲ δυνάμει om. Ab. [n] δὲ] δέ τις E, δέ τι T. [o] ἐστιν ὃ οὐδ' E.T. [p] τόνδε T. [q] μορφὴ] ἕξις T. [r] ἢ τὸ μὲν κοῦφον T. [s] καὶ] τὸ δὲ E.T.

Digitized by Google

ὄντος. Διῃρημένου δὲ καθ' ἕκαστον γένος [t] τοῦ μὲν δυνάμει
τοῦ δ' ἐντελεχείᾳ, [v] τὴν τοῦ δυνάμει ᾗ τοιοῦτόν ἐστιν ἐνέρ-
3 γειαν λέγω κίνησιν. [w] Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγομεν, ἐνθένδε δῆ-
λον. Ὅταν γὰρ τὸ οἰκοδομητὸν ᾗ τοιοῦτον, αὐτὸ λέγομεν
εἶναι ἐνεργείᾳ ᾗ οἰκοδομεῖται, καὶ [x] ἔστι τοῦτο οἰκοδόμησις.
Ὁμοίως μάθησις, ἰάτρευσις [y] καὶ κύλισις, [z] βάδισις, ἅλσις,
[a] γήρανσις, ἅδρυνσις. Συμβαίνει δὲ κινεῖσθαι ὅταν ᾖ ἐντε-
4 λέχεια ἡ αὐτή, καὶ οὔτε πρότερον οὔθ' ὕστερον. [b] Ἡ δὴ
τοῦ δυνάμει ὄντος, ὅταν ἐντελεχείᾳ ὂν ἐνεργῇ [c] ᾗ αὐτὸ ἢ ἄλλο
ᾗ κινητόν, κίνησίς ἐστιν. Λέγω δὲ τὸ ᾗ ὧδε. Ἔστι γὰρ ὁ
χαλκὸς δυνάμει ἀνδριάς· ἀλλ' ὅμως οὐχ ἡ τοῦ χαλκοῦ ἐντε-
λέχεια, ᾗ χαλκός, κίνησίς ἐστιν. Οὐ γὰρ ταὐτὸν χαλκῷ
εἶναι καὶ δυνάμει τινί, ἐπεὶ εἰ ταὐτὸν ἦν ἁπλῶς κατὰ τὸν λό-
γον, ἦν ἂν ἡ τοῦ χαλκοῦ ἐντελέχεια κίνησίς τις. Οὐκ ἔστι
5 δὲ ταὐτό. Δῆλον δ' ἐπὶ τῶν ἐναντίων· τὸ μὲν γὰρ δύνασθαι
ὑγιαίνειν καὶ δύνασθαι κάμνειν [d] οὐ [e] ταὐτόν (καὶ γὰρ [f] ἂν τὸ
ὑγιαίνειν καὶ [g] τὸ κάμνειν ταὐτὸν ἦν), τὸ δ' ὑποκείμενον καὶ
ὑγιαῖνον καὶ νοσοῦν, εἴθ' ὑγρότης εἴθ' αἷμα, ταὐτὸ καὶ ἕν.
Ἐπεὶ δ' [h] οὐ ταὐτόν, ὥσπερ οὐδὲ χρῶμα ταὐτὸν καὶ ὁρατόν,
6 ἡ τοῦ δυνατοῦ [i] ᾗ δυνατὸν ἐντελέχεια κίνησίς ἐστιν. Ὅτι μὲν
[k] γάρ ἐστιν αὕτη, καὶ [l] ὅτι συμβαίνει [m] τότε κινεῖσθαι [n] ὅταν
ἡ ἐντελέχεια ᾖ αὕτη, καὶ οὔτε πρότερον οὔθ' ὕστερον, δῆλον.
Ἐνδέχεται γὰρ ἕκαστον ὁτὲ μὲν ἐνεργεῖν ὁτὲ δὲ μή, οἷον τὸ
οἰκοδομητὸν ᾗ οἰκοδομητόν, καὶ ἡ τοῦ οἰκοδομητοῦ ἐνέργεια
7 ᾗ οἰκοδομητόν, οἰκοδόμησίς ἐστιν. [o] Ἢ γὰρ τοῦτό [p] ἐστιν
[q] ἡ οἰκοδόμησις [r] ἡ ἐνέργεια [s] ἢ οἰκία. Ἀλλ' ὅταν οἰκία ᾖ,
οὐκέτι οἰκοδομητὸν [t] ἔσται· οἰκοδομεῖται δὲ τὸ οἰκοδομητόν.

[t] τοῦ μὲν om. A^b. [v] τὴν τοῦ] τοῦτο T. [w] ὅτι—δῆλον om. T. [x] ἔστι τι τοῦτο E. [y] καὶ κύλισις om. E.T. [z] βάδισις om. A^b. [a] γήρανσις] πέπανσις, πείρανσις T. [b] ἡ δὴ] ἤδη T.A^b. [c] ᾗ αὐτὸ—κίνησίς] οὐχ ᾗ αὐτὸ ἀλλ' ᾗ κινητὸν ἡ κίνησίς E.T. [d] οὐ om. T. [e] ταυτὸν ἦν καὶ T.A^b. [f] ἂν om. T. [g] τὸ post καὶ om. E. [h] οὐ τὸ αὐτὸ E, οὕτω αὐτὸ T. [i] ᾗ] καὶ ᾗ A^b. [k] γάρ] οὖν A^b. [l] ὅτε A^b. [m] κινεῖσθαι τότε T. [n] ὅταν ᾖ ἐντελέχεια αὕτη E.T. [o] ᾗ] εἰ E. [p] ἐστιν] οἰκία ἐστιν E.T. [q] ἡ] ᾗ ἡ T. [r] ἡ om. E.T. [s] ἢ οἰκία om. E.T.A^b. [t] ἔσται om. A^b.

Digitized by Google

*Ἀνάγκη ἄρα οἰκοδόμησιν τὴν ἐνέργειαν εἶναι, ἡ δ' οἰκοδό-
μησις κίνησίς τις. Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
κινήσεων. Ὅτι δὲ καλῶς εἴρηται, δῆλον ἐξ ὧν οἱ ἄλλοι λέ- 8
γουσι περὶ αὐτῆς, καὶ ἐκ τοῦ μὴ ῥᾴδιον εἶναι διορίσαι [v]ἄλλως
αὐτήν. Οὔτε γὰρ ἐν ἄλλῳ τις γένει δύναιτ' ἂν θεῖναι αὐτήν.
Δῆλον [w]δ' ἐξ ὧν λέγουσιν οἱ [x]μὲν ἑτερότητα καὶ ἀνισότητα
καὶ τὸ μὴ ὄν, ὧν οὐθὲν ἀνάγκη κινεῖσθαι. Ἀλλ' οὐδ' ἡ μετα- 9
βολὴ οὔτ' εἰς ταῦτα οὔτ' ἐκ τούτων μᾶλλον ἢ [y]ἐκ τῶν ἀντι-
κειμένων. Αἴτιον δὲ τοῦ εἰς ταῦτα τιθέναι ὅτι ἀόριστόν τι
δοκεῖ εἶναι ἡ κίνησις, τῆς δ' ἑτέρας [z]συστοιχίας αἱ ἀρχαὶ διὰ
τὸ στερητικαὶ εἶναι ἀόριστοι· οὔτε γὰρ τόδε οὔτε τοιόνδε
οὐδεμία αὐτῶν οὔτε τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν. Τοῦ δὲ δοκεῖν 10
ἀόριστον [a]εἶναι τὴν κίνησιν αἴτιον ὅτι οὔτ' εἰς δύναμιν τῶν
ὄντων οὔτ' εἰς ἐνέργειαν ἔστι [b]θεῖναι αὐτήν· οὔτε γὰρ τὸ δυ-
νατὸν ποσὸν εἶναι κινεῖται ἐξ ἀνάγκης, οὔτε τὸ ἐνεργείᾳ πο-
σόν. Ἥ τε κίνησις ἐνέργεια μὲν εἶναι δοκεῖ [c]τις, ἀτελὴς δέ· 11
αἴτιον δ' ὅτι ἀτελὲς τὸ δυνατὸν οὗ ἐστὶν ἐνέργεια. Καὶ διὰ
τοῦτο χαλεπὸν αὐτὴν λαβεῖν τί ἐστιν· ἢ γὰρ εἰς στέρησιν
ἀνάγκη θεῖναι ἢ εἰς δύναμιν ἢ εἰς ἐνέργειαν ἁπλῆν, τούτων δ'
οὐθὲν φαίνεται ἐνδεχόμενον. Ὥστε λείπεται τὸ λεχθὲν εἶναι 12
καὶ ἐνέργειαν [d]καὶ μὴ ἐνέργειαν τὴν εἰρημένην, ἰδεῖν μὲν χα-
λεπὴν ἐνδεχομένην δ' εἶναι. Καὶ ὅτι ἔστιν ἡ κίνησις ἐν τῷ
κινητῷ, δῆλον· ἐντελέχεια γάρ ἐστι τούτου ὑπὸ τοῦ κινητι-
κοῦ, καὶ ἡ τοῦ κινητικοῦ ἐνέργεια οὐκ ἄλλη ἐστίν. Δεῖ μὲν 13
γὰρ εἶναι ἐντελέχειαν ἀμφοῖν· κινητικὸν μὲν γάρ ἐστι τῷ
δύνασθαι, κινοῦν δὲ τῷ ἐνεργεῖν. Ἀλλ' ἔστιν ἐνεργητικὸν
τοῦ κινητοῦ, ὥσθ' ὁμοίως [e]μία ἀμφοῖν ἐνέργεια ὥσπερ [f]τὸ
αὐτὸ διάστημα ἓν πρὸς δύο καὶ δύο πρὸς ἕν, καὶ τὸ ἄναντες
καὶ τὸ κάταντες, ἀλλὰ τὸ εἶναι οὐχ ἕν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ
τοῦ κινοῦντος καὶ κινουμένου.*

[v] ἄλλως αὐτήν om. T. [w] δ' om. idem. [x] μὲν] μὲν γὰρ A^b. [y] ἐκ post ἢ om. E.T. [z] συστοιχείας T. [a] τὴν κίνησιν εἶναί A^b. [b] τιθέναι E.T. [c] τις om. T. [d] καὶ μὴ ἐνέργειαν om. A^b. [e] μία ἡ ἀμφοῖν E. [f] τὸ διάστημα τὸ αὐτὸ E.

10 Τὸ [g] δ' ἄπειρον ἢ τὸ ἀδύνατον διελθεῖν τῷ μὴ πεφυκέναι
διιέναι, καθάπερ ἡ φωνὴ ἀόρατος, ἢ τὸ διέξοδον ἔχον ἀτελεύ-
τητον, ἢ ὃ μόλις, ἢ ὃ πεφυκὸς ἔχειν μὴ ἔχει διέξοδον ἢ πέρας·
ἔτι προσθέσει ἢ ἀφαιρέσει ἢ ἄμφω. Χωριστὸν μὲν δὴ αὐτό
2 τι ὄν, [h] αἰσθητὸν δ' οὐχ οἷόν τ' εἶναι. Εἰ γὰρ μήτε μέγεθός
[i] ἐστι μήτε πλῆθος, οὐσία δ' [k] αὐτοῦ τὸ ἄπειρον καὶ μὴ συμ-
βεβηκός, ἀδιαίρετον ἔσται· τὸ γὰρ διαιρετὸν ἢ μέγεθος ἢ
πλῆθος. Εἰ δὲ ἀδιαίρετον, οὐκ ἄπειρον, εἰ μὴ καθάπερ ἡ
φωνὴ ἀόρατος. ʹΑλλ' οὐχ οὕτω λέγουσιν [l] οὐδ' ἡμεῖς ζη-
3 τοῦμεν, ἀλλ' ὡς ἀδιέξοδον. ʺΕτι πῶς ἐνδέχεται καθ' αὑτὸ
εἶναι ἄπειρον, εἰ μὴ καὶ ἀριθμὸς καὶ μέγεθος, ὧν πάθος τὸ
ἄπειρον; ʺΕτι [m] εἰ κατὰ συμβεβηκός, οὐκ ἂν εἴη στοιχεῖον
τῶν ὄντων [n] ᾗ ἄπειρον, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἀόρατον τῆς διαλέκτου,
καίτοι ἡ φωνὴ ἀόρατος. Καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐνεργείᾳ εἶναι
4 τὸ ἄπειρον, δῆλον. ʺΕσται γὰρ [o] ὁτιοῦν αὐτοῦ ἄπειρον μέ-
ρος τὸ λαμβανόμενον· τὸ γὰρ ἀπείρῳ εἶναι καὶ ἄπειρον ταὐ-
τό, εἴπερ οὐσία τὸ ἄπειρον καὶ [p] μὴ καθ' ὑποκειμένου. ʺΩστε
ἢ ἀδιαίρετον, ἢ εἰς [q] ἄπειρα διαιρετόν, [r] εἰ μεριστόν. Πολλὰ
δ' εἶναι τὸ αὐτὸ ἀδύνατον ἄπειρα· ὥσπερ γὰρ [s] ἀέρος ἀὴρ
5 μέρος, οὕτως ἄπειρον ἀπείρου, εἰ ἔστιν οὐσία καὶ ἀρχή. ʹΑμέ-
ριστον ἄρα καὶ ἀδιαίρετον. ʹΑλλ' ἀδύνατον τὸ ἐντελεχείᾳ
ὂν ἄπειρον· ποσὸν γὰρ εἶναι ἀνάγκη. Κατὰ συμβεβηκὸς
ἄρα ὑπάρχει. ʹΑλλ' [t] εἰ οὕτως, εἴρηται ὅτι οὐκ ἐνδέχεται
εἶναι ἀρχὴν ἀλλ' [v] ἐκεῖνο ᾧ συμβέβηκε, τὸν ἀέρα ἢ τὸ ἄρτιον.
Αὕτη μὲν οὖν ἡ ζήτησις καθόλου· ὅτι [w] δ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς
6 οὐκ ἔστιν, ἐνθένδε δῆλον. Εἰ γὰρ σώματος λόγος τὸ ἐπι-
πέδοις ὡρισμένον, οὐκ εἴη ἂν ἄπειρον σῶμα οὔτ' αἰσθητὸν
οὔτε νοητόν, [x] οὐδ' ἀριθμὸς ὡς κεχωρισμένος καὶ ἄπειρος·
ἀριθμητὸν γὰρ ὁ ἀριθμὸς ἢ τὸ ἔχον ἀριθμόν. [y] Φυσικῶς δὲ

[g] δ' om. Ab. [h] αἰσθητὸν δ' om. E. [i] ἐστι om. Ab. [k] αὐτὸ E.T. [l] οὐδ'] οὔθ' E.T. [m] εἰ om. T. [n] ᾗ] ἡ Ab. [o] ὁτιοῦν ἑαυτοῦ T, αὐτοῦ ὁτιοῦν Ab. [p] μὴ om. T. [q] ἄπειρα] ἀεὶ διαιρετὰ Ab. [r] εἰ] ἢ T. [s] μέρος ἀὴρ ἀέρος E.T. [t] εἰ om. Ab. [v] ἐκείνῳ T. [w] δ' οὐδ' ἐν Ab. [x] οὔτ' E.T. [y] φυσικὸν T.

Digitized by Google

ἐκ τῶνδε δῆλον. Οὔτε γὰρ σύνθετον οἷόν [z]τ' εἶναι οὔθ'
ἁπλοῦν. Σύνθετον μὲν γὰρ οὐκ [a]ἔσται σῶμα, [b]ἐπείπερ πε-
πέρανται τῷ πλήθει τὰ στοιχεῖα. Δεῖ γὰρ ἰσάζειν τἀναντία 7
καὶ μὴ εἶναι ἓν αὐτῶν ἄπειρον· εἰ γὰρ [c]ὁπωσοῦν λείπεται ἡ
θατέρου σώματος δύναμις, φθαρήσεται ὑπὸ τοῦ ἀπείρου τὸ
πεπερασμένον. Ἕκαστον δ' ἄπειρον εἶναι ἀδύνατον· σῶμα
γάρ ἐστι τὸ πάντῃ ἔχον διάστασιν, ἄπειρον δὲ τὸ ἀπεράντως
διεστηκός, ὥστ' [d]εἰ τὸ ἄπειρον σῶμα, πάντῃ ἔσται ἄπειρον.
[e]Οὐδὲ ἓν δὲ καὶ ἁπλοῦν ἐνδέχεται [f]τὸ ἄπειρον εἶναι σῶμα, 8
οὔθ' ὡς λέγουσί τινες, παρὰ τὰ στοιχεῖα ἐξ οὗ γεννῶσι ταῦτα
(οὐκ ἔστι γὰρ [g]τὸ τοιοῦτο σῶμα παρὰ τὰ στοιχεῖα· [h]ἅπαντα
γὰρ ἐξ [i]ὧν ἐστὶ καὶ διαλύεται εἰς [k]ταῦτα, οὐ φαίνεται δὲ
τοῦτο [l]περὶ τὰ ἁπλᾶ σώματα), οὐδὲ πῦρ οὐδ' ἄλλο [m]τι
τῶν στοιχείων οὐθέν. Χωρὶς γὰρ τοῦ ἄπειρον εἶναί τι αὐ- 9
τῶν ἀδύνατον τὸ ἅπαν, κἂν ᾖ πεπερασμένον, ἢ εἶναι ἢ γίγνε-
σθαι ἕν τι αὐτῶν, ὥσπερ Ἡράκλειτός φησιν ἅπαντα γί-
γνεσθαί ποτε πῦρ. Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνός, ὃ
ποιοῦσι παρὰ τὰ στοιχεῖα οἱ φυσικοί. Πᾶν γὰρ μεταβάλ-
λει ἐξ ἐναντίου, οἷον ἐκ θερμοῦ εἰς ψυχρόν. Ἔτι τὸ αἰσθη- 10
τὸν σῶμα πού, καὶ ὁ αὐτὸς τόπος ὅλου καὶ μορίου, οἷον τῆς
γῆς. Ὥστ' εἰ μὲν ὁμοειδές, ἀκίνητον ἔσται ἢ ἀεὶ [n]οἰσθήσε-
ται. Τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τί γὰρ μᾶλλον [o]κάτω ἢ ἄνω ἢ
ὁπουοῦν; Οἷον εἰ βῶλος εἴη, ποῦ αὕτη κινήσεται ἢ μενεῖ;
Ὁ γὰρ τόπος αὐτῆς τοῦ συγγενοῦς σώματος ἄπειρος. Κα- 11
θέξει οὖν τὸν ὅλον τόπον. Καὶ πῶς; Τίς οὖν [p]ἡ μονὴ καὶ
ἡ κίνησις; Ἢ πανταχοῦ μενεῖ; Οὐ κινήσεται ἄρα. Ἢ
πανταχοῦ [q]κινήσεται; Οὐκ ἄρα στήσεται. Εἰ δ' ἀνόμοιον
τὸ πᾶν, ἀνόμοιοι καὶ οἱ τόποι, καὶ πρῶτον μὲν οὐχ ἓν τὸ
σῶμα τοῦ παντὸς ἀλλ' ἢ τῷ ἅπτεσθαι, εἶτα ἢ πεπερασμένα

[z] τ' om. T. [a] ἔσται] ἔνι A^b. [b] ἐπείπερ] εἰ E.T. [c] ὅτωοῦν E. [d] εἰ om. E.T. [e] οὐδὲ ἓν δὲ ἁπλοῦν E, οὐδὲ ἓν καὶ ἁπλοῦν A^b, ἁπλοῦν δ' T. [f] τὸ om. E.T. [g] τὸ om. E.T. [h] ἅπαν T. [i] ὧν] οὗ E.T. [k] ταυτό T, τοῦτο E. [l] παρὰ A^b. [m] τι om. A^b. [n] αἰσθήσεται· τοῦ δὲ T. [o] κάτω] καὶ τὸ T. [p] ἡ utrumque om. A^b. [q] κινήσεται om. E.T.A^b.

Digitized by Google

12 ταῦτ' ἔσται ἢ ἄπειρα [r] εἴδει. Πεπερασμένα μὲν οὖν οὐχ οἷόν
τε· ἔσται γὰρ τὰ μὲν ἄπειρα τὰ δ' οὔ, εἰ τὸ πᾶν ἄπειρον,
οἷον πῦρ ἢ ὕδωρ· φθορὰ δὲ τὸ τοιοῦτον τοῖς ἐναντίοις. Εἰ
δ' ἄπειρα καὶ ἁπλᾶ, καὶ οἱ τόποι ἄπειροι καὶ ἔσται ἄπειρα
[s] τὰ στοιχεῖα· εἰ δὲ τοῦτ' ἀδύνατον, καὶ οἱ τόποι πεπερασμέ-
13 νοι, καὶ τὸ πᾶν ἀνάγκη πεπεράνθαι. Ὅλως δ' ἀδύνατον ἄπει-
ρον εἶναι σῶμα καὶ τόπον τοῖς σώμασιν, εἰ πᾶν σῶμα αἰσθη-
τὸν [t] ἢ βάρος ἔχει ἢ κουφότητα. Ἢ γὰρ ἐπὶ τὸ μέσον ἢ
ἄνω οἰσθήσεται, ἀδύνατον δὲ τὸ ἄπειρον ἢ πᾶν ἢ τὸ ἥμισυ
[v] ἢ ὁποτερονοῦν πεπονθέναι· πῶς γὰρ [w] διελεῖς; Ἢ πῶς τοῦ
ἀπείρου ἔσται τὸ μὲν κάτω τὸ δ' ἄνω, ἢ ἔσχατον καὶ μέσον;
14 Ἔτι πᾶν [x] σῶμα αἰσθητὸν ἐν τόπῳ, τόπου δὲ εἴδη ἕξ, ἀδύ-
νατον δ' ἐν τῷ ἀπείρῳ σώματι ταῦτ' εἶναι. Ὅλως δ' εἰ
ἀδύνατον τόπον ἄπειρον εἶναι, καὶ σῶμα ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἐν
τόπῳ πού, τοῦτο [y] δὲ σημαίνει ἢ ἄνω ἢ κάτω ἢ τῶν λοιπῶν
15 τι, τούτων δ' ἕκαστον πέρας τι. Τὸ δ' ἄπειρον οὐ ταὐτὸν
ἐν μεγέθει καὶ [z] κινήσει καὶ χρόνῳ ὡς μία τις φύσις, [a] ἀλλὰ
τὸ ὕστερον λέγεται κατὰ τὸ πρότερον, οἷον κίνησις κατὰ τὸ
μέγεθος ἐφ' οὗ κινεῖται ἢ ἀλλοιοῦται ἢ αὔξεται, χρόνος δὲ
διὰ τὴν κίνησιν.

11 Μεταβάλλει δὲ τὸ μεταβάλλον τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκός,
ὡς τὸ μουσικὸν [b] βαδίζειν, τὸ δὲ τῷ τούτου τι μεταβάλλειν
ἁπλῶς λέγεται μεταβάλλειν, οἷον ὅσα κατὰ μέρη· ὑγιάζεται
γὰρ τὸ σῶμα, ὅτι ὁ ὀφθαλμός. Ἔστι δέ τι [c] ὃ καθ' αὑτὸ
2 πρῶτον κινεῖται, καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ καθ' αὑτὸ κινητόν. Ἔστι
δέ τι καὶ ἐπὶ τοῦ κινοῦντος ὡσαύτως· κινεῖ γὰρ κατὰ συμβε-
βηκὸς [d] τὸ [e] μὲν κατὰ μέρος τὸ δὲ καθ' αὑτό· ἔστι δέ τι τὸ
κινοῦν πρῶτον· ἔστι [f] δέ τι τὸ κινούμενον [g] ἔν τινι χρόνῳ καὶ
ἐξ οὗ καὶ εἰς ὅ. Τὰ [h] δ' εἴδη καὶ [i] τὰ πάθη καὶ ὁ τόπος, εἰς

[r] ἔν τισι λείπει τὸ εἴδει γρ. E. [s] τὰ om. A[b]. [t] ἢ om. idem. [v] ἢ post ἥμισυ om. E. [w] διελῃς A[b]. [x] αἰσθητὸν σῶμα E.T. [y] δὲ δὴ σημαίνει E.T. [z] χρόνῳ καὶ κινήσει T. [a] ἀλλὰ] ἅμα T. [b] βαδίζει A[b]. [c] ὃ καθ'] καὶ ὃ E.T. [d] τόδε T. [e] μὲν] δὲ A[b]. [f] δέ alterum om. E. [g] ἔν τινι] ἔτι ἐν ᾧ E.T. [h] δ' om. T. [i] τὰ om. E.T.

Digitized by Google

ἃ κινοῦνται τὰ κινούμενα, ἀκίνητά ἐστιν, οἷον ἐπιστήμη καὶ θερμότης· ἔστι δ' οὐχ ἡ θερμότης κίνησις ἀλλ' ἡ θέρμανσις. Ἡ δὲ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς μεταβολὴ οὐκ ἐν ἅπασιν ὑπάρ- 3
χει, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐναντίοις καὶ μεταξὺ καὶ ἐν ἀντιφάσει. Τούτου δὲ πίστις ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς. Μεταβάλλει δὲ τὸ μεταβάλλον ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον, [k]ἢ οὐκ ἐξ ὑποκειμένου εἰς οὐχ ὑποκείμενον, ἢ ἐξ ὑποκειμένου εἰς [l]οὐχ ὑποκείμενον, [m]ἢ οὐκ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον. Λέγω δὲ 4
ὑποκείμενον τὸ καταφάσει δηλούμενον. Ὥστ' ἀνάγκη τρεῖς εἶναι μεταβολάς· ἡ γὰρ ἐξ οὐχ ὑποκειμένου εἰς μὴ ὑποκείμενον οὐκ ἔστι μεταβολή· οὔτε γὰρ ἐναντία οὔτε ἀντίφασίς ἐστιν, ὅτι οὐκ ἀντίθεσις. Ἡ μὲν οὖν οὐκ ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον κατ' ἀντίφασιν γένεσίς ἐστιν, ἡ μὲν ἁπλῶς ἁπλῆ, ἡ δὲ [n]τινὸς τίς· ἡ δ' ἐξ ὑποκειμένου εἰς μὴ ὑποκείμενον φθορά, ἡ μὲν ἁπλῶς [o]ἁπλῆ, ἡ δὲ [p]τινὸς τίς. Εἰ δὴ τὸ μὴ ὂν λέγε- 5
ται πλεοναχῶς, καὶ μήτε τὸ κατὰ σύνθεσιν ἢ διαίρεσιν ἐνδέχεται κινεῖσθαι, μήτε τὸ κατὰ δύναμιν τὸ τῷ ἁπλῶς [q]ὄντι ἀντικείμενον· τὸ γὰρ μὴ λευκὸν ἢ μὴ ἀγαθὸν [r]ὅμως ἐνδέχεται κινεῖσθαι [s]κατὰ συμβεβηκός· [t]εἴη γὰρ [v]ἂν ἄνθρωπος τὸ μὴ λευκόν· τὸ δ' ἁπλῶς μὴ τόδε οὐδαμῶς· ἀδύνατον [w]γὰρ τὸ μὴ ὂν κινεῖσθαι· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὴν γένεσιν κίνησιν εἶναι· γίγνεται γὰρ τὸ μὴ ὄν. Εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα κατὰ 6
συμβεβηκὸς γίγνεται, ἀλλ' ὅμως ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχει τὸ μὴ ὂν κατὰ τοῦ γιγνομένου ἁπλῶς. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἠρεμεῖν. Ταῦτά [x]τε δὴ συμβαίνει δυσχερῆ, καὶ εἰ πᾶν τὸ κινούμενον ἐν τόπῳ, τὸ δὲ μὴ ὂν οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ· εἴη γὰρ ἄν που. Οὐδὲ δὴ [y]ἡ φθορὰ κίνησις· ἐναντίον γὰρ κινήσει κίνησις [z]ἢ ἠρεμία, φθορὰ δὲ γενέσει. Ἐπεὶ δὲ πᾶσα κίνησις 7
μεταβολή τις, μεταβολαὶ δὲ τρεῖς [a]αἱ εἰρημέναι, τούτων δ' [b]αἱ κατὰ γένεσιν καὶ φθορὰν οὐ κινήσεις, αὗται δ' εἰσὶν αἱ

[k] ἢ οὐκ—δὲ ὑποκείμενον om. A[b]. [l] οὐχ om. T. [m] ἢ—ὑποκείμενον add. E. [n] τις τινός T.A[b]. [o] ἁπλῆ om. A[b]. [p] τις τινός A[b]. [q] ὄντι om. A[b]. [r] ὅλως T. [s] κατὰ] μὴ κατὰ T. [t] εἰ T. [v] ἂν] ἦν T, om. A[b]. [w] γὰρ om. T. [x] τε] δὴ A[b]. [y] ἡ om. E. [z] ἢ om. T. [a] αἱ om. A[b]. [b] αἱ μὲν κατὰ A[b].

κατ' ἀντίφασιν, ἀνάγκη τὴν ἐξ ὑποκειμένου εἰς ὑποκείμενον
κίνησιν εἶναι μόνην. Τὰ δ' ὑποκείμενα [c] ἢ ἐναντία ἢ μεταξύ·
καὶ γὰρ ἡ στέρησις κείσθω ἐναντίον, καὶ δηλοῦται κατα-
φάσει, οἷον τὸ γυμνὸν καὶ [d] νωδὸν καὶ τὸ μέλαν.

12 Εἰ οὖν αἱ κατηγορίαι διῄρηνται οὐσίᾳ, ποιότητι, τόπῳ,
[e] τῷ ποιεῖν [e] ἢ πάσχειν, τῷ πρός τι, [e] τῷ ποσῷ, ἀνάγκη τρεῖς
εἶναι κινήσεις, ποιοῦ, ποσοῦ, τόπου. Κατ' οὐσίαν δ' οὒ διὰ
τὸ μηθὲν εἶναι οὐσίᾳ ἐναντίον, οὐδὲ [f] τοῦ πρός τι· ἔστι γὰρ
[g] θατέρου μηθὲν μεταβάλλοντος ἀληθεύεσθαι θάτερον μηθὲν
2 μεταβάλλον, ὥστε κατὰ συμβεβηκὸς ἡ κίνησις αὐτῶν. Οὐδὲ
ποιοῦντος [h] καὶ πάσχοντος, ἢ κινοῦντος καὶ κινουμένου, ὅτι
οὐκ ἔστι κινήσεως κίνησις οὐδὲ γενέσεως γένεσις, οὐδ' ὅλως
[i] μεταβολῆς μεταβολή. Διχῶς γὰρ ἐνδέχεται κινήσεως [k] εἶναι
κίνησιν, ἢ ὡς ὑποκειμένου, οἷον ὁ ἄνθρωπος [l] κινεῖται ὅτι ἐκ
λευκοῦ εἰς μέλαν μεταβάλλει, ὥστε οὕτω καὶ ἡ κίνησις ἢ θερ-
3 μαίνεται ἢ ψύχεται ἢ [m] τόπον ἀλλάττει ἢ αὔξεται. Τοῦτο
δὲ ἀδύνατον· οὐ γὰρ τῶν ὑποκειμένων τι ἡ μεταβολή. Ἢ
[n] τῷ ἕτερόν τι ὑποκείμενον ἐκ μεταβολῆς μεταβάλλειν εἰς
ἄλλο εἶδος, οἷον ἄνθρωπον ἐκ νόσου εἰς ὑγίειαν. Ἀλλ' οὐδὲ
4 τοῦτο δυνατὸν πλὴν κατὰ συμβεβηκός. [o] Πᾶσα γὰρ κίνησις
ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο ἐστὶ μεταβολή, καὶ γένεσις καὶ φθορὰ
ὡσαύτως· πλὴν [p] αἱ μὲν [q] εἰς ἀντικείμενα ὡδὶ ἢ ὡδὶ [r] οὐ κι-
νήσεις. Ἅμα οὖν μεταβάλλει ἐξ ὑγιείας εἰς νόσον, καὶ ἐξ
5 αὐτῆς ταύτης τῆς μεταβολῆς εἰς ἄλλην. Δῆλον [s] δὴ ὅτι ἂν
νοσήσῃ, μεταβεβληκὸς ἔσται εἰς ὁποιανοῦν (ἐνδέχεται γὰρ
ἠρεμεῖν) καὶ ἔτι εἰς μὴ τὴν τυχοῦσαν ἀεί· κἀκείνη ἔκ τινος εἴς
[t] τι ἄλλο [v] ἔσται. Ὥσθ' ἡ ἀντικειμένη ἔσται ὑγίανσις, ἀλλὰ
τῷ συμβεβηκέναι, οἷον ἐξ ἀναμνήσεως εἰς λήθην μεταβάλλει

[c] ἢ prius om. A^b. [d] νωδὸν] λευκὸν A^b. [e] τῷ primum tertiumque et ἢ om. A^b. [f] τοῦ om. E.T. [g] θατέρου μεταβάλλοντος μηδὲν ἀληθεύεσθαι θάτερον μὴ δὲ μ. A^b. [h] καὶ πάσχοντος] ἢ πάσχοντος A^b. [i] μεταβολὴ μεταβολῆς E.T. [k] κίνησιν εἶναι A^b. [l] κεῖται T. [m] τόπον] τὸ πᾶν T. [n] τῷ] τὸ T. [o] ἅπασι γὰρ ἡ κίνησις A^b. [p] αἱ] ἡ A^b. [q] ἐξ ἀντικειμένων T. [r] οὐ κινήσεις] ἡ κίνησις A^b. [s] δ' E.T. [t] ἄλλο τι T. [v] ἔσται om. E.T.

Digitized by Google

ὅτι ᾧ ὑπάρχει ἐκεῖνο μεταβάλλει, ὁτὲ μὲν εἰς ἐπιστήμην ὁτὲ δὲ εἰς ὑγίειαν. Ἔτι εἰς ἄπειρον βαδιεῖται, εἰ ἔσται μετα- 6
βολῆς μεταβολὴ καὶ γενέσεως γένεσις. Ἀνάγκη [w] δὴ καὶ τὴν προτέραν, εἰ ἡ ὑστέρα· οἷον εἰ ἡ ἁπλῆ [x] γένεσις ἐγίγνετό ποτε, καὶ τὸ γιγνόμενον [y] ἁπλῶς ἐγίγνετο. Ὥστε οὔπω ἦν [z] τὸ γιγνόμενον ἁπλῶς, ἀλλά [a] τι γιγνόμενον ἢ γενόμενον. [b] Εἰ δὴ καὶ τοῦτ', ἐγίγνετό ποτε, ὥστ' οὐκ ἦν πω [c] τότε 7
γιγνόμενον. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἀπείρων οὐκ ἔστι [d] τι πρῶτον, [e] οὐκ ἔσται τὸ πρῶτον, ὥστ' οὐδὲ τὸ ἐχόμενον. Οὔτε γίγνεσθαι [f] οὖν οὔτε κινεῖσθαι οἷόν τε οὔτε μεταβάλλειν οὐθέν. Ἔτι τοῦ αὐτοῦ κίνησις ἡ ἐναντία καὶ ἠρέμησις, [g] καὶ γένεσις καὶ φθορά. Ὥστε τὸ γιγνόμενον ὅταν γένηται γιγνόμενον, 8
τότε φθείρεται· οὔτε γὰρ εὐθὺς [h] γιγνόμενον οὔθ' ὕστερον· εἶναι γὰρ δεῖ τὸ φθειρόμενον. Ἔτι δεῖ ὕλην ὑπεῖναι τῷ γιγνομένῳ καὶ [i] μεταβάλλοντι. Τίς οὖν ἔσται, ὥσπερ τὸ ἀλλοιωτὸν σῶμα ἢ ψυχή, οὕτω [k] τί τὸ γιγνόμενον [l] κίνησις ἢ γένεσις; Καὶ [m] ἔτι τί εἰς ὃ κινοῦνται; Δεῖ γὰρ [n] εἶναι τὴν τοῦδε ἐκ τοῦδε εἰς τόδε κίνησιν μὴ κίνησιν. Πῶς οὖν; 9
Οὐ γὰρ ἔσται μάθησις [o] τῆς μαθήσεως, ὥστ' [p] οὐδὲ γένεσις γενέσεως. Ἐπεὶ δ' οὔτ' [q] οὐσίας οὔτε τοῦ πρός τι οὔτε τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν, λείπεται κατὰ τὸ ποιὸν [r] καὶ ποσὸν καὶ τόπον κίνησιν εἶναι· τούτων γὰρ ἑκάστῳ ἐναντίωσίς ἐστιν. Λέγω δὲ τὸ ποιὸν οὐ τὸ ἐν τῇ οὐσίᾳ ([s] καὶ γὰρ καὶ ἡ διαφορὰ ποιόν) ἀλλὰ τὸ παθητικόν, καθὸ λέγεται πάσχειν ἢ ἀπαθὲς εἶναι. Τὸ δὲ [t] ἀκίνητον τό τε ὅλως ἀδύνατον 10
κινηθῆναι καὶ τὸ [v] μόλις ἐν χρόνῳ [w] πολλῷ [x] ἢ βραδέως ἀρχόμενον, καὶ τὸ πεφυκὸς μὲν κινεῖσθαι, μὴ δυνάμενον δὲ ὅτε

[w] δὲ T. [x] γένεσις ἐγίγνετο] γένετο A[b]. [y] ἁπλῶς om. E.T. [z] τὸ om. E. [a] γινόμενόν τι A[b]. [b] εἰ δὴ] ἤδη A[b]. [c] τότε] ποτε A[b]. [d] τι om. E.T. [e] οὐκ ἔσται τὸ πρῶτον om. A[b]. [f] οὖν αὗται οὔτε E. [g] καὶ ἡ γένεσις A[b]. [h] γενόμενον A[b]. [i] μεταβάλλειν τι. τίς E.T. [k] τί] τί καὶ A[b]. [l] κίνησις] ἢ κίνησις A[b]. [m] ἔτι] τοι T, om. E. [n] εἶναί τι τὴν E.T. [o] τῆς μαθήσεως] ἡ τῆς μαθήσεως γένεσις A[b]. [p] οὐδὲ γένεσις] τῆς post lacunam A[b]. [q] οὐσίαν T. [r] καὶ τὸ ποσὸν A[b]. [s] καὶ γὰρ καὶ ἡ διαφορὰ] καὶ τῇ διαφορᾷ T.A[b]. [t] ἀκίνητον] ἀδύνατον T. [v] μόγις A[b]. [w] πολλῷ] ποτε T. [x] ἢ om. E.T.

Digitized by Google

πέφυκε καὶ [y] οὗ [z] καὶ ὥς. Ὃ καλῶ ἠρεμεῖν τῶν ἀκινήτων μόνον· ἐναντίον γὰρ ἠρεμία κινήσει, ὥστε στέρησις ἂν εἴη τοῦ δεκτικοῦ.

11 *Ἅμα κατὰ τόπον ὅσα ἐν ἑνὶ τόπῳ [a] πρώτῳ, καὶ χωρὶς ὅσα ἐν ἄλλῳ. Ἅπτεσθαι [b] δὲ ὧν τὰ ἄκρα ἅμα. Μεταξὺ δ' εἰς ὃ πέφυκε πρότερον ἀφικνεῖσθαι τὸ μεταβάλλον ἢ εἰς ὃ ἔσχατον μεταβάλλει κατὰ φύσιν [c] τὸ συνεχῶς μεταβάλλον. Ἐναντίον κατὰ τόπον τὸ κατ' εὐθεῖαν ἀπέχον πλεῖ-*

12 *στον. Ἐξῆς δὲ [d] οὗ μετὰ τὴν ἀρχὴν ὄντος, θέσει ἢ εἴδει ἢ ἄλλως πως ἀφορισθέντος, μηθὲν μεταξύ ἐστι τῶν ἐν ταὐτῷ γένει καὶ [e] οὗ ἐφεξῆς ἐστίν, οἷον γραμμαὶ γραμμῆς ἢ μονάδες μονάδος ἢ οἰκίας οἰκία. Ἄλλο δ' οὐθὲν κωλύει μεταξὺ εἶναι· τὸ γὰρ ἐξῆς [f] τινὸς ἐφεξῆς καὶ ὕστερόν τι· οὐ γὰρ τὸ*

13 *ἓν ἐξῆς τῶν δύο, οὐδ' ἡ νουμηνία τῆς δευτέρας. Ἐχόμενον δὲ ὃ ἂν ἐξῆς ὂν [g] ἅπτηται. Ἐπεὶ δὲ πᾶσα μεταβολὴ ἐν τοῖς ἀντικειμένοις, ταῦτα [h] δὲ τά τ' ἐναντία καὶ ἀντίφασις, ἀντιφάσεως δ' οὐθὲν ἀνὰ μέσον, δῆλον [i] ὡς ἐν τοῖς ἐναντίοις τὸ μεταξύ. Τὸ δὲ συνεχὲς ὅπερ ἐχόμενόν τι [k] ἢ ἁπτόμενον.*

14 *[l] Λέγω δὲ συνεχὲς ὅταν ταὐτὸ γένηται καὶ ἓν τὸ ἑκατέρου πέρας οἷς ἅπτονται καὶ συνέχονται, ὥστε δῆλον ὅτι τὸ συνεχὲς ἐν τούτοις ἐξ ὧν [m] ἕν τι πέφυκε γίγνεσθαι κατὰ [n] τὴν σύναψιν. Καὶ ὅτι πρῶτον τὸ ἐφεξῆς, δῆλον· τὸ γὰρ ἐξῆς οὐχ ἅπτεται, τοῦτο δ' [o] ἐφεξῆς· καὶ [p] εἰ συνεχές, ἅπτεται, εἰ*

15 *δ' ἅπτεται, οὔπω συνεχές. Ἐν οἷς δὲ μή ἐστιν ἀφή, οὐκ ἔστι σύμφυσις ἐν τούτοις. Ὥστ' οὐκ ἔστι στιγμὴ μονάδι ταὐτόν· ταῖς μὲν γὰρ ὑπάρχει τὸ ἅπτεσθαι, ταῖς δ' οὔ, [q] ἀλλὰ τὸ ἐφεξῆς· καὶ [r] τῶν μὲν μεταξύ τι, τῶν δ' οὔ.*

[y] οὗ] οὗ πέφυκε Ab. [z] καὶ ὥς. ὃ καλῶ] ὡς οὐκ ἄλλο T. [a] πρῶτον Ab. [b] δὲ om. Ab. [c] τὸ om. E.T. [d] οὐ T. [e] οὗ] ὃ Ab. [f] τινὸς] τινὶ Ab. [g] ἀνάπτηται Ab. [h] δὲ τἀναντία T, δὲ ἐναντία Ab. [i] ὡς] δ' ὡς T. [k] ἢ ἁπτόμενον om. E.T. [l] λέγω] λέγεται Ab. [m] ἕν τι] ἔτι T. [n] τὴν om. T. [o] ἐφεξῆς] ἐξῆς T. [p] εἰς T.Ab. [q] ἀλλὰ πρὸς τὸ E.T. [r] τῶν] τῷ γε T.

Digitized by Google

Λ.

Περὶ τῆς οὐσίας ἡ θεωρία· τῶν γὰρ οὐσιῶν αἱ ἀρχαὶ καὶ
τὰ αἴτια ζητοῦνται. Καὶ γὰρ εἰ ὡς ὅλον τι τὸ πᾶν, ἡ οὐσία
πρῶτον μέρος· [s]καὶ εἰ [t]τῷ ἐφεξῆς, [v]κἂν οὕτω πρῶτον ἡ οὐ-
σία, εἶτα τὸ ποιόν, [w]εἶτα τὸ ποσόν. Ἅμα δ' οὐδ' ὄντα [x]ὡς
εἰπεῖν ἁπλῶς [y]τἆλλα, [z]ἀλλὰ ποιότητες [a]καὶ κινήσεις, [b]ἢ καὶ
[c]τὸ οὐ λευκὸν καὶ τὸ οὐκ εὐθύ· λέγομεν [d]γοῦν [e]εἶναι καὶ
ταῦτα, οἷον ἔστιν οὐ λευκόν. Ἔτι [f]οὐθὲν τῶν ἄλλων χω- 2
ριστόν. Μαρτυροῦσι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔργῳ· τῆς γὰρ οὐ-
σίας ἐζήτουν ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα καὶ αἴτια. Οἱ μὲν οὖν νῦν
τὰ καθόλου οὐσίας μᾶλλον τιθέασιν· τὰ γὰρ γένη καθόλου,
ἅ φασιν ἀρχὰς καὶ οὐσίας εἶναι μᾶλλον διὰ τὸ λογικῶς ζη-
τεῖν· οἱ δὲ πάλαι τὰ καθ' [g]ἕκαστον, οἷον πῦρ καὶ γῆν, ἀλλ'
οὐ τὸ κοινὸν σῶμα. Οὐσίαι δὲ τρεῖς, μία μὲν αἰσθητή, ἧς ἡ 3
μὲν ἀΐδιος ἡ δὲ φθαρτή, ἣν πάντες ὁμολογοῦσιν, οἷον τὰ
φυτὰ καὶ τὰ ζῷα· ἡ δ' ἀΐδιος ἧς ἀνάγκη τὰ στοιχεῖα λαβεῖν,
εἴτε ἓν εἴτε πολλά. Ἄλλη δὲ ἀκίνητος, [h]καὶ ταύτην [i]τινὲς 4
εἶναί φασι χωριστήν, οἱ μὲν εἰς δύο διαιροῦντες, οἱ δὲ εἰς μίαν
φύσιν τιθέντες τὰ εἴδη καὶ τὰ μαθηματικά, [k]οἱ δὲ τὰ μαθη-
ματικὰ μόνον τούτων. Ἐκεῖναι μὲν δὴ φυσικῆς (μετὰ κινή-
σεως γάρ), αὕτη δ' ἑτέρας, εἰ μηδεμία αὐτοῖς ἀρχὴ κοινή.

Ἡ δ' αἰσθητὴ οὐσία μεταβλητή. Εἰ [l]δ' ἡ μεταβολὴ ἐκ 5
τῶν ἀντικειμένων ἢ τῶν μεταξύ, ἀντικειμένων δὲ [m]μὴ πάντων
(οὐ λευκὸν γὰρ ἡ φωνή) ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἀνάγκη ὑπεῖναί
τι τὸ μεταβάλλον εἰς τὴν ἐναντίωσιν· οὐ γὰρ τὰ ἐναντία
μεταβάλλει. Ἔτι τὸ μὲν ὑπομένει, τὸ δ' ἐναντίον οὐχ ὑπο- 2
μένει· ἔστιν ἄρα τι τρίτον παρὰ τὰ ἐναντία, ἡ ὕλη. Εἰ δὴ
αἱ μεταβολαὶ τέτταρες, ἢ κατὰ [n]τὸ τί ἢ κατὰ τὸ [o]ποιὸν ἢ

[s] εἰ καὶ F^b. [t] τὸ A^b.F^b. [v] καὶ E.T. [w] εἶτα τὸ ποσόν] ἢ ποσόν E.T. [x] ἁπλῶς ὡς εἰπεῖν F^b, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν A^b. [y] ταῦτα E.T.F^b. [z] ἀλλὰ] οἷον F^b. [a] καὶ om. F^b. [b] ἢ F^b. [c] τὸ οὐ] οὐ τὸ T. [d] γοῦν] σὺν T. [e] καὶ ταῦτα εἶναι A^b. [f] οὐδὲ T. [g] ἕκαστα A^b. [h] καὶ add. A^b. [i] φασί τινες εἶναι E.T. [k] οἱ δὲ τὰ μαθηματικὰ om. E. [l] δ' ἡ] δὴ E, δὲ T. [m] μὴ] οὐ T. [n] τὸ om. E. [o] οἷον T.

Digitized by Google

ποσὸν ἢ ποῦ, καὶ γένεσις μὲν ἡ ἁπλῆ καὶ φθορὰ [p] ἡ κατὰ
τόδε, αὔξησις δὲ καὶ φθίσις ἡ κατὰ τὸ ποσόν, ἀλλοίωσις δὲ
ἡ κατὰ τὸ πάθος, [q] φορὰ δὲ ἡ κατὰ τόπον, εἰς ἐναντιώσεις
2 ἂν εἶεν [r] τὰς καθ' ἕκαστον αἱ μεταβολαί. Ἀνάγκη δὴ μετα-
βάλλειν τὴν ὕλην δυναμένην ἄμφω· ἐπεὶ δὲ διττὸν [s] τὸ ὄν,
μεταβάλλει πᾶν ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος εἰς τὸ ἐνεργείᾳ ὄν, οἷον
ἐκ λευκοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργείᾳ λευκόν. Ὁμοίως δὲ καὶ
ἐπ' αὐξήσεως καὶ φθίσεως. Ὥστε οὐ μόνον κατὰ συμβεβηκὸς
ἐνδέχεται γίγνεσθαι ἐκ μὴ ὄντος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὄντος γίγνεται
3 πάντα, δυνάμει [t] μέντοι ὄντος, ἐκ μὴ ὄντος δὲ ἐνεργείᾳ. Καὶ
τοῦτ' ἐστὶ τὸ Ἀναξαγόρου ἓν (βέλτιον γὰρ [v] ἢ ὁμοῦ πάντα)
καὶ Ἐμπεδοκλέους τὸ μῖγμα καὶ Ἀναξιμάνδρου. Καὶ ὡς
Δημόκριτός φησιν, ἦν [w] ὁμοῦ πάντα δυνάμει, ἐνεργείᾳ δ' οὔ.
4 Ὥστε τῆς ὕλης ἂν εἶεν ἡμμένοι. Πάντα δ' ὕλην ἔχει ὅσα
μεταβάλλει, ἀλλ' ἑτέραν· καὶ τῶν ἀϊδίων ὅσα μὴ [x] γεννητὰ
κινητὰ δὲ φορᾷ, ἀλλ' οὐ [y] γεννητήν, ἀλλὰ πόθεν ποῖ. Ἀπο-
ρήσειε [z] δ' ἄν τις ἐκ ποίου μὴ ὄντος ἡ γένεσις· τριχῶς γὰρ
τὸ μὴ ὄν. Εἰ δή [a] τί ἐστι δυνάμει, ἀλλ' ὅμως οὐ τοῦ τυχόν-
5 τος, ἀλλ' ἕτερον ἐξ ἑτέρου. Οὐδ' ἱκανὸν ὅτι ὁμοῦ πάντα
χρήματα· διαφέρει γὰρ τῇ ὕλῃ, ἐπεὶ διὰ τί ἄπειρα ἐγένετο
ἀλλ' οὐχ ἕν; Ὁ γὰρ νοῦς εἷς, ὥστ' εἰ [b] καὶ ἡ ὕλη μία, ἐκεῖνο
ἐγένετο ἐνεργείᾳ οὗ [c] ἡ ὕλη ἦν δυνάμει. Τρία δὴ τὰ αἴτια
καὶ [d] τρεῖς αἱ ἀρχαί, δύο μὲν ἡ ἐναντίωσις, ἧς τὸ μὲν λόγος
καὶ εἶδος τὸ δὲ στέρησις, τὸ δὲ τρίτον ἡ ὕλη.

3 Μετὰ ταῦτα ὅτι οὐ γίγνεται οὔτε [e] ἡ ὕλη οὔτε τὸ εἶδος,
λέγω δὲ τὰ ἔσχατα. Πᾶν γὰρ μεταβάλλει τι καὶ ὑπό τινος
καὶ εἴς [f] τι. Ὑφ' οὗ μέν, τοῦ πρώτου κινοῦντος· [g] ὃ δέ, ἡ
ὕλη· εἰς ὃ δέ, τὸ εἶδος. Εἰς ἄπειρον οὖν εἶσιν, εἰ μὴ μόνον
ὁ χαλκὸς γίγνεται στρογγύλος ἀλλὰ καὶ τὸ στρογγύλον
2 ἢ ὁ χαλκός· ἀνάγκη δὴ στῆναι. Μετὰ ταῦτα ὅτι ἑκάστη

[p] ἡ post φθορὰ om. E.T. [q] φθορὰ T. [r] ταῖς T. [s] τὸ om. F^b. [t] μέντοι ἢ ὄντος T. [v] ἢ] ἦν A^b. [w] ὁμοῦ γρ. E: E.T.A^b. ἡμῖν. [x] γεννητὰ τὰ κινητὰ T. [y] γενητὸν T. [z] δ' om. F^b. [a] τί ἐστι] ἐστι τὸ F^b. [b] καὶ om. A^b. [c] ἡ] καὶ ἡ T. [d] τρεῖς om. F^b. [e] ἡ et τὸ om. F^b. [f] post τι A^b. καὶ ἐξ οὗ. [g] ὃ] οὗ T.

Digitized by Google

ἐκ συνωνύμου γίγνεται [h] ἡ [i] οὐσία· τὰ γὰρ φύσει οὐσίαι καὶ τἆλλα. Ἢ γὰρ τέχνῃ ἢ φύσει γίγνεται ἢ τύχῃ ἢ τῷ αὐτομάτῳ. Ἡ μὲν οὖν τέχνη ἀρχὴ ἐν ἄλλῳ, ἡ δὲ φύσις ἀρχὴ ἐν [k] αὐτῷ· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ. Αἱ δὲ λοιπαὶ αἰτίαι στερήσεις τούτων. Οὐσίαι δὲ τρεῖς, ἡ μὲν ὕλη τόδε 3
τι οὖσα τῷ φαίνεσθαι (ὅσα γάρ [l] ἐστιν ἁφῇ καὶ μὴ συμφύσει, ὕλη καὶ ὑποκείμενον), ἡ δὲ φύσις [m] τόδε τι, εἰς ἥν, καὶ ἕξις [n] τις· ἔτι τρίτη ἡ ἐκ τούτων [o] ἡ καθ' ἕκαστα, οἷον Σωκράτης ἢ Καλλίας. Ἐπὶ μὲν οὖν τινῶν τὸ τόδε [p] τι οὐκ ἔστι παρὰ τὴν συνθέτην οὐσίαν, οἷον οἰκίας τὸ εἶδος, εἰ μὴ [q] ἡ τέχνη. Οὐδ' ἔστι γένεσις καὶ φθορὰ τούτων, ἀλλ' ἄλ- 4
λον τρόπον εἰσὶ [r] καὶ οὐκ εἰσὶν οἰκία [s] τε ἡ ἄνευ ὕλης καὶ ὑγίεια καὶ πᾶν τὸ κατὰ τέχνην. Ἀλλ' εἴπερ, ἐπὶ τῶν φύσει. Διὸ [t] δὴ οὐ κακῶς [v] ὁ Πλάτων ἔφη ὅτι εἴδη ἐστὶν ὁπόσα φύσει, εἴπερ ἐστὶν εἴδη [w] ἄλλα τούτων, οἷον πῦρ, σάρξ, κεφαλή. Ἅπαντα [x] γὰρ ὕλη ἐστί, καὶ τῆς μάλιστ' οὐσίας ἡ τελευταία. 5
Τὰ μὲν οὖν κινοῦντα αἴτια ὡς προγεγενημένα ὄντα, τὰ δ' ὡς ὁ λόγος ἅμα. Ὅτε γὰρ ὑγιαίνει ὁ ἄνθρωπος, τότε καὶ [y] ἡ ὑγίειά ἐστιν, καὶ τὸ σχῆμα τῆς χαλκῆς σφαίρας ἅμα καὶ ἡ χαλκῆ σφαῖρα. Εἰ δὲ καὶ ὕστερόν τι ὑπομένει, σκεπτέον· 6
ἐπ' ἐνίων γὰρ οὐθὲν κωλύει, οἷον εἰ [z] ἡ ψυχὴ τοιοῦτον, μὴ πᾶσα ἀλλ' ὁ νοῦς· πᾶσαν γὰρ ἀδύνατον ἴσως. Φανερὸν δὴ ὅτι οὐθὲν δεῖ διά γε ταῦτ' εἶναι τὰς ἰδέας· ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ, ὁ [a] καθ' ἕκαστον τὸν τινά. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν· ἡ γὰρ ἰατρικὴ τέχνη [b] ὁ λόγος τῆς ὑγιείας ἐστίν.

[c] Τὰ δ' αἴτια καὶ αἱ ἀρχαὶ [d] ἄλλα ἄλλων ἔστιν ὥς, ἔστι 4
δ' ὡς, ἂν καθόλου [e] λέγῃ τις καὶ κατ' ἀναλογίαν, ταὐτὰ [f] πάν-

[h] ἡ add. A^b. [i] οὐσία] οὐσίας T. [k] ἑαυτῷ A^b. [l] ἐστιν om. T. [m] τόδε] καὶ τόδε A^b. [n] τις· ἔτι] ἡ T. [o] ἡ καθ'] ἢ καὶ καθ' A^b. [p] τι om. E. [q] ἡ τέχνη. οὐδ'] τὸ εἶδος οὐκ T. [r] καὶ οὐκ εἰσὶν om. T. [s] τε om. E.T. [t] δὴ om. A^b. [v] ὁ om. E.T. [w] ἀλλὰ E.T. [x] γὰρ . καὶ ὕλη T. [y] ἡ om. E.T. [z] ἡ om. A^b. [a] καθέκαστος A^b. [b] ὁ et ἐστίν om. A^b. [c] τὰ δ'] ἔστι δὲ τὰ A^b. [d] ἄλλαι ἄλλων, ἔστι δ' ὡς ἂν A^b. [e] λέγοι A^b. [f] πάντα A^b.

Digitized by Google

των. ‘Απορήσειε γὰρ [g] ἄν τις πότερον ἕτεραι ἢ αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν πρός τι, καὶ καθ' ἑκάστην [h] δὴ τῶν κατηγοριῶν ὁμοίως. ‘Αλλ' ἄτοπον εἰ ταὐτὰ πάντων· ἐκ τῶν αὐτῶν γὰρ ἔσται [i] τὰ πρός τι καὶ [k] ἡ οὐσία.
2 Τί οὖν τοῦτ' ἔσται; Παρὰ γὰρ τὴν οὐσίαν καὶ τἆλλα τὰ κατηγορούμενα οὐθέν ἐστι κοινόν· πρότερον δὲ τὸ στοιχεῖον ἢ ὧν [l] ἐστὶ τὸ στοιχεῖον. ‘Αλλὰ μὴν οὐδ' ἡ οὐσία στοιχεῖον τῶν πρός τι, οὐδὲ τούτων οὐθὲν τῆς οὐσίας. ‘Έτι πῶς ἐνδέ-
3 χεται πάντων εἶναι ταὐτὰ στοιχεῖα; Οὐθὲν γὰρ οἷόν τ' εἶναι τῶν στοιχείων τῷ ἐκ [m] τῶν στοιχείων συγκειμένῳ τὸ αὐτό, οἷον [n] τῷ Β Α τὸ Β ἢ Α. Οὐδὲ δὴ τῶν νοητῶν [o] στοιχεῖόν [p] ἐστιν, οἷον τὸ [q] ἓν ἢ τὸ ὄν· ὑπάρχει γὰρ ταῦθ' ἑκάστῳ καὶ τῶν συνθέτων. Οὐθὲν ἄρ' ἔσται αὐτῶν οὔτ' οὐσία οὔτε πρός τι· ἀλλ' ἀναγκαῖον. Οὐκ ἔστιν ἄρα πάντων ταὐτὰ στοι-
4 χεῖα. ‘Ἢ ὥσπερ λέγομεν, ἔστι μὲν ὥς, ἔστι δ' ὡς οὔ, οἷον ἴσως τῶν αἰσθητῶν σωμάτων ὡς μὲν εἶδος τὸ θερμὸν καὶ ἄλλον τρόπον τὸ ψυχρὸν ἡ στέρησις, [r] ὕλη δὲ τὸ δυνάμει ταῦτα πρῶτον καθ' [s] αὐτό, [t] οὐσίαι δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ ἐκ τούτων ὧν ἀρχαὶ ταῦτα, ἢ εἴ τι ἐκ [v] θερμοῦ καὶ ψυχροῦ γίγνεται ἕν, οἷον σὰρξ ἢ ὀστοῦν· ἕτερον γὰρ ἀνάγκη ἐκείνων εἶναι τὸ γε-
5 νόμενον. Τούτων μὲν οὖν [w] ταὐτὰ στοιχεῖα καὶ ἀρχαί, ἄλλων δ' ἄλλα. Πάντων δὲ οὕτω μὲν εἰπεῖν οὐκ ἔστιν, [x] τῷ ἀνάλογον δέ, ὥσπερ εἴ τις [y] εἴποι ὅτι ἀρχαί εἰσι [z] τρεῖς, τὸ
6 εἶδος καὶ ἡ στέρησις καὶ ἡ ὕλη. ‘Αλλ' ἕκαστον τούτων ἕτερον περὶ ἕκαστον γένος ἐστίν, οἷον ἐν [a] χρώματι λευκόν, μέλαν, ἐπιφάνεια, φῶς, σκότος, ἀήρ· ἐκ δὲ τούτων ἡμέρα [b] καὶ νύξ. ‘Επεὶ δὲ οὐ μόνον τὰ ἐνυπάρχοντα αἴτια, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκτὸς οἷον τὸ κινοῦν, δῆλον ὅτι ἕτερον ἀρχὴ καὶ στοιχεῖον. Αἴτια δ' ἄμφω· καὶ εἰς ταῦτα διαιρεῖται ἡ ἀρχή, τὸ

[g] ἂν om. T. [h] δὴ κατηγορίαν Ab. [i] τὰ] τὸ Ab. [k] αἱ οὐσίαι E.T. [l] ἐστὶ τὸ om. Ab. [m] τῶν om. Ab.Fb. [n] τὸ βα τῷ T. [o] στοιχείων E.Fb. [p] ἐστιν om. E.T. [q] ἓν καὶ τὸ ὂν Fb, ὂν ἢ τὸ ἓν Ab. [r] ὕλη] ἡ ὕλη E.T. [s] ἑαυτό Ab, αὐτόν T. [t] οὐσία T. [v] ψυχροῦ καὶ θερμοῦ Ab. [w] ταῦτα E.T. [x] τὸ Ab. [y] εἴποιεν Ab. [z] τρεῖς om. T. [a] χρώμασι Ab. [b] καὶ om. E.T.

Digitized by Google

δ' ὡς κινοῦν ἢ [c] ἱστὰν ἀρχή τις [d] καὶ οὐσία. Ὥστε στοιχεῖα 7
μὲν κατ' ἀναλογίαν τρία, αἰτίαι δὲ καὶ ἀρχαὶ [e] τέτταρες·
ἄλλο δ' ἐν ἄλλῳ, καὶ τὸ πρῶτον αἴτιον ὡς κινοῦν ἄλλο ἄλλῳ.
Ὑγίεια, νόσος, σῶμα· τὸ κινοῦν ἰατρική. Εἶδος, ἀταξία τοι-
αδί, πλίνθοι· τὸ κινοῦν οἰκοδομική. [f] Καὶ εἰς ταῦτα διαιρεῖ- 8
ται ἡ ἀρχή. Ἐπεὶ δὲ τὸ κινοῦν ἐν μὲν τοῖς φυσικοῖς [g] ἀν-
θρώποις ἄνθρωπος, ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ διανοίας τὸ εἶδος [h] ἢ τὸ
ἐναντίον, τρόπον τινὰ τρία αἴτια ἂν εἴη, ὡδὶ δὲ τέτταρα.
Ὑγίεια γάρ πως ἡ ἰατρική, καὶ οἰκίας εἶδος ἡ οἰκοδομική, καὶ
ἄνθρωπος ἄνθρωπον γεννᾷ· ἔτι παρὰ ταῦτα ὡς τὸ πρῶτον
πάντων κινοῦν [i] πάντα.

Ἐπεὶ δ' ἐστὶ τὰ μὲν χωριστὰ τὰ δ' οὐ χωριστά, [k] οὐσίαι 5
[l] ἐκεῖνα. [m] Καὶ διὰ τοῦτο πάντων αἴτια ταῦτα, ὅτι τῶν οὐ-
σιῶν ἄνευ οὐκ ἔστι τὰ πάθη καὶ αἱ κινήσεις. Ἔπειτα ἔσται
ταῦτα ψυχὴ ἴσως καὶ σῶμα, ἢ νοῦς καὶ ὄρεξις καὶ σῶμα.
Ἔτι δ' ἄλλον τρόπον τῷ ἀνάλογον [n] ἀρχαὶ αἱ αὐταί, οἷον
ἐνέργεια καὶ δύναμις· ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄλλα τε ἄλλοις καὶ
ἄλλως. Ἐν ἐνίοις μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ ὁτὲ μὲν ἐνεργείᾳ ἐστὶν 2
ὁτὲ δὲ δυνάμει, οἷον οἶνος ἢ σὰρξ ἢ ἄνθρωπος. Πίπτει δὲ
καὶ ταῦτα εἰς τὰ εἰρημένα αἴτια. [o] Ἐνεργείᾳ μὲν γὰρ τὸ
εἶδος, [p] ἐὰν [q] ᾖ χωριστόν, [r] καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν, στέρησις δὲ
οἷον σκότος ἢ κάμνον, δυνάμει δὲ ἡ ὕλη· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ
δυνάμενον γίγνεσθαι ἄμφω. Ἄλλως δ' ἐνεργείᾳ καὶ δυνάμει 3
διαφέρει, [s] ὧν μή ἐστιν ἡ αὐτὴ ὕλη, ὧν οὐκ ἔστι τὸ αὐτὸ
εἶδος ἀλλ' ἕτερον, ὥσπερ ἀνθρώπου αἴτιον τά τε στοιχεῖα,
πῦρ καὶ γῆ ὡς ὕλη, [t] καὶ τὸ [v] ἴδιον εἶδος καὶ εἴ [w] τι ἄλλο
ἔξω, οἷον ὁ πατήρ, καὶ παρὰ [x] ταῦτα ὁ ἥλιος καὶ ὁ λοξὸς
κύκλος, οὔτε ὕλη ὄντα οὔτ' εἶδος οὔτε στέρησις οὔτε ὁμοειδές,

[c] ἱστῶν A^b.F^b. [d] καὶ οὐσία] οὖσα E.T. [e] τέσσαρες T. [f] καὶ —ἀρχή om. A^b. [g] ἀνθρώποις om. A^b. γρ. ἄνθρωπος ἄνθρωπος, ἔτι ἄνθρωπος ἄνθρωπον margo E. [h] ἢ om. T. [i] πάντα] τὰ πάντα T. [k] οὐσία γρ. E. [l] ἐκεῖναι E, δοκεῖ εἶναι T. [m] καὶ om. A^b. [n] αἱ ἀρχαὶ αὐταί F^b. [o] ἐνέργεια F^b. [p] ἂν F^b. [q] ᾖ τὸ χωριστόν A^b. [r] καὶ] ἢ γρ. E. [s] ὧν μή] εἰ μή T. [t] καὶ ante τὸ om. T. [v] ἀΐδιον E. [w] τι] ἔτι A^b. [x] ταυτὸ T.

Digitized by Google

ἀλλὰ κινοῦντα. Ἔτι [y]δὲ ὁρᾶν δεῖ ὅτι τὰ μὲν καθόλου ἔστιν
4 εἰπεῖν, τὰ δ᾽ οὔ. Πάντων δὴ πρῶται ἀρχαὶ τὸ ἐνεργείᾳ
πρῶτον, [z]τὸ εἴδει, καὶ ἄλλο ὃ δυνάμει. Ἐκεῖνα μὲν οὖν [a]τὰ
καθόλου οὐκ ἔστιν. Ἀρχὴ γὰρ τὸ καθ᾽ ἕκαστον [a]τῶν καθ᾽
ἕκαστον· ἄνθρωπος μὲν γὰρ ἀνθρώπου καθόλου· ἀλλ᾽ οὐκ
ἔστιν οὐθείς, ἀλλὰ Πηλεὺς Ἀχιλλέως, σοῦ δὲ ὁ πατήρ, καὶ
τοδὶ τὸ Β τουδὶ τοῦ ΒΑ, ὅλως δὲ [b]τὸ Β τοῦ ἁπλῶς ΒΑ.
5 Ἔπειτα εἴδη τὰ τῶν οὐσιῶν· ἄλλα δὲ ἄλλων αἴτια καὶ στοι-
χεῖα, ὥσπερ ἐλέχθη, τῶν μὴ ἐν ταὐτῷ γένει,· χρωμάτων,
[c]ψόφων, οὐσιῶν, ποσότητος. Πλὴν τῷ ἀνάλογον καὶ τῶν
ἐν ταὐτῷ εἴδει ἕτερα, οὐκ εἴδει, ἀλλ᾽ ὅτι [d]τῶν καθ᾽ ἕκαστον
ἄλλο, ἥ τε σὴ ὕλη καὶ τὸ κινῆσαν [e]καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ ἐμή,
6 τῷ καθόλου δὲ λόγῳ ταὐτά. [f]Τὸ δὲ ζητεῖν τίνες ἀρχαὶ
[g]ἢ στοιχεῖα τῶν οὐσιῶν καὶ πρός τι καὶ ποιῶν, πότερον αἱ
αὐταὶ ἢ ἕτεραι, δῆλον ὅτι πολλαχῶς τε λεγομένων ἐστὶν
ἑκάστου, διαιρεθέντων δὲ οὐ ταὐτὰ ἀλλ᾽ ἕτερα, πλὴν ὡδὶ
καὶ πάντων. Ὡδὶ [h]μὲν ταὐτὰ [i]ἢ τῷ ἀνάλογον, ὅτι ὕλη,
εἶδος, στέρησις, τὸ κινοῦν, καὶ ὡδὶ τὰ τῶν οὐσιῶν αἴτια ὡς
αἴτια πάντων, ὅτι ἀναιρεῖται ἀναιρουμένων. Ἔτι τὸ πρῶ-
7 τον ἐντελεχείᾳ. Ὡδὶ δὲ ἕτερα πρῶτα ὅσα τὰ ἐναντία, ἃ
[k]μήτε ὡς γένη λέγεται μήτε πολλαχῶς λέγεται· καὶ ἔτι αἱ
ὗλαι. Τίνες μὲν οὖν [l]αἱ ἀρχαὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ πόσαι,
καὶ [l]πῶς αἱ αὐταὶ καὶ πῶς ἕτεραι, εἴρηται.

6 Ἐπεὶ δ᾽ ἦσαν [m]τρεῖς οὐσίαι, δύο μὲν αἱ φυσικαί, μία δ᾽ ἡ ἀκίνητος, περὶ ταύτης λεκτέον, ὅτι ἀνάγκη εἶναί [n]τινα ἀΐδιον οὐσίαν ἀκίνητον. Αἵ τε γὰρ οὐσίαι πρῶται τῶν ὄντων, καὶ εἰ πᾶσαι φθαρταί, πάντα φθαρτά. Ἀλλ᾽ ἀδύνατον κίνησιν [o]ἢ γενέσθαι ἢ φθαρῆναι· ἀεὶ γὰρ ἦν. Οὐδὲ χρόνον· οὐ γὰρ οἷόν τε [o]τὸ πρότερον καὶ ὕστερον εἶναι μὴ ὄντος

[y] δὲ om. A^b. [z] τὸ εἴδει] τοδὶ E.T. [a] τὰ et mox τῶν καθ᾽ ἕκαστον om. A^b. [b] τὸ post δὲ om. E. [c] οὐσιῶν ψόφων T. [d] τῶν] τῷ E, τὸ T. [e] καὶ τὸ εἶδος post ὕλη E.T. [f] τὸ δὲ] τὸ δὴ E.T.F^b. [g] ἢ στοιχεῖα om. F^b. [h] μὲν] δὲ A^b. [i] ἢ om. F^b. [k] ὡς μήτε T. [l] αἱ post οὖν et mox πῶς om. A^b. [m] τρεῖς αἱ οὐσίαι F^b. [n] ἀΐδιόν τινα E. [o] ἢ post κίνησιν et mox τὸ om. T.

Digitized by Google

χρόνου. Καὶ ἡ κίνησις ἄρα οὕτω συνεχὴς ὥσπερ καὶ ὁ χρό- 2
νος· ἢ γὰρ τὸ αὐτὸ ἢ κινήσεώς τι πάθος. Κίνησις δ' οὐκ
ἔστι συνεχὴς ἀλλ' [p] ἢ ἡ κατὰ τόπον, καὶ ταύτης ἡ κύκλῳ.
Ἀλλὰ μὴν εἰ [q] ἔσται κινητικὸν ἢ ποιητικόν, μὴ ἐνεργοῦν δέ
τι, οὐκ ἔστι κίνησις· ἐνδέχεται γὰρ τὸ δύναμιν ἔχον μὴ ἐνερ-
γεῖν. [r] Οὐθὲν ἄρα ὄφελος οὐδ' ἐὰν οὐσίας ποιήσωμεν ἀϊ- 3
δίους, ὥσπερ οἱ τὰ εἴδη, εἰ μή τις δυναμένη ἐνέσται ἀρχὴ
μεταβάλλειν. Οὐ τοίνυν οὐδ' αὕτη ἱκανή, οὐδ' ἄλλη οὐσία
παρὰ τὰ εἴδη· εἰ γὰρ μὴ [s] ἐνεργήσει, οὐκ ἔσται κίνησις.
[t] Ἔτι οὐδ' εἰ ἐνεργήσει, ἡ δ' οὐσία αὐτῆς δύναμις· οὐ γὰρ 4
ἔσται κίνησις ἀΐδιος· ἐνδέχεται γὰρ τὸ δυνάμει ὂν μὴ εἶναι.
Δεῖ ἄρα εἶναι ἀρχὴν τοιαύτην ἧς ἡ οὐσία ἐνέργεια. Ἔτι
τοίνυν ταύτας δεῖ [v] τὰς οὐσίας εἶναι ἄνευ ὕλης. Ἀϊδίους γὰρ
δεῖ, εἴ πέρ [w] γε καὶ ἄλλο τι ἀΐδιον. [x] Ἐνεργείᾳ ἄρα. Καί- 5
τοι ἀπορία· δοκεῖ γὰρ τὸ μὲν ἐνεργοῦν πᾶν δύνασθαι, τὸ δὲ
δυνάμενον οὐ πᾶν ἐνεργεῖν, ὥστε πρότερον εἶναι τὴν δύναμιν.
Ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο, οὐθὲν ἔσται τῶν ὄντων· ἐνδέχεται γὰρ
δύνασθαι μὲν εἶναι μήπω δ' εἶναι. Καίτοι [y] εἰ ὡς λέγουσιν 6
οἱ θεολόγοι οἱ ἐκ νυκτὸς γεννῶντες, ἢ [z] ὡς οἱ φυσικοὶ [z] ἦν
ὁμοῦ πάντα χρήματα φασί, τὸ αὐτὸ [a] ἀδύνατον. Πῶς γὰρ
κινηθήσεται, εἰ [b] μηθὲν ἔσται ἐνεργείᾳ αἴτιον; Οὐ γὰρ ἥ γε
ὕλη κινήσει αὐτὴ [c] ἑαυτήν, ἀλλὰ τεκτονική, οὐδὲ τὰ ἐπιμήνια
οὐδ' ἡ γῆ, ἀλλὰ τὰ σπέρματα καὶ ἡ γονή. Διὸ ἔνιοι ποιοῦ- 7
σιν ἀεὶ ἐνέργειαν, οἷον Λεύκιππος καὶ Πλάτων· ἀεὶ γὰρ
εἶναί φασι κίνησιν. Ἀλλὰ διὰ τί καὶ τίνα οὐ λέγουσιν,
οὐδὲ ὡδί, οὐδὲ τὴν αἰτίαν. Οὐθὲν γὰρ ὡς ἔτυχε κινεῖται,
ἀλλὰ δεῖ [d] τι ἀεὶ ὑπάρχειν, ὥσπερ νῦν φύσει μὲν ὡδί, βίᾳ δὲ
ἢ ὑπὸ νοῦ ἢ ἄλλου ὡδί. Εἶτα ποία πρώτη; [e] Διαφέρει
γὰρ ἀμήχανον [f] ὅσον. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ [g] Πλάτωνί γε οἷόν 8

[p] ἢ om. A^b. [q] ἔστι A^b. [r] οὐθὲν] οὐδ' ἐὰν E.T. [s] ἐνεργήσῃ οὐκ ἔστι A^b. [t] ἔτι δ' οὐδ' T. [v] τὰς om. A^b. [w] γε om. T.A^b. [x] ἐνέργεια A^b. [y] εἰ] δ' T. [z] ὡς et ἦν om. E. [a] ἀδύνατον] αἴτιον F^b. [b] μὴ ἔσται ἐνεργείᾳ τι αἴτιον E. [c] αὐτὴν A^b. [d] τι αἰεί τι ὑπάρχειν A^b. [e] διαφέρειν A^b. [f] ὅσον om. A^b. [g] πλάτων T, πλάτων εἴ A^b.

Digitized by Google

τε [h] λέγειν [i] ἣν οἴεται ἐνίοτε ἀρχὴν εἶναι, τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ κινοῦν· ὕστερον γὰρ καὶ ἅμα τῷ οὐρανῷ ἡ ψυχή, ὥς φησίν. Τὸ μὲν δὴ δύναμιν οἴεσθαι ἐνεργείας πρότερον ἔστι μὲν ὡς
9 καλῶς, ἔστι δ' ὡς οὔ· εἴρηται δὲ πῶς. Ὅτι δ' ἐνέργεια πρότερον, μαρτυρεῖ Ἀναξαγόρας (ὁ γὰρ νοῦς [k] ἐνεργείᾳ) καὶ Ἐμπεδοκλῆς φιλίαν [l] καὶ νεῖκος, καὶ οἱ ἀεὶ λέγοντες κίνησιν εἶναι, ὥσπερ Λεύκιππος. Ὥστ' οὐκ ἦν ἄπειρον [m] χρόνον χάος ἢ νύξ, ἀλλὰ ταὐτὰ ἀεὶ ἢ περιόδῳ ἢ ἄλλως, εἴπερ πρό-
10 τερον ἐνέργεια δυνάμεως. Εἰ δὴ τὸ αὐτὸ ἀεὶ περιόδῳ, δεῖ τι ἀεὶ μένειν ὡσαύτως ἐνεργοῦν. Εἰ δὲ μέλλει γένεσις καὶ φθορὰ εἶναι, ἄλλο δεῖ [n] εἶναι ἀεὶ ἐνεργοῦν ἄλλως καὶ ἄλλως. Ἀνάγκη ἄρα ὡδὶ μὲν καθ' αὑτὸ ἐνεργεῖν, ὡδὶ δὲ κατ' ἄλλο·
11 ἤτοι ἄρα καθ' [o] ἕτερον ἢ κατὰ τὸ πρῶτον. Ἀνάγκη δὴ κατὰ τοῦτο· πάλιν γὰρ [p] ἐκεῖνο αὑτῷ τε αἴτιον κἀκείνῳ. Οὐκοῦν βέλτιον τὸ πρῶτον· καὶ γὰρ αἴτιον ἦν ἐκεῖνο τοῦ ἀεὶ ὡσαύτως, [q] τοῦ δ' ἄλλως ἕτερον· τοῦ δ' ἀεὶ ἄλλως ἄμφω δηλονότι. Οὐκοῦν οὕτως καὶ ἔχουσιν αἱ κινήσεις. Τί οὖν ἄλλας δεῖ ζητεῖν ἀρχάς;

7 Ἐπεὶ δ' οὕτω τ' ἐνδέχεται, καὶ εἰ μὴ οὕτως, ἐκ νυκτὸς ἔσται καὶ ὁμοῦ πάντων καὶ ἐκ μὴ ὄντος, λύοιτ' ἂν ταῦτα, καὶ ἔστι τι ἀεὶ κινούμενον κίνησιν ἄπαυστον, αὕτη δ' ἡ κύκλῳ· καὶ τοῦτο οὐ [r] λόγῳ μόνον ἀλλ' ἔργῳ δῆλον. Ὥστ' ἀΐδιος ἂν εἴη ὁ πρῶτος οὐρανός. Ἔστι τοίνυν τι καὶ ὃ
2 κινεῖ. Ἐπεὶ δὲ [s] τὸ κινούμενον καὶ κινοῦν, καὶ μέσον τοίνυν ἐστί [s] τι ὃ οὐ κινούμενον κινεῖ, ἀΐδιον, καὶ οὐσία καὶ ἐνέργεια οὖσα. Κινεῖ δὲ ὧδε. Τὸ ὀρεκτὸν καὶ [t] τὸ νοητὸν κινεῖ οὐ [v] κινούμενα. Τούτων τὰ πρῶτα τὰ αὐτά. Ἐπιθυμητὸν [w] μὲν γὰρ τὸ φαινόμενον καλόν, βουλητὸν δὲ πρῶτον τὸ ὂν καλόν. Ὀρεγόμεθα δὲ [x] διότι δοκεῖ [y] μᾶλλον ἢ δοκεῖ διότι ὀρεγό-

[h] λόγῳ T. [i] ἣν om. A^b. [k] ἐνέργεια T. [l] καὶ τὸ νεῖκος E.T. [m] χρόνου A^b. [n] ἐνεργοῦν εἶναι, omisso ἀεὶ, E.T. [o] ἑκάτερον T. [p] ἐκεῖνο om. T. [q] τοῦ δ'] τὰ δ' T, οὐδ' A^b. [r] μόνον λόγῳ A^b. [s] τὸ et mox τι om. F^b. [t] τὸ post καὶ om. T. [v] κινούμενον A^b. [w] γὰρ μὲν A^b. [x] ὅτι E.T. [y] μᾶλλον] καλὸν E.

Digitized by Google

μεθα. Ἀρχὴ [z] δὲ ἡ νόησις. Νοῦς δὲ ὑπὸ τοῦ νοητοῦ [a] κινεῖ- 3
ται, [b] νοητὴ δὲ ἡ ἑτέρα συστοιχία καθ' αὑτήν· καὶ ταύτης [c] ἡ
οὐσία πρώτη, [c] καὶ ταύτης ἡ ἁπλῆ [d] καὶ κατ' ἐνέργειαν.
Ἔστι δὲ τὸ ἓν καὶ [e] τὸ ἁπλοῦν οὐ τὸ αὐτό· τὸ μὲν [f] γὰρ ἓν
μέτρον σημαίνει, τὸ δὲ ἁπλοῦν πῶς ἔχον αὐτό. Ἀλλὰ μὴν 4
καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ [g] δι' αὑτὸ αἱρετὸν ἐν τῇ αὐτῇ [h] συστοι-
χίᾳ· καὶ ἔστιν ἄριστον ἀεὶ ἢ ἀνάλογον τὸ πρῶτον. Ὅτι δ'
ἔστι τὸ οὗ ἕνεκα ἐν τοῖς ἀκινήτοις, ἡ διαίρεσις δηλοῖ. Ἔστι
γάρ τινι τὸ οὗ [i] ἕνεκα, ὧν τὸ μὲν ἔστι τὸ δ' οὐκ ἔστι, κινεῖ
[k] δὲ ὡς [l] ἐρώμενον, [m] κινούμενον δὲ τἆλλα κινεῖ. [n] Εἰ μὲν 5
οὖν τι κινεῖται, ἐνδέχεται [o] καὶ ἄλλως ἔχειν. Ὥστ' [p] εἰ [q] ἡ
φορὰ [r] πρώτη, καὶ ἐνέργειά ἐστιν ᾗ κινεῖται· [s] ταύτην δὲ ἐν-
δέχεται ἄλλως ἔχειν κατὰ τόπον, καὶ εἰ μὴ κατ' οὐσίαν.
Ἐπεὶ δ' ἐστί τι κινοῦν αὐτὸ ἀκίνητον ὄν, ἐνεργείᾳ ὄν, τοῦτο
οὐκ ἐνδέχεται ἄλλως ἔχειν οὐδαμῶς. Φορὰ γὰρ ἡ πρώτη 6
τῶν μεταβολῶν, ταύτης δὲ ἡ κύκλῳ· ταύτην δὲ τοῦτο κινεῖ.
Ἐξ ἀνάγκης ἄρα ἐστὶν ὄν· καὶ ᾗ ἀνάγκῃ, καλῶς, καὶ οὕτως
ἀρχή. Τὸ γὰρ ἀναγκαῖον τοσαυταχῶς, τὸ μὲν βίᾳ ὅτι
παρὰ τὴν ὁρμήν, τὸ δὲ οὗ οὐκ ἄνευ τὸ εὖ, τὸ δὲ μὴ ἐνδεχό-
μενον ἄλλως ἀλλ' ἁπλῶς. Ἐκ τοιαύτης ἄρα ἀρχῆς ἤρτηται
ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ φύσις. Διαγωγὴ δ' [t] ἐστὶν [v] οἵα ἡ ἀρίστη 7
μικρὸν χρόνον ἡμῖν. Οὕτω γὰρ ἀεὶ ἐκεῖνό [w] ἐστιν. Ἡμῖν
[x] μὲν γὰρ ἀδύνατον, ἐπεὶ [y] καὶ ἡ ἡδονὴ ἐνέργεια τούτου· καὶ
διὰ τοῦτο ἐγρήγορσις αἴσθησις νόησις ἥδιστον, ἐλπίδες δὲ
καὶ [z] μνῆμαι διὰ ταῦτα. Ἡ δὲ νόησις ἡ καθ' αὑτὴν τοῦ καθ'
[a] αὑτὸ ἀρίστου, καὶ ἡ μάλιστα τοῦ μάλιστα. [b] Αὑτὸν δὲ 8

[z] δὲ ἡ] γὰρ ἡ E.T. [a] κινεῖται om. A^b. [b] νοητὸν T. [c] ἡ ante οὐσία et mox καὶ ταύτης ἡ om. A^b. [d] καὶ ante κατ' om. T. [e] τὸ ante ἁπλοῦν om. E.T.F^b. [f] γὰρ om. A^b. [g] δι' αὑτὸ om. T. [h] συστοιχεία A^b. [i] ἕνεκα] ἕνεκα τινός A^b. [k] δὲ] δὴ A^b. [l] ὁρώμενον T. [m] κινουμένῳ E.T. [n] εἰ] ὅτι F^b. [o] καὶ om. E.F^b. [p] εἰ post πρώτη T, om. E. [q] ἡ om. F^b. [r] πρώτη] ἡ πρώτη E.F^b. [s] ταύτῃ E.F^b. [t] ἐστὶν om. F^b. [v] οἵα] οἵα τε E, om. T. [w] ἐστιν om. A^b. [x] μὲν om. T. [y] γρ. καὶ ἡδονὴ ἡ ἐνέργεια E. [z] κνῆμαι E. [a] αὑτὸ] αὑτὸν T. [b] ἑαυτὸν A^b.

Digitized by Google

*νοεῖ ὁ νοῦς [c] κατὰ μετάληψιν τοῦ νοητοῦ· [d] νοητὸς γὰρ
γίγνεται θιγγάνων καὶ νοῶν, ὥστε ταὐτὸν νοῦς [e] καὶ νοητόν.
Τὸ γὰρ δεκτικὸν τοῦ νοητοῦ καὶ τῆς οὐσίας νοῦς. Ἐνεργεῖ
δὲ ἔχων. Ὥστ' ἐκεῖνο μᾶλλον τούτου ὃ δοκεῖ ὁ νοῦς θεῖον
9 ἔχειν, καὶ ἡ θεωρία τὸ ἥδιστον καὶ [f] ἄριστον. Εἰ [g] οὖν οὕτως
εὖ ἔχει, ὡς ἡμεῖς ποτέ, ὁ θεὸς ἀεί, θαυμαστόν· εἰ δὲ μᾶλλον,
ἔτι θαυμασιώτερον. Ἔχει δὲ [h] ὡδί. Καὶ ζωὴ δέ γε ὑπάρχει·
ἡ γὰρ νοῦ ἐνέργεια ζωή, [i] ἐκεῖνος δὲ ἡ ἐνέργεια· ἐνέργεια δὲ ἡ
καθ' αὑτὴν ἐκείνου ζωὴ ἀρίστη καὶ [k] ἀΐδιος. Φαμὲν δὲ τὸν
θεὸν εἶναι ζῷον ἀΐδιον [l] ἄριστον, ὥστε ζωὴ καὶ αἰὼν συνεχὴς
10 [m] καὶ ἀΐδιος ὑπάρχει τῷ θεῷ· τοῦτο γὰρ ὁ θεός. Ὅσοι δὲ
ὑπολαμβάνουσιν, ὥσπερ οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Σπεύσιππος, τὸ
κάλλιστον καὶ ἄριστον μὴ ἐν ἀρχῇ εἶναι, διὰ τὸ καὶ τῶν
φυτῶν [n] καὶ τῶν ζῴων τὰς ἀρχὰς αἴτια μὲν εἶναι, τὸ δὲ
καλὸν [o] καὶ τέλειον ἐν τοῖς ἐκ τούτων, οὐκ ὀρθῶς οἴονται.
11 Τὸ γὰρ σπέρμα ἐξ ἑτέρων [p] ἐστὶ προτέρων τελείων, καὶ τὸ
πρῶτον οὐ σπέρμα ἐστίν, ἀλλὰ τὸ τέλειον· [q] οἷον πρότερον
ἄνθρωπον ἂν φαίη [r] τις εἶναι τοῦ σπέρματος, οὐ τὸν ἐκ τού-
12 του γενόμενον, ἀλλ' ἕτερον ἐξ οὗ τὸ σπέρμα. Ὅτι μὲν οὖν
ἔστιν οὐσία τις ἀΐδιος [s] καὶ ἀκίνητος καὶ κεχωρισμένη τῶν
αἰσθητῶν, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. Δέδεικται δὲ καὶ ὅτι
μέγεθος οὐθὲν ἔχειν ἐνδέχεται ταύτην τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ἀμε-
ρὴς καὶ ἀδιαίρετός ἐστιν. [t] Κινεῖ γὰρ τὸν ἄπειρον χρόνον,
13 οὐθὲν δ' ἔχει δύναμιν ἄπειρον [v] πεπερασμένον. Ἐπεὶ δὲ πᾶν
μέγεθος ἢ ἄπειρον ἢ πεπερασμένον, πεπερασμένον μὲν διὰ
τοῦτο οὐκ ἂν ἔχοι [w] μέγεθος, ἄπειρον δ' ὅτι ὅλως οὐκ ἔστιν
οὐθὲν ἄπειρον μέγεθος. Ἀλλὰ [x] μὴν καὶ ὅτι ἀπαθὲς καὶ
ἀναλλοίωτον· πᾶσαι γὰρ αἱ ἄλλαι κινήσεις ὕστεραι τῆς*

[c] κατὰ] καὶ Ab. [d] νοητὸς—νοητοῦ om. T. [e] καὶ post νοῦς om. Ab. [f] ἀόριστον E.T. [g] οὖν om. T. [h] ὧδε E.T. [i] ἐκεῖνο E. [k] ἀΐδιος—ζῷον om. T. [l] ἀόριστον T. [m] καὶ om. E.T. [n] καὶ τῶν ζῴων om. T. [o] καὶ τὸ τέλειον T. [p] προτέρων ἐστὶ Ab. [q] οἷόν τε πρότερον Ab, οἷον ὥστε πρότερον T. [r] τις] τις ἄνθρωπον T. [s] καὶ ἀκίνητος om. T. [t] κινεῖται T. [v] πεπερασμένον ὄν. ἐπεὶ T. [w] μέγεθος εἰς ἄπειρον T. [x] μὴν ὅτι καὶ ἀπαθὴς καὶ ἀναλλοίωτος T.

Digitized by Google

κατὰ τόπον. Ταῦτα μὲν οὖν δῆλα διότι τοῦτον ἔχει τὸν
τρόπον.

Πότερον δὲ μίαν θετέον τὴν τοιαύτην οὐσίαν ἢ πλείους, 8
καὶ πόσας, δεῖ μὴ λανθάνειν, ἀλλὰ μεμνῆσθαι καὶ τὰς τῶν
ἄλλων ἀποφάσεις, ὅτι περὶ πλήθους οὐθὲν εἰρήκασιν, ὅ τι
καὶ σαφὲς εἰπεῖν. Ἡ μὲν γὰρ περὶ τὰς ἰδέας ὑπόληψις 2
οὐδεμίαν ἔχει σκέψιν ἰδίαν· ἀριθμοὺς γὰρ λέγουσι τὰς ἰδέας
οἱ λέγοντες ἰδέας, περὶ δὲ τῶν ἀριθμῶν ὁτὲ μὲν ὡς περὶ
ἀπείρων λέγουσιν, ὁτὲ δὲ ὡς μέχρι τῆς δεκάδος ὡρισμένων·
δι' ἣν δ' αἰτίαν τοσοῦτον τὸ πλῆθος τῶν ἀριθμῶν, [y] οὐθὲν
λέγεται μετὰ σπουδῆς ἀποδεικτικῆς. Ἡμῖν δ' ἐκ τῶν ὑπο- 3
κειμένων καὶ διωρισμένων λεκτέον. Ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ καὶ
τὸ πρῶτον τῶν ὄντων ἀκίνητον καὶ καθ' αὑτὸ καὶ κατὰ συμ-
βεβηκός, κινοῦν δὲ τὴν πρώτην ἀΐδιον καὶ μίαν κίνησιν. Ἐπεὶ 4
δὲ τὸ κινούμενον ἀνάγκη ὑπό τινος κινεῖσθαι, καὶ τὸ πρῶτον
κινοῦν ἀκίνητον εἶναι καθ' αὑτό, καὶ τὴν ἀΐδιον κίνησιν ὑπὸ
ἀϊδίου κινεῖσθαι καὶ τὴν μίαν ὑφ' ἑνός, ὁρῶμεν δὲ παρὰ τὴν
τοῦ παντὸς τὴν ἁπλῆν φοράν, ἣν κινεῖν φαμὲν τὴν πρώτην
οὐσίαν καὶ ἀκίνητον, ἄλλας φορὰς οὔσας τὰς τῶν πλανήτων
ἀϊδίους (ἀΐδιον γὰρ καὶ ἄστατον τὸ κύκλῳ σῶμα· δέδεικται δ'
ἐν τοῖς φυσικοῖς περὶ τούτων), ἀνάγκη καὶ τούτων ἑκάστην
τῶν φορῶν ὑπ' ἀκινήτου τε κινεῖσθαι καθ' [z] αὑτὸ καὶ ἀϊδίου
οὐσίας. Ἥ τε γὰρ τῶν ἄστρων [a] φύσις ἀΐδιος οὐσία τις 5
οὖσα, καὶ τὸ κινοῦν ἀΐδιον καὶ πρότερον τοῦ κινουμένου, καὶ
τὸ πρότερον οὐσίας οὐσίαν ἀναγκαῖον εἶναι. Φανερὸν τοίνυν
ὅτι τοσαύτας τε οὐσίας ἀναγκαῖον εἶναι τήν τε φύσιν ἀϊδίους
καὶ ἀκινήτους καθ' αὑτὰς [b] καὶ ἄνευ μεγέθους, διὰ τὴν εἰρη-
μένην αἰτίαν πρότερον. Ὅτι μὲν οὖν [c] εἰσὶν οὐσίαι, καὶ τού- 6
των τίς πρώτη καὶ δευτέρα κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν ταῖς φο-
ραῖς τῶν ἄστρων, φανερόν. Τὸ δὲ πλῆθος ἤδη τῶν [d] φορῶν 7
ἐκ τῆς οἰκειοτάτης φιλοσοφίας τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν
δεῖ σκοπεῖν, ἐκ τῆς ἀστρολογίας· αὕτη γὰρ περὶ οὐσίας

[y] οὐδὲ T. [z] αὑτὴν E. [a] φύσις ἀΐδιος οὐσία] οὐσία ἀΐδιος T. [b] καὶ ἀμεγέθους T. [c] εἰσὶν om. T. [d] σφαιρῶν F[b].

Digitized by Google

αἰσθητῆς μὲν ἀϊδίου δὲ ποιεῖται τὴν θεωρίαν, αἱ δ' ἄλλαι
περὶ οὐδεμιᾶς οὐσίας, οἷον ἥ τε περὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὴν
γεωμετρίαν. Ὅτι μὲν οὖν πλείους τῶν φερομένων αἱ φοραί,
φανερὸν τοῖς καὶ μετρίως ἡμμένοις· πλείους γὰρ ἕκαστον
8 φέρεται μιᾶς τῶν πλανωμένων ἄστρων. Πόσαι δ' αὗται
τυγχάνουσιν οὖσαι, νῦν μὲν ἡμεῖς ἃ λέγουσι τῶν μαθημα-
τικῶν τινὲς ἐννοίας χάριν λέγομεν, ὅπως ᾖ τι τῇ διανοίᾳ
πλῆθος ὡρισμένον ὑπολαβεῖν· τὸ δὲ λοιπὸν τὰ μὲν ζητοῦν-
τας αὐτοὺς δεῖ, τὰ δὲ πυνθανομένους παρὰ τῶν ζητούντων,
ἄν τι [e] φαίνηται παρὰ τὰ νῦν εἰρημένα τοῖς ταῦτα πραγμα-
τευομένοις, φιλεῖν μὲν ἀμφοτέρους, πείθεσθαι δὲ τοῖς ἀκρι-
9 βεστέροις. Εὔδοξος μὲν οὖν ἡλίου καὶ σελήνης [f] ἑκατέρου
τὴν φορὰν ἐν τρισὶν ἐτίθετ' εἶναι σφαίραις, ὧν τὴν μὲν πρώ-
την τὴν τῶν ἀπλανῶν ἄστρων εἶναι, τὴν δὲ δευτέραν κατὰ
[g] τὸν διὰ μέσων τῶν ζῳδίων, τὴν [h] δὲ τρίτην κατὰ τὸν λε-
λοξωμένον ἐν τῷ πλάτει τῶν ζῳδίων· ἐν μείζονι δὲ πλάτει
λελοξῶσθαι καθ' ὃν ἡ σελήνη φέρεται ἢ καθ' ὃν ὁ ἥλιος.
10 Τῶν δὲ πλανωμένων ἄστρων ἐν [i] τέτταρσιν ἑκάστου σφαί-
ραις, καὶ τούτων δὲ τὴν μὲν πρώτην καὶ δευτέραν τὴν αὐτὴν
εἶναι ἐκείναις (τήν τε γὰρ τῶν ἀπλανῶν τὴν ἁπάσας φέρου-
σαν εἶναι, [k] καὶ τὴν ὑπὸ [l] ταύτην τεταγμένην καὶ κατὰ [m] τὸν
διὰ μέσων τῶν ζῳδίων τὴν φορὰν ἔχουσαν κοινὴν ἁπασῶν
εἶναι), [n] τῆς δὲ τρίτης ἁπάντων τοὺς πόλους ἐν τῷ διὰ μέσων
τῶν ζῳδίων εἶναι, τῆς δὲ τετάρτης τὴν φορὰν κατὰ τὸν λε-
λοξωμένον πρὸς τὸν μέσον ταύτης· εἶναι δὲ τῆς τρίτης σφαί-
ρας τοὺς πόλους τῶν μὲν ἄλλων ἰδίους, [o] τοὺς δὲ τῆς Ἀφρο-
11 δίτης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ τοὺς αὐτούς. Κάλλιππος δὲ τὴν μὲν
θέσιν τῶν σφαιρῶν τὴν αὐτὴν ἐτίθετο Εὐδόξῳ, [p] τοῦτ' ἔστι
τῶν ἀποστημάτων τὴν τάξιν, τὸ δὲ πλῆθος τῷ μὲν τοῦ Διὸς
καὶ τῷ τοῦ Κρόνου τὸ αὐτὸ [q] ἐκείνῳ [r] ἀπεδίδου, τῷ δ' [s] ἡλίου

[e] φαίνεται T. [f] ἑκατέρου om. F^b. [g] τὸν] τὴν T, τὸ E.A^b. [h] δὲ om. F^b. [i] τέτρασιν T. [k] καὶ τὴν—ἁπασῶν εἶναι om. T. [l] ταύτη E. [m] τὸ A^b. [n] τῆς] τοὺς F^b. [o] τοὺς δὲ] τοῦ δὲ T. [p] τοῦτ'—τάξιν om. E. [q] ἐκεῖνο A^b. [r] ἐπιπέδου T. [s] ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ E.T.

Digitized by Google

καὶ τῷ σελήνης δύο [t] ᾤετο ἔτι προσθετέας εἶναι σφαίρας, τὰ
φαινόμενα εἰ [v] μέλλει τις ἀποδώσειν, [w] τοῖς δέ λοιποῖς τῶν
πλανήτων ἑκάστῳ μίαν. ʿΑναγκαῖον δέ, εἰ μέλλουσι συντε- 12
θεῖσαι πᾶσαι τὰ φαινόμενα ἀποδώσειν, καθ' ἕκαστον τῶν
πλανωμένων ἑτέρας σφαίρας [x] μιᾷ ἐλάττονας εἶναι τὰς ἀνε-
λιττούσας καὶ εἰς τὸ αὐτὸ [y] ἀποκαθιστάσας τῇ θέσει τὴν
πρώτην σφαῖραν ἀεὶ τοῦ ὑποκάτω τεταγμένου ἄστρου· οὕτω
γὰρ μόνως ἐνδέχεται τὴν τῶν πλανητῶν φορὰν ἅπαντα ποι-
εῖσθαι. ʿΕπεὶ οὖν ἐν αἷς μὲν αὐτὰ [z] φέρεται σφαίραις αἱ μὲν 13
ὀκτὼ αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσίν εἰσιν, τούτων δὲ μόνας οὐ δεῖ
[a] ἀνελιχθῆναι ἐν αἷς τὸ κατωτάτω τεταγμένον φέρεται, αἱ
μὲν τὰς τῶν πρώτων δύο ἀνελίττουσαι ἓξ ἔσονται, αἱ δὲ τὰς
τῶν ὕστερον τεττάρων ἑκκαίδεκα, ὁ [b] δὲ ἁπασῶν ἀριθμὸς τῶν
τε φερουσῶν καὶ τῶν ἀνελιττουσῶν ταύτας πεντήκοντά τε
καὶ πέντε. Εἰ δὲ τῇ σελήνῃ τε καὶ τῷ ἡλίῳ μὴ [c] προστιθείη 14
τις ἃς εἴπομεν κινήσεις, αἱ πᾶσαι σφαῖραι ἔσονται ἑπτά τε
καὶ τεσσαράκοντα. Τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν σφαιρῶν ἔστω
τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὰς οὐσίας καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς ἀκινή-
τους καὶ τὰς αἰσθητὰς τοσαύτας εὔλογον ὑπολαβεῖν· τὸ γὰρ
ἀναγκαῖον ἀφείσθω τοῖς ἰσχυροτέροις λέγειν. Εἰ δὲ μηδε- 15
μίαν [d] οἷόν τ' [e] εἶναι φορὰν μὴ συντείνουσαν πρὸς ἄστρου
φοράν, ἔτι δὲ πᾶσαν φύσιν καὶ πᾶσαν οὐσίαν [f] ἀπαθῆ καὶ
καθ' αὑτὴν τοῦ ἀρίστου τετυχηκυῖαν τέλους εἶναι δεῖ νομίζειν,
οὐδεμία ἂν εἴη παρὰ ταύτας ἑτέρα φύσις, ἀλλὰ τοῦτον
ἀνάγκη τὸν ἀριθμὸν εἶναι τῶν οὐσιῶν. Εἴτε γάρ εἰσιν ἕτε-
ραι, κινοῖεν ἂν ὡς τέλος οὖσαι φορᾶς. ʿΑλλ' εἶναί γε ἄλλας 16
φορὰς ἀδύνατον παρὰ τὰς εἰρημένας. Τοῦτο δ' εὔλογον ἐκ
τῶν [g] φερομένων ὑπολαβεῖν. Εἰ γὰρ πᾶν τὸ φέρον τοῦ
φερομένου χάριν πέφυκε καὶ φορὰ πᾶσα φερομένου τινός
ἐστιν, οὐδεμία φορὰ αὑτῆς [h] ἂν ἕνεκα εἴη οὐδ' ἄλλης φορᾶς,

[t] ἔτι ᾤετο T. [v] μέλλοι E. [w] τοῖς—ἀποδώσειν om. T. [x] μιᾷ] μὴ T. [y] ἀποκαθιστώσας A^{b}. [z] φέρονται T. [a] ἀνελλιχθῆναι οὐ δεῖ ἐν ᾧ τὸ κάτω φέρεται F^{b}. ἀναλεχθῆναι T. [b] δὴ E.T. [c] προστεθείη T. [d] οἷόν om. T. [e] εἶναι om. F^{b}. [f] ἀπαθῆ] ἀγαθὴν ἀπαθῆ T. [g] φαιρομένων T. [h] ἂν om. E.

Digitized by Google

17 ἀλλὰ τῶν ἄστρων ἕνεκα. Εἰ γὰρ ἔσται φορὰ φορᾶς ἕνεκα,
καὶ ἐκείνην [i] ἑτέρου δεήσει χάριν εἶναι· ὥστ' ἐπειδὴ οὐχ οἷόν
τε εἰς ἄπειρον, τέλος ἔσται πάσης φορᾶς τῶν φερομένων τι
θείων σωμάτων κατὰ τὸν οὐρανόν. Ὅτι δὲ εἷς οὐρανός, φα-
νερόν. Εἰ γὰρ πλείους οὐρανοὶ ὥσπερ ἄνθρωποι, ἔσται εἴδει
18 μία ἡ περὶ ἕκαστον ἀρχή, ἀριθμῷ δέ γε πολλαί. Ἀλλ' ὅσα
ἀριθμῷ πολλά, ὕλην ἔχει· εἷς γὰρ λόγος καὶ ὁ αὐτὸς πολ-
λῶν, οἷον ἀνθρώπου, [k] Σωκράτης δὲ εἷς. Τὸ δὲ τί ἦν εἶναι
οὐκ ἔχει ὕλην τὸ πρῶτον· ἐντελέχεια γάρ. Ἓν ἄρα καὶ
λόγῳ καὶ ἀριθμῷ τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον ὄν· καὶ τὸ
κινούμενον ἄρα ἀεὶ καὶ συνεχῶς [l] ἓν μόνον· εἷς ἄρα οὐρανὸς
19 μόνος. Παραδέδοται δὲ παρὰ τῶν ἀρχαίων καὶ παμπαλαίων
ἐν μύθου σχήματι καταλελειμμένα τοῖς ὕστερον ὅτι θεοί τέ
20 εἰσιν οὗτοι καὶ περιέχει τὸ θεῖον τὴν ὅλην φύσιν. Τὰ δὲ
λοιπὰ μυθικῶς ἤδη [m] προσῆκται πρὸς τὴν πειθὼ τῶν πολλῶν
καὶ πρὸς τὴν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὸ συμφέρον χρῆσιν· ἀν-
θρωποειδεῖς τε γὰρ τούτους καὶ τῶν ἄλλων ζῴων ὁμοίους
τισὶ λέγουσι, καὶ τούτοις ἕτερα ἀκόλουθα καὶ παραπλήσια
21 τοῖς εἰρημένοις. Ὧν εἴ τις χωρίσας αὐτὸ λάβοι μόνον τὸ
πρῶτον, ὅτι θεοὺς ᾤοντο τὰς πρώτας οὐσίας εἶναι, θείως ἂν
εἰρῆσθαι νομίσειεν, καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς πολλάκις εὑρημένης εἰς
τὸ δυνατὸν ἑκάστης καὶ τέχνης καὶ φιλοσοφίας καὶ πάλιν
φθειρομένων καὶ ταύτας τὰς δόξας ἐκείνων οἷον λείψανα
περισεσῶσθαι μέχρι τοῦ νῦν. Ἡ μὲν οὖν πάτριος δόξα καὶ
ἡ παρὰ τῶν πρώτων ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν φανερὰ μόνον.

9 Τὰ δὲ περὶ τὸν νοῦν ἔχει τινὰς ἀπορίας· δοκεῖ μὲν γὰρ
εἶναι τῶν φαινομένων θειότατον, πῶς δ' ἔχων τοιοῦτος ἂν
εἴη, ἔχει τινὰς δυσκολίας. Εἴτε γὰρ [n] μηθὲν νοεῖ, τί ἂν εἴη
τὸ σεμνόν, ἀλλ' ἔχει ὥσπερ ἂν εἰ ὁ καθεύδων· εἴτε νοεῖ,
τούτου δ' ἄλλο κύριον (οὐ γάρ ἐστι τοῦτο ὅ ἐστιν αὐτοῦ ἡ
οὐσία νόησις, ἀλλὰ δύναμις), οὐκ ἂν ἡ ἀρίστη οὐσία εἴη· διὰ
2 γὰρ τοῦ νοεῖν τὸ τίμιον αὐτῷ ὑπάρχει. Ἔτι δὲ εἴτε νοῦς ἡ

[i] ἑτέρων Ab. [k] γρ. σωκράτης δὲ οὐχ εἷς margo E. [l] ἓν μόνον om. Ab. [m] προῆκται Fb. [n] μηδ' ἐννοεῖ Ab.

Digitized by Google

οὐσία αὐτοῦ εἴτε νόησίς ἐστι, τί νοεῖ; Ἢ γὰρ αὐτὸς αὑτὸν ἢ ἕτερόν τι. [o]Καὶ εἰ ἕτερόν τι, ἢ τὸ αὐτὸ ἀεὶ ἢ ἄλλο. Πότερον οὖν διαφέρει τι ἢ οὐθὲν τὸ νοεῖν τὸ καλὸν ἢ τὸ τυχόν; Ἢ καὶ ἄτοπον τὸ διανοεῖσθαι περὶ ἐνίων; Δῆλον τοίνυν 3
ὅτι τὸ θειότατον καὶ τιμιώτατον νοεῖ, καὶ οὐ μεταβάλλει· εἰς χεῖρον [p]γὰρ ἡ μεταβολή, καὶ κίνησίς τις ἤδη τὸ τοιοῦτον. Πρῶτον μὲν οὖν εἰ μὴ νόησίς ἐστιν ἀλλὰ δύναμις, εὔλογον ἐπίπονον εἶναι τὸ συνεχὲς αὐτῷ τῆς νοήσεως. Ἔπειτα δῆλον ὅτι ἄλλο τι ἂν εἴη τὸ τιμιώτερον ἢ [q]ὁ νοῦς, τὸ νοούμενον. Καὶ γὰρ [r]τὸ νοεῖν καὶ ἡ νόησις ὑπάρξει καὶ τὸ χείριστον 4
νοοῦντι. Ὥστ' [s]εἰ φευκτὸν τοῦτο (καὶ γὰρ μὴ ὁρᾶν ἔνια [t]κρεῖττον ἢ ὁρᾶν), οὐκ ἂν εἴη τὸ ἄριστον ἡ νόησις. Αὑτὸν ἄρα νοεῖ, εἴπερ ἐστὶ τὸ κράτιστον, καὶ ἔστιν [v]ἡ νόησις νοήσεως νόησις. Φαίνεται δ' ἀεὶ ἄλλου ἡ ἐπιστήμη καὶ [w]ἡ αἴσθησις καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ διάνοια, [x]αὑτῆς δ' ἐν παρέργῳ.
[y]Ἔτι εἰ ἄλλο τὸ νοεῖν καὶ τὸ νοεῖσθαι, κατὰ πότερον αὐτῷ 5
τὸ εὖ ὑπάρχει; Οὐδὲ γὰρ ταὐτὸ τὸ εἶναι νοήσει καὶ νοουμένῳ. Ἢ ἐπ' ἐνίων ἡ ἐπιστήμη τὸ πρᾶγμα; Ἐπὶ μὲν τῶν ποιητικῶν ἄνευ ὕλης ἡ οὐσία καὶ τὸ τί ἦν εἶναι, ἐπὶ δὲ τῶν θεωρητικῶν ὁ λόγος τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ νόησις. Οὐχ ἑτέρου οὖν ὄντος τοῦ νοουμένου καὶ τοῦ νοῦ, ὅσα μὴ ὕλην ἔχει τὸ αὐτὸ ἔσται, καὶ ἡ νόησις τοῦ νοουμένου [z]μία. Ἔτι δὴ λεί- 6
πεται ἀπορία, εἰ σύνθετον τὸ νοούμενον· [a]μεταβάλλοι γὰρ ἂν ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ ὅλου. Ἢ ἀδιαίρετον πᾶν τὸ μὴ ἔχον ὕλην, ὥσπερ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἢ ὅ γε τῶν συνθέτων ἔχει ἔν τινι χρόνῳ· οὐ γὰρ ἔχει τὸ εὖ ἐν τῳδὶ ἢ ἐν τῳδί, ἀλλ' ἐν ὅλῳ τινὶ τὸ ἄριστον, ὂν ἄλλο τι. Οὕτως δ' ἔχει αὐτὴ αὑτῆς ἡ νόησις τὸν ἅπαντα αἰῶνα.

Ἐπισκεπτέον δὲ καὶ ποτέρως ἔχει ἡ τοῦ [b]ὅλου φύσις τὸ 10
ἀγαθὸν καὶ τὸ ἄριστον, πότερον [c]κεχωρισμένον τι καὶ αὐτὸ

[o] καὶ—τι om. E.T. [p] γὰρ κίνησις καὶ μεταβολή Ab. [q] ὁ om. T. [r] τὸ post γὰρ om. Fb. [s] εἰ] εἰ ἔστι E, om. T. [t] κρείττονι, omisso ἤ, T. [v] ἡ νόησις κάτω νοήσεως νοήσει. φ. T. [w] ἡ post καὶ om. E. [x] ἑαυτῆς Fb. [y] ἔτι δ' εἰ T. [z] μία om. E. [a] μεταβάλοι Ab, μετάβάλλει T. [b] λόγου T. [c] τι κεχωρισμένον T.

Digitized by Google

καθ' αὑτό, ἡ τὴν τάξιν, ἢ ἀμφοτέρως ὥσπερ στράτευμα.
2 Καὶ γὰρ ἐν τῇ τάξει τὸ εὖ καὶ ὁ στρατηγός, καὶ μᾶλλον
[d] οὗτος· οὐ γὰρ οὗτος διὰ τὴν τάξιν ἀλλ' ἐκείνη διὰ [e] τοῦτόν
ἐστιν. Πάντα δὲ συντέτακταί πως, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, καὶ
πλωτὰ καὶ πτηνὰ καὶ φυτά· [f] καὶ οὐχ οὕτως ἔχει ὥστε μὴ
3 εἶναι θατέρῳ πρὸς θάτερον μηθέν, ἀλλ' ἐστί τι. Πρὸς μὲν
γὰρ ἓν ἅπαντα συντέτακται, ἀλλ' ὥσπερ ἐν οἰκίᾳ τοῖς ἐλευ-
θέροις ἥκιστα ἔξεστιν [g] ὅ τι ἔτυχε ποιεῖν, ἀλλὰ πάντα ἢ τὰ
πλεῖστα τέτακται, τοῖς δὲ ἀνδραπόδοις καὶ τοῖς θηρίοις μι-
κρὸν τὸ εἰς τὸ κοινόν, τὸ δὲ πολὺ ὅ τι ἔτυχεν· τοιαύτη γὰρ
4 ἑκάστου ἀρχὴ αὐτῶν ἡ φύσις ἐστίν. Λέγω δ' οἷον εἴς γε τὸ
διακριθῆναι ἀνάγκη ἅπασιν ἐλθεῖν, καὶ ἄλλα οὕτως ἐστὶν ὧν
κοινωνεῖ ἅπαντα εἰς τὸ ὅλον. Ὅσα δὲ ἀδύνατα [h] συμβαίνει
ἢ ἄτοπα τοῖς ἄλλως λέγουσι, καὶ [i] ποῖα οἱ χαριεστέρως λέ-
γοντες, καὶ ἐπὶ ποίων ἐλάχισται ἀπορίαι, δεῖ μὴ λανθάνειν.
5 Πάντες γὰρ ἐξ ἐναντίων ποιοῦσι πάντα. Οὔτε [k] δὲ τὸ πάντα
οὔτε τὸ ἐξ ἐναντίων ὀρθῶς, οὔτ' ἐν ὅσοις τὰ ἐναντία ὑπάρχει,
πῶς ἐκ τῶν ἐναντίων ἔσται, οὐ λέγουσιν· ἀπαθῆ γὰρ τὰ ἐναν-
τία ὑπ' ἀλλήλων. Ἡμῖν δὲ λύεται τοῦτο εὐλόγως τῷ τρί-
τον τι εἶναι. Οἱ δὲ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ὕλην ποιοῦσιν,
6 ὥσπερ οἱ τὸ ἄνισον τῷ ἴσῳ ἢ τῷ ἑνὶ τὰ πολλά. Λύεται δὲ
καὶ τοῦτο τὸν αὐτὸν τρόπον· ἡ γὰρ ὕλη ἡ μία οὐθενὶ ἐναν-
τίον. Ἔτι ἅπαντα τοῦ φαύλου μεθέξει ἔξω τοῦ ἑνός· τὸ
γὰρ κακὸν αὐτὸ θάτερον τῶν στοιχείων. Οἱ δ' ἄλλοι οὐδ'
ἀρχὰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· καίτοι ἐν ἅπασι μάλιστα
τὸ ἀγαθὸν ἀρχή. Οἱ δὲ τοῦτο μὲν ὀρθῶς ὅτι ἀρχήν, [l] ἀλλὰ
πῶς τὸ ἀγαθὸν ἀρχὴ οὐ λέγουσιν, πότερον ὡς τέλος ἢ ὡς
7 κινῆσαν ἢ ὡς εἶδος. Ἀτόπως δὲ καὶ Ἐμπεδοκλῆς· τὴν γὰρ
φιλίαν ποιεῖ τὸ ἀγαθόν. Αὕτη δ' ἀρχὴ καὶ ὡς κινοῦσα
(συνάγει γάρ) καὶ ὡς ὕλη· μόριον γὰρ τοῦ μίγματος. Εἰ
δὴ καὶ τῷ αὐτῷ συμβέβηκεν ὡς ὕλῃ καὶ [m] ἀρχῇ εἶναι καὶ ὡς

[d] οὗτος· οὐ] αὐτός· οὐ T. [e] τοῦτ' ἦν ἐστιν T. [f] καὶ οὐχ οὕτως] οὔτε T. [g] ὅ τι ἔτυχε] ὁτιοῦν E. [h] ἢ ἄτοπα συμβαίνει Fb. [i] ποῖα ἡ χάρις ἑτέρως λέγοντες T. [k] δὴ T. [l] ἀλλὰ—ἀρχὴ om. T. [m] ἀρχὴ E.Ab.

κινοῦντι, ἀλλὰ [n] *τό γ' εἶναι οὐ ταὐτό.* [o] Κατὰ *πότερον οὖν*
φιλία; ˈἌτοπον *δὲ καὶ τὸ ἄφθαρτον εἶναι τὸ νεῖκος· τοῦτο*
δ' ἐστὶν αὐτὸ ἡ τοῦ κακοῦ φύσις. ˈἈναξαγόρας *δὲ ὡς κινοῦν* 8
τὸ ἀγαθὸν ἀρχήν· ὁ γὰρ νοῦς κινεῖ, ἀλλὰ κινεῖ ἕνεκά τινος,
ὥστε ἕτερον. Πλὴν *ὡς ἡμεῖς λέγομεν· ἡ γὰρ ἰατρική ἐστί*
πως [p] *ἡ ὑγίεια.* ˈἌτοπον *δὲ καὶ τὸ ἐναντίον μὴ ποιῆσαι τῷ*
ἀγαθῷ καὶ τῷ νῷ. Πάντες *δ' οἱ τἀναντία λέγοντες οὐ χρῶν-*
ται τοῖς ἐναντίοις, ἐὰν μὴ [q] *ῥυθμίσῃ τις.* Καὶ *διὰ τί τὰ μὲν* 9
φθαρτὰ τὰ δ' ἄφθαρτα, οὐδεὶς λέγει· [r] *πάντα γὰρ τὰ ὄντα*
ποιοῦσιν ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν. ˈἜτι *οἱ μὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος*
ποιοῦσι τὰ ὄντα· οἱ δ' ἵνα μὴ τοῦτο ἀναγκασθῶσιν, ἓν πάντα
ποιοῦσιν. ˈἜτι *διὰ τί ἀεὶ ἔσται γένεσις καὶ τί αἴτιον γενέ-*
σεως, οὐδεὶς λέγει. Καὶ *τοῖς δύο ἀρχὰς ποιοῦσιν ἄλλην* 10
[s] *ἀνάγκη ἀρχὴν κυριωτέραν εἶναι, καὶ τοῖς τὰ εἴδη, ὅτι ἄλλη*
ἀρχὴ κυριωτέρα· διὰ τί γὰρ [t] *μετέσχεν ἢ μετέχει;* Καὶ *τοῖς*
μὲν ἄλλοις ἀνάγκη τῇ σοφίᾳ καὶ τῇ τιμιωτάτῃ ἐπιστήμῃ
εἶναί τι ἐναντίον, ἡμῖν δ' οὔ· οὐ γάρ ἐστιν ἐναντίον τῷ πρώτῳ
οὐθέν. Πάντα *γὰρ τὰ ἐναντία ὕλην ἔχει καὶ δυνάμει ταὐτά* 11
ἐστιν, [v] *ἡ δὲ ἐναντία ἄγνοια εἰς τὸ ἐναντίον· τῷ δὲ πρώτῳ*
ἐναντίον οὐθέν. [w] Εἴτε *μὴ ἔσται παρὰ τὰ αἰσθητὰ ἄλλα,*
οὐκ ἔσται ἀρχὴ καὶ τάξις καὶ γένεσις καὶ τὰ οὐράνια, ἀλλ'
ἀεὶ τῆς ἀρχῆς ἀρχή, ὥσπερ τοῖς θεολόγοις καὶ τοῖς φυσικοῖς
πᾶσιν. Εἰ *δ' ἔσται τὰ εἴδη* [x] *ἢ ἀριθμοί, οὐδενὸς αἴτια· εἰ* 12
δὲ μή, [y] *οὔτι κινήσεώς γε.* ˈἜτι *πῶς ἔσται ἐξ ἀμεγεθῶν μέ-*
γεθος καὶ συνεχές; ˈὉ *γὰρ ἀριθμὸς οὐ ποιήσει συνεχές, οὔτε*
ὡς κινοῦν οὔτε ὡς εἶδος. ˈἈλλὰ *μὴν οὐθέν γ' ἔσται τῶν ἐναν-*
τίων ὅπερ καὶ ποιητικὸν καὶ κινητικόν· ἐνδέχοιτο γὰρ [z] *ἂν*
μὴ εἶναι. ˈἈλλὰ *μὴν ὕστερόν γε τὸ ποιεῖν δυνάμεως.* Οὐκ 13
ἄρα ἀΐδια τὰ ὄντα. ˈἈλλ' *ἔστιν· ἀναιρετέον ἄρα τούτων τι.*
Τοῦτο *δ' εἴρηται* [a] *ὥς.* ˈἜτι *τίνι οἱ ἀριθμοὶ ἓν ἢ ἡ ψυχὴ*
καὶ τὸ σῶμα καὶ ὅλως τὸ εἶδος καὶ τὸ πρᾶγμα, οὐθὲν λέγει

[n] *τό*] *τῶ* T. [o] *κατὰ*] *καὶ* T. [p] *ἡ* post *πως* om. T. [q] *ῥαθυμήσῃ* T.
[r] *πάντες* E. [s] *ἀρχὴν ἀνάγκη* T. [t] *μετίσχει* E.T. [v] *ἡ*] *εἰ* T. [w] *εἴτε*]
ἔνι εἰ F[b]. [x] *ἢ* om. T. [y] *οὔτε* A[b]. [z] *ἂν* om. E. [a] *ὥς*] *οὕτως* T.

Digitized by Google

οὐθείς· οὐδ' ἐνδέχεται εἰπεῖν, ἐὰν μὴ ὡς ἡμεῖς εἴπῃ, ὡς τὸ κι-
14 νοῦν ποιεῖ. Οἱ δὲ λέγοντες τὸν ἀριθμὸν πρῶτον τὸν μαθη-
ματικὸν καὶ οὕτως ἀεὶ ἄλλην ἐχομένην οὐσίαν καὶ ἀρχὰς ἑκά-
στης ἄλλας, ἐπεισοδιώδη τὴν τοῦ παντὸς οὐσίαν ποιοῦσιν
(οὐθὲν γὰρ ἡ ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ συμβάλλεται οὖσα ἢ μὴ οὖσα)
καὶ ἀρχὰς πολλάς· τὰ δὲ ὄντα οὐ βούλεται πολιτεύεσθαι
κακῶς.

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος [b] ἔστω.

M.

Περὶ μὲν [c] οὖν τῆς τῶν αἰσθητῶν οὐσίας εἴρηται τίς ἐστιν,
ἐν μὲν τῇ μεθόδῳ τῇ τῶν φυσικῶν περὶ τῆς ὕλης, ὕστερον δὲ
2 περὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν. Ἐπεὶ δ' ἡ σκέψις ἐστὶ πότερον
ἔστι τις παρὰ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας ἀκίνητος καὶ ἀΐδιος ἢ οὐκ
ἔστι, καὶ εἰ ἔστι τίς ἐστι, πρῶτον τὰ παρὰ τῶν ἄλλων λε-
γόμενα θεωρητέον, ὅπως εἴτε τι μὴ καλῶς λέγουσι, μὴ τοῖς
αὐτοῖς ἔνοχοι ὦμεν, καὶ εἴ [d] τι δόγμα κοινὸν ἡμῖν κἀκείνοις,
τοῦτ' ἰδίᾳ μὴ καθ' ἡμῶν [e] δυσχεραίνωμεν· ἀγαπητὸν γὰρ εἴ
3 τις τὰ μὲν κάλλιον λέγοι τὰ δὲ μὴ χεῖρον. Δύο δ' εἰσὶ
δόξαι περὶ τούτων· τά τε γὰρ μαθηματικά φασιν [f] οὐσίας
εἶναί τινες, οἷον ἀριθμοὺς καὶ γραμμὰς καὶ τὰ συγγενῆ τού-
4 τοις, καὶ πάλιν τὰς ἰδέας. Ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν δύο [g] ταῦτα γένη
ποιοῦσι, τάς τε ἰδέας καὶ τοὺς μαθηματικοὺς ἀριθμούς, οἱ δὲ
μίαν φύσιν ἀμφοτέρων, ἕτεροι δέ τινες τὰς μαθηματικὰς μό-
νον οὐσίας εἶναί φασι, σκεπτέον πρῶτον μὲν περὶ τῶν μαθη-
ματικῶν, μηδεμίαν προστιθέντας φύσιν ἄλλην αὐτοῖς, οἷον
πότερον ἰδέαι τυγχάνουσιν οὖσαι ἢ οὔ, καὶ πότερον ἀρχαὶ
καὶ οὐσίαι τῶν ὄντων ἢ οὔ, ἀλλ' ὡς περὶ μαθηματικῶν μόνον
εἴτ' εἰσὶν εἴτε μή εἰσι, καὶ εἰ εἰσι πῶς εἰσίν, ἔπειτα [h] μετὰ
ταῦτα χωρὶς περὶ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν ἁπλῶς καὶ ὅσον νόμου
χάριν· τεθρύλληται γὰρ τὰ πολλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν
5 λόγων. Ἔτι δὲ πρὸς ἐκείνην δεῖ τὴν σκέψιν ἀπαντᾶν τὸν

[b] ἔστω add. E. et margo T. [c] οὖν om. T. [d] τε A^b. [e] δυσχεραίνομεν F^b. [f] οὐσίαν T. [g] γένη ταῦτα A^b. [h] μετὰ om. T.

Digitized by Google

πλείω λόγον, ὅταν ἐπισκοπῶμεν εἰ αἱ οὐσίαι καὶ αἱ ἀρχαὶ
[i] τῶν ὄντων ἀριθμοὶ καὶ ἰδέαι εἰσίν· μετὰ γὰρ τὰς ἰδέας αὕτη
λείπεται τρίτη σκέψις. Ἀνάγκη δ', εἴπερ ἔστι τὰ μαθη- 6
ματικά, ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι αὐτά, καθάπερ λέγουσί
τινες, ἢ κεχωρισμένα τῶν αἰσθητῶν (λέγουσι δὲ καὶ οὕτω
τινές)· ἢ εἰ μηδετέρως, ἢ οὐκ εἰσὶν ἢ ἄλλον τρόπον εἰσίν.
Ὥσθ' ἡ ἀμφισβήτησις ἡμῖν ἔσται οὐ περὶ τοῦ εἶναι ἀλλὰ
περὶ τοῦ τρόπου.

Ὅτι μὲν [k] τοίνυν ἔν γε τοῖς αἰσθητοῖς ἀδύνατον εἶναι καὶ 2
ἅμα πλασματίας ὁ λόγος, εἴρηται μὲν καὶ ἐν τοῖς [l] διαπορή-
μασιν ὅτι δύο [m] ἅμα στερεὰ εἶναι ἀδύνατον, ἔτι δὲ καὶ ὅτι
τοῦ [n] αὐτοῦ λόγου καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις καὶ φύσεις ἐν τοῖς
αἰσθητοῖς εἶναι καὶ μηδεμίαν κεχωρισμένην. Ταῦτα μὲν οὖν
εἴρηται πρότερον. Ἀλλὰ πρὸς τούτοις φανερὸν ὅτι ἀδύ- 2
νατον διαιρεθῆναι ὁτιοῦν σῶμα. Κατ' ἐπίπεδον γὰρ διαι-
ρεθήσεται, καὶ τοῦτο κατὰ γραμμήν, καὶ αὕτη κατὰ στι-
γμήν, ὥστ' εἰ τὴν στιγμὴν διελεῖν ἀδύνατον, καὶ τὴν γραμ-
μήν, εἰ δὲ ταύτην, καὶ τἆλλα. Τί οὖν διαφέρει ἢ ταύτας 3
εἶναι τοιαύτας φύσεις, ἢ αὐτὰς μὲν μή, εἶναι δ' ἐν αὐταῖς τοι-
αύτας φύσεις; Τὸ αὐτὸ γὰρ συμβήσεται· διαιρουμένων γὰρ
τῶν αἰσθητῶν διαιρεθήσονται, ἢ οὐδὲ αἱ αἰσθηταί. Ἀλλὰ
μὴν οὐδὲ [o] κεχωρισμένας γ' εἶναι φύσεις τοιαύτας δυνατόν.
Εἰ γὰρ ἔσται στερεὰ παρὰ τὰ αἰσθητὰ κεχωρισμένα τούτων 4
ἕτερα καὶ πρότερα τῶν αἰσθητῶν, δῆλον ὅτι καὶ παρὰ τὰ
ἐπίπεδα ἕτερα ἀναγκαῖον εἶναι ἐπίπεδα κεχωρισμένα καὶ στι-
γμὰς καὶ γραμμάς· τοῦ γὰρ αὐτοῦ λόγου. Εἰ δὲ ταῦτα,
πάλιν παρὰ [p] τὰ τοῦ στερεοῦ τοῦ μαθηματικοῦ ἐπίπεδα καὶ
γραμμὰς καὶ στιγμὰς ἕτερα κεχωρισμένα. Πρότερα γὰρ 5
τῶν συγκειμένων ἐστὶ τὰ ἀσύνθετα· καὶ εἴπερ τῶν αἰσθητῶν
πρότερα σώματα [q] μὴ αἰσθητά, τῷ αὐτῷ λόγῳ καὶ τῶν ἐπι-
πέδων τῶν ἐν τοῖς ἀκινήτοις στερεοῖς τὰ αὐτὰ καθ' αὑτά.

[i] τῶν ὄντων] τούτων T. [k] τοίνυν] οὖν Fb. [l] ἀπορήμασιν Fb. [m] ἅμα ante δύο Ab, post στερεὰ Gb.Ib. [n] αὐτοῦ om. Ab. [o] κεχωρισμένως γ' εἶναι τοιαύτας φύσεις T. [p] τὰ om. T. [q] μὴ] τὰ μὴ E.

Digitized by Google

Ὥστε ἕτερα ταῦτα ἐπίπεδα καὶ γραμμαὶ τῶν ἅμα τοῖς στερεοῖς τοῖς κεχωρισμένοις· τὰ μὲν γὰρ ἅμα τοῖς μαθηματικοῖς
6 στερεοῖς, τὰ δὲ πρότερα τῶν μαθηματικῶν στερεῶν. Πάλιν τοίνυν τούτων τῶν ἐπιπέδων ἔσονται γραμμαί, ὧν πρότερον δεήσει ἑτέρας γραμμὰς καὶ στιγμὰς εἶναι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον· καὶ τούτων ἐν ταῖς προτέραις γραμμαῖς ἑτέρας προ-
7 τέρας [r] στιγμάς, ὧν οὐκέτι πρότεραι ἕτεραι. Ἄτοπός τε δὴ γίγνεται ἡ σώρευσις· συμβαίνει γὰρ στερεὰ μὲν μοναχὰ παρὰ τὰ αἰσθητά, [s] ἐπίπεδα δὲ τριττὰ παρὰ τὰ αἰσθητά, τά τε παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ [t] τὰ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς στερεοῖς καὶ παρὰ τὰ ἐν τούτοις, γραμμαὶ δὲ τετραξαί, στιγμαὶ
8 δὲ πενταξαί. Ὥστε περὶ ποῖα αἱ ἐπιστῆμαι ἔσονται αἱ μαθηματικαὶ τούτων; Οὐ γὰρ δὴ περὶ τὰ ἐν τῷ στερεῷ τῷ ἀκινήτῳ ἐπίπεδα καὶ γραμμὰς καὶ στιγμάς· ἀεὶ γὰρ περὶ τὰ πρότερα ἡ ἐπιστήμη. Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν ἀριθμῶν· [v] παρ' ἑκάστας γὰρ [w] τὰς στιγμὰς ἕτεραι ἔσονται μονάδες, καὶ παρ' ἕκαστα τὰ ὄντα αἰσθητά, εἶτα τὰ νοητά,
9 ὥστ' ἔσται γένη [x] ἄπειρα τῶν μαθηματικῶν ἀριθμῶν. Ἔτι ἅπερ καὶ ἐν τοῖς [y] ἀπορήμασιν ἐπήλθομεν, πῶς ἐνδέχεται λύειν; Περὶ ἃ γὰρ ἡ ἀστρολογία ἐστίν, ὁμοίως ἐστὶ [z] παρὰ τὰ αἰσθητά, καὶ περὶ ἃ ἡ γεωμετρία· εἶναι δ' οὐρανὸν καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ πῶς δυνατόν, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ἔχον κίνησιν; Ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ὀπτικὰ καὶ τὰ ἁρμονικά· ἔσται γὰρ φωνή
10 τε καὶ ὄψις παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ καθ' ἕκαστα. Ὥστε δῆλον ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις καὶ τὰ ἄλλα αἰσθητά· τί γὰρ μᾶλλον τάδε ἢ τάδε; Εἰ δὲ ταῦτα, καὶ ζῷα ἔσονται, εἴπερ καὶ αἰσθήσεις. Ἔτι γράφεται ἔνια καθόλου ὑπὸ τῶν
11 μαθηματικῶν [a] παρὰ ταύτας τὰς οὐσίας. Ἔσται οὖν καὶ [b] αὕτη τις ἄλλη οὐσία μεταξὺ κεχωρισμένη τῶν τ' [c] ἰδεῶν καὶ τῶν μεταξύ, [d] ἣ οὔτε ἀριθμός ἐστιν οὔτε [e] στιγμαὶ οὔτε μέ-

[r] στιγμάς] γραμμάς A^b. [s] ἐπίπεδα—αἰσθητά om. E. [t] τὰ post καὶ om. T.A^b. [v] παρ'] καὶ παρ' T. [w] τὰς] ἐν F^b. [x] ἄπειρα om. E.T.A^b.G^b.I^b. [y] διαπορήμασιν F^b. [z] περὶ G^b.I^b. [a] παρὰ πάντας τὰς αἰτίας G^b. [b] ἄλλη τις αὕτη T.G^b.I^b. [c] εἰδῶν G^b. [d] ἡ A^b. [e] στιγμὴ G^b.I^b.

Digitized by Google

γεθος οὔτε χρόνος. Εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, [f] δῆλον ὅτι κἀ-
κεῖνα ἀδύνατον [g] εἶναι κεχωρισμένα τῶν αἰσθητῶν. Ὅλως 12
[h] δὲ τοὐναντίον συμβαίνει καὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ εἰωθότος
ὑπολαμβάνεσθαι, εἴ τις θήσει οὕτως εἶναι τὰ μαθηματικὰ ὡς
κεχωρισμένας τινὰς φύσεις. Ἀνάγκη γὰρ διὰ τὸ μὲν [i] οὕτως
εἶναι αὐτὰς προτέρας εἶναι τῶν αἰσθητῶν μεγεθῶν, κατὰ [k] τὸ
ἀληθὲς δὲ ὑστέρας· τὸ γὰρ ἀτελὲς [l] μέγεθος γενέσει μὲν πρό-
τερόν ἐστι, [m] τῇ οὐσίᾳ δ' ὕστερον, οἷον ἄψυχον ἐμψύχου.
[n] Ἔτι τίνι καὶ πότ' ἔσται [o] ἓν τὰ μαθηματικὰ μεγέθη; Τὰ 13
μὲν γὰρ ἐνταῦθα ψυχῇ ἢ μέρει ψυχῆς ἢ ἄλλῳ τινὶ εὐλόγῳ·
εἰ δὲ μή, πολλά, καὶ διαλύεται. Ἐκείνοις δὲ [p] διαιρετοῖς καὶ
ποσοῖς οὖσι τί αἴτιον τοῦ ἓν εἶναι καὶ [q] συμμένειν; Ἔτι αἱ
γενέσεις δηλοῦσιν. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐπὶ μῆκος γίγνεται, 14
εἶτα ἐπὶ πλάτος, τελευταῖον δ' [r] εἰς βάθος, καὶ τέλος ἔσχεν.
Εἰ οὖν τὸ τῇ γενέσει ὕστερον τῇ οὐσίᾳ πρότερον, τὸ σῶμα
πρότερον ἂν εἴη ἐπιπέδου καὶ μήκους, καὶ ταύτῃ καὶ τέλειον
καὶ ὅλον μᾶλλον, [s] ὅτι ἔμψυχον γίγνεται· γραμμὴ δὲ ἔμ-
ψυχος ἢ ἐπίπεδον πῶς ἂν εἴη; [t] Ὑπὲρ γὰρ τὰς αἰσθήσεις
τὰς ἡμετέρας ἂν [v] εἴη τὸ ἀξίωμα. Ἔτι τὸ μὲν σῶμα οὐσία 15
τίς· ἤδη γὰρ [w] ἔχει πως τὸ τέλειον· αἱ δὲ γραμμαὶ πῶς οὐσίαι;
Οὔτε γὰρ ὡς εἶδος καὶ μορφή τις, οἷον εἰ ἄρα ἡ ψυχὴ τοι-
οῦτον, [x] οὔτε ὡς ἡ ὕλη, οἷον τὸ σῶμα· οὐθὲν γὰρ ἐκ γραμ-
μῶν οὐδ' ἐπιπέδων [y] οὐδὲ στιγμῶν φαίνεται συνίστασθαι δυ-
νάμενον. Εἰ δ' [z] ἦν οὐσία τις ὑλική, τοῦτ' ἂν ἐφαίνετο [a] δυ- 16
νάμενα πάσχειν. Τῷ μὲν οὖν λόγῳ ἔστω πρότερα. [b] Ἀλλ'
οὐ πάντα ὅσα τῷ λόγῳ πρότερα, καὶ [c] τῇ οὐσίᾳ πρότερα.
Τῇ μὲν γὰρ οὐσίᾳ πρότερα ὅσα χωριζόμενα τῷ εἶναι ὑπερ-
βάλλει, τῷ λόγῳ δὲ ὅσων οἱ λόγοι ἐκ τῶν λόγων· ταῦτα

[f] δῆλον om. Gb. [g] κεχωρισμένα εἶναι Gb.Ib. [h] δὴ T. [i] εἶναι οὕτως T. [k] δὲ τὸ ἀληθὲς Gb.Ib. [l] μέγεθος τῇ γενέσει Gb.Ib. [m] τῇ δ' οὐσίᾳ Gb.Ib. [n] ἔτι ἐν τίνι E. [o] ἓν om. T. [p] διαιρετικοῖς Gb. [q] συμβαίνειν T. [r] εἰς] εἰ Gb. [s] ὅτι] καὶ ὅτι Gb.Ib. [t] ὑπὸ Gb.Ib. [v] εἴη om. T. [w] ἔχει om. Ab. [x] οὔτε ὡς] ὥστε T. [y] οὐδὲ ἐκ στιγμῶν Gb.Ib. [z] ἦν] ἐν Gb. [a] δυνάμενον Gb.Ib, om. Fb. [b] ἀλλ'—πρότερα om. T. [c] τῇ οὐσίᾳ πρύτερον Gb.

Digitized by Google

17 [d] δὲ οὐχ ἅμα ὑπάρχει. Εἰ γὰρ μὴ ἔστι τὰ πάθη παρὰ τὰς
οὐσίας, οἷον κινούμενόν [e] τι [f] ἢ λευκόν, τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου
τὸ λευκὸν πρότερον κατὰ τὸν λόγον, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν οὐ-
σίαν· οὐ γὰρ [g] ἐνδέχεται εἶναι κεχωρισμένον, ἀλλ' ἀεὶ ἅμα
τῷ συνόλῳ ἐστίν· σύνολον δὲ λέγω τὸν ἄνθρωπον [h] τὸν λευ-
18 κόν. Ὥστε φανερὸν ὅτι οὔτε [i] τὸ ἐξ ἀφαιρέσεως πρότερον
οὔτε τὸ ἐκ [k] προσθέσεως ὕστερον· ἐκ προσθέσεως γὰρ τῷ
λευκῷ ὁ λευκὸς ἄνθρωπος λέγεται. Ὅτι μὲν οὖν οὔτε οὐσίαι
μᾶλλον τῶν σωμάτων εἰσίν, οὔτε πρότερα τῷ εἶναι τῶν αἰ-
σθητῶν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ [l] μόνον, οὔτε κεχωρισμένα που εἶναι
19 δυνατόν, εἴρηται ἱκανῶς. Ἐπεὶ δ' [m] οὐδ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς
[n] ἐνεδέχετο αὐτὰ εἶναι, φανερὸν ὅτι ἢ ὅλως οὐκ ἔστιν ἢ τρό-
πον τινά ἐστι καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἁπλῶς ἐστίν· πολλαχῶς
3 γὰρ τὸ εἶναι λέγομεν. Ὥσπερ γὰρ καὶ [o] τὰ καθόλου ἐν
τοῖς μαθήμασιν οὐ [p] περὶ κεχωρισμένων ἐστὶ [q] παρὰ τὰ με-
γέθη καὶ τοὺς ἀριθμούς, ἀλλὰ περὶ τούτων μέν, οὐχ ᾗ δὲ
τοιαῦτα οἷα ἔχειν μέγεθος ἢ εἶναι διαιρετά, δῆλον ὅτι ἐνδέ-
χεται καὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν μεγεθῶν εἶναι καὶ λόγους καὶ
2 ἀποδείξεις, μὴ ᾗ δὲ αἰσθητά, ἀλλ' ᾗ [r] τοιαδί. Ὥσπερ γὰρ
καὶ ᾗ κινούμενα μόνον πολλοὶ λόγοι εἰσί, χωρὶς τοῦ τί ἕκα-
στόν ἐστι τῶν τοιούτων καὶ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς, καὶ
οὐκ ἀνάγκη διὰ ταῦτα ἢ κεχωρισμένον τι εἶναι κινούμενον
τῶν αἰσθητῶν ἢ ἐν τούτοις τινὰ φύσιν εἶναι ἀφωρισμένην,
οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν κινουμένων ἔσονται λόγοι καὶ ἐπιστῆμαι,
[s] οὐχ ᾗ κινούμενα δὲ ἀλλ' ᾗ σώματα μόνον, καὶ πάλιν ᾗ ἐπί-
πεδα μόνον καὶ ᾗ μήκη μόνον, καὶ ᾗ διαιρετὰ [t] καὶ ᾗ ἀδιαίρετα
3 ἔχοντα [v] δὲ θέσιν, καὶ ᾗ ἀδιαίρετα μόνον. Ὥστ' ἐπεὶ ἁπλῶς
λέγειν ἀληθὲς μὴ μόνον τὰ χωριστὰ εἶναι ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ
χωριστά, [w] οἷον κινούμενα εἶναι, καὶ τὰ μαθηματικὰ ὅτι ἔστιν

[d] δὲ] γὰρ T. [e] τι] τε Gb. [f] ἢ om. T. [g] ἐνδέχεται] ἐν T. [h] τὸν λευκόν] καὶ τὸ λευκόν Fb. [i] τὸ om. Ab. [k] προθέσεως Ab.Fb.Gb. [l] μόνα T, μόνῳ Ib. [m] οὐδὲν τοῖς Ab. [n] ἐνδέχεται T. [o] τὰ] τὸ Fb. [p] περὶ] παρὰ Fb. [q] παρὰ Ib: ceteri περὶ. [r] τοιάδε Gb. [s] οὐχὶ κινούμενα Gb. [t] καὶ ᾗ ἀδιαίρετα om. Gb. [v] δὲ om. T.Ab. [w] οἷον τὰ κινούμενα Gb.Ib.

Digitized by Google

ἁπλῶς ἀληθὲς εἰπεῖν, καὶ τοιαῦτά γε οἷα λέγουσιν. Καὶ 4
ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας ἁπλῶς ἀληθὲς εἰπεῖν [x] τού-
του εἶναι, οὐχὶ τοῦ συμβεβηκότος, οἷον ὅτι λευκοῦ εἰ [y] τὸ
ὑγιεινὸν λευκόν, ᾗ δ' ἔστιν [z] ὑγιεινόν, [a] ἀλλ' ἐκείνου [b] οὗ ἐστὶν
ἑκάστη, εἰ ὑγιεινὸν ὑγιεινοῦ, εἰ δ' ᾗ ἄνθρωπος ἀνθρώπου, οὕτω
καὶ τὴν γεωμετρίαν· οὐκ εἰ συμβέβηκεν αἰσθητὰ εἶναι ὧν ἐστί,
μή ἐστι δ' [c] ᾗ [d] αἰσθητά, οὐ τῶν αἰσθητῶν ἔσονται αἱ μαθη-
ματικαὶ ἐπιστῆμαι, οὐ μέντοι οὐδὲ παρὰ ταῦτα ἄλλων κεχω-
ρισμένων. Πολλὰ δὲ συμβέβηκε καθ' αὑτὰ τοῖς πράγμασιν 5
[e] ᾗ ἕκαστον ὑπάρχει τῶν τοιούτων, ἐπεὶ καὶ ᾗ θῆλυ τὸ ζῷον
[f] καὶ ᾗ ἄρρεν, ἴδια πάθη ἐστίν, καίτοι οὐκ ἔστι τι θῆλυ οὐδ'
ἄρρεν [g] κεχωρισμένον τῶν ζῴων· ὥστε καὶ ᾗ [h] μήκη μόνον
καὶ ᾗ ἐπίπεδα. Καὶ ὅσῳ δὴ ἂν περὶ προτέρων [i] τῷ λόγῳ 6
καὶ ἁπλουστέρων, τοσούτῳ μᾶλλον ἔχει τἀκριβές· τοῦτο δὲ
τὸ ἁπλοῦν ἐστίν. Ὥστε ἄνευ [k] τε μεγέθους [l] μᾶλλον ἢ μετὰ
μεγέθους, καὶ μάλιστα ἄνευ κινήσεως. Ἐὰν δὲ κίνησιν, μά-
λιστα τὴν πρώτην· ἁπλουστάτη γάρ, καὶ ταύτης ἡ [m] ὁμαλή.
Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ ἁρμονικῆς καὶ ὀπτικῆς· οὐδετέρα 7
γὰρ [n] ᾗ ὄψις ἢ ᾗ φωνὴ θεωρεῖ, ἀλλ' ᾗ γραμμαὶ καὶ ἀριθμοί·
οἰκεῖα μέντοι ταῦτα πάθη ἐκείνων. Καὶ ἡ μηχανικὴ [o] δὲ ὡσ-
αύτως. Ὥστ' εἴ τις θέμενος κεχωρισμένα τῶν συμβεβηκότων 8
σκοπεῖ τι περὶ τούτων ᾗ τοιαῦτα, οὐθὲν διὰ τοῦτο ψεῦδος
ψεύσεται, ὥσπερ οὐδ' ὅταν ἐν τῇ γῇ γράφῃ καὶ τὴν ποδιαίαν
φῇ μὴ ποδιαίαν· οὐ γὰρ ἐν ταῖς προτάσεσι τὸ ψεῦδος. Ἄρι-
στα δ' ἂν οὕτω [p] θεωρηθείη ἕκαστον, εἴ τις τὸ μὴ κεχωρισμέ-
νον θείη χωρίσας, ὅπερ ὁ ἀριθμητικὸς ποιεῖ καὶ ὁ γεωμέτρης.
Ἓν μὲν γὰρ καὶ ἀδιαίρετον ὁ ἄνθρωπος ᾗ ἄνθρωπος· [q] ὁ δ' 9
ἔθετο ἓν ἀδιαίρετον, εἶτ' ἐθεώρησεν εἴ τι τῷ ἀνθρώπῳ συμ-

[x] τοῦτο T. [y] ὑγιεινὸν τὸ E.T.Ab.Gb.Ib. [z] ὑγιεινοῦ Fb. [a] ἀλλ'— ὑγιεινὸν om. T. [b] ᾗ ἐστὶν ἑκάστου ὑγιεινὸν ὑγ. E.Ab.Gb.Ib. [c] ᾗ om. Fb. [d] αἰσθητά] ἔστι τὰ Gb. [e] ᾗ ἕκαστον Gb. [f] καὶ ᾗ] ᾗ Gb. [g] κεχωρισμένων T.Ab. [h] μήκη μόνον] μὴ κείμενον T, μὴ κινούμενον Fb. [i] τῶν λόγων Gb. [k] τε] τοῦ Ab. [l] μᾶλλον om. Gb.Ib. [m] ὁμαλής E.Gb. [n] ἡ ὄψις ἢ ἡ φωνὴ θεωρεῖ ἀλλ' αἱ γραμμαὶ Gb. [o] δὲ om. Gb.Ib. [p] θεωρήσει ᾗ ἕκαστον T. [q] ὃ διέθετο ἓν ἀδ. εἶτι θεωρήσειν T.

Digitized by Google

βέβηκεν ᾗ ἀδιαίρετος. Ὁ δὲ γεωμέτρης [r]οὔθ' ᾗ ἄνθρωπος
οὔθ' ᾗ ἀδιαίρετος, ἀλλ' ᾗ στερεόν. Ἃ γὰρ κἂν εἰ μή που
[s]ἦν ἀδιαίρετος ὑπῆρχεν αὐτῷ, δῆλον ὅτι καὶ ἄνευ τούτων ἐν-
10 δέχεται αὐτῷ ὑπάρχειν τὸ δυνατόν. Ὥστε διὰ τοῦτο ὀρθῶς
[t]οἱ γεωμέτραι λέγουσι, καὶ περὶ ὄντων διαλέγονται, καὶ ὄντα
ἐστίν· διττὸν γὰρ τὸ ὄν, τὸ μὲν ἐντελεχείᾳ [v]τὸ δ' ὑλικῶς.
Ἐπεὶ δὲ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν ἕτερον (τὸ μὲν γὰρ ἀεὶ
[w]ἐν πράξει, τὸ δὲ καλὸν καὶ ἐν τοῖς ἀκινήτοις), οἱ φάσκοντες
οὐθὲν λέγειν τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας περὶ καλοῦ ἢ ἀγα-
11 θοῦ ψεύδονται. Λέγουσι γὰρ καὶ δεικνύουσι μάλιστα· [x]οὐ
γὰρ εἰ μὴ ὀνομάζουσι, τὰ δ' ἔργα καὶ τοὺς λόγους δεικνύ-
ουσιν, οὐ λέγουσι περὶ αὐτῶν. Τοῦ δὲ καλοῦ μέγιστα εἴδη
τάξις καὶ συμμετρία καὶ τὸ ὡρισμένον, ἃ μάλιστα δεικνύ-
12 ουσιν αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι. Καὶ ἐπεί γε πολλῶν αἴτια
φαίνεται ταῦτα (λέγω δ' οἷον ἡ τάξις καὶ τὸ ὡρισμένον),
δῆλον ὅτι λέγοιεν ἂν καὶ τὴν τοιαύτην αἰτίαν τὴν ὡς τὸ κα-
λὸν αἴτιον τρόπον τινά. [y]Μᾶλλον δὲ γνωρίμως ἐν ἄλλοις
περὶ αὐτῶν ἐροῦμεν.

4 Περὶ μὲν οὖν τῶν μαθηματικῶν, ὅτι τε ὄντα ἐστὶ καὶ πῶς
ὄντα, καὶ πῶς πρότερα [z]καὶ πῶς οὐ πρότερα, τοσαῦτα εἰ-
ρήσθω. Περὶ δὲ τῶν ἰδεῶν πρῶτον αὐτὴν τὴν κατὰ τὴν ἰδέαν
δόξαν ἐπισκεπτέον, μηθὲν [a]συνάπτοντας πρὸς τὴν τῶν ἀρι-
θμῶν φύσιν, ἀλλ' ὡς ὑπέλαβον ἐξ ἀρχῆς οἱ πρῶτοι τὰς ἰδέας
2 φήσαντες εἶναι. [b]Συνέβη δ' ἡ περὶ τῶν [c]εἰδῶν δόξα τοῖς
εἰποῦσι διὰ τὸ πεισθῆναι περὶ τῆς ἀληθείας τοῖς Ἡρακλει-
τείοις λόγοις ὡς πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ ῥεόντων, ὥστ'
εἴπερ ἐπιστήμη τινὸς ἔσται [d]καὶ φρόνησις, ἑτέρας δεῖν τινὰς
φύσεις εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς μενούσας· οὐ γὰρ εἶναι τῶν
3 ῥεόντων ἐπιστήμην. Σωκράτους δὲ περὶ τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς
πραγματευομένου καὶ [e]περὶ τούτων ὁρίζεσθαι καθόλου ζη-

[r] οὔθ' ᾗ ἄνθρωπος om. T. [s] ἦν] ᾗ T. [t] λέγουσιν οἱ γεωμέτραι T. [v] τό θ' G^b. [w] ἐν πράξει] ἐνυπάρξει T. [x] εἰ γὰρ καὶ μὴ F^b. [y] μᾶλλον —ἐροῦμεν om. G^b.I^b. [z] καὶ πῶς οὐ πρότερα om. E. [a] συνάπτοντα T, συνάπτοντες G^b.I^b. [b] συμβέβηκε T. [c] ἰδεῶν T.G^b.I^b. [d] καὶ om. G^b. [e] πρὸ T.

Digitized by Google

τοῦντος πρώτου (τῶν μὲν γὰρ φυσικῶν ἐπὶ μικρὸν Δημό-
κριτος ἥψατο μόνον καὶ ὡρίσατό πως τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυ-
χρόν· οἱ δὲ Πυθαγόρειοι πρότερον περί τινων ὀλίγων, ὧν
τοὺς [f] λόγους εἰς τοὺς ἀριθμοὺς [g] ἀνῆπτον, οἷον τί ἐστι καιρὸς
ἢ τὸ δίκαιον ἢ γάμος), [h] ἐκεῖνος εὐλόγως [i] ἐζήτει τὸ τί ἐστιν.
Συλλογίζεσθαι γὰρ ἐζήτει, ἀρχὴ δὲ τῶν συλλογισμῶν τὸ 4
τί ἐστιν. Διαλεκτικὴ γὰρ ἰσχὺς οὔπω τότ' ἦν, ὥστε δύνα-
σθαι καὶ χωρὶς τοῦ τί ἐστι τἀναντία ἐπισκοπεῖν, καὶ τῶν
ἐναντίων [k] εἰ ἡ [l] αὐτὴ ἐπιστήμη. Δύο γάρ ἐστιν ἅ τις ἂν 5
[m] ἀποδοίη Σωκράτει δικαίως, τούς τ' ἐπακτικοὺς λόγους καὶ
τὸ [n] ὁρίζεσθαι καθόλου· ταῦτα γάρ ἐστιν ἄμφω περὶ ἀρχὴν
ἐπιστήμης. Ἀλλ' ὁ μὲν Σωκράτης τὰ καθόλου οὐ χωριστὰ
ἐποίει οὐδὲ τοὺς ὁρισμούς· οἱ δ' ἐχώρισαν, καὶ [o] τὰ τοιαῦτα
τῶν ὄντων ἰδέας προσηγόρευσαν. Ὥστε συνέβαινεν αὐτοῖς 6
σχεδὸν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάντων ἰδέας εἶναι τῶν καθόλου λε-
γομένων, καὶ παραπλήσιον ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀριθμῆσαι βου-
λόμενος ἐλαττόνων μὲν ὄντων οἴοιτο μὴ [p] δύνασθαι, πλείω
δὲ ποιήσας ἀριθμοίη· πλείω γάρ ἐστι τῶν καθ' [q] ἕκαστα
αἰσθητῶν [r] ὡς εἰπεῖν τὰ εἴδη, περὶ ὧν ζητοῦντες τὰς αἰτίας
ἐκ τούτων ἐκεῖ προῆλθον· [s] καθ' ἕκαστόν τε γὰρ ὁμώνυμόν
ἐστι καὶ παρὰ τὰς οὐσίας, τῶν τε [t] ἄλλων ἕν ἐστιν ἐπὶ πολ-
λῶν, καὶ ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἐπὶ τοῖς ἀϊδίοις. Ἔτι καθ' οὓς τρό- 7
πους δείκνυται ὅτι ἔστι τὰ εἴδη, κατ' οὐθένα φαίνεται τούτων·
ἐξ ἐνίων μὲν γὰρ οὐκ ἀνάγκη γίγνεσθαι [v] συλλογισμόν, ἐξ
ἐνίων δὲ καὶ οὐχ ὧν οἴονται τούτων [w] εἴδη γίγνεται. Κατά τε 8
γὰρ τοὺς λόγους τοὺς ἐκ τῶν ἐπιστημῶν ἔσται εἴδη πάντων
ὅσων ἐπιστῆμαί εἰσιν, καὶ κατὰ τὸ ἓν ἐπὶ πολλῶν καὶ τῶν
ἀποφάσεων, κατὰ δὲ τὸ νοεῖν τι φθαρέντος τῶν φθαρτῶν·
φάντασμα γάρ τι [x] τούτων ἐστίν. Ἔτι δὲ οἱ ἀκριβέστατοι
τῶν λόγων οἱ μὲν τῶν πρός τι ποιοῦσιν ἰδέας, ὧν οὔ φασιν

[f] λόγους εἰς τοὺς om. T. [g] γρ. ἀνῆγον E. [h] ἐκείνως T, ἐκεῖνος δ' E. [i] ἐζήτουν G^b. [k] εἰ ἡ] ἢ ἡ A^b, εἴη T. [l] αὕτη T. [m] ἀποδώη E.T.A^b. [n] ὁρίζεσθαι τὰ καθόλου F^b. [o] τὰ om. G^b. [p] δυνήσεσθαι A^b.G^b.I^b. [q] ἕκαστον E. [r] ὡς εἰπεῖν om. G^b.I^b. [s] καθ'] παρ' G^b.I^b. [t] ἄλλων ἔνεστιν E.T. [v] συλλογισμούς G^b. [w] ἤδη G^b.I^b. [x] τοῦτ' E.

Digitized by Google

εἶναι καθ' [y] αὐτὸ γένος, οἱ δὲ τὸν τρίτον ἄνθρωπον λέγουσιν.
9 Ὅλως τε ἀναιροῦσιν οἱ περὶ τῶν εἰδῶν λόγοι ἃ μᾶλλον βού-
λονται εἶναι οἱ λέγοντες εἴδη τοῦ τὰς ἰδέας εἶναι· συμβαί-
νει γὰρ μὴ εἶναι πρῶτον τὴν δυάδα ἀλλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ
τούτου τὸ πρός τι καὶ [z] τοῦτο τοῦ καθ' αὐτό, καὶ πάνθ'
ὅσα τινὲς ἀκολουθήσαντες ταῖς περὶ τῶν [a] εἰδῶν δόξαις ἠναν-
10 τιώθησαν ταῖς ἀρχαῖς. Ἔτι κατὰ μὲν τὴν ὑπόληψιν καθ'
ἣν [b] φασιν εἶναι τὰς ἰδέας [c] οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν ἔσονται εἴδη
[d] ἀλλὰ καὶ [e] ἄλλων πολλῶν· τὸ γὰρ νόημα ἓν οὐ μόνον
περὶ τὰς οὐσίας ἀλλὰ καὶ [f] κατὰ μὴ οὐσιῶν [g] ἔσται, καὶ [h] αἱ
ἐπιστῆμαι οὐ μόνον τῆς οὐσίας ἔσονται· συμβαίνει δὲ καὶ
11 ἄλλα [i] μυρία τοιαῦτα. Κατὰ δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὰς
δόξας τὰς περὶ αὐτῶν, εἰ ἔστι μεθεκτὰ τὰ εἴδη, τῶν οὐσιῶν
ἀναγκαῖον ἰδέας εἶναι μόνον· οὐ γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς με-
τέχονται, ἀλλὰ [k] δεῖ [l] ταύτῃ ἑκάστου μετέχειν ᾗ μὴ καθ' ὑπο-
12 κειμένου [m] λέγεται. Λέγω δ' οἷον [n] εἴ τι [o] αὐτοῦ διπλασίου
μετέχει, τοῦτο καὶ ἀϊδίου μετέχει, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός·
συμβέβηκε γὰρ τῷ διπλασίῳ [p] ἀϊδίῳ εἶναι. Ὥστε ἔσται
οὐσία τὰ εἴδη. Ταὐτὰ δ' ἐνταῦθα οὐσίαν σημαίνει κἀκεῖ·
[q] ἢ τί [r] ἔσται τὸ εἶναι φάναι τι παρὰ ταῦτα τὸ ἓν ἐπὶ πολ-
13 λῶν; Καὶ εἰ μὲν ταὐτὸ εἶδος τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μετεχόν-
των, ἔσται τι κοινόν· τί γὰρ μᾶλλον ἐπὶ [s] τῶν φθαρτῶν
δυάδων, [t] καὶ τῶν δυάδων τῶν πολλῶν μὲν ἀϊδίων δέ, τὸ δυὰς
ἓν καὶ ταὐτόν, ἢ [v] ἐπ' αὐτῆς καὶ [w] τῆς τινός; Εἰ δὲ μὴ τὸ
αὐτὸ εἶδος, [x] ὁμώνυμα ἂν εἴη, καὶ ὅμοιον ὥσπερ ἂν εἴ τις
[y] καλοῖ ἄνθρωπον τόν τε Καλλίαν καὶ τὸ ξύλον, μηδεμίαν
14 κοινωνίαν ἐπιβλέψας αὐτῶν. Εἰ δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοὺς κοι-
νοὺς λόγους ἐφαρμόττειν θήσομεν τοῖς εἴδεσιν, οἷον ἐπ' αὐ-

[y] αὐτὰ Gb. [z] τούτου τὸ Gb, τὸ Ab. [a] ἰδεῶν T. [b] εἶναι φασιν Gb.Ib. [c] οὐ μόνον τῶν οὐσιῶν om. E.T. [d] ἀλλὰ καὶ om. iidem. [e] ἄλλων] ἄλλων τε T, ἑτέρων Ab. [f] κατὰ] τὰ Gb. [g] ἐστὶ T.Ab, ἔσται ὅσα μὴ οὕτως ἐστί Ib. [h] αἱ om. Ab. [i] μόρια T. [k] δὴ Gb. [l] ταύτην Ab. [m] λέγονται E.T.Ab.Gb.Ib. [n] εἴτι om. Gb. [o] γρ. καὶ αὐτοδιπλασίου E. [p] ἀΐδιον Ab. [q] ἢ T. [r] ἔσται om. T. [s] φθαρτῶν τῶν δυάδων T. [t] καὶ τῶν δυάδων om. Gb. [v] ἐπὶ ταύτης Gb.Ib. [w] τῆς om. T. [x] ὁμωνυμία T. [y] καλοίοι Ab.

Digitized by Google

τὸν [z] τὸν [a] κύκλον σχῆμα ἐπίπεδον καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ λόγου, [b] τὸ δ' οὗ ἐστὶ προστεθήσεται, σκοπεῖν δεῖ μὴ κενὸν ᾖ τοῦτο παντελῶς. Τίνι τε γὰρ προστεθήσεται; Τῷ μέσῳ ἢ τῷ ἐπιπέδῳ ἢ πᾶσιν; Πάντα γὰρ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἰδέαι, οἷον τὸ ζῷον καὶ τὸ δίπουν. Ἔτι δῆλον ὅτι ἀνάγκη αὐτὸ εἶναί τι, ὥσπερ τὸ ἐπίπεδον φύσιν τινὰ ἣ πᾶσιν ἐνυπάρξει τοῖς εἴδεσιν ὡς γένος.

Πάντων δὲ μάλιστα διαπορήσειεν ἄν τις τί ποτε συμβάλ- 5
λονται τὰ εἴδη ἢ τοῖς ἀϊδίοις τῶν αἰσθητῶν ἢ τοῖς γιγνο-
μένοις καὶ [c] τοῖς φθειρομένοις· οὔτε γὰρ κινήσεώς [d] ἐστιν
οὔτε μεταβολῆς οὐδεμιᾶς [e] αἴτια αὐτοῖς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ 2
πρὸς τὴν ἐπιστήμην οὐθὲν [f] βοηθεῖ [g] τὴν τῶν ἄλλων· οὔτε
γὰρ οὐσία ἐκεῖνα τούτων (ἐν τούτοις γὰρ [h] ἂν ἦν)· οὔτ' εἰς
τὸ εἶναι, μὴ ἐνυπάρχοντά γε τοῖς μετέχουσιν· οὕτω μὲν γὰρ
ἴσως αἴτια δόξειεν [i] ἂν εἶναι [k] ὡς τὸ λευκὸν μεμιγμένον τῷ
λευκῷ. Ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος λίαν εὐκίνητος, ὃν Ἀναξα- 3
γόρας μὲν πρότερος Εὔδοξος δ' ὕστερος [l] ἔλεγε διαπορῶν
καὶ ἕτεροί τινες· ῥᾴδιον γὰρ πολλὰ συναγαγεῖν καὶ ἀδύνατα
πρὸς τὴν τοιαύτην δόξαν. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκ τῶν εἰδῶν ἐστι
τἆλλα κατ' οὐθένα τρόπον τῶν εἰωθότων λέγεσθαι. Τὸ [m] δὲ 4
λέγειν παραδείγματα εἶναι καὶ μετέχειν αὐτῶν τἆλλα κενο-
λογεῖν ἐστὶ καὶ μεταφορὰς λέγειν ποιητικάς. Τί γάρ ἐστι
τὸ ἐργαζόμενον πρὸς τὰς ἰδέας [n] ἀποβλέπον; Ἐνδέχεταί
τε [o] καὶ εἶναι καὶ γίγνεσθαι ὁτιοῦν καὶ μὴ εἰκαζόμενον, ὥστε
καὶ [p] ὄντος Σωκράτους καὶ μὴ ὄντος γένοιτ' ἂν [q] οἷον Σω-
κράτης. Ὁμοίως δὲ δῆλον ὅτι κἂν εἴη [r] ὁ Σωκράτης ἀΐδιος, 5
ἔσται τε πλείω παραδείγματα τοῦ αὐτοῦ, ὥστε καὶ εἴδη,
οἷον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον καὶ τὸ δίπουν, ἅμα δὲ [s] καὶ αὐ-

[z] τὸν om. Gb.Ib. [a] κύκλον] ὁ Ab. [b] τὰ δ' οὐκέτι προστεθήσεται T, τὸ δ' οὐκ ἔστι προστεθήσεται Gb. [c] τοῖς om. Gb.Ib. [d] ἐστιν post οὐδεμιᾶς Gb.Ib. [e] αἰτία E. [f] συντελεῖ Gb.Ib. [g] τὴν om. Gb. [h] ἂν om. Gb. [i] ἂν om. Ab. [k] ὡς om. E. [l] ἔλεγέ γε διαπορῶν E. [m] δέ γε λέγειν Ib. [n] ἀποβλέπων Ab, ἀποβλέπειν T. [o] καὶ post τε om. T. [p] ὄντος τοῦ σωκράτους Gb.Ib. [q] οἷον] ὁ T. [r] ὁ om. E. [s] καὶ ὁ αὐτοάνθρωπος Gb.Ib.

Digitized by Google

6 τοάνθρωπος. Ἔτι οὐ μόνον τῶν αἰσθητῶν παραδείγματα τὰ εἴδη, ἀλλὰ καὶ αὑτῶν, οἷον τὸ γένος τῶν ὡς γένους εἰδῶν· ὥστε τὸ αὐτὸ ἔσται παράδειγμα καὶ εἰκών. Ἔτι δόξειεν ἂν ἀδύνατον χωρὶς εἶναι τὴν οὐσίαν καὶ οὗ ἡ οὐσία· ὥστε πῶς ἂν αἱ ἰδέαι οὐσίαι τῶν πραγμάτων οὖσαι χωρὶς εἶεν; Ἐν δὲ τῷ Φαίδωνι τοῦτον λέγεται τὸν τρόπον, ὡς καὶ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ γίγνεσθαι αἴτια [t] τὰ εἴδη ἐστίν. Καίτοι τῶν εἰδῶν ὄντων ὅμως οὐ γίγνεται, ἂν μὴ ᾖ τὸ κινῆσον, καὶ πολλὰ γίγνεται ἕτερα, οἷον οἰκία καὶ δακτύλιος, ὧν οὔ φασιν εἶναι
7 εἴδη. Ὥστε δῆλον ὅτι ἐνδέχεται κἀκεῖνα ὧν φασὶν ἰδέας εἶναι, καὶ εἶναι καὶ γίγνεσθαι διὰ τοιαύτας αἰτίας [v] οἵας καὶ τὰ ῥηθέντα νῦν, ἀλλ' οὐ διὰ τὰ εἴδη. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ διὰ [w] λογικωτέρων καὶ ἀκριβεστέρων λόγων ἔστι πολλὰ συναγαγεῖν ὅμοια τοῖς τεθεωρημένοις.

6 Ἐπεὶ δὲ διώρισται περὶ τούτων, καλῶς ἔχει πάλιν θεωρῆσαι τὰ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς συμβαίνοντα τοῖς λέγουσιν οὐσίας [x] αὐτοὺς εἶναι χωριστὰς καὶ τῶν ὄντων αἰτίας πρώτας. Ἀνάγκη δ', εἴπερ ἐστὶν [y] ὁ ἀριθμὸς φύσις τις καὶ μὴ ἄλλη τίς [z] ἐστιν αὐτοῦ ἡ οὐσία ἀλλὰ τοῦτ' αὐτό, ὥσπερ φασί τινες, ἤτοι εἶναι τὸ μὲν πρῶτόν τι αὐτοῦ τὸ δ' [a] ἐχόμενον,
2 ἕτερον ὂν τῷ εἴδει ἕκαστον. Καὶ τοῦτο ἢ ἐπὶ τῶν μονάδων εὐθὺς ὑπάρχει καὶ ἔστιν ἀσύμβλητος ὁποιαοῦν μονὰς ὁποιᾳοῦν μονάδι· ἢ εὐθὺς ἐφεξῆς πᾶσαι καὶ συμβληταὶ [b] ὁποιαιοῦν ὁποιαισοῦν, οἷον λέγουσιν εἶναι τὸν μαθηματικὸν ἀριθμόν· ἐν γὰρ τῷ μαθηματικῷ οὐθὲν διαφέρει οὐδεμία μονὰς [c] ἑτέρα
3 ἑτέρας. Ἢ τὰς [d] μὲν συμβλητὰς τὰς δὲ μή, οἷον εἰ ἔστι μετὰ τὸ ἓν πρώτη ἡ δυάς, ἔπειτα ἡ τριὰς καὶ οὕτω δὴ ὁ ἄλλος ἀριθμός. Εἰσὶ δὲ συμβληταὶ [e] αἱ ἐν ἑκάστῳ ἀριθμῷ μονάδες, οἷον [f] αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ αὑταῖς, [g] καὶ [h] ἐν τῇ

[t] τὰ om. T. [v] οἵας] δι' οἵας Gb.Ib. [w] διαλεκτικωτέρων E. [x] αὐτοῖς E. [y] ὁ ἀριθμὸς om. T. [z] αὐτοῦ ἐστὶν T. [a] ἐνδεχόμενον T. [b] ὁποῖαι T.Ab. [c] ἑτέρα om. Gb. [d] μὲν οἷον συμβλητὰς T. [e] αἱ post ἀριθμῷ Ab. [f] αἱ om. T. [g] καὶ—αὑταῖς om. Gb. [h] ἐν] αἱ ἐν Ab.

Digitized by Google

τριάδι τῇ πρώτῃ αὐταῖς, καὶ οὕτω δὴ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀρι-
θμῶν· αἱ δ' ἐν τῇ δυάδι αὐτῇ [i] πρὸς τὰς ἐν τῇ τριάδι αὐτῇ
ἀσύμβλητοι. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς 4
ἀριθμῶν. Διὸ καὶ ὁ μὲν μαθηματικὸς ἀριθμεῖται μετὰ τὸ
ἓν δύο, πρὸς τῷ ἔμπροσθεν ἑνὶ ἄλλο ἕν, καὶ τὰ τρία πρὸς
τοῖς δυσὶ τούτοις ἄλλο ἕν, καὶ ὁ λοιπὸς [k] δὲ ὡσαύτως· οὗτος
δὲ μετὰ τὸ ἓν δύο ἕτερα ἄνευ τοῦ ἑνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἡ
τριὰς ἄνευ τῆς δυάδος, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἄλλος ἀριθμός. Ἢ 5
[l] τὸν μὲν εἶναι τῶν ἀριθμῶν [m] οἷος ὁ πρῶτος ἐλέχθη, τὸν δ'
οἷον [n] οἱ μαθηματικοὶ λέγουσι, τρίτον δὲ τὸν ῥηθέντα τελευ-
ταῖον. Ἔτι τούτους ἢ χωριστοὺς εἶναι [o] τοὺς ἀριθμοὺς τῶν
πραγμάτων, ἢ οὐ χωριστοὺς ἀλλ' ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, οὐχ
οὕτως δ' ὡς τὸ πρῶτον [p] ἐπεσκοποῦμεν, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν
ἀριθμῶν ἐνυπαρχόντων ὄντα τὰ αἰσθητά· ἢ τὸν μὲν [q] αὐτῶν
εἶναι τὸν δὲ μή, [r] ἢ πάντας εἶναι. Οἱ μὲν οὖν τρόποι καθ' 6
οὓς ἐνδέχεται αὐτοὺς εἶναι οὗτοί εἰσιν ἐξ ἀνάγκης μόνοι.
Σχεδὸν δὲ καὶ οἱ λέγοντες τὸ ἓν ἀρχὴν εἶναι καὶ οὐσίαν
καὶ στοιχεῖον πάντων, καὶ ἐκ τούτου καὶ ἄλλου τινὸς εἶναι
τὸν ἀριθμόν, ἕκαστος τούτων τινὰ τῶν [s] τρόπων εἴρηκε, πλὴν
τοῦ πάσας τὰς μονάδας [t] εἶναι ἀσυμβλήτους. Καὶ τοῦτο συμ- 7
βέβηκεν εὐλόγως· οὐ γὰρ ἐνδέχεται [v] ἔτι ἄλλον τρόπον εἶναι
παρὰ τοὺς εἰρημένους. Οἱ μὲν οὖν ἀμφοτέρους φασὶν εἶναι
τοὺς ἀριθμούς, τὸν μὲν ἔχοντα τὸ πρότερον καὶ ὕστερον
[w] τὰς ἰδέας, [x] τὸν δὲ μαθηματικὸν παρὰ τὰς ἰδέας καὶ τὰ
αἰσθητά, καὶ χωριστοὺς ἀμφοτέρους τῶν αἰσθητῶν· οἱ δὲ
τὸν μαθηματικὸν μόνον ἀριθμὸν εἶναι τὸν πρῶτον τῶν ὄντων
[y] κεχωρισμένον τῶν αἰσθητῶν. Καὶ οἱ Πυθαγόρειοι δ' ἕνα 8
τὸν μαθηματικόν, πλὴν οὐ κεχωρισμένον ἀλλ' ἐκ τούτου τὰς
αἰσθητὰς οὐσίας συνεστάναι φασίν· τὸν γὰρ ὅλον οὐρανὸν
κατασκευάζουσιν ἐξ ἀριθμῶν, πλὴν οὐ [z] μοναδικῶν, ἀλλὰ τὰς

[i] *πρὸς—αὐτῇ* om. G^b. [k] *δὲ* om. G^b. [l] *τὴν* G^b. [m] *οἷον* T. [n] *οἱ* om. A^b. [o] *τῶν πραγμάτων τοὺς ἀριθμοὺς* G^b.I^b. [p] *ἐπεσκόπουν* A^b. [q] *αὐτὸν* E. [r] *ἢ πάντας* om. G^b.I^b. [s] *τρόπων*] *πρώτων* G^b. [t] *εἶναι* om. E.T.G^b.I^b. [v] *ἔτι* om. G^b. [w] *τῆς* G^b. [x] *τὸν—ἰδέας* om. G^b. [y] *κεχωρισμένων* A^b.G^b. [z] *μοναδικὸν* G^b.I^b.

Digitized by Google

μονάδας ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν μέγεθος· ὅπως δὲ τὸ πρῶτον
9 ἓν συνέστη ἔχον μέγεθος, ἀπορεῖν ἐοίκασιν. Ἄλλος δέ τις
τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τὸν τῶν εἰδῶν ἕνα εἶναι, ἔνιοι δὲ καὶ τὸν
μαθηματικὸν τὸν αὐτὸν τοῦτον εἶναι. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ
10 τὰ μήκη καὶ περὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ περὶ [a] τὰ στερεά. Οἱ μὲν
γὰρ ἕτερα τὰ μαθηματικὰ καὶ [b] τὰ μετὰ τὰς ἰδέας· τῶν
δ' ἄλλως λεγόντων οἱ μὲν τὰ μαθηματικὰ καὶ μαθηματικῶς
λέγουσιν, ὅσοι μὴ ποιοῦσι τὰς ἰδέας ἀριθμοὺς μηδὲ εἶναί
φασιν ἰδέας, οἱ δὲ τὰ μαθηματικά, οὐ μαθηματικῶς [c] δέ· οὐ
γὰρ τέμνεσθαι οὔτε μέγεθος πᾶν εἰς μεγέθη, οὔθ' ὁποιασοῦν
11 [d] μονάδας δυάδα εἶναι. Μοναδικοὺς δὲ τοὺς ἀριθμοὺς εἶναι
πάντες τιθέασι, πλὴν τῶν Πυθαγορείων, ὅσοι τὸ ἓν στοι-
χεῖον καὶ ἀρχήν φασιν εἶναι τῶν ὄντων· ἐκεῖνοι δ' [e] ἔχοντα
μέγεθος, καθάπερ εἴρηται πρότερον. Ὁσαχῶς μὲν οὖν ἐνδέ-
χεται λεχθῆναι περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι πάντες εἰσὶν εἰρημένοι οἱ
τρόποι, φανερὸν ἐκ τούτων· [f] ἔστι δὲ πάντα μὲν ἀδύνατα,
μᾶλλον δ' ἴσως θάτερα τῶν ἑτέρων.

7 Πρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον εἰ συμβληταὶ αἱ μονάδες ἢ ἀσύμ-
βλητοι, καὶ εἰ ἀσύμβλητοι, [g] ποτέρως ὥσπερ διείλομεν. Ἔστι
[h] μὲν γὰρ ὁποιανοῦν εἶναι ὁποιᾳοῦν μονάδι ἀσύμβλητον, ἔστι
δὲ τὰς ἐν αὐτῇ τῇ δυάδι πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ τῇ τριάδι, καὶ οὕτως
δὴ ἀσυμβλήτους εἶναι τὰς ἐν ἑκάστῳ τῷ πρώτῳ [i] ἀριθμῷ πρὸς
2 ἀλλήλας. Εἰ μὲν οὖν πᾶσαι συμβληταὶ καὶ ἀδιάφοροι αἱ
μονάδες, ὁ [k] μαθηματικὸς γίγνεται ἀριθμὸς καὶ εἷς μόνος, καὶ
3 τὰς ἰδέας οὐκ ἐνδέχεται εἶναι τοὺς ἀριθμούς. [l] Ποῖος γὰρ
[m] ἔσται ἀριθμὸς αὐτοάνθρωπος ἢ ζῷον ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν
εἰδῶν; Ἰδέα μὲν γὰρ μία ἑκάστου, οἷον [n] αὐτοῦ ἀνθρώπου
μία καὶ αὐτοῦ ζῴου ἄλλη μία· οἱ δ' ὅμοιοι καὶ ἀδιάφοροι
ἄπειροι, ὥστ' οὐθὲν μᾶλλον ἥδε ἡ τριὰς αὐτοάνθρωπος ἢ
ὁποιαοῦν. Εἰ δὲ μή εἰσιν ἀριθμοὶ αἱ ἰδέαι, οὐδ' ὅλως οἷόν

[a] τὰ ante στερεά om. G[b]. [b] τὰ μετὰ] τῶν μετὰ G[b].I[b]. [c] δέ om. G[b].I[b]. [d] μονάδος G[b]. [e] ἔχοντας rc. E, ἔχον G[b]. [f] ἔτι T. [g] πότερον T. [h] μὲν om. G[b]. [i] ἀριθμῷ om. idem. [k] μαθητικὸς A[b]. [l] ὁποῖος T. [m] ἀριθμὸς ἔσται I[b]. [n] αὐτοανθρώπου μία καὶ αὐτοζωίου E.

Digitized by Google

τε αὐτὰς εἶναι. Ἐκ τίνων γὰρ ἔσονται ἀρχῶν αἱ ἰδέαι; Ὁ 4
γὰρ ἀριθμός ἐστιν ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς δυάδος τῆς ἀορίστου,
καὶ αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ στοιχεῖα λέγονται τοῦ ἀριθμοῦ εἶναι,
[o] τάξαι τε οὔτε προτέρας ἐνδέχεται τῶν ἀριθμῶν αὐτὰς οὔθ'
ὑστέρας. Εἰ δ' ἀσύμβλητοι αἱ μονάδες, καὶ οὕτως ἀσύμ- 5
βλητοι ὥστε ἡτισοῦν ἡτινιοῦν, οὔτε τὸν μαθηματικὸν ἐνδέ-
χεται εἶναι τοῦτον τὸν ἀριθμόν (ὁ μὲν γὰρ μαθηματικὸς ἐξ
ἀδιαφόρων, καὶ τὰ δεικνύμενα κατ' αὐτοῦ ὡς ἐπὶ [p] τοιούτου
ἁρμόττει) οὔτε τὸν τῶν εἰδῶν· οὐ γὰρ ἔσται ἡ δυὰς πρώτη
ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος, ἔπειτα οἱ ἑξῆς ἀριθμοὶ
ὡς λέγεται, δυάς, τριάς, τετράς· ἅμα γὰρ αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ
πρώτῃ μονάδες γεννῶνται, εἴτε ὥσπερ ὁ πρῶτος εἰπὼν ἐξ
ἀνίσων ([q] ἰσασθέντων γὰρ [r] ἐγένοντο) εἴτε ἄλλως. Ἔπειτα 6
εἰ ἔσται [s] ἡ ἑτέρα μονὰς [s] τῆς ἑτέρας προτέρα, [t] καὶ τῆς δυάδος
τῆς ἐκ τούτων ἔσται προτέρα· ὅταν γὰρ ᾖ τι τὸ μὲν πρότε-
ρον τὸ δ' ὕστερον, καὶ τὸ ἐκ τούτων τοῦ μὲν ἔσται πρότερον
τοῦ δ' ὕστερον. Ἔτι ἐπειδή ἐστι πρῶτον μὲν αὐτὸ τὸ ἕν, 7
ἔπειτα τῶν ἄλλων ἐστί [v] τι πρῶτον ἕν, δεύτερον δὲ μετ' ἐκεῖνο
καὶ πάλιν τρίτον, τὸ δεύτερον [w] μὲν μετὰ τὸ δεύτερον, τρίτον
δὲ μετὰ τὸ πρῶτον ἕν· ὥστε πρότεραι ἂν εἶεν αἱ μονάδες ἢ
οἱ ἀριθμοὶ ἐξ ὧν [x] πλέκονται, οἷον ἐν τῇ δυάδι τρίτη μονὰς
ἔσται πρὶν τὰ τρία εἶναι, [y] καὶ ἐν τῇ τριάδι τετάρτη καὶ ἡ
πέμπτη [z] πρὶν τοὺς ἀριθμοὺς τούτους. Οὐθεὶς μὲν οὖν τὸν 8
τρόπον τοῦτον εἴρηκεν αὐτῶν τὰς μονάδας [a] ἀσυμβλήτους,
[b] ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὰς ἐκείνων [c] ἀρχὰς εὔλογον [d] καὶ οὕτως,
κατὰ μέντοι τὴν ἀλήθειαν ἀδύνατον. Τάς τε γὰρ μονάδας 9
προτέρας καὶ ὑστέρας εἶναι εὔλογον, εἴπερ καὶ πρώτη τίς
ἐστι μονὰς καὶ ἓν πρῶτον, [e] ὁμοίως δὲ καὶ δυάδας, εἴπερ καὶ
δυὰς πρώτη ἐστίν· μετὰ γὰρ τὸ πρῶτον εὔλογον καὶ ἀναγ-

[o] τάξει T. [p] τοιούτοις T. [q] ἰσασθέντα G[b]. [r] ἐγένετο T. [s] ἡ et τῆς om. G[b].I[b]. [t] καὶ] καὶ διὰ G[b]. [v] τι om. A[b]. [w] μὲν] δὲ T. [x] λέγονται E. [y] καὶ om. G[b]. [z] πλὴν T. [a] post ἀσυμβλήτους T. εἶναι. [b] ἔστι om. G[b].I[b]. [c] ἀρχὰς] γραφὰς G[b]. [d] καὶ] καὶ τοῦτον T. [e] καὶ δυάδας δὲ ὁμοίως A[b].

Digitized by Google

καῖον δεύτερόν τι εἶναι, καὶ εἰ δεύτερον, τρίτον, καὶ οὕτω [f] *δὴ*
10 *τὰ* [f] *ἄλλα ἐφεξῆς.* Ἅμα *δ' ἀμφότερα λέγειν, μονάδα τε*
μετὰ τὸ ἓν πρώτην [g] *εἶναι καὶ δευτέραν, καὶ δυάδα πρώτην,*
ἀδύνατον. Οἱ *δὲ ποιοῦσι μονάδα μὲν καὶ ἓν πρῶτον, δεύ-*
τερον δὲ καὶ τρίτον οὐκέτι, καὶ δυάδα πρώτην, δευτέραν [h] *δὲ*
καὶ τρίτην οὐκέτι. Φανερὸν *δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἐνδέχεται, εἰ*
ἀσύμβλητοι πᾶσαι αἱ μονάδες, δυάδα εἶναι αὐτὴν καὶ τριάδα
11 *καὶ οὕτω τοὺς* [i] *ἄλλους ἀριθμούς.* Ἄν *τε γὰρ ὦσιν ἀδιά-*
φοροι αἱ μονάδες ἄν τε διαφέρουσαι ἑκάστη ἑκάστης, ἀνάγκη
ἀριθμεῖσθαι τὸν ἀριθμὸν κατὰ πρόσθεσιν, οἷον [k] *τὴν δυάδα*
πρὸς τῷ ἑνὶ ἄλλου ἑνὸς [l] *προστεθέντος,* [m] *καὶ τὴν τριάδα ἄλ-*
λου ἑνὸς πρὸς τοῖς δυσὶ [l] *προστεθέντος, καὶ τὴν τετράδα*
12 *ὡσαύτως.* Τούτων *δὲ ὄντων ἀδύνατον τὴν γένεσιν εἶναι τῶν*
ἀριθμῶν, ὡς γεννῶσιν ἐκ τῆς δυάδος καὶ τοῦ ἑνός· μόριον γὰρ
γίγνεται ἡ δυὰς τῆς τριάδος καὶ αὕτη τῆς τετράδος· τὸν αὐ-
13 *τὸν* [n] *δὲ τρόπον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἐχομένων.* Ἀλλ' *ἐκ*
τῆς δυάδος τῆς πρώτης καὶ τῆς ἀορίστου δυάδος ἐγίγνετο ἡ
τετράς, δύο δυάδες παρ' αὐτὴν τὴν δυάδα· εἰ δὲ μή, μόριον
ἔσται αὕτη ἡ δυάς, ἑτέρα δὲ προσέσται μία δυάς, καὶ ἡ δυὰς
ἔσται ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ καὶ ἄλλου ἑνός. Εἰ *δὲ τοῦτο, οὐχ*
οἷόν τ' εἶναι τὸ ἕτερον στοιχεῖον δυάδα ἀόριστον· μονάδα
14 *γὰρ* [o] *μίαν γεννᾷ, ἀλλ' οὐ δυάδα ὡρισμένην.* Ἔτι *παρ' αὐ-*
τὴν τὴν τριάδα [p] *καὶ αὐτὴν τὴν δυάδα πῶς ἔσονται* [q] *ἄλλαι*
τριάδες καὶ δυάδες; Καὶ *τίνα τρόπον ἐκ προτέρων μονάδων*
καὶ ὑστέρων σύγκεινται; Πάντα *γὰρ ταῦτ'* [r] *ἐστὶ καὶ πλα-*
σματώδη, καὶ ἀδύνατον εἶναι [s] *πρώτην δυάδα, εἶτ' αὐτὴν τριάδα.*
Ἀνάγκη *δ', ἐπείπερ ἔσται τὸ ἓν* [t] *καὶ ἡ ἀόριστος δυὰς στοι-*
15 *χεῖα.* Εἰ *δ' ἀδύνατα τὰ συμβαίνοντα, καὶ τὰς ἀρχὰς* [v] *εἶναι*
ταύτας ἀδύνατον. Εἰ *μὲν οὖν διάφοροι αἱ μονάδες ὁποιαιοῦν*

[f] *δὴ* et *ἄλλα* om. Gb.Ib. [g] *εἶναι* om. Gb. [h] *δὲ* post *δευτέραν* om. Gb. [i] *ἄλλους* om. Ab.Gb. [k] *τῇ δυάδι* Gb, *τῇ δυάδα* Ib. [l] *προτεθέντος* utrobique Ab. [m] *καὶ—προστεθέντος* om. T. [n] *δὲ* om. Gb. [o] *μίαν οὐ γεννᾷ* Gb. [p] *καὶ τὴν αὐτὴν δ.* Gb. [q] *ἄλλαι* om. Gb.Ib. [r] *εἰσὶ* Ab. [s] *πρώτως* Gb. [t] *καὶ* om. Gb. [v] *ταύτας εἶναι* T.

Digitized by Google

ὁποιαισοῦν, ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερα συμβαίνει ἐξ ἀνάγκης.
Εἰ δ' αἱ μὲν ἐν ἄλλῳ διάφοροι, αἱ δ' ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ
ἀδιάφοροι ἀλλήλαις μόναι, καὶ οὕτως οὐθὲν ἐλάττω συμ-
βαίνει τὰ δυσχερῆ. [w]Οἷον γὰρ ἐν τῇ δεκάδι αὐτῇ ἔνεισι 16
δέκα μονάδες, σύγκειται δὲ καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ δύο πεντά-
δων ἡ δεκάς. ‘Ἐπεὶ [x]δ' οὐχ ὁ τυχὼν ἀριθμὸς αὕτη ἡ δεκάς,
οὐδὲ σύγκειται ἐκ τῶν τυχουσῶν πεντάδων, ὥσπερ οὐδὲ μονά-
δων, ἀνάγκη διαφέρειν τὰς μονάδας [y]τὰς ἐν τῇ δεκάδι ταύτῃ.
Ἂν γὰρ μὴ διαφέρωσιν, οὐδ' αἱ [z]πεντάδες διοίσουσιν ἐξ ὧν 17
ἐστὶν ἡ δεκάς· ἐπεὶ [a]δὲ διαφέρουσι, καὶ αἱ μονάδες διοίσουσιν.
Εἰ δὲ διαφέρουσι, πότερον [b]οὐκ ἐνέσονται [c]πεντάδες ἄλλαι
ἀλλὰ μόνον αὗται [d]αἱ δύο, ἢ ἔσονται; Εἴτε [e]δὲ μὴ [f]ἐνέσον-
ται, ἄτοπον· εἴτ' [f]ἐνέσονται, ποία ἔσται [g]δεκὰς ἐξ ἐκείνων;
Οὐ γάρ ἐστιν ἑτέρα δεκὰς ἐν τῇ δεκάδι παρ' αὐτήν. ‘Ἀλλὰ 18
μὴν καὶ ἀνάγκη γε μὴ ἐκ τῶν τυχουσῶν δυάδων τὴν τετράδα
συγκεῖσθαι· ἡ γὰρ ἀόριστος δυάς, ὥς φασί, λαβοῦσα τὴν
ὡρισμένην δυάδα δύο δυάδας ἐποίησεν· τοῦ γὰρ ληφθέντος
ἦν δυοποιός. ‘Ἔτι τὸ εἶναι παρὰ τὰς δύο μονάδας τὴν [h]δυάδα 19
φύσιν τινά, καὶ τὴν τριάδα παρὰ τὰς τρεῖς μονάδας, πῶς ἐν-
δέχεται; [i]Ἢ γὰρ μεθέξει θατέρου θάτερον, ὥσπερ λευκὸς
ἄνθρωπος παρὰ λευκὸν καὶ ἄνθρωπον (μετέχει γὰρ [k]τούτων),
ἢ ὅταν ᾖ θατέρου θάτερον διαφορά τις, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος
[l]παρὰ ζῷον καὶ δίπουν. ‘Ἔτι τὰ μὲν ἁφῇ ἐστὶν ἕν, τὰ δὲ 20
μίξει, τὰ δὲ θέσει· ὧν οὐθὲν ἐνδέχεται ὑπάρχειν ταῖς μονάσιν
ἐξ ὧν ἡ δυὰς καὶ ἡ τριάς· ἀλλ' ὥσπερ οἱ δύο ἄνθρωποι οὐχ
ἕν τι παρ' ἀμφοτέρους, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὰς μονάδας. Καὶ 21
οὐχ ὅτι ἀδιαίρετοι, διοίσουσι διὰ τοῦτο· καὶ γὰρ αἱ στιγμαὶ
[m]ἀδιαίρετοι, ἀλλ' ὅμως παρὰ τὰς δύο οὐθὲν ἕτερον ἡ δυὰς αὐ-
τῶν. ‘Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦτο δεῖ λανθάνειν, ὅτι συμβαίνει
προτέρας καὶ ὑστέρας εἶναι δυάδας, [n]ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλ-

[w] οἷ Ab. [x] δ' οὐ τυχὼν T. [y] τὰς ante ἐν om. Ab. [z] πεμπτάδες T. [a] δὲ διαφέρουσι post ἐπεὶ om. Gb. [b] οὐκ ἔσονται Gb. Ib, οὐχ ἓν ἔσονται T. [c] πεμτάδες E. [d] αἱ om. E. Gb. Ib. [e] δὴ Ab. [f] ἓν ἔσονται utrobique T. [g] δυὰς Gb. [h] δυάδα] δύναμιν Gb. [i] εἰ T. [k] ταὐτῶν T. [l] παρὰ τὸ ζῷον T. [m] ἀδιαίρετον Ab. [n] ὁμοίους Gb.

Digitized by Google

22 λους ἀριθμούς. [o]Αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ τετράδι δυάδες ἔστωσαν ἀλλήλαις ἅμα· ἀλλ' αὗται τῶν ἐν τῇ ὀκτάδι πρότεραί εἰσι, καὶ ἐγέννησαν, ὥσπερ ἡ δυὰς ταύτας, αὗται τὰς τετράδας τὰς ἐν τῇ [p]ὀκτάδι αὐτῇ. Ὥστε εἰ καὶ [q]ἡ πρώτη δυὰς [r]ἰδέα, καὶ
23 αὗται ἰδέαι τινὲς ἔσονται. Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν μονάδων· αἱ γὰρ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ μονάδες γεννῶσι τὰς τέτταρας τὰς ἐν τῇ τετράδι, ὥστε πᾶσαι αἱ μονάδες ἰδέαι γίγνονται καὶ [s]συγκείσεται ἰδέα [t]ἐξ ἰδεῶν. Ὥστε δῆλον ὅτι κἀκεῖνα, ὧν ἰδέαι αὗται τυγχάνουσιν οὖσαι, συγκείμενα ἔσται, οἷον εἰ τὰ ζῷα φαίη τις συγκεῖσθαι ἐκ ζῴων, εἰ τούτων [v]ἰδέαι
24 εἰσίν. Ὅλως δὲ τὸ ποιεῖν τὰς μονάδας διαφόρους ὁπωσοῦν ἄτοπον καὶ πλασματῶδες (λέγω δὲ πλασματῶδες τὸ πρὸς ὑπόθεσιν βεβιασμένον)· οὔτε γὰρ κατὰ τὸ ποσὸν οὔτε κατὰ τὸ ποιὸν ὁρῶμεν διαφέρουσαν [w]μονάδα μονάδος, ἀνάγκη [x]τε ἢ ἴσον ἢ ἄνισον εἶναι ἀριθμόν, πάντα μὲν ἀλλὰ μάλιστα τὸν
25 μοναδικόν. Ὥστ' εἰ μήτε πλείων μήτ' ἐλάττων, [y]ἴσος· τὰ δ' ἴσα καὶ ὅλως ἀδιάφορα ταὐτὰ ὑπολαμβάνομεν ἐν τοῖς ἀριθμοῖς. Εἰ δὲ μή, οὐδ' αἱ ἐν ταύτῃ τῇ δεκάδι δυάδες ἀδιάφοροι ἔσονται ἴσαι οὖσαι· τίνα γὰρ αἰτίαν ἕξει [z]λέγειν ὁ
26 φάσκων ἀδιαφόρους εἶναι; Ἔτι εἰ ἅπασα μονὰς καὶ μονὰς ἄλλη δύο, ἡ [a]δ' ἐκ τῆς δυάδος αὐτῆς μονὰς καὶ ἡ ἐκ τῆς τριάδος αὐτῆς δυὰς ἔσται ἐκ διαφερουσῶν τε, καὶ πότερον προτέρα τῆς τριάδος ἢ [b]ὑστέρα; Μᾶλλον [c]γὰρ ἔοικε προτέραν ἀναγκαῖον εἶναι· ἡ μὲν γὰρ ἅμα τῇ τριάδι, ἡ δ' ἅμα τῇ δυάδι
27 τῶν μονάδων. Καὶ ἡμεῖς μὲν ὑπολαμβάνομεν ὅλως ἓν καὶ ἕν, καὶ ἐὰν ᾖ ἴσα ἢ ἄνισα, δύο εἶναι, οἷον τἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, καὶ ἄνθρωπον καὶ ἵππον· [d]οἱ δ' οὕτως λέγοντες οὐδὲ τὰς μονάδας. Εἴτε [e]δὲ μή ἐστι πλείων ἀριθμὸς ὁ τῆς τριάδος αὐτῆς ἢ ὁ τῆς δυάδος, θαυμαστόν· εἴτε ἐστὶ [f]πλείων, δῆλον ὅτι καὶ ἴσος ἔνεστι τῇ δυάδι, ὥστε οὗτος ἀδιάφορος αὐτῇ

[o] αἱ] εἰ Gb. [p] ὀκτάδη E. [q] ἡ om. E.Ab. [r] ἰδέαι T.Ab. [s] συγκείσονται ἰδέαι Gb.Ib. [t] ἐξ om. Gb. [v] ἰδέαι] ἐκ ζώων ἰδέαι Ab.Gb.Ib. [w] μονάδα om. Ab. [x] τε] τε καὶ Gb.Ib. [y] ἴσος· τὰ δ' ἴσα] ἴσος τὰ δὲ ἴσως T, ἴσως τὰ δίκαια Gb. [z] λέγειν om. Gb. [a] δ' om. Ab. [b] ὑστεραία Gb. [c] γὰρ] μὲν γὰρ Gb. [d] οἱ] οὐ E.T. [e] δὴ Gb. [f] πλείω Ab.

Digitized by Google

τῇ [g] δυάδι. Ἀλλ' οὐκ ἐνδέχεται, εἰ πρῶτός τις ἐστιν ἀρι- 28
θμὸς καὶ δεύτερος· οὐδὲ ἔσονται αἱ ἰδέαι ἀριθμοί. Τοῦτο
μὲν γὰρ αὐτὸ ὀρθῶς λέγουσιν οἱ διαφόρους τὰς μονάδας
ἀξιοῦντες εἶναι, εἴπερ ἰδέαι ἔσονται, ὥσπερ εἴρηται πρότε-
ρον· ἓν γὰρ τὸ εἶδος. Αἱ δὲ μονάδες [h] εἰ [i] ἀδιάφοροι, καὶ
αἱ δυάδες καὶ αἱ τριάδες [k] ἔσονται ἀδιάφοροι. Διὸ καὶ τὸ 29
ἀριθμεῖσθαι οὕτως, ἓν δύο, μὴ προσλαμβανομένου πρὸς τῷ
ὑπάρχοντι ἀναγκαῖον αὐτοῖς λέγειν· οὔτε γὰρ ἡ γένεσις
ἔσται ἐκ τῆς ἀορίστου δυάδος, [l] οὔτ' ἰδέαν ἐνδέχεται εἶναι·
ἐνυπάρξει γὰρ ἑτέρα ἰδέα ἐν ἑτέρᾳ, καὶ πάντα τὰ εἴδη ἑνὸς
μέρη. Διὸ πρὸς μὲν τὴν ὑπόθεσιν ὀρθῶς λέγουσιν, ὅλως δ' 30
οὐκ ὀρθῶς· πολλὰ γὰρ ἀναιροῦσιν, ἐπεὶ τοῦτό [m] γ' αὐτὸ
ἔχειν τινὰ φήσουσιν ἀπορίαν, πότερον, ὅταν ἀριθμῶμεν καὶ
εἴπωμεν ἓν δύο τρία, προσλαμβάνοντες ἀριθμοῦμεν ἢ [n] κατὰ
μερίδας. Ποιοῦμεν δὲ ἀμφοτέρως· διὸ γελοῖον ταύτην εἰς
τηλικαύτην [o] τῆς οὐσίας ἀνάγειν διαφοράν.

Πάντων [p] δὲ πρῶτον καλῶς ἔχει διορίσασθαι τίς ἀριθμοῦ 8
διαφορὰ καὶ μονάδος, εἰ ἔστιν. Ἀνάγκη [q] δὴ [r] ἢ κατὰ τὸ
ποσὸν ἢ κατὰ τὸ ποιὸν διαφέρειν· τούτων δ' οὐδέτερον φαί-
νεται ἐνδέχεσθαι ὑπάρχον. Ἀλλ' [s] ᾗ ἀριθμός, κατὰ [t] τὸ
ποσόν. Εἰ δὲ δὴ καὶ αἱ μονάδες τῷ ποσῷ διέφερον, κἂν
ἀριθμὸς ἀριθμοῦ διέφερεν [v] ὁ ἴσος τῷ πλήθει τῶν μονάδων.
Ἔτι πότερον αἱ πρῶται μείζους ἢ ἐλάττους, καὶ [w] αἱ [x] ὕστε- 2
ρον ἐπιδιδόασιν ἢ τοὐναντίον; Πάντα γὰρ ταῦτα ἄλογα.
Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατὰ τὸ ποιὸν διαφέρειν ἐνδέχεται. Οὐθὲν
γὰρ αὐταῖς οἷόν τε ὑπάρχειν πάθος· ὕστερον γὰρ [y] καὶ τοῖς
ἀριθμοῖς φασὶν ὑπάρχειν τὸ ποιὸν τοῦ ποσοῦ. Ἔτι οὔτ' ἂν 3
ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τοῦτ' αὐταῖς γένοιτο οὔτ' ἂν ἀπὸ τῆς δυάδος·
τὸ μὲν γὰρ [z] οὐ ποιόν, [a] ἡ δὲ [b] ποσὸν ποιόν· τοῦ γὰρ πολλὰ

[g] δεκάδι ἀλλ' G^b. [h] εἰ om. T. [i] διάφοροι G^b. [k] ἔσονται om. T.
[l] οὔτ' ἰδέαν] οὔτε δὲ ἂν T. [m] γ' om. G^b. [n] κατὰ τὰς μερίδας G^b.I^b.
[o] τῆς οὐσίας om. G^b. [p] δὲ] τε E.T.A^b. [q] δ' E.A^b.I^b. [r] ἢ om. G^b.
[s] ᾗ E.G^b.I^b, ἢ T. [t] τὸ om. E.I^b. [v] ὁ ἴσος om. G^b. [w] αἱ post
καὶ om. T.A^b. [x] ὕστεροι G^b. [y] καὶ ἐν τοῖς G^b. [z] οὐ om. G^b.
[a] ἡ] ἢ ὁ T. [b] ποσοποιὸν G^b.I^b.

τὰ ὄντα εἶναι αἰτία [c] αὐτῆς [d] ἡ φύσις. Εἰ δ' ἄρα ἔχει πως
ἄλλως, λεκτέον ἐν ἀρχῇ μάλιστα τοῦτο καὶ διοριστέον περὶ
μονάδος διαφορᾶς, μάλιστα μὲν καὶ διότι ἀνάγκη [e] ὑπάρ-
4 χειν· εἰ δὲ μή, τίνα λέγουσιν; Ὅτι μὲν οὖν, εἴπερ εἰσὶν
ἀριθμοὶ αἱ ἰδέαι, οὔτε συμβλητὰς τὰς μονάδας ἁπάσας ἐν-
δέχεται εἶναι, φανερόν, οὔτε ἀσυμβλήτους ἀλλήλαις οὐδέ-
τερον [f] τῶν [g] τρόπων. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὡς ἕτεροί τινες λέ-
5 γουσι περὶ τῶν ἀριθμῶν λέγεται καλῶς. Εἰσὶ δ' οὗτοι ὅσοι
ἰδέας μὲν οὐκ οἴονται εἶναι οὔθ' ἁπλῶς οὔτε [h] ὡς ἀριθμούς
τινας οὔσας, τὰ δὲ μαθηματικὰ εἶναι καὶ τοὺς ἀριθμοὺς πρώ-
τους τῶν ὄντων, καὶ [i] ἀρχὴν αὐτῶν εἶναι αὐτὸ τὸ ἕν. Ἄτο-
πον γὰρ τὸ ἓν μὲν εἶναί τι πρῶτον τῶν [k] ἑνῶν, ὥσπερ ἐκεῖνοί
φασι, δυάδα [l] δὲ τῶν δυάδων μή, μηδὲ τριάδα τῶν τριάδων·
6 τοῦ γὰρ αὐτοῦ λόγου πάντα ἐστίν. Εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχει
τὰ περὶ [m] τὸν ἀριθμὸν καὶ θήσει τις εἶναι τὸν μαθηματικὸν
μόνον, οὐκ ἔστι τὸ ἓν ἀρχή. Ἀνάγκη γὰρ διαφέρειν τὸ ἓν
τὸ τοιοῦτο τῶν ἄλλων μονάδων· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ δυάδα τινὰ
πρώτην τῶν δυάδων, [n] ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀριθμοὺς
7 τοὺς ἐφεξῆς. Εἰ δέ ἐστι τὸ ἓν ἀρχή, ἀνάγκη μᾶλλον, ὥσπερ
Πλάτων ἔλεγεν, ἔχειν τὰ περὶ τοὺς ἀριθμούς, καὶ εἶναί [o] τινα
δυάδα πρώτην καὶ τριάδα, καὶ οὐ συμβλητοὺς εἶναι τοὺς
ἀριθμοὺς πρὸς ἀλλήλους. Ἂν δ' αὖ πάλιν τις τιθῇ ταῦτα,
εἴρηται ὅτι [p] ἀδύνατα πολλὰ συμβαίνει. Ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη
[q] γε ἢ οὕτως ἢ ἐκείνως ἔχειν, ὥστ' εἰ μηδετέρως, οὐκ ἂν [r] ἐνδέ-
8 χοιτο εἶναι τὸν ἀριθμὸν χωριστόν. Φανερὸν [s] δ' ἐκ τούτων
καὶ ὅτι [t] χείριστα λέγεται ὁ τρίτος τρόπος, τὸ εἶναι τὸν
[v] αὐτὸν ἀριθμὸν τὸν τῶν εἰδῶν καὶ τὸν μαθηματικόν. Ἀνάγκη
γὰρ εἰς μίαν δόξαν συμβαίνειν δύο ἁμαρτίας· οὔτε γὰρ μα-
θηματικὸν ἀριθμὸν ἐνδέχεται τοῦτον εἶναι τὸν τρόπον, ἀλλ'

[c] αὕτη Ab. [d] ἡ φύσις] φησιν Gb. [e] ὑπάρχει Gb. [f] τὸν E, om. Gb. [g] τρόπον Gb. [h] ὡς om. Gb. [i] ἀρχὰς T, τὴν ἀρχὴν Gb. [k] ἕνων E.Ab.Ib, ἑνάδων Gb. [l] δὲ τῶν] δὲ καὶ T. [m] τοὺς ἀριθμοὺς Gb.Ib. [n] ὁμοίους Gb. [o] τινα om. Ab. [p] πολλὰ ἀδύνατα Gb.Ib. [q] γε om. T. [r] ἐνεδέχετο T. [s] δ'] δὲ καὶ Gb. [t] χείριστος Ab. [v] αὐτὸν om. Gb.

Digitized by Google

ἰδίας ὑποθέσεις ὑποθέμενον ἀνάγκη [w] μηκύνειν· ὅσα τε τοῖς
ὡς εἴδη τὸν ἀριθμὸν λέγουσι συμβαίνει, καὶ ταῦτα ἀναγκαῖον
λέγειν. Ὁ δὲ τῶν Πυθαγορείων τρόπος τῇ μὲν ἐλάττους 9
ἔχει δυσχερείας τῶν πρότερον εἰρημένων, τῇ δὲ ἰδίας ἑτέ-
ρας. Τὸ μὲν γὰρ μὴ χωριστὸν ποιεῖν τὸν ἀριθμὸν ἀφαι-
ρεῖται πολλὰ τῶν ἀδυνάτων· τὸ δὲ τὰ σώματα ἐξ ἀριθμῶν
εἶναι συγκείμενα, καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον εἶναι μαθηματικόν,
ἀδύνατόν ἐστιν. Οὔτε γὰρ ἄτομα μεγέθη λέγειν ἀληθές· 10
[x] εἴθ' ὅτι μάλιστα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, οὐχ αἵ [y] γε
μονάδες μέγεθος ἔχουσιν· μέγεθος δ' ἐξ ἀδιαιρέτων συγκεῖ-
σθαι πῶς δυνατόν; Ἀλλὰ μὴν [z] ὅ γ' ἀριθμητικὸς ἀριθμὸς
μοναδικός ἐστιν. Ἐκεῖνοι δὲ τὸν [a] ἀριθμὸν τὰ [b] ὄντα λέ-
γουσιν· τὰ γοῦν θεωρήματα προσάπτουσι τοῖς σώμασιν ὡς
ἐξ ἐκείνων ὄντων τῶν ἀριθμῶν. [c] Εἰ [d] τοίνυν ἀνάγκη μέν, 11
εἴπερ ἐστὶν ἀριθμὸς τῶν ὄντων τι καθ' αὑτό, τούτων εἶναί
τινα τῶν εἰρημένων τρόπων, οὐθένα δὲ τούτων ἐνδέχεται, φα-
νερὸν ὡς οὐκ ἔστιν ἀριθμοῦ τις [e] τοιαύτη φύσις οἵαν κατα-
σκευάζουσιν οἱ χωριστὸν ποιοῦντες αὐτόν. Ἔτι πότερον 12
ἑκάστη μονὰς ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ ἰσασθέντων ἐστίν,
ἢ ἡ μὲν ἐκ τοῦ μικροῦ ἡ δ' ἐκ τοῦ μεγάλου; Εἰ μὲν δὴ
οὕτως, οὔτε ἐκ πάντων [f] τῶν στοιχείων ἕκαστον, οὔτε ἀδιά-
φοροι αἱ μονάδες· [g] ἐν τῇ μὲν γὰρ τὸ μέγα ἐν τῇ δὲ τὸ
μικρὸν ὑπάρχει, ἐναντίον τῇ φύσει ὄν. Ἔτι αἱ ἐν τῇ τριάδι 13
αὐτῇ πῶς; [h] Μία γὰρ περιττή. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἴσως
αὐτὸ τὸ ἓν ποιοῦσιν ἐν τῷ περιττῷ μέσον. Εἰ δ' ἑκατέρα
τῶν μονάδων ἐξ ἀμφοτέρων ἐστὶν ἰσασθέντων, ἡ δυὰς πῶς
ἔσται μία τις οὖσα φύσις ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ; Ἢ τί
διοίσει τῆς μονάδος; Ἔτι προτέρα ἡ μονὰς τῆς δυάδος·
ἀναιρουμένης γὰρ ἀναιρεῖται ἡ δυάς. [i] Ἰδέαν οὖν ἰδέας ἀναγ- 14
καῖον αὐτὴν εἶναι, προτέραν [k] γ' οὖσαν ἰδέας, καὶ γεγονέναι
προτέραν ἐκ τινοσοῦν· ἡ γὰρ ἀόριστος δυὰς δυοποιὸς ἦν.

[w] μὴ κινεῖν T. [x] εἶθ' I[b]. [y] γε om. T. [z] ὁ γὰρ μαθηματικὸς T.
[a] ἀριθμητικόν I[b], om. G. [b] ὄντα] ὄντα τόνδε I[b]. [c] εἰ] ἔτι T.A[b].
[d] τοίνυν] νῦν T. [e] φύσις τοιαύτη T. [f] τῶν om. E. [g] ἕν τι T.
[h] μία] μὲν T. [i] ἰδέαν οὖν ἰδέας om. G[b]. [k] γ' om. T.

Digitized by Google

Ἔτι ἀνάγκη ἤτοι ἄπειρον [l] τὸν ἀριθμὸν εἶναι ἢ πεπερασμέ-
νον· χωριστὸν γὰρ ποιοῦσι τὸν ἀριθμόν, ὥστε οὐχ οἷόν τε
15 μὴ οὐχὶ [m] τούτων θάτερον ὑπάρχειν. Ὅτι μὲν τοίνυν ἄπει-
ρον οὐκ ἐνδέχεται, δῆλον· οὔτε γὰρ περιττὸς ὁ ἄπειρός ἐστιν
οὔτ' ἄρτιος, ἡ δὲ γένεσις τῶν ἀριθμῶν ἢ περιττοῦ ἀριθμοῦ
ἢ ἀρτίου [n] ἀεί ἐστιν, ὡδὶ μὲν τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄρτιον [o] πί-
πτοντος περιττός, ὡδὶ δὲ τῆς μὲν δυάδος ἐμπιπτούσης ὁ ἀφ'
ἑνὸς διπλασιαζόμενος, ὡδὶ δὲ τῶν περιττῶν ὁ ἄλλος ἄρτιος.
16 Ἔτι εἰ πᾶσα ἰδέα τινός, οἱ δὲ ἀριθμοὶ ἰδέαι, καὶ ὁ ἄπειρος
[p] ἔσται ἰδέα τινός, ἢ τῶν αἰσθητῶν ἢ ἄλλου τινός. Καίτοι
οὔτε κατὰ τὴν θέσιν ἐνδέχεται οὔτε κατὰ λόγον, τάττουσι
δ' οὕτω τὰς ἰδέας. Εἰ δὲ πεπερασμένος, μέχρι πόσου;
Τοῦτο γὰρ δεῖ λέγεσθαι οὐ μόνον ὅτι, ἀλλὰ καὶ διότι.
17 Ἀλλὰ μὴν [q] εἰ μέχρι τῆς δεκάδος ὁ ἀριθμός, ὥσπερ τινές
φασιν, πρῶτον μὲν ταχὺ ἐπιλείψει τὰ εἴδη· οἷον [r] εἰ ἔστιν ἡ
τριὰς αὐτοάνθρωπος, τίς ἔσται ἀριθμὸς αὐτοΐππος; Αὐτὸ
γὰρ ἕκαστος ἀριθμὸς μέχρι δεκάδος. Ἀνάγκη [s] δὴ τῶν [t] ἐν
τούτοις ἀριθμῶν τινὰς εἶναι· οὐσίαι γὰρ καὶ ἰδέαι οὗτοι.
18 Ἀλλ' ὅμως [v] ἐπιλείψει· τὰ τοῦ ζῴου γὰρ εἴδη [w] ὑπερέξει.
Ἅμα δὲ δῆλον ὅτι [x] εἰ οὕτως ἡ τριὰς αὐτοάνθρωπος, καὶ
αἱ ἄλλαι τριάδες· ὅμοιαι γὰρ αἱ ἐν τοῖς [y] αὐτοῖς [z] ἀριθμοῖς,
ὥστ' ἄπειροι ἔσονται ἄνθρωποι, εἰ μὲν ἰδέα ἑκάστη τριάς,
19 [a] αὐτοέκαστος ἄνθρωπος, εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἄνθρωποί γε. Καὶ
εἰ μέρος ὁ ἐλάττων τοῦ μείζονος, ὁ ἐκ τῶν συμβλητῶν μονά-
δων τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ· εἰ δ' ἡ τετρὰς [b] αὕτη ἰδέα τινός
ἐστιν, οἷον ἵππου ἢ λευκοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἔσται μέρος [c] ἵππου,
εἰ δυὰς ὁ ἄνθρωπος. Ἄτοπον δὲ καὶ τὸ τῆς [d] μὲν δεκάδος
εἶναι ἰδέαν, ἑνδεκάδος δὲ [d] μή, μηδὲ τῶν ἐχομένων ἀριθμῶν.
20 Ἔτι δὲ καὶ ἔστι καὶ γίγνεται ἔνια καὶ ὧν εἴδη οὐκ ἔστιν,

[l] εἶναι τὸν ἀριθμὸν T. [m] τούτω T. [n] ἐστὶν ἀεί T. [o] ἐμπίπτοντος π. Gb.Ib. [p] ἔσται εἰ ἰδέα Ab. [q] εἰ] ἡ Gb. [r] εἰ om. Ab. [s] δὴ] γὰρ Gb.Ib. [t] ἐν τούτοις] γρ. καὶ ἐντὸς τούτων E. [v] ὑπολείψει Gb. [w] ὑπάρξει T. [x] εἰ om. Gb. [y] αὐτοῖς om. Ib. [z] ἀριθμητικοῖς Gb. [a] αὐτοέκαστος ἂν ἄνθρωπος E. [b] αὐτὴ T. [c] ἵππου om. T. [d] μὲν et mox μή om. Gb.

Digitized by Google

ὥστε διὰ τί οὐ κἀκείνων εἴδη ἐστίν; Οὐκ [e] ἄρα αἴτια τὰ
εἴδη ἐστίν. Ἔτι ἄτοπον εἰ ὁ ἀριθμὸς ὁ μέχρι τῆς δεκάδος
μᾶλλόν τι ὂν καὶ εἶδος αὐτῆς τῆς δεκάδος· καίτοι τοῦ μὲν
οὐκ ἔστι γένεσις ὡς ἑνός, τῆς δ' ἔστιν. Πειρῶνται δ' ὡς τοῦ
μέχρι τῆς δεκάδος τελείου ὄντος ἀριθμοῦ. Γεννῶσι γοῦν τὰ 21
ἑπόμενα, οἷον τὸ κενόν, ἀναλογίαν, τὸ περιττόν, τὰ ἄλλα
τὰ τοιαῦτα ἐντὸς τῆς δεκάδος· τὰ μὲν γὰρ ταῖς ἀρχαῖς ἀπο-
διδόασιν, οἷον κίνησιν, στάσιν, ἀγαθόν, κακόν, τὰ δ' ἄλλα
τοῖς ἀριθμοῖς. Διὸ τὸ ἓν τὸ περιττόν· [f] εἰ γὰρ ἐν [g] τῇ 22
τριάδι, πῶς ἡ πεντὰς περιττόν; [h] Ἔτι τὰ [i] μεγέθη καὶ ὅσα
τοιαῦτα μέχρι πόσου, οἷον ἡ πρώτη γραμμὴ [k] ἄτομος, εἶτα
δυάς, εἶτα καὶ ταῦτα μέχρι δεκάδος. Ἔτι εἰ ἔστι χωριστὸς
ὁ ἀριθμός, ἀπορήσειεν ἄν τις πότερον πρότερον τὸ ἓν ἢ [l] ἡ
τριὰς καὶ ἡ δυάς. Ἧι μὲν δὴ σύνθετος ὁ ἀριθμός, τὸ ἕν, 23
ᾗ δὲ τὸ καθόλου πρότερον καὶ τὸ εἶδος, ὁ ἀριθμός· ἑκάστη
γὰρ τῶν μονάδων μόριον τοῦ ἀριθμοῦ ὡς ὕλη, ὁ δ' ὡς εἶδος.
Καὶ ἔστι μὲν ὡς ἡ ὀρθὴ προτέρα τῆς ὀξείας, ὅτι ὥρισται
[m] καὶ τῷ λόγῳ· ἔστι δ' ὡς ἡ ὀξεῖα, ὅτι μέρος καὶ εἰς ταύτην
διαιρεῖται. Ὡς μὲν δὴ ὕλη [n] ἡ ὀξεῖα καὶ τὸ στοιχεῖον καὶ 24
ἡ μονὰς πρότερον, ὡς δὲ κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν οὐσίαν τὴν
κατὰ τὸν λόγον ἡ ὀρθὴ καὶ τὸ ὅλον τὸ ἐκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ
εἴδους· ἐγγύτερον γὰρ τοῦ εἴδους καὶ οὗ ὁ λόγος τὸ [o] ἄμφω,
γενέσει δ' ὕστερον. Πῶς οὖν ἀρχὴ τὸ ἕν; Ὅτι οὐ [p] διαιρετόν,
φασίν. Ἀλλ' ἀδιαίρετον καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ ἐπὶ [q] μέρους 25
καὶ τὸ στοιχεῖον. Ἀλλὰ τρόπον ἄλλον, τὸ μὲν κατὰ λόγον
τὸ δὲ κατὰ χρόνον. Ποτέρως οὖν τὸ ἓν ἀρχή; Ὥσπερ γὰρ
εἴρηται, καὶ [r] ἡ ὀρθὴ τῆς ὀξείας καὶ αὕτη ἐκείνης δοκεῖ προ-
τέρα εἶναι καὶ ἑκατέρα μία. Ἀμφοτέρως [s] δὴ ποιοῦσι τὸ ἓν
ἀρχήν. [t] Ἔτι δὲ ἀδύνατον· τὸ μὲν γὰρ ὡς [v] εἶδος καὶ ἡ 26

[e] ἄρα om. G^b.I^b. [f] εἰ] ἡ T. [g] τῇ om. G^b. [h] ὅτι T. [i] μεγέθη] μετὰ πάθη A^b, πάθη T. [k] τόμος T. [l] ἡ om. G^b. [m] καὶ post ὥρισται om. G^b. [n] ἡ om. G^b.I^b. [o] ἄμφω τῆς ὕλης γενέσει G^b.I^b. [p] ἀδιαίρετόν T, et omissa οὐ G^b. [q] μέρος T. [r] ἡ ὀρθότης ὀξείας καὶ αὐτῆς ἐκείνης G^b. [s] δὲ G^b. [t] ἔστι T.G^b.I^b. [v] εἶδος] μέρος G^b.I^b.

Digitized by Google

οὐσία, τὸ δ' ὡς μέρος [w]καὶ ὡς ὕλη. Ἔστι γάρ πως ἓν ἑκάτε-
ρον τῇ μὲν ἀληθείᾳ δυνάμει, εἴ γε ὁ ἀριθμὸς ἕν τι καὶ μὴ ὡς
σωρός, ἀλλ' [x]ἕτερος ἐξ ἑτέρων μονάδων, ὥσπερ φασίν· ἐν-
27 τελεχείᾳ δ' οὐκ ἔστι μονὰς ἑκατέρα. Αἴτιον δὲ τῆς συμ-
βαινούσης ἁμαρτίας ὅτι ἅμα ἐκ τῶν μαθημάτων ἐθήρευον
καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν καθόλου, ὥστ' ἐξ ἐκείνων μὲν ὡς
στιγμὴν τὸ ἓν καὶ τὴν ἀρχὴν ἔθηκαν· ἡ γὰρ μονὰς στιγμὴ
ἄθετός ἐστιν. Καθάπερ οὖν καὶ ἕτεροί τινες ἐκ τοῦ ἐλα-
28 χίστου τὰ ὄντα συνετίθεσαν, καὶ οὗτοι. Ὥστε γίγνεται ἡ
μονὰς ὕλη τῶν ἀριθμῶν καὶ ἅμα προτέρα τῆς δυάδος, πάλιν
δ' ὕστερα ὡς ὅλου τινὸς καὶ ἑνὸς καὶ εἴδους τῆς δυάδος οὔσης.
Διὰ δὲ τὸ καθόλου ζητεῖν τὸ κατηγορούμενον ἓν καὶ οὕτως
ὡς μέρος ἔλεγον. Ταῦτα δ' ἅμα τῷ αὐτῷ ἀδύνατον ὑπάρ-
29 χειν. Εἰ δὲ τὸ ἓν αὐτὸ [y]δεῖ μόνον ἄθετον εἶναι (οὐθενὶ γὰρ
διαφέρει ἢ ὅτι ἀρχή), καὶ ἡ μὲν δυὰς διαιρετὴ ἡ δὲ μονὰς οὔ,
ὁμοιοτέρα ἂν εἴη τῷ ἑνὶ αὐτῷ ἡ μονάς. Εἰ δ' ἡ μονάς, κἀκεῖνο
τῇ μονάδι ἢ τῇ δυάδι· ὥστε προτέρα ἂν εἴη ἑκατέρα [z]ἡ
μονὰς τῆς δυάδος. Οὔ φασι δέ· γεννῶσι γοῦν τὴν δυάδα
[a]πρῶτον. Ἔτι εἰ [b]ἔστιν ἡ δυὰς ἕν τι αὐτὴ καὶ ἡ [c]τριὰς
αὐτή, [d]ἄμφω δυάς. Ἐκ τίνος οὖν [e]αὕτη ἡ δυάς;

9 Ἀπορήσειε δ' ἄν τις καὶ ἐπεὶ ἁφὴ μὲν οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς
ἀριθμοῖς, τὸ δ' ἐφεξῆς, [f]ὅσων μή ἐστι μεταξὺ μονάδων, οἷον
[g]τῶν ἐν τῇ δυάδι ἢ τῇ τριάδι, πότερον ἐφεξῆς τῷ ἑνὶ αὐτῷ
ἢ οὔ, καὶ πότερον ἡ δυὰς προτέρα τῶν ἐφεξῆς ἢ τῶν μονά-
2 δων ὁποτερᾳοῦν. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν [h]ὕστερον γενῶν
τοῦ ἀριθμοῦ συμβαίνει τὰ δυσχερῆ, γραμμῆς τε καὶ ἐπιπέδου
καὶ σώματος. [i]Οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῶν εἰδῶν τοῦ μεγάλου καὶ
τοῦ μικροῦ ποιοῦσιν, οἷον ἐκ μικροῦ μὲν καὶ βραχέος τὰ μήκη,
πλατέος δὲ καὶ στενοῦ τὰ ἐπίπεδα, ἐκ βαθέος δὲ καὶ ταπει-
νοῦ τοὺς ὄγκους· ταῦτα δέ ἐστιν εἴδη τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ.

[w] καὶ om. E.T.Gb.Ib. [x] ἕτερος] ἕτερον T.Ab. [y] δεῖ] δὴ Ib.
[z] ἡ om. Ib. [a] πρώτην E. [b] ἔστιν om. T. [c] τριὰς αὕτη Gb.Ib.
[d] ἢ ἄμφω Ib. [e] αὐτὴ E. [f] ὅσον Gb. [g] τὸν E. [h] ὑστέρων T
[i] ἡ T, εἰ Gb.

Digitized by Google

Τὴν δὲ κατὰ τὸ ἓν ἀρχὴν ἄλλοι ἄλλως τιθέασι τῶν τοιού- 3
των. Καὶ ἐν τούτοις δὲ μυρία φαίνεται τά τε ἀδύνατα καὶ
τὰ πλασματώδη καὶ τὰ ὑπεναντία πᾶσι τοῖς εὐλόγοις. Ἀπο-
λελυμένα τε γὰρ ἀλλήλων συμβαίνει, εἰ μὴ συνακολουθοῦσι
[k] καὶ αἱ ἀρχαί, ὥστ' εἶναι τὸ πλατὺ καὶ στενὸν καὶ μακρὸν
καὶ βραχύ· εἰ δὲ τοῦτο, ἔσται [l] τὸ ἐπίπεδον γραμμὴ καὶ τὸ
στερεὸν ἐπίπεδον. Ἔτι δὲ γωνίαι καὶ σχήματα καὶ τὰ τοι- 4
αῦτα πῶς ἀποδοθήσεται; [m] Ταὐτό τε συμβαίνει τοῖς περὶ
τὸν ἀριθμόν· ταῦτα γὰρ πάθη μεγέθους ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἐκ
τούτων τὸ μέγεθος, ὥσπερ οὐδ' ἐξ εὐθέος καὶ καμπύλου τὸ
μῆκος, οὐδ' ἐκ λείου καὶ [n] τραχέος τὰ στερεά. Πάντων δὲ 5
κοινὸν τούτων ὅπερ ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῶν ὡς γένους συμβαίνει
διαπορεῖν, ὅταν τις [o] θῇ τὰ καθόλου, πότερον τὸ ζῷον αὐτὸ
ἐν τῷ ζῴῳ ἢ ἕτερον αὐτοῦ ζῴου. [p] Τοῦτο γὰρ μὴ χωριστοῦ
μὲν ὄντος οὐδεμίαν [q] ποιήσει ἀπορίαν· χωριστοῦ δ', ὥσπερ
οἱ ταῦτα λέγοντές [r] φασι, [s] τοῦ ἑνὸς καὶ [t] τῶν ἀριθμῶν οὐ ῥᾴ-
διον [v] λῦσαι, εἰ μὴ ῥᾴδιον δεῖ λέγειν τὸ ἀδύνατον. Ὅταν 6
γὰρ νοῇ τις ἐν τῇ δυάδι τὸ ἓν καὶ ὅλως ἐν ἀριθμῷ, πότερον
αὐτὸ νοεῖ τι [w] ἢ ἕτερον; Οἱ μὲν οὖν τὰ μεγέθη γεννῶσιν
[x] ἐκ τοιαύτης ὕλης, ἕτεροι δὲ ἐκ τῆς στιγμῆς (ἡ δὲ στιγμὴ
αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι οὐχ ἓν ἀλλ' οἷον τὸ ἕν) καὶ ἄλλης [y] ὕλης
οἵας τὸ πλῆθος, ἀλλ' οὐ πλήθους· περὶ ὧν οὐθὲν ἧττον συμ-
βαίνει [z] τὰ αὐτὰ ἀπορεῖν. Εἰ μὲν γὰρ μία ἡ ὕλη, ταὐτὸ 7
γραμμὴ καὶ ἐπίπεδον καὶ στερέον· ἐκ γὰρ τῶν αὐτῶν τὸ
αὐτὸ καὶ ἓν ἔσται. Εἰ δὲ πλείους αἱ ὗλαι, καὶ ἑτέρα μὲν
[a] γραμμῆς ἑτέρα δὲ τοῦ ἐπιπέδου καὶ ἄλλη τοῦ στερεοῦ, ἤτοι
ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις ἢ οὔ, ὥστε [b] ταὐτὰ συμβήσεται καὶ
οὕτως· ἢ γὰρ οὐχ ἕξει τὸ ἐπίπεδον γραμμὴν ἢ ἔσται γραμμή.
Ἔτι πῶς μὲν ἐνδέχεται εἶναι ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ πλήθους τὸν 8

[k] καὶ ante αἱ om. Gb.Ib. [l] τὸ] καὶ τὸ T. [m] ταὐτότητι συμβαίνει Gb. [n] ταχέως Gb. [o] θῇ] τιθῇ T. [p] τούτου T. [q] πονήσει ἀπορίαν Gb, ἀπορίαν ποιήσει T. [r] φασι om. Gb.Ib. [s] τὸ Gb. [t] τὸν ἀριθμὸν T. [v] διαλῦσαι T. [w] ἢ om. Gb. [x] ἐκ τῆς τοιαύτης T. [y] ὕλης om. Ib. [z] τὰ αὐτὰ] ταῦτα T. [a] γραμμὴ ἑτέρα δὲ ἐπίπεδον Gb. [b] ταῦτα Ab, ταῦτα αὐτὰ Gb.

Digitized by Google

ἀριθμὸν οὐθὲν ἐπιχειρεῖται· ὅπως δ' οὖν λέγουσι ταῦτα [c]συμβαίνει δυσχερῆ ἅπερ καὶ τοῖς ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ ἐκ τῆς δυάδος τῆς ἀορίστου. Ὁ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ κατηγορουμένου καθόλου γεννᾷ τὸν ἀριθμὸν καὶ [d]οὐ τινὸς πλήθους, [e]ὁ δ' ἔκ τινος πλήθους, τοῦ πρώτου δέ· τὴν γὰρ δυάδα πρῶτόν τι εἶναι πλῆθος.
9 Ὥστε διαφέρει οὐθὲν [f]ὡς εἰπεῖν, ἀλλ' [f]αἱ ἀπορίαι αὗται ἀκολουθήσουσι, μῖξις ἢ θέσις ἢ κρᾶσις ἢ γένεσις καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. Μάλιστα δ' ἄν τις ἐπιζητήσειεν, [g]εἰ μία ἑκάστη μονάς, ἐκ τίνος ἐστίν· οὐ γὰρ δὴ αὐτό γε τὸ ἓν ἑκάστη. Ἀνάγκη [h]δ' ἢ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ [i]εἶναι καὶ πλήθους, ἢ μορίου
10 τοῦ πλήθους. Τὸ μὲν οὖν πλῆθός τι εἶναι φάναι [k]τὴν μονάδα ἀδύνατον, [l]ἀδιαίρετόν [m]γ' οὖσαν· τὸ δ' ἐκ μορίου [n]ἄλλας ἔχει πολλὰς δυσχερείας· ἀδιαίρετόν [o]τε γὰρ ἕκαστον ἀναγκαῖον εἶναι τῶν μορίων, ἢ πλῆθος εἶναι [p]καὶ τὴν μονάδα διαιρετήν, [p]καὶ μὴ στοιχεῖον εἶναι τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος· ἡ
11 γὰρ μονὰς ἑκάστη οὐκ ἐκ πλήθους καὶ ἑνός. Ἔτι οὐθὲν ἄλλο ποιεῖ ὁ [q]τοῦτο λέγων ἀλλ' ἢ ἀριθμὸν ἕτερον· τὸ γὰρ πλῆθος ἀδιαιρέτων ἐστὶν ἀριθμός. Ἔτι ζητητέον καὶ παρὰ τοὺς οὕτω λέγοντας, πότερον [r]ἄπειρος ὁ ἀριθμὸς ἢ πεπερασμένος.
12 Ὑπῆρχε γάρ, ὡς ἔοικε, καὶ πεπερασμένον πλῆθος, ἐξ οὗ αἱ πεπερασμέναι μονάδες καὶ τοῦ ἑνός· ἐστί τε [s]ἕτερον αὐτὸ πλῆθος καὶ πλῆθος ἄπειρον. Ποῖον οὖν πλῆθος [t]στοιχεῖόν ἐστι καὶ τὸ ἕν; Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ στιγμῆς ἄν τις ζητήσειε καὶ τοῦ στοιχείου ἐξ οὗ ποιοῦσι τὰ μεγέθη· οὐ γὰρ μία
13 [v]γε μόνον στιγμή ἐστιν αὕτη. Τῶν γοῦν ἄλλων στιγμῶν ἑκάστη ἐκ τίνος; Οὐ γὰρ δὴ ἔκ [w]γε διαστήματός τινος καὶ αὐτῆς στιγμῆς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ μόρια ἀδιαίρετα ἐνδέχεται τοῦ διαστήματος εἶναι [x]μόρια, ὥσπερ τοῦ πλήθους ἐξ ὧν αἱ μονάδες· ὁ μὲν γὰρ ἀριθμὸς ἐξ ἀδιαιρέτων σύγκειται, τὰ δὲ

[c] δυσχερῆ συμβαίνει Gb.Ib. [d] οὐ] οὔτι T. [e] ὁ δ'] οὐδ' E. [f] ὡς et αἱ om. Gb. [g] εἰ om. Gb. [h] δ' ἢ] δὴ E.T. [i] καὶ πλήθους εἶναι T. [k] τὴν μονάδα om. T. [l] ἀδιόριστόν E. [m] γ' om. Gb.Ib. [n] ἄλλως Gb. [o] τε om. Gb.Ib. [p] καὶ utramque om. Gb. [q] λέγων τοῦτο T. [r] ὁ ἀριθμὸς ἄπειρος T. [s] αὐτὸ ἕτερον T. [t] καὶ στοιχεῖόν ἐστι T. [v] γε μόνον om. Gb. [w] τε T. [x] μόριον Gb.

Digitized by Google

μεγέθη οὔ. Πάντα δὴ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα φανερὸν 14
ποιεῖ ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸν [y]ἀριθμὸν καὶ τὰ μεγέθη χω-
ριστά. Ἔτι δὲ τὸ διαφωνεῖν τοὺς [z]πρώτους [a]περὶ τῶν ἀρι-
θμῶν σημεῖον ὅτι τὰ πράγματα [b]ταῦτα οὐκ ὄντα ἀληθῆ
παρέχει τὴν ταραχὴν αὐτοῖς. Οἱ μὲν γὰρ τὰ μαθηματικὰ 15
μόνον ποιοῦντες [c]παρὰ τὰ αἰσθητά, ὁρῶντες τὴν περὶ τὰ
εἴδη δυσχέρειαν καὶ πλάσιν, ἀπέστησαν ἀπὸ τοῦ εἰδητικοῦ
ἀριθμοῦ καὶ τὸν μαθηματικὸν ἐποίησαν· οἱ δὲ τὰ εἴδη βου-
λόμενοι ἅμα καὶ ἀριθμοὺς ποιεῖν, οὐχ ὁρῶντες δέ, [d]εἰ τὰς
ἀρχάς [e]τις [f]ταύτας θήσεται, πῶς ἔσται ὁ μαθηματικὸς ἀρι-
θμὸς παρὰ τὸν εἰδητικόν, τὸν αὐτὸν εἰδητικὸν καὶ μαθηματι-
κὸν ἐποίησαν ἀριθμὸν τῷ λόγῳ, ἐπεὶ ἔργῳ [g]γε ἀνῄρηται ὁ
μαθηματικός· [h]ἰδίας γὰρ [i]καὶ οὐ μαθηματικὰς ὑποθέσεις λέ-
γουσιν. Ὁ δὲ πρῶτος θέμενος τά [k]τε εἴδη εἶναι καὶ ἀρι- 16
θμοὺς τὰ εἴδη καὶ τὰ [l]μαθηματικὰ εἶναι εὐλόγως ἐχώρισεν.
Ὥστε πάντας συμβαίνει κατὰ μέν τι λέγειν ὀρθῶς, ὅλως δ'
οὐκ ὀρθῶς. Καὶ αὐτοὶ δὲ ὁμολογοῦσιν οὐ ταὐτὰ λέγοντες
ἀλλὰ τἀναντία. Αἴτιον δ' ὅτι αἱ ὑποθέσεις καὶ αἱ ἀρχαὶ
ψευδεῖς. Χαλεπὸν δ' ἐκ μὴ καλῶς ἐχόντων λέγειν [m]καλῶς, 17
κατ' Ἐπίχαρμον· ἀρτίως [n]τε γὰρ λέλεκται, καὶ εὐθέως φαί-
νεται οὐ καλῶς ἔχον. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἱκανὰ
τὰ διηπορημένα καὶ διωρισμένα· μᾶλλον γὰρ [o]ἐκ πλειόνων
ἂν ἔτι πεισθείη τις πεπεισμένος, [p]πρὸς δὲ τὸ πεισθῆναι μὴ
πεπεισμένος οὐθὲν μᾶλλον. Περὶ δὲ τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ 18
τῶν πρώτων αἰτίων καὶ στοιχείων ὅσα μὲν λέγουσιν οἱ περὶ
μόνης τῆς αἰσθητῆς οὐσίας διορίζοντες, τὰ μὲν ἐν τοῖς περὶ
φύσεως εἴρηται, τὰ δ' οὐκ ἔστι τῆς μεθόδου τῆς νῦν· ὅσα δὲ
οἱ φάσκοντες εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς ἑτέρας οὐσίας, ἐχό-
μενόν ἐστι θεωρῆσαι τῶν εἰρημένων. Ἐπεὶ οὖν λέγουσί τινες 19

[y] ἀριθμὸν χωριστὸν καὶ τὰ μεγέθη. ὅτι δὲ Gb.Ib. [z] πρώτους] τρόπους T.Ab, τόπους Gb.Ib. [a] περὶ om. Gb. [b] αὐτὰ E. [c] περὶ T. [d] εἰς E.Gb.Ib. [e] τις om. T. [f] ταῦτα Gb. [g] γε om. Gb. [h] ἰδέας E.Gb.Ib. [i] καὶ om. Ab. [k] τε add. Gb.Ib. [l] μαθηματικὰ ὡς λόγος ἐχώρησεν Gb. [m] καλῶς om. Gb. [n] τε om. T. [o] ἂν ἐκ πλειόνων T. [p] πρὸς— πεπεισμένος om. Gb.

Digitized by Google

τοιαύτας εἶναι τὰς ἰδέας καὶ τοὺς ἀριθμούς, καὶ τὰ τούτων στοιχεῖα [q] τῶν ὄντων εἶναι στοιχεῖα καὶ ἀρχάς, σκεπτέον
20 περὶ τούτων τί λέγουσι καὶ πῶς λέγουσιν. Οἱ μὲν οὖν ἀριθμοὺς ποιοῦντες μόνον καὶ τούτους μαθηματικοὺς ὕστερον ἐπισκεπτέοι· τῶν δὲ τὰς ἰδέας λεγόντων ἅμα τόν τε τρόπον θεάσαιτ' [r] ἄν τις καὶ τὴν ἀπορίαν τὴν περὶ αὐτῶν. Ἅμα [s] γὰρ καθόλου [t] τε ὡς οὐσίας ποιοῦσι τὰς ἰδέας καὶ πάλιν ὡς
21 χωριστὰς καὶ τῶν καθ' ἕκαστον. Ταῦτα δ' ὅτι οὐκ ἐνδέχεται διηπόρηται πρότερον. Αἴτιον δὲ [v] τοῦ συνάψαι ταῦτα εἰς ταὐτὸν τοῖς λέγουσι τὰς ἰδέας καθόλου, ὅτι τοῖς αἰσθητοῖς οὐ τὰς αὐτὰς οὐσίας ἐποίουν. Τὰ μὲν οὖν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καθ' ἕκαστα ῥεῖν ἐνόμιζον καὶ μένειν οὐθὲν αὐτῶν, τὸ δὲ καθόλου παρὰ ταῦτα εἶναί [w] τε καὶ ἕτερόν τι εἶναι.
22 Τοῦτο δ', ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, ἐκίνησε μὲν Σωκράτης διὰ τοὺς ὁρισμούς, οὐ μὴν ἐχώρισέ γε τῶν καθ' ἕκαστον· καὶ τοῦτο ὀρθῶς ἐνόησεν οὐ χωρίσας. Δηλοῖ δὲ ἐκ τῶν ἔργων· ἄνευ μὲν γὰρ [x] τοῦ καθόλου οὐκ ἔστιν ἐπιστήμην λαβεῖν, τὸ δὲ χωρίζειν αἴτιον τῶν συμβαινόντων δυσ-
23 χερῶν περὶ τὰς ἰδέας ἐστίν. Οἱ δ' ὡς ἀναγκαῖον, εἴπερ ἔσονταί τινες οὐσίαι [y] παρὰ τὰς αἰσθητὰς καὶ ῥεούσας, [z] χωριστὰς εἶναι, ἄλλας μὲν οὐκ εἶχον, ταύτας δὲ τὰς καθόλου λεγομένας ἐξέθεσαν, ὥστε [a] συμβαίνειν σχεδὸν τὰς αὐτὰς φύσεις εἶναι τὰς καθόλου καὶ τὰς καθ' ἕκαστον. Αὕτη μὲν οὖν αὐτὴ καθ' αὑτὴν εἴη τις ἂν δυσχέρεια τῶν [b] εἰρημένων.

10 Ὃ δὲ καὶ τοῖς λέγουσι τὰς ἰδέας ἔχει τινὰ ἀπορίαν καὶ τοῖς μὴ λέγουσιν, [c] καὶ κατ' ἀρχὰς ἐν τοῖς διαπορήμασιν ἐλέχθη πρότερον, [d] λέγωμεν νῦν. Εἰ μὲν γάρ [e] τις μὴ θήσει τὰς οὐσίας εἶναι κεχωρισμένας, καὶ τὸν τρόπον τοῦτον ὡς λέγεται τὰ καθ' ἕκαστα τῶν ὄντων, ἀναιρήσει τὴν οὐσίαν, ὡς βουλόμεθα λέγειν· ἂν δέ [f] τις θῇ τὰς οὐσίας χωριστάς,

[q] τῶν—στοιχεῖα om. Gb. [r] ἂν om. T. [s] γὰρ om. Gb. [t] τε ὡς Gb.Ib: vulgo τέως. [v] τὸ συνάψαι ταυτὸ εἰ ταυτὸν T. [w] τε om. Gb.Ib. [x] τοῦ] τῶν T. [y] παρὰ] ὑπὲρ Gb. [z] χωρὶς T. [a] συμβαίνει T. [b] λεγομένων Gb. [c] καὶ ante κατ' om. T. [d] λέγομεν E.Gb.Ib. [e] τις μαθήσει T. [f] τις τιθῇ E.T.Ib.

Digitized by Google

[g] πῶς θήσει τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν; Εἰ μὲν γὰρ 2
καθ' ἕκαστον καὶ μὴ καθόλου, τοσαῦτ' ἔσται τὰ ὄντα ὅσαπερ
τὰ στοιχεῖα, καὶ οὐκ ἐπιστητὰ τὰ στοιχεῖα. Ἔστωσαν γὰρ
αἱ μὲν ἐν τῇ φωνῇ συλλαβαὶ οὐσίαι, τὰ δὲ στοιχεῖα αὐτῶν
στοιχεῖα τῶν οὐσιῶν· ἀνάγκη [h] δὴ τὸ ΒΑ [i] ἓν εἶναι καὶ ἑκά-
στην τῶν συλλαβῶν μίαν, εἴπερ μὴ καθόλου καὶ τῷ εἴδει αἱ
αὐταί, ἀλλὰ μία ἑκάστη τῷ ἀριθμῷ καὶ τόδε τι καὶ μὴ ὁμώ-
νυμον. Ἔτι δ' αὐτὸ ὅ ἐστιν ἓν ἕκαστον τιθέασιν· [k] εἰ δ' αἱ 3
συλλαβαί, οὕτω καὶ ἐξ ὧν εἰσίν· οὐκ ἔσται ἄρα πλείω ἄλφα
ἑνός, οὐδὲ τῶν ἄλλων [l] στοιχείων οὐθὲν κατὰ τὸν αὐτὸν λό-
γον ὅνπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων συλλαβῶν ἡ αὐτὴ ἄλλη καὶ ἄλλη.
Ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο, οὐκ ἔσται παρὰ τὰ στοιχεῖα ἕτερα
ὄντα, ἀλλὰ μόνον τὰ στοιχεῖα. Ἔτι [m] δὲ οὐδ' ἐπιστητὰ τὰ 4
στοιχεῖα· οὐ γὰρ καθόλου, ἡ δ' ἐπιστήμη τῶν καθόλου. Δῆ-
λον δ' ἔκ [n] τε τῶν ἀποδείξεων καὶ τῶν ὁρισμῶν· οὐ γὰρ γί-
γνεται συλλογισμὸς ὅτι τόδε τὸ τρίγωνον δύο ὀρθαῖς, εἰ μὴ
πᾶν [o] τρίγωνον δύο [p] ὀρθαῖς, οὐδ' ὅτι ὁδὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον,
εἰ μὴ πᾶς ἄνθρωπος ζῷον. Ἀλλὰ μὴν εἴγε καθόλου αἱ ἀρ- 5
χαὶ ἢ [q] καὶ ἐκ τούτων [r] οὐσίαι καθόλου, [s] ἔσται μὴ οὐσία
πρότερον οὐσίας· τὸ μὲν γὰρ καθόλου οὐκ οὐσία, τὸ δὲ στοι-
χεῖον καὶ ἡ ἀρχὴ καθόλου· [t] πρότερον δὲ τὸ στοιχεῖον καὶ ἡ
ἀρχὴ ὧν ἀρχὴ καὶ στοιχεῖόν [v] ἐστιν. Ταῦτά [w] τε δὴ πάντα 6
συμβαίνει εὐλόγως, ὅταν ἐκ στοιχείων τε ποιῶσι τὰς ἰδέας
καὶ παρὰ τὰς τὸ αὐτὸ εἶδος ἐχούσας οὐσίας καὶ ἰδέας ἕν τι
ἀξιῶσιν εἶναι κεχωρισμένον. Εἰ [x] δὲ μηθὲν κωλύει ὥσπερ
ἐπὶ τῶν τῆς φωνῆς στοιχείων πολλὰ εἶναι τὰ ἄλφα καὶ τὰ
βῆτα [y] καὶ μηθὲν εἶναι παρὰ τὰ πολλὰ αὐτὸ ἄλφα καὶ αὐτὸ
βῆτα, ἔσονται [z] ἕνεκά γε τούτου ἄπειροι [a] αἱ ὅμοιαι συλλα-
βαί. Τὸ δὲ τὴν ἐπιστήμην εἶναι καθόλου πᾶσαν, ὥστε 7

[g] πῶς θήσει] προθήσει T. [h] δὲ T.A[b]. [i] ἓν om. A[b]. [k] εἰ] ἐὰν E. [l] στοιχείων—ἄλλων om. G[b]. [m] δὲ om. T. [n] τε om. A[b]. [o] τρίγωνον post πᾶν om. A[b]. [p] ὀρθαί E.T.A[b]. [q] καὶ] καὶ αἱ A[b]. [r] οὐσίαι αἱ καθόλου E, οὐσίαι ἢ καθόλου T. [s] ἔσται τι μὴ G[b].I[b]. [t] πότερον γὰρ στοιχεῖον T. [v] ἔσται G[b]. [w] τε om. T. [x] τε G[b]. [y] καὶ μηθὲν—αὐτὸ βῆτα om. G[b].I[b]. [z] γε ἕνεκα T. [a] αἱ] καὶ G[b].

Digitized by Google

ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς καθόλου εἶναι καὶ μὴ [b] οὐσίας κεχωρισμένας, ἔχει [c] μὲν μάλιστ' ἀπορίαν τῶν λεχθέντων, οὐ μὴν ἀλλ' ἔστι μὲν ὡς ἀληθὲς τὸ λεγόμενον,
8 ἔστι δ' ὡς οὐκ ἀληθές. ˈΗ γὰρ ἐπιστήμη, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπίστασθαι, διττόν, ὧν τὸ μὲν [d] δυνάμει τὸ δὲ [e] ἐνεργείᾳ. ˈΗ μὲν οὖν δύναμις ὡς ὕλη τοῦ καθόλου οὖσα καὶ ἀόριστος τοῦ καθόλου καὶ ἀορίστου ἐστίν, ἡ δ' ἐνέργεια ὡρισμένη καὶ
9 [f] ὡρισμένου τόδε τι οὖσα τοῦδέ τινος. ˈΑλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς ἡ ὄψις τὸ καθόλου χρῶμα ὁρᾷ, ὅτι τόδε [g] τὸ χρῶμα ὃ ὁρᾷ χρῶμά ἐστιν· καὶ ὃ θεωρεῖ ὁ γραμματικός, τόδε τὸ ἄλφα ἄλφα, ἐπεὶ [h] εἰ ἀνάγκη τὰς ἀρχὰς καθόλου εἶναι, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐκ τούτων καθόλου, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων. Εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ [i] ἔσται χωριστὸν οὐθὲν οὐδ' οὐσία. ˈΑλλὰ δῆλον ὅτι ἔστι μὲν [k] ὡς ἐπιστήμη καθόλου, ἔστι δ' ὡς οὔ.

N.

Περὶ μὲν οὖν [l] τῆς οὐσίας ταύτης εἰρήσθω τοσαῦτα, πάντες [m] δὲ ποιοῦσι τὰς ἀρχὰς ἐναντίας, ὥσπερ ἐν τοῖς φυσικοῖς,
2 καὶ περὶ τὰς ἀκινήτους οὐσίας ὁμοίως. Εἰ δὲ τῆς τῶν [n] ἁπάντων ἀρχῆς μὴ ἐνδέχεται [o] πρότερόν τι εἶναι, ἀδύνατον ἂν εἴη τὴν ἀρχὴν ἕτερόν τι οὖσαν εἶναι ἀρχήν, οἷον εἴ τις λέγοι [p] τὸ λευκὸν ἀρχὴν εἶναι οὐχ ᾗ ἕτερον ἀλλ' ᾗ λευκόν, εἶναι μέντοι καθ' ὑποκειμένου, καὶ ἕτερόν τι ὂν λευκὸν εἶναι· ἐκεῖνο
3 γὰρ πρότερον ἔσται. ˈΑλλὰ μὴν γίγνεται πάντα ἐξ ἐναντίων ὡς ὑποκειμένου τινός· ἀνάγκη ἄρα μάλιστα [q] τοῖς ἐναντίοις τοῦθ' ὑπάρχειν. ˈΑεὶ ἄρα πάντα τἀναντία καθ' ὑποκειμένου, καὶ οὐθὲν χωριστόν. ˈΑλλ' ὥσπερ καὶ φαίνεται, οὐθὲν οὐσίᾳ ἐναντίον, καὶ ὁ λόγος μαρτυρεῖ. Οὐθὲν ἄρα τῶν ἐναντίων
4 κυρίως ἀρχὴ πάντων ἀλλ' ἑτέρα. Οἱ δὲ τὸ ἕτερον τῶν ἐναντίων ὕλην ποιοῦσιν, [r] οἱ μὲν τῷ ἑνὶ τῷ ἴσῳ τὸ ἄνισον, ὡς

[b] οὔσας A^b. [c] μὲν om. A^b. [d] δύναμις G^b. [e] ἐνέργεια $T.G^b$. [f] ὡρισμένου] ὡρισμένον G^b. [g] τὸ om. G^b. [h] εἰ] εἰ καὶ G^b. [i] ἔστι G^b. [k] ὡς ἡ ἐπιστήμη I^b. [l] ταύτης τῆς οὐσίας $G^b.I^b$. [m] δὲ] γὰρ $G^b.I^b$. [n] πάντων T. [o] τι πρότερον T. [p] τὸ add. E. [q] τοῖς] ἐν τοῖς T. [r] ὁ G^b.

Digitized by Google

[s] τοῦτο τὴν τοῦ πλήθους οὖσαν φύσιν, [t] οἱ δὲ τῷ ἑνὶ τὸ πλῆθος. Γεννῶνται γὰρ οἱ ἀριθμοὶ τοῖς μὲν ἐκ τῆς τοῦ 5
ἀνίσου δυάδος τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ, τῷ δ' ἐκ τοῦ πλήθους, ὑπὸ τῆς τοῦ ἑνὸς δὲ οὐσίας ἀμφοῖν· καὶ γὰρ ὁ τὸ ἄνισον καὶ ἓν λέγων τὰ στοιχεῖα, τὸ δ' ἄνισον [v] ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ δυάδα, ὡς ἓν ὄντα τὸ ἄνισον καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγει, καὶ οὐ διορίζει ὅτι λόγῳ ἀριθμῷ δ' οὔ. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς 6
ἀρχὰς [w] ἃς στοιχεῖα καλοῦσιν, οὐ καλῶς ἀποδιδόασιν, οἱ μὲν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν λέγοντες [x] μετὰ τοῦ ἑνὸς τρία ταῦτα στοιχεῖα τῶν ἀριθμῶν, τὰ μὲν δύο ὕλην, τὸ δ' ἓν τὴν μορφήν, οἱ δὲ τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, ὅτι τὸ μέγα καὶ [y] τὸ μικρὸν μεγέθους [z] οἰκειότερα τὴν [a] φύσιν, οἱ δὲ τὸ καθόλου μᾶλλον ἐπὶ τούτων τὸ ὑπερέχον καὶ τὸ ὑπερεχόμενον. Διαφέρει 7
[b] δὲ [c] τούτων οὐθὲν ὡς εἰπεῖν πρὸς ἔνια τῶν συμβαινόντων, ἀλλὰ πρὸς τὰς λογικὰς μόνον δυσχερείας, ἃς φυλάττονται διὰ τὸ καὶ αὐτοὶ λογικὰς φέρειν τὰς ἀποδείξεις. Πλὴν τοῦ 8
αὐτοῦ γε λόγου ἐστὶ τὸ ὑπερέχον καὶ [d] τὸ ὑπερεχόμενον εἶναι ἀρχὰς ἀλλὰ μὴ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, καὶ τὸν ἀριθμὸν πρότερον τῆς δυάδος ἐκ τῶν στοιχείων· καθόλου γὰρ ἀμφότερα μᾶλλόν ἐστιν. Νῦν δὲ τὸ μὲν λέγουσι τὸ δ' οὐ λέγουσιν. Οἱ δὲ τὸ ἕτερον καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὸ ἓν ἀντιτιθέασιν, οἱ [e] δὲ πλῆθος καὶ τὸ ἕν. Εἰ δ' ἐστίν, ὥσπερ βούλονται, τὰ 9
ὄντα ἐξ ἐναντίων, τῷ δὲ ἑνὶ ἢ οὐθὲν ἐναντίον, [f] ἢ εἴπερ ἄρα [g] μέλλει, τὸ πλῆθος, τὸ δ' ἄνισον τῷ ἴσῳ καὶ τὸ [h] ἕτερον τῷ ταὐτῷ καὶ τὸ [i] ἄλλο [k] ταὐτῷ, μάλιστα μὲν οἱ τὸ ἓν τῷ πλήθει ἀντιτιθέντες ἔχονταί τινος δόξης, οὐ μὴν οὐδ' οὗτοι ἱκανῶς· ἔσται γὰρ τὸ ἓν ὀλίγον· πλῆθος μὲν γὰρ ὀλιγότητι, τὸ δὲ πολὺ τῷ ὀλίγῳ ἀντίκειται. Τὸ δ' ἓν ὅτι μέτρον σημαίνει, 10
φανερόν. Καὶ ἐν παντὶ [l] ἐστί τι ἕτερον ὑποκείμενον, οἷον ἐν

[s] τούτου T. [t] ὁ E. [v] ἐκ] καὶ ἐκ T. [w] ἃ T. [x] τοῦ ἑνὸς μετὰ A^b^. [y] τὸ post καὶ om. G^b^. [z] οἰκειότερον T. [a] φύσιν ἐστίν οἱ G^b^.I^b^. [b] δὲ om. T. [c] οὐθὲν τούτων, omissis ὡς εἰπεῖν, G^b^.I^b^. [d] τὸ post καὶ om. E.A^b^. [e] δὲ τὸ πλῆθος T. [f] ἢ ante εἴπερ om. T. [g] μέλλει] ἀμέλει A^b^.G^b^.I^b^. [h] ἕτερον καὶ τῷ G^b^. [i] ἄλλω A^b^. [k] αὐτῷ E.T. G^b^.I^b^, τὸ αὐτῷ A^b^. [l] τι ἐστι G^b^, ἐστι τὸ T.

Digitized by Google

ἁρμονίᾳ δίεσις, ἐν δὲ μεγέθει δάκτυλος ἢ πούς ἤ τι τοιοῦτον,
ἐν δὲ ῥυθμοῖς βάσις ἢ συλλαβή· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν βάρει στα-
θμός τις ὡρισμένος ἐστίν. Καὶ κατὰ πάντων δὲ τὸν αὐτὸν
τρόπον, ἐν [m] μὲν τοῖς ποιοῖς ποιόν τι, ἐν δὲ τοῖς ποσοῖς πο-
11 σόν τι. [m] Καὶ [n] ἀδιαίρετον τὸ μέτρον, τὸ μὲν κατὰ τὸ εἶδος
τὸ δὲ πρὸς τὴν αἴσθησιν, ὡς οὐκ ὄντος τινὸς τοῦ ἑνὸς καθ'
[o] αὑτὸ οὐσίας. Καὶ τοῦτο κατὰ λόγον· σημαίνει γὰρ τὸ ἓν
ὅτι μέτρον πλήθους τινός, καὶ [p] ὁ ἀριθμὸς ὅτι πλῆθος μεμε-
τρημένον καὶ πλῆθος μέτρων. Διὸ καὶ εὐλόγως οὐκ ἔστι τὸ
ἓν ἀριθμός· οὐδὲ γὰρ τὸ μέτρον [q] μέτρα, ἀλλ' ἀρχὴ καὶ τὸ
12 μέτρον καὶ τὸ ἕν. Δεῖ δὲ ἀεὶ τὸ αὐτό τι ὑπάρχειν πᾶσι τὸ
μέτρον, οἷον εἰ ἵππος τὸ μέτρον, ἵππους, καὶ εἰ ἄνθρωπος,
ἀνθρώπους. Εἰ δ' ἄνθρωπος καὶ ἵππος καὶ θεός, ζῷον ἴσως,
13 καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἔσται ζῷα. Εἰ δ' ἄνθρωπος καὶ [r] λευκὸν
καὶ βαδίζον, ἥκιστα μὲν ἀριθμὸς τούτων διὰ τὸ ταὐτῷ πάνθ'
ὑπάρχειν καὶ ἑνὶ κατὰ [s] τὸν ἀριθμόν, ὅμως δὲ γενῶν ἔσται
ὁ ἀριθμὸς ὁ τούτων, ἤ τινος [t] ἄλλης τοιαύτης προσηγορίας.
14 Οἱ δὲ τὸ ἄνισον ὡς ἕν [v] τι, τὴν δυάδα δὲ ἀόριστον ποιοῦντες
μεγάλου καὶ μικροῦ, πόρρω λίαν τῶν δοκούντων καὶ δυνατῶν
λέγουσιν· πάθη τε γὰρ ταῦτα καὶ συμβεβηκότα μᾶλλον ἢ
ὑποκείμενα τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τοῖς μεγέθεσίν ἐστι, τὸ πολὺ
καὶ ὀλίγον ἀριθμοῦ, καὶ μέγα καὶ μικρὸν μεγέθους, ὥσπερ
ἄρτιον καὶ περιττόν, καὶ λεῖον καὶ τραχύ, καὶ εὐθὺ καὶ
15 καμπύλον. Ἔτι δὲ πρὸς ταύτῃ τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ πρός τι
ἀνάγκη [w] εἶναι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ ὅσα τοιαῦτα· τὸ
δὲ πρός τι πάντων ἥκιστα φύσις [x] τις ἢ οὐσία τῶν κατηγο-
ριῶν ἐστί, καὶ ὑστέρα τοῦ ποιοῦ [y] καὶ ποσοῦ· καὶ πάθος τι
τοῦ ποσοῦ τὸ πρός τι, ὥσπερ ἐλέχθη, ἀλλ' οὐχ ὕλη, [z] εἴ τι
ἕτερον. Καὶ [a] τῷ [b] ὅλως κοινῷ πρός τι, καὶ τοῖς μέρεσιν
16 αὐτοῦ καὶ εἴδεσιν. Οὐθὲν γάρ ἐστιν οὔτε μέγα οὔτε μικρόν,

[m] μὲν et mox καὶ om. T. [n] ἀδιαίρετον γὰρ τὸ G^b.I^b. [o] ἑαυτὸ T. [p] ὁ om. A^b. [q] μέτρα] μετρεῖ T. [r] λευκὸς T. [s] τὸν om. T. [t] ἄλλως G^b. [v] τι om. E. [w] τὸ μέγα εἶναι T. [x] τις ἢ οὐσία om. G^b.I^b. [y] καὶ τοῦ ποσοῦ A^b. [z] ἤ G^b.I^b. [a] τὸ T. [b] ὅλω G^b.

Digitized by Google

*οὔτε πολὺ οὔτε ὀλίγον, οὐθ' ὅλως πρός τι, ὃ οὐχ ἕτερόν τι
ὂν πολὺ ἢ ὀλίγον ἢ μέγα ἢ μικρὸν [c] ἢ πρός τι ἐστίν. Ση-
μεῖον δ' ὅτι ἥκιστα οὐσία τις καὶ ὄν τι τὸ πρός τι τὸ [d] μόνον
μὴ εἶναι γένεσιν αὐτοῦ μηδὲ φθορὰν μηδὲ κίνησιν, ὥσπερ
κατὰ τὸ ποσὸν αὔξησις καὶ φθίσις, κατὰ τὸ ποιὸν ἀλλοίω-
σις, κατὰ τόπον φορά, κατὰ τὴν οὐσίαν ἡ [e] ἁπλῆ γένεσις καὶ
φθορά. ‘Ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ πρός τι· ἄνευ γὰρ τοῦ κινηθῆναι* 17
*ὁτὲ μὲν μεῖζον ὁτὲ δὲ [f] ἔλαττον ἢ ἴσον [g] ἔσται θατέρου κινη-
θέντος κατὰ τὸ ποσόν. ‘Ἀνάγκη τε ἑκάστου ὕλην εἶναι τὸ
δυνάμει τοιοῦτον, ὥστε καὶ οὐσίας· τὸ δὲ πρός τι οὔτε δυνά-
μει οὐσία οὔτε ἐνεργείᾳ. ‘Ἄτοπον [h] οὖν, μᾶλλον δὲ ἀδύνα-* 18
*τον, τὸ οὐσίας μὴ οὐσίαν ποιεῖν στοιχεῖον καὶ πρότερον·
ὕστερον [i] γὰρ πᾶσαι αἱ κατηγορίαι. ‘Ἔτι δὲ τὰ στοιχεῖα
οὐ κατηγορεῖται καθ' [k] ὧν στοιχεῖα, τὸ δὲ πολὺ καὶ ὀλίγον
καὶ χωρὶς καὶ ἅμα [l] κατηγορεῖται [m] ἀριθμοῦ, καὶ τὸ μακρὸν
καὶ τὸ βραχὺ γραμμῆς, καὶ ἐπίπεδόν ἐστι [n] καὶ πλατὺ καὶ
στενόν. Εἰ δὲ δὴ καὶ ἔστι τι πλῆθος [o] οὗ τὸ μὲν ἀεὶ ὀλί-* 19
*γον, οἷον ἡ δυάς (εἰ γὰρ πολύ, τὸ ἓν ἂν ὀλίγον εἴη), κἂν
πολὺ ἁπλῶς εἴη, οἷον ἡ δεκὰς πολύ, [p] καὶ εἰ ταύτης μή ἐστι
πλεῖον, [q] ἢ τὰ μύρια. Πῶς οὖν ἔσται [r] οὕτως ἐξ ὀλίγου
καὶ πολλοῦ ὁ ἀριθμός; ‘Ἢ γὰρ ἄμφω ἔδει κατηγορεῖσθαι ἢ
μηδέτερον· νῦν δὲ τὸ [s] ἕτερον μόνον κατηγορεῖται.*

‘Ἁπλῶς δὲ [t] δεῖ σκοπεῖν, ἆρα δυνατὸν τὰ ἀΐδια ἐκ στοι- 2
*χείων συγκεῖσθαι; ‘Ὕλην γὰρ ἕξει· σύνθετον γὰρ πᾶν τὸ ἐκ
στοιχείων. [v] Εἰ τοίνυν ἀνάγκη, ἐξ οὗ ἐστίν, εἰ καὶ ἀεί ἐστι* 2
*κἂν εἰ ἐγένετο, ἐκ [w] τούτου [x] γίγνεσθαι, γίγνεται δὲ πᾶν [y] ἐκ
τοῦ δυνάμει ὄντος τοῦτο ὃ γίγνεται ([z] οὐ γὰρ ἂν [a] ἐγίγνετο*

[c] *ἢ πρός*] *ἃ πρός* E, *πρός* Gb.Ib. [d] *μόνου* E.Ib. [e] *ἁπλῶς* Gb. [f] *ἔλασσον* E.T.Ab. [g] *ἐστὶ* Gb.Ib. [h] *οὖν*] *δὲ* Gb.Ib. [i] *γὰρ*] *δὲ* T. [k] *ὧν τὰ στοιχεῖα* Gb.Ib. [l] *κατηγόρηται* Gb. [m] *ἀριθμῶν* Ab, *τοῦ ἀριθμοῦ* Gb. [n] *καὶ* post *ἐστι* om. Gb.Ib. [o] *οὐ* E, *ὧν* Gb.Ib. [p] *καὶ*] *κἂν* S. [q] *ἢ τὰ μύρια* om. Gb.Ib. [r] *οὗτος* E, om. T. [s] *ἕτερον οὐ μόνον* Ib. [t] *δεῖ* om. Gb. [v] *εἰ τοίνυν*] *οὐ τοίνυν* Ab, *ἔτι τοίνυν* T. [w] *τούτων* Gb. [x] *γίγνεσθαι καὶ γίγνεται δὲ* T. [y] *ἐκ τοῦ*] *εἰς τὸ* Ab. [z] *οὐδὲ* Gb.Ib. [a] *ἐγένετο* Ab.

Digitized by Google

ἐκ τοῦ ἀδυνάτου οὐδὲ ἦν), τὸ δὲ δυνατὸν ἐνδέχεται καὶ ἐνερ-
γεῖν καὶ μή, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἀεί ἐστιν ὁ ἀριθμὸς ἢ ὁτιοῦν
[b]ἄλλο ὕλην ἔχον, ἐνδέχοιτ' ἂν μὴ εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸ μίαν
ἡμέραν ἔχον καὶ τὸ ὁποσαοῦν [c]ἔτη· εἰ δ' οὕτω, καὶ [d]τὸ το-
3 σοῦτον χρόνον [e]οὗ μή ἐστι πέρας. Οὐκ ἂν τοίνυν εἴη ἀΐδια,
εἴπερ μὴ ἀΐδιον τὸ ἐνδεχόμενον μὴ εἶναι, καθάπερ ἐν ἄλλοις
[f]λόγοις συνέβη πραγματευθῆναι. Εἰ [g]δ' ἐστὶ τὸ λεγόμενον
νῦν ἀληθὲς καθόλου, ὅτι οὐδεμία ἐστὶν ἀΐδιος οὐσία ἐὰν μὴ ᾖ
[h]ἐνεργείᾳ, τὰ δὲ στοιχεῖα ὕλη τῆς οὐσίας, οὐδεμιᾶς ἂν εἴη
4 ἀϊδίου οὐσίας στοιχεῖα ἐξ ὧν ἐστὶν ἐνυπαρχόντων. Εἰσὶ δέ
τινες οἳ δυάδα μὲν ἀόριστον ποιοῦσι τὸ μετὰ τοῦ ἑνὸς στοι-
χεῖον, τὸ δ' [i]ἄνισον δυσχεραίνουσιν εὐλόγως διὰ τὰ συμβαί-
νοντα ἀδύνατα· [k]οἷς τοσαῦτα μόνον ἀφῄρηται τῶν δυσχερῶν,
ὅσα διὰ τὸ ποιεῖν τὸ ἄνισον καὶ [l]τὸ πρός τι στοιχεῖον
[m]ἀναγκαῖα συμβαίνει τοῖς λέγουσιν· ὅσα δὲ χωρὶς ταύτης
τῆς δόξης, [n]ταῦτα κἀκείνοις ὑπάρχειν ἀναγκαῖον, ἐάν τε τὸν
[o]εἰδητικὸν ἀριθμὸν ἐξ αὐτῶν ποιῶσιν, ἐάν τε [p]τὸν μαθηματι-
5 κόν. Πολλὰ μὲν οὖν τὰ αἴτια τῆς ἐπὶ ταύτας αἰτίας [q]ἐκ-
τροπῆς, μάλιστα δὲ τὸ ἀπορῆσαι ἀρχαϊκῶς. Ἔδοξε γὰρ
αὐτοῖς πάντ' ἔσεσθαι ἓν τὰ ὄντα, αὐτὸ τὸ ὄν, εἰ μή τις λύσει
καὶ ὁμόσε [r]βαδιεῖται τῷ Παρμενίδου λόγῳ

οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο [s]δαῇς εἶναι μὴ [t]ἐόντα,

ἀλλ' [v]ἀνάγκη [w]εἶναι τὸ μὴ ὂν δεῖξαι ὅτι ἔστιν· [x]οὕτω γὰρ ἐκ
τοῦ ὄντος καὶ ἄλλου τινὸς τὰ ὄντα ἔσεσθαι, εἰ πολλά ἐστιν.
6 Καίτοι πρῶτον μέν, εἰ τὸ ὄν, πολλαχῶς· τὸ μὲν γὰρ ὅτι
οὐσίαν σημαίνει, τὸ δ' ὅτι ποιόν, [y]τὸ δ' ὅτι ποσόν, καὶ τὰς
ἄλλας δὴ κατηγορίας. Ποῖον οὖν τὰ ὄντα πάντα ἕν, εἰ μὴ
τὸ [y]μὴ ὂν ἔσται; Πότερον αἱ οὐσίαι ἢ τὰ πάθη; Καὶ τὰ

[b] ἄλλου A^b. [c] ἔτη] ἐστι G^b. [d] τὸ om. T.A^b. [e] οὐ G^b.
[f] λόγοις om. E. [g] δή T. [h] ἐνέργεια E.A^b. [i] ἄνισον] ἀόριστον G^b.
[k] οἷς] εἰς T. [l] τὸ post καὶ om. A^b. [m] ἀναγκαῖον T.A^b. [n] ταυτὰ T.
[o] εἰδικὸν A^b. [p] τῶν μαθηματικῶν G^b. [q] ἐπιτροπῆς T. [r] βαδιεῖ-
ται om. T. [s] δαμῇ E, δυνάμει T, οὐδαμῇ A^b.G^b.I^b. [t] ἐῶντα A^b.
[v] ἀνάγκην G^b. [w] εἶναι om. T. [x] οὕτω] ὄντως E. [y] τὸ δ' ὅτι ποσὸν
et mox μὴ ante ὂν om. G^b.

Digitized by Google

ἄλλα [y] δὴ ὁμοίως [z] ἅπαντα· καὶ ἔσται ἓν τὸ τόδε καὶ τὸ τοι-
όνδε [a] καὶ τὸ τοσόνδε καὶ [b] τἆλλα ὅσα [c] ἕν τι σημαίνει. ‘Ἀλλ’ 7
ἄτοπον, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον, τὸ μίαν φύσιν τινὰ γενομένην
αἰτίαν εἶναι [d] τοῦ τοῦ ὄντος τὸ μὲν [e] τόδε εἶναι, τὸ δὲ [f] τοι-
όνδε, τὸ δὲ τοσόνδε, τὸ δὲ πού. ‘Ἔπειτα [g] ἐκ ποίου μὴ ὄντος 8
καὶ ὄντος τὰ ὄντα; Πολλαχῶς γὰρ καὶ τὸ μὴ ὄν, ἐπειδὴ
καὶ τὸ ὄν· καὶ τὸ μὲν μὴ ἄνθρωπον σημαίνει τὸ μὴ εἶναι
τοδί, τὸ δὲ μὴ εὐθὺ τὸ μὴ εἶναι τοιονδί, τὸ δὲ μὴ τρίπηχυ
τὸ μὴ εἶναι τοσονδί. ‘Ἐκ ποίου οὖν ὄντος καὶ μὴ ὄντος 9
πολλὰ τὰ ὄντα; Βούλεται μὲν δὴ τὸ ψεῦδος καὶ ταύτην
τὴν φύσιν λέγειν τὸ οὐκ ὄν, ἐξ οὗ καὶ τοῦ ὄντος πολλὰ τὰ
ὄντα. Διὸ καὶ ἐλέγετο ὅτι [h] δεῖ ψεῦδός τι ὑποθέσθαι, ὥσ-
περ [i] καὶ οἱ γεωμέτραι [k] τὸ ποδιαίαν εἶναι τὴν μὴ ποδιαίαν.
‘Ἀδύνατον δὲ ταῦθ’ οὕτως ἔχειν. Οὔτε γὰρ οἱ γεωμέτραι 10
ψεῦδος οὐθὲν ὑποτίθενται (οὐ γὰρ ἐν τῷ [l] συλλογισμῷ ἡ
πρότασις), οὔτ’ ἐκ τοῦ οὕτω μὴ ὄντος τὰ ὄντα γίγνεται οὐδὲ
φθείρεται· ἀλλ’ ἐπειδὴ τὸ μὲν κατὰ τὰς πτώσεις μὴ ὂν ἰσα-
χῶς ταῖς κατηγορίαις λέγεται, παρὰ τοῦτο δὲ τὸ ὡς ψεῦδος
λέγεται [m] τὸ μὴ ὂν καὶ τὸ κατὰ δύναμιν, ἐκ τούτου ἡ γένεσίς
ἐστιν, ἐκ τοῦ μὴ ἀνθρώπου δυνάμει δὲ ἀνθρώπου ἄνθρωπος,
καὶ ἐκ τοῦ μὴ λευκοῦ δυνάμει δὲ λευκοῦ λευκόν, ὁμοίως ἐάν τε
ἓν [n] τι γίγνηται ἐάν τε πολλά. Φαίνεται δὲ ἡ ζήτησις πῶς 11
πολλὰ τὸ ὂν τὸ κατὰ τὰς οὐσίας λεγόμενον· ἀριθμοὶ γὰρ
καὶ μήκη καὶ σώματα [o] τὰ γεννώμενά ἐστιν. ‘Ἄτοπον [p] δὴ
τὸ ὅπως μὲν πολλὰ τὸ ὄν, τὸ τί [q] ἐστι ζητῆσαι, πῶς δὲ ἢ
ποιὰ ἢ ποσά, μή. Οὐ γὰρ δὴ ἡ δυὰς ἡ ἀόριστος [r] αἰτία οὐδὲ 12
τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν τοῦ δύο λευκὰ ἢ πολλὰ εἶναι χρώ-
ματα ἢ χυμοὺς ἢ σχήματα· ἀριθμοὶ γὰρ ἂν καὶ ταῦτα ἦσαν

[y] δὴ om. G^b. [z] ἢ πάντα I^b, ἢ ἅπαντα G^b. [a] καὶ τὸ τοσόνδε om. G^b, τὸ om. T. [b] ἄλλα G^b. [c] ἓν om. E. [d] τοῦ τοῦ] τοῦ T, καὶ τούτου καὶ ὄντος εἶναι τοῦ A^b. [e] εἶναι τόδε G^b.I^b. [f] τοιόνδε om. A^b. [g] ἐκ τοῦ ποίου G^b. [h] δὴ G^b, om. E. [i] καὶ om. G^b. [k] τὸ] τὴν T. [l] λογισμῷ G^b. [m] τὸ ante μὴ om. T. [n] τι om. E.G^b. [o] τὰ om. T. [p] δὴ τὸ] δὲ τὸ I^b, δὲ καὶ G^b. [q] ἐστι] ἔπι G^b. [r] αἰτία] οὐσία G^b.

Digitized by Google

[s]καὶ μονάδες. ˈΑλλὰ μὴν εἴ γε ταῦτ' [t]ἐπῆλθον, εἶδον ἂν
τὸ αἴτιον καὶ τὸ ἐν ἐκείνοις· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ τὸ ἀνάλογον
13 αἴτιον. Αὕτη γὰρ ἡ παρέκβασις αἰτία καὶ [v]τοῦ τὸ ἀντι-
κείμενον [w]ζητοῦντας τῷ ὄντι καὶ τῷ ἑνί, ἐξ οὗ καὶ τούτων
τὰ ὄντα, τὸ πρός τι καὶ τὸ ἄνισον ὑποθεῖναι, ὃ οὔτ' ἐναντίον
οὔτ' ἀπόφασις ἐκείνων, μία τε φύσις τῶν ὄντων ὥσπερ καὶ
τὸ τί καὶ τὸ ποιόν. Καὶ ζητεῖν ἔδει καὶ τοῦτο, πῶς πολλὰ
14 [x]τὰ πρός τι ἀλλ' οὐχ ἕν. Νῦν δὲ πῶς μὲν πολλαὶ μονάδες
παρὰ τὸ πρῶτον ἓν ζητεῖται, πῶς δὲ πολλὰ ἄνισα παρὰ τὸ
ἄνισον οὐκέτι. Καίτοι χρῶνται καὶ λέγουσι μέγα μικρόν,
πολὺ ὀλίγον, ἐξ ὧν οἱ ἀριθμοί, μακρὸν βραχύ, ἐξ ὧν τὸ
μῆκος, πλατὺ στενόν, ἐξ ὧν τὸ ἐπίπεδον, βαθὺ ταπεινόν, ἐξ
ὧν οἱ [y]ὄγκοι· καὶ ἔτι δὴ πλείω εἴδη λέγουσι τοῦ πρός τι.
15 Τούτοις δὴ τί αἴτιον τοῦ πολλὰ εἶναι; ˈΑνάγκη μὲν οὖν,
ὥσπερ λέγομεν, ὑποθεῖναι τὸ [z]δυνάμει ὂν ἑκάστῳ. Τοῦτο
δὲ προσαπεφήνατο ὁ ταῦτα λέγων, τί τὸ δυνάμει τόδε καὶ
οὐσίᾳ, μὴ ὂν δὲ καθ' αὑτό, ὅτι τὸ πρός τι, ὥσπερ [a]εἰ εἶπε
τὸ ποιόν, ὃ οὔτε δυνάμει ἐστὶ τὸ ἓν ἢ τὸ ὄν, οὔτε ἀπόφασις
16 τοῦ ἑνὸς [b]οὐδὲ τοῦ ὄντος, ἀλλ' ἕν τι τῶν ὄντων. Πολύ τε
μᾶλλον, ὥσπερ [c]ἐλέχθη, εἰ [d]ἐζητεῖτο πῶς πολλὰ τὰ ὄντα,
μὴ τὰ ἐν [e]τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ ζητεῖν, πῶς πολλαὶ οὐσίαι ἢ
πολλὰ ποιά, ἀλλὰ πῶς πολλὰ τὰ ὄντα· τὰ μὲν γὰρ οὐσίαι,
17 τὰ δὲ πάθη, τὰ δὲ πρός τι. ˈΕπὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων κατη-
γοριῶν ἔχει τινὰ καὶ ἄλλην ἐπίστασιν πῶς πολλά· διὰ γὰρ
τὸ μὴ χωριστὰ εἶναι [f]τῷ τὸ ὑποκείμενον πολλὰ γίγνεσθαι
καὶ εἶναι ποιά τε πολλὰ εἶναι καὶ ποσά. Καίτοι δεῖ γέ
τινα εἶναι ὕλην ἑκάστῳ γένει· πλὴν χωριστὴν ἀδύνατον τῶν
18 οὐσιῶν. ˈΑλλ' ἐπὶ τῶν τόδε τι ἔχει τινὰ λόγον, πῶς πολλὰ
τὸ τόδε τι, εἰ μή τι ἔσται καὶ τόδε τι καὶ φύσις τις τοιαύτη.
Αὕτη δέ ἐστιν ἐκεῖθεν μᾶλλον ἡ ἀπορία, πῶς πολλαὶ ἐνερ-

[s] καὶ om. G^b. [t] ἐπῆλθεν E. [v] τὸ τὸ E, τοῦτο G^b. [w] ζητοῦντα E. [x] τὰ] τὸ A^b. [y] ὄγκοι· ἔτι δὲ εἴδη πλείω λέγουσι T. [z] δυνάμενον ἑκάστω A^b. [a] εἰ om. G^b. [b] οὐδὲ] οὔτε codices. [c] ἐλέχθη] εἰ ἐλέχθη καὶ G^b. [d] ἐζήτει τὸ G^b, ἐζήτει T.A^b. [e] τῇ om. G^b. [f] τῷ τὸ] τό τι T.

Digitized by Google

γείᾳ [g] οὐσίαι ἀλλ' [h] οὐ μία. Ἀλλὰ μὴν [i] καὶ εἰ μὴ ταὐτόν
ἐστι τὸ τόδε καὶ τὸ ποσόν, οὐ λέγεται πῶς καὶ διὰ τί πολλὰ
τὰ ὄντα, ἀλλὰ πῶς ποσὰ πολλά. [k] Ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς 19
ποσόν τι σημαίνει· καὶ ἡ μονάς, εἰ μὴ μέτρον, ὅτι τὸ κατὰ
[l] τὸ ποσὸν ἀδιαίρετον. Εἰ μὲν οὖν ἕτερον τὸ ποσὸν καὶ τὸ
τί ἐστιν, οὐ λέγεται τὸ τί ἐστιν ἐκ τίνος οὐδὲ πῶς πολλά·
εἰ δὲ ταὐτό, πολλὰς ὑπομένει ὁ λέγων ἐναντιώσεις. Ἐπι-
στήσειε δ' ἄν τις τὴν σκέψιν καὶ περὶ τῶν ἀριθμῶν πόθεν
δεῖ λαβεῖν τὴν πίστιν ὡς εἰσίν. Τῷ μὲν [m] γὰρ ἰδέας τιθε- 20
μένῳ παρέχονταί τιν' αἰτίαν τοῖς οὖσιν, εἴπερ ἕκαστος τῶν
ἀριθμῶν ἰδέα τις, [n] ἡ δ' ἰδέα τοῖς ἄλλοις αἰτία τοῦ εἶναι ὃν
δή ποτε τρόπον· ἔστω γὰρ [o] ὑποκείμενον αὐτοῖς τοῦτο. Τῷ 21
δὲ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον οὐκ οἰομένῳ διὰ τὸ τὰς ἐνούσας
δυσχερείας ὁρᾶν περὶ τὰς ἰδέας, ὥστε διά γε ταῦτα μὴ ποιεῖν
ἀριθμούς, ποιοῦντι δὲ ἀριθμὸν τὸν μαθηματικόν, πόθεν [p] τε
χρὴ πιστεῦσαι ὡς ἔστι τοιοῦτος ἀριθμός, καὶ τί τοῖς ἄλλοις
χρήσιμος; Οὐθενὸς γὰρ οὔτε φησὶν ὁ λέγων αὐτὸν εἶναι,
ἀλλ' [q] ὡς αὐτήν τινα λέγει καθ' αὑτὴν φύσιν οὖσαν, οὔτε
φαίνεται ὢν αἴτιος· τὰ γὰρ θεωρήματα τῶν [r] ἀριθμητικῶν
πάντα καὶ κατὰ τῶν αἰσθητῶν ὑπάρξει, καθάπερ ἐλέχθη.

Οἱ μὲν οὖν τιθέμενοι τὰς ἰδέας εἶναι καὶ ἀριθμοὺς αὐτὰς 3
εἶναι, κατὰ τὴν ἔκθεσιν ἑκάστου παρὰ τὰ πολλὰ λαμβάνειν,
τὸ ἕν τι ἕκαστον πειρῶνταί [s] γε λέγειν πῶς [t] καὶ διὰ τί ἐστιν.
Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ οὔτε ἀναγκαῖα οὔτε δυνατὰ ταῦτα, οὐδὲ
τὸν ἀριθμὸν διά γε ταῦτα εἶναι λεκτέον. Οἱ δὲ Πυθαγό- 2
ρειοι διὰ τὸ ὁρᾶν πολλὰ τῶν ἀριθμῶν πάθη ὑπάρχοντα τοῖς
αἰσθητοῖς σώμασιν, εἶναι μὲν ἀριθμοὺς ἐποίησαν τὰ ὄντα, οὐ
χωριστοὺς δέ, ἀλλ' ἐξ ἀριθμῶν [v] τὰ ὄντα. Διὰ τί δέ; Ὅτι
τὰ [w] πάθη τὰ τῶν ἀριθμῶν [x] ἐν ἁρμονίᾳ ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ
οὐρανῷ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις. Τοῖς δὲ τὸν μαθηματικὸν 3

[g] οὖσαι E. [h] οὐ om. G^b. [i] εἰ καὶ G^b.I^b. [k] ὁ γὰρ—πῶς πολλά om. T. [l] τὸ post κατὰ om. I^b. [m] γὰρ om. G^b. [n] ἡ] εἰ G^b. [o] αὐτοῖς ὑποκείμενον G^b.I^b. [p] τί T. [q] ὡς om. E. [r] ἀρ.] μαθηματικῶν ἀριθμῶν I^b. [s] γε om. T.G^b. [t] καὶ om. E. [v] τὰ] δὲ τὰ T. [w] παθητικὰ τῶν G^b. [x] ἐναρμόνια A^b.

Digitized by Google

μόνον λέγουσιν εἶναι ἀριθμὸν οὐθὲν τοιοῦτον ἐνδέχεται λέ-
γειν κατὰ τὰς ὑποθέσεις, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔσονται αὐτῶν αἱ ἐπι-
στῆμαι [y]ἐλέγετο. Ἡμεῖς δέ φαμεν εἶναι, καθάπερ εἴπομεν
πρότερον. Καὶ δῆλον ὅτι οὐ κεχώρισται τὰ μαθηματικά·
οὐ γὰρ ἂν κεχωρισμένων τὰ πάθη ὑπῆρχεν ἐν τοῖς σώμασιν.
4 Οἱ μὲν οὖν Πυθαγόρειοι κατὰ μὲν [z]τὸ τοιοῦτον οὐθενὶ ἔνο-
χοί εἰσιν· κατὰ μέντοι τὸ ποιεῖν ἐξ ἀριθμῶν τὰ φυσικὰ σώ-
ματα, ἐκ μὴ ἐχόντων βάρος [a]μηδὲ κουφότητα ἔχοντα κου-
φότητα καὶ βάρος, ἐοίκασι περὶ ἄλλου οὐρανοῦ λέγειν καὶ
5 σωμάτων ἀλλ' οὐ τῶν αἰσθητῶν. Οἱ δὲ χωριστὸν ποιοῦντες,
ὅτι ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν οὐκ ἔσται τὰ ἀξιώματα, ἀληθῆ δὲ τὰ
λεγόμενα καὶ σαίνει τὴν ψυχήν, εἶναί [b]τε ὑπολαμβάνουσι
καὶ χωριστὰ εἶναι· ὁμοίως δὲ καὶ [c]τὰ μεγέθη τὰ μαθημα-
6 τικά. Δῆλον οὖν ὅτι καὶ ὁ ἐναντιούμενος λόγος τἀναντία
ἐρεῖ· καὶ ὃ ἄρτι ἠπορήθη [d]λυτέον τοῖς οὕτω λέγουσι, διὰ τί
οὐδαμῶς ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ὑπαρχόντων τὰ πάθη ὑπάρχει αὐ-
τῶν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς. Εἰσὶ δέ τινες οἳ ἐκ τοῦ πέρατα εἶναι
καὶ ἔσχατα τὴν στιγμὴν [e]μὲν γραμμῆς, ταύτην δ' ἐπιπέδου,
τοῦτο δὲ [f]τοῦ στερεοῦ, οἴονται εἶναι [g]ἀνάγκην τοιαύτας φύ-
7 σεις εἶναι. Δεῖ δὴ καὶ τοῦτον ὁρᾶν τὸν λόγον, μὴ λίαν ᾖ
μαλακός. Οὔτε γὰρ οὐσίαι εἰσὶ τὰ ἔσχατα ἀλλὰ μᾶλλον
[h]πάντα ταῦτα πέρατα, ἐπεὶ καὶ τῆς βαδίσεως καὶ ὅλως κινή-
σεώς ἐστί [i]τι πέρας. Τοῦτ' οὖν [k]ἔσται [l]τόδε τι καὶ οὐσία
τις. Ἀλλ' ἄτοπον. Οὐ μὴν ἀλλὰ εἰ καὶ εἰσί, τῶνδε τῶν
αἰσθητῶν ἔσονται πάντα· ἐπὶ τούτων γὰρ ὁ λόγος εἴρηκεν.
8 Διὰ τί οὖν χωριστὰ [m]ἔσται; Ἔτι δὲ [n]ἐπιζητήσειεν ἄν τις
μὴ λίαν εὐχερὴς ὢν περὶ [o]μὲν τοῦ ἀριθμοῦ παντὸς καὶ τῶν
μαθηματικῶν τὸ μηθὲν συμβάλλεσθαι ἀλλήλοις τὰ πρότερα
τοῖς [p]ὕστερον· μὴ ὄντος γὰρ τοῦ ἀριθμοῦ οὐθὲν ἧττον τὰ
μεγέθη ἔσται τοῖς [q]τὰ μαθηματικὰ μόνον εἶναι φαμένοις,

[y] ἐλέγοντο T. [z] τὸ om. G^{b}. [a] μηδὲ] οὐδὲ E.G^{b}.I^{b}. [b] τι G^{b}.I^{b}. [c] τὰ μεγέθη om. T. [d] λύεται T.A^{b}.G^{b}. [e] μὲν om. G^{b}. [f] τοῦ om. G^{b}.I^{b}. [g] ἀνάγκη T. [h] ταῦτα πάντα T.A^{b}. [i] τι om. T. [k] ἐστὶ E.T. [l] τόδε τι καὶ om. G^{b}. [m] ἔσται] ἐστιν E. [n] ζητήσειεν T. [o] μὲν οὖν τοῦ T.I^{b}. [p] ὑστέροις G^{b}. [q] τὰ post τοῖς om. T.

Digitized by Google

καὶ [r] τούτων μὴ ὄντων ἡ ψυχὴ καὶ τὰ σώματα τὰ αἰσθητά.
Οὐκ ἔοικε δ' ἡ φύσις ἐπεισοδιώδης οὖσα ἐκ τῶν φαινομένων, 9
ὥσπερ μοχθηρὰ τραγῳδία. Τοῖς δὲ τὰς ἰδέας τιθεμένοις
τοῦτο μὲν ἐκφεύγει· ποιοῦσι γὰρ τὰ μεγέθη ἐκ τῆς ὕλης καὶ
ἀριθμοῦ, ἐκ μὲν τῆς δυάδος τὰ μήκη, [s] ἐκ τριάδος δ' ἴσως τὰ
ἐπίπεδα, ἐκ δὲ τῆς τετράδος τὰ στερεὰ ἢ καὶ ἐξ ἄλλων ἀρι-
θμῶν· διαφέρει γὰρ οὐθέν. Ἀλλὰ ταῦτά γε [t] πότερον ἰδέαι 10
ἔσονται, ἢ [v] τίς ὁ τρόπος αὐτῶν, καὶ τί συμβάλλονται τοῖς
οὖσιν; Οὐθὲν γάρ, ὥσπερ [w] οὐδὲ τὰ μαθηματικά, οὐδὲ ταῦτα
συμβάλλεται. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὑπάρχει γε [x] κατ' αὐτῶν οὐ-
θὲν θεώρημα, ἐὰν μή τις βούληται κινεῖν τὰ μαθηματικὰ καὶ
ποιεῖν ἰδίας τινὰς δόξας. Ἔστι δ' οὐ χαλεπὸν ὁποιασοῦν
ὑποθέσεις λαμβάνοντας [y] μακροποιεῖν καὶ συνείρειν. Οὗτοι 11
μὲν οὖν ταύτῃ προσγλιχόμενοι ταῖς ἰδέαις τὰ μαθηματικὰ
διαμαρτάνουσιν· οἱ δὲ πρῶτοι δύο τοὺς ἀριθμοὺς ποιήσαντες,
τόν τε τῶν [z] εἰδῶν καὶ [a] τὸν [b] μαθηματικόν, [c] ἄλλον οὐδαμῶς
οὔτ' εἰρήκασιν οὔτ' ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν πῶς καὶ ἐκ τίνος ἔσται ὁ
[d] μαθηματικός. Ποιοῦσι γὰρ αὐτὸν μεταξὺ τοῦ [e] εἰδητικοῦ
καὶ τοῦ αἰσθητοῦ. Εἰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ, 12
[f] ὁ αὐτὸς [g] ἐκείνῳ ἔσται τῷ τῶν [h] ἰδεῶν, ἐξ ἄλλου δέ τινος μι-
κροῦ καὶ μεγάλου· τὰ γὰρ μεγέθη ποιεῖ. Εἰ δ' ἕτερόν τι
ἐρεῖ, πλείω τὰ στοιχεῖα [i] ἐρεῖ· καὶ εἰ ἕν τι [k] ἑκατέρου ἡ ἀρχή,
κοινόν τι ἐπὶ τούτων ἔσται τὸ ἕν. Ζητητέον τε πῶς καὶ 13
ταῦτα πολλὰ [l] τὸ ἕν, καὶ ἅμα τὸν ἀριθμὸν γενέσθαι ἄλλως ἢ
ἐξ ἑνὸς καὶ δυάδος ἀορίστου ἀδύνατον κατ' ἐκεῖνον. Πάντα
δὴ ταῦτα ἄλογα, καὶ μάχεται καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς εὐ-
λόγοις, καὶ ἔοικεν ἐν αὐτοῖς εἶναι ὁ Σιμωνίδου μακρὸς λόγος·
[m] γίγνεται γὰρ ὁ μακρὸς λόγος ὥσπερ ὁ τῶν δούλων, ὅταν
μηθὲν ὑγιὲς λέγωσιν. Φαίνεται δὲ καὶ [n] αὐτὰ τὰ στοιχεῖα 14

[r] τούτων] τῶν T. [s] ἐκ τῆς τριάδος T. [t] πρότερον Ib. [v] τίς om. T.
[w] οὐδὲ om. Gb. [x] κατ' αὐτῶν] τούτων E. [y] μακρὸν ποιεῖν E. [z] ἰδεῶν E.
[a] τῶν Gb.Ib. [b] μαθηματικῶν Ab.Gb.Ib. [c] ἄλλον οὐδαμῶς om. Ab,
οὐδαμῶς om. E. [d] μαθηματικὸς κατ' ἐκεῖνον. ποιοῦσι T. [e] εἰδικοῦ Ab.
[f] ὁ—μικροῦ om. T. [g] ἐκεῖνος Gb.Ib. [h] εἰδῶν Gb.Ib. [i] ἐρεῖ om. Gb.
[k] ἑκατέρα T. [l] τὸ] τὰ Ab.Ib, καὶ Gb. [m] γίγνεται—λόγος om. T.Gb.
[n] αὐτῷ Gb.

Digitized by Google

τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν βοᾷν ὡς ἑλκόμενα· οὐ δύναται γὰρ
οὐδαμῶς γεννῆσαι τὸν ἀριθμὸν ἀλλ' [o] ἢ τὸν ἀφ' ἑνὸς [p] διπλα-
σιαζόμενον. Ἄτοπον δὲ καὶ γένεσιν ποιεῖν ἀϊδίων ὄντων,
15 μᾶλλον δ' ἕν τι τῶν ἀδυνάτων. Οἱ μὲν οὖν Πυθαγόρειοι
[q] πότερον οὐ ποιοῦσιν ἢ ποιοῦσι [r] γένεσιν οὐθὲν δεῖ διστά-
ζειν· φανερῶς γὰρ [s] λέγουσιν ὡς τοῦ ἑνὸς συσταθέντος, εἴτ'
ἐξ ἐπιπέδων εἴτ' ἐκ χροιᾶς εἴτ' ἐκ σπέρματος εἴτ' ἐξ ὧν ἀπο-
ροῦσιν εἰπεῖν, εὐθὺς τὸ ἔγγιστα τοῦ ἀπείρου ὅτι εἵλκετο καὶ
16 ἐπεραίνετο ὑπὸ τοῦ πέρατος. Ἀλλ' ἐπειδὴ κοσμοποιοῦσι
καὶ φυσικῶς βούλονται λέγειν, [t] δίκαιον αὐτοὺς ἐξετάζειν [v] τι
περὶ φύσεως, ἐκ δὲ τῆς νῦν ἀφεῖναι μεθόδου· τὰς γὰρ ἐν τοῖς
ἀκινήτοις ζητοῦμεν ἀρχάς, ὥστε καὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν τοιού-
των ἐπισκεπτέον τὴν γένεσιν.

4 Τοῦ μὲν οὖν περιττοῦ γένεσιν οὔ [w] φασιν, ὡς δῆλον ὅτι
τοῦ ἀρτίου [x] οὔσης γενέσεως· τὸν δ' ἄρτιον [y] πρῶτον ἐξ ἀνί-
σων τινὲς κατασκευάζουσι τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ ἰσασθέν-
των. Ἀνάγκη οὖν [z] πρότερον ὑπάρχειν τὴν ἀνισότητα αὐ-
τοῖς τοῦ ἰσασθῆναι. Εἰ δ' ἀεὶ ἦσαν ἰσασμένα, οὐκ ἂν ἦσαν
ἄνισα πρότερον· τοῦ γὰρ ἀεὶ οὐκ ἔστι πρότερον οὐθέν.
2 Ὥστε φανερὸν ὅτι [a] οὐ τοῦ θεωρῆσαι ἕνεκεν ποιοῦσι τὴν
γένεσιν τῶν ἀριθμῶν. Ἔχει δ' ἀπορίαν καὶ εὐπορήσαντι
[b] ἐπιτίμησιν, πῶς ἔχει [c] πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν τὰ
στοιχεῖα καὶ αἱ ἀρχαί, ἀπορίαν μὲν ταύτην πότερόν ἐστί τι
ἐκείνων οἷον βουλόμεθα λέγειν αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ [d] ἄρι-
3 στον, ἢ οὔ, ἀλλ' ὑστερογενῆ. Παρὰ μὲν γὰρ τῶν θεολό-
γων ἔοικεν ὁμολογεῖσθαι τῶν νῦν τισίν, [e] οἳ οὔ φασιν, ἀλλὰ
προελθούσης τῆς τῶν ὄντων φύσεως καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ
καλὸν ἐμφαίνεσθαι. Τοῦτο δὲ ποιοῦσιν εὐλαβούμενοι ἀλη-
θινὴν δυσχέρειαν, ἣ συμβαίνει τοῖς λέγουσιν, ὥσπερ ἔνιοι, τὸ

[o] ἡ Gb. [p] διπλασιαζόμενος Gb.Ib. [q] πότερον ποιοῦσιν ἢ οὐ ποιοῦσι Ib. [r] τὴν γένεσιν Gb.Ib. [s] λέγουσί τινες ὡς Ib. [t] δίκαιον om. Gb. et rc. Ib. [v] τὰ rc. Ib. [w] φασιν εἶναι ὡς Gb.Ib. [x] οὐσία T. [y] πρῶτον om. Gb. et rc. Ib. [z] πρότερον om. iidem. [a] οὐ om. Gb. [b] ἐπιστήμησιν E. [c] πρὸς] κατὰ Gb.Ib. [d] ἀόριστον Gb.Ib. [e] εἰ T.

Digitized by Google

ἓν ἀρχήν. Ἔστι δ' ἡ δυσχέρεια οὐ διὰ τὸ [f] τῇ ἀρχῇ τὸ [g] εὖ 4
ἀποδιδόναι ὡς ὑπάρχον, ἀλλὰ διὰ τὸ τὸ ἓν ἀρχὴν καὶ ἀρχὴν
ὡς στοιχεῖον καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐκ τοῦ ἑνός. Οἱ δὲ ποιηταὶ
οἱ ἀρχαῖοι ταύτῃ ὁμοίως, [h] ᾗ [i] βασιλεύειν καὶ ἄρχειν φασὶν
οὐ τοὺς πρώτους, οἷον νύκτα καὶ οὐρανὸν ἢ χάος ἢ ὠκεανόν,
ἀλλὰ [k] τὸν Δία. Οὐ μὴν ἀλλὰ τούτοις μὲν διὰ τὸ μετα- 5
βάλλειν τοὺς ἄρχοντας τῶν ὄντων συμβαίνει τοιαῦτα λέγειν,
ἐπεὶ οἵ [l] γε μεμιγμένοι αὐτῶν καὶ [m] τῷ μὴ μυθικῶς [n] ἅπαντα
λέγειν, οἷον Φερεκύδης καὶ ἕτεροί τινες, τὸ γεννῆσαν πρῶτον
ἄριστον τιθέασι, καὶ οἱ Μάγοι, καὶ τῶν [o] ὑστέρων δὲ σοφῶν,
οἷον Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Ἀναξαγόρας, ὁ μὲν [p] τὴν φιλίαν
στοιχεῖον, ὁ δὲ τὸν νοῦν ἀρχὴν ποιήσας. Τῶν δὲ τὰς ἀκινή- 6
τους οὐσίας [q] εἶναι λεγόντων οἱ μέν φασιν αὐτὸ τὸ ἓν τὸ
ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι· οὐσίαν μέντοι τὸ ἓν αὐτοῦ ᾤοντο εἶναι
μάλιστα. Ἡ μὲν οὖν ἀπορία αὕτη, ποτέρως δεῖ λέγειν.
Θαυμαστὸν δ' εἰ τῷ πρώτῳ καὶ ἀϊδίῳ καὶ αὐταρκεστάτῳ 7
τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον οὐχ ὡς ἀγαθὸν ὑπάρχει τὸ αὔταρκες καὶ
ἡ σωτηρία. Ἀλλὰ μὴν οὐ δι' ἄλλο τι ἄφθαρτον ἢ διότι
εὖ ἔχει, οὐδ' αὔταρκες. Ὥστε τὸ μὲν φάναι τὴν ἀρχὴν τοι-
αύτην εἶναι εὔλογον ἀληθὲς εἶναι. Τὸ μέντοι ταύτην [q] εἶναι 8
τὸ ἕν, ἢ εἰ μὴ τοῦτο, στοιχεῖόν [r] τε καὶ στοιχεῖον ἀριθμῶν,
ἀδύνατον· συμβαίνει γὰρ πολλὴ δυσχέρεια, ἣν ἔνιοι φεύγον-
τες ἀπειρήκασιν, οἱ τὸ ἓν [s] μὲν ὁμολογοῦντες ἀρχὴν εἶναι
πρώτην καὶ στοιχεῖον, τοῦ ἀριθμοῦ δὲ τοῦ μαθηματικοῦ·
ἅπασαι γὰρ αἱ μονάδες γίγνονται ὅπερ ἀγαθόν τι, καὶ
πολλή τις [t] εὐπορία ἀγαθῶν. Ἔτι [v] εἰ τὰ εἴδη ἀριθμοί, τὰ 9
εἴδη πάντα ὅπερ ἀγαθόν τι. Ἀλλὰ μὴν ὅτου βούλεται τι-
θέτω τις εἶναι ἰδέας. Εἰ μὲν γὰρ τῶν ἀγαθῶν [w] μόνον, οὐκ
ἔσονται [x] οὐσίαι [y] αἱ ἰδέαι· εἰ δὲ καὶ τῶν οὐσιῶν, πάντα τὰ

[f] τῇ] ἐν G^b. [g] εὖ] ἓν E.T.G^b. [h] ᾗ] οἱ G^b.I^b. [i] βασιλεῦον E. [k] τὸν om. G^b. [l] γε om. T. [m] τῷ μὴ] τῶν G^b. [n] πάντα E.G^b.I^b. [o] ὕστερον E, ἑτέρων G^b. [p] τὴν om. G^b. [q] εἶναι om. T. [r] γε καὶ στοιχείων ἀριθμὸν G^b.I^b. [s] μὲν om. G^b. [t] ἀπορία T. [v] εἰ om. A^b. [w] μόνων G^b.I^b. [x] οὐσίαι om. G^b. et rc. I^b. [y] αἱ om. T.

Digitized by Google

10 ζῷα καὶ τὰ φυτὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ μετέχοντα. Ταῦτά [z] τε δὴ
συμβαίνει ἄτοπα, καὶ τὸ ἐναντίον στοιχεῖον, εἴτε πλῆθος ὂν
εἴτε τὸ ἄνισον [a] καὶ μέγα καὶ μικρόν, τὸ κακὸν αὐτό. Διόπερ
ὁ μὲν ἔφευγε τὸ ἀγαθὸν προσάπτειν τῷ ἑνὶ [b] ὡς ἀναγκαῖον
ὄν, [c] ἐπειδὴ ἐξ ἐναντίων ἡ γένεσις, τὸ κακὸν τὴν τοῦ πλήθους
11 φύσιν [d] εἶναι. Οἱ δὲ λέγουσι τὸ ἄνισον τὴν τοῦ κακοῦ φύσιν·
συμβαίνει δὴ πάντα τὰ ὄντα μετέχειν τοῦ κακοῦ ἔξω ἑνὸς
αὐτοῦ τοῦ ἑνός, καὶ μᾶλλον ἀκράτου μετέχειν τοὺς ἀριθμοὺς
ἢ τὰ μεγέθη, καὶ τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ χώραν [e] εἶναι, καὶ
μετέχειν καὶ ὀρέγεσθαι τοῦ φθαρτικοῦ· φθαρτικὸν γὰρ [f] τοῦ
12 ἐναντίου τὸ ἐναντίον. Καὶ εἰ ὥσπερ ἐλέγομεν [g] ὅτι ἡ ὕλη
ἐστὶ τὸ δυνάμει ἕκαστον, οἷον πυρὸς τοῦ ἐνεργείᾳ τὸ δυνά-
μει πῦρ, τὸ κακὸν ἔσται αὐτὸ τὸ δυνάμει ἀγαθόν. Ταῦτα
δὴ πάντα συμβαίνει, τὸ μὲν ὅτι ἀρχὴν πᾶσαν στοιχεῖον
ποιοῦσι, τὸ δ' ὅτι τἀναντία ἀρχάς, τὸ δ' ὅτι τὸ ἓν ἀρχήν,
τὸ δ' ὅτι τοὺς ἀριθμοὺς τὰς πρώτας οὐσίας καὶ [h] χωριστὰς
καὶ εἴδη.

5 Εἰ οὖν καὶ τὸ [i] μὴ τιθέναι τὸ ἀγαθὸν ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ
τὸ τιθέναι οὕτως ἀδύνατον, δῆλον ὅτι αἱ ἀρχαὶ οὐκ ὀρθῶς
ἀποδίδονται οὐδὲ [k] αἱ πρῶται οὐσίαι. Οὐκ ὀρθῶς [l] δ' ὑπολαμ-
βάνει οὐδ' εἴ τις παρεικάζει τὰς τοῦ ὅλου ἀρχὰς [m] τῇ τῶν
ζῴων καὶ φυτῶν, ὅτι ἐξ ἀορίστων ἀτελῶν δὲ ἀεὶ τὰ τελειό-
τερα, διὸ καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων οὕτως ἔχειν φησίν, ὥστε μηδὲ
2 ὄν τι εἶναι τὸ ἓν αὐτό. Εἰσὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα τέλειαι [n] αἱ
ἀρχαὶ ἐξ ὧν [o] ταῦτα· ἄνθρωπος γὰρ [p] ἄνθρωπον γεννᾷ, καὶ
οὐκ ἔστι τὸ σπέρμα πρῶτον. Ἄτοπον δὲ [q] καὶ τὸ τόπον
ἅμα τοῖς στερεοῖς [r] καὶ τοῖς μαθηματικοῖς ποιῆσαι (ὁ μὲν
γὰρ τόπος τῶν καθ' [s] ἕκαστον ἴδιος, διὸ χωριστὰ τόπῳ, τὰ

[z] τε om. G^b. [a] καὶ μέγα] εἴτε μέγα G^b. et rc. I^b. [b] ὡς ἀναγκαῖον ὂν om. G^b. [c] ἐπειδὴ—εἶναι om. G^b.I^b. [d] εἶναι—φύσιν om. T. [e] εἶναι] ὂν T. [f] τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου G^b. [g] ὅτι om. T. [h] χωριστὰ I^b. [i] μὴ μετιέναι G^b. [k] αἱ om. E. [l] δ' om. G^b. [m] τῇ] τι E. [n] αἱ om. T. [o] ταῦτα αὐτά· ἄνθρωπος I^b. [p] ἄνθρωπον om. G^b. [q] καὶ τὸν τόπον E. [r] καὶ om. T.A^b. [s] ἕκαστα ὢν ἀΐδιος T.

Digitized by Google

δὲ μαθηματικὰ οὐ ποῦ), καὶ τὸ εἰπεῖν μὲν ὅτι ποῦ ἔσται, [t]τί
δέ ἐστιν ὁ τόπος, μή. Ἔδει δὲ τοὺς λέγοντας ἐκ στοιχείων 3
εἶναι τὰ ὄντα καὶ τῶν ὄντων τὰ πρῶτα τοὺς ἀριθμούς, διελο-
μένους πῶς ἄλλο ἐξ ἄλλου ἐστίν, οὕτω λέγειν τίνα τρόπον ὁ
ἀριθμός ἐστιν ἐκ τῶν ἀρχῶν. Πότερον μίξει; ‘Ἀλλ’ οὔτε
πᾶν μικτόν, τό τε γιγνόμενον ἕτερον, οὐκ ἔσται τε χωρι-
στὸν τὸ ἓν οὐδ’ ἑτέρα φύσις· οἱ δὲ βούλονται. ‘Ἀλλὰ συν- 4
θέσει, ὥσπερ συλλαβήν; ‘Ἀλλὰ θέσιν [v]τε ἀνάγκη ὑπάρχειν,
καὶ χωρὶς ὁ νοῶν νοήσει τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος. Τοῦτ’ [w]οὖν
ἔσται [x]ὁ ἀριθμός, μονὰς καὶ πλῆθος, ἢ τὸ ἓν καὶ ἄνισον.
Καὶ ἐπεὶ τὸ ἐκ τινῶν εἶναι ἔστι μὲν ὡς ἐνυπαρχόντων ἔστι δὲ
ὡς οὔ, ποτέρως ὁ ἀριθμός; Οὕτως γὰρ ὡς ἐνυπαρχόντων
οὐκ ἔστιν ἀλλ’ ἢ ὧν γένεσίς ἐστιν. ‘Ἀλλ’ ὡς ἀπὸ σπέρ- 5
ματος; ‘Ἀλλ’ οὐχ οἷόν τε τοῦ [y]ἀδιαιρέτου τι ἀπελθεῖν.
‘Ἀλλ’ ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου μὴ ὑπομένοντος; ‘Ἀλλ’ ὅσα οὕτως
ἐστί, καὶ ἐξ ἄλλου τινός [z]ἐστιν ὑπομένοντος. ‘Ἐπεὶ τοίνυν
τὸ ἓν ὁ μὲν τῷ πλήθει ὡς ἐναντίον τίθησιν, ὁ δὲ τῷ ἀνίσῳ,
ὡς ἴσῳ τῷ ἑνὶ χρώμενος, ὡς ἐξ [a]ἐναντίων εἴη ἂν ὁ ἀριθμός.
Ἔστιν ἄρα τι ἕτερον ἐξ οὗ ὑπομένοντος καὶ θατέρου ἐστὶν ἢ 6
γέγονεν. Ἔτι τί δή ποτε τὰ μὲν ἄλλ’ ὅσα ἐξ ἐναντίων ἢ
[b]οἷς ἐστὶν [c]ἐναντία φθείρεται, [d]κἂν ἐκ παντὸς ᾖ, ὁ δὲ ἀρι-
θμὸς οὔ; Περὶ τούτου γὰρ οὐθὲν λέγεται. Καίτοι καὶ
ἐνυπάρχον [e]καὶ μὴ ἐνυπάρχον [f]φθείρει τὸ ἐναντίον, οἷον τὸ
νεῖκος, τὸ μῖγμα. [g]Καίτοι οὐκ ἔδει· οὐ γὰρ [h]ἐκεῖνό γε
ἐναντίον. Οὐθὲν δὲ διώρισται οὐδὲ ὁποτέρως οἱ ἀριθμοὶ [i]αἴ- 7
τιοι τῶν οὐσιῶν καὶ τοῦ εἶναι, [k]πότερον ὡς [l]ὅροι, [m]οἷον [n]αἱ
στιγμαὶ τῶν μεγεθῶν, καὶ ὡς Εὔρυτος ἔταττε τίς ἀριθμὸς
τίνος, οἷον ὁδὶ μὲν ἀνθρώπου, ὁδὶ δὲ ἵππου, ὥσπερ οἱ τοὺς
ἀριθμοὺς ἄγοντες εἰς τὰ σχήματα τρίγωνον καὶ τετράγωνον,

[t] τί] τὸ T. [v] τε om. E. [w] ἔσται οὖν Ab. [x] ὁ om. T. [y] ἀδιαί-ρετόν T.Ab. [z] ἐστιν om. Ib. [a] ἐναντίου Gb.Ib. [b] οἵοις T. [c] ἐναντία] ὑπάρχον Gb. [d] κἂν—φθείρει om. Gb. [e] καὶ μὴ ἐνυπάρ-χον om. E. [f] φθείρεται Ib. [g] καίτοιγε T.Ab.Gb.Ib. [h] ἐκείνω Ab.Gb.Ib. [i] αἴτιον Ib. [k] πρότερον Ib. [l] ὅρος E, σωροὶ T, οἱ ὅροι Gb.Ib. [m] οἷνος T. [n] αἱ om. T.Ab.

Digitized by Google

8 οὕτως [o]ἀφομοιῶν ταῖς ψήφοις τὰς μορφὰς τῶν φυτῶν. Ἢ
ὅτι ὁ λόγος ἡ συμφωνία ἀριθμῶν, ὁμοίως δὲ [p]καὶ ἄνθρωπος
[q]καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον; Τὰ δὲ δὴ πάθη πῶς ἀριθμοί, τὸ
λευκὸν καὶ γλυκὺ καὶ [r]τὸ θερμόν; Ὅτι δὲ οὐχ οἱ ἀριθμοὶ
[s]οὐσίαι οὐδὲ τῆς μορφῆς αἴτιοι, δῆλον· ὁ γὰρ λόγος [t]ἡ οὐσία,
ὁ δ' ἀριθμὸς ὕλη. Οἷον σαρκὸς ἢ ὀστοῦ ἀριθμὸς [v]ἡ οὐσία.
9 Οὕτω τρία πυρός, γῆς δὲ δύο· καὶ ἀεὶ ὁ ἀριθμὸς [w]ὃς ἂν ᾖ
τινῶν ἐστίν, ἢ πύρινος ἢ γήϊνος ἢ μοναδικός. Ἀλλ' ἡ οὐσία
τὸ τοσόνδ' εἶναι [x]πρὸς τοσόνδε κατὰ τὴν μῖξιν· τοῦτο δ'
[y]οὐκέτι ἀριθμὸς ἀλλὰ λόγος [z]μίξεως ἀριθμῶν σωματικῶν [a]ἢ
ὁποιωνοῦν. Οὔτε οὖν [b]τῷ ποιῆσαι αἴτιος ὁ ἀριθμός, [c]οὔτε
ὅλως ὁ ἀριθμὸς οὔτε [d]ὁ μοναδικός, οὔτε ὕλη οὔτε λόγος καὶ
εἶδος τῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὡς τὸ οὗ ἕνεκα.

6 Ἀπορήσειε δ' ἄν τις καὶ τί τὸ εὖ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἀρι-
θμῶν, τὸ ἐν ἀριθμῷ εἶναι τὴν μῖξιν, ἢ ἐν [e]εὐλογίστῳ ἢ ἐν
περιττῷ. Νυνὶ γὰρ οὐθὲν ὑγιεινότερον τρὶς τρία ἂν ᾖ τὸ
μελίκρατον κεκραμένον, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφελήσειεν [f]ἂν ἐν οὐ-
2 θενὶ λόγῳ ὂν ὑδαρὲς [g]δὲ ἢ ἐν ἀριθμῷ ἄκρατον ὄν. Ἔτι οἱ
λόγοι ἐν προσθέσει ἀριθμῶν εἰσίν, οἱ τῶν μίξεων, οὐκ [h]ἐν
ἀριθμοῖς, οἷον τρία πρὸς δύο, ἀλλ' οὐ τρὶς δύο. Τὸ γὰρ
αὐτὸ δεῖ γένος εἶναι ἐν ταῖς [i]πολλαπλασιώσεσιν. Ὥστε [k]δεῖ
μετρεῖσθαι [l]τῷ τε Α τὸν στοῖχον [m]ἐφ' οὗ ΑΒΓ καὶ τῷ Δ τὸν
[n]ΔΕΖ· ὥστε τῷ αὐτῷ πάντα. Οὐκοῦν ἔσται πυρὸς ΒΕΓΖ,
3 καὶ ὕδατος ἀριθμὸς δὶς τρία. Εἰ δ' ἀνάγκη πάντα ἀριθμοῦ
κοινωνεῖν, ἀνάγκη πολλὰ συμβαίνειν τὰ αὐτά, καὶ ἀριθμὸν
τὸν αὐτὸν τῷδε καὶ ἄλλῳ. Ἆρ' οὖν τοῦτ' αἴτιον καὶ διὰ
τοῦτό ἐστι τὸ πρᾶγμα, ἢ ἄδηλον; Οἷον ἔστι τις τῶν τοῦ
ἡλίου φορῶν ἀριθμός, καὶ πάλιν τῶν τῆς σελήνης, καὶ τῶν

[o] ἀφ' ὁμοίων I[b]. [p] καὶ] καὶ ὡς T, καὶ ὁ G[b]. [q] καὶ om. G[b]. [r] τὸ om. T. [s] οὐσία E.T. [t] ἡ om. T. [v] ἡ] ἡ δ' E.T. [w] ὃς] ὡς T. [x] πρὸς τὸ τοσόνδε T. [y] οὐκ ἔστιν E.G[b]. [z] μίξεων G[b].I[b]. [a] ἢ om. T. [b] τοῦ T. [c] οὔτε ὅλως ὁ ἀριθμὸς om. T, ὁ om. A[b]. [d] ὁ] εἰ T. [e] εὐλογίστῳ ἡ E. [f] ἂν om. T. [g] δὲ om. G[b]. [h] ἐν τοῖς ἀριθμοῖς T. [i] πολλαπλασιάσεσιν G[b].I[b]. [k] δ' εἰ T, om. G[b]. [l] τῷ] τό G[b].I[b]. [m] ἐφ' οὗ om. G[b]. [n] ΔΕ om. G[b].

Digitized by Google

ζῴων γε ἑκάστου τοῦ βίου καὶ ἡλικίας· τί οὖν κωλύει ἐνίους
[o] μὲν τούτων τετραγώνους εἶναι, ἐνίους δὲ κύβους καὶ ἴσους,
τοὺς δὲ διπλασίους; Οὐθὲν γὰρ κωλύει, ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τού- 4
τοις στρέφεσθαι, εἰ ἀριθμοῦ πάντα ἐκοινώνει, ἐνεδέχετό τε
τὰ διαφέροντα ὑπὸ τὸν [p] αὐτὸν ἀριθμὸν πίπτειν. Ὥστ' εἴ
[q] τισιν ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς συνεβεβήκει, [r] ταὐτὰ ἂν ἦν ἀλλήλοις
ἐκεῖνα τὸ αὐτὸ εἶδος ἀριθμοῦ ἔχοντα, [s] οἷον ἥλιος καὶ σελήνη
τὰ αὐτά. Ἀλλὰ διὰ τί αἴτια ταῦτα; Ἑπτὰ μὲν φωνήεντα, 5
ἑπτὰ δὲ χορδαὶ [t] ἡ ἁρμονίαι, ἑπτὰ δὲ αἱ πλειάδες, ἐν ἑπτὰ
δὲ ὀδόντας βάλλει [v] ἔνιά γε, ἔνια δ' οὔ· ἑπτὰ δὲ οἱ ἐπὶ Θή-
βας. Ἆρ' οὖν [w] ὅτι [x] τοιοσδὶ ὁ ἀριθμὸς [y] πέφυκεν, διὰ τοῦτο
ἢ ἐκεῖνοι ἐγένοντο ἑπτὰ ἢ ἡ πλειὰς ἑπτὰ ἀστέρων ἐστίν; Ἢ
οἱ μὲν διὰ τὰς πύλας [z] ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν, τὴν δὲ ἡμεῖς οὕ-
τως ἀριθμοῦμεν; Τὴν δὲ ἄρκτον γε δώδεκα, οἱ δὲ πλείους.
Ἐπεὶ καὶ τὸ ΞΨΖ [a] συμφωνίας φασὶν εἶναι, καὶ ὅτι ἐκεῖναι 6
τρεῖς, καὶ ταῦτα τρία. Ὅτι δὲ μυρία ἂν εἴη τοιαῦτα, οὐθὲν
[b] μέλει· [c] τὸ γὰρ Γ καὶ Ρ εἴη ἂν ἓν σημεῖον. Εἰ δ' ὅτι δι-
πλάσιον τῶν ἄλλων ἕκαστον, ἄλλο δ' οὔ, αἴτιον δ' ὅτι τριῶν
ὄντων τόπων ἓν [d] ἐφ' ἑκάστου ἐπιφέρεται [e] τῷ σίγμα, διὰ
τοῦτο τρία μόνον ἐστίν, ἀλλ' οὐχ [f] ὅτι αἱ συμφωνίαι τρεῖς,
ἐπεὶ πλείους γε αἱ συμφωνίαι· ἐνταῦθα δ' οὐκέτι δύναται.
Ὅμοιοι δὴ καὶ οὗτοι τοῖς ἀρχαίοις Ὁμηρικοῖς, οἳ μικρὰς 7
ὁμοιότητας ὁρῶσι, μεγάλας δὲ παρορῶσιν. Λέγουσι δέ τι-
νες ὅτι πολλὰ τοιαῦτα, οἷον αἵ τε μέσαι ἡ μὲν ἐννέα [g] ἡ δὲ
ὀκτώ, καὶ τὸ ἔπος δεκαεπτά, ἰσάριθμον τούτοις· βαίνεται δ'
ἐν μὲν τῷ δεξιῷ ἐννέα [h] συλλαβαῖς, ἐν δὲ τῷ ἀριστερῷ ὀκτώ.
Καὶ ὅτι ἴσον τὸ διάστημα ἔν τε τοῖς [i] γράμμασιν ἀπὸ τοῦ 8
Α πρὸς τὸ [k] Ω, καὶ ἀπὸ τοῦ βόμβυκος ἐπὶ τὴν ὀξυτάτην νεά-
την ἐν αὐλοῖς, ἧς ὁ ἀριθμὸς [l] ἴσος τῇ οὐλομελείᾳ [m] τοῦ οὐ-

[o] μὲν τούτων om. G^b. [p] αὐτὸν post ἀριθμὸν T, om. G^b. [q] τις T.
[r] ταῦτα T.A^b.G^b. [s] οἷον—αὐτά om. G^b.I^b. [t] ἡ ἁρμονία E. [v] ἔνιά
γε om. E. [w] ὅτι om. T. [x] τοιόσδ' G^b. [y] πέφυκεν om. G^b.I^b.
[z] ἢ δι' ἄλλην G^b. [a] συμφωνίαν T. [b] μέλλει E. [c] τῶ E.A^b. [d] ἀφ' T.
[e] τὸ G^b. [f] ὅθ' A^b. [g] ἡ δὲ] οἱ δὲ T. [h] συλλαβὰς T, συλλαβαὶ E.G^b.
[i] πράγμασιν E. [k] Ω] β G^b.I^b. [l] ἰσότης E.T.A^b. [m] τοῦ] τε τοῦ E.

Digitized by Google

ρανοῦ. Ὁρᾶν δὲ [n] δεῖ μὴ τοιαῦτα οὐθεὶς ἂν ἀπορήσειεν οὔτε
λέγειν οὔθ' εὑρίσκειν ἐν τοῖς ἀϊδίοις, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς φθαρ-
9 τοῖς. Ἀλλ' αἱ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς [o] φύσεις αἱ ἐπαινούμεναι καὶ
τὰ τούτοις ἐναντία καὶ ὅλως τὰ ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὡς μὲν
λέγουσί τινες καὶ αἴτια ποιοῦσι τῆς φύσεως, ἔοικεν [p] οὑτωσί
γε [q] σκοπουμένοις [r] διαφεύγειν· κατ' οὐθένα γὰρ τρόπον τῶν
διωρισμένων περὶ τὰς ἀρχὰς [s] οὐθὲν αὐτῶν αἴτιόν ἐστιν.
10 [t] Ἐκεῖνο μέντοι ποιοῦσι φανερὸν ὅτι τὸ εὖ ὑπάρχει [v] καὶ
τῆς συστοιχίας [w] ἐστὶ τῆς τοῦ καλοῦ τὸ περιττόν, τὸ εὐθύ,
τὸ [x] ἴσον, [y] αἱ δυνάμεις ἐνίων ἀριθμῶν· ἅμα γὰρ ὧραι καὶ
ἀριθμὸς [z] τοιοσδί· καὶ τἆλλα [a] δὴ ὅσα συνάγουσιν ἐκ τῶν
μαθηματικῶν θεωρημάτων πάντα ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν.
11 Διὸ καὶ ἔοικε συμπτώμασιν· ἔστι γὰρ συμβεβηκότα μέν,
ἀλλ' οἰκεῖα ἀλλήλοις πάντα, ἓν δὲ [b] τὸ ἀνάλογον· ἐν ἑκάστῃ
γὰρ τοῦ ὄντος κατηγορίᾳ ἐστὶ τὸ ἀνάλογον, ὡς εὐθὺ ἐν
μήκει, οὕτως ἐν πλάτει τὸ ὁμαλὸν ἴσως, ἐν ἀριθμῷ τὸ πε-
12 ριττόν, ἐν δὲ [c] χρόᾳ τὸ λευκόν. Ἔτι οὐχ οἱ ἐν τοῖς εἴδεσιν
ἀριθμοὶ αἴτιοι τῶν ἁρμονικῶν καὶ τῶν τοιούτων· διαφέρουσι
γὰρ [d] ἐκεῖνοι ἀλλήλων οἱ ἴσοι εἴδει· καὶ γὰρ αἱ μονάδες, ὥστε
13 [e] διά γε [f] ταῦτα εἴδη οὐ ποιητέον. Τὰ μὲν οὖν συμβαίνοντα
ταῦτά τε κἂν ἔτι πλείω [g] συναχθείη. Ἔοικε δὲ τεκμήριον
εἶναι τὸ πολλὰ κακοπαθεῖν περὶ τὴν γένεσιν αὐτῶν καὶ μη-
θένα [h] τρόπον δύνασθαι [i] συνεῖραι τοῦ μὴ χωριστὰ εἶναι τὰ
μαθηματικὰ τῶν αἰσθητῶν, ὡς ἔνιοι λέγουσι, μηδὲ ταύτας
εἶναι τὰς ἀρχάς.

[n] δεῖ] δὴ E, δεῖ δὴ T. [o] φύσεις ὡς αἱ G^{b}. [p] οὕτω οἵγε T. [q] σκοπούμενοι T.I^{b}. [r] διαφεύγει T. [s] ἓν A^{b}. οὐθὲν—ἴσον om. T. [t] ἐκεῖνο] ὡς A^{b}, om. E. [v] καὶ et συστοιχίας om. E. [w] ἐστὶ] ταύτης ἐστὶ G^{b}.I^{b}. [x] ἰσάριθμον E, ἰσάκις ἴσον G^{b}.I^{b}. [y] αἱ] καὶ T, καὶ αἱ G^{b}.I^{b}. [z] τοιόσδε T. [a] δ' T. [b] τὸ] τῷ E.I^{b}. [c] χροίᾳ T.A^{b}. [d] ἀλλήλων ἐκεῖνοι G^{b}.I^{b}. [e] διά om. E. [f] ταυτὰ E. [g] συναχθῇ T. [h] τόπον T, λλοιπὸν E. [i] συϊδεῖν E.

Digitized by Google

INDEX
VERBORUM ET FORMULARUM
MEMORABILIORUM.

Numerus Romanum librum, Arabicus prior caput, alter sectionem indicat.

Digitized by Google

B.

Γ.

Digitized by Google

Digitized by Google

Z.

H.

Θ.

Digitized by Google

P.

Σ.

T.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX RERUM

QUÆ IN METAPHYSICIS

MEMORABILIORES VISÆ SUNT.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

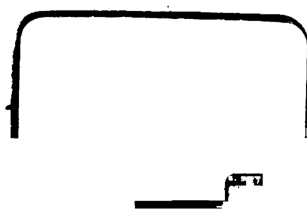
Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google